

ספר
ספורי הזוהר

מִלְקָט מְכַל סִפְרֵי הַזוהַר הַקָּדוֹשׁ
לְתַנְאֵי הָאֱלוּקִי רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי זִינְע"א
עִם תַּרְגוּם לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזוהר העולמי"
בעיה"ק בית שמש תובב"א,
תשרי תשע"ב לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מכתבי הסכמה מגדולי ישראל, כבר באו בדפוס בשאר
הספרים שהוצאנו לאור - וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן

"מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 02-995-1300 / פקס: 054-843-6784

הַקְדָּמָה

ספורים נפלאים, מלקט מכל ספרי הזוהר הקדוש, להתנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי עם תרגום ללשון הקודש, ותועלת היוצא מקריאת ספורי קדושי עליון מלאכי אלוקים, משה רבנו, אליהו הנביא, ורבי שמעון בן יוחאי, ורבי אלעזר בנו, וכל החבריא קדישא זיעוכי"א, הלח המה מאירים לבות בני אדם ברשפי אש שלהבת -ה להתחזק ולבטח ביוצרינו ובוראנו, ולכסוף ולהשתוקק ולהתגעגע עד בלות הנפש, להתדבק באדון כל יצורים מלך מלכי המלכים הקב"ה, וכל אשר בשם ישראל יבנה, יחרט וילפת להיות לו לעזר ולסעד, להיות חבר לכל אשר חפץ, להגדיל תורה ולהפיץ יראת ה' ואמונתו בעולם וישמעו העם ויראו.

ובזכות לימוד וקריאת ספורי הזוהר הקדוש בשבת קודש, שכל שניה בשבת קודש שווה 28.000 שנה תורה, ושעה בשבת קודש שווה מאה מליון שנה תורה, יגן עליו ועל כל משפחתו ועל כל עם ישראל.

ועל ידי לימוד הזוהר הקדוש נזכה להתחזק ולבטח ביוצרינו ובוראנו ולכסוף ולהשתוקק ולהתגעגע עד בלות הנפש להתדבק באדון כל יצורים מלך מלכי המלכים הקב"ה.

זכות כל התנאים הקדושים הנזכרים בזוהר הקדוש יעמוד לנו שלא ימוש ספר התורה, ולא תפוג יראת ה' באהבתו, ונזכה לעבוד את בוראנו בכל לבבנו, אנו וזרעינו וזרע זרענו עד ביאת גואלנו בב"א.

ובכמה דקות שלומד וקורא יכול להפוך הכל לטובה ולהיות מבני עליה, לזכות ל"עין לא ראתה אלקים זולתה יעשה למחבה לו", ויטהר נשמתו ויזכה למעלות עליונות פידוע מדברי האריז"ל.

וכל אחד יעזר את חברו שילמד ויקרא, וזה רק כמה דקות ביום, ועל ידי זה יזכה לתענוגי גן עדן ועולמות הנצח, ויבין את כל דרכי ה' יתברך שמו, ויזכה לשכר הגדול על כל דקה ודקה שאומר ולומד ספורים אלו, שהלומד זוהר הקדוש שעה אחת בחול כמו מאה אלף שנה של תורה, ובשבת, כמו מאה מליון שנה תורה, (כפא מלך, הרי"ח הטוב, אורחות צדיקים, אבות דרבי נתן), ובכלמוד בעשר דקות יעלה לו: בחול כמו 1,666 שנה תורה, ובשבת: יזכה ל- 166,666 שנה תורה.

ובספר המדות (אות משיח) הצדיק הקדוש רבי נחמן מברסלב זי"ע אמר: על ידי ספורי מעשיות של צדיקים ממשיכים אורו של משיח בעולם, ודוחה הרבה חושך וצרות מן העולם.

וידוע מאמר הבעל שם טוב הקדוש זי"ע "כל מי שמספר בשבחי צדיקים פאילו עוסק במעשה מרובה (שבחי הבעל שם טוב), ובפרט אלו שלומדים זוה"ק הם עוסקים במעשי מרובה ממש.

וברגע אחת אתה יכול לזכות לעולמות נצח! "עין לא ראתה" כי על ידי שתזכה לחברך כל שכרו הולך גם אליה, ואם בזכותך יתארגנו עשר יהודים הלומדים זוהר הקדוש, אין לשער את גודל זכייתך, ובפרט שבזהר הקדוש (פ' ויצא קס"א). כתוב: שכל מה שנותנים משמים הוא באלה, ופידוע כל עשרה ביה שכינה שריא, ובקד מחשבים לה כל מנין יהודים כמו אלה. ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לה מכה בודאות! ובודאי תזכה לאריכות ימים.

ובחלוקת הספר הזה אתה מזכה את כל ישראל, וכתב הגר"א במשלי (י"ב, י"ד), [ובמהרח"ו שער הגלגולים, ובאוהב ישראל פרשת קרח] גודל הזכות שיש למזכה הרבים ומוכיח את הברו, שאם שמע, מקבל שכר על כל מה שיעשה לדורות, וגם אם לא שמע, אז מקבל כל חלקו הטוב, וזה שלא שמע לוקח ממנו את חלק הגיהנום שלו. ובזהר (פ' תרומה קכ"ט ע"א), אמרו: שצריך האדם למרדף בתר חייביא ולמזכה להו במאן דרדיף בתר חיייו עכ"ל. ובלי שום ספק אם כל היהודים מנער ועד זקן ובפרט תינוקות של בית רבן בהבל פיהם הטהור יאמרו תפלות אלו כל יום, נזכה לפתח את השער לאליהו הנביא זכור לטוב שיבוא ויבשרנו, ותכה יבוא משיח צדקנו ויגאלנו, ברחמים במהרה בימינו אמן בן יהי רצון.

ועל ידי ספר זה שיהיה יד הכל ממשמשין בו, יזכו ללמד וללמד לשמור ולעשות ולקיים. והוא יסוד גדול שבו ימצאו אדמורי"ם רבנים, מגידי שעור וראשי ישיבות, מלמדים ומחנכים ילדי ישראל הטהורים, וכל איש ישראל, את הדרך אשר ילכו בה, ואת המעשה אשר יעשו.

תַּכּוֹן הָעִנּוּיִים

- רַבִּי פִּינְחָס בֶּן יֵאִיר הוֹלֵךְ לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי בְּצֵאתוֹ מִן
 יא הַמְעָרָה.
- יב עֶסֶק הַתּוֹרָה בְּדַרְךָ.
- יג דִּינוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
- יג חֲמֵרַת הַחֲטָאִים הַגְּלוּיִם.
- יד הָרִי אֶרְרֹט.
- יד כִּי הִשְׁחִית כָּל בֶּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ.
- טו אִם יִסְתֵּר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים.
- טז סִגְלַת הַקְּרֻבִּימוֹת.
- יז עוֹנָשׁוֹ שֶׁל מִי שֶׁאִינוֹ נוֹטֵל יָדָיו כְּרֵאוֹ.
- כא מַעֲלַת לַמּוֹד תּוֹרָה לְשִׁמְחָה.
- כב פְּטִירַת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל.
- כט בְּטוֹל הַמַּגָּפָה עַל יָדֵי אֲמִירַת הַקְּטָרֶת.
- ל סִפְרוֹ שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן.
- לג פְּרִיצִים הָרֵאוּיִים לְהַכְנִס לְעוֹלָם הַבָּא.
- לג רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הֵלֵךְ לְרֵאוֹת אֶת רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זְכַאִי רַבּוֹ.
- לג חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה.
- לד צַעֲרוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֶרְךָ עַל אוֹרֵךְ הַגְּלוּת.
- לה זְכוּת הַתּוֹרָה.
- לט בְּעֵת הַגְּאוּלָּה ה' יֵאִיר בְּהַדְרָגָה.
- מ כַּחוֹ שֶׁל קִטּוֹר הַעֲשָׂן שֶׁל הַקְּרָבָן.
- מ דָּוֵד מִלְכָּא חַי וְקַיִים.
- מב אֲרָךְ יָמִים בְּיַמִּינָהּ בְּטַמְאָלָה עֶשֶׂר וְכַבּוֹד.
- מד בְּזָכוֹת מַחִילָה לְמִי שֶׁהִרְעֵ לוֹ.

מו הוֹי דַן אֶת חֲבֵרָךְ לְכַרְךָ זְכוּת
 מז בְּפִטְרִית רִשְׁבִּי נִסְתָּמוּ מַעֲיֵנוֹת הַחֲכָמָה
 נ הַכְרַזַּת זְמַנּוֹ שֶׁל הָאָדָם
 נג רַבִּי שְׁמַעוֹן הֲצִיל אֶת רַבִּי יֶצְחָק מִמְּלֶאךָ הַמּוֹת
 נז חִלּוּמוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה סְבָא
 נח גוֹדֵל מַעֲלַת עֶסֶק הַתּוֹרָה
 ס שְׁלִיחוֹת הַנֶּחֱשׁ
 סג מִיתַת הַמְּקַטְרִגִּים
 סד עֲצִירַת גְּשָׁמִים
 סו גִּזְרַת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
 סז חֶמֶר הַיֶּסֶח הַדַּעַת מִדְּבָרֵי תּוֹרָה
 סח גוֹדֵל מַעֲלָתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי
 עא רִשְׁבִּי עוֹסֵק בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה בְּלֵיל שְׁבִיעוֹת
 עב סִבַּת רְעִידַת הָאֲדָמָה
 עג יְתֻמוֹת רוֹחֲנִית
 עד אֲבָנִים וְקוֹרוֹת הַבַּיִת מְעִידִים עַל הָאָדָם
 עה לֶךְ אֲכוֹל בְּשִׂמְחָה לַחֲמֶךָ וּשְׂתֵה בְּלֵב טוֹב יִינֶךָ
 עו בְּלֵב אָחָד
 עז שְׂמִיחַת הַמְּלָאכִים הָעֲלִיוֹנִים
 עח סוּד שִׁינַת דָּוִד הַמְּלֶךְ
 עט תְּפִלָּה עַל הַמְּזֻזוֹת לְפָנֵי הַסַּעֲוָדָה
 פא חֶכֶם הָעֹשֵׁשִׁים
 פב הֲצֵלָה מִדְּרֹךְ מְסַכָּנָת
 פג זְכוּת הַמִּילָה
 פד מִי שֶׁנִּפְרַד מִרַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּאִלּוֹ נִפְרַד מֵהַפֶּל
 פה אֵין עוֹלָם אֶלָּא לְאוֹתָם חֲבֵרִים שֶׁמְשַׁתְּדָלִים בְּתוֹרָה וְיוֹדְעִים נִסְתָּרוֹת הַתּוֹרָה
 פז קא
 פח יִשְׂרָאֵל נִקְרָא קֹדֶשׁ
 פט בְּזִמְן שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, הָיָה יוֹרֵד לָהֶם מְזוֹן מִמְּקוֹם עֲלִיוֹן
 קא קח

ק'י	דְּבָרֵי תוֹרָה בְּדֶרֶךְ
קטו	הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא מְגַלֵּה עֲמֻקּוֹת וְנִסְתָּרוֹת
קיז	נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוֹלֵת יִשְׂרָאֵל זוֹהַר
קכא	מַעֲשֵׂה בְּעֵשִׂיר שֶׁהֵחֵל לְעֶסֶק בְּתוֹרָה
קכה	מַעֲלָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק
קלג	תְּקִיעַת שׁוֹפָר בְּכֹנֶנֶה
קלה	כָּל הַצַּדִּיקִים פּוֹגְשׁוֹת נְשָׁמוֹת שֶׁל צַדִּיקִים לְפָנֵיהֶם לְהַצִּילָתָם
קלו	עַיִן רְעָה
קלו	מַעֲלַת לְמוּד הַתּוֹרָה
קלז	חֲמוּרוֹ שֶׁל רַבִּי פְּנַחֵס בֶּן יֵאִיר
קמג	דוּרוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן
קמד	אֵין לְנֶהֱגַ בְּצִיּוֹן בְּשִׁמְשֵׁי ה'
קמה	בְּעַל מוֹם אֵינוֹ נֶאֱמָן
קמו	מַעֲלַת הַשְּׁבֵת
קמז	צַדִּיקָה תִּצְלֵל מִמּוֹת
קמט	אֶהְבֵּת ה' לְיִשְׂרָאֵל
קנג	שְׂמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָּהּ כָּל אֶהְבֵּיהָ
קנד	הַדָּבָק בְּקַבְ"ה מְקִיָּם עוֹלָמוֹת
קנה	הַתְּשׁוּבָה מִתַּקְנַת הַכֹּל
קנו	טוֹב עַיִן הוּא יְבָרֶךְ
קנו	וְנִדְעָה נִרְדְּפָה לְדַעַת אֶת ה'
קנז	הָרִי קָרְדוּ
קסא	מַעֲשֵׂה הַיְנוּקָא
קעה	רַבִּי פְּנַחֵס בֶּן יֵאִיר בָּא בְּדַמּוֹת צַל לְמָקוֹם בּוֹ לְמַד בְּחִיּוֹ
קפה	הַצִּלָּתוֹ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר מֵהַשׁוּדָדִים
קפו	רַבִּי יוֹסִי מְסַפֵּר מַה שֶּׁרָאָה בְּעוֹלָם הָעֶלְיוֹן
קפז	מְסִירוֹת נַפְשׁוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן לְלַמּוֹד הַתּוֹרָה
קפח	פְּרִישׁוֹת מֵהָעוֹלָם הַזֶּה
קפח	דְּבָרֵי תוֹרָה בֵּין הַחֲכָמִים בְּחַתּוּנָתוֹ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר

ר' חייא בר אבא הִיָּה הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ וְהָיָה צָמֵא לְשִׁתּוֹת קצג
 סְעוּדַת הַרְשָׁבִי בְיוֹם שְׁיָרְדָה נְשָׁמָה גְדוֹלָה לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ קצג
 מַעֲשֵׂה בְרַבִּי זִירָא שֶׁפָּגַע בְּעַרְבֵי אֶחָד קצד
 מַעֲשֵׂה בְּנִכְדוֹ שֶׁל רַבִּי חֵיָא הַגָּדוֹל קצה
 מַעֲשֵׂה בְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִי שֶׁנֶּצַל מִן הַמַּזִּיקִין קצט
 מַעֲלַת הַיַּיִן רג
 שַׁעַר הַגִּיהֶנֶם רג
 פְּגִישַׁת רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי שְׁמַעוֹן עִם אֱלִיהֶו רד
 מַעֲשֵׂה בְרַבִּי שְׁמַעוֹן שֶׁרָאָה עוֹלָם חָשׂוּף וְאָפַל רה
 בְּכִוּוֹתָיו שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר רז
 הַמְתַּעֲסֵק בַּתּוֹרָה לְשָׁמָה, כְּשֶׁהוּא יָשָׁן בְּלִילָה, מֵרְאִין לוֹ דְּבָרִים הָעֲתִידִין
 לְהִיּוֹת ריג
 גְּלוֹי סֵפֶר יִשָּׁן בַּמַּעֲרָה ריד
 רַבִּי שְׁמַעוֹן הִתְחַבֵּא בַּמַּעֲרָה עִם בְּנוֹ ריח
 מַעֲשֵׂה בְּאָדָם שֶׁהִתְאַרַח אֶצֶל רַבִּי בְּרַכְיָה רכז
 כּוֹכְבֵי בֶקֶר הַמְּרַתְתִים מִיִּרְאַת אֲדוֹנָם רכט
 מַעֲשֵׂה בְרַבִּי בּוֹן רלז
 עוֹד מַעֲשֵׂה בְרַבִּי בּוֹן רמז
 עוֹד מַעֲשֵׂה בְרַבִּי בּוֹן רמט
 קְבוּרַת אָדָם וְחֻנָּה רנה
 מַעֲשֵׂה בְרַבִּי כְּרוֹסְפָדָאִי שֶׁחָלָה רנה
 רַב הוֹנֵא מַעֲנִישׁ אִשָּׁה שֶׁהִזִּיקָה לְבְנֵי אָדָם רס
 אֶפִּילוֹ הָרִיקִין שְׁבִי שְׂרָאֵל מְלֵאִין תּוֹרָה וּמִצּוֹת כְּרִימוֹן רס
 הֶבֶן מְצֹפָה אֶת הָאֵב רסא
 מַעֲשֵׂה בְרַבִּי פְּרַחְיָא רסד
 בְּמַעֲשֵׂה חֲרָבָן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ עדר

פּרָק א'
פּרָשִׁיּוֹת
בְּרֵאשִׁית - שְׁמִינִי

ספּוּרֵי הַזֹּהַר

תִּכְן עֵינַיִם

- רְבִי פִינְחָס בֶּן יֵאִיר הוֹלֵךְ לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי
 יא בְּצֵאתוֹ מִן הַמַּעֲרָה.....
- יב עֶסֶק הַתּוֹרָה בְּדַרְךְ.....
- יג דִּינוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.....
- יג חֲמֵרַת הַחֲטָאִים הַגְּלוּיִם.....
- יד הָרִי אֶרְרֹט.....
- יד כִּי הִשְׁחִית כָּל בֶּשָׂר אֶת דְּרָכָה.....
- טו אִם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמַסְתְּרִים.....
- טז סִגְלַת הַקְּרָבָנוֹת.....
- יז עוֹנְשׁוֹ שֶׁל מִי שֶׁאִינוֹ נוֹטֵל יָדָיו כְּרֵאוֹ.....

רבי פינחס בן יאיר הולך לקבל את פני רבי שמעון בר יוחאי בצאתו מן המערה (זוהר ח"א יא ע"א)

רבי פינחס היה מצוי לפני רבי רחומאי בחוף ים פנרת, ואדם גדול וקשיש ימים היה, ועיניו פסקו מלראות. אמר לרבי פינחס, ודאי שמעתי שליוחאי חברנו יש מרגלית אבן טובה, והסתכלתי באור המרגלית ההיא שיוצא באור השמש מנרתיקה והאירה את כל העולם, ואותו האור עמד מן השמים לארץ והאיר את כל העולם עד שישב עתיק הימים וישב על הפסא פראוי. והאור ההוא כלל הכל בביתך, ומהאור שנכלל בביתך יצא אור דק וקטן, ויצא החוצה והאיר את כל העולם. אשרי חלקך. צא, בני, צא, ולך אחר המרגלית ההיא שמאירה את כל העולם, שהרי השעה עומדת לך.

יצא מלפניו ועמד להכנס לאניה ההיא, ושני גברים עמו. ראה שתי צפרים שהיו באות וטסות על הים. הרים להם קול ואמר: צפרים צפרים, שאתן טסות על הים, הראיתם את המקום ששם בר יוחאי? השתקה מעט, אמר: צפרים צפרים, לכו והשיבו אותי. פרחו והלכו. נכנסו לים והלכו להן. עד שיצא, הנה אותן צפרים באות, ובפי אחת מהן פתקה אחת, וכתוב בתוכה שהנה בר יוחאי יצא מן המערה ורבי אלעזר בנו. הלך אליו, ומצא אותו משנה, וגופו מלא חלדים. בכה עמו ואמר: וי שראיתך בכך. אמר: אשרי חלקי שראית אותי

רבי פינחס בן יאיר הולך לקבל את פני רבי שמעון בר יוחאי בצאתו מן המערה (זוהר ח"א יא ע"א)

רבי פינחס הנה שכח קמי דרבי רחומאי בכיף ימא דגנוסר. ובר נש רב וקשישא דיומין הנה ועינוי אסתלקו מלמחמי. אמר לרבי פינחס ודאי שמענא דיוחאי חברנא אית ליה מרגלית אבן טבא, ואסתכלית בנהורא דההיא מרגלית נפקא כנהירו דשמשא מנרתיקה ונהרא כל עלמא. וההוא נהורא קאים משמיא לארעא ונהיר כל עלמא עד דיתיב עתיק יומין ויתיב על ברסייא פדקא יאות. וההוא נהורא כליל כלא בביתך. ומנהורא דאתכליל בביתך. נפק נהירו דסיק וזעיר ונפיק לבר ונהיר כל עלמא, זכאה חולקך. פוק ברי, פוק, זיל אבתריה דההיא מרגלית דנהיר עלמא, דהא שעתא קיימא לך.

נפק מסמיה וקאים למיעל בההיא ארבא ותרין גוברין בהדיה. חמא תרין צפרין דהוו אתנין וטסין על ימא, רמא לון קלא ואמר צפרין צפרין דאתון טאסין על ימא, חמיתון דוך דבר יוחאי תמן, אשתהי פורתא אמר, צפרין צפרין זילו ואתיבו לי. פרחו ואילו, עאלו בימא ואזלי להון. עד דנפק, הא אנון צפרין אתנין ובפומא דחדא מנייהו פתקא חדא וכתוב בגווה דהא בר יוחאי נפק מן מערתא ורבי אלעזר בריה. אזל לגביה ואשבח ליה משניא וגופיה מליא חלודין. בכה (דף יא ע"ב) בהדיה ואמר ווי דחמיתך בכך. אמר זכאה חולקי דחמית לי בכך

דאלמלא לא חמימת לי בקך לא הוינא בקך.

בבך. שאלמלא לא ראייתי אותי בבך, לא הייתי בבך.

עסק התורה בדרך

(זוהר ח"א נח ע"ב-נט, א)

רבי שמעון הוה אזיל בארחה והו עמיה רבי אלעזר בריה ורבי יוסי ורבי חי'א. עד דהו אזלי, אמר רבי אלעזר לאבוהי ארחה מתקנא קמן בעינן למשמע מלי דאורייתא. פתח רבי שמעון ואמר (קהלת י) גם בדרך כשהסכל הולך לבו חסר וגו'. כד בר נש בעי לאתקנא ארחה קמי קדשא בריך הוא. עד לא יפוק לארחה בעי לאמלכא ביה ולצלי קמיה על ארחה. כמה דתנינן דכתיב, (תהלים פה) צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו. דהא שכינתא לא אתפרשא מניה.

עסק התורה בדרך

(זוהר ח"א נח ע"ב-נט, א)

רבי שמעון הנה הולך בדרך והיו עמו רבי אלעזר בנו ורבי יוסי ורבי חי'א. עד שהיו הולכים, אמר רבי אלעזר לאביו, הדרך מתקנת לפנינו, רוצים לשמע דברי תורה פתח רבי שמעון ואמר, (קהלת י) גם בדרך כשהסכל הלך לבו חסר וגו'. כשבן אדם רוצה לתקן דרכיו לפני הקדוש ברוך הוא, עד שלא יצא לדרך צריך להמלך בו ולהתפלל לפניו על דרכו, כמו ששנינו שכתוב (תהלים פה) צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו. שהרי השכינה לא נכרדת מקונו.

ומאן דאיהו לא מיהימנא במקריה, מה כתיב (דף נט ע"א) ביה וגם בדרך כשהסכל הולך לבו חסר. מאן לבו. דא קדשא בריך הוא דלא יהו עמיה בארחה וגרע מן סייעתיה בארחה. בגין דההוא בר נש דלא מיהימן ביה במקריה עד לא יפוק בארחה לא בעי סיעתא דמאריה.

ומי שלא מאמין ברבונו, מה כתוב בו? וגם בדרך כשהסכל הלך לבו חסר. מי זה לבו? זה הקדוש ברוך הוא שלא ילך עמו בדרך וגורע מסייעו בדרכו. משום שאותו בן אדם שלא מאמין ברבונו, עד שלא יצא לדרכו לא בקש את סיוע רבונו.

ואפילו בארחה כד איהו אזיל לא אשתדל במלי דאורייתא. ובגיני כף לבו חסר דלא אזיל בהדיה דמריה ולא אשתכח בארחה. ואמר לכל סכל הוא, אפלו כד שמע מלה דמיהימנותא דמאריה, הוא אמר דטפשותא הוא לאשתדלא ביה. פהאי דשאילו לבר נש על את קיימא דרשימו

ואפלו בדרך כשהוא הולך, לא עוסק בדברי תורה, ולכן לבו חסר, שאינו הולך יחד עם רבונו ולא נמצא בדרכו. ואומר לכל סכל הוא - ואפלו כששומע דבר אמונה של רבונו, הוא אומר שזו טפשות לעסק בזה. כמו זה ששאלו לבן אדם על אות הברית שרשמו בבשר האדם, ואומר שלא דבר

אמונה הוא. שמע זאת רבי יבא הגזקן והסתפל בו, ונעשה גל של עצמות. ואנו בדרך הוא בסיוע הקדוש ברוך הוא רוצים לומר דברי תורה.

דינו של הקדוש ברוך הוא

(זוהר ח"א נח ס"ב ע"א)

רבי חייא ורבי יהודה היו הולכים בדרך, והגיעו להרים גדולים, ומצאו בין ההרים עצמות בני אדם שהיו מאותם בני המבול, ופסעו שלש מאות פסיעות בעצם אחת. תמהו. אמרו, הינו מה שאמרו חברינו שהם לא היו פוחדים מדין הקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב (איב לא) ויאמרו לאל סור ממנו ודעת דרכיך לא חפצנו. מה עשו? היו סותמים ברגליהם את מעינות התהום, ומים רתוחים יוצאים ולא יכלו לעמוד בהם, עד שהיו נשמטים ונופלים בארץ ומתים.

חמרת החטאים הגלויים

(זוהר ח"א נו ע"א)

רבי שמעון היה הולך יום אחד בשערי טבריה. ראה בני אדם שהיו קושרים בקשר הקשת בכדי חרס. אמר, ומה חטא זה בגלוי להרגיז את רבונם? נתן עינו בהם ונזרקו לתוך הים ומתו.

בא ראה, כל חטא שנעשה בגלוי, דוחה את השכינה מהארץ ומסלק את דיורה מן העולם. אלה היו הולכים בראש

בבשריה דבר נש. ואמר לאו איהו מהימנותא. שמע רב יבא סבא ואסתפל ביה ואתעביד תלא דגרמי. ואנו בהאי אורחא בסייעתא דקדשא בריך הוא בעינו למימר מלי דאורייתא.

דינו של הקדוש ברוך הוא

(זוהר ח"א נח ס"ב ע"א)

רבי חייא ורבי יהודה היו אזלי בארחה. ומטו לגבי טורין רברבן ואשפחו ביני טוריא גרמי בני נשא דהוו מאנון בני טופנא. ופסעו תלת מאה פסיען בגרמא חדא. תוהו. אמרו הינו דאמרו חברנא דאנון לא הוו מוסתפי מדינא דקדשא בריך הוא כמה דכתיב, (איוב כא) ויאמרו לאל סור ממנו ודעת דרכיך לא חפצנו. מה עבדו. הוו סתימין ברגליהו מבועי תהומא. ומיין נפקין רתיחן ולא יכילו למיקם בהו, עד דהוו נשמטין ונפלי בארעא ומייתין.

חמרת החטאים הגלויים

(זוהר ח"א נו ע"א)

רבי שמעון הוה אזיל יומא חד בפילי דטבריה, חמא בני נשא דהוי מקטרי בקיטרא דקשתא בקולפא דקנסיר. אמר ומה חובא דא באתגליא לארגזא למריהון. יהיב עינוי בהו ואתרמיו לגו ימא ומיתו.

תא חזי, כל חובא דאתעביד באתגליא דחי לה לשכינתא מארעא וסליקת דיורה מעלמא. ואלין הוו אזלין ברישא

זקוף ועושים חטאיהם בגלוי, ודחו את השכינה מהעולם, עד שהקדוש ברוך הוא דחה אותם והעביר אותם ממנו. ועל זה פתוב (משלי כה) הגו רשע לפני מלך וגו', הגו סגים מפסוף וגו'.

זקוף ועבדי חובייהו באתגלייא ודחו לה לשכינתא מעלמא. עד דקדשא בריך הוא דחא לון ואעביר לון מניה. ועל דא כתיב (משלי כה) הגו רשע לפני מלך וגו' הגו סגים מפסוף וגו'.

הרי אררט

(זוהר נח סג, א)

רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בארחה. אערעו בהני טורי דקרדו, חמו רשימין בקיעין בארחה דהוו מן יומי דטופנא. אמר ליה רבי חייא לרבי יוסי הני בקיעין דהוו מיזומי דטופנא, וקדשא בריך הוא שביק לון לדרי דרין בגין דלא יתמחי חובייהו דרשיעיא קמיה.

הרי אררט

(זוהר נח סג, א)

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך. פגשו באתם הרי אררט. ראו רשומים בקיעים בדרך שהיו מימי המבול. אמר רבי חייא לרבי יוסי, הבקיעים הללו שהיו מימי המבול והקדוש ברוך הוא השאירם לדורי דורות, כדי שלא ימחה חטאם של הרשעים לפניו.

שכף דרף הקדוש ברוך הוא: לצדיקים שעושים רצונו - רוצה שיוכרו אותם למעלה ולמטה ולא ישכח זכרם לדורי דורות לטוב. כמו זה לרשעים שלא עושים רצונו - כדי שלא ישכח חטאם, ולהזכיר ענשיהם וזכרונם לרע לדורי דורות, היינו שפתוב (ירמיה ב) נכתם עונף לפני וגו'.

דכף ארחוי דקדשא בריך הוא. לזכאין דעבדין רעותיה, בעי דיזכרון להו לעילא ותתא ולא יתנשי דוכרניהו לדרי דרין לטב. כגונא דא לרשיעיא דלא עבדין רעותיה, בגין דלא יתנשי חובייהו ולאדכרא ענשיהו וזכרניהו לביש לדרי דרין. היינו דכתיב, (ירמיה ב) נכתם עונף לפני וגו'.

כי השחית כל בשר את דרכו

(זוהר נח סח, א)

רבי יוסי הוה שכיח קמיה דרבי שמעון יומא חד, אמר ליה קמאי חמא קדשא בריך הוא לשיצאה כל חיות ברא ועוף שמיא עמהו דחייביא. אי בני נשא חטאו בעירי ועופי שמיא ושאר בריין מה

כי השחית כל בשר את דרכו

(זוהר נח סח, א)

רבי יוסי היה מצוי לפני רבי שמעון יום אחד. אמר לו, מה ראה הקדוש ברוך הוא להשמיד את כל חיות הבר ועוף השמים עם הרשעים? אם בני האדם חטאו, בהמות ועופות השמים

ושאר הבריות מה חטאו? אמר לו, משום שכתוב כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. כלם היו משחיתים דרכיהם. עזבו את מינם ונדבקו במין אחר.

חטו. אמר ליה בגין דכתיב כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. בלהו הווי מחבלי ארתיהו. שבקי זיניהו ודבקו בזינא אחרא.

בא ראה, אותם רשעי העולם גרמו כף לכל הבריות, ורצו [להשפית] להכחיש מעשה בראשית, והם גרמו לכל הבריות להשחית דרכם כמו שהם השחיתו. אמר הקדוש ברוך הוא, אתם רציתם [להשפית] להכחיש מעשי ידי? אני אשלים רצונכם, ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי מעל פני האדמה. אחזיר העולם למים כמו שהיה בהתחלה, מים במים, והרי נתבאר. מכאן והלאה אעשה בריות אחרות בעולם כראוי.

תא חזי, אנון חייבי עלמא גרמו הכי לכל ברין. ובעון (לאשכחא) לאכחשא עובדא דבראשית. ואנון גרמו לכל ברין לחבלא ארתיהו כמה דאנון מחבלן. אמר קדשא בריך הוא אתון בעיתו (לאשכחא) לאכחשא עובדי ידי, אנא אשלים רעותא דלכון ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי מעל פני האדמה. אהדר עלמא למיין כמה דהוה בקדמיתא מיין במיין והא אתמור. מכאן ולהלאה אעביד ברין אחרנין בעלמא כדקא יאות:

אם יסתר איש במסתרים

(זוהר נח ס"ח ע"א)

רבי חייא פתח ואמר, (ירמיה כג) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו ואם ה'. כמה הם בני אדם אטומי לב וסתומי עינים שלא משגיחים ולא יודעים בכבוד רבונם, שכתוב בו הלוא את השמים ואת הארץ אני מלא. איך רוצים בני אדם להסתתר מחטאיהם ואומרים מי רואנו ומי יודענו, וכתוב (ישעיה כט) והיה במחשף מעשיהם. לאן יחבאו מפניו?

למלך שבנה פלטרין ועשה תחת הארץ מחלות נסתרות. למים קרדו בני הארמון במלך. הקיף [צער] עליהם המלך

אם יסתר איש במסתרים

(זוהר נח ס"ח ע"א)

פתח ואמר (ירמיה כג) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו ואם יי. כמה אנון בני נשא אטימי לבא וסתומי עיניו דלא משגיחין ולא ידעין ביקרא דמאריהון דכתיב ביה הלוא את השמים ואת הארץ אני מלא. היך בעון בני נשא לאסתתרא מחובביהו ואמרי מי רואנו ומי יודענו. וכתוב, (ישעיה כט) והיה במחשף מעשיהם. לאן יתטמרון מקומיה.

למלכא דבנה פלטרין ועבד תחות ארעא טמירין פצירין. ליומין קרדו בני פלטרין במלכא אסחר (אצער) עליהו

בגיסות. מה עשו? נכנסו והחביאו עצמם תחת נקבי המחלות. אמר המלך, אני עשיתי אותם, ומלפני אתם רוצים להתחבא? זהו שכתוב אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'? אני הוא שעשיתי מחלות ועשיתי חשך ואור, ואתם איך תוכלו להתחבא מלפני?!
 לאתטמרא קמאי.

מלכא בגייסוי. מה עבדו עאלו וטמירו גרמיייהו תחות נוקבי פסירין. אמר מלכא אנא עבדית לון ומקמאי אתון בעאן לאתטמרא, הדא הוא דכתיב אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם י'. אנא הוא דעבדית נוקבי פסירין ועבדית חשוכא ונהורא ואתון איך יכלין לאתטמרא קמאי.

סגלת הקרבנות

(זוהר וירא ק ע"ב)

רבי פנחס פתח פסוק שכתוב (במדבר יז) והנה החל הנגף בעם, וכתוב ויאמר משה אל אהרן קח את הפחתה וגו', וכתוב ותעצר הפגפה. כתוב כאן מהר, וכתוב שם מהרי שלש סאים. מה להלן קרבן להנצל, אף כאן קרבן להנצל.

אמר רבי פנחס, פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגשתי את אליהו. אמרתי לו, יאמר לי מר דבר שמועיל לבריות. אמר לו, ברית גזר הקב"ה, ונכנסו לפניו כל המלאכים שממנים להזכיר חטאי האדם, שבזמן שיזכירו בני אדם הקרבנות שצוה משה, ומכון לבו ורצונו בהם - שפלים יזכירו אותו לטוב.

ועוד, בזמן שיארע מות בבני אדם, הברית נגזרה, והפרוז עובר על כל חילות השמים, דאם יעלו בניו בארץ בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ויאמרו ברצון נפש ולב ענינים של קטרת

סגלת הקרבנות

(זוהר וירא ק ע"ב)

רבי פנחס פתח קרא דכתיב, (במדבר יז) והנה החל הנגף בעם וכתוב ויאמר משה אל אהרן קח את הפחתה וגו' וכתוב ותעצר הפגפה. כתיב הכא מהר וכתוב התם מהרי שלש סאים. מה להלן קרבן לאשתזבא אף כאן קרבן לאשתזבא.

אמר רבי פנחס זמנא חדא הוינא אזלי בארחה וערעית ביה באליהו, אמינא ליה, לימא לי מר מלה דמעלי לברייתא, אמר ליה, קיים גזר קדשא בריך הוא ועאלו קמיה כל אלין מלאכי דזמנן לאדפרא חובי דבר נש, די בעדנא דידרון בני אנשא קרבניא דמוי משה ושוי לביה ורעותיה בהו, דכלהו ידרון ליה לטב.

ועוד בעדנא דיערע מותנא בבני אנשא, קיימא אתגזר וכוונא אעבר על כל חילא דשמיא דאי ייעלון בנוהי בארעא בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ויאמרון ברעות נפשא ולבא עניינא דקטרת

בוֹסְמִין דְּהוּוּ לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, דִּיתְבַּטַּל
מִזְתַּנָּא מִנִּיְהוּ.

בְּשָׂמִים שְׁהִיוּ לְהֵם לְיִשְׂרָאֵל, שְׂיִתְבַּטַּל
הַמִּנּוֹת מֵהֵם.

עוֹנְשׁוֹ שֶׁל מִי שְׂאִינוּ נוֹטֵל יָדָיו כְּרָאוּי
(זוהר לך לך פ"ז ע"ב - פ"ח ע"א)
רַבִּי אֶלְעָזָר הָהוּ אֶזִּיל לְבֵי חֲמוּזִי, וְהוּוּ
עַמִּיָּה רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי
חֲזַקְיָה וְכוּ'. עַד דְּהוּוּ אֶזְלִי, אַעֲרַע בְּהוּ רַבִּי
יִיסָא וְחַד יוֹדָאֵי בְּהַדְיָה. וְהָהוּ אָמַר הַהוּא
יּוֹדָאֵי וְכוּ'. אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי
יִיסָא חֲמוּזָא לָךְ דְּהָא עִם שְׂכִינְתָא
קָאֲתִית וְאִתְחַבְּרַת. אָמַר לִיה הָכִי הוּא
וְדָאֵי, וְתַלְתַּת פְּרַסִי הוּא דְאֶזְלָנָא בְּהַדְיָה
וְאָמַר לִי כַּמָּה מְלִי מַעֲלִיָּתָא וְאָנָּא
אֲגִירָנָא לִיה לְיוֹמָא דָּא וְלֹא יִדְעָנָא דְאִיהוּ
בּוֹצִינָא דְנְהִיר כְּדַחֲמוּזָא הַשְּׂתָא.

עוֹנְשׁוֹ שֶׁל מִי שְׂאִינוּ נוֹטֵל יָדָיו כְּרָאוּי
(זוהר לך לך פ"ז ע"ב - פ"ח ע"א)
רַבִּי אֶלְעָזָר הָהוּ הוֹלֵךְ לְבֵית חֲמוּזִי, וְהִיוּ
עִמּוֹ רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזַקְיָה
וְכוּ'. בְּעוֹדָם הוֹלְכִים פִּגְשׁ בְּהֵם רַבִּי יִיסָא
וְיִהוּדִי אֶחָד עִמּוֹ. וְהָיָה אוֹתוֹ הַיְהוּדִי אוֹמֵר
וְכוּ'. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי יִיסָא, רְאִיתִי
אוֹתְךָ שְׂבֹאֲתָ עִם הַשְּׂכִינָה וְהִתְחַבְּרַתָּ.
אָמַר לוֹ, כִּךָּ זֶה וְדָאֵי. וְשִׁלַּשׁ פְּרַסָּאוֹת
שְׁהִלַּכְתִּי עִמָּה וְאָמַרְהָ לִי כַּמָּה דְבָרִים
מְעֵלִים, וְאֲנִי שְׂמַרְתִּי אוֹתָם לְיוֹם הַזֶּה,
וְלֹא יִדְעַתִּי שֶׁהוּא הַמְּאֹר שְׂמַאִיר כְּמוֹ
שְׂרָאִיתִי כַּעַתָּה.

אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר לְהַהוּא יוֹדָאֵי מַה
שְׂמֹךְ, אָמַר לִיה יוֹעֲזָר. אָמַר לִיה
יוֹעֲזָר וְאֶלְעָזָר (מִלָּה חֲדָא) יִתְיָבוּ כְּחֲדָא, יִתְבוּ
גַבִּי חַד טַנְגְרָא (דף פז ע"ב) בְּהַהוּא חֲקַל וְכוּ'.
אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר שְׂפִיר קָא אֲמַרְתָּ.
אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר מַאי עֲבִידְתָּךְ, אָמַר
לִיה קַרְיָנָא דְרַדְדָּי בְּאַתְרֵי, הַשְּׂתָא אֲתָא
רַבִּי יוֹסִי דְכַפַּר חֲנִין לְמַתָּא וְסָלִיקוּ לוֹן
מִגַּבְּאֵי וְאוֹתְבוּ לוֹן לְגַבְיָה. וְהוּוּ יִתְיָבוּ לִי
כָּל בְּנֵי מְתָא אֲגָרָא כְּהַהוּא זְמַנָּא דְדַרְדְּדָּי
הוּוּ גַבְּאֵי. וְאִסְתַּכְּלָנָא בְּנַפְשָׁאֵי דְלֹא
אִתְחַזִּי לִי לְאַתְהֵי מִנִּיְהוּ לְמַגְנָא,
וְאֲגִירָנָא גְרַמָּאֵי בְּהַדְיָ (דְהַהוּא) דְּהָאֵי חַפְּסִים.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַכָּאֵן דְּאַבָּא אַצְטְרִיכוּ
הַכָּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְיְהוּדִי הַהוּא, מַה שְׂמֹךְ?
אָמַר לוֹ, יוֹעֲזָר. אָמַר לוֹ, יוֹעֲזָר
וְאֶלְעָזָר [דְּבַר אֶחָד] יוֹשְׁבִים יַחַד. יִשְׁבוּ
עַל סֵלַע אֶחָד בְּשַׂדָּה הַהוּא וְכוּ'. אָמַר לוֹ
רַבִּי אֶלְעָזָר, יָפָה אֲמַרְתָּ. אָמַר לוֹ רַבִּי
אֶלְעָזָר, מַה פְּעַשְׂדִּיךְ? אָמַר לוֹ, מְלַמֵּד
תִּינוּקוֹת בְּמִקּוּמֵי. כַּעַתָּה בָּא רַבִּי יוֹסִי
מִכְּפַר חֲנִין לְעִיר, וְסָלְקוּ אוֹתָם מֵאֶצְלֵי,
וְהוֹשִׁיבוּ אוֹתָם אֶצְלוּ. וְהִיוּ נוֹתְנִים לִי כָּל
בְּנֵי הָעִיר שְׂכָר כְּמוֹ אוֹתוֹ הַזְּמַן
שֶׁהִתְיַנוּקוֹת הָיוּ אֶצְלֵי, וְהִסְתַּפְּלִיתִי בְּעַצְמִי
שֶׁלֹּא רָאוּי לִי לְהַנּוֹת מֵהֵם בְּחֻנָּם,
וְהִשְׁפַּרְתִּי עַצְמִי עִם הַחֲכָם [הַהוּא] הַזֶּה.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כִּיָּן צְרִיךְ אֶת הַבְּרָכוֹת
שֶׁל אַבָּא.

קמו. הלכו לפני רבי שמעון [אחר כך], והיה יושב ולומד כל יום לפני רבי שמעון. ויום אחד היה עסוק בנטילת ידים לפניו. אמר, כל מי שלא נוטל ידיו כראוי, אף על גב שנענש למעלה - נענש למטה. ומה ענשו למטה? שגורם לעצמו עני. כמו שענשו כך - כך זוכה מי שנוטל ידיו כראוי, שגורם לעצמו ברכות שלמעלה, ששורות הברכות על ידו כראוי ומתברך בעשר.

קמו. אתו קמיה דרבי שמעון (לבתר), והוה יתיב ולעי כל יומא קמיה דרבי שמעון. ויומא חד הוה עסיק בנטילת ידים קמיה. אמר כל מאן דלא נטיל ידוי כדקא יאות, אף על גב דאתענש לעילא אתענש לתתא, ומאי עונשיה לתתא, דגרים ליה לגרמיה מסכנותא. כמה דעונשיה כך, הכי הוא זכי מאן דנטיל ידוי כדקא יאות דגרים לגרמיה ברבאן דלעילא דשראן ברבאן על ידוי כדקא יאות, ואתברך בעותרא. (דף פח ע"א).

אחר כך הקדים רבי שמעון, וראה אותו שנוטל ידיו במים, ונוטל ידיו בשעור רב של מים. אמר רבי שמעון, מלא ידיו מברכותיך. וכך היה. מאותו היום והלאה התעשר ומצא אוצר, והיה עוסק בתורה ונותן מזון לעניים כל יום, והיה שמח עמם, ומסביר להם בפינים מאירות. קרא עליו רבי שמעון, (ישעיה מא) ואתה תגיל בה' בקדוש וגו'.

לבתר אקדים רבי שמעון חמא ליה דאנטל ידוי במיא ונטיל לון בשיעורא סגיא דמיין. אמר רבי שמעון מלא ידיו מברכותיך. וכך הוה, מההוא יומא ולהלאה אתעתר ואשבח סימא והוה לעי באורייתא ויהיב מזונא למסכני כל יומא, והוה חדי עמוהון ומסבר לון אנפיו נהירין. קרא עליה רבי שמעון (ישעיה מ"א) ואתה תגיל ביי בקדוש וגו'.

פֶּרֶק ב'
פְּרָשִׁיּוֹת
נח - תְּזַרִיעַ מִצֹּרֶע

ספּוּרֵי הַזֹּהַר

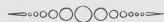

תִּכּוֹן עֵינַיִם

כא..... מעלת למוד תורה לשמה

כב..... פטירת רבי אליעזר הגדול

כט..... בטול המגפה על ידי אמירת הקטרת

מעלת למוד תורה לשמה

(סתרי תורה לך לך פ"ח ע"א וע"ב)
כְּשָׁבָא מִשָּׁם רַבִּי אַבָּא, הִיָּה מְכַרְיִז: מִי
 רוֹצֵה עֲשֹׂר וּמִי רוֹצֵה אַרְבָּה חַיִּים
 בְּעוֹלָם הַבָּא, יָבֵא וַיִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה. הָיוּ
 מִתְכַּנְסִים אֵלָיו כָּל הָעוֹלָם.

הִיָּה רִיב אֶחָד בְּשִׁכּוֹנָתוֹ. יוֹם אֶחָד בָּא
 אֵלָיו. אָמַר לוֹ: רַבִּי, אֲנִי רוֹצֵה לְעַסֵּק
 בַּתּוֹרָה כְּדֵי שְׂיִהְיֶה לִי עֲשֹׂר. אָמַר לוֹ: הֲנֵה
 וְדָאִי. אָמַר לוֹ: מָה שְׂמִיךְ? אָמַר לוֹ: יוֹסִי.
 אָמַר לְתַלְמִידָיו שְׂיִקְרְאוּ לוֹ רַבִּי יוֹסִי בְּעַל
 הָעֲשֹׂר וְהַכְּבוֹד. יָשַׁב וְהִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה.

לְיָמִים הִיָּה עוֹמֵד לְפָנָיו. אָמַר לוֹ: רַבִּי,
 אִיפֹה הָעֲשֹׂר? אָמַר: נִשְׁמַע מִזֶּה
 שְׁלֹא עָשָׂה לְשֵׁם שָׁמַיִם. נִכְנַס לְחֻדְרוֹ,
 שָׁמַע קוֹל אֶחָד שֶׁהִיָּה אוֹמֵר: אֵל תַּעֲנִישׁ
 אוֹתוֹ [שׁוֹב אֵלָיו], שְׂיִהְיֶה אִישׁ גְּדוֹל. שָׁב
 אֵלָיו. אָמַר לוֹ: שָׁב, בְּנִי, שָׁב, וְאַנִּי נוֹתֵן לְךָ
 עֲשֹׂר.

בִּינְתָיִם בָּא אִישׁ אֶחָד וּכְלִי שֶׁל פֶּז בְּיָדוֹ.
 הוֹצִיא אוֹתוֹ וְנִפְל אוֹר בְּבֵיתוֹ.
 אָמַר לוֹ: רַבִּי, אֲנִי רוֹצֵה לְזַכּוֹת בַּתּוֹרָה
 וְאַנִּי לֹא זָכִיתִי, וְרוֹצֵה מִי שְׂיִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה
 בְּשִׁבְלִי, שֶׁהָרִי יֵשׁ לִי עֲשֹׂר רַב שֶׁהַשָּׂאִיר
 לִי אֲבִי, שֶׁכֶּאֱשֶׁר יָשַׁב עַל שְׁלַחְנוֹ הִיָּה
 מְסַדֵּר עֲלָיו שְׁלֹשָׁה עֲשֹׂר כּוֹסוֹת מְאֹלוֹ,
 וְאַנִּי רוֹצֵה לְזַכּוֹת בַּתּוֹרָה וְאַנִּי נוֹתֵן עֲשֹׂר.

מעלת למוד תורה לשמה

(סתרי תורה לך לך פ"ח ע"א וע"ב)
רַבִּי אַבָּא כַּד אָתָּא מִהֶתֶם, הָוָה מְכַרְיִז
 מָאֵן בְּעֵי עוֹתֵרָא וּמָאֵן בְּעֵי אוֹרְכָא
 דְּחַיִּי בְּעַלְמָא דְאַתִּי יִיתִי וַיִּשְׁתַּדֵּל
 בְּאוֹרֵייתָא. הָווּ מִתְכַּנְשִׁין כּוֹלֵי עַלְמָא
 לְגַבִּיהָ.

רִיבֵי חַד הָוָה בְּשִׁיבְבוּתֵיהָ. יוֹמָא חַד אָתָּא
 לְגַבִּיהָ, אָמַר לִיה רַבִּי בְּעֵינָא לְמַלְעֵי
 בְּאוֹרֵייתָא כְּדֵי שְׂיִהְיֶה לִי עוֹתֵרָא. אָמַר
 לִיה הָא וְדָאִי. אָמַר לִיה מָה שְׂמִיךְ. אָמַר
 לִיה יוֹסִי. אָמַר לוֹן לְתַלְמִידָיו דְּיִקְרוּן לִיה
 רַבִּי יוֹסִי מֵאַרְי דְּעוֹתֵרָא וּיְקָרָא. יִתִּיב
 וְאַתְעַסֵּק בְּאוֹרֵייתָא.

לְיוֹמִין הָוָה קָאִים קַמֵּיהָ, אָמַר לִיה רַבִּי
 אֵן הוּא עוֹתֵרָא. אָמַר שְׁמַע מִינָהּ
 דְּלֹא לְשֵׁם שָׁמַיִם קָא עֲבִיד, וְעָאֵל
 לְאַדְרֵיהָ, שְׁמַע חַד קָלָא דְהָוָה אָמַר לֹא
 תַעֲנִישִׁיהָ (תוֹב לְגַבִּיהָ) דְּגַבְרָא רַבָּא לִיהוּי. תַּב
 לְגַבִּיהָ, אָמַר לִיה תִּיב בְּרִי תִיב וְאַנָּא
 יְהִיבְנָא לְךָ עוֹתֵרָא.

אֲדַהְכִּי אָתָּא גַבְרָא חַד וּמָאנָא דְפִז
 בְּיַדֵּיהָ, אֶפְקִיה וְנִפְל נְהוֹרָא
 בְּבֵיתָא. אָמַר לִיה רַבִּי בְּעֵינָא לְמַזְכִּי
 בְּאוֹרֵייתָא וְאַנָּא לֹא זָכִינָא, וּבְעֵינָא מָאֵן
 דְּיִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא בְּגִינִי. דְּהָא אֵית לִי
 עוֹתֵרָא סְגִי דְקָא שְׁבַק לִי אַבָּא, דְּכַד יִתִּיב
 עַל פְּתוּרֵיהָ הָוָה מְסַדֵּר עֲלֵיהָ תְּלִיסַר כּוֹסֵי
 מְאֹלִין. וּבְעֵינָא לְמַזְכִּי בְּאוֹרֵייתָא וְאַנָּא
 יְהִיבְנָא עוֹתֵרָא.

אָמַר לִיהּ לְהוּא רְיוּק תְּשַׁתְּדַל בַּתּוֹרָה, וְזַה נוֹתֵן לָךְ עוֹשֶׁר. נִתֵּן לוֹ אוֹתוֹ הַכּוֹס שֶׁל הַפֶּז. קָרָא עָלָיו רַבִּי אֲבָא: (א״ב כח) לֹא יַעֲרַכְנָה זֶהָב וְזָכוּכִית וּתְמוֹרְתָה כְּלִי פִז. יֵשֵׁב וְלָמַד בַּתּוֹרָה, וְהָאֲדָם הֵוּא הִיָּה נוֹתֵן לוֹ עוֹשֶׁר.

לִיּוֹמִין עָאֵל חֲמִידוֹ דְאורֵייתָא בְּמַעוּי. יוֹמָא חֵד הוּוּה יְתִיב וְהוּוּה בְּכִי. אֲשַׁכְחִיה רַבִּיהּ דְהוּוּה בְּכִי, אָמַר לִיהּ עַל מָה קָא בְּכִית. אָמַר לִיהּ וּמָה מִנְחָנָא חֲזִי דְעֵלְמָא דְאַתִּי בְּגִין הָאִי, לֹא בְּעִינָא אֶלְא לְמִזְבִּי לְגַבְּאִי. אָמַר הַשְׁתָּא שְׁמַע מִינָה דְהָא לְשֵׁם שְׁמִים קָא עֲבִיד.

קָרָא לִיהּ לְהוּא גְבַרְא, אָמַר לִיהּ טוֹל עוֹתְרָךְ וְהָב לִיהּ לִיתְמִי וְלִמְסַכְנִי, וְאַנָּה יְהִיבָנָא לָךְ חוֹלַק יְתִיר בְּאורֵייתָא בְּכָל מָה דְאַנְן לְעָאֵן. אַהֲדַר לִיהּ רַבִּי יוֹסִי הֵוּא כְּסָא דְפִז, וְעַד יוֹמָא לֹא אַעֲדִי שְׁמִיָּה, וּמִן בְּנוּי בִּן פִּזִּי, וְהִינּוּ רַבִּי יוֹסִי בִּן פִּזִּי, וְזָכָה לְכַמְּהָ תּוֹרָה הוּא וּבְנָיו [מִשׁוּם שֶׁלָּמַד תּוֹרָה]. שְׂאִין לָךְ שְׂכָר טוֹב בְּעוֹלָם כְּמִי שֶׁלּוֹמַד תּוֹרָה וּמְקַיֵּמָהּ.

פְּטִירַת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל

(זוהר וירא צו ע"ב צ"ט ע"א)
שָׁנּוּ רַבּוּתֵינוּ, כְּשִׁחְלָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל, אוֹתוֹ יוֹם עָרַב שַׁבַּת הָיָה, וְהוֹשִׁיב לִימֵינוּ אֶת הוֹרְקָנוּס בְּנוֹ, וְהָיָה מְגַלֵּה לוֹ עֲמֻקּוֹת וְנִסְתָּרוֹת, וְהוּא לֹא הָיָה מְקַבֵּל דְּבַר בְּדַעְתּוֹ שֶׁחֲשַׁב שְׁמַטְרָךְ בְּדַעְתּוֹ הָיָה. כִּיּוֹן שֶׁרָאָה שֶׁדַּעַת אָבִיו מִתְיַשְׁבֵּת עָלָיו,

אָמַר לִיהּ לְהוּא רְיוּק תְּשַׁתְּדַל בְּאורֵייתָא וְדָא יְהִיב לָךְ עוֹתְרָא, יְהִיב לִיהּ הֵוּא כְּסָא דְפִז. קָרָא עָלָיהּ רַבִּי אֲבָא (א״ב כח) לֹא יַעֲרַכְנָה זֶהָב וְזָכוּכִית וּתְמוֹרְתָה כְּלִי פִז. יְתִיב וְלַעֲא בְּאורֵייתָא וְהוּוּא בְּרַ נְשׁ הוּוּה יְהִיב לִיהּ עוֹתְרָא.

קָרָא לִיהּ לְהוּא גְבַרְא, אָמַר לִיהּ טוֹל עוֹתְרָךְ וְהָב לִיהּ לִיתְמִי וְלִמְסַכְנִי, וְאַנָּה יְהִיבָנָא לָךְ חוֹלַק יְתִיר בְּאורֵייתָא בְּכָל מָה דְאַנְן לְעָאֵן. אַהֲדַר לִיהּ רַבִּי יוֹסִי הֵוּא כְּסָא דְפִז, וְעַד יוֹמָא לֹא אַעֲדִי שְׁמִיָּה, וּמִן בְּנוּי בִּן פִּזִּי, וְהִינּוּ רַבִּי יוֹסִי בִּן פִּזִּי, וְזָכָה לְכַמְּהָ אורֵייתָא הוּא וּבְנָיו (בְּגִין דְלַעֲא בְּאורֵייתָא). דְלִית לָךְ אַגַּר טַב בְּעֵלְמָא כְּמָאֵן דְלַעֲי בְּאורֵייתָא וּמְקַיֵּמָהּ.

פְּטִירַת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל

(זוהר וירא צו ע"ב צ"ט ע"א)
תִּנּוּ רַבָּנִין כְּשִׁחְלָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל, הֵוּא יוֹמָא עָרַב שַׁבַּת הָיָה, וְאוֹתִיב לִימֵינָה הוֹרְקָנוּס בְּרִיָּה, וְהוּוּה מְגַלֵּי לִיהּ עֲמֻקּוֹתָא וּמִסְתָּרְתָּא, וְהוּא לֹא הָיָה מְקַבֵּל בְּדַעְתִּיהּ מְלִיָּא, דְחֲשִׁיב כְּמַטְרָךְ בְּדַעְתִּיהּ הוּוּה. כִּיּוֹן דְחִמָּא דְדַעְתָּא דְאָבוּי מִתְיַשְׁבָּא

קבל מִמְנוּ מֵאָה וּתְמוּנִים וְתִשְׁעַ סוּדוֹת
עֲלִיּוֹנִים.

עלוי, קביל מִמְנוּ מֵאָה וּתְמוּנִין וְתִשְׁעָה
רְזִין עֲלֵאִין.

כְּשֶׁהֲגִיעַ לְאַבְנֵי שֵׁשׁ שְׁמַתְעָרְבִים בְּמֵי
הַעֲלִיּוֹנִים, בְּכָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
וּפְסֵק לֹאמֹר. אָמֵר, עֲמֹד שָׁם בְּנִי. אָמֵר לוֹ,
אָבָא, לָמָּה? אָמֵר לוֹ, אָנִי רוּאָה שְׁאַנִּי
מִמָּהָר לְחֻלְף מִן הָעוֹלָם. אָמֵר לוֹ, לָךְ
וְאָמֵר לְאַמְךָ שְׁתַּעֲלֶה אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלִי
לְמָקוֹם עֲלִיּוֹן, וְאַחַר שְׁאַסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם,
וְאַבָּא לְכָאן כְּדִי לְרֹאוֹת אוֹתָם. לֹא תִבְכּוּ,
שֶׁהֵם קְרוּבִים עֲלִיּוֹנִים וְלֹא תַחַתוֹנִים,
וְדַעַת בְּנֵי אָדָם לֹא מְשִׁיגָה אוֹתָם.

כַּד מִטָּא לְאַבְנֵי שֵׁשׁ דְּמַתְעָרְבֵי בְּמֵי
עֲלֵאָה, בְּכָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וּפְסֵק
לְמִימֹר, אָמֵר קוּם הֵתָם בְּרִי. אָמֵר לִיה
אָבָא לָמָּה. אָמֵר לִיה חֲזִינָא דְאוּחִית חֻלְף
מִן עֲלָמָא. אָמֵר לִיה זִיל וְאִמָּא לְאַמְךָ
דְּתַסְתַּלַּק תְּפִלָּאי בְּאַתֵּר עֲלֵאָה, וּבְתֵר
דְּאַסְתַּלַּק מִן עֲלָמָא וְאִתִּי הֵכָא לְמוֹחְמֵי
לְהוֹן לֹא תִבְכִּי דְאַנוּן קְרִיבִין עֲלֵאִין וְלֹא
תַתְּאִין וְדַעַתָּא דְבֵר נֶשׁ לֹא יַדַּע בְּהוּ.

עַד שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים, נִכְנְסוּ חֲכָמֵי הַדּוֹר
לְבַקֵּר אוֹתָם, וְקָלַל אוֹתָם עַל שֶׁלֹּא
בָּאוּ לְשִׁמּוֹשׁ אוֹתוֹ, שְׁשִׁנְיָנוּ, גְּדוּלָה
שְׁמוּשָׁה יוֹתֵר מִלְמוּדָה. עַד שֶׁבָּא רַבִּי
עֲקִיבָא, אָמֵר לוֹ, עֲקִיבָא, עֲקִיבָא, לָמָּה
לֹא בָאתָ לְשִׁמּוֹשׁ אוֹתִי [שֶׁהָרִי בָּאָה הַעֵת
לְהַצְרֵף]? אָמֵר לוֹ, רַבִּי, לֹא הָיָה לִי פְנָאִי.
רַתַּח וְאָמֵר, אֶתְמַה עֲלִיךָ אִם תְּמוֹת
מִיתַת עֲצָמְךָ. קָלְלוּ שְׁמֵיתַתוֹ תַּהֲיֶה קֶשֶׁה
מִכָּלָם.

עַד דְּהוּוּ יִתְבִּי, עָאלוּ חֲכִימֵי דְרָא לְמוֹבְקָר
לִיה, אוֹלִיט לְהוּ עַל דְּלֹא אָתוּ
לְשִׁמּוּשָׁא לִיה דְּתַנְיָנוּ גְּדוּלָה שְׁמוּשָׁה יוֹתֵר
מִלְמוּדָה. עַד דְּאַתָּא רַבִּי עֲקִיבָא, אָמֵר
לִיה עֲקִיבָא עֲקִיבָא לָמָּה לֹא אֶתִּית
לְשִׁמּוּשָׁא לִי (דְּהָא אֶתָּא עֵתָא לְאַצְרֵפָא). אָמֵר
לִיה רַבִּי לֹא הָוָה לִי פְנָאִי. אֶרְתַּח אָמֵר
אֶתְמַהָה עֲלִיךָ אִי תְמוֹת מִיתַת עֲצָמְךָ.
לְטַיִיָּה דִּיהָא קֶשֶׁה מִכָּלְהוֹן מִיתַתִּיהָ.

בְּכִי רַבִּי עֲקִיבָא וְאָמֵר לוֹ, רַבִּי, תִּלְמִד
אוֹתִי תוֹרָה. פִּתַּח פִּי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
בְּמַעֲשֵׂה מְרֻכְבָּה. בָּאָה אִשׁ וְהִקִּיפָה אֶת
שְׁנֵיהֶם. אָמְרוּ חֲכָמִים, נִשְׁמַע מִזֶּה שְׁאַין
אָנוּ רְאוּיִים וְכִדְאִים לְכָךְ. יִצְאוּ לְפִתַּח
הַחִיצוֹן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם. הָיָה מָה שֶׁהָיָה, וְהָאִשׁ
הִלְכָה.

בְּכִי רַבִּי עֲקִיבָא וְאָמֵר לִיה רַבִּי אוֹלִיף לִי
אוֹרִייתָא. אֶפְתַּח פּוּמִיָּה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
בְּמַעֲשֵׂה מְרֻכְבָּה. אֶתָּא אִשָּׁא וְאַסְחַר
לְתַרְוִוִּיהוּן. אָמְרוּ חֲכִימֵיָא שְׁמַע מִינָה
דְּלִית אָנִן חֲזִינִין וְכִדְאִין לְכָךְ, נִפְקוּ
לְפִתְחָא דְבְּרָא וַיִּתִּיבוּ תַמְנוּ, הָוָה מָה דְּהָוָה
וְאִזַּל אִשָּׁא.

וְאוֹלִיף בְּבִהְרַת עֲזָה תִלַּת מֵאָה הִלְכוֹת
פְּסוּקוֹת, וְאוֹלִיף לִיה מֵאֵתָּן

וְאוֹלִיף בְּבִהְרַת עֲזָה תִלַּת מֵאָה הִלְכוֹת
פְּסוּקוֹת, וְאוֹלִיף לִיה מֵאֵתָּן

וששה עשר טעמים דפסוקי דשיר השירים. והווי עיניו דרבי עקיבא נחתין מיא. ואתחזר אשא כקדמייתא. כד מטא להאי פסוקא (שיר השירים ב) סמכוני באשישות רפדוני רפדוני בתפוחים פי חולת אהבה אני, לא יכל רבי עקיבא לסבל, והרים קולו בבכיה. והרים קולו ולא הנה מדבר מיראת השכינה שהיתה שם.

והווי עיניו דרבי עקיבא נחתין מיא. ואתחזר אשא כקדמייתא. כד מטא להאי פסוקא (שיר השירים ב) סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים פי חולת אהבה אני, לא יכל למסבל רבי עקיבא וארים קליה בבכיייתא וגעי ולא הוה כממלל מדחילו דשכינתא דהות תמן.

הורה לו כל עמקות וסודות עליונים שהיו בשיר השירים, והשביעו שבועה שלא ישתמש בשום פסוק ממנו, כדי שהקב"ה לא יחריב את העולם בגללו, ולא רוצה לפניו שהבריות ישתמשו בו מרב הקדשה שיש בו. אחר יצא רבי עקיבא ובכה, ונבעו עיניו מים, והיה אומר, וי רבי! וי רבי! שהעולם נשאר יתום ממך. נכנסו אליו כל שאר החכמים, ושאלו אותו, והשיב להם.

אורי ליה כל עמיקתא ורזין עלאין דהוה ביה בשיר השירים. ואומי ליה אומאה דלא לישתמש בשום חד פסוק מניה כי היכי דלא ליחריב עלמא, קדשא בריך הוא בגיניה. ולא בעי קמיה דישתמשון ביה (דף צט ע"א) ברייתא מסגיאנות קדושתא דאית ביה. לבתר נפיק רבי עקיבא וגעי ונבעין עיניו מיא, והוה אומר, ווי רבי, ווי רבי, דאשתאר עלמא יתום מנך. עאלו כל שאר חכמיא גביה ושאלו ליה ואתיב להון.

היתה דחוקה לו [השעה] לרבי אליעזר. הוציא שתי זרועותיו ושם אותם על לבו. פתח ואמר, אוי העולם, העולם העליון חוזר להתפנס ולהגנו מן התחתון כל אור ומאור. אוי לכם שתי זרועות, אוי לכם שתי תורות שיהיו נשפכים היום הזה מן העולם. שאמר רבי יצחק, כל ימי רבי אליעזר היתה השמועה מאירה מפיו כיום שנתנה בהר סיני.

הוה דחיק ליה (שעתא) לרבי אליעזר, אפיק תרי דרועי ושוינון על לביה. פתח ואמר, אי עלמא עלמא עלאה, חזרת לאעלא ולאגנא מן תתאה כל נהירו ובוצינא. ווי לכון תרי דרעי ווי לכון תרי תורות דישתכחון יומא דין מן עלמא. דאמר רבי יצחק כל יומי דרבי אליעזר הוה נהירא שמענתא מפומיה כיומא דאתיהבת בטורא דסיני.

אמר, תורה [למדתי וגמרא] הבנתו וחכמה למדתי ושמוש עשיתי, שאלו יהיו כל בני אנוש של העולם

אמר אורייתא (סברית גמרא) גמריית וחכמתא סברית ושמושא עבדית. דאלו יהון כל בני אינשא דעלמא

סופרים, לא יוכלו לכתב, ולא חסרו תלמידי מחכמתי אלא ככוחלא בעינא ואני מרבותי אלא כמי ששותה בים. ולא היה אלא להחזיק טובה לרבותיו יותר ממונו.

סופרים לא יכלין למכתב ולא חסרי תלמידי מחכמתי אלא ככוחלא בעינא ואנא מרבותי אלא כמאן דשתי בימא. ולא הוה, אלא למיתן טיבותא לרבוהי יתיר מניה.

והווי שאלין מניה בהווא סנדלא דיבום עד דנפק נשמתיא ואמר טהור. ולא היה שם רבי עקיבא. כשיצאה השבת, מצא אותו רבי עקיבא שמת. קרע בגדו ושרט כל בשרו, ודם ירד ונמשך על זקנו. היה צונח ובוכה. יצא החוצה ואמר: שמים שמים, אמרו לשמש וללבנה, שהאור שהיה מאיר יותר מהם הרי נחשך.

והווי שאלין מניה בהווא סנדלא דיבום עד דנפק נשמתיא ואמר טהור. ולא הוה תמן רבי עקיבא. כד נפק שבתא אשכחיה רבי עקיבא דמית, בזע מאניה וגריר כל בשריה ודמא נחית ונגיד על דיקניה. הוה צנח ובכי, נפק לברא ואמר, שמיא שמיא, אמרו לשמשא ולסיהרא דנהירותא דהות נהיר יתיר מנהון הא אתחשך.

אמר רבי יהודה בשעה שנשמתי הצדיק רוצה לצאת - שמחה, והצדיק בטוח במיתתו כדי לקבל שכרו. זהו שכתוב וירא וירץ לקראתם, בשמחה לקבל פניהם. מאיזה מקום? מפתח האהל, כמו שאמרנו. וישתחו ארצה - אל השכינה.

אמר רבי יהודה בשעה שנשמתי הצדיק רוצה לצאת שמחה והצדיק בטוח במיתתו כדי לקבל שכרו, הדא הוא דכתיב, וירא וירץ לקראתם. בשמחה, לקבל פניהם. מאי זה מקום, מפתח האהל כדקא אמרו. וישתחו ארצה לגבי שכינה.

רבי יוחנן פתח ואמר, (שיר ב) עד שיפוח היום ונסו הצללים סב דמה לך דודי לצבי או לעופר האילים. עד שיפוח היום וגו' - זו אזהרה לאדם בעודו בעולם הזה שהוא כהרף עין. בא ראה מה פתוב, (קהלת ו) ואלו חיה אלף שנים פעמים וגו'. ביום המיתה, כל מה שחיה, נחשב כיום אחד אצלו.

רבי יוחנן פתח ואמר, (שיר השירים ב) עד שיפוח היום ונסו הצללים סוב דמה לך דודי לצבי או לעופר האילים. עד שיפוח היום וגו'. זו אזהרה לאדם בעודו בעולם הזה שהוא כהרף עין. תא חזי, מה כתיב, (קהלת ו) ואלו חיה אלף שנים פעמים וגו'. ביום המיתה כל מה שחיה נחשב כיום אחד אצלו.

אמר רבי שמעון, נשמתי של אדם מתרה בו ואומרת עד שיפוח

אמר רבי שמעון נשמתי של אדם מתרה בו ואומרת עד שיפוח היום (ונסו

היום [ונסו הצללים], וידמה בעיניך כהרף
 עין בעודך בעולם הזה. ונסו הצללים, זהו
 שכתוב (איוב ח) כי צל ימינו עלי ארץ.
 בבקשה מן סב דמה לך דודי לצבי וגו'.

הצללים) וידמה בעיניך כהרף עין בעודך
 בעולם הזה. ונסו הצללים הדא הוא
 דכתוב, (איוב ח) כי צל ימינו עלי ארץ.
 בבקשה מן סב דמה לך דודי לצבי
 וגו'.

דבר אחר עד שיפוח היום וגו' - אמר
 רבי שמעון בן פאי, זו אזהרה לאדם
 בעודו בעולם הזה שהוא כהרף עין: מה
 הצבי קל ברגליו - אף אתה יהיה קל כצבי
 או כעופר האילים לעשות רצון בוראך
 כדי שתנחל העולם הבא, שהוא הרי
 בשמים, הנקרא הר ה', הר התענוג, החר
 הטוב (ע"כ מדרש הנעלם).

דבר אחר עד שיפוח היום וגו'. אמר רבי
 שמעון בן פאי, זו אזהרה לאדם
 בעודו בעולם הזה שהוא כהרף עין. מה
 הצבי קל ברגליו אף אתה יהיה קל כצבי
 או כעופר האילים לעשות רצון בוראך
 כדי שתנחל העולם הבא שהוא הרי
 בשמים הנקרא הר ה', הר התענוג החר
 הטוב (ע"כ מדרש הנעלם).

פֶּרֶק ג'

פְּרָשִׁיּוֹת

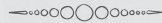
לְךָ לְךָ - אַחֲרֵי קְדוּשִׁים

סְפִירַי הַזֹּהָר

תִּכְנֵן עֵינַיִם

- כט בְּטוֹל הַמַּגָּפָה עַל יְדֵי אֲמִירַת הַקְּטָרֶת
- ל סִפְרוּ שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן
- לג פְּרִיָצִים הָרֵאוּיִים לְהַכְנִס לְעוֹלָם הַבָּא
- לג רַבִּי אֶלְעָזָר הֶלֶף לְרֵאוֹת אֶת רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי רַבּוֹ
- לג חֲדוּשֵׁי תוֹרָה
- לד צָעְרוּ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֶרְוֶה עַל אוֹרְוֵה הַגְּלוּת
- לה זְכוּת הַתּוֹרָה

בטול המגפה על ידי אמירת הקמרת

(זוהר וירא ק ע"ב; ק"א ע"א)

רבי אחא הלך לכפר טרשא, בא אצל המארח שלו. לחשו עליו כל בני העיר. אמרו, אדם גדול בא לכאן, גלף אליו. באו אצלו. אמרו לו, לא חושש על אבדתינו? אמר להם, מהו? אמרו לו שיש שבועה ימים שיש קנות בעיר, וכל יום מתחזק ולא מתבטל.

אמר להם, גלף לבית הפנסת ונבקש רחמים מלפני הקדוש ברוך הוא. עד שהיו הולכים, באו ואמרו, פלוני ופלוני מתו, ופלוני ופלוני נוסים למות. אמר להם רבי אחא, אין עת לעמוד כך, שהשעה דחוקה.

אבל תפרישו מכם ארבעים בני אדם מאלו היותר זכאים. עשרה עשרה לארבעה חלקים, ואני עמכם, עשרה לקצה העיר ועשרה לקצה העיר, וכן לארבע קצוות העיר, ואמרו בנפש חפצה ענגן של קטרת הסמים שהקדוש ברוך הוא נתן למשה, וענגן של הקרבנות אתו.

עשו כך שלש פעמים ועברו בכל העיר לארבע קצוות והיו אומרים כן. לבסוף אמר להם, גלף לאלו שנוטים למות, ותפרישו מכם לבתיהם ותאמרו כך, וכאשר תסימו, תאמרו אלו הפסוקים, ויאמר משה אל אהרן קח את המחטה ותן עליה אש וגו', ויקח אהרן וגו', ויעמד בין המתים וגו'. וכן עשו והתבטל מהם (הקנות).

בטול המגפה על ידי אמירת הקמרת

(זוהר וירא ק ע"ב; ק"א ע"א)

רבי אחא אזל לכפר טרשא, אתא לגבי אושפיזיה, לחישו עליהו כל בני קמרא, אמרו גברא רבא אתא הכא גזיל לגביה, אתו לגביה, אמרו ליה לא חס על אובדנא, אמר להו מהו. אמרו ליה דאית שבועה יומין דשאר מותנא במאתא וכל יומא אתתקף ולא אתבטל.

אמר להו גזיל לבי כנשתא ונתבע רחמי מן קדם קדשא בריך הוא. עד דהוו אזלי, אתו ואמרו פלוני ופלוני מיתו, ופלוני ופלוני נטו למות. אמר להו רבי אחא לית עתא לקיימא הכי דשעתא דחיקא.

אבל אפרישו מנכון ארבעין בני נשא מאנון דזכאין יתיר. עשרה עשרה לארבעה חולקין ואנא עמכון, עשרה לזווייתא דמאתא, ועשרה לזווייתא דמאתא, וכן לארבע זווייתא דמאתא. ואמרו ברעות נפשכון ענינא דקטרת בוסמין. דקודשא בריך הוא יהב למשה וענינא דקרנא עמיה.

עבדו כן תלת זמנין ואעברו בכל מאתא לארבע זווייתא והוו אמרין כן, לבתר אמר להו גזיל לאנון דאושיתו למימת אפרישו מנייכו לבתיהון, ואמרו כדיו, וכד תסימו אמרון אליו פסוקינא (במדבר טו) ויאמר משה אל אהרן קח את המחטה ותן עליה אש וגו' (דף קא ע"ב) ויקח אהרן וגו' ויעמד בין המתים וגו'. וכן עבדו ואתבטל מנייהו.

שָׁמְעוּ הוּא קָלָא דְאָמַר סַתְרָא סַתְרָא
 קַמְיִיתָא אוּחִילוּ לְעִילָא דְהָא
 דִּינָא דְשָׁמְיָא לָא אֲשַׁרֵּי הָכָא דְהָא יַדְעֵי
 לְבַטְלָא לִיה.

שָׁמְעוּ הוּא קָלָא דְאָמַר סַתְרָא סַתְרָא
 קַמְיִיתָא אוּחִילוּ לְעִילָא דְהָא
 דִּינָא דְשָׁמְיָא לָא אֲשַׁרֵּי הָכָא דְהָא יַדְעֵי
 לְבַטְלָא לִיה.

חֲלִישׁ לְבִי שֶׁל רַבִּי אַחָא וַיִּשֹׁן. שָׁמַע
 שְׂאוּמְרִים לוֹ: כְּמוֹ שֶׁעֲשִׂיתָ אֶת זֶה
 - תַּעֲשֶׂה אֶת זֶה. לֵךְ אָמַר לָהֶם שְׂיַחֲזְרוּ
 בְּתַשׁוּבָה, שְׂרַשְׁעִים הֵם לְפָנַי. קָם
 וְהִחֲזִירָם בְּתַשׁוּבָה שְׁלָמָה, וְקָבְלוּ עֲלֵיהֶם
 שְׁלָא יִתְבַטְלוּ מֵהַתּוֹרָה לְעוֹלָם, וְהִחֲלִיפוּ
 אֶת שֵׁם הָעִיר, וְקָרְאוּ לָא מְתָא מַחְסִיָּא.

חֲלִישׁ לְבִי דְרַבִּי אַחָא, אֲדַמּוּף, שָׁמַע
 דְאָמְרֵי לִיה, כַּד עֲבַדְתָּ דָא עֲבִיד
 דָּא, זִיל וְאִימָא לֹון דִּיחֲזָרוּן בְּתַשׁוּבָה
 דְחִיבִין אַנּוּן קַמְיָא. קָם וְאַחֲזַר לְהוּ
 בְּתַשׁוּבָה שְׁלִימָתָא, וְקָבְלוּ עֲלֵיהוּ דְלָא
 יִתְבַטְלוּן מֵאוּרִייתָא לְעֹלָם, וְאַחֲלִיפוּ
 שְׁמָא דְקִרְתָּא וְקָארוּן לָהּ מְאִתָּא מַחְסִיָּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לֹא דִי לָהֶם לְצַדִּיקִים
 שְׂמֻבְטָלִין אֶת הַגְּזֵרָה אֲלָא לְאַחַר
 כֵּן שְׂמֻבְרַכִּין לָהֶם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לֹא דִי לָהֶם לְצַדִּיקִים
 שְׂמֻבְטָלִין אֶת הַגְּזֵרָה אֲלָא לְאַחַר
 כֵּן שְׂמֻבְרַכִּין לָהֶם.

סַפְרוּ שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן

(זוהר וירא קטו ע"ב; קיח ע"א)
 רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסִי, פִּתַּח פִּיד
 וְדַבֵּר בְּתוֹרָה, שְׁהָרִי הַשְּׂכִינָה נִמְצְאָתָא
 אֲצִלָּהּ, שְׁבַכְלָא זְמַן שְׁבַדְבְּרֵי תוֹרָה
 מִדְּבָרִים, בְּאֵה הַשְּׂכִינָה וּמִתְחַבְּרָתָא, וְכָל
 שְׁכֵן בְּדֶרֶךְ, שְׂשִׁכְנָה מְקַדִּימָה וּבְאֵה
 וְהוֹלְכָתָא לְפָנַי בְּגֵי אָדָם שְׂזוּכִים בְּאַמוּנָתָא
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

סַפְרוּ שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן

(זוהר וירא קטו ע"ב; קיח ע"א)
 רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזִילֵי בְּאַרְחָא.
 אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסִי פִּתַּח
 פּוּמְךָ וְלַעֲי בְּאוּרִייתָא דְהָא שְׂכִינָתָא
 אֲשֶׁתְּפַחַת גַּבְרָה, דְּכָל זְמַן דְּבַמְלִי
 דְאוּרִייתָא לְעָאן שְׂכִינָתָא אֲתִיָּא
 וּמִתְחַבְּרָא, וְכָל שְׁכֵן בְּאוּרְחָא דְשְׂכִינָתָא
 קְדָמָא וְאַתִּיָּא וְאַזְלָא קַמְיָהוּ דְבְּגֵי נְשָׂא
 דְזָכָאן בְּמֵהִימְנוּתָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

פִּתַּח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (סו) אֲשֶׁתְּךָ כְּגֵפֶן
 פְּרִיָּה בִּירְכָתֵי בֵיתְךָ בְּנִיד כְּשִׁתִּילִי
 זִיתִים סְבִיב לְשַׁלְחָנְךָ. אֲשֶׁתְּךָ כְּגֵפֶן פְּרִיָּה
 - כָּל זְמַן שֶׁהָאִשָּׁה בִּירְכָתֵי הַבַּיִת וְלֹא
 יוֹצֵאתָ הַחוּצָה, הִיא צְנוּעָה וְרַאוּיָה לְהוֹלִיד
 בָּנִים כְּשָׂרִים. כְּגֵפֶן - מַה גֵּפֶן לֹא נִטְעַתָּ

פִּתַּח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר. (תהלים קכז) אֲשֶׁתְּךָ
 כְּגֵפֶן פְּרִיָּה בִּירְכָתֵי בֵיתְךָ בְּנִיד
 כְּשִׁתִּילִי זִיתִים סְבִיב לְשַׁלְחָנְךָ. אֲשֶׁתְּךָ
 כְּגֵפֶן פְּרִיָּה, כָּל זְמַנָּא דְאַתְתָּא בִּירְכָתֵי
 בֵיתָא וְלֹא נִפְקָא לְבַר, הִיא צְנוּעָה וְאַתְחִזִּי
 לְאוֹלָדָא בְּנִין דְכְּשָׁרוּן. כְּגֵפֶן, מַה גֵּפֶן לֹא

אֵלָא בְּמִינָה וְלֹא בְּמִין אַחַר, כִּף אִשָּׁה
כְּשֶׁרָה לֹא תַעֲשֶׂה נְטִיעוֹת עִם אִישׁ אַחַר;
מַה גָּפֶן אֵין בֵּה הִרְכָּבָה מַעֲיָן אַחַר, אַף כִּף
אִשָּׁה כְּשֶׁרָה גַם כִּף.

רָאָה מַה שְׂכָרָה: בְּנִיף כְּשִׁתְּלִי זִיתִים. מַה
זִיתִים אֵין עֲלֵיהֶם נוֹפְלִים כֹּל יְמוֹת
הַשָּׁנָה וְכֹלֶם קְשׁוּרִים [בְּסֶר] תְּמִיד, אַף כִּף
בְּנִיף כְּשִׁתְּלִי זִיתִים סָבִיב לְשַׁלְחָנָךְ וְכוּ'.

הִלְכוּ. בַּעוֹדֶם הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
נִזְכַּרְתִּי עִכְשָׁו שְׁבַמְקוֹם הַזֶּה
יִשְׁבַּתִּי יוֹם אֶחָד עִם אָבִי וְאָמַר לִי, בְּנִי,
עֲתִיד אַתָּה כְּשִׁתְּגִיעַ יְמֶיךָ לְשָׁשִׁים שָׁנִים
לְמִצָּא בְּמָקוֹם הַזֶּה אוֹצֵר שֶׁל חֲכָמָה
עַלִּיּוֹנָה, וְהָרִי זְכִיתִי לְאוֹתָם הַיָּמִים וְלֹא
מְצֹאתִי, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם הַדְּבָרִים הֵלְלוּ
שְׂאֵמְרָנוֹ אוֹ אוֹתָהּ הַחֲכָמָה שֶׁהוּא אָמַר.

וְאָמַר לִי, כְּשִׁיגִיעוּ הַשְּׁלֵהבוֹת שֶׁל הָאֵשׁ
לְתוֹךְ הָאוֹר שֶׁל יְדִיד, יֵאבֵד מוֹמָךְ.
אֲמַרְתִּי לוֹ, אָבִא, בְּמָה יְדַעְתָּ? אָמַר לִי,
בְּאוֹתָן שְׁתֵּי צַפְרִים שֶׁעָבְרוּ עַל רֵאשֶׁךְ
יְדַעְתִּי. בֵּין כִּף נִפְרַד רַבִּי יוֹסִי וְנִכְנַס לְתוֹךְ
מְעָרָה אַחַת, וּמְצָא סֶפֶר אֶחָד שֶׁהָיָה נְעוּץ
בְּתוֹךְ נֶקֶב שֶׁל הַסֵּלַע בְּקִצָּה הַמְּעָרָה. יָצָא
אֹתוֹ.

כִּיּוֹן שְׁפַתַח אוֹתוֹ, רָאָה שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם
חֲקוּקֵי אוֹתֵיחוֹת שֶׁנִּמְסְרוּ לְאָדָם
הֵרָאשׁוּן, וּבָהֶם הָיָה יוֹדֵעַ כֹּל הַחֲכָמָה שֶׁל
עַלְיוֹנִים קְדוֹשִׁים וְכֹל אוֹתָם שֶׁאַחַר
הֵרִיחוּ: שְׁמַתְגַּלְגָּלִים אַחַר הַפְּרֻכְתַּת תוֹךְ

אֲתַנְטַעָא אֵלָא בְּזִינָה וְלֹא בְּזִינָא אַחְרָא.
כִּף אֲתַתָּא דְכְּשָׂרָא לֹא תַעֲבַד נְטִיעוֹן בְּבַר
נֶשׁ אַחְרָא. מַה גָּפֶן לֹא אֵית בֵּיה רְכִיבָה
מֵאִילָנָא אַחְרָא, אוֹף הֵכי אֲתַתָּא דְכְּשָׂרָא
הֵכי נְמִי.

חֲמִי מַה אַגְרָה, (דף קטז ע"א) בְּנִיף כְּשִׁתְּלִי
זִיתִים. מַה זִיתִים לֹא נְפֻלֵי טְרַפְיִיהוּ
כֹּל יוֹמֵי שְׁתָּא וְכֹלְהוּ קְשׁוּרִין (נ"א בְּסִירָה)
תְּדִיר, אוֹף הֵכי בְּנִיף כְּשִׁתְּלִי זִיתִים סָבִיב
לְשַׁלְחָנָךְ וְכוּ'.

אֲזִלוּ, עַד דְּהוּוּ אֲזִלִי, אָמַר רַבִּי יוֹסִי
אֲדַפְרָנָא הַשְּׁתָּא דְהָא בְּאַתְרַךְ דָּא
יִתְיַבְנָא יוֹמָא חַד עִם אָבִא, וְאָמַר לִי בְּרִי
זְמִין אַנְתָּ כַּד מְטוֹן יוֹמָךְ לְשִׁיתִין שְׁנִין
לְאַשְׁכְּחָא בְּהָא אַתְרַ סִימָא דְחֲכָמְתָּא
עַלְמָה, וְהָא זְכִינָא לְאַנְוִן יוֹמִין וְלֹא
אַשְׁכְּחָנָא, וְלֹא יְדַעְנָא אֵי הֵנִי מוֹלִין
דְקָאמְרִין אוֹ הֵהִיא חֲכָמְתָּא דְאִיהוּ אָמַר.

וְאָמַר לִי כַּד יִמְטוֹן קוֹלְפִין דְנוֹרָא גו
טְהִירִי יְדָךְ אֲתַתָּא בִיד מִינָךְ. אֲמִינָא
לִיה אָבִא בְּמָה יְדַעְתָּ. אָמַר לִי בְּהֵנִי תְרִין
צַפּוּרִין דְאַעְבְּרוּ עַל רִישֶׁךְ יְדַעְנָא. אֲדַהֲכִי
אֲתַפְרֹשׁ רַבִּי יוֹסִי וְעָאֵל גו מְעַרְתָּא (דף קיח
ע"א) חָדָא וְאַשְׁכַּח סַפְרָא חַד דְהוּוּ נְעִיץ גו
נוֹקְבָא דְטַנְרָא בְּסִיפֵי מְעַרְתָּא, נֶפֶק בֵּיה.

כִּיּוֹן דְפַתַח לִיה חֲמָא שְׁבַעִין וּתְרִין גְּלִיפִין
דְאַתְוִו דְאַתְמְסְרוּ לְאָדָם הֵרָאשׁוֹן
וּבְהוּ הוּוּ יְדַע כֹּל חֲכָמְתָּא דְעַלְאִין
מְדִישִׁין וְכֹל אַנְוִן דְבַתְרַ רִיחִיא דְמַתְגַּלְגָּלִין
בְּתַר פְּרוּכְתָּא גו טְהִירִין עַלְאִין וְכֹל אַנְוִן

אורות עליונים וְכֹל אוֹתָם דְּבָרִים שְׁעֵתִידִים לְבֹא לְעוֹלָם עַד הַיּוֹם שְׂיָקוּם עֵנָן בְּצַד מְעַרְב וַיַּחֲשִׁיף אֶת הָעוֹלָם.

מִלִּין דְּזַמְיָנִין לְמִיִּתִי לְעֵלְמָא, עַד יוֹמָא דִּיקוּם עֵנָא דְּבִסְטָר מְעַרְב וַיַּחֲשִׁיף עֵלְמָא.

קָרָא לְרַבִּי יְהוּדָה וְהִתְחִילוּ לְלַמֵּד בְּאוֹתוֹ סִפְרָא. לֹא הִסְפִּיקוּ לְלַמֵּד שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה צְדָדִים שֶׁל אוֹתוֹן הָאוֹתוֹת עַד שֶׁהָיוּ מְסַתְּפָלִים בְּאוֹתָהּ חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה. כִּינֵן שֶׁהִגִּיעוּ לְלַמֵּד בְּסִתְרֵי הַסִּפְרָא וְדָבְרוּ זֶה עִם זֶה, יֵצֵא שְׂבִיב שֶׁל אֵשׁ וּמִשְׁבַּב שֶׁל רוּחַ וְהִפָּה בִּידֵיהֶם וְאַבְד מֵהֶם. בְּכֹה רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, אוֹלֵי חֵס וְחִלְלָה חֲטָא הוּא אֲצַלְנוּ, אוֹ שְׂאִין אָנוּ זְכָאִים לְדַעַת אוֹתוֹ.

קָרָא לְרַבִּי יְהוּדָה וְשָׂרוּ לְמַלְעֵי בְּהֵוּא סִפְרָא, לֹא סְפִיקוּ לְמַלְעֵי תְרֵי אוֹ תַלְתָּא סִטְרִין דְּאֵנוּן אֲתָנוּן עַד דְּהוּוּ מְסַתְּבְּלִין בְּהֵהִיא חֲכָמָה עֲלָאָה, כִּינֵן דְּמִטּוֹ לְמַלְעֵי בְּסִתְרֵי דְּסִפְרָא וּמִשְׁתַּעוּ דָּא עִם דָּא, נִפְק שְׂבִיבָא דְּאִשָּׁא וְעֵלְעוּלָא דְּרוּחָא וּבִטְשׁ בִּידֵיהוֹן וְאֲתַאבִּיד מִנִּיְהוּ. בְּכֹה רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר דִּילְמָא חֵס וְשְׁלוֹם חוֹבָה אִיהוּ גְבַן אוֹ דְּלָאוּ אָנוּ זְכָין לְמַנְדַּע לִיהַ.

כְּשֶׁבָאוּ אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן, סִפְרוּ לוֹ הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה. אָמַר לָהֶם, אוֹלֵי בְּקִץ הַמְּשִׁיחַ שֶׁל אוֹתָם אוֹתוֹת הֵייתֶם עֲסוּקִים? אָמְרוּ לוֹ, אֵת זֶה לֹא יָדַעְנוּ, שֶׁהָרִי הַכֹּל נִשְׁכַּח מֵעַמָּנוּ. אָמַר לָהֶם רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׂאִין רְצוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזֶה שִׁתְּגַלֶּה כָּל כֹּף לְעוֹלָם, וּכְשִׁיחֵהָ קְרוּב לִימוֹת הַמְּשִׁיחַ, אֲפִלוּ תִּינוּקוֹת שֶׁל הָעוֹלָם עֵתִידִים לְמִצָּא נְסֻתוֹת שֶׁל חֲכָמָה וְלְדַעַת בּוֹ קִצִּים וְחֻשְׁבוֹנוֹת, וּבְאוֹתוֹ זְמַן יִתְגַּלֶּה לְכֹל. זֶהוּ שְׁכַתוּב (צַפְנִיָּה ג) כִּי אֲזַ אֶהַפֵּךְ אֶל עַמִּים וְגו'. מַה זֶה אֲזַ? בְּזַמַּן שֶׁתִּקְוֶם כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל מִן הָעֶפְרָא וַיָּקִים אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲזַ אֶהַפֵּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְּרוּרָה לְקִרְא כָּלֵם בְּשֵׁם ה' וְלַעֲבֹדוּ שְׁכָם אַחַד.

כַּד אֲתוֹן לְגַבִּי דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אֲשַׁתְּעוּ לִיהַ עוּבְדָּא דָּא, אָמַר לוֹן דִּילְמָא בְּקִץ מְשִׁיחָא דְּאֵנוּן אֲתָנוּן הוֹיִתוֹן מְשַׁתְּדְּלִי, אָמְרוּ לִיהַ דָּא לֹא יָדַעְיָן דְּהָא כָּלָא אֲתַנְשִׁי מִיָּנָן. אָמַר לוֹן רַבִּי שְׁמַעוֹן לִית רַעוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּדָא דִּיתְגַּלִּי כָּל כֹּף לְעֵלְמָא, וְכַד יְהֵא קָרִיב לְיוֹמֵי מְשִׁיחָא אֲפִילוּ רַבִּי דְּעֵלְמָא זְמִינִין לְאֲשַׁכְּחָא טְמִירִין דְּחֲכָמַתָּא וּלְמַנְדַּע בֵּיהַ קִצִּין וְחוּשְׁבָנִין, וּבְהֵוּא זְמַנָּא אֲתַגְלִיָּא לְכֹלָא הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (צַפְנִיָּה ג) כִּי אֲזַ אֶהַפֵּךְ אֶל עַמִּים וְגו'. מַהוּ אֲזַ. בְּזַמַּנָּא דְּתִיקוּם כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל מֵעֶפְרָא וַיָּקִים לָהּ קְדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדִין אֶהַפֵּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְּרוּרָה לְקִרְא כָּלֵם בְּשֵׁם יי וְלַעֲבֹדוּ שְׁכָם אַחַד.

פְּרִיצִים הָרְאוּיִים לְהַפְנִס לְעוֹלָם הַבָּא

(זוהר וירא קטז ע"א)

בְּיוֹמוֹי דְּרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אַנּוּן פְּרִיצֵי דְהוּוּ
מִשְׁדָּדֵי בְטוּרֵיָא עִם פְּרִיצֵי
אֹמּוֹת הָעוֹלָם, וְכַד מִשְׁפַּחֵי בַר נֶשׁ
וְתַפְשֵׁי לִיהּ לְקַטְלֵיהּ, הוּוּ אִמְרִין לִיהּ מַה
שְׁמָךְ, אִי הָוּה יוֹדָאי הוּוּ אֶזְלִין עִמֵּיהּ
וּמִפְקִין לִיהּ מִן טוּרֵיָא, וְאִי הָוּה בַר נֶשׁ
אֲחֵרִינָא קַטְלֵי לִיהּ. (וְהָא) וְהָוּה אָמַר רַבִּי
יוֹסִי אֲתַחֲזוֹן אַנּוּן בְּכָל הָאֵי לְמֵיעַל
לְעַלְמָא דְאַתֵּי.

פְּרִיצִים הָרְאוּיִים לְהַפְנִס לְעוֹלָם הַבָּא

(זוהר וירא קטז ע"א)

בְּיָמֵי רַבִּי יוֹסִי הָיוּ אֹתָם פְּרִיצִים שְׁהָיוּ
שׁוֹדְדִים בְּהָרִים עִם פְּרִיצֵי אֲמּוֹת
הָעוֹלָם, וְכִשְׁמוּצָאִים בְּן אָדָם וְתוֹפְסִים
אוֹתוֹ לְהַרְגוֹ, הָיוּ אוֹמְרִים לוֹ: מַה שְׁמָךְ?
אִם הָיָה יְהוּדִי - הָיוּ הוֹלְכִים עִמּוֹ
וּמוּצִיאִים אוֹתוֹ מִן הָהָרִים, וְאִם הָיָה אִישׁ
אֲחֵר - הוֹרְגִים אוֹתוֹ. [וְהָרִי] וְהָיָה אוֹמֵר
רַבִּי יוֹסִי, רְאוּיִים אֵלּוּ בְּכָל זֶה לְהַפְנִס
לְעוֹלָם הַבָּא.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הֵלֶךְ לְרֵאוֹת אֶת רַבִּן יוֹחָנָן בֶּן
זְכַאִי רַבּוֹ

(זוהר חיי שרה קכו ע"א)

רַבִּי (אֱלִיעֶזֶר) אֱלִיעֶזֶר אֶזְלַל לְמַחְמֵי לְרַבִּן
יוֹחָנָן בֶּן זְכַאִי רַבִּיהּ, וְהָוּה יוֹמָא
רִישׁ יַרְחָא הָוּה, כַּד מְטָא גַבִּיהּ אָמַר לִיהּ
בִּירָא דְלַסְרְרִין, וּמְלִיין לִיהּ, וְהָוּה גַּבִּיעַ
מַזְדִּידִיהּ יַתִּיר, מַאי בְעָא הָכָא. אָמַר לִיהּ
חִיִּיב אָדָם לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ. אָמַר לִיהּ
לְאוּ עַל כֶּף אֲמָרִית. אֶלְא אַנָּא חֲמִי
בְּאַנְפִּי דְמִלְּהּ חֲדַתָּא אִית גַּבִּי מַאיִנּוּן
עֲמִיקִין דְאַתְּ עֲתִיד לְמַתְבַּע.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הֵלֶךְ לְרֵאוֹת אֶת רַבִּן יוֹחָנָן בֶּן
זְכַאִי רַבּוֹ

(זוהר חיי שרה קכו ע"א)

רַבִּי [אֱלִיעֶזֶר] אֱלִיעֶזֶר הֵלֶךְ לְרֵאוֹת אֶת
רַבִּן יוֹחָנָן בֶּן זְכַאִי רַבּוֹ, וְאוֹתוֹ הַיּוֹם
הָיָה רֹאשׁ חֹדֶשׁ. כְּשֶׁהִגִּיעַ אֵלָיו, אָמַר לוֹ,
הַבָּאָר שְׁמֹנְקָה מְכָל טַנְפָתָה, וּמְמַלְאִים
אוֹתוֹ וְנוֹבַע מִשְׁלוֹ יוֹתֵר, מַה רוּצָה כָּאֵן?
אָמַר לוֹ, חִיִּיב אָדָם לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ. אָמַר
לוֹ, לֹא כֶּף אֲמָרִיתִי, אֶלְא אֲנִי רוּאָה בְּכַפְּיךָ
שְׂדָבַר חֹדֶשׁ יֵשׁ אֶצְלְךָ מַאוֹתָם הַעֲמִיקִים
שְׂאַתָּה עֲתִיד לְשַׂאֵל.

חֲדוּשֵׁי תוֹרָה

(זוהר תולדות קלה ע"א וע"ב)

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָוּה אֲתֵי לְטַבְרִיָּה וְהָוּה עִמֵּיהּ
רַבִּי אַבָּא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי
אַבָּא גַזִּיל, דְּהָא אֲנִן חֲמִינּוּן דְּבַר נֶשׁ חַד
יְמֵטֵי הַשְׁתָּא לְגַבִּין וּמְלִין חֲדַתִּין בְּפּוּמִיהּ
וְאִינּוּן מְלִין דְּאוּרִיָּתָא. אָמַר רַבִּי אַבָּא הָא
יְדַענָא דְבְּכָל אֲתֵר דְּמַר אַזִּיל, קַדְשָׁא בְּרִיךְ

חֲדוּשֵׁי תוֹרָה

(זוהר תולדות קלה ע"א וע"ב)

רַבִּי שְׁמַעוֹן בָּא לְטַבְרִיָּה וְהָיָה עִמּוֹ רַבִּי
אַבָּא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אַבָּא,
גַּלְיָה, שְׁהָרִי אֲנִן רְאִינוּ שְׂאִישׁ אֶחָד יִגִּיעַ
כְּעַת אֵלָינוּ וְדַבְרִים חֲדָשִׁים בְּפִינוּ, וְהֵם
דְּבָרֵי תוֹרָה. אָמַר רַבִּי אַבָּא, הִנֵּה יְדַעְתִּי
שְׂבְּכָל מְקוֹם שְׁמַר הוֹלְךָ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ

הוא שולח לו מלאכים טסים בכנפים להשתעשע בו.

הוא משדר ליה מלאכין טסין בגדפין לאשתעשעא ביה.

בעודם הולכים, הרים רבי שמעון את עיניו, וראה איש שהיה רץ והולך. ישבו רבי שמעון ורבי אבא. כשהגיע אליהם, אמר לו רבי שמעון, מי אתה? אמר לו, אני יהודי, ובאתי מקפוטקיא, ואני הלכתי לסתרו [לאהל] של בר יוחאי, שנמנו החברים בדברים ידועים ושלחוני אליו. אמר לו, אמר בני. אמר לו, אתה בר יוחאי? אמר לו, אני בר יוחאי וכו'.

עד דהוו אזלי, סליק רבי שמעון עיניו, וקמא בר נש דהנה רהיט ואזיל. יתבו רבי שמעון ורבי אבא. כד מטא גבייהו, אמר ליה רבי שמעון מאן אתה. אמר ליה יודאי אנא ומקפוטקיא קאתינא ואנא אזילנא אטיטריה דבר יוחאי דאתמנון חבריא במלין ידיען ושרוני גביה. אמר ליה אימא ברי. אמר ליה אנת בר יוחאי. אמר ליה אנא בר יוחאי וכו'.

קם רבי שמעון והלכו. הלך אותו האיש עמו עד טבריה. בעודם הולכים, אמר רבי שמעון, וכו'.

קם רבי שמעון ואזלו. אזל ההוא בר נש בהדיה עד טבריה. עד דהוו אזלו, אמר רבי שמעון וכו'.

באו רבי אבא והיהודי ההוא ונשקו את ידו. אמר רבי אבא, עד היום הנה לא למדתי בדבר הנה, רק עכשו. אשרי חלקי שזכיתי לשמע אותו.

אתו רבי אבא וההוא יודאי ונשקו ידוי. אמר רבי אבא עד יומא דין לא קאימנא במלה דא בר השתא. זכאה חולקי דזכינא למשמע ליה.

צערן של רבי אלעזר בן ערף על אורף הגלות

(זוהר תולדות קלז ע"א וע"ב)
 רבי אלעזר בן ערף היה יושב, והיה מצטער בנפשו מאד. נכנס לפניו רבי יהושע. אמר לו, מראה האור של מאור העולם למה חשוכים? אמר לו, מראה ופחד רב נכנס בי, שהרי אני רואה מה שהתעוררו חברינו בעלי הברייתא, ששורה עליהם רוח של קדושים, וההוא שהעירו שבששי היה גאלה, יפה אבל

צערן של רבי אלעזר בן ערף על אורף הגלות

(זוהר תולדות קלז ע"א וע"ב)
 רבי אלעזר בן ערף, הנה יתיב, והנה קא מצטער בנפשו טפי, עאל לקמיה רבי יהושע. אמר ליה, חיזו נהירו בוצינא דעלמא למה חשוכן. אמר ליה, חיזו ודחילו סגי עאל בי, דהא אנא חמי מה דאתערו חברנא מארי מתניתא, דשארית עלייהו רוח קדישין. וההוא דאתערו, דבשיתאי יהא פורקנא, שפיר. אבל

אני רואה אריכות יתר על אותם שזכני עפר, וכו'. מי יזכה לארץ הזה? מי יתקיים בקיום דתו בין הזמן הזה, ועל כן אני מצטער בנפשי. חזר ואמר, בתשובה יתקדם הכל. אמר רבי יהושע, אם לא שאמרת כן, חסמנו את הפיות לצפות לגאלה כל יום, שכתוב (יחזקאל לג) חסן ישועות. מהו ישועות? אלו המצפים ישועות בכל יום.

זכות התורה

(זוהר ויצא קנא ע"א וע"ב)
 רבי חייא ורבי חזקיה היו יושבים תחת האילנות של שדה אונו. נרדם רבי חייא, וראה את אליהו. אמר, מהוכחת הדרך של מר מאיר השדה. אמר, פעת באתי להודיע שקרובה ירושלים להחרב, וכל אותן קריות החכמים, משום שירושלים היא דין, ועל דין עומדת ועל דין תחרב, והנה נתנה רשות לסמא"ל עליה ועל גבורי העולם, ובאתי להודיע לחכמים אולי יאריכו את שנות ירושלים, שהרי כל זמן שנמצאת בה תורה - היא עומדת, משום שהתורה עץ החיים העומד עליה. כל זמן שהתורה מתעוררת למטה - עץ החיים לא יז למעלה. פסקה התורה למטה - עץ החיים מסתלק [ממנה] מן העולם.

ועל כן, כל זמן שהחכמים ישמחו בתורה, לא יוכל עליהם סמא"ל, שהרי פתוב הקל קול יעקב והידיים די עשו. זו התורה העליונה שנקראת קול

אנא חמי אורכא יתירא על אינון דיירא עפרא וכו'. מאן יזכה להאי ארכא, מאן יתקיים בקיום דתיה בין האי זמנא, ועל דא אצטעירנא בנפשאי וכו'. חזר ואמר, בתשובה יתקדם כל. אמר רבי יהושע, אי לאו דאמרת הכי, אחסימנא פומין למצפי פורקנא כל יומא, דכתיב, (ישעיה לג) חסן ישועות. מהו ישועות, אלו המצפים ישועות בכל יום.

זכות התורה

(זוהר ויצא קנא ע"א וע"ב)
 רבי חייא ורבי חזקיה, הוו יתבי תחות אילני דחקל אונו, אדמוף רבי חייא, חמא ליה לאליהו, אמר מקסטיטורא דמר, חקלא נהיר. אמר, השתא אתינא לאודעא, דירושלם קריב איהו לאתחרבא, וכל אינון קרתין דחכימאי. בגין דירושלם דינא איהו, ועל דינא קיימא, ועל דינא אתחרב, והא אתיהיב רשו לסמא"ל עליה, ועל תקיפי עלמא, ואתינא לאודעא לחכימאי דילמא יורכוו שגי דירושלם, דהא כל זמנא דאורייתא אשתפח בה, היא קיימא. בגין דאורייתא אילנא דחיי דקיימי עליה, (תרי נוסחי אינון) כל זמנא דאורייתא אתער לתתא אילנא דחיי לא אעדי לעילא, פסק אורייתא לתתא אילנא דחיי אסתלק (מינה) מעלמא.

ועל דא, כל זמנא דחכימאי יחדו בה דאורייתא, לא יכל סמא"ל בהו, דהא כתיב, (בראשית כז) הקול קול יעקב והידיים די עשו, דא הוא אורייתא עלאה,

יעקב. בעוד שאותו קול לא פוסק, הדבור שולט ויכול, ועל פן לא צריך להפסיק בתורה. והתעורר רבי חייא, והלכו ואמרו את הדבר הזה לחכמים.

דאקרי קול יעקב, בעוד דההוא קול לא פסק, דבור שלטא ויכלא, ועל דא לא אצטריך אורייתא למפסק. ואתער (דף קנא ע"ב) רבי חייא, ואזלו ואמרו מלה דא לחכימא.

אמר רבי ייסא, הכל יודעים את זה, וכך הוא, שכתוב אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. אלו הם שמשתדלים בתורה, הקריה הקדושה עומדת עליהם, ולא על הגברים הגבורים של העולם, הינו שכתוב אם ה' לא ישמר עיר וגו'.

אמר רבי ייסא, כלא ידעין דא, והכי הוא, דכתיב, (תהלים קכז) אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר, אליו אננו דמשתדלין באורייתא, קרתא קדישא קיימא עליהו, ולא על גברין תקיפין דעלמא, היינו דכתיב אם ה' לא ישמר עיר וגו'.

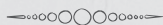
פּרָק ד'
פּרָשׂוֹת
וּיְרָא - אָמַר

ספּוּרֵי הַזּוֹהַר

תֵּכֵן עֵינַיִם

- לט בַּעַת הַגְּאוּלָּה ה' יֵאִיר בְּהַדְרָגָה
 מ כַּחוּ שֶׁל קִטּוֹר הָעֶשֶׂן שֶׁל הַקָּרְבָּן
 מ דָּוִד מִלְכָּא חַי וְקַיִם
 מב אַרְבֵּי יָמִים בְּיַמֵּינָהּ בְּשִׂמְאֵלָה עֶשֶׂר וְכַבּוּד
 מד בְּזָכוֹת מְחִילָה לְמִי שֶׁהִרְעֵ לוֹ
 מו הֵיוּ דָן אֶת חֲבֵרָה לְכַף זְכוּת
 מז בְּפִטְיֹרֵת רִשְׁב"י נִסְתָּמוּ מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה
 נ הַכְרַזַּת זְמַנּוֹ שֶׁל הָאָדָם

בעת הגאולה ה' יאיר בהדרגה

(זוהר וישלח קע ע"א)

רבי יהודה פתח ואמר, (שיר השירים ו) מי זאת הנשקפה כמו שחר יפה כלבנה ברה כחמה אימה פנדגלות. האי קרא אוקמוה ואתמוה, אבל מי זאת הנשקפה, אלן אינון ישראל בזמנא דקדשא בריך הוא יוקים לון ויפיק לון מן גלותא. דדין יפתח לון פתחא דנהורא (דהיא) דקיק זעיר. ולבתר פתחא אחרינא דאיהו רב מיניה, עד דקדשא בריך הוא יפתח לון תרעין עלאין פתיחין לארבע רוחי עלמא.

בעת הגאולה ה' יאיר בהדרגה

(זוהר וישלח קע ע"א)

רבי יהודה פתח ואמר, (שיר ו) מי זאת הנשקפה כמו שחר יפה כלבנה ברה כחמה יפה פנדגלות. פסוק זה פרושוהו ונתבאר. אבל מי זאת הנשקפה - אלו הם ישראל, בזמן שהקדוש ברוך הוא יקים אותם ויוציאם מן הגלות, אז יפתח להם פתח של אור [שהוא] דקיק קטן, ואחר כך פתח אחר שהוא גדול ממנו, עד שהקדוש ברוך הוא יפתח להם שערים עליונים פתוחים לארבע רוחות העולם.

וכן כל מה דעביד קדשא בריך הוא לישראל ולצדיקים די בהו, הכי כלהו ולא בזמנא חדא. לבר נש דאתיהיב בחשוכא ודויריה הנה בחשוכא תדיר, פד יבעון לאנהרא ליה, בעיין לאפתחא ליה נהורא זעירתא כעינא דמחטא, ולבתר רב מיניה, וכדין בכל זמנא עד דינהרון ליה כל נהורא כדקא יאות.

וכן כל מה שעשה הקדוש ברוך הוא לישראל ולצדיקים שבהם, כך כלם ולא בזמן אחד. לאדם שנתן בחשך ודוירו היה תמיד בחשך, כשירצו להאיר לו, צריכים לפתח לו אור קטן פעין המחט, ואחר כך גדול ממנו, וכך בכל פעם עד שיאירו לו כל האור כראוי.

כך אינון ישראל כמה דאת אמר, (שמות כג) מעט מעט אגרשנו מפניך עד אשר תפירה וגו'. וכן למאן דאתי אסוותא לאו איהו בשעתא חדא, אלא זעיר זעיר עד דיתתקף. אבל לעשו לאו הכי, אלא בזמנא חדא נהיר ליה ואתאביד מיניה זעיר זעיר. (ולזמנא דאתי לאומות עובדי עבודת פוקבים ומזלות ישעיה מב) יי בגבור יצא עד דיתתקפון ישראל וישיצון (וישבון) ליה מכללא, מעלמא דין ומעלמא דאתי. ובגין דנהיר בשעתא חדא, הנה ליה שציאו

כך הם ישראל, כמו שנאמר (שמות כג) מעט מעט אגרשנו מפניך עד אשר תפירה וגו'. וכן למי שהוא בא להרפא, אינו בשעה אחת, אלא מעט מעט עד שיתחזק. אבל לעשו לא כך, אלא בפעם אחת מאיר לו, ונאבד ממנו מעט מעט [ולעתיד לבא לאמות עובדי עבודה זרה (ישעיה מב) ה' בגבור יצא] עד שיתחזקו ישראל וישמידו [וישבון] אותו מהכל, מהעולם הזה ומהעולם הבא. ומשום שמאיר בשעה אחת, יהיה לו השמדה

מהכל. אבל ישראל, אור שלהם מעט מעט, עד שיתחזקו, ויאיר להם הקדוש ברוך הוא לעולמים.

מכלל. אבל ישראל נהורא דלהון זעיר זעיר, עד דיתתקפון וינהיר לון קדשא בריך הוא לעלמין.

וכלם שואלים אותם ואומרים, מי זאת הנשקפה כמו שחר, זוהי קדרות הבקר, וזהו אור דקיק. ואחר יפה כלבנה, משום שהלבנה, האור שלה מאיר יותר משחר. ואחר ברה כחמה, משום שאורה חזק ומאיר יותר מהלבנה. ואחר כך אימה כנזגלות, חזקה באור חזק פראוי.

וכלא שאלו לון ואמרי מי זאת הנשקפה כמו שחר, איהו קדרותא דצפרא, ודא איהו נהורא דקיק. ולבתר יפה כלבנה, בגין דסיהרא נהורא דילה נהיר יתיר משחר. ולבתר ברה כחמה, בגין דנהוריה תקיף ונהיר יתיר מסיהרא. ולבתר אימה כנזגלות, תקיפא בנהורא תקיף בדקא יאות.

כחו של קטור העשן של הקרבן

(זוהר וישלח קעו ע"ב)

רבי חזקיה מצא יום אחד את רבי יוסי שהיתה נשמטת חתיכת בשר לתוך להבות האש, והיה עולה קטור העשן למעלה. אמר לו, אלו קטור העשן של הקרבן שהיה עולה על גבי המזבח היה עולה תמיד כמו זה, לא שורה רגז בעולם, וישראל לא היו גולים מעל הארץ.

כחו של קטור העשן של הקרבן

(זוהר וישלח קעו ע"ב)

רבי חזקיה אשפחיה יומא חד לרבי יוסי דהנה משתמיט ספסינא גו קטרי דנורא והנה סליק קטורא דתננא לעילא. אמר ליה, אלו קטורא דתננא דקרבנא דהנה סליק על גבי מדבחא הנה סליק תדיר פי האי גונוא, לא שריא רוגזא בעלמא וישראל לא אתגלי מעל ארעא.

דוד מלכא חי וקיים

(זוהר ויגש רז ע"ב; רז ע"ב)

רבי יהודה ורבי יוסי נפגשו לכפר חנו. בעודם יושבים בבית מלונם, בא איש אחד, ומשא של חמור לפניו, ונכנס לבית. בין כך אמר רבי יהודה לרבי יוסי, הנה שנינו שדוד המלך היה מתנמנם כמו סוס ושנתו מועטת, איך היה קם בחצות הלילה, השעור הזה הוא קטן, ולא היה

דוד מלכא חי וקיים

(זוהר ויגש רז ע"ב; רז ע"ב)

רבי יהודה ורבי יוסי אערעו בכפר חנו. עד דהוו יתבי בי אושפיזיהו, אתא חד בר נש וחד מטולא דחמרא קמיה ועאל בביתא. אדהכי, אמר רבי יהודה לרבי יוסי, הא תגינן, דדוד מלכא הנה מתנמנם כסוס, ושינתיה זעיר, היך הנה

מתעורר אפילו בשליש הלילה?

קם בפלגות ליליא. האי שעורא זעיר איהו ולא הנה אתער אפילו בתלתות ליליא.

אמר לו, בשעה שנכנס הלילה, היה יושב עם כל גדולי ביתו ודן את הדין ועוסק בדברי תורה, ואחר כך היה ישן שנתו עד חצות הלילה, וקם בחצות הלילה ומתעורר, ומשתדל בעבודת רבונו בשירים ותשבחות.

אמר ליה, בשעתא דעאל ליליא, הנה יתיב עם כל רבבני ביתיה ודאין דינא, ועסיק במלי דאורייתא. ולבתר הנה נאים שינתיה עד פלגות ליליא, וקם בפלגות ליליא ואתער, ואשתדל בפולחנא דמאריה, בשירין ותושבחות.

בינתים אמר האיש ההוא, וכי הדבר הזה שאתם אומרים הוא כפי? סוד הדבר יש כאן, שהנה דוד המלך חי וקים לעולם ולעולמי עולמים, ודוד המלך היה שומר כל ימיו שלא יטעם טעם מיתה, משום שהשנה אחד מששים במיתה היא, ודוד, משום מקומו שהוא חי, לא היה ישן אלא ששים נשימות, שעד ששים נשימות חסר הוא חי, משם והלאה טועם אדם טעם מיתה ושולט בו הצד של רוח הטמאה וכו'.

אדהכי אמר (דף רו ע"א) ההוא בר נש, וכי האי מלה דקאמרינתו, הכי הוא. רזא דמלה הכא, דהא דוד מלכא חי וקיים לעלם ולעלמי עלמין. ודוד מלכא הנה נטיר כל יומוי דלא יטעם טעם מיתה. בגין דשינתא חד משתינ במיתה איהו. ודוד בגין דוכתייה דאיהו חי, לא הנה נאים אלא שיתין נשמי. דעד שתין נשמי חסר חד, איהו חי. מתמן ולהלאה, טעים בר נש טעמא דמותא, ושליט ביה סטרא דרוח מסאבא וכו'.

באו רבי יהודה ורבי יוסי ונשקוהו. אמרו לו, מה שמך? אמר להם, חזקיה. אמרו לו, יישר כחך ותתחזק תורתך. ישבו. אמר רבי יהודה, הואיל והתחלף, אמר לנו מעתה סודות עליונים שאמרת וכו'.

אתו רבי יהודה ורבי יוסי ונשקוהו, אמרו ליה, מה שמך. אמר להון, חזקיה. אמרו ליה, יתיישר חילך ויתתסקף אורייתך. יתיבו. אמר רבי יהודה, הואיל ושרית, אימא לן מהני רזין עלאין דקאמרת וכו'.

בינתים בא רבי אלעזר. פיון שראה אותם, אמר, ודאי שהשכינה כאן. אמר להם, במה עסקתם? אמרו לו את כל המעשה. אמר, ודאי שיפה אמר.

אדהכי אתא רבי אלעזר, פיון דחמא לון אמו, ודאי שכנינתא הכא. אמר להון במאי עסקיתו. אמרו ליה (דף רו ע"ב) כל עובדא. אמו, ודאי שפיר קאמר.

אָרְךָ יָמִים בִּימִינָה בְּשִׂמְלָה עֶשֶׂר וְכָבוֹד
(זוהר וישב קצ ע"א)

בֵּא רְאֵה מַה כְּתוּב, (משלי ג) אָרְךָ יָמִים
בִּימִינָה בְּשִׂמְלָה עֶשֶׂר וְכָבוֹד. אָרְךָ
יָמִים בִּימִינָה - מִי שֶׁהוֹלֵךְ לִימִין הַתּוֹרָה,
אָרְךָ שֶׁל חַיִּים הוּא לְעוֹלָם הַבָּא, שְׂזוּכָה
שֵׁם לְכָבוֹד הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא כְּבוֹד וְכֹתֵר
לְהִתְעַטֵּר עַל הַכֹּל, שֶׁכֶּתֵר הַתּוֹרָה הוּא
בְּעוֹלָם הַהוּא. בְּשִׂמְלָה עֶשֶׂר וְכָבוֹד -
בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׂאָף עַל גַּב שְׂאִינוּ מִתְעַסֵּק
בֶּה לְשִׁמְהָ, זוֹכָה בְּעוֹלָם הַזֶּה לְעֶשֶׂר
וְכָבוֹד.

שְׁהָרֵי רַבֵּי חַיִּיא, כַּאֲשֶׁר בֵּא מִשָּׁם לְאָרְץ
יִשְׂרָאֵל, קָרָא בַּתּוֹרָה, עַד שֶׁהָיוּ
כְּפָנָיו מֵאִירִים כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, וְכִשְׁהָיוּ
עוֹמְדִים לְפָנָיו כָּל אוֹתָם שֶׁעִסְקוּ בַּתּוֹרָה,
הָיָה אוֹמֵר: זֶה הַשְּׂתַדֵּל בַּתּוֹרָה לְשִׁמְהָ, וְזֶה
לֹא אֶשְׂתַּדֵּל לְשִׁמְהָ. וְהָיָה מִתְפַּלֵּל עַל
אוֹתוֹ שֶׁמִּתְעַסֵּק לְשִׁמְהָ, שֶׁכֶּף יִהְיֶה תָּמִיד
וְיִזְכָּה לְעוֹלָם הַבָּא. וּמִתְפַּלֵּל עַל אוֹתוֹ
שֶׁלֹא הִתְעַסֵּק לְשִׁמְהָ, שֶׁיֵּבֵא לְהִתְעַסֵּק
בֶּה לְשִׁמְהָ וְיִזְכָּה לְחַיֵּי עוֹלָם.

יוֹם אֶחָד רָאָה תַלְמִיד אֶחָד שֶׁהָיָה עוֹסֵק
בַּתּוֹרָה וּפְנָיו מוֹרִיקִים. אָמַר, וַדַּאי
מִהֲרַהֵר בְּעֵבֶרָה הוּא זֶה. אֶחָז אוֹתוֹ לְפָנָיו,
וְהִמְשִׁיךְ עָלָיו דְּבַרֵי תוֹרָה עַד שֶׁהִתְיַשְׁבָּה
רוּחוֹ בְּתוֹכוֹ. מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם וְהִלָּאָה שָׁם עַל
רוּחוֹ שֶׁלֹא יִרְדֹּף אַחַר אוֹתָם הַהֲרַהוּרִים
הַרְעִים וְיִשְׂתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְשִׁמְהָ.

אָמַר רַבֵּי יוֹסִי, כְּשֶׁאָדָם רוֹאֵה שְׂבָאִים
אֵלָיו הַהֲרַהוּרִים רָעִים, יִתְעַסֵּק

אָרְךָ יָמִים בִּימִינָה בְּשִׂמְלָה עֶשֶׂר וְכָבוֹד
(זוהר וישב קצ ע"א)

תָּא חַזִּי, מַה כְּתִיב, (משלי ג) אָרְךָ יָמִים
בִּימִינָה בְּשִׂמְלָה עֶשֶׂר וְכָבוֹד. אָרְךָ
יָמִים בִּימִינָה, מֵאֵן דְּאִזִּיל לִימִינָה
דְּאוּרִייתָא, אָרְכָא דְחַיִּין אִיהוּ לְעִלְמָא
דְּאִתִּי. דְּזָכִי תַמְּוֹן לִיקְרָא דְּאוּרִייתָא,
דְּאִיהוּ יְקָרָא וְכִתְרָא, לְאִתְעַטְרָא עַל כָּלָא.
דְּכִתְרָא דְּאוּרִייתָא בְּהוּא עִלְמָא אִיהוּ.
בְּשִׂמְלָה עֶשֶׂר וְכָבוֹד, בְּהָאֵי עִלְמָא, דְּאָף
עַל גַּב דְּלֹא אֶתְעַסֵּק בֶּה לְשִׁמְהָ, זְכִי בְּהָאֵי
עִלְמָא בְּעוֹתְרָא וִיקְרָא.

דְּהָא רַבֵּי חַיִּיא כַּד אֶתָּא מִהֲתָם לְאֶרְעָא
דְּיִשְׂרָאֵל, קָרָא בְּאוּרִייתָא, עַד דְּהוּוּ
אֲנָפוּי נְהִירִין כְּשִׁמְשָׁא. וְכַד הוּוּ קוֹימִין
קַמִּיָּה כָּל אִינוּן דְּלַעָאן בְּאוּרִייתָא. הָוָה
אָמַר, דָּא אֶשְׂתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא לְשִׁמְהָ, וְדָא
לֹא אֶשְׂתַּדֵּל לְשִׁמְהָ, וְהָוָה צְלִי עַל הַהוּא
דְּאֶתְעַסֵּק לְשִׁמְהָ, דְּלִיְהוּי חֵכִי תְדִיר, וְיִזְכִּי
לְעִלְמָא דְּאִתִּי. וְצְלִי עַל הַהוּא דְּלֹא
אֶתְעַסֵּק בֶּה לְשִׁמְהָ, דְּיִתִּי לְאֶתְעַסְקָא בֶּה
לְשִׁמְהָ, וְיִזְכִּי לְחַיֵּי עִלְמָא.

יוֹמָא חַד, חֲמָא חַד תַּלְמִיד דְּהוּוּ לְעִי
בְּאוּרִייתָא, וְאֲנָפוּי מוֹרִיקוֹן. אָמַר,
וַדַּאי מִהֲרַהֵר בְּחִטָּאָה אִיהוּ דְּנָא. אֶחָד
לִיָּה לְקַמִּיָּה, וְאִמְשִׁיף עֲלֵיהָ בְּמַלְיָן
דְּאוּרִייתָא, עַד דְּאֶתְיַשְׁב רֻחַיָּה בְּגוּיָה. מִן
הַהוּא יוֹמָא וְלְהִלָּאָה, שׁוּי עַל רֻחַיָּה, דְּלֹא
יִרְדֹּף בְּתַר אִינוּן הַרְהוּרִין בִּישׁוּן, וְיִשְׂתַּדֵּל
בְּאוּרִייתָא לְשִׁמְהָ.

אָמַר רַבֵּי יוֹסִי, כַּד חֲמִי בַר נֶשׁ דְּהֲרַהוּרִין
בִּישׁוּן אֶתְיַיִן לְגַבִּיָּה, יִתְעַסֵּק

בתורה, ואז יעברו ממונו. אמר רבי אלעזר, כשאותו הצד הרע בא לפתות את האדם, ימשך אותו לתורה, ויפרד ממונו.

באורייתא, וכדין יתעברון מניה. אמר רבי אלעזר, כד ההוא סטרא בישא אתי למפתי ליה לבר נש, יהא משיך ליה לגבי אורייתא, ויתפרש מניה.

בא ראה, שהנה שנינו, שכאשר הצד הרע הזה עומד לפני הקדוש ברוך הוא להשטין על העולם משום מעשים רעים, הקדוש ברוך הוא חס על העולם, ונותן עצה לבני אדם להנצל ממונו, ולא יוכל לשלט עליהם ולא על מעשיהם. ומה היא העצה? להשתדל בתורה, ונצולים ממונו. מנין לנו? שכתוב (שם ו) כי נר מצנה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר. מה כתוב אחריו? לשמרך מאשת רע מחלקת לשון נכריה.

תא חזי, דהא תנינו, דכד האי סטרא בישא קיימא קמיה דקדשא בריך הוא לאסטאה על עלמא בגין עובדין בישין. קדשא בריך הוא חס על עלמא, ויהיב עיטא לבני נשא, לאשתזבא מניה. ולא יכיל לשלטאה עליהון ולא על עובדיהון, ומאי איהו עיטא, לאשתדלא באורייתא, ואשתזבו מניה. מנלן, דכתיב, (משלי ו) כי נר מצנה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר. מה כתיב בתריה לשמרך מאשת רע מחלקת לשון נכריה.

זהו צד הטמאה. הצד האחר - שעומד תמיד לפני הקדוש ברוך הוא להשטין על חטאי בני האדם, ועומד תמיד להשטין למטה לבני אדם. עומד תמיד למעלה כדי להזכיר חטאי בני האדם ולהשטין להם על מעשיהם, ומשום שנתנו ברשותו, כמו שעשה לו לאיוב.

ודא הוא סטרא מסאבא, סטרא אחרא. דאיה קיימא תדיר קמיה קדשא בריך הוא, לאסטאה על חוביהון דבני נשא. וקיימא תדיר לאסטאה לתתא לבני נשא. קיימא תדיר לעילא, בגין לאדכרא חוביהון דבני נשא, ולאסטאה לון על עובדיהון. ובגין דאתיהיבו ברשותיה, כמה דעבד ליה לאיוב.

וכן עומד עליהם להשטין את ישראל ולהזכיר חטאיהם בכל מה שעשו באותן הפעמים שהקדוש ברוך הוא עומד עליהם בדין, אזי עומד להשטין להם ולהזכיר חטאיהם, והקדוש ברוך הוא חס על ישראל ונותן להם עצה להנצל ממונו, ובמה? בשופר, ביום של ראש השנה, וביום הכפורים בשעיר

וכן קיימא עליהו לאסטאה דישראל ולאדכרא חוביהון בכל מה דעבדו, באינון זמניו דקדשא בריך הוא קיימא עליהו בדינא. כדין קאים לאסטאה לון ולאדכרא חוביהון. וקדשא בריך הוא חס עליהו דישראל, ויהיב לון עיטא לאשתזבא מניה. ובמה, בשופר ביומא דראש השנה, וביומא דכפורי בשעיר

המושגתלח שנותנים לו, כדי להפריד מהם ולהשתדל באותו החלק שלו, והרי בארונה.

בא ראה מה כתוב, (שם ה) רגליה ירדות מנות שאול צעדיה יתמכו. ובסוד האמונה מה כתוב? (שם ג) דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום. ואלו הם דרכי ושבילי התורה, והכל אחד. זה שלום וזה מנות, והכל הפוכים זה מזה.

אשרי חלקם של ישראל שנדבקים בקדוש-ברוך-הוא פראוי ונותן להם עצה להנצל מכל הצדדים האחרים של העולם, משום שהם עם קדוש לנחלתו וחלקו, ועל פן נותן להם עצה בכל. אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא.

בזכות מחילה למי שהרע לו

(זוהר מקץ רא ע"ב)
 רבי אבא היה יושב על שער הכניסה של לוד. ראה איש אחד שהיה בא, וישב על בליטה בצד החר, והיה עיף מן הדרך, וישב וישן שם. בינתים ראה נחש אחד שהיה בא אליו. יצא קוסטפא דגורדנא (מין שרץ) והרג את הנחש. כשהתעורר אותו האיש, ראה את אותו הנחש כנגדו שהיה מת. הזדקף אותו האיש, ונפלה אותה הבליטה לעמק שתחתיה ונצול.

בא אליו רבי אבא, אמר לו, אמר לי מה מעשיך, שהרי הקדוש ברוך הוא

המושגתלח דיהבין ליה, בגין לאתפרשא מנייהו, ולאשתדלא בהוא חולקיה, והא אוקמוה.

תא חזי, מה כתוב, (משלי ה) רגליה ירדות מנות שאול צעדיה יתמכו. וברזא דמהימנותא מה כתוב, (משלי ג) דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום. ואלין אינון ארחין ושבילין דאורייתא, וכלא חד. האי שלום והאי מנות, וכלא הפיכון דא מן דא.

זכאה חולקהון דישראל, דאינון מתדבקין ביה בקדשא בריך הוא כדקא חזי, ויהיב לון עיטא לאשתזבא מכל סטרין אחרנין דעלמא. בגין דאינון עמא קדישא לאחסנתיה וחולקיה, ועל דא יהיב לון עיטא בכלא. זכאין אינון בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

בזכות מחילה למי שהרע לו

(זוהר מקץ רא ע"ב)
 רבי אבא הוה יתיב אתרעא דאבבא דלוד, חמא חד בר נש דהוה אתי, וייתיב בחד קולטא דתלא דארעא, והוה לאי מארחא, וייתיב ונאים תמו. אדהכי חמי חד חוין, דהוה אתי לגביה, נפק קוסטפא דגורדנא, וקטיל ליה לחוין. בד אתער ההוא בר נש, חמא ההוא חוין לקבליה, דהוה מית. אזדקף ההוא בר נש, ונפל ההוא קולטא לעומקא דתחותוי ואשתזיב.

אתא רבי אבא לגביה, אמר ליה, אימא לי מאן עובדך. דהא קדשא בריך

הרחיש לך שגני הנסים הללו שאינם לחנם? אמר לו אותו האיש, כל ימי לא שלם לי איש רע בעולם שלא התפיסתי עמו ומחלתי לו. ועוד, אם לא יכלתי להתפיס עמו, לא עליתי על מטתי עד שמחלתי לו ולכל אותם שצערו אותי, ולא חששתי כל היום לאותו הרע ששלם לי, ולא די לי זה, אלא שמאותו היום והלאה השתדלתי לעשות עמם טוב.

בכה רבי אבא ואמר, מעשיו של זה הם יותר מיסוף, שיוסף היו אחיו ודאי, והיה לו לרחם עליהם, אבל מה שזה עשה - יותר מיסוף, נאה הוא שהקדוש ברוך הוא ירחיש לו נס על נס.

פתח ואמר, (שם י) הולך בתם ילך בטח ומעקש דרכיו ינדע. הולך בתם ילך בטח - זה האדם ההוא שהולך בדרכי התורה, ילך בטח - שלא יכולים נזקי העולם להרע לו. ומעקש דרכיו ינדע - מי ינדע? זה הוא מי שסוטה מדרך האמת ורוצה לגבות מחברו, ינדע. מה זה ינדע? הוא יפר בעיני כל בעלי הדין שלא יאבד מהם הדמוות של אותו האדם, כדי להביא אותו למקום שינקמו ממנו, ומשום כך ינדע.

ובא וראה, אותו שהולך בדרך אמת, הקדוש ברוך הוא מכסה עליו כדי שלא ינדע ולא יפר לבעלי הדין, אבל מעקש דרכיו ינדע ויפר להם. אשרי

הוא רחיש לך אליו תרין נסיו, לאו אינון למגנא. אמר ליה ההוא בר נש, כל יומאי לא אשלים לי בר נש בישא בעלמא, דלא אתפיסנא בהדיה, ומחילנא ליה. ותו, אי לא יכילנא לאתפיסא בהדיה, לא סליקנא לערסי, עד דמחילנא ליה, ולכל אינון דמצערו לי, ולא חיישנא כל יומא לההוא בישא דאשלים לי. ולאו די לי דא, אלא דמההוא יומא ולהלאה, אשתדלנא למעבד עמהון טבא.

בכה רבי אבא ואמר, יתיר עובדוי דדין מיוסף, דיוסף הוה אחוי ודאי, והוה ליה לרחמא עלוי. אבל מה דעביד דא, יתיר הוא מיוסף. זאת הוא דקודשא בריך הוא ירחיש ליה ניסא על ניסא.

פתח ואמר, (משלי י) הולך בתם ילך בטח ומעקש דרכיו ינדע. הולך בתום ילך בטח, דא ההוא בר נש, דאזיל בארחין דאורייתא. ילך בטח, דלא יכילו נזקי דעלמא לאבאשא ליה. ומעקש דרכיו ינדע, מאן הוא מן דאסטי מארחא דקשוט, ובעי גבי דחבריה. ינדע, מהו ינדע, ושתמודע איהו בעיניהון דכל מארי דדינא, דלא יתאביד מנייהו דיוקנא דההוא בר נש. בגין לאיתאה ליה לאתרא דינקמו מניה, ובגין כך ינדע.

ותא תזי, ההוא דאזיל בארח קשוט, קדשא בריך הוא חפי עליה, בגין דלא אתינדע, ולא אשתמודע, לגבי מאריהון דדינא. אבל מעקש דרכיו ינדע,

אותם בני האדם שהולכים בדרך אמת והולכים לבטח על העולם, שהם אינם פוחדים בעולם הזה ולא בעולם הבא.

וישתמודע לגבייהו. זכאין אינון בני נשא דאזלי בארע קשוט, ואזלי לרוחצון על עלמא. דלא דחלי אינון בעלמא דין, ולא בעלמא דאתי.

הוי דן את חברך לכף זכות

(זוהר מקץ רד ע"ב)

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך. בינתים ראו איש אחד שהיה בא מעטף בעטוף של מצנה וכלי זין קשורים תחתיו. אמר רבי חייא, האיש הזה, אחד מן השנים יש בו - או שהוא צדיק שלם, או שהוא בשביל לרמות את בני העולם.

אמר לו רבי יוסי, הרי החסידים העליונים אמרו, הוי דן כל אדם לכף זכות. הנה שנינו, אדם שיוצא לדרך, יתכונן לשלשה דברים - לדורון, לקרב, ולתפלה. מנין לנו? מיעקב. שהרי הוא התכונן לשלשת אלו, וזרז עצמו לדורון, לקרב ולתפלה. והאיש הזה הוא הולך בדרך, הנה יש בו עטוף של מצנה לתפלה, והנה בו כלי זין לקרב. כיון שיש בו שני אלה, השלישי אין לרדף אחריה.

כשקרב אליהם, נתנו לו שלום ולא השיב להם. אמר רבי חייא, הנה אחד מאותם השנים שראויים להיות בו - אין בו, שהרי לא תקן עצמו לדורון, ובדורון כלול השלום. אמר רבי יוסי, אולי היה משתדל בתפלתו, או שמרחיש תלמודו כדי שלא ישפח אותו.

הלכו יחד, ולא דבר אותו האיש עמהם. אחר כך נשטו רבי חייא ורבי

הוי דן את חברך לכף זכות

(זוהר מקץ רד ע"ב)

רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בארעא, אדהכי חמו חד בר נש דהוה אתי, מתעטף בעטופא דמצנה וכלי זיינין קטורין תחותיו. אמר רבי חייא, בר נש דין, חד מתרין אית ביה. או זכאה שלים איהו, או לרמאה (את) בני עלמא איהו.

אמר ליה רבי יוסי, הא חסידי עליונין אמרו, הוי דן לכל בר נש לזכו. הא תנינו, בר נש דנפיק לארעא, יתפון לתלת מלין. לדורון, לקרבא, לצלותא. מנלן מיעקב, דהא לתלת אלין אתפנוו, וזרז גרמיה לדורון, לקרבא, לצלותא. והאי בר נש, אזיל בארעא איהו. הא ביה עטופא דמצנה, לצלותא. והא ביה כלי זיינין, לקרבא. כיון דתרין אלין אית ביה, תליתאה לא למרדף אבתרה.

כד קריב לגבייהו, יהבו ליה שלם ולא אתיב לון. אמר רבי חייא, הא חד מאינון (דף רה ע"א) תרין, דאתחזיין למהוי ביה לית ביה, דהא לא אתקין גרמיה לדורון, ובדורון שלמא כליל ביה. אמר רבי יוסי, דילמא איהו משתדל בצלותיה, או מרחיש תלמודיה בגין דלא יעקר ליה.

אזלי כחדא, ולא מליל ההוא בר נש בהדיהו. לבתר אשתמיטו רבי

יוסי והשתדלו בתורה. כיון שראה אותו האיש שמשתדלים היו בתורה, קרב אליהם ונתן להם שלום.

אמר להם, רבותי, במה חשדתם אותי כשנתתם לי שלום ולא השבתי לכם? אמר לו רבי יוסי, אולי היית אומר תפלה או מרחיש בתלמודך. אמר להם, הקדוש ברוך הוא ידון אתכם לכף זכות.

אבל אמר לכם, יום אחד הייתי הולך בדרך, מצאתי איש אחד והקדמתי לו שלום, ואותו איש היה שוֹדד, וקם עלי וצער אותי, ואלמלא שהתגברתי עליו הצטערתי. מאותו יום נדרתי שלא להקדים שלום, רק לאדם צדיק, אלא אם הכרתיו בראשונה, משום שיכול לצער אותי ויתגבר עלי בכח, משום שאסור להקדים שלום לאיש רשע, שכתוב (ישעיה מט) אין שלום אמר ה' לרשעים.

ואותה השעה שראיתי אתכם ונתתם לי שלום ולא השבתי לכם, חשדתי אתכם, משום שלא ראיתי בכם מצוה שראית בחוץ, וכמו כן הייתי חוזר על תלמודי, אבל עכשו שראיתי אתכם שאתם צדיקים, הנה הדרך מתקנת לפני.

בפטירת רשב"י נסתמו מעינות החכמה

(זוהר ויחי רטז ע"ב ריו ע"א)

אמר רבי יוסי, מן היום שהתעלה רבי שמעון מן מערתא, מלין (אליו) לא

חיא ורבי יוסי ואשתדלו באורייתא. כיון דחמא ההוא בר נש דהווי משתדלי באורייתא, קריב לגבייהו ויהיב לון שלם.

אמר לון, רבותי, במה חשדתון לי, בד יחביתו לי שלם, ולא אתיבנא לכו. אמר ליה רבי יוסי, דילמא צלותא הוית אמר, או מרחיש בתלמודך. אמר לון, קדשא בריך הוא ידיו לכו לכף זכו.

אבל אימא לכו. יומא חד הווינא אזיל בארחה, אשכחנא חד בר נש, ואקדימנא ליה שלם. והווא גברא הוה לסטים, וקם עלי, וצער לי. ואלמלא דאתתקננא ביה אצטערנא. מהווא יומא נדרנא, דלא לאקדמא שלם, בר לבר נש זכאה. אלא אי ידענא ביה בקדמיתא, בגין דיכיל לצערא לי, ויתתקף בי בחילא. בגין דאסיר לאקדמא שלם לבר נש חייבא. דכתב, (ישעיה מט) אין שלום אמר יי לרשעים.

וההיא שעתא דחמינא לכו, ויחביתו לי שלם ולא אתיבנא לכו. חשידנא לכו. בגין דלא חמינא בכו מצוה דאתחזי לבר. והוינא כמו כן מהדר תלמודאי. אבל השתא דחמינא בכו דאתון זכאין, הא ארחה מתתקנא קדמי.

בפטירת רשב"י נסתמו מעינות החכמה

(זוהר ויחי רטז ע"ב ריו ע"א)

אמר רבי יוסי, מן יומא דאסתליק רבי שמעון מן מערתא, מלין (אליו) לא

לא נתפסו מן החברים ובסודות עליונים היו מסתכלים ומתגלים מביניהם, כאלו שנתנו באותה שעה בהר סיני, אחר שמות פתוב (בראשית ה) ויסכרו מעינות תהום וארבות השמים, והיו החברים מרחשים דברים, ולא מתקיימים בהם.

שיום אחד הנה יושב רבי יהודה על פתחה של טבריה וראה שני גמלים שמעלים בגדי צמר מעל הכתפים. נפל המשא של בגדי הצמר, ובאו צפרים, ועד שלא הגיעו עליהם, התבקעו.

אחר כך באו כמה צפרים, והיו הולכים אחריהם, ושהו [וְזָרְקוּ] אותם בסלע, ולא התבקעו, והיו צווחים להם ולא היו נפרדים. שמעו קול אחד עטרת העטרות שורה בחשכה והבעלים בחוץ.

עד שהיה יושב, עבר איש אחד, השגיח בהם ואמר, לא קיים זה מה שכתוב (בראשית טו) ויָרַד הָעֵיט עַל הַפְּגָרִים וַיֵּשֶׁב אֹתָם אֲבָרָם. אמר רבי יהודה, והרי עשינו ולא התפרדו. החזיר ראשו אותו האיש ואמר, עדן לא מרט זה ראשו של אדוני ועדן לא הקריח את הגבירה. רץ אחריו שלשה מילין ולא אמר לו. חלשה דעתו של רבי יהודה.

יום אחד נרדם תחת עץ וראה בחלומו ארבע כנפים מתקנות ועולה עליהן רבי שמעון וספר תורה עמו, ולא השאיר

אתכסיו מן חבריא, ורזין עלאין הוּוּ מִסְתַּכְּלִין וְאִתְגַּלְיִין מִבִּינֵיהוּ, כְּאֵלוּ אִתְיַהִיבוּ הֵיכָא שְׁעֵתָא בְּטוּרָא דְסִינֵי. בְּתַר דְשָׁכִיב כְּתִיב, (בראשית ח) וַיִּסְכְּרוּ מְעֵינֹת (דף ר"ז ע"א) תְּהוֹם וְאֲרֻבּוֹת הַשָּׁמַיִם, וְהוּוּ חֲבֵרֵי אֶמְרָחֶשֶׁן מְלִי, וְלֹא מִתְקַיְיֵמי בְּהוּ.

דיומא חד הנה יתיב רבי יהודה, אפתחא דטבריה, וחמא תרי גמלי, דסלקי קטפידא מעלוי דכתפיו, נפל מטולא דקטפידא, ואתו צפרי. ועד לא מטו עליהו, אתבקעו.

לבתר אתו כמה צפרין, והוּוּ אֲזֵלִי עֲלֵיהוּ, ושרו (נ"א ושריו) לון בטרטישא, ולא מתבקעין. והוּוּ צווחין לון, ולא הוּוּ מִתְפָּרְשִׁין. שְׁמַעוּ חַד קְלָא, עֲטָרָא דְעֲטָרִין בְּקִדְרִין שְׂרִיא, וּמְרִיָּה לְבַר.

עד דהנה יתיב, עבר חד גברא, אשגח בהו. אמר, לא קיים דא, הא דכתיב, (בראשית טו) ויָרַד הָעֵיט עַל הַפְּגָרִים וַיֵּשֶׁב אֹתָם אֲבָרָם. אמר רבי יהודה, והא עבידנא ולא אתפרשו. אהדר רישיה ההוא גברא ואמר, עד לא מריט דא רישיה דמריה, ועד לא גליש למטרוניתא. רהט אבתריה תלת מילין, ולא אמר ליה. חלש דעתיה דרבי יהודה.

יומא חד, אדמוף תחות אילנא, וחמא בחלמיה, ארבעה גדפין מתתקנו, וסליק רבי שמעון עליהו, וספר תורה

כל ספרי הסודות העליונים ואגדה שלא העלה אותם עמו, והעלה אותם [והעלו אותם] לרקייע, וראה שהוא מתפסח מהעינים ולא התגלה.

כשהתעורר, אמר, ודאי משמת רבי שמעון, החכמה הסתלקה מן הארץ. אוי לדור שהאבן הטובה הזו, שהיו נראים [מתאחדים] ממנה וסומכים עליה עליונים ותחתונים, נאבדה מהם.

בא אל רבי אבא, ספר לו. הרים רבי אבא את ידיו על ראשו ובכה ואמר, רבי שמעון רחים שטוחנות ממנו מן טוב כל יום ולוקטים אותו, ככתוב (במדבר י"א) הממעיט אסף עשרה חמרים, ועכשו הרחים והמן הסתלקו ולא נשאר ממנו בעולם, פרט למה שכתוב (שמות ט"ז) קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העמור מן והנח אותו לפני ה' למשמרת. ואלו בהתגלות לא כתוב אלא למשמרת, להצנעה. עכשו מי יכול לגלות סודות ומי ידע אותם?

לחש לו לרבי יהודה בלחש, [אמר לו רבי אבא] ודאי אותו איש שראית הנה אליהו, ולא רצה לגלות סודות כדי שתדע את שבחו של רבי שמעון שהיה בימיו ויבכו הדור עליו. אמר לו, מספיק לבכות בכיה עליו.

רבי יהודה הנה בוכה כל יום עליו, שהרי נפגש עמו באדרא הקדושה של רבי שמעון ושאר החברים. אמר לו, אוי שלא הסתלקתי אותו יום עם אותם שלשה

עמיה. ולא שביק כל ספרי רזין עלאין ואגדתא, דלא סליק לון בהדיה. וסליק להון (ס"א וסליקו ליה) לרקייעא, וחמא דמתבסיא מעינא, ולא אתגליא.

כד אתער, אמר, ודאי מדשכיב רבי שמעון, חכמתא אסתלקת מארעא. ווי לדרא דהאי אבנא טבא, דהו מתחזן (ס"א דמתחזן) מניה, וסמכין עליה עלאין ותתאין, אתאביד מנייהו.

אתא לגביה דרבי אבא, סח ליה. סליק רבי אבא ידוי על רישיה, ובכה ואמר, רבי שמעון ריחיא דטחנין מניה מנא טבא כל יומא, ולקטין ליה. כמה דכתיב, (במדבר י"א) הממעיט אסף עשרה חמרים, והשתא ריחיא ומנא אסתלקו ולא אשתאר בעלמא מיניה, בר כמה דכתיב, (שמות ט"ז) קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העמור מן והנח אותו לפני ה' למשמרת. ואלו באתגליא לא כתיב, אלא למשמרת, לאצנעותא. השתא מאן יכיל לגלאה רזין, ומאן ינדע לון?

לחיש ליה לרבי יהודה בלחישו, (אמר ליה רבי אבא) ודאי ההוא גברא דחמית, אליהו הנה. ולא בעא לגלאה רזין, בגין דתנדע שבחא דרבי שמעון, דהנה ביומוי, ויבכון דרא עלוי. אמר ליה, די למבכי בכיה עליה.

רבי יהודה הנה בכי כל יומא עלוי, דהא אערע עמיה באדרא קדישא דרבי שמעון, ושאר חברייה. אמר ליה, ווי דלא אסתלקנא ההוא יומא עם אינון תלתא

דאסטלקון, ולא לחמי דרא דא, דהא
מתהפך.

דאסטלקון, ולא לחמי דרא דא, דהא
מתהפך.

הכרות זמנו של האדם

(זוהר ויחי ריז ע"ב)

אמר רבי יוסי, כשמתקרבים ימי אותו
האיש, שלשים יום מכריזים עליו
בעולם, ואפלו צפרי השמים מכריזים
עליו. ואם צדיק הוא, שלשים יום
מכריזים עליו בין הצדיקים בגן עדן.

שנינו, כל אותם שלשים ימים נשמתו
יוצאת ממנו בכל לילה, ועולה
ורואה את מקומה באותו העולם, ואותו
אדם לא יודע ולא משגיח ולא שולט
בנשמתו כל אותם שלשים יום כמו
שהיה בתחלה, שכתוב (קהלת ח) אין אדם
שליט ברוח לכלא את הרוח וגו'. אמר
רבי יהודה, מכשמותחילים אותם שלשים
יום, צלם האדם נחשף, והדמות שנראית
בארץ נמנעת.

הכרות זמנו של האדם

(זוהר ויחי ריז ע"ב)

אמר רבי יוסי, כד ההוא בר נש
אתקריבו יומו, תלתין יומין
מכריזי עלוי בעלמא ואפילו צפרי שמיא
מכריזין עלוי. ואי זכאה הוא, תלתין יומין
מכריזין עלוי בין צדיקיא, בגינתא דעדן.

תנא, כל אינון תלתין יומין, נשמתיה
נפקת מניה בכל ליליא, וסלקת
וחמאת דוכתה בההוא עלמא, וההוא בר
נש לא ידע, ולא אשגח, ולא שליט
בנשמתיה, כל אינון תלתין יומין כמה
דהוה בקדמיתא. דכתיב, (קהלת ח) אין
אדם שליט ברוח לכלא את הרוח וגו'.
אמר רבי יהודה, ככד שראן אינון תלתין
יומין, צלמא דבר נש אתחשוף, ודיוקנא
דאתחזי בארעא אתמנעת.

פּרָק ה'

פּרָשִׁיּוֹת

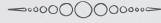
חַיֵּי שָׂרָה - בְּהַר בְּחֻקוֹתַי

ספּוּרֵי הַזֹּהַר

תִּכְן עֵינַיִם

- נג..... רבֵי שְׁמֵעוֹן הֲצִיל אֶת רַבֵי יִצְחָק מִפְּלֶאֶף הַפְּוֹת
- נז..... חֲלוּמוֹ שֶׁל רַבֵי יְהוּדָה סָבָא
- נז..... גוֹדֵל מַעֲלַת עֵסֶק הַתּוֹרָה
- ס..... שְׁלִיחוֹת הַנְּחֻשׁ

רבי שמעון הציל את רבי יצחק מומלאך הפנות

(זוהר ויחי ריז ע"ב ריז ע"ב; ריח, ב)
רבי יצחק היה יושב יום אחד על פתחו של רבי יהודה והיה עצוב. יצא רבי יהודה ומצא אותו בשער שלו שהיה יושב ועצוב. אמר לו, מה יום זה משאר ימים?

אמר לו, באתי אליך לבקש ממך שלשה דברים. אחד - שפאשר תאמר דברי תורה ותזכיר מאותם דברים שאני אמרתי, שתאמר אותם בשמי, כדי להזכיר את שמי. ואחד - שתזכה את יוסף בני בתורה. ואחד - שתתן לי לקברי כל שבעת הימים ותבקש בקשתך עלי.

אמר לו, מנין לך? אמר לו, הרי נשמתי מסתלקת ממני בכל לילה, ולא מאירה לי בחלום כמו שהיתה בתחלה. ועוד, שפאשר אני מתפלל ומגיע לשומע תפלה, אני משגיח בצלמי שבפתל ולא רואה אותו, ואמרתי, הואיל והצלם העבר ולא נראה, שהרי הכרוז יוצא ומכריז, שכתוב (תהלים ט) אף בצלם יתהלך איש - כל זמן שצלם האדם לא יעבר ממנו, יתהלך איש ורוחו עומדת בתוכו. כשהעבר צלם האדם ולא נראה, אז הוא מעבר מהעולם הזה.

אמר לו, ומכאן, שכתוב (איוב ה) כי צל זמינו עלי ארץ. אמר לו, כל הדברים הללו שאתה רוצה שאני אעשה, אבל אבקש ממך, שבאותו עולם תברר

רבי שמעון הציל את רבי יצחק מומלאך הפנות

(זוהר ויחי ריז ע"ב ריז ע"ב; ריח, ב)
רבי יצחק היה יושב יום אחד אפתחא דרבי יהודה, והיה עצוב. נפיק רבי יהודה, אשכחיה לתרעיה, דהנה יתיב ועציב. אמר ליה (צ"ל מה) מאן יומא דין משאר יומין.

אמר ליה, אתינא לגבך, למבעי מינך תלת מלין, חד, דכד תימא מלי דאורייתא, ותדבר מאינון מלין דאנא אמינא, דתימא לון משמי, בגין לאדכרא שמי. וחד דתנפי ליוסף ברי באורייתא. וחד, דתיזיל לקברי כל ז' יומין, ותבעי בעותיך עלי.

אמר ליה מנין לך. אמר ליה, הא נשמתי אסתלקת מיני בכל ליליא, ולא אנהיר לי בחלמא כמה דהוה בקדמייתא. ועוד דכד אנא מצלינא ומטינא לשומע תפלה, אשגחנא בצולמי דילי בכותלא, ולא חמינא ליה. ואמינא דהואיל וצלמא אתעבר ולא אתחזי, דהא כרוזא נפיק וכריז. דכתיב, (תהלים ט) אף בצלם יתהלך איש, כל זמנא דצולמא דבר נש לא יתעבר מניה, יתהלך איש, ורוחיה אתקימא בגויה. אתעבר צולמא דבר נש ולא אתחזי, אתעבר מהאי עלמא.

אמר ליה, ומחכא, דכתיב, (איוב ח) כי צל זמינו עלי ארץ. אמר ליה, כל אלין מלין דאת בעי עבידנא. אבל בעינא מינך (דף ריח ע"א) דבההוא עלמא, תבריר דוכתאי

את מקומי אצלך כמו שהייתי בעולם הזה. בכה רבי יצחק ואמר, בבקשה מפורש שלא תפרד ממני כל הימים הללו.

גבר, כמה דהוינא בהאי עלמא. בכה רבי יצחק ואמר, במטו מינך, דלא תתפרש מנאי כל אליו יומיו.

הלכו לרבי שמעון, מצאווה שהיה יושב ועוסק בתורה. זקוף עיניו רבי שמעון וראה את רבי יצחק, וראה את מלאך המוות שרץ לפניו ורוקד לפניו. קם רבי שמעון, ואחז ביד רבי יצחק. אמר, גזרני שמי שרגיל להכנס - יכנס, ומי שלא רגיל להכנס - לא יכנס. וכנסו רבי יצחק ורבי יהודה, קשר את מלאך המוות בחוץ.

אזלו לגביה דרבי שמעון, אשכחוהו דהוה לעי באורייתא, זקיף עיניו רבי שמעון, וחמא לרבי יצחק, וחמא למלאך המוות דהיט קמיה, ורקיד קמיה. קם רבי שמעון, אחיד בידיה דרבי יצחק. אמר, גזרנא, מאן דרגיל למיעל, יעול. ומאן דלא רגיל למיעאל, לא ייעול. עאלו רבי יצחק ורבי יהודה, קטיר מלאך המוות לבר.

התבונן רבי שמעון, וראה שעד עכשו טרם הגיע זמן, שהרי עד שמונה שעות של היום היה זמן. הושיבו לפני רבי שמעון והיה מלמדו בתורה. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו, שב על הפתח, ומה [ומי] שתראה אל תדבר עמו. אם ירצה להכנס לכאן, תשביע אותו שבועה שלא יכנס.

אשגח רבי שמעון, וחמא דעד כען לא מטא עדנא, דהא עד תמניא שעתי דיומא הוה זמנא. אותביה קמי רבי שמעון, והוה לעי ליה באורייתא. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בריה, תיב אפתחא ומה (צ"ל ומאן) דתחמי, לא תשתעי בהדיה. ואי יבעי למיעאל הכא, אומי אומא דלא ליעול.

אמר רבי שמעון לרבי יצחק, ראית את דמות אביך היום או לא? שהרי שנינו, בשעה שאדם מסתלק מן העולם, אביו וקרוביו נמצאים שם, ורואה אותם ונודע להם, וכל אותם שיהיה מדורו עמם שבאותו עולם בדרגה אחת, כולם מתכנסים ונמצאים עמו, והולכים עם נשמתו עד המקום שתשרה במקומה. אמר, עד עכשו לא ראית.

אמר רבי שמעון לרבי יצחק, חמית דיוקנא דאבוך יומא דא, או לא. דהא תנינו, בשעתא דבר נש אסתלק מעלמא, אבוי וקרובוי משתכחין תמן עמיה, וחמא לון ואשתמודע לון, וכל אינון דהוה מדוריה גבייהו בהווא עלמא בדרגא חד, בלהו מתכנשי ומשתכחי עמיה, ואזלין עם נשמתיה, עד אתר דתשרי באתריה. אמר, עד כען לא חמינא.

בין כך קם רבי שמעון ואמר, רבון העולם, נודע רבי יצחק אצלנו, והוא מאותן שבע עינים של פאן. הרי אחזתי אותו ותן לי. יצא קול ואמר: כסא אדוננו קרבה בכנפי רבי שמעון, הרי הוא שלך ועמך יבא בזמן שתכנס לשרות בכסאך. אמר רבי שמעון, ודאי.

בין כך ראה רבי אלעזר שהיה מסתלק מלאך המות, ואמר, אין גזר דין במקום שמצוי רבי שמעון בר יוחאי. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו, תכנס לכאן ואחז ברבי יצחק, שהרי ראיתי בו שהוא פוחד. נכנס רבי אלעזר ואחז בו, ורבי שמעון החזיר פניו ולמד תורה.

נרדם רבי יצחק וראה את אביו. אמר לו, בני, אשרי חלקך בעולם הזה ובעולם הבא, שהרי בין העלים של עץ החיים שבגן עדן נתון [אתה יושב] עץ גדול וחזק בשני עולמות, והוא רבי שמעון בר יוחאי, שהרי הוא אחז אותך בענפיו. אשרי חלקך בני.

אמר לו, אבא, ומה אני שם? אמר לו, שלשה ימים היו שפסו את חדר משכבך, ותקנו לך חלונות פתוחים להאיר לך מארבעת צדדי העולם, ואני ראיתי מקומך ושמתתי, שאמרתי אשרי חלקך בני, מחוץ לזה שעד עכשו לא זכה בנגד בתורה.

אדהכי קם רבי שמעון ואמר, מארי דעלמא, אשתמודע רבי יצחק לגבו, ומאנון שבעה עינין דהכא הוא. הא אחידנא ביה, והב לי. נפק קלא ואמר, פורסייא (ס"א טסיסה) דמאריה קריבא בגדפוי דרבי שמעון, הא דידך הוא, ועמך תיתיה בזימנא דתיעול למשרי בכורסיך. אמר רבי שמעון, ודאי.

אדהכי, חמא רבי אלעזר דהנה אסתליק מלאך המות. ואמר, לית קופטרא דטיפסא, באתר דרבי שמעון בן יוחאי שכיח. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בריה, עול הכא, ואחיד ביה ברבי יצחק, דהא חמינא ביה דמסתפי. עאל רבי אלעזר, ואחיד ביה. ורבי שמעון אהדר אנפיה ולעי באורייתא.

ניים רבי יצחק, וחמא לאבוי. אמר ליה, ברי, זכאה חולקך בעלמא דין ובעלמא דאתי. דהא בין טרפי אילנא דחי דגנתא דעדן, אתניהיב (את יתיב) אילנא רבא ותקיף בתרין עלמין, רבי שמעון בן יוחאי הוא. דהא הוא אחיד לך בענפוי, זכאה חולקך ברי.

אמר ליה אבא, ומה אנא התם. אמר ליה, תלת יומין הוו דחפו אדרא דמשכבך, ותקינו לך כוין פתיחו, לאנהרא לך מארבע סטרין דעלמא, ואנא חמינא דוכתיף וחדינא, דאמינא זכאה חולקך ברי. בר דעד כען, ברך לא זכי באורייתא.

והרי עכשו היו עתידים לבא אליך שנים
עשר צדיקים מהחברים, ועד שהיו
יוצאים התעורר קול בכל העולמות: מי
הם החברים [השבילים] שעומדים כאן?
התעטרו בשביל רבי שמעון, בקשה בקש
ונתנה לו.

ולא זה לבדו, שהרי שבעים מקומות
מתעטרים כאן בשבילו, ובכל
מקום ומקום פתוחים פתחים לשבעים
עולמות, וכל עולם ועולם נפתח לשבעים
רצים, וכל רץ ורץ נפתח לשבעים פתרים
עליונים, ומשם נפתחו דרכים לעתיק,
נסתר הפל, לראות באותה נעימות
עליונה שמאירה ומהנה לכל, כמו שנאמר
(תהלים פז) לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו.
מה זה ולבקר בהיכלו? הינו שכתוב (במדבר
יב) בכל ביתי נאמן הוא.

אמר לו, אבא, כמה זמן נתנו לי בעולם
הזה? אמר לו, אין רשות ולא
מודיעים לאדם, אבל בהלולא הגדולה
של רבי שמעון תהיה עורף שלחנו, כמו
שנאמר צאינה וראינה בנות ציון במלך
שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום
חתנתו וביום שמחת לבו.

בין כך התעורר רבי יצחק, והיה צוחק
וקניו מאירים. ראה רבי שמעון,
והסתפל בפניו. אמר לו, דבר חדש
שמעת? אמר לו, ודאי. אמר לו. השתטח
לפני רבי שמעון.

והא השתא הוי זמינין למיתי גבר,
תריסר צדיקיא דחברייא, ועד
דהוינא נפקי, אתער קלא בקלהו עלמין,
מאן חברין (ס"א שבילין) דקיימין הכא,
אתעטרו, בגיניה דרבי שמעון. שאלתא
שאיל, ואתייהב ליה.

ולא דא בלחודוי, דהא שבועין דוכתי
מתעטרין הכא דיליה. וכל דוכתא
ודוכתא, פתחין פתיחן לשבועין עלמין.
וכל עלמא ועלמא אתפתח לשבועין
רהיטין. וכל רהיטא ורהיטא, אתפתח
לשבועין פתרין עלאין. ומתמן אתפתחו
ארחין לעתיקא סתימאה דכלא, למחמי
בההוא נעימותא עלאה דנהרא, ומהניא
לכלא. כמה דאת אמר, (תהלים כז) לחזות
בנעם ה' ולבקר בהיכלו. מהו ולבקר
בהיכלו. הינו דכתיב, (במדבר יב) בכל ביתי
נאמן הוא.

אמר ליה, אבא, כמה זמנא היבו לי
בהאי עלמא, אמר ליה, לית לי
רשותא ולא מודעי ליה לבר נש. אבל
בהלולא רבא דרבי שמעון, תהא מתקן
פתוריה. כמה דאת אמר, (שיר השירים ג)
צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה
בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו
וביום שמחת לבו.

אדחכי אתער רבי יצחק, והנה חייך,
ואנפוי נהירין. תמא רבי שמעון,
ואסתפל באנפוי. אמר ליה, מלה חדתא
שמעתא. אמר ליה, ודאי. סח ליה,
אשתטח קמיה דרבי שמעון.

לְמַדְנּוּ, מֵאוֹתוֹ יוֹם הָיָה רַבִּי יִצְחָק אוֹחוֹ
 אֶת בְּנוֹ בְּיָדוֹ וּמְלַמֵּד אוֹתוֹ תּוֹרָה,
 וְלֹא הָיָה עוֹזֵב אוֹתוֹ. כְּשֶׁהָיָה נִכְנס לַפְּנֵי
 רַבִּי שְׁמֵעוֹן, הוֹשִׁיב אֶת בְּנוֹ בַּחוּץ, וַיֵּשֶׁב
 לַפְּנֵי רַבִּי שְׁמֵעוֹן, וְהָיָה קוֹרֵא לַפְּנֵי, (ישעיה
 לח) ה' עֲשֵׂקָה לִי עֲרַבְנִי.

חֲלוֹמוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה סָבָא

(זוהר ויחי רכו ע"ב)
 רַבִּי יְהוּדָה הִזְקֵן הַתְּרַגֵּשׁ בְּדַעְתּוֹ יוֹם
 אֶחָד, וְהָרָאוּ לוֹ בַּחֲלוֹמוֹ דְּמוּת אַחַת
 מֵאוֹר שָׁלוֹ, תְּזַקֶּה, שְׂזוֹהֶרֶת לְאַרְבַּעַה
 צְדָדִים. אָמַר לָהֶם, מַה זֶה? אָמְרוּ לוֹ,
 לְבוֹשׁ שֶׁלְךָ לְמַדּוֹר הַזֶּה, וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם הָיָה
 שְׂמַח.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל יוֹם וַיּוֹם רוּחוֹת
 הַצְּדִיקִים יוֹשְׁבִים בְּלְבוּשֵׁיהֶם
 שׁוֹרוֹת שׁוֹרוֹת בְּגַן עֵדֶן וּמִשְׁבְּחִים אֶת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַבּוֹד עֲלִיּוֹן. זֶהוּ
 שְׂכָתוֹב (תהלים קמו) אֵף צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמּוֹךְ
 יֵשְׁבוּ יִשְׂרָיִם אֶת פְּנֵיךְ.

גוֹדֵל מַעֲלַת עֶסֶק הַתּוֹרָה

(זוהר ויחי רמב ע"ב רמג, א)
 רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּיא הָיוּ
 הוֹלְכִים מֵהַגְּלִיל הָעֲלִיּוֹן לְטַבְּרִיָּה.
 אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן, גִּלְף וְנִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה,
 שְׁכַל מִי שִׂידַע לְהַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה וְלֹא
 מִשְׁתַּדֵּל - מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ, וְלֹא עוֹד, אֶלֶּא
 נוֹתְנִים עֲלָיו עַל הָאֶרֶץ וְשִׁעְבוּדָה רַע,
 שְׂכָתוֹב בִּישְׁשֹׁכֵר וַיֵּט שְׂכָמוֹ לְסַבֵּל. מַה זֶה
 וַיֵּט? סָטָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל א ח) וַיֵּט
 אַחֲרֵי הַבָּצַע. מִי שֶׁסּוֹטָה דְּרָכּוֹ וְעִצְמוֹ

תֵּאֲנָא, מֵהָיָה יוֹמָא, הָיָה (דף ריח ע"ב) רַבִּי
 יִצְחָק אֶחָד לְבָרִיָּה בִּידֵיהּ, וְלַעֲנִי
 לִיָּה בְּאוֹרֵיָתָא, וְלֹא הָיָה שְׂבָקִיָּה. כַּד הָיָה
 עָאֵל קַמֵּיהּ דְּרַבִּי שְׁמֵעוֹן, אוֹתְבִיָּה לְבָרִיָּה
 לְבָרָה, וַיִּתֵּיב קַמֵּיהּ דְּרַבִּי שְׁמֵעוֹן, וְהָיָה קַרִּי
 קַמֵּיהּ (ישעיה לח) ה' עֲשֵׂקָה לִי עֲרַבְנִי.

חֲלוֹמוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה סָבָא

(זוהר ויחי רכו ע"ב)
 רַבִּי יְהוּדָה סָבָא, אֶתְרַגֵּשׁ בְּדַעְתֵּיהּ יוֹמָא
 חַד, וְאִחוּזוֹ לִיָּה בַּחֲלֻמֵיהּ, חַד דִּיוֹקְנָא
 מִנְהוֹרָא דִּילֵיהּ, תְּקִיף, דְּאִזְדָּהֵר לְאַרְבַּע
 סַטְרִין, אָמַר לְהוּ, מָאִי הָאִי. אָמְרוּ לִיָּה,
 לְבוֹשָׂא דִּילְךָ הוּא, לְדִיוֹרָא דְהַכָּא,
 וּמֵהָיָה יוֹמָא הָיָה חַדִּי.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל יוֹמָא וַיּוֹמָא, רוּחוֹת
 דְּצְדִיקֵיָא יִתְבִּין בְּלְבוּשֵׁיהוֹן, שׁוֹרִין
 שׁוֹרִין בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן, וּמִשְׁבְּחוֹן לְקַדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, בִּיקְרָא עֲלָאָה. הָדָא הוּא
 דְּכַתִּיב, (תהלים קמו) אֵף צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמּוֹךְ
 יֵשְׁבוּ יִשְׂרָיִם אֶת פְּנֵיךְ.

גוֹדֵל מַעֲלַת עֶסֶק הַתּוֹרָה

(זוהר ויחי רמב ע"ב רמג, א)
 רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּיא הָיוּ קָא
 אֲזַלִּי מִגְּלִילָא עֲלָאָה לְטַבְּרִיָּה, אָמַר
 רַבִּי שְׁמֵעוֹן, גִּיָּהָ וְנִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵיָתָא,
 דְּכָל מָאֵן דִּידַע לְאַשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵיָתָא,
 וְלֹא אִשְׁתַּדֵּל, אִתְחַיֵּיב בְּנַפְשֵׁיהּ. וְלֹא עוֹד
 אֶלֶּא דִּיהִבִּין לִיָּה עוֹלָא דְאַרְעָא, וְשִׁעְבוּדָה
 בִּישָׂא, דְּכַתִּיב בִּישְׁשֹׁכֵר, וַיֵּט שְׂכָמוֹ לְסַבֵּל,
 מַהוּ וַיֵּט, סָטָא. כְּמוֹהוּ דְאַתְּ אָמַר, (שמואל א
 ח) וַיֵּט אַחֲרֵי הַבָּצַע. מָאֵן דְּסָטָא אֶרְחִיָּה

שלא לסבל על תורה, מיד ויהי למס
עבד.

פתח רבי שמעון ואמר, (משלי ח) להנחיל
אהבי יש ואצרותיהם אמלא.
אשריהם בני העולם, אותם שמשפדלים
בתורה, שכל מי שמשפדל בתורה, נאָהב
למעלה ונאָהב למטה, ויורש בכל יום
ירשת העולם הבא. זהו שכתוב להנחיל
אהבי יש. מה זה יש? זהו עולם הבא
שלא פוסקים מימיו לעולמים ונוטל שכר
טוב עליון שלא זוכה בו אדם אחר,
ומיהו? "יש. ומשום כך רמז לנו בשמו
של יששכר שהשתדל בתורה - יש שכר.
זהו שכר של אותם שמשפדלים בתורה,
יש."

כתוב (דניאל ז) חזה הוית עד די כרסון
רמיו ועתיק יומין יתב וגו'. חזה
הוית עד די כרסון רמיו - כשנחרב בית
המקדש, שני כסאות נפלו, שנים למעלה
ושנים למטה. שנים למעלה, כי התרחקה
התחתונה מהעליונה. כסא של יעקב
התרחק מכסא דוד, וכסא דוד נפל. זהו
שכתוב (איכה ב) השליך משמים ארץ. שני
כסאות למטה - ירושלים, ואותם בעלי
התורה. והכסאות שלמטה כמו הכסאות
שלמעלה, בעלי התורה, הינו כסא של
יעקב. ירושלים הינו כסא של דוד. ועל
זה כתוב עד די כרסון, ולא כסא. כסאות
רבים נפלו, וכלם לא נפלו אלא מעלבונה
של תורה.

וגרמיה, דלא למסבל עולא דאורייתא,
מיד ויהי למס עובד.

פתח רבי שמעון ואמר, (משלי ח) להנחיל
אוהבי יש ואצרותיהם אמלא.
זכאין אינון בני עלמא, אינון דמשפדלי
באורייתא, דכל מאן דאשתדל
באורייתא, אתרחים לעילא, ואתרחים
לתתא, ואחסין בכל יומא, ירותא דעלמא
דאתי. הדא הוא דכתיב, להנחיל אוהבי
יש. מאי יש. דא עלמא דאתי דלא פסק
מימיו לעלמין, ונטל אגר טב עלאה, דלא
זכי ביה בר נש אחרא, ומאי איהו. "יש.
ובגיני כך, רמזי לן שמא דיששכר
דאשתדל באורייתא, יש שכר. דא הוא
אגרא דאינון דמשפדלי באורייתא, יש."

כתוב, (דניאל ז) חזה הוית עד די כרסון
רמיו ועתיק יומין יתב וגו'. חזה
הוית עד די כרסון רמיו, כד אתחרב בי
מקדשא, תרי כרסון נפלו, תרי לעילא,
תרי לתתא. תרי לעילא, בגין דאתרחיקת
תתאה מעלאה, כרסייא דיעקב
אתרחיקת מכרסייא דדוד. וכרסייא דדוד
נפלת. הדא הוא דכתיב, (איכה ב) השליך
משמים ארץ. תרי כרסון לתתא,
ירושלם, ואינון מארי דאורייתא. וכרסון
דלתתא כגוונא דכרסון דלעילא, מריהון
דאורייתא היינו כרסייא דיעקב. ירושלים
היינו כרסייא דדוד, ועל דא כתיב, עד די
כרסון, ולא כרסייא. כרסון סגי אין נפלו,
וכלהו לא נפלו, אלא מעלבונה
דאורייתא.

בא ראה, כפאותם צדיקי אמת
 משתדלים בתורה, כל אותם פחות
 שאר העמים, של שאר החילות, כל
 החילות שלהם נכפים ולא שולטים
 בעולם, וישראל [יש] מזמנים עליהם
 להעלותם על הכל. ואם לא, חמור גורם
 לישראל ללכת לגלות ולפל בין העמים
 ולשלט עליהם, וכל זה למה? משום וירא
 מנחה כי טוב, ומתקן לפניו, ויכול להרויח
 בגללה כמה טובות וכמה כסופים, והטה
 דרכו שלא לסבל על תורה, משום כך
 ויהי למס עבד.

תא חזי, כד אינון זכאי קשוט משתדלי
 באורייתא, כל אינון תוקפין דשאר
 עמין, דשאר חילין, וכל חילין דלהון,
 אתכפין ולא שלטי בעלמא, וישראל (נ"א
 וי"ש) אזדמון עליהו לסלקא לון על כלא.
 ואי לא, חמור גרמא לון לישראל למיהר
 בגלותא, ולמנפל ביני עממין, ולמשלט
 עליהו. וכל דא אמאי, בגין, וירא מנחה
 כי טוב, ומתקנא קמיה, ויכיל למרווח
 בגינה כמה טבין וכמה כסופין, וסטא
 אורחיה דלא למסבל עולא דאורייתא.
 בגין כך ויהי למס עבד.

כתוב (שיר ז) הדודאים נתנו ריח ועל
 פתחינו כל מגדים חדשים גם
 ישנים וגו'. הדודאים נתנו ריח -
 [הדודאים] אלו אותם שמצא ראובן, כמו
 שנאמר (בראשית ל) וימצא דודאים בשדה,
 ולא התחדשו דברי תורה אלא על ידיו
 בישראל, כמו שנאמר ומבני יששכר
 יודעי בינה לעתים וגו'.

כתיב, (שיר השירים ו) הדודאים נתנו ריח
 ועל פתחינו כל מגדים חדשים
 גם ישנים וגו'. הדודאים נתנו ריח,
 (הדודאים) אליו אינון דאשכח ראובן. כמה
 דאת אמר, (בראשית ל) וימצא (דף רמג ע"א)
 דודאים בשדה, ולא אתחדשן מלי
 דאורייתא, אלא על ידיו בישראל, כמה
 דאת אמר, (דברי הימים א יב) ומבני יששכר
 יודעי בינה לעתים וגו'.

ועל פתחינו כל מגדים - הם גרמו להיות
 על פתחינו, על פתחי בתי כנסיות
 ובתי מדרשות, כל מגדים. חדשים גם
 ישנים - כמה דברים חדשים ועתיקים
 של התורה שהתגלו על ידיהם, לקרב את
 ישראל לאביהם שלמעלה. זהו שכתוב
 לדעת מה יעשה ישראל.

ועל פתחינו כל מגדים, אינון גרמו למיהו
 על פתחינו, על פתחי בתי כנסיות
 ובתי מדרשות, כל מגדים. חדשים גם
 ישנים, כמה מלי חדתאן ועתיקין
 דאורייתא, דאתגליין על ידיהו, לקרבא
 לישראל לאבוהו דלעילא. הדא הוא
 דכתיב, (דברי הימים א יב) לדעת מה יעשה
 ישראל.

דודי צפנתי לך (שיר ז) - מכאן למדנו,
 שכל מי שמשתדל בתורה כראוי

דודי צפנתי לך. (שיר השירים ז) מהכא
 אוליפנא, כל מאן דאשתדל

וידע לחדש דברים ולחדד דברים כראוי, אותם הדברים עולים עד פסא הקולף, וכנסת ישראל פותחת להם שערים וגוננת אותם. ובשעה שנכנס הקדוש ברוך הוא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן, מוציאה אותם לפניו, והקדוש ברוך הוא מסתכל בהם ושמת. אז הקדוש ברוך הוא מתעטר בעטרות עליונות ושמת בגבירה. זהו שכתוב חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך. ומאותה שעה דבריו כתובים בספר, זהו שכתוב (מלאכי ג) ויכתב ספר זכרון לפניו.

אשרי חלקו של מי שמשתדל בתורה כראוי, אשריו בעולם הזה ואשריו בעולם הבא.

שליחות הנחש

(זוהר ויחי רמג ע"ב רמד, א)
רבי יוסי ורבי חזקיה היו הולכים לראות את רבי שמעון בקפוטקיא.

עד שהיו הולכים, ראו נחש אחד שהיה מסתובב [ומצדד] בדרך, וסטו מן הדרך. בא אליהם איש אחד. הרג אותו הנחש. החזירו ראשיהם וראו את אותו איש שמת. אמרו, ודאי אותו נחש עשה את שליחות רבוננו. ברוך הרחמן שהצילנו.

באורייתא כדקא יאות, וידע למחדי מלין, ולחדתותי מלין כדקא יאות, אינון מלין סלקין עד פרסייא דמלכא, וכנסת ישראל פתח לון תרעין, וגניז לון. ובשעתא דעאל קדשא בריך הוא לאשתעשעא עם צדיקיא בגנתא דעדן, אפיקת לון קמיה, וקודשא בריך הוא מסתכל בהו וחדי, כדון קדשא בריך הוא מתעטר בעטרין עלאין, וחדי במטרוניתא, הדא הוא דכתיב, חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך. ומההיא שעתא, מלוי כתיבין בספרא, הדא הוא דכתיב, (מלאכי ג) ויכתב ספר זכרון לפניו.

זכאה חולקיה, מאן דאשתדל באורייתא כדקא יאות, זכאה הוא בהאי עלמא, וזכאה הוא בעלמא דאתי.

שליחות הנחש

(זוהר ויחי רמג ע"ב רמד, א)
רבי יוסי ורבי חזקיה הוו אזלי למחמי לרבי שמעון בקפוטקיא וכו'.

עד דהוו אזלי, חמו חד חויה דהנה קמסחר (ואסטר) בארחה. סטו מארחה. אתא בר נש אחרא לגבייהו, קטיל ליה חויה. אהדרו רישייהו, וחמו ליה, לההוא בר נש דמית. אמרו, ודאי ההוא נחש, שליחותא דמריה קא עביד. בריך רחמנא דשזיננא.

פֶּרֶק ו'
פּוֹשִׁיט
פּוֹשִׁיט
תּוֹלְדוֹת - בְּמִדְבָּר

ספּוּרֵי הַזּוֹהַר

תֵּכֵן עֵינַיִם

- סג מיתת המקטרגים
- סד עֲצִירַת גְּשָׁמִים
- סו גְּזֵרַת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
- סז חֲמַר הַיֶּסֶח הַדְּעִית מִדְּבַרֵי תוֹרָה
- סח גוֹדֵל מַעֲלָתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי
- עא רֶשֶׁב"י עוֹסֵק בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה בְּלֵיל שְׁבוּעוֹת

מיתת המקטרגים

(זוהר ויחי רמד, ב)

רבי אלעזר ורבי אבא אשתמיטו
במערתא דלוד, דעאלו קמי
תקפא דשמשא, דהוו אזלי בארחה. אמר
רבי אבא נסחר האי מערתא במלי
דאורייתא. פתח רבי אלעזר ואמר וכו'.

מיתת המקטרגים

(זוהר ויחי רמד, ב)

רבי אלעזר ורבי אבא נשטו במערת
לוד, שנכנסו מפני תקף השמש,
שהיו הולכים בדרך. אמר רבי אבא,
נסובב את המערה הזו בדברי תורה.
פתח רבי אלעזר ואמר וכו'.

עד דהוו יתבי, שמעו קליה דרבי שמעון,
דהנה אתי באורחא, הוא ורבי יהודה
ורבי יצחק. קריב למערתא, נפקו רבי
אלעזר ורבי אבא. אמר רבי שמעון,
מכותלי דמערתא חמינא דשכינתא הכא.
יתבו. אמר רבי שמעון במאי עסקיתו.
אמר רבי אבא, ברחימותא דכנסת
ישראל לגבי קדשא בריך הוא, ורבי
אלעזר פריש האי קרא בכנסת ישראל,
שימני כחותם על לבך וגו'. אמר ליה,
אלעזר ברחימו עלאה וקשירו דחביבותא
אסתכלת.

עד שהיו יושבים, שמעו את קולו של
רבי שמעון שהיה בא בדרך, הוא
ורבי יהודה ורבי יצחק. התקרב למערה,
יצאו רבי אלעזר ורבי אבא. אמר רבי
שמעון, מכותלי המערה ראיתי ששכינה
כאן. ישבו. אמר רבי שמעון, במה
עסקתם? אמר רבי אבא, באהבת כנסת
ישראל לקדוש-ברוך-הוא, ורבי אלעזר
פרש פסוק זה בכנסת ישראל, שימני
כחותם על לבך וגו'. אמר לו, אלעזר,
באהבה עליונה וקשר החביבות
הסתכלת.

אשתיק רבי שמעון שענתא. אמר, בכל
אתר בעינא שתיקו, בר שתיקו
דאורייתא. גינזא חדא אית לי גינזא, ולא
בעינא דיתאביד מוניכו, והיא מלה עלאה,
ואשכחנא לה בספרא דרב המנונא סבא
וכו'.

שתק רבי שמעון שעה. אמר, בכל מקום
צריך שתיקה, חוץ משתיקה של
התורה. גינזא אחת יש לי גינזא, ואיני
רוצה שתאבד מכם, והיא דבר עליון,
ומצאתי אותו בספרו של רב המנונא
הזקן וכו'.

יתבו לגו מערתא. אמר חמינא דיומא
דין ינפול ביתא במתא, ויעדרון
תרי (ב) רומאי מקטרגין. אי אנא במתא
לא ינפול ביתא. אהדרו לגו מערתא יתבו
וכו'.

יצאו מתוך המערה. אמר, ראיתי שיום
זה יפל בית בעיר, ויעדרו שני [בגין]
רומאים מקטרגים. אם אני בעיר, לא יפל
הבית. חזרו לתוך המערה וישבו וכו'.

קמו כלם ונשקו ידו. אמרו, ברוך הרחמן שנכנסנו לכאן ושמענו דברים אלו. יצאו מן המערה והלכו. כשנכנסו לעיר, ראו קבוצת אנשים שמתו, שנפל עליהם בית. ישבו, וראו שסופדים לאותם שמתו עם אותם הרומאים.

פתח רבי שמעון ואמר וכו' אף כאן לא של יהודים הם אלה בוכים, אף על גב שמתו בו יהודים, ואלה יהודים, שאלמלא היו יהודים לא מתו, וכיון שמתו, הקדוש ברוך הוא מכפר על עוונותיהם.

עצירת גשמים

(זוהר ח"ב טו, א)
שגנו רבותינו, פעם אחת הנה העולם צריך מטור. בא רבי אליעזר וגזר ארבעים תעניות ולא בא מטור. התפלל תפלה ולא בא מטור. בא רבי עקיבא ועמד והתפלל. אמר משיב הרוח, ונשבה רוח. אמר ומוריד הגשם, ובא מטור. חלשה דעתו של רבי אליעזר. הסתפל רבי עקיבא בפניו.

קם רבי עקיבא לפני העם ואמר, אמשול לכם משל, למה הדבר דומה, רבי אליעזר דומה לאהוב המלך שאוהב אותו יותר, וכשנכנס לפני המלך, נוח לו, ולא רוצה לתת לו בקשתו בחפזון, כדי שלא יפרד ממנו, שנח לו לדבר עמו. ואני דומה לעבד המלך שבקש בקשתו לפניו, ולא רוצה המלך שיכנס לשערי ארמונו,

קמו בלהו ונשקו ידו, אמרו בריך רחמנא דאעילנא הכא, ושמענא מלין אליו. נפקו מן מערתא ואילו, בד עאלו במתא, חמו עיטרא דבגי נשא דמיתו, דנפל ביתא עליהו, יתבו וחמו דקא ספדי לאינון דמיתו, עם אינון רומאי וכו'.

פתח רבי שמעון ואמר וכו'. הכא לאו דידאי נינהו אליו בכיון, אף על גב דמיתו ביה יודאי, ואליו יודאי, אלמלא הוו יודאי, לא מיתו, וכיון דמיתו, קדשא בריך הוא מכפר חובביהו.

עצירת גשמים

(זוהר ח"ב טו, א)
תנו רבנן, זמנא חדא הוה עלמא צריכא למטרא, אתא רבי אליעזר, וגזר ארבעין תעניותא, ולא אתא מטרא, צלי צלותא, ולא אתא מטרא. אתא רבי עקיבא, וקם וצלי, אמר משיב הרוח, ונשב זיקא, אמר ומוריד הגשם, ואתא מטרא. חלש דעתיה דרבי אליעזר, אסתפל רבי עקיבא באנפוי.

קם רבי עקיבא קמי עמא ואמר, אמשול לכם משל, למה הדבר דומה, רבי אליעזר דמי לרחיקא דמלכא, דרחים ליה יתיר, וכד עאל קמי מלכא, ניחא ליה, ולא בעי למיתן ליה בעותיה בבהילו, כי היכי דלא ליתפרש מניה, דניחא ליה דלישתעי בהדיה. ואנא דמי לעבדא דמלכא, דבעא בעותיה קמיה, ולא בעי

וְכַל שְׁכָן לְדַבֵּר עִמּוֹ. אָמַר הַמֶּלֶךְ, תִּנּוּ לוֹ בְּקִשְׁתּוֹ בְּמִהֲרֹת וְלֹא יִכְנָס לְכָאן. כִּי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הוּא אֲהוּב הַמֶּלֶךְ, וְאֲנִי הַעֲבָד, וְהַמֶּלֶךְ רוֹצֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ כָּל הַיּוֹם וְלֹא יִפְרָד מִמּוֹ, וְאֲנִי - הַמֶּלֶךְ לֹא רוֹצֵה שְׂאֲכַנְס לְשַׁעְרֵי אֲרֻמוֹנָיו. וְנָחָה דַעְתּוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.

רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלֹמֹה הָיָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ, וְרַבִּי אֲבָא הָיָה עִמּוֹ. נִכְנְסוּ לְמִקְוָם אַחַד וְלָנוּ שָׁם. אָכְלוּ. כְּשָׂרְצוּ לְשִׁכְבָּה, שָׁמוּ רֵאשִׁים בְּאוֹתוֹ תַל שֶׁל הָאֲרִיזָה שֶׁהָיָה שָׁם קָבַר אַחַד. עַד שֶׁלֹּא נִרְדְּמוּ, קָרָא קוֹל אַחַד מִהַקְּבָרִים וְאָמַר, הִזְרַע שְׁלִי הוֹלֵךְ לְאֲדָמָה. שְׂתִים עֲשָׂרָה שָׁנָה הָיָה שֶׁלֹּא הִתְעוֹרְרְתִי פֶרֶט לְעַכְשָׁיו, שֶׁפְּרָצוּ בְּנֵי אֲנִי רוֹאֵה כָּאן.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִי אַתָּה? אָמַר לוֹ, אֲנִי יְהוּדִי, וְאֲנִי יוֹשֵׁב נְזוּף, שְׂאִינִי יָכוֹל לְהַכְנִיס מִשּׁוֹם אוֹתוֹ צֶעֶר שֶׁל שְׁנֵי שָׁנָב אוֹתוֹ גּוֹי כְּשֶׁהָיָה קָטָן וּמְלָקָה אוֹתוֹ כָּל יוֹם, וְהִצְעֵר שְׁלִי דוּחָה אוֹתִי מִלְּהַכְנִיס לְמִקְוָמִי, וּבְמִקְוָם זֶה לֹא הִתְעוֹרְרְתִי פֶרֶט לְעַכְשָׁיו.

אָמַר לוֹ, וְאַתָּם הָאֵם יוֹדְעִים בְּצֶעֶר הַחַיִּים? אָמַר לוֹ, נִשְׁפָּע בְּשׂוֹר הַקְּבָרִים, אִם לֹא בְּקִשְׁוֹתֵינוּ עַל הַחַיִּים, לֹא הָיוּ עוֹמְדִים אֶפְלוּ חֲצִי יוֹם בְּעוֹלָם, וְעַכְשָׁיו הִתְעוֹרְרְתִי כָּאן, שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים לִי בְּכָל יוֹם שֶׁבְּמִהֲרָה יָבֵא לְכָאן בְּנִי, וְלֹא יְדַעְתִּי אִם בְּחַיִּים אוֹ בְּמוֹתָא.

מִלְּכָא דְלִיעוּל לְתַרְעִי פְּלִטְרִין, וְכָל שְׁכָן דְּלִישְׁתַּעֲי בְּהִדְיָה, אָמַר מִלְּכָא, הָבוּ לִי בְּעוֹתִיָּה בְּבִהִילוֹ, וְלֹא לִיעוּל הָכָא. כִּי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אִיהוּ רַחִימָא דְּמִלְּכָא, וְאֲנָא עֲבָדָא, וּבְעֵי מִלְּכָא לְאִשְׁתַּעֲי בְּהִדְיָה כָּל יוֹמָא, וְלֹא יִתְפָּרִישׁ מִנֶּיהָ. וְאֲנָא, לֹא בְּעֵי מִלְּכָא דְּאִיעוּל תַּרְעִי דְּפְּלִטְרִין. נַח דַּעְתִּיָּה דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר.

רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלֹמֹה הָיָה אֲזִיל בְּאַרְחָא וְרַבִּי אֲבָא הָיָה עִמּוֹ עָאֵלוּ לְחַד אַתְרָא וּבִתּוֹ תַמּוֹן. אָכְלוּ כַּד בְּעוּ לְמִשְׁכַּב שְׁוֵי רִישֵׁיהוֹן בְּהִוָּהוּ תַלָּא דְּאַרְעָא דְּהָוָה חַד קַבְרָא תַמּוֹן עַד לֹא דְּמִכּוּב קָרָא חַד קַלָּא מִן קַבְרָא אָמַר זְרַעָא לְאַרְעָא אֲזִילָא. תְּרִיסַר שָׁנִין הָוָה (דף ט"ז ע"ב) דְּלֹא אַתְעֵרִית בַּר הַאֲדָנָא דְּפְּרָצוּפָא דְּבְרִי חֲמִינָא הָכָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאן אַתָּה. אָמַר לִי יוֹדָאֵי אֲנָא, וְאֲנָא יְתִיב נְזִיפָא, דְּאֲנָא לֹא יְכִילָנָא לְמִיעֵל, בְּגִין הִוָּה צֶעֶרָא דְּבְרִי, דְּגַנְבִיָּה הִוָּה עוֹבֵד כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, כַּד אִיהוּ הָוָה זְעִירָא, וְאַלְקֵי לִי כָּל יוֹמָא, וְצֶעֶרָא דִּילִיָּה דְּחֵי לִי לְמִיעֵאֵל בְּדוּכְתָאֵי, וּבְהֵאֵי אַתְרָא לֹא אַתְעֵרִית, בַּר הַאֲדָנָא.

אָמַר לִי וְאַתּוֹן יְדַעִין בְּצֶעֶרָא דְּחֵי. אָמַר לִי, שְׂרִי קַבְרִי, אִי לָאוּ בְּעוֹתָא דִּילָן עַל חַיִּי, לֹא יִתְקַיְימוּן פְּלָגוֹת יוֹמָא (נ"א ג'עלמא), וְהַאֲדָנָא אַתְעֵרִית הָכָא, דְּהוּוּ אַמְרִין לִי כָּל יוֹמָא, דְּלַעְגָּלָא יִתִּי בְרִי הָכָא, וְלֹא יְדַעִנָא אִי בְּחַיִּי אִי בְּמוֹתָא.

אמר לו רבי יהודה, מה מעשיכם באותו העולם? רעש הקבר ואמר, קומו לכו, שעכשו מכים את בני. תמהו וברחו משם כחצי מיל. ישבו עד שהאיר הבקר. קמו ללכת, וראו איש אחד שהיה רץ ובורח, והיה שותת דם על כתפיו. אחזו בו, וספר להם את המעשה. אמרו לו, מה שמך? אמר להם, לחמא בר לינאי. אמרו, ומה [בן] לינאי בר לחמא היה אותו המת. ופחדו לדבר אתו יותר, ולא חזרו. אמר רבי אבא, זהו שאמרו שתפלות הפתים מגנות על החיים, מנזן לנו? שכתוב ועלו בנגב ויבא עד חברון.

גזרת רבי יהושע

(זוהר ח"ב יז, א)
 רבי יהושע היה עולה לירושלים, והיה הולך בדרך. ראה ערבי אחד שהיה הולך בדרך ובנו עמו. פגשו ביהודי אחד, אמר לבנו, היהודי הזה געל, שמאס בו אדונו. נול אותו ותירק לו בזקנו שבע פעמים, שהוא מזרע של רמים, שאני ידעתי שמשעבדים בהם שבעים עממים. הלך בנו ותפס בזקנו. אמר רבי יהושע, רמים רמים, גזרני על העליונים שיירדו למטה. עד שלא סים, נבלעו במקומם.

חמר היסח הדעת מדברי תורה

(זוהר ח"ב יז, ב)
 רבי יוסי יצא לדרך, והיה רבי אחא בר יעקב הולך עמו. עד שהיו הולכים,

אמר ליה רבי יהודה, מאי עבידתיכו בההוא עלמא. אתרגיש קברא, ואמר, אזילו קומו, דהאינא ילקון לברי, תוהו, וערקו מתמן כפלגות מיל, יתבו עד דנהיר צפרא. קמו למיזל, חמו חד בר נש, דהנה רהיט וערק, והנה שתית דמא אכתפוי, אחדו ביה, וסח להו עובדא, אמרו ליה מה שמך. אמר להו, לחמא בר לינאי. אמרו, ומה (בר) לינאי בר לחמא הנה ההוא מיתא, ומסתפניא לאשתעווי יתיר בהדיה. לא אהדרו. אמר רבי אבא, האי דאמרו, דצלותהון דמתניא, מגינן על חיי. מנלו. דכתיב, (במדבר י"ג) ויעלו בנגב ויבא עד חברון.

גזרת רבי יהושע

(זוהר ח"ב יז, א)
 רבי יהושע הנה סליק לירושלם, והנה אזיל באורחא, חמא חד ערבא, דהנה אזיל באורחא, ובריה עמיה. פגעו ביודאי חד. אמר לבריה, האי יודאי געלא, דמאיס ביה מריה. נוול ליה, ורקיק ליה בדיקניה שבעה זמנין, דאיהו מזרעא דראמין, דאנא ידענא דמשעבדן בהו שבעין עממין, אזיל בריה ואחיד בדיקניה. אמר רבי יהושע ראמין ראמין, גזרנא על עלאי, דיתתון לתתא. עד לא סיים אתבלעו באתריהון.

חמר היסח הדעת מדברי תורה

(זוהר ח"ב יז, ב)
 רבי יוסי נפק לאורחא, והנה רבי אחא בר יעקב אזיל עמיה, עד דהו אזלי,

שתק רבי יוסי והרהר בדברי העולם, ורבי אהא הרהר בדברי תורה. [עד שהיו הולכים] ראה רבי יוסי נחש אחד שהיה רץ אחריו. אמר רבי יוסי לרבי אהא, ראת את הנחש הזה שרץ אחרי? אמר לו רבי אהא, אני לא ראיתי אותו. רץ רבי יוסי, והנחש אחריו. נפל רבי יוסי ודם שבת וירד מחטמו. שמע שהיו אומרים, רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה וגו'. אמר רבי יוסי, ומה על שעה אחת כך - מי שמתאיש מונה על אחת כמה ונכמה.

גודל מעלתו של רבי שמעון בר יוחאי

(הקדמת הזוהר ג, ב)

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך. כשהגיעו לשדה אחד וכו'. השתטח רבי חייא בארץ ונשק את העפר, ובכה ואמר: עפר, עפר, כמה אתה קשה ערף, כמה אתה בחצפה, שכל מחמדי העין ירקבו בך, כל עמודי אורות העולם תאכל ותשחק. כמה אתה חצוף, המאור הקדוש (רשב"י) שהיה מאיר את העולם, השליט הגדול שממנה, שזכותו מעמידה את העולם, ירקב בך. רבי שמעון, אור המאור, אור העולמות, אתה ירקב בעפר ואתה מקים ומנהיג את העולם. השתומם רגע אחד, ואמר: עפר, עפר, אל תתגאה, שלא יקסרו בך עמודי העולם, שהרי רבי שמעון לא ירקב בך.

קם רבי חייא והיה בכה. הלך ורבי יוסי עמו. מאותו היום התענה ארבעים ימים לראות את רבי שמעון. אמרו לו,

שתיק רבי יוסי, והרהר במלי דעלמא. ורבי אהא הרהר במלי דאורייתא. (עד דהוו אזלי) קמא רבי יוסי חד חווא, דהנה רהיט אבתריה. אמר רבי יוסי לרבי אהא, חזית האי חווא דרהיט אבתראי. אמר ליה רבי אהא, אנא לא חמינא ליה. רהט רבי יוסי וחווא אבתרוי. נפל רבי יוסי, ודמא שבת ונחת מחוטמוי, שמע דהוו אמרין, רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה וגו', אמר רבי יוסי, ומה על שעתא חדא כך, מאן דמתאיש מונה על אחת כמה וכמה.

גודל מעלתו של רבי שמעון בר יוחאי

(הקדמת הזוהר ג, ב)

רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בארחה, בד מטו לחד בי חקל וכו'. אשתטח רבי חייא בארעא ונשק לעפרא, ובכה ואמר עפרא עפרא כמה את קשי קדל, כמה את בחציפו. דכל מחמדי עינא יתבלון בך, כל עמודי נהורין דעלמא תיכול ותידוק. כמה את חציפא, בוצינא קדישא דהנה נהיר עלמא, שליטא רברבא ממנא דזכותיה מקיים עלמא אתבלי בך. רבי שמעון נהירו דבוצינא נהירו דעלמין אנת בלי בעפרא ואנת קיים ונהג עלמא. אשתומם רגעא חדא, ואמר עפרא עפרא לא תתגאי דלא יתמסרון בך עמודין דעלמא דהא רבי שמעון לא אתבלי בך.

קם רבי חייא והיה בכי. אזל ורבי יוסי עמיה. מההוא יומא אתעני ארבעין יומין למחמי לרבי שמעון. אמרו ליה

איןך רשאי לראות אותי. בכה והתענה
 ארבעים ימים אחרים, הראו לו במחזה
 את רבי שמעון ורבי אלעזר בנו שהיו
 עוסקים בדבר הזה שאמר רבי יוסי, והיו
 כמה אלפים שומעים לדבורו. בינתיים
 ראה כמה כנפים גדולות עליונות,
 ומעלים עליהם את רבי שמעון ואת רבי
 אלעזר בנו, ועולים לישבת הרקיע, וכל
 אלו הכנפים היו מחכות להם. ראה
 שחוזרים ומתחדשים ומאירים יותר
 מהאור של זיו השמש.

פתח רבי שמעון ואמר, יכנס רבי חייא
 ויראה כמה שעתיד
 הקדוש-ברוך-הוא לחדש את פני
 הצדיקים לעתיד לבא. אשרי הוא מי
 שנכנס לכאן בלי בוש, ואשרי מי
 שעומד באותו העולם כעמוד חזק בכל.
 וראה שהיה נכנס ועומד רבי אלעזר,
 ושאר העמודים שיושבים שם. והוא היה
 מתבייש, והשמיט את עצמו, ונכנס וישב
 לרגלי רבי שמעון.

יצא קול ואמר: הנמך עיניך ואל תרים
 ראשך ואל תסתכל. הנמך עיני
 וראה אור שמאיר למרחוק. חזר הקול
 כמקדם ואמר: עליונים טמונים נסתרים,
 פקוחי העין, אותם שמשוטטים בכל
 העולם, הסתכלו וראו! תחתונים [נ"א
 תנאים] ישנים נסתרים בחוריהם
 התעוררו!

מי מכם שהופכים חשך לאור וטועמים
 מר למתוק טרם בואם לכאן? מי
 מכם שמוחכים בכל יום לאור שמאיר

לית אנת רשאי למחמי ליה. בכה ואתעני
 ארבעין יומין אחרנין. אחזיאו ליה
 בחזווא לרבי שמעון ורבי אלעזר בריה,
 דהוו לעאן במלה דא דאמר רבי יוסי,
 והוו כמה אלפין צייתין למולויה. אדחכי
 חמא כמה גדפין רברבין עלאין וסליקו
 עלייהו רבי שמעון ורבי אלעזר בריה
 וסליקו למתיבתא דרקיעא, וכל אלין
 גדפין הוו מחכאן להו. חמא דמתהדרן
 ומתחדשן בזיוון ונהירו יתיר מנהורא
 דזיוא דשמשא.

פתח רבי שמעון ואמר ייעול רבי חייא
 וליחמי בכמה דזמין קדשא בריך
 הוא לחדתא אנפי צדיקיא לזמנא דאתי.
 זכאה איהו מאן דעאל הכא בלא כסופא,
 וזכאה מאן דקאים בההוא עלמא
 כעמודא תקיף בכלא. וחמא דהוה עאל,
 והוה קם רבי אלעזר ושאר עמודין
 דיתבין תמן. והוא הוה כסיף ואשמיט
 גרמיה ועאל ותיב לרגלוי דרבי שמעון.

קלא נפק ואמר מאיף עינך. לא תזקוף
 רישך, ולא תסתכל. מאיף עיני
 וחמא נהורא דהוה נהיר למרחוק. קלא
 אהדר כמלקדמין ואמר עלאין טמירין
 סתימין פקיחי עינא אנון דמשטטין בכל
 עלמא אסתכלו וחמו. תתאין (נ"א תנאין)
 דמיכין סתימין בחוריהון אתערו.

מאן מנכון די חשוכא מהפכו לנהורא
 וטעמין מורידא למתקא עד לא
 ייתון הכא. מאן מנכון דמחכאן בכל יומא

בשעה שהמלך פוקד את האילה, ומתכבד ונקרא מלך מכל מלכי העולם? מי שלא מצפה לזה בכל יום באותו העולם - אין לו כאן חלק!

לנהורא דנהיר בשעתא דמלכא פקיד לאילתא ואתיקר ואתקרי מלכא מכל מלכין דעלמא. מאן דלא מצפה דא בכל יומא בהוא עלמא, לית ליה חולקא וקא.
הכא.

בינתים ראה כמה מן החברים סביבו, כל אותם העמודים שקימים, וראה שמעלים אותם לשיבת הרקיע. אלו עולים ואלו יורדים. ומעל כלם ראה בעל הכנפים שהיה בא, והוא נשבע שבועה ששמע מאחורי הפרגוד, שהמלך פוקד בכל יום וזכר את האילה ששוכבת לעפר, ובעט בעיטות באותה שעה בשלש מאות ותשעים רקיעים, וככלם מפחדים ורועדים לפניו. ומוריד על זה דמעות, ונופלות אותן הדמעות הרותחות כאש לתוך הים הגדול, ומאותן הדמעות עומד אותו הממנה של הים, ומתקיים ומקדש את שמו של המלך הקדוש, ומקבל עליו לבלע את כל מימי בראשית וכנס אותם לתוכו בשעה שיתקבצו כל העמים על העם הקדוש, ויתבשו הפנים, ויעברו ביבש.

אדהכי חמא כמה מן חבריאי סחרניה כל אנון עמודין דקימין. וחמא דסליקו לון למתיבתא דרקיעא. אלין סלקין ואלין נחתין, ועילא דכולהו חמא מארי דגדפי דהוה אתי והוא אומי אומאה דשמע מאחורי פרגודא דמלכא מפקד בכל יומא ודכיר לאילתא די שכבת לעפרא, ובעט בעיטין בההוא שעתא בתלת מאה ותשעין רקיעין, וכלהו מרתתין וזעין (דף ד ע"ב) קמיה. ואוריד דמעין על דא, ונפלי אנון דמעין רתיחין פאשא לגו ימא רבא, ומאנון דמעין קאים ההוא ממנא דימא ואתקיים וקדיש שמיה דמלכא קדישא וקביל עליה למבלע כל מימיו דבראשית ויכנוש להו לגויה בשעתא דיתכנושון כל עממיא על עמא קדישא, וינגבון מיא, ויעברון בנגיבו.

בין כך שמע קול שאומר: פנו מקום, פנו מקום, שהנה המלך המשיח בא לשיבת רבי שמעון, היות שכל הצדיקים ששם וראשי הישיבה, ואותן ישיבות ששם הן רשומות, וכל אותם חברים שכל ישיבה עולים מהישיבה של כאן לשיבת הרקיע, והמשיח בא בכל אותן הישיבות וחותרם תורה מפי החכמים. ובאותה השעה בא המשיח מתעטר [נ"א

אדהכי שמע קלא דאמר פנו אתר, פנו אתר דהא מלכא משיחא אתי למתיבתא דרבי שמעון בגין דכל צדיקיא דתמן רישי מתיבתא ואנון מתיבתתי דתמן רשימין אנון. וכל אנון חברין די בכל מתיבתא סלקי מתיבתא דהכא למתיבתא דרקיעא. ומשיח אתי בכל אנון מתיבתתי וחתים אורייתא מפומיהו דרבנן. ובההיא שעתא אתי

מראש] מריחות הישיבות בעטרות עליונות.

באותה שעה קמו כל אנני חברייא, וקם רבי שמעון, והיה עולה אורו עד רום [הרקיע]. אמר לו, רבי, אשריך שתורתך עולה בשלש מאות ושבעים אורות, וכל אור ואור נפרד לשש מאות ושלושה עשר טעמים שעולים ורוחצים בנהרות אפרסמון טהור. והקדוש-ברוך-הוא מאשר תורה מישיבתך, ומישיבתו של חזקיהו מלך יהודה, ומתוך ישיבתו של אחיה השילוני. ואני לא באתי לאשר מישיבתך, אלא בעל הכנפים בא לכאן, שהרי ידעתי שלא יכנס לתוך הישיבות האחרות אלא לישיבתך.

באותה שעה ספר לו רבי שמעון אותה השבעה שנשבע בעל הכנפים. אז הזדעזע המשיח והרים קולו, והזדעזעו הרקיעים, והזדעזע הים הגדול, והזדעזע הלונתן, וחשב העולם להתהפך. בין כך ראה את רבי חייא לרגלי רבי שמעון. אמר, מי נתן פאן אדם שלבוש מדי אותו העולם? אמר לו רבי שמעון, זה הוא רבי חייא, האור של מאור התורה. אמר לו, יתכנס הוא ובניו והיו מהישיבה שלך. אמר רבי שמעון, זמן ינתן לו. נתנו לו זמן, ויצא משם מזעזע ועיניו זולגות דמעות. הזדעזע רבי חייא ובכה, ואמר, אשרי חלקם של הצדיקים באותו העולם, ואשרי חלקו של בר יוחאי שזכה לכך. עליו פתוב (משלי ח) להנחיל אהבי יש ואצרותיהם אמלא.

משיח מתעטר מן (נ"א ריש) ריחי מתיבתי בעטרין עלאין.

בהוא שעתא קמו כל אנני חברייא וקם רבי שמעון והיה סליק נהוריה עד רום רקיע, אמר ליה רבי זכא אנת דאורייתך סלקא בתלת מאה ושבעין נהורין, וכל נהורא ונהורא אתפרשת לשית מאה ותליסר טעמין סלקין ואסתחין בנהרי אפרסמונא דכיא. וקודשא בריך הוא איהו חתים אורייתא מותיבתך וממתיבתא דחזקיה מלך יהודה ומגו מתיבתא דאחיה השילוני. ואנא לא אתינא למחתם מתיבתך, אלא מארי דגדפין אתי הכא, דהא ידענא דלא יעול גו מתיבתי אחריתי אלא במתיבתך.

בההיא שעתא סח ליה רבי שמעון ההוא אומאה דאומי מארי דגדפין. גדין אזדעזע משיח וארים קליה ואזדעזעו רקיעין ואזדעזע ימא רבא ואזדעזע לונתן וחשיב עלמא לאתהפכא. אדהכי קמא לרבי חייא לרגלוי דרבי שמעון. אמר מאן יהיב הכא בר נש לביש מדא דההוא עלמא. אמר רבי שמעון דא איהו רבי חייא נהירו דבוצינא דאורייתא. אמר ליה יתפנש הוא ובניו וליהוון מותיבתא דילך. אמר רבי שמעון זמנא יתייהב ליה. יהבו ליה זמנא ונפק מתמן מזדעזע וזלגין עיניו דמעיני. אזדעזע רבי חייא ובכה ואמר זכא חולקהון דצדיקניא בההוא עלמא, וזכא חולקיה דבר יוחאי דזכה לכך. עליה פתיב, (משלי ח) להנחיל אוהבי יש ואצרותיהם אמלא.

רשב"י עוסק בסודות התורה בליל שבועות

(הקדמת הזוהר ח, א)

רבי שמעון היה יושב ועוסק בתורה בלילה שהפלה וכו'. ששנינו, כל אותם החברים בני היכל הפלה, הצטרפו באותו לילה שהפלה עתידה להיות למחרת בתוך החפה עם בעלה להיות עמה כל אותו הלילה, ולשמח עמה בתקוניה שהיא מתתקנת לעסק בתורה, מתורה לנביאים, ומנביאים לכתובים, ובדרשות הפסוקים ובסודות החכמה, בגלל שאלו הם תקוניה ותכשיטה, והיא ועלמותיה נכנסת ועומדת על ראשיהם ומתתקנת בהם, ושמחה בהם כל אותו הלילה, ולמחרת לא נכנסת לחפה אלא יחד אתם. ואלה נקראים בני החפה. וכיון שנכנסת לחפה, הקדוש ברוך הוא שואל עליהם ומברך אותם, ומעטר אותם בעטרת הפלה. אשרי חלקם.

והיה רבי שמעון וכל החברים מרגלים ברנת התורה ומחדשים דברי תורה כל אחד ואחד מהם, והיה שמח רבי שמעון וכל שאר החברים. אמר להם רבי שמעון, בני, אשרי חלקכם, בגלל שמחר לא תכנס הפלה לחפה אלא יחד אתכם. בגלל שכלם שמתקנים תקוניה בלילה הזה ושמחים בה, כלם יהיו רשומים וכתובים בספר הזכרונות, והקדוש ברוך הוא מברכם בשבעים ברכות ועטרות של עולם העליון.

רשב"י עוסק בסודות התורה בליל שבועות

(הקדמת הזוהר ח, א)

רבי שמעון היה יתיב ולעי באורייתא בליליא דכלה וכו', דתנינן כל אנן חבריא דבני היכלא דכלה אצטריכו בההיא ליליא דכלה אדמנת למהוי ליומא אחרא גו חופה בבעלה למהוי עמה כל ההוא ליליא, ולמחדי עמה בתקונה דאיהי אתתקנת למלעי באורייתא מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים ובמדרשות דקראי וברזי דחכמתא. בגין דאלין אנן תיקונין דילה ותכשיטה. ואיהי ועולמתהא עאלת וקיימת על רישיהון ואתתקנת בהו וחדת בהו כל ההוא ליליא. וליומא אחרא לא עאלת לחופה אלא בהדיהו. ואלין אקרון בני חופתא. וכיון דעאלת לחופתא קדשא בריך הוא שאיל עליהו ומברך לון ומעטר לון בעטרהא דכלה. זבאה חולקהו.

והיה רבי שמעון וכלהו חבריא מרגלים ברנה דאורייתא ומחדשין מלין דאורייתא כל חד וחד מניה. והיה חדי רבי שמעון וכל שאר חבריא. אמר לון רבי שמעון, בני זבאה חולקכון בגין דלמחר לא תיעול פלה לחופה אלא בהדיכו. בגין דכלהו דמתקנין תקונהא בהאי ליליא וחדאן בה פלהו יהו רשימין וכתבינן בספרא דדכרניא וקדשא בריך הוא מברך לון בשבעין ברכאן ועטרין דעלמא עלאה.

פִּתַּח רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְאָמַר, (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם
מִסְפָּרִים כְּבוֹד אֵל וְכוּ'. בְּעוֹדָם
יוֹשְׁבִים, נִכְנְסוּ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְרַבִּי אַבְא.
אָמַר לָהֶם, וּדְאֵי פְּנֵי הַשְּׁכִינָה בָּאוּ, וְלָכֵן
קָרְאוּ לָכֶם פְּנִיא"ל, שֶׁהָרִי רְאִיתֶם אֶת
הַשְּׁכִינָה פְּנִים בְּפָנִים וְכוּ'.

פִּתַּח רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְאָמַר (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם
מִסְפָּרִים כְּבוֹד אֵל וְגו' עַד דְּהוּ
יִתְבִּי עֲאֵלוּ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ וְרַבִּי אַבְא.
אָמַר לוֹן וְדְאֵי אַנְפֵי שְׁכִינְתָא אֲתִין, וְעַל
דָּא פְּנִיא"ל אֵל קָרִינָא לְכוּ, דְּהָא חֲמוּתוֹן אַנְפֵי
שְׁכִינְתָא אַפִּין בְּאַפִּין וְכוּ'.

נָשְׁבוּ נִכְבָּדִים, שָׁבוּ וּנְחַדְשׁ תַּקוּן הַכֹּלָה
בְּלִילָה הַזֶּה. שְׁפַל מִי שְׁמוֹשְׁתַּתְּרָה
יַחַד אֲתָהּ בְּלִילָה הַזֶּה, יְהִיָּה שְׁמוֹר לְמַעְלָה
וּלְמַטָּה כָּל הַשָּׁנָה הַהִיא וְיוֹצֵיא שְׁנָתוֹ
בְּשָׁלוֹם. עֲלִיָּהֶם כְּתוּב (תהלים לד) חוֹנָה
מִלְּאָף ה' סָבִיב לִירְאִיו וַיַּחֲלָצֵם טַעֲמוּ
וְרָאוּ כִּי טוֹב ה'.

תִּיבּוּ יַקְרִין תִּיבּוּ וּנְחַדְשׁ תַּקוּן דְּכֹלָה
בְּהַאי לִילְיָא. דְּכָל מָאן דְּאֲשַׁתְּרָה
בְּהַדָּה בְּהַאי לִילְיָא יְהָא נְטִיר עֵילָא וְתַתָּא
כָּל הַהִיא שְׁתָּא וַיִּפִּיק שְׁתָּא בְּשָׁלָם.
עֲלִיָּהּ כְּתִיב (תהלים לד) חוֹנָה מִלְּאָף יי
סָבִיב לִירְאִיו וַיַּחֲלָצֵם טַעֲמוּ וְרָאוּ כִּי טוֹב
יְי:

אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן לְחַבְרִיָּא בְּנֵי הַלוּלָא זו,
כָּל אֶחָד מִכֶּם יִקְשֹׁט קְשׁוּט אֶחָד
לְכֹלָה. אָמַר לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ, אֶלְעָזָר, תֵּן
מִתְּנָה אַחַת לְכֹלָה, שֶׁהָרִי מִחַר יִסְתַּכַּל
[הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא] [נ"א בַּה] כְּשִׁיפְנִס
לְחַפָּה בְּאוֹתָם שִׁירִים וְשִׁבְחִים (אַצְעוּדוֹת
וְצִמּוּדִים) שְׁנוֹתְנִים לָהּ בְּנֵי הַהִיכָל לְעַמּוּד
לְפָנָיו. פִּתַּח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר וְכוּ'.

אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן לְחַבְרִיָּא בְּנֵי הַלוּלָא
דָּא, כָּל חַד מִנְכוֹן יִקְשֹׁט קְשׁוּטָא
חַד לְכֹלָה. אָמַר לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ.
אֶלְעָזָר הַב נְבוֹבָא חַד לְכֹלָה דְּהָא לְמַחַר
אִסְתַּכַּל (קְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא) (נ"א בַּה) כַּד יַעוּל
לְחוּפָה בְּאֲנוּן שִׁירִין וְשִׁבְחִין דִּיהִבוּ לָהּ בְּנֵי
הַיִּכָּלָא לְקִיּוּמָא קַמּוּיָהּ. פִּתַּח רַבִּי אֶלְעָזָר
וְאָמַר וְכוּ'.

פּרָק ז'
פּאַרשױת
וּיְצֵא - נְשֵׂא

ספּוּרֵי הַזּוֹהַר

תִּכּוֹן עֵינַיִם

- עַה סִבַּת רְעִידַת הָאֲדָמָה
- עַה יְתֻמוֹת רוּחַנִית
- עו אֲבָנִים וְקוֹרוֹת הַבַּיִת מְעִידִים עַל הָאָדָם
- עח לֶף אֶכּוֹל בְּשִׂמְחָה לְחֻמְךָ וְשִׂתָּה בְּלֵב טוֹב יִינְךָ
- עט בְּלֵב אֶחָד
- עט שְׂמֵחַת הַפְּלִאכִים הָעֲלִיּוֹנִים
- עט סוּד שְׂיִנַת דָּוִד הַמְּלֶךְ
- פא תְּפִלָּה עַל הַמְּזֻנּוֹת לְפָנֶי הַסְּעוּדָה

סבת רעידת האדמה

(זוהר ח"ב יז, ב)

רבי יצחק פגע בהוא טורא, וחמא חד בר נש דהוה נאים תחות חד אילן. יתיב תמן, אדהוה יתיב, חמא ארעא דמתחלחלא, ואתבר ההוא אילנא, ונפל, וחמא בקיעין גופין בארעא, וארעא סלקא ונחתא.

אתער ההוא גברא, צווח לקבליה דרבי יצחק, ואמר ליה יודאי יודאי, בכי ונהים, דהאי דנא מיקמין ברקיעא חד רברבא מונא שלטנא עלאה, והוא זמין למעבד עמוכון ביש סגי, והאי רגשא דארעא בגיניכון הוה. דכל זמנא דרגשא ארעא, כד קם מונא, דייעביד עמוכון בישא.

תנוה רבי יצחק ואמר, ודאי כתיב, (משלי ל) תחת שלש רגזה ארץ, וכתיב תחת עבד כי ימלוך. מונא דהוה (מונא) תחות שלטנא אחרא, ומליה, ויהבין ליה שלטנא, וכל שפן כד שליט בישראל.

יתמות רוחנית

(זוהר ח"ב כג ע"א וע"ב)

רבי שמעון הוה יתיב יומא, חד, ורבי אלעזר בריה, (עמיה) ורבי אבא עמיה. אמר רבי אלעזר, האי קרא דכתיב, וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב וגו'. מהו וארא, ואדבר מיבעי ליה. אמר ליה, אלעזר ברי, רזא עלאה איהו.

סבת רעידת האדמה

(זוהר ח"ב יז, ב)

רבי יצחק פגש באותו הר, וראה איש אחד ישן תחת האילן. ישב שם. עד שישב, ראה שהארץ מתחלחלת, ונשבר אותו אילן ונפל, וראה בקיעים וגמות בארץ, והארץ עולה ויורדת.

התעורר אותו האיש, וצוח כנגד רבי יצחק ואמר לו: יהודי יהודי, תבכה ותנהם, שעכשו מעמידים ברקיע גדול מונא אחד שליט עליון, והוא עתיד לעשות עמוכם הרבה רע, ורעידת האדמה הזאת היתה בגללכם. שכל פעם שרועדת הארץ, כשקם מונא שיעשה עמוכם רע.

תמה רבי יצחק ואמר, ודאי כתוב (משלי ל) תחת שלוש רגזה ארץ, וכתוב תחת עבד כי ימלוך. מונא שהיה [מונא] תחת שלטון אחר ומלוך, ונתנו לו שלטון, וכל שפן כששולט בישראל.

יתמות רוחנית

(זוהר ח"ב כג ע"א וע"ב)

רבי שמעון היה יושב יום אחד, ורבי אלעזר בנו [עמו], ורבי אבא עמו. אמר רבי אלעזר, פסוק זה שכתוב וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב וגו', מהו וארא? ואדבר היה צריך (לכתב)! אמר לו, אלעזר בני, זהו סוד עליון.

באו רבי אלעזר ורבי אבא ונשקו ידיו.
בכה רבי אבא ואמר, אוי
כשתסתלק מן העולם וישאר העולם
יתום ממך, מי יכול להאיר דברי תורה?

אתו רבי אלעזר ורבי אבא ונשקו ידיו.
בכה רבי אבא, ואמר, ווי כד
תסתלק מעלמא, וישתאר עלמא יתום
מינך, מאן יכיל לאנהרא מלין דאורייתא.

אבנים וקורות הבית מעידים על האדם

(זוהר ח"ב כח ע"א וע"ב)

רבי חייא ה"ה יושב יום אחד על דלת
שער של אושא. ראה את רבי
אלעזר קטפירא (סוג עוף) טס אליו. אמר
לו לרבי אלעזר, משמע שאפלו בדרךך
הכל משתוקקים ללכת אחרך. החזיר
ראשו וראה אותו. אמר, ודאי יש אצלו
שליחות, שהרי הקדוש ברוך הוא עשה
שליחות בכל, וכמה שלוחים יש לקדוש
ברוך הוא, שלא תאמר דברים שיש בהם
רוח בלבד, אלא אפלו אותם דברים שאין
בהם רוח.

אבנים וקורות הבית מעידים על האדם

(זוהר ח"ב כח ע"א וע"ב)

רבי חייא, הנה יתיב יומא חדא, אבבא
דתרעא דאושא. חמא ליה לרבי
אלעזר חד קטפירא טאסא גביה, אמר
ליה לרבי אלעזר, משמע, דאפילו
באורחך כלא תאיבין למהך אבתרך.
אהדר רישא וחמא ליה. אמר, ודאי
שליחותא אית גביה. דהא קדשא בריך
הוא בכלא עביד שליחותיה, וכמה
שליחין אית ליה לקודשא בריך הוא,
דלא תימא מלין דאית בהו רוחא
בלחודייהו, אלא אפילו אינון מלין דלית
בהו רוחא.

פתח ואמר, (חבוק ב) כי אבן מקיר תזעק

וכפיס מעץ יעננה. פמה יש לאדם
להזהר מחטאיו שלא יחטא לפני הקדוש
ברוך הוא. ואם יאמר מי יעיד בו? הרי
אבני ביתו ועצים של ביתו יעידו בו.
ולפעמים הקדוש ברוך הוא עושה בהם
שליחות. בא ראה, מטה אהרן שהוא עץ
יבש, הקדוש ברוך הוא עשה בו את
ראשית הנסים, ושתי שליחות נעשו בו.
אחד שהוא עץ יבש ובלע את אותם
התנינים שלהם, ואחד שהרי לשעה אחת
חזר ברוח ונעשה בריה.

פתח ואמר, (חבוק ב) כי אבן מקיר תזעק

וכפיס מעץ יעננה. פמה אית ליה
לבר נש לאזדהרא מחובוי, דלא יחטא
קמי קדשא בריך הוא. ואי ימא מאן
יסהיד ביה. הא אבני ביתיה ואעי ביתיה
יסהידו ביה. ולזמנין דקודשא בריך הוא
עביד בהו שליחותא. תא חזי חוטררא
דאהרן, דאיהו אעא יבישא, קדשא בריך
הוא שירותא דנסין עבד ביה, ותרי
שליחותי ביה אתעבידו. חד דאיהו אעא
יבישא ובלע לאינון תנינייא דילהון. וחד
דהא לשעתא אתהדר ברוחא ואתעביד
בריה.

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, תַּפַּח רוּחַם שֶׁל אוֹתָם שְׂאוּמְרִים, שְׁלֵא עֲתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחֲיוֹת מֵתִים, וְאִיךָ יַעֲשֶׂה מֵהֶם בְּרִיָּה חֲדָשָׁה. יְבֹאוּ יְרֵאוּ אוֹתָם הַטַּפְּשִׁים אֶת הַרְשָׁעִים, הַרְחוּקִים מִן הַתּוֹרָה, רְחוּקִים מִמֶּנּוּ, בְּיַד אַהֲרֹן הִיָּה מִטָּה, עַץ יָבֵשׁ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְפִי שְׁעָה הַפֶּךָ אוֹתוֹ לְבְרִיָּה מְשֻׁנָּה בְּרוּחַ וְגוֹף. אוֹתָם גּוֹפִים שֶׁהָיוּ בְּהֶם רוּחוֹת וְנִשְׁמוֹת קְדוּשׁוֹת וְשָׁמְרוּ אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְהִשְׁתַּדְּלוּ בַּתּוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא טָמַן אוֹתָם בְּעֶפֶר - אַחַר כָּף בְּזִמְנֵן שִׁיחַדֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שִׁיַּעֲשֶׂה אוֹתָם בְּרִיָּה חֲדָשָׁה.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, וְלֹא עוֹד, אֵלֶּא שְׂאוֹתוֹ גּוֹף שֶׁהָיָה, יְקוּם. מִשְׁמַע שְׁכַתּוֹב (ישעיה כו) יִחְיוּ מֵתֵיךְ וְלֹא כְּתוֹב יִבְרָא, מִשְׁמַע שֶׁהֶם בְּרִיּוֹת אֲבָל יִחְיוּ. שֶׁהָרִי עֶצֶם אַחַת נִשְׁאַרְתָּ מִן הַגּוֹף תַּחַת הָאֲדָמָה, וְהִיא לֹא נִרְקֶבֶת וְלֹא תִבְלָה בְּעֶפֶר לְעוֹלָמִים, וּבְאוֹתוֹ זְמַן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִבְרַךְ אוֹתוֹ, וְיַעֲשֶׂה אוֹתוֹ כְּמוֹ שְׂאוֹר שְׁבַעֲסָה, וְתַעֲלֶה וְתַתְּפֹשֵׁט לְאַרְבַּע פְּנוֹת, וּמִפְּנֵי יִשְׁתַּכְּלֵל הַגּוֹף וְכָל אֵיבָרָיו, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתֵּן בּוֹ רוּחַ אַחַר כָּף. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלֶעָזָר, כָּף הוּא. וּבֵּא רְאֵה, אוֹתָהּ עֶצֶם בְּמָה הַתְּרַכְכָּה? בְּטַל, שְׁכַתּוֹב כִּי טַל אוֹרוֹת טַלְךָ וְגו'.

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, תַּפַּח (דף כ"ח ע"ב) רְחוּמֵהוֹן, דְּאֵינוֹן דְּאִמְרִין, דְּלֹא זְמִין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַחֲזִיָּא מֵתֵיבָא, וְהִיךְ יִתְעַבֵּיד מִנֵּיהּ בְּרִיָּה חֲדָשָׁה. יִיתוּן וְיִחַמְנוּ אֵינוֹן טַפְּשָׁאִין חֲזִיבִיָּא, רְחִיקִין מְאוּרֵייתָא, רְחִיקִין מִנֵּיהּ, בִּיּוֹדֵיהּ דְּאַהֲרֹן הָהוּא חוּטְרָא, אַעָא יְבִישָׁא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְפּוּם שְׁעֵתָא אַהֲדָר לִיהּ בְּרִיָּה, מְשֻׁנָּה בְּרוּחָא וְגוֹפָא. אֵינוֹן גּוֹפִין, דְּהוּוּ בְּהוּ רוּחִין וְנִשְׁמַתִּין קְדִישִׁין, וְנִטְרוּ פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, וְאִשְׁתַּדְּלוּ בְּאוֹרֵייתָא יִמְמָא וְלִילִי, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא טָמַר לֹון בְּעֶפֶרָא, לְבַתָּר, בְּזִמְנָא דִּיחֲדִי עֲלִמָא, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה דִּיעֲבַד לְהוּ בְּרִיָּה חֲדָשָׁה.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, וְלֹא עוֹד, אֵלֶּא דְּהָהוּא גּוֹפָא דְּהוּהוּ, יְקוּם. מִשְׁמַע דְּכַתִּיב, (ישעיה כ"ו) יִחְיוּ מֵתֵיךְ, וְלֹא כְּתִיב יִבְרָא, מִשְׁמַע דְּבְרִיין אֵינוֹן אֲבָל יִחְיוּ. דְּהָא גְרַמָּא חַד, יִשְׁתַּאֲר מִן גּוֹפָא תַּחַת אֲרַעָא, וְהָהוּא לֹא אַתְרַקֵּב וְלֹא אַתְבְּלִי בְּעֶפֶרָא לְעוֹלָמִין, וּבְהָהוּא זְמַנָּא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִבְרַךְ לִיהּ, וְיַעֲבִיד לִיהּ פְּחִמִירָא בְּעִיסָה, וְיִסְתַּלַּק וְיִתְפָּשֵׁט לְאַרְבַּע זְוִיין וּמִנֵּיהּ יִשְׁתַּכְּלֵל גּוֹפָא וְכָל שִׁיפּוּי. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב בֵּיהּ רוּחָא לְבַתָּר. אָמַר לִיהּ רַבִּי אֱלֶעָזָר הֲכִי הוּא. וְתָא חֲזִי, הָהוּא גְרַמָּא בְּמָה אַתְרַכְּךָ. בְּטַל. דְּכַתִּיב, (ישעיה כ"ו) כִּי טַל אוֹרוֹת טַלְךָ וְגו'.

לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב
ינך

(זוהר ח"ב כח ע"א וע"ב)

רבי חייא קם לילה אחד לעסק בתורה,
והיה עמו רבי יוסי הקטן, שהיה
תינוק. פתח רבי חייא ואמר, (קהלת ט) לך
אכל בשמחה לחמך ושתה בלב טוב ינך
כי כבר רצה האלהים את מעשיך. מה
ראה שלמה המלך שאמר פסוק זה?

אלא שלמה כל מלוי בחכמה הוה, והאי
דאמר לך אכול בשמחה לחמך,
בשעתא דבר נש אזיל באורחוי דקודשא
ברוך הוא, קדשא בריך הוא מקרב ליה
לגביה, ויהיב ליה שלוה ונייחא, בדין
נהמא וחמרא דאכיל ושתוי, בחדוה
דלפא, בגין דקודשא בריך הוא אתרעי
בעובדוי.

אמר ליה ההוא רביא, אי הכי, הא אמרת
דכל מלוי דשלמה בחכמתא הוה,
אן הוא חכמתא הכא. אמר ליה ברי
תבשל בשולך, ותחמי האי קרא. אמר
ליה עד לא בשילנא ידענא. אמר ליה
מונא לך.

אמר ליה, קלא חד שמענא מאבא, דהוה
אמר בהאי קרא וכו'. אתא ר' חייא
ונשקיה, אמר, חייך ברי האי מלה
שבקנא בגינך, והשתא ידענא, דקודשא
ברוך הוא בעי לאעטרא לך באורייתא.

לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב
ינך

(זוהר ח"ב כח ע"א וע"ב)

רבי חייא קם ליליא חד למלעי
באורייתא, והוה עמיה ר' יוסי
זוטא, דהוה רביא. פתח ר' חייא ואמר,
(קהלת ט) לך אכול בשמחה לחמך ושתה
בלב טוב ינך כי כבר רצה האלהים את
מעשיך. מאי קא חמא שלמה דאמר האי
קרא.

אמר לו אותו תינוק, אם כך, הרי אמרת
שכל דברי שלמה היו בחכמה,
איפה כאן החכמה? אמר לו, בני, בשל
את בשולך ותראה את הפסוק הזה. אמר
לו, בטרם בשלתי ידעתי. אמר לו, מנין
לך?

אמר לו, קול אחד שמעתי מאבי שהיה
אומר בפסוק הזה, וכו' בא רבי
חייא ונשקו. אמר, חייך בני, דבר זה
השארתי בשבילך, ועכשו ידעתי שרוצה
הקדוש ברוך הוא לעטר אותך בתורה.

אמר ליה, קלא חד שמענא מאבא, דהוה
אמר בהאי קרא וכו'. אתא ר' חייא
ונשקיה, אמר, חייך ברי האי מלה
שבקנא בגינך, והשתא ידענא, דקודשא
ברוך הוא בעי לאעטרא לך באורייתא.

בלב אחד

(זוהר ח"ב ל; ע"ב לא ע"א)

רבי יהודה ורבי חייא, הוּו אַזלי באורחא. אָמור רבי חייא, חבְרַיָא כד אינון באורחא, (דף ל"א ע"א) בעיין למהך בלבא חד. ואי איערעו, או אזלי בגווייהו חייבי עלמא, או בני נשא דלאו אינון מהיכלא דמלכא, בעו לאתפרשא מנייהו. מנא לן. מכלב, דכתיב, (במדבר י"ד) ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו וימלא אחריו. מאי רוח אחרת. דאתפרש מאינון מאלליון, דכתיב, (במדבר י"ד) ויעלו בנגב ויבא עד חברון. דאתפרש מאינון מאלליון ואתא איהו בלחודזי לחברון, לאשתטחא על קברי אבהו.

בלב אחד

(זוהר ח"ב ל; ע"ב לא ע"א)

רבי יהודה ורבי חייא היו הולכים בדרך. אָמור רבי חייא, כְּשִׁחְבְּרִים הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ, צְרִיכִים לְלַכֵּת בְּלֵב אֶחָד, וְאִם נִפְגְּשׁוּ אוֹ שְׁהוֹלְכִים עִמָּם הִרְשָׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם, אוֹ בְּנֵי אָדָם שְׂאִינָם מֵהֵיכַל הַמֶּלֶךְ, צְרִיכִים לְהִפְרֹד מֵהֶם. מוֹנִין לָנוּ? מִכְּלָב, שֶׁכְּתוּב (במדבר י"ד) וְעַבְדֵי כָלָב עִקְבֵי הִיְתָה רוּחַ אַחֲרֵת עִמּוֹ וַיִּמְלֵא אַחֲרָיו. מַה זֶה רוּחַ אַחֲרֵת? שֶׁנִּפְרַד מֵאוֹתָם מֵרְגָלִים, שֶׁכְּתוּב (שם יג) וַיַּעֲלוּ בְּנֶגֶב וַיָּבֹאוּ עַד חֶבְרוֹן. שֶׁנִּפְרַד מֵאוֹתָם מֵרְגָלִים וַבֹּא לְבַדּוֹ לְחֶבְרוֹן לְהִשְׁתַּטַּח עַל קַבְרֵי הָאֲבוֹת.

שְׂמֹחַת הַמְּלָאכִים הָעֲלִיּוֹנִים

(זוהר תרומה קלו, ב)

רב המנונא סבא, כד הוה סליק מנהרא במעלי שבתא, הוה יתיב רגעה חדא, וזקיף עינוי, והוה חדי, והוה אמר, דהוה יתיב, למחמי חדוה דמלאכי עלאי. אליון סלקיו, ואליון נחתיו. ובכל מעלי שבתא, יתיב בר נש בעולם הנשמות. זכאה איהו מאן דידע ברזין דמאריה.

שְׂמֹחַת הַמְּלָאכִים הָעֲלִיּוֹנִים

(זוהר תרומה קלו, ב)

רב המנונא סבא, כְּשֶׁהָיָה עוֹלָה מֵהַנְּהַר בְּעֶרְבַת שַׁבָּת, הָיָה יוֹשֵׁב רָגַע אֶחָד וּמְרִים עֵינָיו, וְהָיָה שְׂמֹחַ וְהָיָה אוֹמֵר שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב לְרֵאוֹת אֶת שְׂמֹחַת הַמְּלָאכִים הָעֲלִיּוֹנִים, אֵלֶּה עוֹלִים וְאֵלֶּה יוֹרְדִים. וּבְכָל עֶרְבַת שַׁבָּת יוֹשֵׁב אָדָם בְּעוֹלָם הַנְּשָׁמוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שִׂידַע בְּסוֹד רְבוּנוֹ.

סוּד שֵׁינַת דּוֹד הַמֶּלֶךְ

(זוהר ויגש רו ע"ב; רו ע"ב)

רבי יהודה ורבי יוסי אערעו בכפר חנו. עד דהוו יתבי בי אושפיזייהו, אתא חד בר נש וחד מטולא דחמרא קמיה ועאל בביתא. אדהכי, אמר רבי יהודה לרבי יוסי, הא תנינו, דדוד מלכא הוה

סוּד שֵׁינַת דּוֹד הַמֶּלֶךְ

(זוהר ויגש רו ע"ב; רו ע"ב)

רבי יהודה ורבי יוסי נפגשו לכפר חנו. בעודם יושבים בבית קלונם, בא איש אחד, ומשא של חמור לפניו, ונכנס לבית. בין כך אמר רבי יהודה לרבי יוסי, הנה שנינו שדוד המלך היה מתנמנם כמו

כוס ושנתו מועטת, איך הִיה קם בחצות הלילה, השעור הנה הוא קטן, ולא הִיה מתעורר אפלו בשליש הלילה?

מתנמנם כסוס, ושינתיה זעיר, היך הנה קם בפלגות ליליא. האי שעורא זעיר איהו ולא הנה אתער אפילו בתלתות ליליא.

אמר לו, בשעה שנכנס הלילה, הנה יושב עם כל גדולי ביתו ודן את הדין ועוסק בדברי תורה, ואחר כך הנה ישן שנתו עד חצות הלילה, וקם בחצות הלילה ומתעורר, ומשתדל בעבודת רבונו בשירים ותשבחות.

אמר ליה, בשעתא דעאל ליליא, הנה יתיב עם כל רבבבי ביתיה ודאין דינא, ועסיק במלי דאורייתא. ולבתר הנה נאים שינתיה עד פלגות ליליא, וקם בפלגות ליליא ואתער, ואשתדל בפולחנא דמאריה, בשירין ותושבחהו.

בינתים אמר האיש ההוא, וכי הדבר הנה שאתם אומרים הוא כך? סוד הדבר יש כאן, שהנה דוד המלך חי וקים לעולם ולעולמי עולמים, ודוד המלך הנה שומר כל ימיו שלא יטעם טעם מיתה, משום שהשנה אחד מששים במיתה היא, ודוד, משום מקומו שהוא חי, לא הנה ישן אלא ששים נשימות, שעד ששים נשימות חסר אחת הוא חי, משם והלאה טועם אדם טעם מיתה ושולט בו הצד של רוח הטמאה. וזה הנה שומר דוד המלך, שלא יטעם טעם של מיתה, ושולט (שלא ישלט) בו צד של רוח אחרת וכו'.

אדהכי אמר (דף רז ע"א) ההוא בר נש, וכי האי מלה דקאמרינתו, הכי הוא. רזא דמלה הכא, דהא דוד מלכא חי וקיים לעלם ולעלמי עלמין. ודוד מלכא הנה נטיר כל ימוי דלא יטעם טעם מיתה. בגין דשינתא חד משתינ במיתה איהו. ודוד בגין דוכותיה דאיהו חי, לא הנה נאים אלא שיתין נשמי. דעד שתין נשמי חסר חד, איהו חי. מתמן ולהלאה, טעים בר נש טעמא דמותא, ושליט ביה סטרא דרוח מסאבא. ודא הנה נטיר דוד מלכא, דלא יטעם טעמא דמותא, ושליט (ס"א דלא ישליט) ביה סטרא דרוחא אחרא וכו'.

באו רבי יהודה ורבי יוסי ונשקוהו. אמרו לו, מה שמך? אמר להם, חזקיה. אמרו לו, יישר כחך ותתחזק תורתך. ישבו. אמר רבי יהודה, הואיל והתחלת, אמר לנו מעתה סודות עליונים שאמרת וכו'.

אתו רבי יהודה ורבי יוסי ונשקוהו, אמרו ליה, מה שמך. אמר להון, חזקיה. אמרו ליה, יתיישר חילך ויתתקף אורייתך. יתיבו. אמר רבי יהודה, הואיל ושדית, אימא לן מהני רזין עלאין דקאמרת וכו'.

בינתים בא רבי אלעזר. כיון שראה אותם, אמר, ודאי שהשכינה כאן. אמר להם, במה עסקתם? אמרו לו את כל המעשה. אמר, ודאי שיפה אמר.

תפלה על המזונות לפני הסעודה

(זוהר ח"ב סב ע"ב)

רבי ייסא סבא לא התקין סעודה בכל יום עד שבקש בקשתו לפני הקדוש ברוך הוא על מזונות. אמר, לא נתקין סעודה עד שתנתן מבית המלך. אחר שבקש בקשתו לפני הקדוש ברוך הוא, היה מחכה שעה אחת, ואמר: הרי זמן שנתן מבית המלך, מכאן ולהלאה התקינו הסעודה! זוהי הדרך של אותם יראי הקדוש ברוך הוא, יראי חטא.

אותם הרשעים שהולכים עקמים בדרך התורה, מה כתוב בהם? (ישעיה ה) הוי משכימי בבקר שכר ירדפו. ועל זה רוצה יי' את יראיו את המניחלים לחסדו. דוקא לחסדו. (ובזה) נודעים בני האמונה בכל יום ויום. זהו שכתוב ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו. יום ביומו אמר, ולא דבר יום ליום אחר.

וכל כך למה? למען אנסנו הילך בתורתך אם לא. ככאן נודעים אותם בני האמונה, שכל יום ויום הולכים בדרך שירה בתורה.

בימים הראשונים היה אדם אומר לחברו: אמר לי דבר אחד

אדהכי אתא רבי אלעזר, כיון דחמא לון אמר, ודאי שכינתא הכא. אמר להון במאי עסקיתו. אמרו ליה (דף רז ע"ב) כל עובדא. אמר, ודאי שפיר קאמור.

תפלה על המזונות לפני הסעודה

(זוהר ח"ב סב ע"ב)

רבי ייסא סבא, לא אתקין סעודתא בכל יומא, עד דבעא בעותיה קמי קדשא בריך הוא, על מזוני. אמר, לא נתקין סעודתא, עד דתתייב מבי מלכא. לבתר דבעי בעותיה קמי קדשא בריך הוא, הוה מחכה שעתא חדא, אמר הא עידן דתתייב מבי מלכא, מכאן ולהלאה אתקינו סעודתא. ודא הוא ארחא, דאינון דחלי קדשא בריך הוא, דחלי חטאה.

אינון חייביא דאזלין עקימין בארתי אורייתא, מה כתיב בהו. (ישעיה ה) הוי משכימי בבקר שכר ירדפו. ועל דא רוצה יי' את יראיו את המניחלים לחסדו. לחסדו דייקא. (ס"א ובהא) אשתמודען אינון בני מהימנותא בכל יומא ויומא, הדא הוא דכתיב, ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו. יום ביומו קאמור, ולא דבר יום ליום אחר.

וכל כך למה. למען אנסנו הילך בתורתך אם לא ככאן אשתמודען אינון בני מהימנותא, דכל יומא ויומא אינון אזלי בארתי מישר באורייתא.

ביומי קדמאי, הוה בר נש אמר לחבריה, אימא לי מלה חדא דאורייתא,

מהתורה וטל מנה כסף. עכשו אומר אדם לחברו: טל מנה כסף ועסק בתורה. ואין מי שישגיח, ואין מי שירכין אָנוּ, פֿרט לאותם מעטים (זרעים) קדושים עליונים שהקדוש ברוך הוא משתבח בהם, שכתוב (שם ט) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.

וטול מנה כסף. השתא אומר בר נש לחבריה, טול מנה כסף ואשתדל באורייתא, ולית מאן דישגח, ולית מאן דירכין אודניה, בר אינון זעירין (נ"א זרעיו) קדישי עליוניו, דקודשא בריך הוא משתבח בהו, דכתיב, (ישעיה ט) ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.

פּרָק ח'
פּרָשִׁיּוֹת
וַיִּשְׁלַח - בְּהַעֲלוֹתְךָ

ספּוּרֵי הַזּוֹהַר

תִּכְוֵן עֵינֵינוּ

פֶּה חֲכָם הָעֶשְׂבִּים

פֶּח הַצֵּלָה מִדֶּרֶךְ מְסֻכָּנֹת

חכם העשבים

(זוהר ח"ב פ ע"א וע"ב)

תניא, אמר ר' יוסי, זמנא חדא הוינא אזיל בארחא, והנה ר' חייא ברי עמי. עד דהוינא אזלין, אשפחנא חד גבר, דנהו לקיט בחקלא, עשבין לאסותא. קריבנא לגביה, אמיןא ליה, בר נש, קוטרך דקוטרך דעשבין למה. לא זקיף רישיה, ולא אמר מידי. אהדרנא זמנא אחרא ואמיןא האי, ולא אמר מידי. אמיןא ליה לרבי חייא ברי, או האי בר נש אטים אודנין, או שטיא, או חכימא. יתיבנא גבוי. לבתר לקיט אינון עשבין, ואחיד לון, וחפא עליהון טרפי גופנין.

אמר לון, אנא חמיןא דיודאין אתון, ויודאין אמרי עליהו, דאינון חכימין, אי לא דחייסנא עליכו השתא, תהוון רחיקן מבני נשא כסגירא דא, דמרחקין ליה מפלא, דהא אנא חמיןא, דריחא דחד עשבא דנהו קריב גביכון, עאל בגופייכו, ותהוון רחיקין תלתא יומין. אלא אכילו אלין תומי ברא ותתסון.

אכלנא מנייהו דהוו שכיחין קמון, ואדמכנא, ואתקטרנא בזיעא, עד עידן סגי. לבתר אתערנא, אמר לון ההוא גברא, השתא אלהכון עמוכון, דאשפחתון לי, דהא אסותא דגופיכון על ידי אשתלים.

עד דהוינא אזלין, אמר לון, כל בר נש בעי לאשתעי בבר נש אחרא, כפום

חכם העשבים

(זוהר ח"ב פ ע"א וע"ב)

שנינו, אמר רבי יוסי, פעם אחת הייתי הולך בדרך והיה עמי רבי חייא בני. עד שהיינו הולכים, מצאתי איש אחד שהיה לוקט בשדה עשבים לרפואה. קרבתי אליו ואמרתי לו: בן אדם, כל האגדות הקשורות הללו של העשבים למה? לא הרים ראשו ולא אמר דבר. חזרתי פעם נוספת ואמרתי את זה - ולא אמר דבר. אמרתי לרבי חייא בני: או שהאיש הזה אנוני אטומות, או שוטה, או חכם. ישבתי אצלו. אחר כך לקט אותם עשבים, ואחז אותם וכסה עליהם בעלי גפן.

אמר לנו: אני ראיתי שאתם יהודים, ועל היהודים אומרים שהם חכמים. אם לא הייתי חס עליכם, עכשו תהיו מרחקים מבני אדם כמו המצדע הזה שמרחיקים אותו מהפל, שהרי אני רואה שריח של עשב אחד שהיה קרוב אליכם נכנס בגופכם, ותהיו מרחקים שלשה ימים, אלא אכלו שומי הבר הללו ותתרפאו.

אכלנו מהם, שהיו מצויים שם, ונרדמנו ונקשרנו בזעה עד זמן רב. אחר כך התעוררנו. אמר לנו אותו האיש: עכשו אלהיכם עמכם שמצאתם אותי, שהרי רפואת גופכם על ידי נשלמה.

עד שהיינו הולכים, אמר לנו: כל אדם צריך לדבר עם אדם אחר כפי

דַּרְכָּיו. שְׁהָרִי לְנִקְבָּה כְּפִי דַרְכָּהּ, לְאִישׁ כְּפִי דַרְכָּיו, וְלִגְבֵר שְׂבַגְבָּרִים כְּפִי דַרְכָּיו. אֲמַרְתִּי לְרַבִּי חֲזִיא בְרִי, זֶהוּ שְׂכַתוֹב כֹּה תֹאמֶר לְבֵית יַעֲקֹב וְתִגִּיד לְבֵית יִשְׂרָאֵל.

(כֹּה תֹאמֶר לְבֵית יַעֲקֹב, בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שְׂרָאוֹי לְהֵם. וְתִגִּיד וְתִגִּיד לְבֵנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁלָם שְׂרָאוֹי לְהֵם, שְׁהָרִי יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל שְׁתֵּי דַרְגוֹת הֵם וּבִדְרָגָה אַחַת עוֹלָם, אֵלָּא יִשְׂרָאֵל שְׁלִימוֹתָא דְכֻלָּא אִקְרִי).

אָמַר לָנוּ: רְאִיתֶם שְׁלֹא הִרְמַתִּי רֵאשִׁי וְלֹא דִבַּרְתִּי עִמָּכֶם, מִשּׁוֹם שְׂאָבִי הִיָּה חֲכָם הַעֲשֻׁבִים מִכָּל בְּנֵי דוֹרוֹ, וְלִמְדַתִּי מֵאָבִי דַרְכֵי כָל הַעֲשֻׁבִים שְׂבָהֶם אֲמַת, וְאֲנִי בְּכָל הַשָּׁנָה מְדוֹרֵי בְּיַהֵם.

וְהַעֲשֻׁב הַזֶּה שְׂרָאִיתֶם שְׂכַסִּיתִי אוֹתוֹ בְּעַלֵי הַגֶּפֶן הַלְלוּ - בְּבֵיתִי יֵשׁ מְקוֹם אֶחָד, וְהוּא לְצַד צְפוֹן, וּבְאוֹתוֹ מְקוֹם נְעוּץ רַחִים אֶחָד, וּמִהָעֵין שֶׁל אוֹתוֹ רַחִים יוֹצֵא אִישׁ אֶחָד עִם שְׁנֵי רְאֻשִׁים וְחָרֵב שְׁנוֹנָה בְּגָדוֹ, וּבְכָל יוֹם הוּא מְצַעֵר אוֹתָנוּ, וְאֲנִי לְקַטְתִּי אֶת הַעֲשֻׁב הַזֶּה, וְלָכֹן אֲחַרֵי וְתִרְאוּ אֶת כַּחוֹ שֶׁל הַעֲשֻׁב הַזֶּה וּמָה שְׂאֵלוֹהַ הַעֲלִיּוֹן גְּלָהּ בְּעוֹלָם, וְאִין מִי שְׂיִדַע דַּרְכָּיו בְּכָל.

הַלְכֵנוּ אַחֲרָיו. עַד שֶׁהִינּוּ הוֹלְכִים בְּדַרְכָּהּ, הַתְּכּוֹפֵף לְקָב אֶחָד בְּעַפְרָה, וְשֵׁם מְאוֹתוֹ הַעֲשֻׁב בְּקָב. יֵצֵא נָחַשׁ אֶחָד וְרֵאשׁוֹ גָּדוֹל. לְקַח חֲבָל (סוּדָר) אֶחָד וְקָשַׁר אוֹתוֹ כְּמוֹ גְּדֵי אֶחָד. פְּתַחְדָּנוּ. אָמַר לָנוּ: לָכֹן אַחֲרֵי.

אֲרַחוּי, דְּהָא לְנוֹקְבָא כְּמוֹם אֲרַחוּי. לְגַבְרָא כְּמוֹם אֲרַחוּי. לְגַבְרָא דְגַבְרֵי כְּמוֹם אֲרַחוּי. אֲמִינָא לְרַבִּי חֲזִיא בְרִי, הִינּוּ דְכַתִּיב, כֹּה תֹאמֶר לְבֵית יַעֲקֹב וְתִגִּיד לְבֵנֵי יִשְׂרָאֵל.

(ס"א כֹּה תֹאמֶר לְבֵית יַעֲקֹב בְּהוּא אֶתֶר דְּאֲתַחְזִי לְהוּ. וְתִגִּיד לְבֵנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוּא אֶתֶר שְׁלִים דְּאֲתַחְזִי לְהוּ. דְּהָא יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל תְּרִין דַּרְגוֹן אִינוּן וּבִדְרָגָא חַד סְלַקוּן אֵלָּא יִשְׂרָאֵל שְׁלִימוֹתָא דְכֻלָּא אִקְרִי).

אָמַר לָנוּ, חֲמִיתוֹן דְּלֹא זְקִיפְנָא רִישָׁאִי, וְלֹא אֲשַׁתְּעִינָא בְּהַדִּיכּוֹ, מִשּׁוֹם דְּאֲבָא, חֲמִימָא בְּעֲשֻׁבִין מִכָּל בְּנֵי דַרְא הוּהוּ. וְאוֹלִיפְנָא מֵאֲבָא אֲרַחוּי דְכָל עֲשֻׁבִין, דְּבַהוֹן קְשׁוּט, וְאֲנָא בְּכָל שְׁתָּא מְדוֹרָאִי בְּיַהֵהוּ.

וְהָאִי עֲשֻׁבָא דְחֲמִיתוֹן, דְּחֲפִינָא לִיה בְּטַרְפֵי דְגוֹפְנִין אֵלִין, בְּבֵיתָאִי אִית אֶתֶר חַד, וְהוּא לְסִטֵר צְפוֹן, וּבְהוּא אֶתֶר נְעִיץ חַד רִיחִיָּא, וּמִעֵינָא דְהוּא רִיחִיָּא, נְפִיק חַד גַּבֵר בְּתֵרִין רִישֵׁין, וְחֲרַבָּא שְׂיַנְנָא בִּידֵיהּ וּבְכָל יוֹמָא קָא מְצַעֵר לָנוּ. וְאֲנָא לְקִיטְנָא הָאִי עֲשֻׁבָא, וְזִילוּ אֲבַתְרָאִי, וְתַחֲמוֹן חִלִּיָּה דְהָאִי עֲשֻׁבָא, וּמָה דִי אֵלָּהּ עֵלְמָה גְּלִי בְּעֵלְמָא, וְלִית מָאן דִּיִּדַע אֲרַחוּי בְּכֻלָּא.

אֲזִילָנָא אֲבַתְרֵיהּ, עַד דְּהוּינָא אֲזִילִי בְּאֲרַחָא, מְאִיף לְחַד נּוֹקְבָא בְּעַפְרָא, וְשׁוּי מִהוּא עֲשֻׁבָא בְּנוֹקְבָא, נְפִיק חַד חוּיָא וְרִישָׁא דִּילֵיהּ סָגִי. נְטִל חַד סְנִטְרָא, (נ"א סוּדָרָא) וְקַטִּיר לִיה כַּחַד גְּדִיָּא. דְּחִילָנָא. אָמַר לָנוּ זִילוּ אֲבַתְרָאִי.

עד שהגענו לביתו, ראינו אותו מקום
בחשכה אחר כהל אחד. לקח נר
אחד והדליק אש סביב אותו מקום
הרחים. אמר לנו: ממה שתראו - לא
תפחדו ולא תדברו דבר.

בין כך התיר את הנחש מקשריו, וכתש
במכתשת מאותו העשב ושם בראש
הנחש. נכנס הנחש באותו עין הרחם,
ושמענו קול שכל המקום הזדעזע. רצינו
לצאת, אחז בידנו אותו האיש ואמר: אל
תפחדו, קרבו אלי.

בין כך יצא הנחש שותת דם. לקח אותו
האיש מאותו העשב ושם בראשו
כבתחלה. נכנס לאותו עין הרחם. לשעה
קטנה ראינו שיצא מאותו העין איש אחד
עם שני ראשים ונחש שרוי סביב צוארו.
נכנס לאותו עין הרחם ויצא שלש
פעמים. והוא אמר: זקיטא זקיטא (מן
שרי) ! אוי לאמו שהובילה אותו לאותו
מקום!

בין כך נעקר הרחם מקומו, ויצאו
האיש והנחש, ונפלו ומתו שניהם.
ואנו פחדנו מאד. אמר לנו אותו האיש:
זהו כחו של אותו עשב שאני לקטתי
לפניכם, ולכן לא דברתי עמכם ולא
הרמתי ראשי בשעה שקרבתם אלי.

אמר לנו: אלו ידעו בני אדם חכמה, שכל
מה שנטע הקדוש ברוך הוא בארץ
וכח כל מה שנמצא בעולם, ידעו את כח

עד דמינא לביתיה. חמינא הוא אתר
בחשוכא, בתר חד כותלא. נטל חד
שרגא ודליק דליקא סחרגיה דההוא אתר
דריחיא. אמר לון, ממה דתחמוון, לא
תדחלון ולא תשתעון מידי.

אדהכי, שרי חוץ מקטרוי, וכתש
בקיטא מההוא עשבא. ושוי
ברישיה דחוץא. עאל חוץא בההוא עינא
דרחיא, ושמענא קלא דכל אתר
מזדעזעא. בעינו למיפק, אחיד בידנא
ההוא גברא, אמר, לא תדחלון קריבו
גבאי.

אדהכי, נפק חוץא שתית דמא, נקיט
ההוא גברא מההוא עשבא,
ושוי ברישיה כבקדמיתא. עאל בההוא
עינא דרחיא. לשעתא זעירא, חמינא,
דנפיק מההוא עינא חד גברא בתרין
רישיו, וחוץא שרייא סחרגיה דקדלוי.
עאל בההוא עינא דרחיא ונפק תלת זמני.
הנה אמר, זקיטא זקיטא, ווי לאימיה
דלההוא אתר אוביל ליה.

אדהכי, אתעקר ריחיא מאתריה, ונפקו,
גברא וחוץא, ונפלו ומיתו
תרווייהו. ואנו דחילנא סגי. אמר לן
ההוא גברא, דא הוא חילא דעשבא דאנא
לקיטנא קמזיכו, ובגיני כך לא אשתעינא
בהדיכו, ולא זקיפנא רישאי, בשעתא
דקריבתון גבאי.

אמר לון אילו (דף פ' ע"ב) ידעין בני נשא
חכמתא, דכל מה דנטע קדשא
ברוך הוא בארעא, וחילא דכל מה

רבונם בחכמתו הרבה. אבל לא הסתיר הקדוש ברוך הוא חכמה זו מבני אדם, אלא כדי שלא יסטו מדרכיו ולא יבטחו באותה חכמה וישכחו אותו.

כשבאתי ואמרתי את הדברים הללו לפני רבי שמעון, אמר, ודאי שחכם היה. ובא ראה, אין עשב ועשב שנולד בארץ שלא היתה בו חכמה רבה וכחו בשמים רב. בא וראה מן האזוב, שבכל מקום שרצה הקדוש ברוך הוא לטהר את האדם, הוא נטהר באזוב. מה הטעם? משום שיתעורר כחו שלמעלה שנפקד עליו, שהרי כשמתעורר אותו הפח שנפקד עליו, הוא מבער רוח הטמאה ונטהר האדם. ועליך אני אומר, ברוך הרחמן שהצילך!

הצלה מדרך מסכנת

(זוהר ח"ב מט ע"א וע"ב)
רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים במדבר. אמר רבי חייא לרבי יוסי, בא ואמר לך, שכשרוצה הקדוש ברוך הוא להעביר שלטון של הארץ, אינו עושה עד שמעביר השליט שלהם ברקיע, ולא מעביר את השליט שלהם עד שממנה אחר במקומו, כדי שלא יגרע [השלטון] השמוש שלהם ברקיע, כדי לקיים מה שכתוב (דניאל ד) ולמי שיחפץ יתננה. אמר רבי יוסי, ודאי כך הוא.

דאשתבח בעלמא, ישתמודעון חילא דמאריהון, בחכמתיה סגיאה. אבל לא טמיר קדשא בריך הוא חכמתא דא מבני נשא, אלא בגין דלא יסטון מארחוי, ולא יתרחיצו בההיא חכמתא וינשון ליה.

כד אתינא, ואמינא הני מלי קמיה דרבי שמעון, אמר ודאי חכימא הנה. ותא חזי, לית עשבא ועשבא דאתייליד בארעא, דלא הנה ביה חכמתא סגיאה, וחיליה בשמיא סגיאה. תא חזי, מן אזובא. דבכל אתר דבעי קדשא בריך הוא לדכאה לבר נש, באזובא מתדכי. מאי טעמא. משום דיתער חיליה דלעילא דאתפקדא עלוי, דהא ההוא חילא דאתפקדא עלוי כד אתער, מבערא רוח מסאבא, ואתדכי בר נש. ועלך אמינא בריך רחמנא דשזבך.

הצלה מדרך מסכנת

(זוהר ח"ב מט ע"א וע"ב)
רבי חייא ורבי יוסי, הוו אזלי במדברא, אמר רבי חייא לרבי יוסי, תא ואימא לך, דכד קדשא בריך הוא בעי לאעברא שולטנותא דארעא, לא עבד, עד דאעבר שלטנותא דלהון ברקיעא, ולא אעבר שלטנא דלהון, עד דמוגי אחרא באתריה, בגין דלא יגרע (שולטנותא) שמושא דלהון (דף מ"ט ע"ב) ברקיעא, בגין לקיימא מה דכתיב, (דניאל ד) ולמן די יצבא יתנינה. אמר רבי יוסי, ודאי הכי הוא.

פִּתַּח ר' יוסי ואָמַר, (תהלים ח) ה' אֲדַנִּינוּ
 מָה אֲדִיר שְׁמֹךְ בְּכָל הָאָרֶץ. ה'
 אֲדַנִּינוּ - כְּשֶׁרוֹצֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְשַׁבֵּר אֶת פַּח הָעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
 וּמַזְלוֹת, מִחֲזַק דִּינוֹ עֲלֵיהֶם וְשׁוֹבֵר אוֹתָם,
 וּמַעֲבִיר מִלְּפָנָיו אֶת הַשְּׁלִיט שְׁלֵהֶם.

אֲשֶׁר תִּנְה הוֹדֵךְ עַל הַשָּׁמַיִם, אֲשֶׁר נָתַתָּ
 הִיָּה צְרִיךְ, אוֹ תִּנְה הוֹדֵךְ. מַהוּ אֲשֶׁר
 תִּנְה הוֹדֵךְ? אֵלָּא זֶהוּ סוּד שֶׁל תִּנְהָר
 הָעֵמֹק שֶׁל הַכּל, וְדוּד בְּקֶשׁ בְּקִשְׁתּוֹ
 לְהַשְׁפִּיעַ מִכּוֹנֵנוֹ עַל הַשָּׁמַיִם, וְזֶהוּ אֲשֶׁר,
 כְּנֶאֱמָר (שמוות ג) אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה.

בְּשַׁעֲרֵי שְׁהִנְהָר הַזֶּה הָעֵמֹק שֶׁל הַכּל
 שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא עַל הַשָּׁמַיִם, אֲזַי
 הַכּל בְּשִׁמְחָה, וְהַגְּבִירָה מִתְעַטֶּרֶת בְּמִלְךָ,
 וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה. וְהַשְּׁלִטוֹן שֶׁל
 הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת
 מַעֲבָר מִלְּפָנָיו הַגְּבִירָה, וְאֲזַי זֹקְפִים רֵאשׁ
 כָּל הָאֲחוּזִים בָּהּ.

בֵּין כֶּךָ רָאוּ אִישׁ אֶחָד שֶׁהִיָּה בָּא, וּמִשָּׂא
 אֶחָד לְפָנָיו. אָמַר רַבִּי חֵיִיא, גִּלְךָ, אוֹלֵי
 הָאִישׁ הַזֶּה עוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת
 הוּא, אוֹ עִם הָאָרֶץ הוּא, וְאֶסוּר לְהַשְׁתַּתֵּף
 עִמּוֹ בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, נִשְׁבַּח כָּאֵן
 וְנִרְאָה, אוֹלֵי הוּא אִישׁ גָּדוֹל.

בֵּין כֶּךָ עָבַר לְפָנֵיהֶם, וְאָמַר לָהֶם, בְּסָבוֹב
 שֶׁל הַמַּעֲבָר הַמְּסֻכָּן הַזֶּה צְרִיךְ לוֹוִי,
 וְאֵנִי יוֹדֵעַ דֶּרֶךְ אַחֲרָת, וְנִסְטָה מִכָּאֵן, וְאֵנִי

פִּתַּח ר' יוסי ואָמַר, (תהלים ח) יי' אֲדוֹנֵינוּ
 מָה אֲדִיר שְׁמֹךְ בְּכָל הָאָרֶץ. יי'
 אֲדוֹנֵינוּ: כִּד בְּעֵי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְתַבְרָא
 חֵילָא דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים
 וּמַזְלוֹת, אֲתַקִּיף דִּינִיה עֲלֵיהוּ, וְתַבֵּר לוֹן,
 וְאֵעֲבֵר מִקְמִיה שׁוֹלְטָנוּתָא דְלַהוֹן.

אֲשֶׁר תִּנְה הוֹדֵךְ עַל הַשָּׁמַיִם, אֲשֶׁר נָתַתָּ
 מִיבְעֵי לִיה, אוֹ תִּנְה הוֹדֵךְ, מַהוּ
 אֲשֶׁר תִּנְה הוֹדֵךְ. אֵלָּא דָּא הוּא רִזָּא
 דְנַהֲרָא עֲמִיקָא דְכֻלָּא, וְדוּד בְּעָא בְּעוֹתִיהָ,
 לְמַנְגֵּד מַזְיָה עַל הַשָּׁמַיִם, וְדָא הוּא אֲשֶׁר.
 כְּמָה דָּאֲתָא אָמַר, (שמוות ג) אֶהְיֶה אֲשֶׁר
 אֶהְיֶה.

בְּשַׁעֲרֵי דְהַאי נְהַרָא עֲמִיקָתָא דְכֻלָּא,
 נְגִיד וְנַפְיָק עַל הַשָּׁמַיִם, כְּדִין
 כְּלָא בְּחִידוֹ, וּמִטְרוֹנִיתָא אֲתַעֲטֶרֶת
 בְּמִלְכָּא, וְכָל עַלְמִין בְּלַהוּ בְּחִידוֹ,
 וְשׁוֹלְטָנוּתָא דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים
 וּמַזְלוֹת, אֲתַעֲבֵר מִקְמִי מִטְרוֹנִיתָא, וּכְדִין
 זְקַפִּין רִישָׁא כָּל מָאן דְאַחִידוּ בָּהּ.

אֲדַהֲבֵי חֲמוֹ חַד בַּר נֶשׁ, דְהוּהוּ אֲתִי, וְחַד
 מְטוּלָא קְמִיה. אָמַר רַבִּי חֵיִיא,
 גִּזִּיל, דְלָמָא הַאי בַר נֶשׁ עוֹבֵד עֲבוֹדַת
 כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת הוּא, אוֹ עִם הָאָרֶץ הוּא,
 וְאֶסִיר לְאֲשַׁתְּתַּפָּא בְּהַדִּיה בְּאֶרְחָא. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, גִּיתִיב הַכָּא, וְנַחֲמִי, דְלָמָא גְבַרָא
 רַבָּא הוּא.

אֲדַהֲבֵי, אֵעֲבֵר קְמִיָּהוּ, אָמַר לִיה,
 בְּדוּקָפָא דְמַעֲבָרָא דְקוֹטִיפָא
 דְהַאי, חַבְרוּתָא אֲבַעִי, וְאֵנָּא יִדְעָנָא אֶרְחָא

רציתי לומר לכם, שלא אֶחָטָא בְכֶם וְלֹא אֶעְבֵּר עַל מַה שֶּׁכָּתוּב (ויקרא ט) וְלֹפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מִכְשׁוֹל, וְאַתֶּם כְּמוֹ סוּמִים בְּדֶרֶךְ הַזֶּה, וְלֹא תִסְתַּכְּנוּ בְּנַפְשְׁכֶם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּרוּךְ הַרְחֵמֶן שֶׁחֲפִינוּ כָּאֵן. הִתְחַבְּרוּ עִמּוֹ. אָמַר לָהֶם, לֹא לְדַבֵּר שׁוּם דְּבַר כָּאֵן עַד שֶׁנֶּעֱבֵר בְּזֶה. סֵטוּ לְדֶרֶךְ אַחֲרָת.

אַחֲרָא, וְנִסְטִי מֵהָאִי, וְאַנָּא בְּעֵינָא דְאִמָּא לְכוּ, וְלֹא אֶתְחַיִּיבְנָא בְכוּ, וְלֹא אֶעְבֵּר עַל מַה דְּכָתִיב, (ויקרא ט) וְלֹפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מִכְשׁוֹל, וְאַתֶּן כְּסוּמִין בְּאַרְחָא דָּא, וְלֹא תִסְתַּכְּנוּ בְּנַפְשֵׁיכוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דְאֹרִיכְנָא הַכָּא, אֶתְחַבְּרוּ בְּהַדִּיהָ. אָמַר לוֹן, לֹא תִשְׁתַּעֲוּ מִיַּדִּי הַכָּא, עַד דְּנִעְבֵּר בְּהָאִי. סֵטוּ בְּאַרְחָא אַחֲרָא.

אַחַר שֶׁיִּצְאוּ מֵאוֹתוֹ מְקוֹם, אָמַר לָהֶם, בְּאוֹתָהּ הַדֶּרֶךְ הַאֲחֵרֶת הָיוּ הוֹלְכִים פֶּעַם אֶחָד כִּהְיוּ חֲכָם, וְכֵהֵן עִם הָאָרֶץ אֶחָד עִמּוֹ. קָם אוֹתוֹ עִם הָאָרֶץ עֲלָיו בְּאוֹתוֹ מְקוֹם וְהִרְגוּ. מֵאוֹתוֹ יוֹם, כָּל מִי שֶׁעוֹבֵר בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, מְסַפֵּן אֶת נַפְשׁוֹ, וְהָרִי מִתְחַבְּרִים שֵׁם שׁוֹדְדֵי הָרִים וְהוֹרְגִים וּמְקַפְּחִים אֶת בְּנֵי הָאָדָם, וְאַלֶּה שְׂיֹדְעִים לֹא עוֹבְרִים שָׁם, וּמְבַקֵּשׁ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דָם אוֹתוֹ הַכֵּהן בְּכָל יוֹם.

בְּתַר דְּנִפְקוּ מֵהָהוּא אַתְר, אָמַר לוֹן, בְּהָהוּא אַרְחָא אַחֲרָא, הוּוּ אֲזֵלִי זְמַנָּא חֲדָא, חַד כִּהְיוּ חֲכָם, וְחַד כִּהְיוּ עִם הָאָרֶץ בְּהַדִּיהָ, קָם הָהוּא עִם הָאָרֶץ בְּהָהוּא אַתְר עֲלִיהָ וְקִטְלִיהָ. מֵהָהוּא יוֹמָא כָּל מָאן דְּאֶעְבֵּר בְּהָהוּא אַתְר, מִסְתַּכֵּן בְּנַפְשֵׁיהָ. וְהָא מִתְחַבְּרִין תַּמָּן מְשַׁדְּדֵי טוּרְיָא, וְקִטְלִין וְקַפְּחִין לְבְנֵי נְשָׂא, וְאֵינּוּן דִּידְעֵי לֹא עֲבָרִי תַמָּן, וּבְעֵי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְמָא דְהָהוּא כִּהְנָא כָּל יוֹמָא.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה י) עוֹד הַיּוֹם בְּנֵב לַעֲמוֹד וְגו'. הָרִי בְּאַרְוֵה אוֹתָם רְאִישֵׁי הַיְשִׁיבָה, אֲבָל אֲנִי לֹא אוֹמֵר לָכֶם כֶּךָ, אֲלֵא שְׁסוּד הַדְּבַר לְמַדְנּוּ. עוֹד הַיּוֹם - אֵיזָה יוֹם זֶה? אֲלֵא כֶּךָ כְּתוּב, (שמות ו) וַיִּקַּח אֶהָרֶן אֶת אֲלִישִׁבַע בֵּת עַמִּינָדָב. וְסוּד הוּא עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֶהָרֶן הוּא שׁוֹשְׁבֵינָה, לְתַקֵּן אֶת בֵּיתָהּ וּלְשַׁמֵּשׂ אוֹתָהּ וּלְהַכְנִיסָהּ לְמִלְכָּהּ לְהַזְדַּוֵּג כְּאֶחָד. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה, כָּל כִּהְיוּ שְׁמִשְׁמֵשׁ בְּמִקְדָּשׁ, הוּא כְּמוֹ אֶהָרֶן.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה י) עוֹד הַיּוֹם בְּנֵב לַעֲמוֹד וְגו' הָא אוֹקְמוּנָה אֵינּוּן מְאָרִי מִתִּיבְתָא. אֲבָל אֲנָא לֹא אֶמְיָנָא לְכוּ הַכִּי, אֲלֵא דְרִזָּא דְמִלְהָ אוֹלִיפְנָא. עוֹד הַיּוֹם, מָאן יוֹמָא דִּין. אֲלֵא, הַכִּי כְּתִיב, (שמות ו) וַיִּקַּח אֶהָרֶן אֶת אֲלִישִׁבַע בֵּת עַמִּינָדָב. וְרִזָּא הוּא, עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּאֶהָרֶן הוּא שׁוֹשְׁבֵינָא דִּילָהּ, לְתַקְנָא בֵּיתָהּ וּלְשַׁמֵּשׂא לָהּ, וּלְמִיעֵל לָהּ לְמִלְכָּא לְאִזְדוּוּגָא כְּחֲדָא, מִכָּאֵן וּלְהִלָּאָה, כָּל כִּהְיוּ דְמִשְׁמֵשׁ בְּמִקְדָּשָׁא, כְּגוֹנָא דְאֶהָרֶן.

אַחֲרִימְלָךְ הִיָּה כִּהְיוּ גְדוֹל עֲלִיוֹן, וְכָל אוֹתָם הַכְּהֵנִים עִמּוֹ הָיוּ שׁוֹשְׁבֵינֵי

אַחֲרִימְלָךְ כִּהְנָא רַבָּא עֲלָאָה הוּוּ, וְכָל אֵינּוּן כִּהְנֵי בְּהַדִּיהָ, כִּלְהוּ הוּוּ

הגבירה. פִּינּוֹן שְׁנֵהָרְגוּ, נִשְׁאַרָה הַגְּבִירָה לְבַדָּה, וְאָבֵד הַשּׁוֹשְׁבֵינַי שְׁלָה, וְלֹא נִמְצָא מִי שְׁמֹשֵׁמֶשׁ לְפָנֶיהָ וַיִּתְקַן בֵּיתָהּ וַיִּשְׁמַח אוֹתָהּ לְהַזְדוּגָא עִם הַמְּלִךְ.

וְאָז מֵאוֹתוֹ יוֹם הָיָא עֲבָרָה לְשִׁמְאֵל, וְעוֹמֶדֶת עַל הָעוֹלָם, אוֹרְבַת לְכָל הַרְגָה אֶת שְׂאוּל וּבְנָיו, וְאֶבְדָּה מֵהֶם אֶת הַמְּלוּכָה, מֵתוּ מִיִּשְׂרָאֵל כְּמָה אֲלָפִים וְכָמָה רַבּוּת. וְעַד עַכְשָׁיו הִיָּה אוֹתוֹ הַחֲטָא תְלוּי, עַד שֶׁבָא סַנְחַרִּיב וְהַרְגִּיז אֶת הַכָּל.

וְזָהוּ עוֹד הַיּוֹם בְּנֹב, זָהוּ יוֹם עֲלִיּוֹן, וְכִיָּהוּ? זֶה כְּסֻטָת יִשְׂרָאֵל שְׁאֶבְדָּה אֶת הַשּׁוֹשְׁבֵינַי שְׁלָה, אוֹתָהּ שְׁנִשְׁאַרָה לְלֹא יְמִין [שְׁהִיָּה לוֹ] לְהַדְּבַק בְּשִׁמְאֵל, שְׁהַכְהֵן הוּא יְמִין, [וּמְשׁוּם כִּף הִיָּה לוֹ לְהַתְדַבֵּק בְּשִׁמְאֵל] וּמְשׁוּם כִּף עוֹד הַיּוֹם בְּנֹב לְעַמֵּד.

בֵּא רְאָה, כְּתוּב גִּבְעַת שְׂאוּל נְסָה. לְמָה כָּאן שְׂאוּל? אֲלֵא מְשׁוּם שֶׁהוּא הִרְגֵּן אֶת הַכְּהֵנִים וְגֵרָם שְׁתַּעֲקֵר מִן הָעוֹלָם זְרוּעַ יְמִין - אֵיךְ כָּאן מֵאוֹתוֹ יוֹם לֹא עֲבַר אִישׁ בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, כְּדִי שְׁלֵא יִסְתַּכֵּן בְּנַפְשׁוֹ. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֲזִיָּא, וְלֹא אִמְרַתִּי לָךְ אוֹלִי הוּא אִישׁ גְּדוֹל?

פְּתַח וְאָמַר, (מְשַׁלִּי ג) אֲשֶׁרִי אֲדָם מְצָא חֲכָמָה. אֲשֶׁרִי אֲדָם - כְּמוֹ אֲנִי שְׁמַצְאֵנּוּ אוֹתָךְ וַיְדַעְנּוּ מְמַךְ דְּבַר חֲכָמָה. וְאֲדָם יְפִיק תְּבוּנָה - כְּמוֹ אֲנִי שְׁחַכְּנִי לָךְ

שׁוֹשְׁבֵינַי דְּמִטְרוֹנִיתָא, פִּינּוֹן דְּאֶתְקַטִּילוּ, אֶשְׁתַּאֲרַת מִטְרוֹנִיתָא בְּלַחֲדָהָא, וְאֶתְאָבִיד שׁוֹשְׁבֵינַי דִּילָהּ, וְלֹא אֶשְׁתַּכַּח מֵאֵן דְּמִשְׁמֵשׁ קָמָה, וַיִּתְקַן בֵּיתָהּ, וַיַּחֲדִי לָהּ לְאִזְדוּגָא עִם מַלְכָּא.

כְּדִין מַהֵהוּא יוֹמָא, אֶתְעַבְרָא לְשִׁמְאֵל, וְכִיָּמָא עַל עֲלָמָא, כְּמִין עַל כְּלָא, קְטִיל לְשְׂאוּל וְלְבְנָיו, אֶתְאָבִיד מִיַּנְיָהוּ מַלְכוּ, מֵיִתּוּ מִיִּשְׂרָאֵל כְּמָה אֲלָפִין וְכָמָה רַבּוּן. וְעַד כְּעַן, הָהוּא חוּבָה הָוָה תְּלִי, עַד דְּאֶתָא סַנְחַרִּיב וְאִרְגִּיז כְּלָא.

וְדָא הוּא עוֹד הַיּוֹם בְּנֹב, דָּא הוּא יוֹמָא עֲלָהָה, וּמֵאֵן אִיהוּ. דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, דְּאֶבְדַת שׁוֹשְׁבֵינַי דִּילָהּ, הָהִיא דְּאֶשְׁתַּאֲרַת בְּלָא יְמִינָא, (דְּהִנּוּ לִיה) לְאֶתְדַבְּקָא בְּשִׁמְאֵל. דְּכִהְנָא יְמִינָא הוּא. (וּבְגִין כִּף הָוָה לִיה לְאֶתְדַבְּקָא בְּשִׁמְאֵל) וּבְגִין כִּף, עוֹד הַיּוֹם בְּנֹב לְעַמֵּד.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב גִּבְעַת שְׂאוּל נְסָה, שְׂאוּל אִמְאִי הָכָא. אֲלֵא בְּגִין דְּהוּא קְטִיל לְכְהֵנִי, וְגֵרָם דְּרוּעָא יְמִינָא, לְאֶתְעַקְרָא מְעַלְמָא. אוּף הָכָא, מַהֵהוּא יוֹמָא, לֹא אֶעֱבַר בְּרַ נֶשׁ בְּהָהוּא דּוּכְתָא, בְּגִין דְּלֹא אִסְתַּכֵּן בְּנַפְשִׁיהּ. אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֲזִיָּא, וְלֹא אִמְרִית לָךְ דְּלָמָא גְבַרָא רַבָּא הוּא.

פְּתַח וְאָמַר, (מְשַׁלִּי ג) אֲשֶׁרִי אֲדָם מְצָא חֲכָמָה. אֲשֶׁרִי אֲדָם, (דְּף נ' ע"א) כְּגוֹן אֲנִי, דְּאֶשְׁכַּחְנָא לָךְ, וַיְדַעְנָא מִיַּנְךָ מְלָה דְּחֲכָמָתָא. וְאֲדָם יְפִיק תְּבוּנָה, כְּגוֹן אֲנִי,

להתחבר עמו, וזהו אדם שמזמן לו
 הקדוש ברוך הוא מתנה בדרך, פני
 השכינה, ועל זה כתוב (משלי ד) וארח
 צדיקים כאור נגה. הלכו.

דאוריכנא לך לאתחברא בהדך. ודא הוא
 בר נש דזמין ליה קדשא בריך הוא
 נבזבזא בארחה, אנפוי דשכינתא, ועל דא
 כתיב, (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה.
 אזלו.

פּרָק ט'
פּרָנְשִׁיּוֹת
וַיֵּשֶׁב - נְשִׁיחַ

ספּוּרֵי הַזּוֹהַר

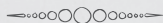
❖ תִּכְנֵן עֵינַיִם ❖

צָכוּת הַמַּיְלָה צה

מִי שֶׁנִּפְרָד מֵרַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּאִלּוּ נִפְרָד מִהַכֹּל צז

אִין עוֹלָם אֶלָּא לְאוֹתָם חֲבָרִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה וְיוֹדְעִים

נִסְתָּרוֹת הַתּוֹרָה קא

זכות המילה

(זוהר ח"ב לב ע"א)

רבי יוסי ורבי חייא הוו אזלי באורחא. אמר רבי יוסי לרבי חייא, אמאי את שתיק, הא אורחא לא אתתקון, אלא במלי דאורייתא. אתנגיד רבי חייא, ובכה, פתח ואמר, (בראשית י"א) ותהי שרי עקרה אין לה ולד ווי על דא, ווי על ההוא זמנא דאולידת הגר לישמעאל.

אמר ליה רבי יוסי, אמאי. והא אולידת לבתה, והנה לה ברא גזעא קדישא. אמר ליה, את חמי, ואנא חמינא, והכי שמענא מפומוי דרבי שמעון מלה, ובכינא (ס"א אמר ליה מאי היא אמר ליה ווי וכי) ווי על ההוא זמנא, דבגין דשרה אתעכבת, פתיב, (בראשית ט"ז) ותאמר שרי אל אברם וגו' בא נא אל שפחתי וגו'. ועל דא, קיימא שעתא להגר, למירת לשרה גבירתה, והנה לה ברא מאברם.

ואברם אמר, (בראשית י"ז) לו ישמעאל יחיה לפני, ואף על גב דקודשא בריך הוא הוה מבשר ליה על יצחק, אתדבק אברם בישמעאל, עד דקודשא בריך הוא אתיב ליה, (בראשית י"ז) ולישמעאל שמעתיך וגו'. לבתר אתגזר, ועאל בקיימא קדישא, עד לא יפוק יצחק לעלמא.

ותא חזי, ארבע מאה שנין, קיימא ההוא זמנא דבני ישמעאל, ובעא קמי קדשא בריך הוא, אמר ליה, מאן דאתגזר אית ליה חולקא בשמוך. אמר ליה אין.

זכות המילה

(זוהר ח"ב לב ע"א)

רבי יוסי ורבי חייא היו הולכים בדרך. אמר רבי יוסי לרבי חייא, למה אתה שותק, הרי הדרך לא מתקנת אלא רק בדברי תורה? נאנח רבי חייא ובכה. (אמר לו, מהי? אמר לו, אוי וכי) פתח ואמר (בראשית י"א) ותהי שרי עקרה אין לה ולד. אוי על זה! אוי על אותו זמן שהולידה הגר את ישמעאל.

אמר לו רבי יוסי, למה? והרי הולידה אחר כך, והנה לה בן גזע קדוש? אמר לו, אתה רואה ואני רואה. וכך שמעתי מפי רבי שמעון דבר, ובכיתי. [ס"א אמר לו מה היא אמר לו ווי וכי] אוי על אותו הזמן שבגלל ששרה התעכבה, פתוב (בראשית טז) ותאמר שרי אל אברם וגו' בא נא אל שפחתי וגו'. ועל זה עמדה השעה להגר לרשת את שרה גבירתה, והנה לה בן מאברם.

ואברם אמר, לו ישמעאל יחיה לפני. ואף על גב שהקדוש ברוך הוא היה מבשר לו על יצחק, נדבק אברם בישמעאל, עד שהקדוש ברוך הוא השיב לו, ולישמעאל שמעתיך וגו'. אחר כך נמול ונכנס לברית הקדוש, עד שטרם יצא יצחק לעולם.

ובא ראה, ארבע מאות שנים עמד אותו זמנא של בני ישמעאל ובקש לפני הקדוש ברוך הוא. אמר לו, מי שנמול יש לו חלק בשמוך? אמר לו, כן. אמר לו,

והרי ישמעאל נמול, [ולא עוד, אלא שנמול בן שלש עשרה שנה] אז למה אין לו חלק בך כמו יצחק? אמר לו, זה נמול פראוי וכתקונו, וזה לא כף. ולא עוד, אלא שאלה נדבקים בי פראוי לשמונה ימים, ואלה רחוקים ממני עד כמה ימים. אמר לו, ועם כל זה, פיון שנמול, לא יהיה לו שכר טוב בשביל זה?

אמר ליה והא ישמעאל דאתגזר, (ולא עוד אלא דאתגזר בר תליסר שנין) אמאי לית ליה חולקא בך כמו יצחק. אמר ליה, דא אתגזר כדקא יאות וכתיקונו, ודא לאו הכי. ולא עוד, אלא דאלין מתדבקין בי כדקא יאות, לתמנא יומין ואלין רחיקין מוני עד כמה ימים. אמר ליה, ועם כל דא, פיון דאתגזר לא יהא ליה אגר טב בגיניה.

אוי על אותו זמן שנולד ישמעאל בעולם ונמול, מה עשה הקדוש ברוך הוא? הרחיק את בני ישמעאל מן הדבקות העליונה, ונתן להם חלק למטה בארץ הקדושה בשביל אותה המילה שבהם.

ווי על ההוא זמנא, דאתליד ישמעאל בעלמא, ואתגזר. מה עבד קדשא בריה הוא, ארחיק להו לבני ישמעאל, מדבקותא דלעילא, ויהב להו חולקא לתתא בארעא קדישא, בגין ההוא גזירו דבהון.

ועתידים בני ישמעאל לשלט בארץ הקדושה כשהיא ריקה מהכל זמן רב, כמו שהמילה שלהם ריקה בלי שלמות, והם יעבדו את בני ישראל לשוב למקומם, עד שישתלם אותה זכות של בני ישמעאל.

וזמנין בני ישמעאל, למשלט בארעא קדישא, כד איהי ריקנא מכלא, זמנא סגי, כמה דגזירו דלהון בריקנא בלא שלימו. ואינון יעבדון להון לבני ישראל לאתבא לדוכתייהו, עד דאשתלים ההוא זכותא דבני ישמעאל.

ועתידים בני ישמעאל לעורר קרבות חזקים בעולם ולהתכנסות בני אדם עליהם, ועוררו בהם קרב, אחד על הים, ואחד על היבשה, ואחד סמוך לירושלים, וישלטו אלה באלה, וארץ הקדושה לא תמסר לבני אדם.

וזמנין בני ישמעאל, לאתערא קרבין תקיפין בעלמא, ולא תכנשא בני אדם עליהו, ויתערו קרבא בהו, חד על ימא, וחד על יבשתא וחד סמוך לירושלים, וישלטון אליו באליו, וארעא קדישא לא יתמסר לבני אדם.

באותו זמן יתעורר עם אחד מסוף העולם על רומי הרשעה, ויערף בה קרב שלשה חדשים, ויתכנסו שם עמים, ויפלו בידיהם, עד שיתכנסו כל בני

בההוא זמנא, יתער עמא חד מסייפי עלמא, על רומי חייבא, ויגח בה קרבא תלת ירחין, ויתכנסון תמן עממיא, ויפלון בידייהו, עד דיתכנסון כל בני

אָדום עֲלֶיהָ מִכָּל סִיפֵי עֲלָמָא. וְכִדִּין יִתְעַר קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלֵיהּוּ, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה ל"ד) כִּי זָבַח לַיהוָה בְּבַצְרָה וְגו'. וּלְבַתֵּר דָּא מַה כְּתִיב, לְאַחֲזוּ בְכַנְפוֹת הָאֲרָץ וְגו' וְיִשְׂבְּרוּ כָּל הַחִילּוֹת-כַּחוֹת שְׁלַמְעֵלָה, וְלֹא יִשְׂאָר כַּח לְמַעְלָה עַל הַעָם שֶׁל הָעוֹלָם, אֲלֵא כַּח יִשְׂרָאֵל לְבַדּוֹ, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים ככא) ה' צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ.

מְשׁוּם שֶׁהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּיָמִין, וְתוֹרָה בְּיָמִין, וְעַל זֶה בְּיָמִין תְּלוּי הַכֹּל, וְשִׁנְיָנוּ שְׁצָרִיךְ לְזַקֵּף אֶת הַיָּמִין עַל הַשְּׂמֹאל, כְּמוֹ שֶׁפָּרְשׂוּהָ, שְׁפָתוֹב מִיָּמִינוּ אִשׁ דָּת לְמוֹ. וּבְזִמְנֵי שְׂיָבָא, (תהלים ס) הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעַנְנֵי. וּבְאֹתוֹת זְמַן כְּתוֹב, כִּי אֲזִי אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְרוּרָה לְקִרְאָה כָּלֵם בְּשֵׁם ה' לְעַבְדּוֹ שְׂכָם אֶחָד. וְכְתוֹב בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד.

אָדום עֲלֶיהָ, מִכָּל סִיפֵי עֲלָמָא. וְכִדִּין יִתְעַר קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלֵיהּוּ, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה ל"ד) כִּי זָבַח לַיהוָה בְּבַצְרָה וְגו'. וּלְבַתֵּר דָּא מַה כְּתִיב, לְאַחֲזוּ בְכַנְפוֹת הָאֲרָץ וְגו' וְיִשְׂבְּרוּ כָּל הַחִילּוֹת דְלַעֲיָלָא וְלֹא יִשְׂתַּאֲר חֵילָא לְעֵילָא עַל עַמּוֹא דְעֲלָמָא, אֲלֵא חֵילָא דְיִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדוּי. הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (תהלים קכ"א) יְיָ צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ.

בְּגִין דְשָׂמָא קִדְשָׁא בִימִינָא, וְאוֹרִינְתָא בִימִינָא, וְעַל דָּא בִימִינָא תְלִיָא כָּלָא וְתַגְיָנוּ, דְבָעֵי לְזַקֵּף יָמִינָא עַל שְׂמֹאלָא, כְּמַה דְאוֹקְמוּהָ. דְכְתִיב, (דברים ל"ג) מִיָּמִינוּ אִשׁ דָּת לְמוֹ. וּבְזִמְנֵי דָאֲתִי, (תהלים ס') הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעַנְנֵי. וּבְהַהוּא זְמַנָּא כְתִיב, (צפניה ג') כִּי אֲזִי אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְרוּרָה לְקִרְאָה כָּלֵם בְּשֵׁם יְיָ לְעַבְדּוֹ שְׂכָם אֶחָד. וְכְתִיב, (זכריה י"ד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד.

מִי שְׁנַפְרַד מִרְבֵּי שְׂמַעוֹן, כְּאֵלוֹ נַפְרַד מִהַכֹּל

(זוהר ח"ב פו ע"א)

רְבִי יְהוּדָה הָיָה הוֹלֵךְ מִקְפּוֹטְקֵיָא לְלוֹד, לְרֵאשִׁית אֶת רְבִי שְׂמַעוֹן שֶׁהָיָה שָׂם, וְהָיָה רְבִי חֲזַקְיָה הוֹלֵךְ עִמּוֹ. אָמַר רְבִי יְהוּדָה לְרְבִי חֲזַקְיָה, זֶה שְׁשִׁנְיָנוּ לְפָנֵי רְבִי שְׂמַעוֹן, וְהוּא יִהְיֶה פְּרָא אָדָם - וְדָאֵי כֶּף הוּא. וְזֶהוּ בְרוּר הַדְּבָר - סוּף הַפְּסוּקָה, שְׁכָתוֹב וְעַל פְּנֵי כָל אֶחָיו יִשְׁכֹּן. מַה זֶה וְעַל פְּנֵי כָל אֶחָיו יִשְׁכֹּן?

מִי שְׁנַפְרַד מִרְבֵּי שְׂמַעוֹן, כְּאֵלוֹ נַפְרַד מִהַכֹּל

(זוהר ח"ב פו ע"א)

רְבִי יְהוּדָה הָיָה אֲזִיל מִקְפּוֹטְקֵיָא לְלוֹד, לְמַחְמֵי לְרְבִי שְׂמַעוֹן, דְהוּא תַפְּנוֹ, וְהוּא רְבִי חֲזַקְיָה אֲזִיל עִמּוּהָ. אָמַר רְבִי יְהוּדָה לְרְבִי חֲזַקְיָה, הָא דְתַגְיָנוּ, קָמֵי ר' שְׂמַעוֹן, וְהוּא יִהְיֶה (דף פ"ו ע"ב) פְּרָא אָדָם, וְדָאֵי כֶּף הוּא. וְדָא הוּא בְּרִירָא דְמִלְהָ. סוּפִיָּה דְקִרְאָה דְכְתִיב, וְעַל פְּנֵי כָל אֶחָיו יִשְׁכֹּן. מַהוּ וְעַל פְּנֵי כָל אֶחָיו יִשְׁכֹּן?

אָמַר לוֹ, לֹא שְׁמַעְתִּי וְלֹא אָמַר, שֶׁהָרִי
לְמַדְנֹה, כְּתוּב (דברים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה
אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה. אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה - אֵתָהּ
יָכוֹל לֹאמֹר. אֲבָל שֶׁלֹּא שָׁם מֹשֶׁה - אֵינְךָ
יָכוֹל לֹאמֹר.

פֶּתַח ר' יְהוּדָה וְאָמַר, (שם) כִּי הוּא חֲסִיד
וְאֶרְךָ יְמֵיךָ. מִי שֶׁזֹּכֵה בַּתּוֹרָה וְלֹא
נִפְרָד מִמֶּנָּה, זֹכֵה לְשֵׁנֵי חַיִּים - אֶחָד
בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֶחָד בְּעוֹלָם הַבָּא, שֶׁכְּתוּב
חַיִּיךָ, שְׁנַיִם. וְכֹל מִי שֶׁנִּפְרָד מִמֶּנָּה, כְּמִי
שֶׁנִּפְרָד מִן הַחַיִּים, וּמִי שֶׁנִּפְרָד מִרַבִּי
שְׁמַעוֹן, כְּאִלוֹ נִפְרָד מֵהַכֹּל.

וּמָה בַּפְּסוּק הַזֶּה שֶׁהוּא פּוֹתַח פֶּתַח לֹא
יְכַלְנוּ לְהַכְנִס אֵלָיו - דְּבַרֵי תוֹרָה
הַנִּסְתָּרִים עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. אוֹי לְדוֹר
שֶׁרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי יִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ.
שֶׁכְּשֶׁאֲנִי עוֹמְדִים לִפְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן,
מַעֲיִנוֹת הַלֵּב פְּתוּחִים לְכֹל עֵבֶר וְהַכֹּל
מִתְגַּלֵּה. וְכִשְׁנִפְרָדִים מִמֶּנּוּ, לֹא יוֹדְעִים
דְּבַר, וְכֹל הַמַּעֲיִנוֹת נִסְתָּמִים.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָהּ, הֵינִי שֶׁכְּתוּב (במדבר יא)
וַיֵּאצֵּל מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתֵּן עַל
שִׁבְעִים אִישׁ הַזְּקֵנִים, כְּפִמְנוּרָה הִיא
שְׁמַאֲרִים מִמֶּנָּה כַּמָּה כְּמָנוֹרֹת, וְהִיא
מִצוּיָהּ בְּקִיּוּמָהּ. כִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי
בַּעַל הַמְּנוֹרוֹת הוּא מְאִיר לְכֹל, וְהָאֹר לֹא
זֶה מִמֶּנּוּ וְנִמְצָא בְּקִיּוּמוֹ. הִלְכוּ עַד שֶׁהִגִּיעוּ
אֵלָיו.

כְּשֶׁהִגִּיעוּ אֵלָיו, מִצְּאוּהוּ שֶׁהִיא יוֹשֵׁב
עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וְהִיא אוֹמֵר

אָמַר לִיָּהּ, לֹא שְׁמַעְנָא, וְלֹא אִימָא. דְּהָא
אוּלִּיפְנָא, כְּתִיב (דברים ד) וְזֹאת
הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה. אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה,
אֵתָהּ יָכוֹל לֹאמֹר. דְּלֹא שָׁם מֹשֶׁה, אִי אֵתָהּ
יָכוֹל לֹאמֹר.

פֶּתַח ר' יְהוּדָה וְאָמַר, (דברים ל) כִּי הוּא
חֲסִיד וְאֶרְךָ יְמֵיךָ. מִאֵן דְּזָכִי
בְּאוֹרֵייתָא, וְלֹא אֶתְפָּרַשׁ מִיָּנָה, זְכִי לְתַרְיִן
חַיִּין, חַד בְּעֵלְמָא דִּין, וְחַד בְּעֵלְמָא דְאַתִּי.
דְּכְתִיב חַיִּיךָ, תַּרְיִי. וְכֹל מִאֵן דִּיתְפָּרַשׁ
מִיָּנָה, כְּמִאֵן דְּמִתְפָּרַשׁ מִן חַיִּי, וּמִאֵן
דְּמִתְפָּרַשׁ מִד' שְׁמַעוֹן, כְּאִילוֹ מִתְפָּרַשׁ
מִכְּלָא.

וּמָה בְּהָאֵי קְרָא דְאִיהוּ פֶּתַח פֶּתַח, לֹא
יְכִלְנָא לְמִיַּעַל בָּהּ. פֶּתַחְמִי
אוֹרֵייתָא דְסְתִימִין, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.
וְוִי לְדָרָא, דְר' שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי יִסְתַּלִּיק
מִנִּיָּה. דְּכַד אֲנִי קְרִימִין קְרִי דְר' שְׁמַעוֹן,
מִבּוּעֵין דְּלִבָּא פְּתִיחִין לְכָל עֵיבֶר, וְכִלָּא
מִתְגַּלֵּיא. וְכַד אֶתְפָּרַשְׁנָא מִנִּיָּה. לֹא יְדַעְנָא
מִיָּדִי, וְכֹל מִבּוּעֵין סְתִימִין.

אָמַר ר' חֲזַקְיָהּ, הֵינִי דְכְּתִיב, (במדבר יא)
וַיֵּאצֵּל מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתֵּן עַל
שִׁבְעִים אִישׁ הַזְּקֵנִים, כְּבּוּצִינָא דָא, דְּנִהְרִין
מִיָּנָה כַּמָּה בּוּצִינִין, וְהוּא בְּקִיּוּמִיָּה שְׁכִיחַ.
כִּי ר' שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, מְאִרִי דְּבוּצִינִין,
הוּא נְהִיר לְכִלָּא, וְנִהְרָא לֹא אַעֲדִי מִנִּיָּה,
וְאֶשְׁתַּכַּח בְּקִיּוּמִיָּה. אֲזִלוּ עַד דְּמִטּו
לְגַבִּיָּהּ.

כַּד מִטּו גַבִּיָּהּ, אֶשְׁכַּחוּהוּ, דְּהוּא יְתִיב
וְלַעֲי בְּאוֹרֵייתָא, וְהוּא אָמַר, (תהלים

(תהלים קב) תפלה לעני כי יעטף ולפני ה' ישפך שיחו. כל תפלת ישראל צלוחת, וצלוחת דעני עלאה מבלהו. מאי טעמא. משום דהאי סלקא עד פְּרָסִי יִקְרָא דְמִלְכָּא, וְאַתְעֵטֵר בְּרִישִׁיָּהּ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְשַׁתְּבַח (נ"א מתעטף) בְּהֵימָא צְלוּתָא וְדָאִי. תפלה דעני, תפלה אקרי.

כִּי יַעֲטֹף. עטוף זה אינו עטוף של פסוי, שְׁהָרִי אֵין לוֹ. אֵלָא פְּתוּב כָּאן כִּי יַעֲטֹף, וְכְתוּב שָׁם (איכה ב) הַעֲטוּפִים בְּרַעֲב. ולפני ה' ישפך שיחו, שְׁקוּבַל לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ. וְזֶה נוּחַ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְשׁוּם שְׁהַעוֹלָם מוֹתְקִים בּוֹ כְּשֶׁלֹּא נִמְצְאִים שְׂאָר מִקִּימֵי הָעוֹלָם בְּעוֹלָם. אוי למי שאותו העני יקבל עליו לרבנו, משום שהעני קרוב למלך יותר מכלם, שְׁכַתוּב (שמות כב) וְהָיָה כִּי יַעֲצֵק אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי כִּי חֲנוּן אֲנִי.

וְלִשְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם - לִפְעָמִים שְׁשׁוּמַע וְלִפְעָמִים שְׁלֹא שׁוּמַע. מֶה הַטַּעַם? מְשׁוּם שְׁדִיּוֹר הַמְּלֶכֶךְ הוּא בְּכָלִים הַשְּׁבוּרִים הַלְלוּ, שְׁכַתוּב (ישעיה נז) וְאַתְּ דְּכָא וְשֹׁפֵל רוּחַ. וְכְתוּב (תהלים לד) קְרוֹב ה' לְנִשְׁבְּרֵי לֵב. (שם נה) לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה.

כִּי יַעֲטֹף. עטופא דא, לאו עטופא דכסוי הווא, דהא לית ליה. אלא, כתיב הכא כי יעטף. וכתיב התם, (איכה ב) העטופים ברעב. ולפני יי' ישפך שיחו, דיקבל קמוי מאריה, ודא ניחא ליה קמוי קדשא בריך הוא, משום דעלמא מתקיימא ביה, בד לא אשתתכחו שאר קיימי עלמא בעלמא. ווי למאן דההוא מספנא יקבל עלוהי למאריה, משום דמספנא קריב למלכא יתיר מבלהו, דכתיב, (שמות כב) והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני.

מִכָּאן שְׁנִינוּ, מִי שְׁנוֹזֵף בְּעֵנִי - נוֹזֵף בְּשִׁכְיִנְתָּא, שְׁכַתוּב וְאַתְּ דְּכָא וְשֹׁפֵל רוּחַ. וְכְתִיב (משלי כב) כִּי ה' יְרִיב רִיבָם וְגו'. מְשׁוּם שְׁהָאִפּוּטְרוֹפּוּס שְׁלָהֶם חֲזַק וְשׁוּלְטַן עַל הַכָּל, שְׁלֹא צְרִיךְ עֲדִים וְלֹא צְרִיךְ דִּין אַחַר, וְלֹא נוֹטֵל מִשְׁכּוֹן כְּשֶׁאֵר הַדְּיָנִים.

וְלִשְׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא, זְמַנִּין דְּשׁוּמַע, זְמַנִּין דְּלֹא שׁוּמַע. מֶה הַטַּעַם? מְשׁוּם דְּדִיּוֹרֵיהּ דְּמִלְכָּא בְּהֵי מְאֵנֵי תְּבִירֵי, דְּכְתִיב, (ישעיה נז) וְאַתְּ דְּכָא וְשֹׁפֵל רוּחַ. וְכְתִיב (תהלים לד) קְרוֹב יי' לְנִשְׁבְּרֵי לֵב. (תהלים נא) לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה.

מִכָּאן שְׁנִינוּ, מִי שְׁנוֹזֵף בְּעֵנִי - נוֹזֵף בְּשִׁכְיִנְתָּא, שְׁכַתוּב וְאַתְּ דְּכָא וְשֹׁפֵל רוּחַ, וְכְתִיב (משלי כב) כִּי ה' יְרִיב רִיבָם וְגו'. מְשׁוּם שְׁהָאִפּוּטְרוֹפּוּס שְׁלָהֶם חֲזַק וְשׁוּלְטַן עַל הַכָּל, שְׁלֹא צְרִיךְ עֲדִים וְלֹא צְרִיךְ דִּין אַחַר, וְלֹא נוֹטֵל מִשְׁכּוֹן כְּשֶׁאֵר הַדְּיָנִים.

מִכָּאן שְׁנִינוּ, מִי שְׁנוֹזֵף בְּעֵנִי - נוֹזֵף בְּשִׁכְיִנְתָּא, שְׁכַתוּב וְאַתְּ דְּכָא וְשֹׁפֵל רוּחַ. וְכְתִיב (משלי כב) כִּי ה' יְרִיב רִיבָם וְגו'. בְּגִין דְּאִפּוּטְרוֹפּוּס דְּלֵהוּן תְּקִיפָא, וְשִׁלְטָא עַל כָּלָא, דְּלֹא אֲצִטְרִיךְ סְהָדִי, וְלֹא אֲצִטְרִיךְ לְדִינָא אַחְרָא, וְלֹא

ואיזה משכון נוטל? נשמות בני אדם, שכתוב וקבע את קבעיהם נפש.

נטיל משכונא, כשאר דיינא. ומה משכונא נטיל, נשמתין דבר נש, דכתיב וקבע את קובעיהם נפש.

עוד אמר, תפלה לעני - כל מקום שנקרא תפלה, דבר עליון הוא, שהוא עולה למקום (שהקדוש ברוך הוא) עליון. תפלת הראש הן התפלין של המלך שמניח אותם.

תו אמר תפלה לעני, כל אתר דאקרי תפלה, מלה עלאה היא, דהיא סלקא לאתר (דקודשא ברוך הוא אחד) עלאה. תפלה דרישא, אינון תפלי דמלכא, דאנח להו.

רבי שמעון סובב ראשו, וראה את רבי הודה ואת רבי חזקיה שהגיעו אליו. אחר ששים, הסתכל בהם. אמר להם, אוצר היה לכם ואבד מכם. אמרו לו, ודאי שפתח עליון פתח מורנו, ולא יכלנו להכנס בו.

רבי שמעון אסחר רישיה, וחמא לר' הודה ולר' חזקיה, דמטו גביה. בתר דסיים אסתפל בהו. אמר להו, סימא הוה לכו ואתאביד מנייכו. אמרו ליה, ודאי דפתחא עלאה פתח מור, ולא כילנא למיעאל בה.

אמר, מה הוא? אמרו לו, (בראשית טו) והוא יהיה פרא אדם. וסוף הפסוק אנו רוצים לדעת, שכתוב ועל פני כל אחיו ישכן. מה זה על פני כל אחיו? שהרי ברור של כל הפסוק דענו, ואת זה לא דענו, שסוף הכתוב לא נראה כראשו.

אמר, מאי היא. אמרו ליה, (בראשית טו) והוא יהיה פרא אדם, וסיפיה דקרא בעינא למנדע, דכתיב ועל פני כל אחיו ישכון, מהו על פני כל אחיו. דהא בריא דכוליה קרא ידענא, והאי לא ידענא, דסיפיה דקרא, לא אתחזי כרישיה.

אמר להם, תייכם, הכל הוא דבר אחד, ובדרגה אחת עולה. שנינו, כמה פנים לפנים יש לקדוש-ברוך-הוא: פנים המאירים. פנים שלא מאירים. פנים תחתונים. פנים רחוקים. פנים קרובים. פנים שלפנים. פנים שלחוץ. פנים של מינו. פנים של שמאל.

אמר לון, חייכון, כלא חד מלה היא, ובחד דרגא סלקא. תאנא, כמה פנים לפנים, אית ליה לקודשא ברוך הוא. פנים דנהרין. פנים דלא נהרין. פנים תתאין. פנים (דף פ"ו ע"א) רחיקין. פנים קריבין. פנים דלגו. פנים דלבר. פנים דימינא. פנים דשמאלא.

בא וראה, אשריהם ישאל לפני הקדוש ברוך הוא, שאחוזים בפנים העליונים

תא חזי, זכאין אינון ישאל קמיה דקודשא ברוך הוא, דאחיזין

ש'ל המלך באותם פנים שהוא ושמו
אחוזים בהם, והם ושמו אחד הוא, ושאר
העמים אחוזים באותם פנים רחוקים,
באותם פנים תחתונים, ולכן הם רחוקים
מגוף המלך, שהרי ראינו כל אותם של
מצרים, קרובי ישמעאל, כמו אחים
וקרובים היו לו, וכלם היו בפנים
תחתונים ובאותם פנים רחוקים.

ובגלל אברהם, כשנמול ישמעאל, זכה
ששם מדורו וחקלו במקום
ששולט על כל אותם פנים רחוקים
ותחתונים, על כל אותם פנים של שאר
העמים. זהו שכתוב ידו בכל. ומשום כך
על פני כל אחיו ישפן. כלומר, ישים
מדורו וחקלו למעלה מכלם, שכתוב ידו
בכל, ששולט על כל שאר הפנים
שלמטה, ומשום כך על פני כל אחיו
ודאי, שלא זכו כמותו.

באו רבי יהודה ורבי חזקיה ונשקו ידו.
אמר רבי יהודה, הינו מה שאנשים
אומרים, ינו בשמרינו ונביעת הבאר,
בקשר של קימא מתעטר. אוי לעולם
כשיתלק ממנו מורנו! אוי לדור כשה
יארע באותו הזמן! אשרי הדור שמכירים
את מורנו! אשרי הדור שהוא שרוי
בתוכו!

אין עולם אלא לאותם חברים
שמשתדלים בתורה ויודעים נסתרות
התורה

(זוהר ח"ב פט ע"א)

רבי יודאי שאל את רבי שמעון יום אחד
שנפגש עמו בדרך, אמר לו, רבי, הרי

באנפין עלאין דמלכא. באינון פנים דהוא
ושמיה אחידן בהו, ואינון ושמיה חד
הוא. ושאר עמין אחידן באינון פנים
רחיקין, באינון פנים תתאין. ובגיני כך
אינון רחיקין מגופא דמלכא, דהא חמינא
כל אינון דמצרים, קרובי דישמעאל,
כמה אחין וקרובין הוו ליה, וכלהו הוו
באנפין תתאין, באינון פנים רחיקין.

ובגיניה דאברהם, כד אתגזר ישמעאל,
זכה, דשוי מדוריה וחקליה
באתר דשליטא על כל אינון פנים רחיקין
ותתאין, על כל אינון פנים דשאר עמין.
הדא הוא דכתיב ידו בכל, ובגיני כך על
פני כל אחיו ישכון, כלומר, ישוי מדוריה
וחקליה לעילא מפלהו, דכתיב ידו בכל,
דשליטא על כל שאר פנים דלתתא. ובגין
כך על פני כל אחיו ודאי, דלא זכו
כוותיה.

אתו רבי יהודה ור' חזקיה, ונשקו ידו.
אמר רבי יהודה, הינו דאמרי
אינשי, חמרא בדרדא, ונביעא דבירא,
בקטירא דקירא אתעטר. ווי לעלמא, כד
יסתלק מר מגייה. ווי לדרא, דיתערע
בההוא זמנא. זכאה דרא דאשתמוזעון
ליה למור. זכאה דרא דאיהו שרי בגייה.

אין עולם אלא לאותם חברים
שמשתדלים בתורה ויודעים נסתרות
התורה

(זוהר ח"ב פט ע"א)

רבי יודאי שאיל ליה לר' שמעון, יומא
חד דאערע עמיה בארחא, אמר ליה,

כתוב (בפרשת השבת) בפרשה זו שבת
שְׁאֵמֹר יִשְׁעֶיךָ, שְׁכַתּוֹב כֹּה אָמַר ה'
לְסַרְסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתַי וְגו',
וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחֹמֹתַי וְגו'. מַה זֶה
אוֹמֵר?

אָמַר לוֹ, קִפּוּטְקָאֵי, קָשָׁד אֶת חֲמוּרְךָ
בְּגָדָר וְרָד, שְׁדַבֵּר תּוֹרָה צָרִיד
צַחוּת, אוּ הַפֶּךְ לְאַחֲרֶיךָ וְלֶךְ אַחֲרַי וְתִכְנֹן
לְבָבְךָ. אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם מוֹרֵי עֲשִׂיתִי אֶת
הַדְרָךְ, וְאַחֲרַי מוֹרֵי אֶסְתַּכַּל בְּשִׁכְנָה.

אָמַר לוֹ, בֵּא וְרֵא, דְּבַר זֶה הָרִי פְּרָשׁוּהוּ
הַחֲבָרִים וְלֹא פְּרָשׁוּ דְבַר. כֹּה אָמַר
ה' לְסַרְסִים, מִי הֵם הַסַּרְסִים? אֵלּוּ הֵם
הַחֲבָרִים שְׁמֹשֶׁת־דָּלִים בַּתּוֹרָה וּמְסַרְסִים
עֲצָמָם כָּל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַשַּׁבָּת וְעוֹסְקִים
בַּתּוֹרָה, וּבְלִיל הַשַּׁבָּת מְזַרְזִים אֶת עֲצָמָם
בְּזוּגָם מִשּׁוּם שְׂיֻדְעִים הַסּוּד הַעֲלִיּוֹן
בְּשַׁעֲהַ שְׁהַגְבִּירָה מְזַדְּגָת בְּמִלְךָ.

וְאוֹתָם חֲבָרִים שְׂיֻדְעִים סוּד זֶה, מְכַוְּנִים
לְבָם לְאַמוּנַת רְבוּנָם, וּמְתַבְּרָכִים
בְּפָרִי מַעֲיָהֶם בְּאוֹתוֹ הַלֵּילָה. וְזֶהוּ שְׁכַתּוֹב
אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר וְאֵבִיו שְׁמַר אֶת
הַדְּבַר.

וְנִקְרָאִים סַרְסִים וְדָאֵי, בְּשִׁבִיל לַחֲפּוֹת
לְשַׁבֵּת לְמַצָּא אֶת רְצוֹן רְבוּנָם,
שְׁכַתּוֹב וּבְחָרוּ בְּאֲשֶׁר חֲפָצְתִּי. מַה זֶה
בְּאֲשֶׁר חֲפָצְתִּי? זֶה זְוֹג הַגְּבִירָה.
וּמְחַזְּקִים בְּבֵרִיתִי, הַכֹּל אַחַד. בְּבֵרִיתִי

ר', הָא כְּתִיב (ס"א בְּפָרְשַׁת דְּשַׁבָּת) בְּפָרְשַׁת א'
דָּא שַׁבָּת, דְּאָמַר יִשְׁעֶיךָ, דְּכְתִיב, (ישעיה נו)
כֹּה אָמַר יְי' לְסַרְסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת
שַׁבְּתוֹתַי וְגו', וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי
וּבְחֹמֹתַי וְגו'. מַה קָא מַיְרִי.

אָמַר לֵיהּ, קִפּוּטְקָאֵהּ, חֲמוּרְךָ קִטְרִי
בְּטִיפְסָא, וְנַחֲתִי, דְּמִלְּה
דְּאוּרִייתָא בְּעֵי צַחוּתָא. אוּ אֶפְכֵי לְאַחֲרֶיךָ,
וְזִיל אַבְתְּרָאֵי, וְתִכְוֹן לְבָבְךָ. אָמַר לֵיהּ,
בְּגִינָה דְמוֹד עֲבִידְנָא אַרְחָא, וּבְתַרְיָה דְמוֹד
אֶסְתַּכַּל בְּשִׁכְנָתָא.

אָמַר לֵיהּ, תָּא תְּזִי, מִלְּה דָא הָא אוּקְמוּהֵ
חֲבָרִיאֵי, וְלֹא פְּרִישׁוּ מִלְּה. כֹּה אָמַר
יְי' לְסַרְסִים. מָאן סַרְסִים. אֵלּוּן אֵינּוּן
חֲבָרִיאֵי, דְּמוֹשֶׁת־דָּלִי בְּאוּרִייתָא, וּמְסַרְסִי
גְרַמְיֵיהוּ כָּל שִׁיתָא יוֹמִין דְּשַׁבְּתָא, וְלַעֲאֹן
בְּאוּרִייתָא, וּבְלִילָא דְשַׁבְּתָא מְזַרְזִי
גְרַמְיֵיהוּ בְּזוּגָא דְלַהוֹן, מִשּׁוּם דִּידְעֵי רְזָא
עֲלָאֵהּ, בְּשַׁעֲתָא דְמוֹטְרוֹנִיתָא אֲזִדְּוֹגָת
בְּמוֹלְכָא.

וְאֵינּוּן חֲבָרִיאֵי דִידְעִין רְזָא דָא, מְכַוְּנִין
לְבִיָּהוּ לְמַהִימְנוּתָא דְמוֹאֲרִיהוֹן
וּמְתַבְּרָכָאן בְּאֵיבָא דְמוֹעִיהוֹן בְּהַהוּא
לִילָא. וְדָא הוּא דְכְתִיב, אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ,
כְּמַה דְאֶתְ אָמַר, (בראשית לו) וְאֵבִיו שְׁמַר
אֶת הַדְּבַר.

וְאֶקְרוּן סַרְסִים וְדָאֵי, בְּגִין לַחֲפָאֵה
לְשַׁבְּתָא לְאַשְׁכַּח רַעְוָא
דְּמוֹאֲרִיהוֹן, דְּכְתִיב וּבְחָרוּ בְּאֲשֶׁר חֲפָצְתִּי.
מָאֵי בְּאֲשֶׁר חֲפָצְתִּי. דָּא זְוֹגָא
דְמוֹטְרוֹנִיתָא. וּמְחַזְּקִים בְּבֵרִיתִי, כְּלָא חַד,

סתם. אשרי חלקו של מי שמתקדש בקדושה הזו ויודע הסוד הזה.

בבריתי סתם. זכאה חולקיה דמאן דאתקדש בקדושה דא, וידע רזא דא.

בא וראה, כתוב ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת ליי' אלהיך וגו', כל מלאכתך - באותם ששת הימים מלאכת בני האדם, ומשום הדבר הזה לא מודווגים החברים, רק בזמן שלא נמצא מועשי בני אדם, אלא מעשה הקדוש ברוך הוא. ומה מעשהו? זוג הגבירה להוציא נשמות קדושות לעולם.

תא חזי, כתיב ששת ימים תעבד ועשית כל (דף פ"ט ע"ב) מלאכתך ויום השביעי שבת ליי' אלהיך וגו', כל מלאכתך, באיננו שיתא יומי עבידתיהו דבני נשא ובגין האי מלה. לא מודווגי חבריאי, בר בזמנא דלא ישתפח מעבידתיהו דבני נשא, אלא עבידתיה דקודשא בריך הוא. ומאי עבידתיה. זווגא דמטרוניתא, לאפקא נשמותין קדישין לעלמא.

ומשום כך בלילה הזו החברים מתקדשים בקדושת רבונם ומכונים לבם, ויוצאים בנים מעלים, בנים קדושים, שלא סוטים ימינה ושמאלה, בני המלך והגבירה, ועל אלה כתוב (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם. לה' אלהיכם ודאי. משום שאלה נקראים בנים שלו, בנים למלך ולגבירה.

ובגין כך, בהאי ליליא חבריאי מתקדשי בקדושה דמאריהון, ומכווני לבייהו, ונפקי בני מעלי, בגין קדישין, דלא סטאן לימינא ולשמאלא, בגין דמלכא ומטרוניתא. ועל אליו כתיב, (דברים יד) בנים אתם ליי' אלהיכם, ליי' אלהיכם ודאי. בגין דאליו אקרין בגין דיליה, בגין למלכא ולמטרוניתא.

וזו דעת החברים שיודעים סוד זה, בזה נדבקים, ומשום כך נקראים בנים לקדוש-ברוך-הוא. ואלה הם שהעולם מתקים בשבילם. וכשעולה העולם בדיו, מסתכל הקדוש ברוך הוא בבנים הללו ומרחם על העולם, ועל זה כתוב פלה זרע אמת. זרע אמת ודאי. מה זה אמת? טבעת קדושה שלמה, כמו שנאמר (מיכה ז) תתן אמת ליעקב. (אמת זה הקדוש ברוך הוא) והכל אחד. ומשום כך זרע אמת ודאי.

והא דעתייהו דחבריאי דיצעין רזא דא, בדא מתדבקון. ובגין כך אקרין בגין לקודשא בריך הוא. והני איננו דעלמא מתקיימא בגיניהו. וכד סליק עלמא בדינא, אסתפל קדשא בריך הוא באיננו בנוי, ומרחם על עלמא. ועל דא כתיב (ירמיה ב) פלה זרע אמת. זרע אמת ודאי. מהו אמת. עזקא קדישא שלימתא. כמה דאת אמר (מיכה ז) תתן אמת ליעקב. (אמת דא קדשא בריך הוא) וכלא חד. ובגיני כך, זרע אמת ודאי.

אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹדָאִי, בְּרוּךְ הַרְחֵמֶן שְׁשַׁלְחֵנִי
 לְכָאן. בְּרוּךְ הַרְחֵמֶן, שְׁהֵרִי דְבַר זֶה
 שְׁמַעְתִּי מִפִּיךָ. בְּכֵה רַבִּי יוֹדָאִי. אָמַר לוֹ
 רַבִּי שְׁמַעוֹן, לָמָּה בְּכִיתָ? אָמַר לוֹ, בְּכִיתִי,
 שְׁאַמְרְתִּי אוֹי לְאוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם
 שְׁדַרְכִּיהֶם כְּבַהֲמוֹת וְלֹא יוֹדְעִים וְלֹא
 מִסְתַּכְּלִים, שְׁטוֹב לָהֶם שְׁלֹא נִבְרָאוּ. אוֹי
 לְעוֹלָם כְּשֵׁיִצָּא מוֹרְנוּ מִפְּנֵינוּ, שְׁמִי יְכוּל
 לְגַלּוֹת סוּדוֹת, וְכִי יוֹדַע אוֹתָם, וְכִי יִסְתַּכַּל
 בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה?

אָמַר לִיהִ ר' יוֹדָאִי, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דְשַׁדְרֵנִי
 הֵכָא, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא, דְהָא מְלָה דָא
 שְׁמַעְנָא מִפּוֹמְךָ. בְּכֵה רַבִּי יוֹדָאִי. אָמַר
 לִיהִ ר' שְׁמַעוֹן, אָמַאי קָא בְּכִית. אָמַר
 לִיהִ, בְּכִינָא, דְאַמְינָא דְווי לְאַינֹן בְּנֵי
 עֲלָמָא, דְאַרְחִיחוֹן כְּבַעֲרִי, וְלֹא יְדַעִי וְלֹא
 מִסְתַּכְּלִי, דְטַב לוֹן דְלֹא אַתְבְּרִיאוּ. ווי
 לְעֲלָמָא כַּד יְפּוֹק מִד מַנְיָה, דְמֵאן יְכִיל
 לְגַלְּאָה רִזִּין, וְמֵאן יְגַדַּע לוֹן, וְמֵאן יִסְתַּכַּל
 בְּאַרְחֵי אוֹרֵייתָא.

אָמַר לוֹ, חֲזִיקָה, אֵין עוֹלָם אֶלָּא לְאוֹתָם
 חֲבֵרִים שְׁמַשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה
 וְיוֹדְעִים נְסִתְרוֹת הַתּוֹרָה. וְדָאִי בְּאַמְת
 גְּזֵרוּ הַחֲבֵרִים עַל עַמֵּי הָאָרְצוֹת
 שְׁמַשְׁחִיתִים דְרַכָּם וְלֹא יוֹדְעִים בֵּין יָמִין
 לְשְׂמֹאל, שְׁהֵרִי הֵם כְּבַהֲמוֹת שְׁנֹאָה
 לַעֲשׂוֹת בְּהֵם דִּין אֶפְלוּ בְיוֹם הַכְּפוּרִים.
 וְעַל בְּנֵיהֶם כְּתוּב (הוֹשֵׁעַ ב) כִּי בְנֵי זְנוּנִים
 הֵמָּה. בְּנֵי זְנוּנִים מְמוּשׁ.

אָמַר לִיהִ, חֲזִיקָה, לִית עֲלָמָא אֶלָּא לְאַינֹן
 חֲבֵרֵייתָא, דְמַשְׁתַּדְּלִי בְאוֹרֵייתָא
 וְיְדַעִין סְתִימֵי אוֹרֵייתָא. וְדָאִי בְקִשׁוּט
 גְּזֵרוּ חֲבֵרֵייתָא עַל עַמֵּי דְאַרְעָא, דְמַחְבְּלִין
 אַרְחִיחֵהוּ, וְלֹא יְדַעִין בֵּין יְמִינָא לְשְׂמֹאלָא,
 דְהָא אֵינֹן כְּבַעֲרִי, דְיֵאוֹת לְמַעַבְד בְּהוּ
 דִּינָא, אֶפִּילוּ בְיוֹם הַכְּפוּרִים. וְעַל בְּנֵייהוּ
 כְּתִיב, (הוֹשֵׁעַ ב) כִּי בְנֵי זְנוּנִים הֵמָּה, בְּנֵי
 זְנוּנִים מְמוּשׁ.

פּרָק י'
פּאַרשיות
מקטן - קרח

ספּוּרֵי הַזוֹהַר

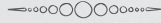
תֵּכֵן עֵינַיִם

קז..... יִשְׂרָאֵל נִקְרָא קֹדֶשׁ

בְּזִמְנֵי שְׁהִיּוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצָה הַקְּדוֹשָׁה, הָיָה יוֹרֵד לָהֶם מִזֶּמֶן מִמַּקּוֹם

קח..... עֶלְיוֹן

קי..... דְּבַרֵי תוֹרָה בְּדַרְךְ

ישראל נקראו קדש

(זוהר ח"ב קכב ע"א)

תאנא, ישראל אקרון קדש, ובגין דאינון קדש, אסיר ליה לאינשו, למקרי לחבריה בשמא דגנאי, ולא לכנאה שמא לחבריה, וענשיה סגי. וכל שכן במלין אחרנין. תאנא, כתיב (תהלים לד) נצור לשונך מרע וגו'. מהו מרע. דבגין לישינא בישא, מרעין נחתין לעלמא.

ישראל נקראו קדש

(זוהר ח"ב קכב ע"א)

שנינו, ישראל נקראו קדש, ומשום שהם קדש אסור לאדם לקרא לחברו בשם גנאי ולא לכנות שם לחברו, וענשו גדול, וכל שכן בדברים אחרים. שנינו, פתוב (תהלים לד) נצר לשונך מרע וגו'. מהו מרע? שבגלל לשון הרע מחלות יורדות לעולם.

אמר רבי יוסי כל מאן דקרי לחבריה בשמא דלית ביה, וגני ליה, אתפס במה דלית ביה, דאמר רבי חייא אמר רבי חזקיה, כל מאן דקרי לחבריה רשע, נחתין ליה לגיהנם. ונחתין ליה לעלעוי, בר אינון חציפין דאורייתא, דשרי ליה לאיניש למקרי להו רשע.

אמר רבי יוסי, כל מי שקורא לחברו בשם שאין בו ומגנה אותו, נתפס במה שאין בו. שאמר רבי חייא אמר רבי חזקיה, כל מי שקורא לחברו רשע, מזידיים אותו לגיהנם, ויורדים לו ללחיי, פרט לאותם חצופים של התורה שמותר לאדם לקרא להם רשע.

ההוא גברא, דלייט לחבריה, אעבר רבי ייסא, אמר ליה כרשע עבדת. אתניה לקמיה דרבי יהודה, אמר ליה רשע לא קאמינא ליה, אלא כרשע, דאחזי מלוי כרשע, ולא אמינא דאיהו רשע. אתא רבי יהודה, ושאל לעובדא קמיה דרבי אלעזר, אמר ליה, ודאי לא אתחייב. מנלן. דכתיב, (איכה ב) ה'ה יי' פאויב, ולא אויב. דאי לאו הכי, לא אשתאר מישראל גזעין בעלמא. פגוונא דא, (איכה ב) ה'תה כאלמנה, ולא אלמנה, פאלמנה דאזיל בעלה לעברא דימא, ומחכאת ליה.

אותו איש שקלל את חברו, עבר רבי ייסא, אמר לו, כמו רשע עשית. בא לפני רבי יהודה. אמר לו, רשע לא אמרתי לו, אלא כרשע, שמראה דבריו כרשע, ולא אמרתי שהוא רשע. בא רבי יהודה ושאל למעשה לפני רבי אלעזר. אמר לו, ודאי שלא התחייב. מנן לנו? שכתוב (איכה ב) ה'ה ה' פאויב, ולא אויב. שאם לא כן, לא נשאר מישראל גזעים בעולם. כמו זה, (שם א) ה'תה כאלמנה, ולא אלמנה. פאלמנה שהלך בעלה לעבר הים ומחכאת לו.

אמר רבי חייא, ומהכא משמע, מהתם משמע, דהוא עקרא דכלא,

אמר רבי חייא, ומכאן משמע? משם משמע, שהוא עקר הכל, שכתוב

(יחזקאל א) ועל דמות הפסא דמות כמראה אדם. כמראה אדם, ולא מראה אדם. אמר רבי יצחק, כתוב כתפוח בעצי היער וגו'. כתפוח, ולא תפוח. כתפוח, שנפרד בגוניו, ובגונים אחוז הדבר. אמר רבי יהודה, אלו לא באת לכאן אלא לשמע הדברים הללו - די.

דכתיב, (יחזקאל א) ועל דמות הפסא דמות כמראה אדם. כמראה אדם, ולא מראה אדם. אמר רבי יצחק, כתיב, (שיר השירים ב) כתפוח בעצי היער וגו', כתפוח ולא תפוח. כתפוח: דמות פראש בגונו, ובגוניו אתאחדא מלה. אמר רבי יהודה, אלו לא אתינא הכא אלא למשמע מלין אליו, די.

שנינו, כתוב (זכריה יב) והיה הנכשל בהם ביום ההוא כדוד. כדוד, ולא דוד. כדוד שאמר והנה בעניי הכינותי לבית ה'. וכתוב (תהלים פו) פי עני ואביון אני. והוא היה מלך על מלכים והיה קורא לעצמו כך. אמר רבי אבא, אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא לא קרא להם כקדש, אלא קדש ממש, שכתוב קדש ישראל לה', ומשום כך כל אכליו יאשמו וגו'.

תאנא כתיב, (זכריה יב) והיה הנכשל בהם ביום ההוא כדוד. כדוד, ולא דוד. כדוד, דאמר, (דברי הימים א כב) והנה בעניי הכינותי לבית יי'. וכתבי, (תהלים פו) כי עני ואביון אני. והוא מלכא על מלכין הוה, והוה קרי לגרמיה הכי. אמר רבי אבא, זכאין אינון ישראל, דקודשא בריך הוא לא קרא לון כקדש, אלא קדש ממש, דכתיב קדש ישראל ליי', ובגין כך כל אכליו יאשמו וגו'.

בזמן שהיו ישראל בארץ הקדושה, היה יורד להם מזון ממקום עליון

(זוהר ח"ב קנד ע"ב)

רבי יצחק פתח, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו'. כמה צדיקים הם ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם וקרבים אליו מכל העמים, ובשביל ישראל נתן מזון ושבע לכל העולם, ואלמלא ישראל - לא נתן הקדוש ברוך הוא מזון לעולם, ועכשו שישאל בגלות, על אחת כמה וכמה שנוטלים מזון על אחד פי שנים.

בזמן שהיו ישראל בארץ הקדושה, היה יורד להם מזון ממקום עליון

(זוהר ח"ב קנד ע"ב)

רבי יצחק פתח, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלהיך וגו', כמה זכאין אינון ישראל, דקודשא בריך הוא אתרעי בהו, וקריב לון לגביה מכל עמיו, ובגניהו דישאל, יהיב מזונא ושבעא, לכל עלמא. ואלמלא ישראל, לא יהיב קדשא בריך הוא מזונא לעלמא, והשתא דישאל אינון בגלותא, על אחת כמה וכמה דנטלי מזונא על חד תרין.

בזמן שהיו ישראל בארץ הקדושה, היה יורד להם מזון ממוקום עליון, והם נותנים חלק תמצית לעמים עובדי פוכבים, וכל העמים לא נזונו אלא מהתמצית, ועכשו שישאל הם בגלות, התהפך לגון אחר.

בזמנא דהווי ישראל בארעא קדישא, הוה נחית לון מזונא מאתר עלאה, ואינון יהבי חולק תמצית לעמין עובדי כוכבים, ועמין בלהו לא אתזנו אלא מתמצית. והשתא דישאל אינון בגלותא, אתהפך בגוונא אחרא.

משל למלך שהתקין סעודה לבני ביתו. כל זמן שהם עושים את רצונו, אוכלים סעודה עם המלך, ונותנים לכלבים חלק העצמות לגר. בשעה שבני ביתו לא עושים את רצון המלך, נותן את כל הסעודה לכלבים, ומעלה להם את העצמות.

מתל למלכא, דאתקין סעודתא לבני ביתיה, כל זמנא דאינון עבדי רעותיה, אכלי סעודתא עם מלכא, ויהבי לכלבי חולק גרמין למגר. בשעתא דבני ביתיה לא עבדי רעותא דמלכא, מלכא יהיב כל סעודתא לכלבי, וסליק לון גרמי.

כמו זה, כל זמן שישאל עושים רצון רבונם, הם אוכלים על השלחן הזה של המלך, וכל הסעודות מתקנות להם. והם, מאותה שמחה שלהם, נותנים עצמות שהן תמצית לעובדי פוכבים. וכל זמן שישאל לא עושים רצון רבונם, הם הולכים לגלות, והסעודה הולכת לכלבים, ועולה להם התמצית. ככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא בגוים, שהרי תמצית הגעל שלהם הם אוכלים. אוי לבן המלך שיושב ומצפה לשלחן העבד, ומה שנשאר מתוך השלחן הוא אוכל.

בגוונא דא, כל זמנא דישאל עבדי רעותא דמאריהון, הא על פתורא דמלכא אינון אכלי, וכל סעודתא אתתקן להון. ואינון, מההוא חדוה דלהון, יהבי גרמי דאיהו תמצית לעובדי כוכבים. וכל זמנא דישאל לא עבדי רעותא דמאריהון, אזלי בגלותא, והא סעודתא לכלבי, ואסתלק לון תמצית (יחזקאל ד) ככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא בגוים, דהא תמצית דגעוליהון אכלי. ווי לברא דמלכא, דיתיב ומצפה לפתורא דעבדא, מה דאשתאר מגו פתורא איהו אכיל.

דוד מלכא אמר, (תהלים כג) תערף לפני שלחן נגד צררי דשנת בשמן ראשי פוסי רניה. תערף לפני שלחן - זו סעודת המלך. נגד צררי - אותם הכלבים שיושבים לפני השלחן ומצפים לחלקת

דוד מלכא אמר, (תהלים כג) תערף לפני שלחן נגד צוררי דשנת בשמן ראשי כוסי רניה. תערף לפני שלחן, דא סעודתא דמלכא. נגד צוררי, אינון כלבי דיתבי קמי פתורא, מצפאן לחולק גרמין,

עצמות, והוא יושב עם המלך בענג של הסעודה בשלחן.

דשנת בשמן ראשי - זה ראש הסעודה. שכל שמן ושמןניית ותקון הסעודה נתנים בראשונה לאהוב המלך. מה שנשאר נתן אחר כך לכלבים ולאותם עובדי השלחן. כוסי רניה - מלאה הכוס לפני אהוב המלך תמיד שלא יצטרך לבקש, ועל סוד זה היו ישראל תמיד עם שאר העמים.

דברי תורה בדרך

(זוהר ח"ב קנב ע"ב)
רבי חייא הנה הולך לרבי שמעון לטבריה, והיו עמו רבי יעקב בר אידי ורבי ייסא הקטן. עד שהיו הולכים, אמר רבי ייסא לרבי חייא, תמונה מה שכתוב (מלכים א ב) ולבני ברזלי הגלעדי תעשה חסד והיו באכלי שלחנה וגו'. אם כך, כל טוב ואמת לאכל על שלחנו ולא יותר, משאמר כאן והיו באכלי שלחנה. ועוד, לא כבוד המלך הוא שיאכל איש אחר על שלחן המלך, ולא צריך זה אלא המלך לבדו, וכל הגדולים שלו סביבו למטה מקונו.

אמר רבי חייא, לא שמעתי בזה דבר, ולא אמר. אמר לו לרבי יעקב בר אידי, ואתה שמעת בזה הדבר? אמר לו, אתם שיונקים בכל יום מדבש שמן העליון לא שמעתם, כל שכן אני. שאל

ואיהו יתיב עם מלכא בענוגא דסעודתא בפתורא.

דשנת בשמן ראשי, דא רישא דסעודתא, דכל משחא, ושמןניא, ותקון סעודתא, אתיהיב בקדמיתא לרחיקא דמלכא. מה דאשתאר, לבתר אתיהיב לכלבני, ולאנינון פלחי פתורא. כוסי רניה, מליא כסא קמי רחיקא דמלכא תדיר, דלא יצטריך למשאל. ועל רזא דא, הוו ישראל תדיר, עם שאר עמיו.

דברי תורה בדרך

(זוהר ח"ב קנב ע"ב)
רבי חייא הנה אזיל לגבי דרבי שמעון לטבריה, והוו עמיה רבי יעקב בר אידי, ורבי ייסא זעירא, עד דהוו אזלי, אמר רבי ייסא לרבי חייא, תימה מה דכתיב, (מלכים א ב) ולבני ברזלי הגלעדי תעשה חסד והיו באוכלי שלחנה וגו'. אי הכי כל טיבו וקשוט, למיכל על פתוריה ולא יתיר, מדקאמר הכא והיו באוכלי שלחנה. ותו, לאו יקרא דמלכא איהו, למיכל בר נש אחרא (דף קנ"ג ע"א) על פתוריה דמלכא, ולא אצטריך דא, אלא מלכא בלחודו, וכלהו רברבנוהי סחרניה, לתתא מניה.

אמר רבי חייא לא שמענא בהאי מידי, ולא אימא. אמר ליה לרבי יעקב בר אידי, ואת שמעת בהאי מידי. אמר ליה, אתון דינקין בכל יומא מדבשא דמשחא עלאה, לא שמעתון, כל שכן

את רבי ייסא, ואתה שמעתי בזה דבר?
אמר לו, אף על גב שאני תינוק ומלפני
מספר ימים באתי אליכם ולא זכיתי
מקדם לזה - אני כן שמעתי. פתח ואמר
וכו'.

אנא. אמר ליה לרבי ייסא, ואת שמעתי
מידי בהאי. אמר ליה אף על גב דאנא
רבנא ומיומין זעירין אתינא לגביכו, ולא
זכינא מקדמת דנא, אנא שמענא. פתח
ואמר וכו'.

בא רבי חי'א ונשקו על ראשו. אמר לו,
תינוק אתה, וחקמה עלייך שורה
בלבך. בינתיים ראו את רבי חזקיה שהיה
בא. אמר לו רבי חי'א, ודאי בחברות זו
הקדוש ברוך הוא יתחבר עלינו, שהרי
דברים חדושי תורה יתחדשו כאן.

אתא רבי חי'א, ונשקיה על רישיה, אמר
ליה רבנא אנתי, וחקמתא עלאה
שריא בלבך. אדחכי, חמו ליה לרבי
חזקיה דהנה אתי. אמר ליה רבי חי'א,
ודאי בחברותא דא, קדשא בריך הוא
יתחבר עלנא, דהא מלין חדתין
דאורייתא יתחדתון הכא.

ישבו לאכל. אמרו, כל אחד ואחד יאמר
דברי תורה בסעודה הזו.

יתבו למיכל. אמרו, כל חד וחד לימא
מלי דאורייתא בהאי סעודתא.

רבי יעקב אמר, כתוב (שמואל א י) ויהי כל
יודעו מאתמול שלשם וגו', הגם
שאול בנביאים. וכי שאול בחר ה' מקדם
לכן היה, שכתוב הראיתם אשר בחר בו
ה'. לא כתוב אשר בחר בו, אלא אשר
בחר בו, מקדם לכן. ובשעה שבא ונכנס
בין הנביאים והתנבא ביניהם, למה
תמהו?

רבי יעקב אמר, כתיב (שמואל א י) ויהי כל
יודעו מאתמול שלשם וגו', הגם
שאול בנביאים. וכי שאול בחר יי'
מקדמת דנא הוה, דכתיב, (שמואל א י)
הראיתם אשר בחר בו יי', אשר בחר בו
לא כתיב, אלא אשר בחר בו מקדמת
דנא. ובשעתא דאתא ועאל בין נביאי
ואתנבי ביניהו, אמאי תוהו.

אלא פשהקדוש ברוך הוא התרצה בו,
לא התרצה בו אלא למלכות, אבל
לא לנבואה. שהרי שני אלה לא נמסרו
כאחד באדם בעולם, פרט למושה הנאמן
העליון שזכה לנבואה ומלכות כאחד, ולא
נתן לשום אדם אחר שניהם כאחד.

אלא, כד קדשא בריך הוא אתרעי ביה,
לא אתרעי ביה אלא למלכו, אבל
לנבואה לא. דהא תרין אליו, לא
אתמסרו כחדא בבר נש בעלמא, בר
מושה מהימנא עלאה, דזכה לנבואה
ומלכו כחדא, ולא אתייהיב לבר נש
אחרא תרווייהו כחדא.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי שְׂמוּאֵל שָׁזָכָה לְשִׁנְיָהּם, לְנִבְיָאָה וּמְלָכוּת - לֹא כִּדְ! לְנִבְיָאָה זָכָה, שְׂפָתוֹב (שם א) וַיֵּדַע כֹּל יִשְׂרָאֵל מִדֶּן וְעַד בָּאֵר שְׁבַע כִּי נֶאֱמָן שְׂמוּאֵל לְנִבְיָא. לְנִבְיָא וְלֹא לְמֶלֶךְ. נְבִיא וְדִין הִיָּה. שְׂאֵם מֶלֶךְ הִיָּה, לֹא שְׂאֵלוֹ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ. אֲבָל הוּא לֹא הִיָּה אֶלָּא נְבִיא נֶאֱמָן, וְהִיָּה דֵּן אֶת דִּינֵי יִשְׂרָאֵל, שְׂפָתוֹב (שם ז) וְשִׁפְט אֶת יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן כְּשֶׁהִיָּה שְׂאוּל בְּנִבְיָאָה, תְּמַהוּ עָלָיו.

וְאִי תִימָא, הָא שְׂמוּאֵל דְּזָכָה לְתַרְוּוּיָהּוּ, לְנִבְיָאָה וּמְלָכוֹ. לֹאֵו הִכִּי. לְנִבְיָאָה זָכָה, דְּכַתִּיב, (שְׂמוּאֵל א ג) וַיֵּדַע כֹּל יִשְׂרָאֵל מִדֶּן וְעַד בָּאֵר שְׁבַע כִּי נֶאֱמָן שְׂמוּאֵל לְנִבְיָא. לְנִבְיָא וְלֹא לְמֶלֶךְ. נְבִיא וְדִין הִיָּה, דְּאִי מֶלֶךְ הִיָּה, לֹא שְׂאֵלוֹ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ. אֲבָל אִיְהוּ לֹא הִיָּה אֶלָּא נְבִיאָה מְהִימָנָא, וְהִיָּה דִּינֵהוּן דִּי יִשְׂרָאֵל, דְּכַתִּיב, (שְׂמוּאֵל א ז) וְשִׁפְט אֶת יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא כִּד הִיָּה שְׂאוּל בְּנִבְיָאָה, תְּוֹהוּ עָלָיהּ.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה שְׂרַתָּה עָלָיו נְבִיאָה, הוּאֵיל וְזָכָה לְמְלָכוּת? - אֶלָּא שְׁנִיָּהּם לֹא זָכָה בְּהֵם כְּאַחַד, (וּמְשׁוּם) (שֶׁהַנְּבִיאָה) שֶׁהַפְּלָכוּת נִתְּן לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהוֹדָה לוֹ עָלָיו בְּטָרְם הִיָּה מֶלֶךְ) וּמְשׁוּם שֶׁפְּלָכוּת הַתִּישְׁבָּה עַל הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל רוּחַ הַקְּדוּשׁ, הִיָּה בְּהַתְּעוֹרְרוֹת הַנְּבִיאָה קְדָם לָכוֹ. אֲבָל כְּשֶׁעָלָה לְמְלָכוּת, לֹא הִיָּתָה בּוֹ נְבִיאָה, אֶלָּא הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל רוּחַ הַשְּׁכָל לְדוֹן אֶמֶת הַתְּעוֹרְרָה עָלָיו, שְׂכָף רְאוּי לְמֶלֶךְ. וּבְעוֹד שֶׁהִיָּה בְּתוֹךְ אוֹתָם נְבִיאִים שְׂרַתָּה עָלָיו נְבִיאָה, וְלֹאֲחֵר שֶׁנִּפְרַד מֵהֵם לֹא הִיָּתָה בּוֹ נְבִיאָה.

וְאִי תִימָא, אֲמָאֵי שְׂרַתָּה עָלָיהּ נְבִיאָה, הוּאֵיל וְזָכָה לְמְלָכוֹ. אֶלָּא תַרְוּוּיָהּוּ לֹא זָכָה בְּהוּ כְּחֻדָּא. (וּבְגִין נִ"א נְבִיאָה) דְּמְלָכוֹ יְהִיב לִיָּה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוּדֵי לִיָּה עָלָה עַד לֹא הוּי מְלָכָא) וּבְגִין דְּמְלָכוֹ אֲתִישְׁבַּ עַל אֲתַעְרוּתָא דְרוּחַ קְדָשָׁא, הִיָּה בְּאֲתַעְרוֹ דְּנִבְיָאָה קְדָם לָכוֹ. אֲבָל כִּד סְלִיק לְמְלָכוֹ, לֹא הִיָּה בִיָּה נְבִיאָה, אֶלָּא אֲתַעְרוֹ דְרוּחַ סְכְּלָתָנוּ, לְמִידָן קְשׁוּט, אֲתַעְרַ עָלָיהּ, דְּהִכִּי אֲתַחֲזִי לְמְלָכָא. וּבְעוֹד דְּהִיָּה גּוֹ אֵינּוֹן נְבִיאֵי, שְׂרַתָּה עָלָיהּ נְבִיאָה, לְבִתְרָ דְּאֲתַפְּרֵשׁ מוֹנִיָּהּוּ, לֹא הִיָּה בִיָּה נְבִיאָה.

וְאַנָּא, מָאֵן יְהִיב לִי אֲתַעְרוּתָא דְרוּחַ קְדָשָׁא, לְמַהוּי בְּגוֹ נְבִיאֵי מְהִימָנֵי, תְּלַמִּידֵי דְרַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, דְּעַלְאִין וְתַתְּאִין זַעִין מוֹנִיָּה, כֹּל שְׂכּוֹן אֲנָא, לְמַהוּי בִּינִיכּוֹ.

וְאַנָּא, מָאֵן יְהִיב לִי אֲתַעְרוּתָא דְרוּחַ קְדָשָׁא, לְמַהוּי בְּגוֹ נְבִיאֵי מְהִימָנֵי, תְּלַמִּידֵי דְרַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, דְּעַלְאִין וְתַתְּאִין זַעִין מוֹנִיָּה, כֹּל שְׂכּוֹן אֲנָא, לְמַהוּי בִּינִיכּוֹ.

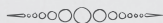
פֶּרֶק י"א
פּוֹרְשֵׁי
וַיִּגַּשׁ - הַקֶּת

ספּוּרֵי הַזּוֹהַר

תֵּכֵן עֵינַיִם

- קטו הקדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת וְנִסְתָּרוֹת
- קיז נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוֹם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל זוהר
- קכא מַעֲשֵׂה בְּעֶשֶׂיר שֶׁהַחֵל לַעֲסֹק בְּתוֹרָה
- קכה מַעֲלָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק

הקדוש ברוך הוא מגלה עמקות ונסתרות
(זוהר ח"ב כפג ע"ב - קצג ע"ב)
רבי שמעון ורבי אלעזר בנו היו הולכים
בדרך, והיו הולכים עמם רבי אבא
ורבי יוסי. עד שהיו הולכים, פגשו בזקן
אחד, והיה אוחז בידו תינוק אחד. הרים
עיניו רבי שמעון וראה אותו. אמר לו
לרבי אבא, ודאי דברים חדשים יש לנו
אצל הזקן.

כאשר הגיעו אליו, אמר רבי שמעון,
במשא הקשור בגבך אתה בא?
מי אתה? אמר לו, יהודי אני. אמר,
דברים חדשים ודאי ביום זה אצלך. אמר
לו, להיכן הוא דרכך? אמר לו, דירתי
היתה באלו פורשי המדבר, שהייתי
משתדל בתורה, ועתה באתי לישוב
לשבת בצל הקדוש ברוך הוא בימים אלו
של החדש השביעי הזה.

שמח רבי שמעון, אמר, נשב, בודאי
הקדוש ברוך הוא שלח אותך
אלינו. אמר לו, חייך שנשמע דבר מפיה,
מאלו הדברים החדשים עתיקים
שנטעתם שם במדבר מחדש השביעי
הזה, ומדוע נפרדתם עתה מהמדבר לבא
לישוב? אמר לו אותו הזקן, בשאלה זו
ידעתי שחכמה אצלך ודברך מגיעים
לרקיעי החכמה (נוטים לתקיעת החכמה).

פתח הזקן והוא ואמר, (דברים א) ובמדבר
אשר ראית אשר נשאף ה' אליהיך
כאשר ישא איש את בנו וגו'.

הקדוש ברוך הוא מגלה עמקות ונסתרות
(זוהר ח"ב כפג ע"ב - קצג ע"ב)
רבי שמעון ורבי אלעזר בריה, הוו אזלי
בארחא, והוו אזלין עמהון, רבי אבא
ורבי יוסי, עד דהוו אזלי אערעו בחד
סבא, והוה אחיד בידיה חד ונוקא, זקף
עיניו רבי שמעון וחמא ליה, אמר ליה
לרבי אבא ודאי מלין חדתין אית גבן
בהאי סבא.

כד מטו לגביה, אמר רבי שמעון, במטול
דקופטרך בגבך קא אתית, מאן את.
אמר ליה, יודאי אנא. אמר, מלין חדתין
ודאי יוקא דא לגבך, אמר ליה לאן הוא
ארעך. אמר ליה, דיורי הוה באינון פרישי
מדברא, דהוינא, משתדל באורייתא,
והשתא אתינא לישובא, למיתב בצלא
דקודשא בריך הוא, באלין יומי דירחא
שביעאה דא.

חדי רבי שמעון, אמר, גתיב, דודאי
קדשא בריך הוא שדרך לגבן. אמר
ליה, חייך דנשמע מלה מפומך, מאינון
מלין חדתין עתיקין, דנטעתון תמן
במדברא, מהאי ירחא שביעאה. ואמאי
אתפרשתון השתא ממדברא, למיתי
לישובא. אמר ליה ההוא סבא, בשאלתא
דא, ידענא דחכמתא גבך, ומילך מטו
לרקיעי דחכמתא. (ס"א גטו לתקיעו דחכמתא).

פתח ההוא סבא ואמר, (דברים א) ובמדבר
אשר ראית אשר נשאף ה' אליהיך
כאשר ישא איש את בנו וגו'.

ועוד, שלא מתישבים דברי תורה אלא שם, שאין אור אלא אותו היוצא מתוך החשף. שכאשר נכנע צד זה, מתעלה הקדוש ברוך הוא למעלה ומתפכד בכבודו, ואין עבודת הקדוש ברוך הוא אלא מתוך החשף, ואין הטוב אלא מתוך הרע. וכאשר נכנס בן אדם בדרך רעה ועזב אותה, אז מתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו, ועל זה שלמות הכל - טוב ורע כאחד, ולעלות אחר כך בטוב, ואין טוב אלא ההוא שיצא מתוך הרע. ובטוב זה מתעלה כבודו, וזוהי עבודה שלמה.

דלא מתישבון מלי דאורייתא, אלא תמון. דלית נהורא אלא ההוא דנפיק מגו חשוכא, דכד אתכפיא סטרא דא, אסתלק קדשא בריך הוא לעילא, ואתיקר ביקריה. ולית פולחנא דקודשא בריך הוא, אלא מגו חשוכא, ולית טובא אלא מגו בישא. וכד עאל בר נש באורח בישא, ושביק ליה, פדיון אסתלק קדשא בריך הוא ביקריה, ועל דא שלימו דכלא טוב ורע כחדא, ולאסתלקא לבתר בטוב, ולית טוב אלא ההוא דנפק מגו בישא. ובהאי טוב, אסתלק יקריה, ודא איהו פולחנא שלים.

ואנחנו עד עכשו יושבים שם כל ימי השנה בכדי להכניע במדבר לצד האחר. עכשו שהגיע זמן עבודת הקדוש של צד הקדשה, חזרנו לישוב, ששם היא עבודתו. ועוד, שעתה בראש השנה הגיע זמן של הנחש ההוא לתבע דין מלפני הקדוש ברוך הוא, ושם הוא שולט, ומפני כך יצאנו משם ובאנו לישוב וכו'.

ואנו, עד השתא יתיבנא תמון, כל יומי שתא, בגין לאכפיא במדברא ליהוא סטרא. השתא דמטא זמנא דפולחנא קדישא, דסטרא דקדושה, אהדרנא לישובא דתמון איהו פולחנא דיליה. ותו, דהשתא בראש השנה מטא זמנא דההוא תוין, למתבע דינא מקמי קדשא בריך הוא, ותמון איהו שליט. ובגין כך נפקנא מתמון ואתינא לישובא וכו'.

בתוך כך הנה רבי שמעון בוכה ושמת. נשאו עינים וראו חמשה מאלה האנשים הפרושים שהיו הולכים אחריו לבקש אותו. עמדו. אמר רבי שמעון, מכאן והלאה מה שמך? אמר, נהוראי סבא, משום שיש נהוראי אחר אצלנו. הלכו רבי שמעון והחברים האלה עמו שלשה מילין. אמר רבי שמעון לאלו האחרים, מה דרך זו אצלכם? אמרו, לבקש את הזקן הזה, שממיו אנו

אדהכי הנה רבי שמעון בכי וחדי. זקפו עיניו, וחנו חמשה מאינון פרושים, דהו אזלי אבתריה, למתבע ליה. קמו. אמר רבי שמעון, מכאן ולהלאה מה שמך. אמר, נהוראי סבא, בגין דנהוראי אחרא אית גבן. אזלו רבי שמעון ואינון חברייה עמיה תלת מילין, אמר רבי שמעון, לאינון אחרנין, מה ארחא דא גביכו. אמרו, למתבע ליה להאי סבא, דמיומי אנו שתאן במדברא.

שׁוֹתִים בַּמִּדְבָּר. בָּא רַבִּי שְׁמֵעוֹן וּנְשָׁקוּ.
אָמַר לוֹ, שְׁמַךְ נְהוֹרָאִי, וְאֹרֵךְ אֶתְּהָ, וְאֹרֵךְ
עִמָּךְ נִמְצָא.

פִּתַּח רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְאָמַר, (דניאל ב) הוּא
מְגַלֵּה עֲמֻקּוֹת וְנִסְתָּרוֹת, יוֹדֵעַ מַה
בַּחֲשֵׁךְ, וְהָאֹר שׁוֹרֵה עִמּוֹ. הוּא גְלָא
עֲמֻקְתָּא וְנִסְתָּרְתָּא - הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְגַלֵּה עֲמֻקּוֹת וְנִסְתָּרוֹת, שְׁכַל הַדְּבָרִים
הָעֲמֻקִּים וְהַנִּסְתָּרִים הַעֲלִיּוֹנִים הוּא מְגַלֵּה
לְהֵם. וְמַה הַטַּעַם מְגַלֵּה לְהֵם? מִשּׁוּם
שֶׁיָּדַע מַה בַּחֲשׂוֹכָא. שְׁאִם לֹא הִיָּה
הַחֲשֵׁךְ, לֹא נִדְעָה הָאֹר. וְהוּא יָדַע מַה
בַּחֲשֵׁךְ, וּמִפְּנֵי כֵן מְגַלֵּה עֲמֻקּוֹת וְנִסְתָּרוֹת.
שְׁאִם לֹא הַחֲשֵׁךְ, לֹא יִתְגַּלֵּוּ הַדְּבָרִים
הָעֲמֻקִּים וְהַנִּסְתָּרִים. וְנְהוֹרָא עִמָּה שְׁרָא -
מַהוּ אֹרֵךְ? אֹרֵךְ שְׁמֵעוֹן מִתּוֹךְ הַחֲשֵׁךְ.

וְאֵנָּה, מִתּוֹךְ הַחֲשֵׁךְ שֶׁהִיָּה בַּמִּדְבָּר, מִתְגַּלֵּה
לָנוּ אֹרֵךְ זֶה. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׂרָה
עִמָּךְ אֹרֵךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. הֲלָכּוּ
רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְהַחֲבָרִים שֶׁלְּשָׁה מִיְלִין אֵלּוֹ
אֲחֵרִיו. אָמַר לוֹ, מִדּוּעַ לֹא הוֹלְכִים אֵלּוֹ
עִמָּךְ כְּבָרָא שׁוֹנָה? אָמַר לוֹ, לֹא רְצִיתִי
לְהִטְרִיחַ לָבֵן אֶדָם עִמִּי. עֲכָשׁוּ שְׂבָאוֹ, גִּלְךָ
כְּאֶחָד. הֲלָכּוּ, וְרַבִּי שְׁמֵעוֹן הִלְךָ לְדַרְכּוֹ.
אָמַר רַבִּי אַבְבָּא, הֲרִי אָנּוּ יוֹדְעִים אֶת שְׁמוֹ,
וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ אֶת שְׁמוֹ שֶׁל מֵר? אָמַר לוֹ,
מִמְּנוּ יוֹדְעִי שְׁלֵא לְהִתְרַאוֹת.

נִפְלְהָ לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוֹלֵת יִשְׂרָאֵל זוּהַר
(ויקרא ו' ע"א וע"ב וחי' ע"א)
רַבִּי אַחָא הִנֵּה הוֹלֵךְ בְּדַרְךָ, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי
הַיְהוּדָה. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי

אֶתְּהָ רַבִּי שְׁמֵעוֹן וּנְשָׁקִיהָ, אָמַר לִיהָ,
נְהוֹרָאִי שְׁמַךְ, וְנְהוֹרָא אֲנִתְּ, וְנְהוֹרָא עִמָּךְ
שְׁרִי.

פִּתַּח רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְאָמַר, (דניאל ב) הוּא גְלָא
עֲמֻקְתָּא וְנִסְתָּרְתָּא יוֹדֵעַ מַה
בַּחֲשׂוֹכָא וְנְהוֹרָא עִמָּה שְׁרָא. הוּא גְלָה
עֲמֻקְתָּא וְנִסְתָּרְתָּא, קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
גְלִי עֲמֻקְתָּא וְנִסְתָּרְתָּא, דְּכָל עֲמֻקִּין
סְתִימִין עֲלֵאִין אִיהוּ גְלִי לוֹן. וּמֵאִי טַעֲמָא
גְלִי לוֹן. בְּגִין דִּי יָדַע מַה בַּחֲשׂוֹכָא.
דְּאֵלְמֵלָא חֲשׂוֹכָא לֹא אֲתִיָּדַע נְהוֹרָא.
וְאִיהוּ יוֹדֵעַ מַה בַּחֲשׂוֹכָא. וּבְגִין כֵּן גְלִי
עֲמֻקְתָּא וְנִסְתָּרְתָּא, דְּאִי לֹא חֲשׂוֹכָא
לֹא יִתְגַּלֵּינָן עֲמֻקִּין וְנִסְתָּרָאֵן. וְנְהוֹרָא
עִמָּה שְׁרָא. מֵאֵן נְהוֹרָא דָּא. נְהוֹרָא (דף קפ"ו
ע"ב) דְּאֵתְגַּלְיָא מְגוֹ חֲשׂוֹכָא.

וְאֵנָּה מְגוֹ חֲשׂוֹכָא דְהוּהוּ בַּמִּדְבָּרָא, אֲתִגְלִי
לָנוּ נְהוֹרָא דָּא. רַחֲמֵנָא יִשְׂרִי עִמָּךְ
נְהוֹרָא, בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי. אֲזֵלִי
רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְחַבְרֵיָא, אֲלִין תְּלַת מִיְלִין
אֲבַתְרִיהָ, אָמַר לִיהָ, אֲמֵאִי לֹא אֲזֵלִי אֲלִין
עִמָּךְ כְּקַדְמִיתָא. אָמַר לִיהָ, לֹא בְעֵינָא
לְאַטְרַחָא לְבַר נֶשׁ עִמִּי, הַשְׁתָּא דְאַתּוֹ נְזִיל
כְּחַדָּא. אֲזֵלוּ, וְרַבִּי שְׁמֵעוֹן אֲזֵל לְאַרְחִיָּה.
אָמַר רַבִּי אַבְבָּא, הָא אֵנָּה יוֹדְעָא שְׁמִיָּה,
וְאִיהוּ לֹא יוֹדֵעַ שְׁמִיָּה דְמֵר, אָמַר לִיהָ,
מִזְנִיהָ יוֹדְעָא דְלֹא לְאַתְחַזְאָה.

נִפְלְהָ לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוֹלֵת יִשְׂרָאֵל זוּהַר
(ויקרא ו' ע"א וע"ב וחי' ע"א)
רַבִּי אַחָא הִנֵּה הוֹלֵךְ אֲזִיל בְּאַרְחָא, וְהוּהוּ עִמִּיהָ
רַבִּי יְהוּדָה, עַד דְּהוּוּ אֲזֵלִי, אָמַר רַבִּי

יהודה, זה ששינינו בתולת ישראל, בתולה דאתברכא מן שבע (ס"א מישראל), דאקרי בת שבע, ואוקמוה בכמה אתר. ובתולה לתתא, ירתא ז' ברכות בגינה. והא כתיב ואתה בן אדם שא קינה על בתולת ישראל, ודאי עלה אתמר, על כנסת ישראל. ודא קשיא מפלא, דכתיב (עמוס ה) נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל. וזה שאמרו כל החברים בדבר זה הוא יפה. אבל אם הפרשה נאמרה בדרך של נחמה, היינו אומרים כן, אבל בקינה הוא נאמר, והרי הכתוב מוכיח כן.

יהודה, הא דתנינן בתולת ישראל, בתולה דאתברכא מן שבע (ס"א מישראל), דאקרי בת שבע, ואוקמוה בכמה אתר. ובתולה לתתא, ירתא ז' ברכות בגינה. והא כתיב ואתה בן אדם שא קינה על בתולת ישראל, ודאי עלה אתמר, על כנסת ישראל. ודא קשיא מפלא, דכתיב (עמוס ה) נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל. והאי דקא אמרי כלהו חבריאי במלה דא שפיר הוא. אבל אי פרשתא אתמר בארע נחמה הוינן אמרי הכי. אבל בהאי קינה אתמר, והא קרא אוכח הכי.

אמר לו, ודאי כן זה, והרי הנה קשה לי אותו דבר יותר מהכל, ובאנו אל רבי שמעון בחשכות פנים. אמר לי, מפראה פניך נודע מה שבלבך. אמרתי לו, ודאי שפני ולבי שוים. אמר לי, אמר לי דברך. אמרתי לו, כתוב נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל. מי שיש לו רגז באשתו ויצאה ממנו, לא תחזר לעולמים. אם כן, אוי לבנים שגרשו עמה. אמר לי, ולא מספיק לך מה שאמרו כל החברים? אמרתי, הרי שמעתי דבריהם, שהיו מאהבה, ולא מתישבים בלבי.

אמר ליה ודאי הכי הוא, והא הנה קשיא לי ההוא מלה יתיר מפלא, ואתינן לגבי דרבי שמעון, בחשוכן דאנפין. אמר לי, מחיזו דאנפך, אשתמודע מה דבלבך. אמינא ליה ודאי, דאנפי ולבי שוין. אמר לי אימא לי מלך. אמינא ליה, כתיב נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל, מאן דאית ליה רוגזא בדביתהו, ונפקא מניה, לא תהדר לעלמין, אי הכי ווי לבנין דאתתרכו עמה. אמר לי, ולא סגי לך מה דאמרו כלהו חבריאי. אמינא, הא שמענא מליהו, דהוה מרחמי, ולא מתישבון בלבאי.

אמר, כל מה שאמרו החברים יפה ונאה, אבל אוי לדור פשהרועים אין נמצאים, והצאן סוטים והולכים, ולא יודעים לאיזה מקום הולכים, לא ימינה ולא שמאלה. ודאי שפסוק זה צריך להכיר, וכלם גלויים לאותם שרואים בדרך התורה בדרך אמת.

אמר, כל מה דאמרו חבריאי כלל שפיר ויאות, אבל ווי לדרא כד רעין לא משתבחי, וענא סאטן ואזליו, ולא ידעין לאן אתר אזלי, לא לימינא ולא לשמאלא. ודאי האי קרא בעיא למנדע, וכלהו גליין לאינון דחמאן בארעא דאורייתא בארע קשוט.

בא ראה, בכל הגליות שגלו ישראל, לכלן שם זמן וקוץ, ובכלן היו ישראל שבים לקדוש-ברוך-הוא, ובתולת ישראל היתה שבה למקומה, באותו זמן שגזר עליה. ועכשו בגלות האחרונה הוא אינו כף, שהרי לא לא תשוב כף כמו בפעמים האחרות. והפסוק הזה מוכיח, שפכתוב נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל. נפלה ולא אוסיף להקימה לא כתוב.

תא חזי, בכלהו גלוותא דגלו ישראל, לבלהו שוי זמנא וקצא, ובבלהו הווי ישראל תיבין לקודשא בריך הוא, ובתולת ישראל הוה תבת לאתרהא, בההוא זמנא דגזר עליה. והשתא בגלותא דא בתראה לאו הכי, דהא היא לא תיתוב הכי בזמנין אחרנין, והאי קרא אוכח, דכתיב נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל, נפלה ולא אוסיף להקימה לא כתיב.

משל למלך שרגז על הגבירה וזרק אותה מהיכלו לזמן ידוע. כשהיה מגיע אותו זמן, מיד הגבירה היתה נכנסת ושבה לפני המלך, וכן פעם אחת ושתיים ושלוש פעמים. לפעם האחרונה התרחקה מהיכל המלך, והשליך אותה המלך מהיכלו לזמן רחוק. אמר המלך, הפעם הוא אינה כשאר הפעמים שהיא תחזר לפני כף, אלא אני אלך עם כל בני היכלי ואבקש אותה.

מתל למלכא דרגז על מטרוניתא, ואשדי לה מהיכליה, לזמנא ידיעא. כד הוה מטי ההוא זמנא, מיד מטרוניתא הות עאלת ותבת קמי מלכא. וכן זמנא חד, ותרי, ותלת זמנין. לזמנא בתרייתא, אתרחקת מהיכלא דמלכא, ואשדי לה מלכא מהיכליה לזמנא רחיקא. אמר מלכא, האי זמנא לאו הוא כשאר זמנין דהיא תיתי קמאי הכי, אלא אנא איזיל עם כל בני היכלי ואתבע עליה.

כשהגיע אליה, ראה אותה שהיתה שוכבת בעפר. מי ראה את כבוד הגבירה באותו זמן ואת בקשות המלך פנגדה, עד שהמלך אווז אותה בידו ומקים אותה, ומביא אותה להיכלו, ונשבע לה שלא יפרד ממנה לעולמים ולא יתרחק ממנה.

כד מטא לגבה, חמא לה דהוה שכיבת לעפרא. מאן חמא יקרא דמטרוניתא בההיא (דף ו' ע"ב) זמנא, ובעותין דמלכא לקבלה עד דאחיד לה מלכא בידוי, ואוקים לה, ואייתי לה להיכליה, ואומי לה דלא יתפרש מינה לעלמין, ולא יתרחיק מינה.

כף קדשא בריך הוא, כל זמנין דכנסת ישראל בגלותא, כד הוה מטי זמנא, היא אתיאת והדרת קמי מלכא. והשתא בגלותא דא לאו הכי, אלא קדשא בריך

כף קדשא בריך הוא, כל זמנין דכנסת ישראל בגלותא, כד הוה מטי זמנא, היא אתיאת והדרת קמי מלכא. והשתא בגלותא דא לאו הכי, אלא קדשא בריך

יאחזו בידיה ויקים אותה ויתפייס עמה וישיב אותה להיכלו. ובא תראה שפך זה, שהרי כתוב נפלה לא תוסיף קום, ועל זה כתוב (עמוס ט) ביום ההוא אקים את ספת דויד הנפלת. היא לא תוסיף קום כמו בפעמים האחרות, אבל אני אקים אותה. ועל זה כתוב, ביום ההוא אקים את ספת דויד הנפלת, אני אקים את ספת דוד. מי זו ספת דוד? זו בתולת ישראל. הנפלת, כמו שכתוב נפלה. וזהו כבודה של בתולת ישראל ותשבחתה, וזה למדנו באותה שעה.

אמר רבי יהודה, ודאי דברת על לבי והתישב, וזהו ברור הדבר. וזה הולך כמו דבר אחד ששמעתי ושכחתי, ועכשו הרוחתי אותו. ששנינו, אמר רבי יוסי, עתיד הקדוש ברוך הוא להכריז על כנסת ישראל ויאמר, (ישעיה נב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלם. כמי שאוחז בידי חברו ויאמר: התנער, קום! כך הקדוש ברוך הוא יאחז בה ויאמר: התנערי, קומי!

אמר לו רבי אחא, וכך כל אותם בני היכל המלך פותחים בלשון זה. זהו שכתוב (שם ט) קומי אורי כי בא אורף, הרי המלך כאן, ודאי שאז הוא הכבוד שלה, ושמתת הכל לשמלך מתפייס עמה. כתוב (מלכים א א) ותבא בת שבע אל המלך החדרה, כמו זה, בכל אותן הפעמים היא באה אל המלך ועומדת לפניו. זהו שכתוב (מלכים א א) ותבא לפני המלך, ותעמד לפני המלך. אבל בפעם הזו לא

הוא יחיד בידיה, ויקים לה, ויתפייס בהדה ויטיב לה להיכליה. ותא חזי דהכי הוא, דהא כתיב נפלה לא תוסיף קום, ועל דא כתיב (עמוס ט) ביום ההוא אקים את ספת דויד הנפלת, היא לא תוסיף קום כזמניו אחריו, אבל אנא אקים לה. ועל דא כתיב ביום ההוא אקים את ספת דוד הנפלת, אני אקים את ספת דוד. מאן ספת דוד. דא בתולת ישראל. הנפלת: כמה דכתיב נפלה. ודא היא יקרא דבתולת ישראל, ותשבחתה דילה. ודא אוליפנא בההיא שעתא.

אמר רבי יהודה, ודאי מלילתא על לבאי, ואתישבא, ודא ברירו דמלה. ואזלא האי, כמלה חדא דשמענא ושכחנא, והשתא רווחנא לה, דתגיגו, אמר רבי יוסי, זמין קדשא בריך הוא לאכרזא על כנסת ישראל ויימא, (ישעיה נב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלם, כמאן דאחיד בידי דחבריה ויימא התנער, קום, כך קדשא בריך הוא יחיד בה ויימא התנערי, קומי.

אמר ליה רבי אחא, וכן כל אינון בני היכלא דמלכא בלישנא דא פתחין, הדא הוא דכתיב (ישעיה ט) קומי אורי כי בא אורף, הא מלכא הכא, ודאי כדן הוא יקרא דילה, וחדוותא דכלא, בד מלכא אתפייס בהדה. כתיב (מלכים א א) ותבא בת שבע אל המלך החדרה כגונא דא, בכל אינון זמנין איהי אתת לגבי דמלכא, וקמות קמיה, הדא הוא דכתיב, (מלכים א א) ותבא לפני המלך,

כך, אלא המלך ילך אליה ויתפייס עמה וישיב אותה להיכלו. זהו שכתוב הנה מלךך יבא לך, ודאי, ולא את אליו. יבא לך, לפייס אותך. יבא לך, להקים אותך. יבא לך, להשלים אותך בכל. יבא לך, להכניס אותך להיכלו ולהזדוג עמך זוג עולמים, כמו שנאמר וארשתיו לי באמונה.

עד שהיו הולכים, פגש בהם רבי אבא. אמרו, הרי בעל החכמה בא, נקבל פני השכינה. כשקרבו אליו, השתמט מהאכף שהיה יושב עליו, וירד אליהם. פתח ואמר וכו'.

קמו והלכו אחרי רבי אבא שלשה מילין.

מעשה בעשיר שהחל לעסק בתורה

(זוהר ויקרא ט ע"א וע"ב)
מעשה באותו עשיר שהקריב לפני הכהן שני יונים. כשקראה אותו הכהן, אמר לו, הקרבן הזה אינו שלך. הלך לביתו והיה עצוב. אמרו לו אחיו, למה אתה עצוב? אמר להם, שהכהן לא הקריב את קרבני. אמרו לו, ומה הוא? אמר להם, שני יונים. אמרו לו, והרי זה של עני, ולא שלך! שהרי כתוב, ואם דל הוא ואין ידו משגת וגו', אלא הקרבן קרבנך. אמר להם, ומה הוא? אמרו לו, שור אחד.

אמר להם, ומה כל כך חמורה מחשבת החטא? נדרתי שלא אעלה על לבי

ותעמוד לפני המלך. אבל בזמנא דא לאו הכי, אלא מלפא ייתי לגבה, ויתפייס בהדה, וינתיב לה להיכליה. הדא הוא דכתיב (זכריה ט) הנה מלךך יבא לך ודאי, ולא אנת לגביה, יבא לך, לפייסא לך. יבא לך, לאקמא לך. יבא לך, לאשלמא לך בכלא. יבא לך, לאעלאה לך להיכליה, ולאזדוגא עמך זוגא דעלמין, כמה דאת אמר (הושע ב) וארשתיו לי באמונה.

עד דהוו אזלי פגע בהו רבי אבא. אמרו, הא מאריה דחכמתא אתי, נקבל אנפי שכינתא. כד קריבו בהדיה, אשתמיט מוססטורא דקופטורא, ונחת גבון. פתח ואמר וכו'.

קמו ואזלו אבתריה דרבי אבא, ג' מילין.

מעשה בעשיר שהחל לעסק בתורה

(זוהר ויקרא ט ע"א וע"ב)
עובדא בההוא עתירא, דקריב קמי כהנא תרין יונין, כד חמא ליה כהנא, אמר ליה, לאו דיךך הוא האי קרבנא. אתא לביתה והוה עציב. אמרו ליה אחוי אמאי את עציב. אמר להו, דלא קריב לי כהנא קרבנא דילי. אמרו ליה ומאי איהו. אמר להו תרין יונין. אמרו ליה, והא מן מסבנא איהו, ולא דידך. דהא כתיב, ואם דל הוא ואין ידו משגת וגו'. אלא קריב קרבנך. אמר להו קאי איהו. אמרו ליה חד תורא.

אמר להו, ומה כל כך חמורה מחשבת דחטאת. נדרנא, דלא אסלק על

מחשבת חטא. משם והלאה מה עשה? כל יום התעסק בסחורה, ובלילה היה ישן. כשהתעורר, היה קורא לאחיו, ולמדו אותו דברי תורה, והיה לומד עד שיעלה היום, ונמצא שלמד תורה, והיו קוראים לו יהודה האחר. יום אחד פגש בו רבי ייסא סבא, והיה מפריש נכסיו, חצי לעניים וחצי לסחורה על הים עם אותם אנשים שפורשים לימים, והיה יושב ולומד תורה.

פתח ואמר, (שמואל א טו) ויאמר שאול אל הקיני. מי הוא הקיני? אלו בני יתרו, חמיו של משה, שעשו קן במדבר כמו הדרור הזה, כמו שנאמר (תהלים כב) ודרור קן לה, כדי ללמד תורה. שתורה לא צריכה תפנוקים ולא סחורה, אלא לעמל בה יומם ולילה. משום כך נסעו למדבר מהענג של יריחו. זהו שכתוב (שופטים א) ובני קיני חתן משה עלו מעיר התמרים וגו'.

ואתה עשית חסד עם כל בני ישראל. משום שנתן למשה להנות בביתו, ומשה היה כלל של כל ישראל. ועוד, משום שלמד פרשה אחת יותר בתורה, ובזה עשה חסד עם ישראל.

למה בא הדרור הזה פאן במלחמת עמלק? אלא אמר שאול, כשיצאו ישראל ממצרים, מכל שאר אמות העולם לא היה מי שיזדוג עם ישראל לקטרג להם, אלא רק עמלק, והוא עשה רע לישראל וערף בהם קרב, ואתה

לבאי מחשבה דחטאה. מתמן ולהלאה מה עבד. כל יומא אשתדל בסחורתא, ובליליא הוה נאים, כד אתער, הוה קרי לאחוי, ואוליפו ליה מילי דאורייתא, והוה לעי עד דסליק יממא. ואשתכח דאוליף אורייתא, והוה קארי ליה יהודה אחרא. יומא חד איערע ביה רבי ייסא סבא, והוה פריש נכסוי, פלגו למספני ופלגו לסחורתא על ימא, באינון גבדין פרישי ימין. והוה יתיב ולעי באורייתא.

פתח ואמר, (שמואל א טו) ויאמר שאול אל הקיני. מאן הוא קיני. אליו בני יתרו חמוי משה, דעבדו קנא במדברא, כהאי דרור, כמה דאת אמר, (תהלים כב) ודרור קן לה. בגין למלעי באורייתא. דאורייתא לא בעיא תפנוקין, ולא סחורתא, אלא לאעמלא בה יממא ולילי. בגין כך נטלו למדברא, מענגא דיריחו, הדא הוא דכתיב (שופטים א) ובני קיני חתן משה עלו מעיר התמרים וגו'.

ואתה עשית חסד עם כל בני ישראל. בגין דאהני למשה בביתיה. ומשה כללא דכל ישראל הוה. ותו, בגין דאוליף פרשתא חדא יתיר באורייתא, ובדא עביד חסד עם ישראל.

אמאי קא אתא הכא מלה דא במלחמתא דעמלק. אלא אמר שאול, כד נפקו ישראל ממצרים, מכל שאר אומין דעלמא לא הוה מאן דאזדוג להו לישראל לקטרגא להו, אלא עמלק, והוה עבד ביש לישראל ואגח קרבא בהו,

הקדמת להם שלום ועשית חסד עם כלם, ומשום כך אין אתה פדאי להתחבר עמם.

ואנת אקדמת להו שלם, ועבדת חסד עם כלהו, ובגני כף לית אנת פדאי לאתחברא בהו.

ולא עוד, אלא מה כתיב ביה ב'תרו, וינח יתרו חתנו משה עלה וזבחים לאלהים, שהוא הקריב קרבן לקדוש-ברוך-הוא ונא להתגיר. מה זה אומר? שקרבנו חשוב לפני הקדוש ברוך הוא. ומשום שהוא הקריב קרבן לקדוש-ברוך-הוא, כתוב ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתנו משה לפני האלהים. לפני האלהים דוקא. מכאן למדנו, שכל מי שמקריב קרבן ברצון הלב, הקדוש ברוך הוא מזדמן לעמתו.

ולא עוד, אלא מה כתיב ביה ב'תרו, (שמות יח) וינח יתרו חתנו משה עולה וזבחים לאלהים, דהוא אקריב קרבנא לקודשא בריך הוא, ואתא לאתגירא. מאי קא מיירי. דקרבניה (דף ט' ע"ב) חשיב קמי קדשא בריך הוא. ובגין דאיהו אקריב קרבנא לקודשא בריך הוא, כתיב, (שמות יב) ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתנו משה לפני האלהים. לפני האלהים דייקא. מכאן אוליפנא דכל מאן דאקריב קרבנא ברעותא דלבא, קדשא בריך הוא אזדמן לקבליה.

בא ראה, קרבן העני חשוב לפני הקדוש ברוך הוא, שהרי הוא הקריב שני קרבנות לפניו, אחד חלב ודמו, ואחד אותו שהקריב. שהרי אין לו לאכל, והוא הביא קרבן. קרבן העני קל מהכל - שני תורים או שני בני יונה, ואם לא - מעט קמח, ומתכפר בו, ובאותה שעה מכריזים ואומרים: כי לא בזה ולא שקץ ענות עני. כל כך למה? כי קרבן העני עדיף מהכל, שהרי הוא גרם לי להיות בגודלו של הקדוש ברוך הוא, והוא גרם לי להיות בחלק של התורה. משום כך חלקתי כל נכסי (חלקתי נכסי, חצי) לעניים, שהרי הם גרמו לי כל זה.

תא חזי, קרבנא דמספנא חשיב קמי קדשא בריך הוא, דהא הוא קריב תרי קרבנין לקמיה. חד חלביה ודמיה. וחד ההוא דקריב. דהא לית ליה למיכל, והוא אייתי קרבנא. קרבנא דעני קליל מכלא תרין תורין, או תרין בני יונה, ואי לאו, זעיר קמחא, ומתכפר ביה וההוא שעתא מכריזין ואמרי, כי לא בזה ולא שקץ ענות עני. כל כך למה. בגין דקרבנא דעני עדיף מכלא. דהא הוא גרים לי למהוי בעדביה דקודשא בריך הוא, הוא גרים לי למהוי בחולקא דאורייתא. בגין כך פליגנא כל נכסיס"א פליגנא נכסי, פליגנא) למספני, דהא אינון גרמו לי כולי האי.

כְּמוֹ שֶׁהֶעֱנִי הַרְתִּיחַ חֲלָבוֹ וְדָמוֹ, כִּף אוֹתוֹ
הִקְמַח מִרְתִּיחִים בְּשִׁמּוֹן מִשְׁחָה. וְכִף
לְמִדְנוֹ, שְׁאֶפְלוּ כָּל אָדָם מִקְרִיב אֶת
הַמִּנְחָה הַזֹּאת עַל הַמִּנְחָת וּמִנְחַת מִרְחֶשֶׁת,
מִשׁוּם שֶׁכִּמוֹ שֶׁהַחֹטֵא הַרְתִּיחַ אֶת חֲלָבוֹ
וְדָמוֹ בְּאֵשׁ הַיֵּצֶר הָרַע וְכָל אֲיִבְרֵי רִתְחוֹ
בְּאֵשׁ - כִּף הַקֶּרֶב הַזֶּה כְּמוֹ כֵּן מִמֶּשֶׁ,
וְעַקֵּר הַקֶּרֶב כְּמוֹ הַחֹטֵא, וְלִהְיוֹת לְפָנָי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רְצוֹן לְבוֹ וְרוּחוֹ וְנִפְשׁוֹ,
שֶׁהָאֵשׁ חֲבִיב מֵהַכָּל לְפָנָיו.

אֲשֶׁרֵי חֲלָקִים שֶׁל הַצְּדִיקִים שְׁמִקְרִיבִים
בְּכָל יוֹם וְיוֹם אֶת הַקֶּרֶב הַזֶּה
לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְמָה הוּא? עֲצָמִים
וְנִפְשִׁים שְׁמִקְרִיבִים לְפָנָיו. וְאַנִּי רוֹצֶה
לְהַקְרִיב אֶת הַקֶּרֶב הַזֶּה (מִקֹּשׁ), וְזֶה רוֹצֶה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה.
וְעַם כָּל זֶה, קֶרֶב שֶׁל הַכָּל (מִקֹּשׁ) עֲדִיף,
כְּדֵי שִׁיתְּבָרְכוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קל"ה) בְּרוּךְ ה' מִצִּיּוֹן
שׁוֹכֵן יְרוּשָׁלַם הַלְלוּהָ. וְכִי מִצִּיּוֹן הוּא
בְּרוּךְ? וְהִרִי מִהִנְהַר הָעֵמֶק הָעֲלִיּוֹן הוּא
בְּרוּךְ! אֲלֵא בְרוּךְ ה', כְּשִׁמְאִירָה הַלְּבָנָה
מֵאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ וּמִתְקַרְבִים זֶה לָזוֹ, וְלֹא
מוֹסֵר הָאוֹר הַזֶּה מִזֶּה. וְלִפְעָמִים שֶׁהַלְּבָנָה
נִקְרָאת בְּשֵׁם הַמְּלָךְ, כְּמוֹ שֶׁהוּא נִקְרָא
יְהוָה, כִּף הִיא נִקְרָאת יְהוָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(בְּרֵאשִׁית י"ט) וְה' הַמְטִיר עַל סֹדֶם וְעַל עֲמֹרָה
גְּפְרִית וְאֵשׁ מֵאֵת ה' מִן הַשָּׁמַיִם. וְלֹא זֶה
לְבָדוֹ, אֲלֵא אֶפְלוּ שְׁלִיחַ אֶחָד לְפְעָמִים
(מִקֹּשׁ) וְנִקְרָא בְּשֵׁם הַמְּלָךְ.

כְּמוֹ דְמוֹסְכָנָא אֲרַתַח חֲלָבִיה וְדָמִיה, כִּף
הִהוּא קְמָחָא מִרְתִּיחִין לִיה בְּמִשְׁחָ
רְבוּת. וְהָכִי אוֹלִיפְנָא, דְאֶפְלוּ כָּל בְּרַ נִשׁ
מִקְרִב הָאִי מִנְחָה עַל הַמִּנְחָת וּמִנְחַת
מִרְחֶשֶׁת. בְּגִין, דְכְּמוֹ דְחֹטְאָה אֲרַתַח
חֲלָבִיה וְדָמִיה בְּאֵשׁ דִּי יֵצֶר הָרַע, וְכָל
שְׁיִיפוּי רִתְחִי בְּאֵשׁ, כִּף קֶרֶבְנָא דָא,
כְּהָאִי גְוֹנָא מִמֶּשֶׁ. וְעַקֵּרָא דְקֶרֶבְנָא
כְּגְוֹנָא דְחֹטְאָה, וְלִקְרָבָא קָמִי קְדָשָׁא
בְּרִיף הוּא, רְעוּתָא דְלָבִיה, וְרוּחִיה וְנִפְשִׁיה,
דְהָאִי חֲבִיבָא מִן כָּלָא קָמִיה.

וְכָתָה חוֹלְקִיהוֹן דְצְדִיקִיָא, דְאֵינִין
מִקְרִבִין בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא הָאִי
קֶרֶבְנָא לְקָמִי קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא. וּמֵאִי
אִיהוּ, גְרַמִּיָהוּ וְנִפְשִׁיהוּ דְמִקְרִבִין קָמִיה.
וְאַנָּא בְּעֵינָא לְקָרְבָא הָאִי קֶרֶבְנָא (מִקֹּשׁ),
וְדָא בְּעֵי קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא מִבְּרַ נִשׁ בְּהָאִי
עֲלִמָא. וְעַם כָּל דָּא קֶרֶבְנָא דְכָלָא (ס"א)
מִקֹּשׁ) עֲדִיף, בְּגִין דִּיתְבָּרְכוּן עֲלִמִין כָּלְהוֹ.

תוֹ פָּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קל"ה) בְּרוּךְ יי' מִצִּיּוֹן
שׁוֹכֵן יְרוּשָׁלַם הַלְלוּהָ. וְכִי מִצִּיּוֹן הוּא
בְּרוּךְ, וְהָא מִנְהַרָא עֲמִיקָא עֲלָהָ אִיהוּ
בְּרוּךְ. אֲלֵא בְרוּךְ יי', כִּד נְהִיר סִיְהָרָא
מִנְהִירוֹ דְשִׁמְשָׁא, וּמִתְקַרְבִי דָא בְּדָא, וְלֹא
אֲעִדִיאוּ נְהוּרָא דָא מִן דָּא. וְלִזְמַנִּין
דְסִיְהָרָא אֲתַקְרִי בְּשִׁמָּא דְמִלְכָא, כְּמוֹ
דְאִיהוּ אֲקָרִי יְהוָה, כִּף הִיא נִקְרָאת
יְהוָה. כְּמוֹ דְאֵת אֲמַר, (בְּרֵאשִׁית י"ט) וַיְיָ
הַמְטִיר עַל סֹדֶם וְעַל עֲמֹרָה גְּפְרִית וְאֵשׁ
מֵאֵת ה' מִן הַשָּׁמַיִם. וְלֹא דָא בְּלַחְדוּדֵיהּ,
אֲלֵא אֶפְלוּ חַד שְׁלִיחָא,
לִזְמַנִּין (מִקֹּשׁ) אֲתַקְרִי בְּשִׁמָּא דְמִלְכָא.

דָּבָר אַחַר בְּרוּךְ ה' מְצִיּוֹן - מַאיִזָּה מְקוֹם
נוֹדַע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא בְּרוּךְ?
חֲזַר וְאָמַר מְצִיּוֹן, מְקוֹמֹם שֶׁל צִיּוֹן נוֹדַע
שֶׁהוּא בְּרוּךְ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁכְּתוּב
(תהלים קלד) כִּי שָׁם צִנָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה וְגו'.

אָמַר לוֹ רַבִּי יִיסָא, אֲשֶׁרִי חִלְקָךְ שְׂזִכִּיתָ
לְכָל זֶה. אֲשֶׁרִי אוֹתָם שְׁעוֹסְקִים
בַּתּוֹרָה. שֶׁכָּל מִי שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה כְּאֵלוֹ
אוֹחֲזוּ בַּקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (דברים
ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים
כְּלַכֶּם הַיּוֹם.

מַעֲלָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק

(זוהר ויקרא יד ע"ב וט"ו ע"ב)
רַבִּי יוֹסִי אָמַר, (ישעיה נד) כִּי מִי נָח זֹאת לִי
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַבְרַת מִי נַח. הַפְּסוּק
הַזֶּה קָשָׁה, כְּתוּב (בראשית ז) וּמִי הַמְּבוּל הָיוּ
עַל הָאָרֶץ, וְכְתוּב (שם ט) וְלֹא יִפְרַת כָּל
בָּשָׂר עוֹד מִמִּי הַמְּבוּל. כְּתוּב מִי הַמְּבוּל,
וְלֹא מִי נַח, וְכֵאן כְּתוּב כִּי מִי נַח זֹאת לִי.
זֹאת לִי?! הֵם לִי הִנֵּה צָרִיד לְהִיּוֹת!

אֲלָא כִּד שְׁנִינּוּ, כְּשֶׁצַּדִּיקִים מֵתַרְבִּים
בְּעוֹלָם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמַח
וּמִשְׂתַּבַּח בָּהֶם. שְׁשֻׁנִּינוּ, כְּשֶׁשְׂרׁוּי צַדִּיק
בְּעוֹלָם וְנִמְצָא בוֹ, כְּבִיכּוֹל הוּא מְטִיל
שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, וְכָל הָעוֹלָם מֵתַבְּרָךְ בְּגִלְלוֹ,
וּמְטִיל שְׁלוֹם בְּכַמְלִיא שֶׁל מַעֲלָה. מִנֵּינ
לָנוּ? שְׁכְּתוּב (ישעיה כז) אוֹ יַחֲזֵק בְּמַעֲזֵי
יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי.

שְׁנִינּוּ, בְּזִמְנֵן שֶׁצַּדִּיק שְׂרׁוּי בְּעוֹלָם, הַדִּינִים
לֹא מֵתַעֲרָרִים וְלֹא שׁוֹלְטִים

דָּבָר אַחַר בְּרוּךְ יי' מְצִיּוֹן. מִאֵן אֶתֵּר
אֲשֶׁתְּמוֹדַע דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
הוּא בְּרוּךְ. הֲדַר וְאָמַר מְצִיּוֹן, מֵאֶתֵּר דְּצִיּוֹן
אֲשֶׁתְּמוֹדַע דְּהוּא בְּרוּךְ. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין
דְּכְתִיב, (תהלים קלג) כִּי שָׁם צִנָּה יי' אֶת
הַבְּרָכָה וְגו'.

אָמַר לִיה רַבִּי יִיסָא זְכָאָה חוֹלְקָךְ דְּזִכִּיתָ
לְכוּלֵי הַאי. זְכָאִין אֵינּוּן דְּמִשְׁתַּדְּלִין
בְּאוּרִייתָא, דְּכָל מֵאן דְּאֲשַׁתְּדַל
בְּאוּרִייתָא, כְּאֵלוֹ אַחִיד בְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (דברים ד) וְאַתֶּם
הַדְּבָקִים בֵּינִי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם.

מַעֲלָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק

(זוהר ויקרא יד ע"ב וט"ו ע"ב)
רַבִּי יוֹסִי אָמַר, (ישעיה נד) כִּי מִי נָח זֹאת לִי
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַבְרַת מִי נַח. הַאי
קָרָא קְשִׁיא, כְּתִיב (בראשית ז) וּמִי הַמְּבוּל
הָיוּ עַל הָאָרֶץ. וְכְתִיב (בראשית ט) וְלֹא יִפְרַת
כָּל בָּשָׂר עוֹד מִמִּי הַמְּבוּל. מִי הַמְּבוּל
כְּתִיב, וְלֹא מִי נַח, וְהֵכָא כְּתִיב כִּי מִי נַח
זֹאת לִי. זֹאת לִי, הֵם לִי מִיבְעֵי לִיה.

אֲלָא הַכִּי תַאנָּא, כַּד זְכָאִין סְגִיאָו
בְּעֵלְמָא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדֵי
וּמִשְׂתַּבַּח בֵּהוּ. דְּתַנִּינּוּ כַּד שְׂאָרִי זְכָאָה
בְּעֵלְמָא, וְאֲשַׁתְּכַח בֵּיה, כְּבִיכּוֹל אֲטִיל
שְׁלָמָא בְּעֵלְמָא, וְכָל עֵלְמָא מֵתַבְּרָכָא
בְּגִינֵיה, וְאֲטִיל שְׁלָמָא בְּפַמְלִיא שֶׁל
מַעֲלָה. מִנָּא לָן. דְּכְתִיב, (ישעיה כז) אוֹ יַחֲזֵק
בְּמַעֲזֵי יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי.

תַּאנָּא בְּזִמְנָא דְּזְכָאָה שְׂאָרִי בְּעֵלְמָא,
דִּינִין לֹא מֵתַעֲרִין, וְלֹא שְׁלִטִין

בעולם, משום דההוא בר נש זכאה הוא
אות בעלמא, וקודשא בריך הוא בעי
בכבודו, והעולם מתקיים בשבילו וכו'.

תניא אמר רבי יוסי, בזמנא דבני עלמא
אשתכחו חייבין קמי קדשא בריך
הוא, ההוא זכאה דאשתכח בעלמא, (בעי)
קדשא בריך הוא אשתעי בהדיה, בגין
דיבעי רחמין על עלמא, ויתפייס
בהדיהו. מה עבד קדשא בריך הוא,
אשתעי בהדיה על אינון חייבי עלמא.
אמר ליה לאוטבא ליה בלחודוי,
ולשיצאה לכלהו. מה ארחיה דההוא בר
נש זכאה. שביק דידיה, ונסיב לדכולי
עלמא בדיל דיתפייס קדשא בריך הוא
בהדיהו.

שנינו, אמר רבי יוסי, בזמן שבני העולם
נמצאים רשעים לפני הקדוש
ברוך הוא, אותו הצדיק שנמצא בעולם,
(רוצה) הקדוש ברוך הוא מדבר עמו, כדי
שיבקש רחמים על העולם ויתפייס עמו.
מה עושה הקדוש ברוך הוא? מדבר עמו
על אותם הרשעים של העולם. אומר לו
להיטיב עמו לבדו ולהשמיד את כלם.
מהי דרכו של אותו צדיק? עוזב את שלו
ולוקח את של כל העולם כדי שיתפייס
הקדוש ברוך הוא עמו.

מנא לן. ממושה. דאמר ליה קדשא בריך
הוא, חבו ישראל, (שמות לב) עשו
להם עגל מסכה וישתחוו לו וגו' תו אמר
ליה, הרף ממני ואשמידם וגו', בהאי
שעתא אמר משה אי בגין יקרא דידי
ישתצון ישראל מעלמא, טב לי מותא,
ולא ימרון דשביקנא האי דכולי עלמא,
בגין יקרא דילי. מיד ויחל משה את פני
י' אלהיו. ואושיט גרמיה למיתה בכמה
אתרי בגיניהון דישראל, דכתיב ועתה אם
תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך
וגו'. ותאנא, לא זז משה מתפון, עד דמחל
קדשא בריך הוא לישראל, הדא הוא
דכתיב וינחם יי' על הרעה אשר דבר
לעשות לעמו. וכתוב (במדבר יד) ויאמר ה'
סלחתי כדברך.

מנין לנו? ממושה, שאמר לו הקדוש ברוך
הוא, חטאו ישראל, (שמות לב) עשו
להם עגל מסכה וישתחוו לו וגו'. עוד
אמר לו, הרף ממני ואשמידם וגו'. באותה
שעה אמר משה, אם בשביל כבודי
ישמדו ישראל מן העולם - טוב לי מנת,
ולא יאמרו שעזבתי את זה של כל
העולם בשביל כבודי. מיד - ויחל משה
את פני ה' אלהיו. והושיט עצמו למיתה
בכמה מקומות בשביל ישראל, שכתוב
ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני
נא מספרך וגו'. ושנינו, לא זז משה משם
עד שמחל הקדוש ברוך הוא לישראל.
זהו שכתוב, וינחם ה' על הרעה אשר
דבר לעשות לעמו. וכתוב, (במדבר יד)
ויאמר ה' סלחתי כדברך.

מנא לן. ממושה. דאמר ליה קדשא בריך
הוא, חבו ישראל, (שמות לב) עשו
להם עגל מסכה וישתחוו לו וגו' תו אמר
ליה, הרף ממני ואשמידם וגו', בהאי
שעתא אמר משה אי בגין יקרא דידי
ישתצון ישראל מעלמא, טב לי מותא,
ולא ימרון דשביקנא האי דכולי עלמא,
בגין יקרא דילי. מיד ויחל משה את פני
י' אלהיו. ואושיט גרמיה למיתה בכמה
אתרי בגיניהון דישראל, דכתיב ועתה אם
תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך
וגו'. ותאנא, לא זז משה מתפון, עד דמחל
קדשא בריך הוא לישראל, הדא הוא
דכתיב וינחם יי' על הרעה אשר דבר
לעשות לעמו. וכתוב (במדבר יד) ויאמר ה'
סלחתי כדברך.

וְאֵלּוּ בְּנֵחַ כְּתִיב, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קַץ
 לְנֹחַ קַץ כָּל בֶּשֶׂר בָּא לְפָנַי וְגו'. אָמַר לוֹ נַח,
 וְלִי מָה אַתָּה עוֹשֶׂה? אָמַר לוֹ, וְהִקְמוֹתִי
 אֶת בְּרִיתִי אִתְּךָ וְגו' עֲשֵׂה לְךָ תִּבְתַּת עֲצֵי
 גֹפֶר. וְלֹא בִקֵּשׁ רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם, וַיִּרְדּוּ
 הַמַּיִם וַהֲאָבִידוּ אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם. וּמִשׁוּם כִּף
 כְּתוּב מִי נַח. מִי נַח וְדָאִי, שְׁבוּ הֵם הֵיוּ
 תְלוּיִים, שְׁלֹא בִקֵּשׁ רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם.

מִכָּאֵן אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָה שְׁכַתּוֹב (בראשית
 ט) וַיַּחֲלֵל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה. וַיַּחֲלֵל,
 כְּמוֹ שְׁנַצֵּאֲמַר (במדבר ל) לֹא יַחֲלֵל דְּבָרוֹ,
 שְׁנַעֲשֶׂה חֵל. אִישׁ הָאֲדָמָה, שְׁבִגְלָלוּ
 הַשְּׂמֵדוֹ בְּנֵי הָעוֹלָם, כִּי לֹא בִקֵּשׁ עֲלֵיהֶם
 רַחֲמִים. דְּבָר אַחַר אִישׁ הָאֲדָמָה -
 שְׁבִשְׁבִילוֹ הִתְקַיְמָה לְאַחַר שְׁהַשְּׂמֵדוֹ
 הִרְאִשׁוֹנִים, שְׁכַתּוֹב לֹא אוֹסִיף לְקַלֵּל עוֹד
 אֶת הָאֲדָמָה בְּעִבּוֹר הָאֲדָם וְגו'.

שְׁנִינוּ, הֵם נִקְרְאוּ מִי נַח, שֶׁהוּא גֶרֶם
 שְׁנִקְרְאוּ עַל שְׁמוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
 זֹאת לִי, מָה זֶה אוֹמֵר? אֵלֶּא אָמַר הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, מִי נַח גֶּרְמוֹ לִי שְׁאֲגֵלָה זֹאת
 בְּעוֹלָם, שְׁכַתּוֹב וְאֲנִי "זֹאת" בְּרִיתִי אוֹתָם.
 "זֹאת" אוֹת הַבְּרִית וְגו'. אֶת קִשְׁתִּי נִתְּתִי
 בְּעֵנָן, כְּלוֹמַר אֵין מִי שְׁמִשְׁגִּיחַ אֵלֶּא לְכַבּוֹד
 שְׁמִי שְׁרָמוֹז בְּזֹאת. וּמִי גֶרֶם לוֹ? מִי נַח.

מִכָּאֵן סִימְנָא לְחִסִּיד צְדִיק שְׁלֹא מִתְגַּלָּה
 הַקִּשְׁתַּת הַזֹּאת בְּיָמָיו, וְלֹא צָרִיךְ
 הָעוֹלָם בְּיָמָיו לְאוֹת הַזֹּאת. וּמִי הוּא? אוֹתוֹ
 שְׁמִבְקֵשׁ רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם וְרָאוּי לְהִגָּן
 עֲלָיו, כְּמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, שְׁלֹא

וְאֵלּוּ בְּנֵחַ כְּתִיב, (בראשית ו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 לְנֹחַ קַץ כָּל בֶּשֶׂר בָּא (דף ט"ו ע"א)
 לְפָנַי וְגו'. אָמַר לִיה נַח, וְלִי מָה אַתָּה עֹבֵד.
 אָמַר לִיה וְהִקְמוֹתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּךָ וְגו'
 עֲשֵׂה לְךָ תִּבְתַּת עֲצֵי גֹפֶר. וְלֹא בְעָא רַחֲמִי
 עַל עֲלָמָא, וּנְחִיתוּ מִיָּא, וְאוֹבִידוּ בְּנֵי
 עֲלָמָא, וּבְגִין כִּף מִי נַח כְּתִיב. מִי נַח וְדָאִי,
 דְּבִיה הוּוּ תְלוּיִן, דְּלֹא בְעָא רַחֲמִי עַל
 עֲלָמָא.

מִכָּאֵן אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִאִי דְכְּתִיב,
 (בראשית ט) וַיַּחֲלֵל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה.
 וַיַּחֲלֵל: כְּמָה דְאַתָּה אָמַר, (במדבר ל) לֹא יַחֲלֵל
 דְּבָרוֹ, דְאַתָּה עֹבֵד חוּל. אִישׁ הָאֲדָמָה,
 דְּבִגְיָנִיה אִשְׁתַּצִּיאוּ בְּנֵי עֲלָמָא, דְּלֹא בְעָא
 רַחֲמִי עֲלֵיהוּ. דְּבָר אַחַר אִישׁ הָאֲדָמָה,
 דְּבִגְיָנִיה אִתְקַיְמַת לְבִתְרָא דְאַשְׁתַּצִּיאוּ
 קַדְמָאִי, דְכְּתִיב לֹא אוֹסִיף לְקַלֵּל עוֹד אֶת
 הָאֲדָמָה בְּעִבּוֹר הָאֲדָם וְגו'.

תִּנְאֵנָא מִי נַח אִקְרוּן, דְּהוּא גֶרִים דְאַקְרוּן
 עַל שְׁמִיָּה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֹאת לִי
 מִאִי קָא מִיִּירִי. אֵלֶּא אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, מִי נַח גֶּרְמוֹ לִי, דְאַגְלִי זֹאת בְּעֲלָמָא.
 דְכְּתִיב וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם. זֹאת אוֹת
 הַבְּרִית וְגו'. אֶת קִשְׁתִּי נִתְּתִי בְּעֵנָן. כְּלוֹמַר
 לִית מָאן דְאַשְׁגַּח אֵלֶּא לִיקְרָא דְשְׁמִי
 דְרַמִּיָּא בְּזֹאת. וּמָאן גֶּרִים לִיה, מִי נַח.

מִכָּאֵן סִימְנָא לְחִסִּידָא זְכָאָה, דְּלֹא
 אִתְגַּלִּיָּא הָאִי קִשְׁתַּת בְּיוֹמוֹי, וְלֹא
 אִצְטְרִיךְ עֲלָמָא בְּיוֹמוֹי לְהָאִי (זאת) אוֹת.
 וּמָאן אִיהוּ. הֵהוּא דְבַעֲי רַחֲמִי עַל עֲלָמָא,
 וְאַתְחַזִּי לְאַגְנָא עֲלוּי. כְּגוֹן רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן

צריך העולם בימיו את האות הזאת, שהרי הוא היה אות סימן בעולם.

שלא היתה גזרה שנגזרה על העולם למעלה שלא מבטל אותה, והינו מזה שכתוב (שמואל ב כג) מושל באדם. הקדוש ברוך הוא מושל באדם. ומי מושל בקדוש-ברוך-הוא כביכול? צדיק. שהקדוש ברוך הוא גזר, והוא מבטל.

כמו רבי שמעון בן יוחאי שיום אחד היה יושב על הדלת של שער (מערת) לוד, הרים עיניו וראה שהשמש מאירה, והסתירה אורה שלש פעמים. בינתים נחשף האור, ונראה בשמש שחר וירק. אמר לו לרבי אלעזר בנו, בא אחרי בני, ונראה שהרי ודאי נגזרה גזרה למעלה, והקדוש ברוך הוא רוצה להודיע לי, שודאי שלשים יום תלוי אותו הדבר שנגזר למעלה, והקדוש ברוך הוא אינו עושה עד שמודיע לצדיקים. זהו שכתוב (עמוס ג) כי לא יעשה ה' אלהים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים.

עד שהיו הולכים, נכנסו לאותו פרס. ראו נחש אחד שהיה בא, ופיו פתוח, (והיה לוחש בלשון) ולוהט בארץ בעפר. נער בגדין רבי שמעון והפה ידו בראש הנחש, שכף הנחש, הנמיה את פיו וראה לשונו רוחשת. אמר לו: נחש נחש, לך ואמר לאותו הנחש העליון שהרי רבי שמעון בן יוחאי מצוי בעולם. הכניס את ראשו לנקב של עפר אחד, ואמר: גזר אני,

יוחאי, דלא אצטריך עלמא ביומוי להאי אות, דהא הוא אות סימנא בעלמא הנה.

דלא הנה גזרה דאתגזר על עלמא לעילא, דלא מבטל לה. והינו דכתיב, (שמואל ב כג) מושל באדם, קדשא בריך הוא מושל באדם. ומי מושל בקודשא בריך הוא כביכול. צדיק. קודשא בריך הוא גזר, ואיהו מבטל.

כגון רבי שמעון בן יוחאי, דיומא חד הוה יתיב אבבא דתרעא (נ"א דמערתא) ללוד, וקף עינוי, חזא שמשא דנהיר, ואסתים נהורא ג' זמנין, אדהכי אתחשף נהורא, ואתחזי ביה בשמשא אוקמא וירוקא. אמר ליה לרבי אלעזר בריה, תא אבתראי ברי, ונחמי דהא ודאי גזרה אתגזר לעילא, וקודשא בריך הוא בעי לאודעא לי, דודאי תלתין יומין תליא ההוא מלתא דאתגזר לעילא. ולא עביד קדשא בריך הוא, עד דאודעיה לצדיקניא, הדא הוא דכתיב, (עמוס ג) כי לא יעשה ה' אלהים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים.

עד דהוה אזלי עאלו בההוא כרם. חמו חד חויה דהוה אתי, ופומיה פתיחא (נ"א ומה לחיש בלישניה), ומלהטא בארעא בעפרא. אשתניק רבי שמעון, וקספר ידוי ברישיה דחויה, שכיף חויה, מאיף פומיה, וחמא לישניה מרחיש. אמר ליה חויה חויה, זיל ואימא לההוא חויה עלאה, דהא רבי שמעון בן יוחאי בעלמא שכיח. עיליה לרישיה לחד נוקבא דעפרא. אמר

כַּשֵּׁם שֶׁהִתְחַתָּוּ חֲזַר לְנֶקֶב הָעֶפְרָה, כִּי
הָעֲלִיּוֹן יִחְזַר לְנֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה.

גֹּזֵר אֲנִי, כַּשֵּׁם דִּתְתָאָה אֶתְחַזֵּר לְנוֹקְבָא
דְּעֶפְרָא, בְּן עֲלָאָה יִתְחַזֵּר לְנוֹקְבָא
דִּתְהוֹמָא רַבָּא.

רְחֵשׁ רַבִּי שְׁמֵעוֹן בְּתַפְלָה. עַד שֶׁהָיוּ
מִתְפַּלְלִים, שְׁמֵעוּ קוֹל אֶחָד: מְזַמְּנֵי
הַמְּנוֹת, הַכְּנִסוּ לְמִקְוֵיכֶם. הַמְּנוֹת שֶׁל
הַמְּשַׁחִיתִים לֹא שׁוֹרֹת בְּעוֹלָם, שֶׁהָרִי רַבִּי
שְׁמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאִי בָטַל אוֹתָן. אֲשַׁרְיָהּ רַבִּי
שְׁמֵעוֹן, שֶׁרְבוּנָהּ רוּצָה בְּכַבּוּדָּךְ עַל כָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם. בְּמוֹשָׁה כְּתוּב (שְׁמוֹת ל"ב) וַיַּחַל מֹשֶׁה
וְגו', שֶׁמִּשְׁמָע שָׁאֲחִזוּ אוֹתוֹ פְּרָגוּד, וְאַתָּה
רַבִּי שְׁמֵעוֹן גֹּזֵר, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְקַיֵּם. הוּא גֹזֵר, וְאַתָּה מְבַטֵּל.

בֵּין כִּי רָאָה שֶׁהָאִיר הַשָּׁמֶשׁ וְעֵבֶר אוֹתוֹ
הִשְׁחֹר. אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן, וְדָאִי
שֶׁהָעוֹלָם הִתְבַּשֵּׂם. נִכְנַס לְבֵיתוֹ וְדָרַשׁ,
(תְּהִלִּים י"א) כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֶהְבֵּן יִשְׂרָאֵל
יִחְזוּ פְּנִימוֹ. מָה הִטַּעַם כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת
אֶהְבֵּן? מִשּׁוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל יִחְזוּ פְּנִימוֹ. מָה זֶה
פְּנִימוֹ? הַפְּנִים הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁל כָּל הָעוֹלָם,
שֶׁצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִמֶּנּוּ עַל כָּל מָה
שֶׁצְרִיכִים.

רְחֵשׁ רַבִּי שְׁמֵעוֹן בְּצִלוֹתָא, עַד דְּהוּוּ
מְצַלִּי שְׁמֵעוּ חַד קָלָא, פּוֹטְקָרָא
דְּקִיטְפָא עוֹלוּ לְאַתְרֵיכוֹן, קִטְפִירָא
דְּבוּרֵיגֵי לֹא שְׂרָאן בְּעֲלָמָא, דְּהָא, רַבִּי
שְׁמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאִי בָטַל לוֹן. זְכָאָה אֲנִתְּ
רַבִּי שְׁמֵעוֹן, דְּמֵאֲרָךְ בְּעֵי בִיקְרָךְ עַל כָּל
בְּנֵי עֲלָמָא. בְּמוֹשָׁה כְּתִיב (שְׁמוֹת ל"ב) וַיַּחַל
מֹשֶׁה וְגו', דְּמִשְׁמַע דְּאַחִיד לִיהַּ פְּרָגוּדָא,
וְאַנְתְּ רַבִּי שְׁמֵעוֹן גֹּזֵר, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
מְקַיֵּם. הוּא גֹזֵר, וְאַנְתְּ מְבַטֵּל.

אֲדַהְכִּי חֲמָא דְנְהִיר שְׁמִשָּׁא, וְאַתְעֵבֵר
הֵהוּא אוֹכְמָא, אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן,
וְדָאִי הָא עֲלָמָא אֶתְבַּסֵּם, עָאֵל לְבֵיתִיהּ
וְדָרַשׁ, (תְּהִלִּים י"א) כִּי צְדִיק יי' צְדָקוֹת אֶהְבֵּן
יִשְׂרָאֵל יִחְזוּ פְּנִימוֹ. מָאִי טַעְמָא כִּי צְדִיק יי'
צְדָקוֹת אֶהְבֵּן, מִשּׁוֹם דִּישְׂרָאֵל יִחְזוּ פְּנִימוֹ.
מָאִי פְּנִימוֹ. פְּנִים עֲלָאִין דְּבְנֵי עֲלָמָא, בְּעוֹן
לְמַבְעֵי רַחֲמֵי מוֹנִיָּה, עַל כָּל מָה
דְּאַצְטְרִיכוֹן.

פּאַרק י"ב
פּאַרשיות
וַיְחִי - בְּפֶלֶק

ספּוּרֵי הַזּוֹהַר

תִּכְן עֵינַיִם

תְּקִיעַת שׁוֹפָר בְּכֹנֶנֶה..... קלג

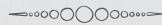
כָּל הַצְּדִיקִים פּוֹגְשׁוֹת נְשָׁמוֹת שֶׁל צְדִיקִים לְפָנֵיהֶם לְהַצֵּלָתָם.....

קלה.....

עַיִן רְעָה..... קלו

מַעֲלַת לְמוֹד הַתּוֹרָה..... קלו

חֲמוּרוֹ שֶׁל רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֶאֱזִיר..... קלז

תקיעת שופר בכונה

(זוהר ויקרא יח ע"ב)

רבי אבא אמר, כתיב (תהלים עה) כי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים. כי אלהים שופט, אלמלא דאעבר דינא דיצחק, באתר דיעקב שארי, (ס"א ואתסי) ואתפסי (ס"א ואתסחי) (ס"א ואתבסם) תמון, ווי לעלמא דיערע בגיניה, ורזא דמלה, (ישעיה סו) כי באש יי' נשפט. ודא הוא אתבסמותא דעלמא.

תקיעת שופר בכונה

(זוהר ויקרא יח ע"ב)

רבי אבא אמר, כתוב (תהלים עה) כי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים. כי אלהים שופט, אלמלא שעבר הדין של יצחק במקום שיעקב שורה (ונרפא) והתפסה (ורוחץ) (והתבשם) שם, אוי לעולם שיפגש בדינו. וסוד הדבר - (ישעיה סו) כי באש ה' נשפט. וזוהי התבשמות של העולם.

וכיון דעאל באתרא דיעקב, ויעקב אחיד (דף יח ע"ב) ביה, בדין שכיף אשא, ואצטננו גומריה. לבר נש, דהנה רגזו, וחרג וזיו גרמיה, ונפק ברוגזיה לקטלא לבני נשא. חד חכימא קם על פתחא, ואחיד ביה, אמר אלמלא לא אחיד בי ואתתקף בי, הא קטולא בבני נשא אשתכח. בעוד דאתתקפו דא בדא, ואחיד דא בדא, אצטנו רוגזיה על דנפק לקטלא. נפק לאוכחא, מאן סביל רוגזא ותוקפא דדינא דההוא בר נש. הוי אימא, דא דקאים אפתחא.

וכיון שנכנס למקומו של יעקב, ויעקב אחזו בו, אזי האש שוככת והגחלים מצטננים. לאדם שהיה רוגזו, וחרג ושם עליו כלי זין, ויצא מרגזו להרג אנשים. חכם אחד עמד על הפתח ואחזו בו. אמר: אלמלא לא החזיק בי ותפס אותי, הרי היה נמצא הרג של אנשים. בעוד שהחזיקו זה בזה ואחזו זה בזה, הצטנו רגזו על שיצא להרג. יצא להוכיח - מי סובל את הרגו וחזק הדין של אותו אדם? הוה אמר, זה שעמד על הפתח.

כך אמר קדשא בריה הוא לישראל, בני, לא תדחלון, הא אנא קאים על פתחא, אבל אדרזו בהאי יומא והבו לי חילא. ובמה. בשופר. דאי אשתכח קול שופר בדקא יאות, ומכווני ביה לתתא, ההוא קלא סליק, וביה מתעטרי אבהו, וקיימי במושפניה דיעקב. ועל דא בעי לאזדהרא בשופרא, ולמנדע בההוא קלא ולכוונא (ביה).

אל תפחדו, הרי אני עומד על הפתח, אבל הזדרזו ביום הזה ותנו לי כח. במה? בשופר. שאם נמצא קול השופר פראוי ומכוונים בו למטה, אותו הקול עולה, ובו מתעטרים האבות, ועומדים במשכנו של יעקב. ולכן צריך להזהר בשופר ולדעת את אותו הקול ולכוון בו.

ואין לך קול בשופר שלא עולה רקיע אחד, וכל אותם האוכלוסים של אותו רקיע, נותנים מקום לאותו קול. ומה אומרים? (יואל ב) וה' נתן קולו לפני חילו וגו'. ועומד אותו הקול באותו הרקיע, עד שבא קול אחר, ונועדו (והתעוררו) יחדו, ועולים בזוג לרקיע אחר. ועל זה שנינו, יש קול שפעלה קול, ומה הוא? אותו הקול של תקיעתם של ישראל שלמטה.

ולית לך קלא בשופרא, דלא סליק רקיעא חד. וכל אינון אוכלוסין דההוא רקיעא, יהבין אתר לההוא קלא, ומאי קא אמרי. (יואל ב) וי' נתן קולו לפני חילו וגו'. וקאים ההוא קלא בההוא רקיע, עד דאתי קלא אחרא, ואתעתדו (ס"א ואתערו) כחדא, וסלקין בזווגא לרקיעא אחרא. ועל דא תנינו, אית קול דסליק קול, ומאי איהו. ההוא קלא דתקיעתא דישראל דתתא.

וכיון שמתחברו כל הקולות הללו שלמטה ועולים לאותו רקיע עליון שהמלך הקדוש שורה בו, מתעטרים (נועדים) כלם לפני המלך, ואז הכסאות עולים, וכסא אחר של יעקב עומד ומתתקן.

וכיון דמתחברו כל אינון קליו דלתתא, וסלקין לההוא רקיעא עלאה דמלכא קדישא שארי ביה, מתעטרון (ס"א מתעטרון) בלהו קמי מלכא, וכדין פורסונו רמיו וכורסייא אחרא דיעקב קאים ואתתקו.

ועל זה מצאנו בספרו של רב המנונא סבא באותן תפלות של ראש השנה שהיה אומר, התפלה וקול השופר (שאותו קול) שמוציא אותו הצדיק, שנמצא מרוחו ונפשו באותו השופר של אותו הקול שעולה למעלה. ובאותו יום עומדים ונמצאים מקטרגים למעלה. וכשעולה אותו קול השופר, כלם נדחים לפניו ולא יכולים לעמוד. אשרי חלקם של הצדיקים שיודעים לכוון את הרצון לפני רבוּם ויודעים לתקן עולם ביום הזה בקול שופר. ועל זה כתוב (תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה. יודעי, ולא תוקעי.

על דא אשכחנא בספרא דרב המנונא סבא, באינון צלותי דראש השנה, דהנה אומר, צלותא וקל שופרא (דההוא קול) דאפיק ההוא זכאה, דאשתבח מרוחיה ומנפשיה בההוא שופרא, דההוא קול סליק לעילא. ובההוא יומא קיימין ומשתכחי מקטרגין לעילא. וכד סליק ההוא קלא דשופרא, בלהו אתדחיין קמיה, ולא יכלין לקיימא. זכאה חולקיהון דצדיקייא, דיזעין לכוונא רעותא לקמי מאריהון, ויזעין לתקנא עלמא בהאי יומא, בקל שופרא. ועל דא כתיב (תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה. יודעי, ולא תוקעי.

כָּל הַצְדִּיקִים פּוֹגְשׁוֹת נִשְׁמוֹת שֶׁל צְדִיקִים
לְפָנֵיהֶם לְהַצִּילָתָם

(זוהר ויקרא ט ע"א וע"ב)

רַבִּי אֱלֶעָזָר, וְרַבִּי יוֹסִי חֲמוּזִי, הוּוּ אֶזְלִי
מֵאוּשָׁא לְלוּד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי
אֱלֶעָזָר, אֶפְשָׁר שְׁמַעְתָּ מֵאַבּוּךָ מָאִי
דְּכַתִּיב, וַיַּעֲקֹב הַלֵּךְ לְדַרְכּוֹ וְגו'. אָמַר לִיה
לֹא יְדַעְנָא. עַד דְּהוּוּ אֶזְלִי מִטּוֹ לְמַעַרְתָּא
דְּלוּד. שְׁמַעוּ הַהוּא קָלָא דְאָמַר, תְּרִי
עוּזִלִין דְּאִילְתָּא עֲבָדוּ קַמָּאִי רְעוּתָא
דְּנִיחָא לִי, וְאִינוּן הוּוּ מִשְׁרִייתָא קַדִּישָׁא
דְּעָרַע יַעֲקֹב קַמִּיהּ. אַתְרַגִּישׁ רַבִּי אֱלֶעָזָר,
וְאַסְתַּעַר בְּנַפְשׁוֹ, וְאָמַר, מוֹרִיהַ דְּעַלְמָא כֶּךָ
אוֹרְחִוִי, טַב לֵן דְּלֹא נִשְׁמַע, שְׁמַעְנָא וְלֹא
יְדַעְנָא.

כָּל הַצְדִּיקִים פּוֹגְשׁוֹת נִשְׁמוֹת שֶׁל צְדִיקִים
לְפָנֵיהֶם לְהַצִּילָתָם

(זוהר ויקרא ט ע"א וע"ב)

רַבִּי אֱלֶעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי חֲמוּזִי הָיוּ הוֹלְכִים
מֵאוּשָׁא לְלוּד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי
אֱלֶעָזָר, אֶפְשָׁר שְׁשַׁמַּעְתָּ מֵאַבְיָךְ מָה
שְׁכַתִּיב וַיַּעֲקֹב הַלֵּךְ לְדַרְכּוֹ וְגו'? אָמַר לוֹ,
לֹא יְדַעְתִּי. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, הִגִּיעוּ
לְמַעַרְהָ שֶׁל לוּד. שְׁמַעוּ אוֹתוֹ קוֹל
שְׁאוֹמֵר: שְׁנֵי עֶפְרַיִם שֶׁל הָאֵילָת עָשׂוּ
לְפָנַי רְצוֹן שֶׁל נַחַת לִי, וְהֵם הָיוּ הַמַּחְנֶה
הַקָּדוֹשׁ שֶׁפָּגַשׁ יַעֲקֹב לְפָנָיו. הַתְּרַגֵּשׁ רַבִּי
אֱלֶעָזָר וְהִסְתַּעַר בְּנַפְשׁוֹ, וְאָמַר: רַבּוֹן
הָעוֹלָם כֶּךָ דַּרְכּוֹ, טוֹב לָנוּ שְׁלֹא נִשְׁמַע,
שְׁמַעְתִּי וְלֹא יְדַעְתִּי.

אַתְרַחִישׁ לִיה נִיסָא, וְשְׁמַע הַהוּא קָלָא
דְּאָמַר, אַבְרָהָם וַיִּצְחַק הוּוּ,
נִפְלַע אֵל אַנְפוּי וְחִמָּא דִּיקְנָא דְאַבּוּי, אָמַר
לִיה, אַבְרָא, שְׁאִילָנָא וְאַתִּיבּוּנָא, דְאַבְרָהָם
וַיִּצְחַק הוּוּ, דְעָרַעוּ לְיַעֲקֹב כַּד אֲשַׁתְּזִיב
מִלְבָּן. אָמַר לִיה בְּרִי, פּוֹק (ס"א פִּסְקוּד)
פְּתַקְרָה, וְסַב סְבַתְרָה, פּוֹם מִמְלַל רַבְרָבָן
הָוָה. וְלֹא דָא הִיא בְּלַחֲדוּדִי, אֶלָּא לְכָל
צְדִיקָא נִשְׁמַתְהוּן דְּצְדִיקָא מַעֲרַעִין
קְדָמוּהִי לְשִׁיזְבוּתִיהּ, וְאִינוּן מִלְאַכְיָא
קַדִּישֵׁי עֲלָאִי.

הַתְּרַחֵשׁ לוֹ נִס, וְשְׁמַע אוֹתוֹ קוֹל שְׁאוֹמֵר:
אַבְרָהָם וַיִּצְחַק הָיוּ. נִפְלַע עַל פְּנָיו
וַרְאָה אֵת דִּיוֹקָן אַבְיָו. אָמַר לוֹ, אַבְרָא,
שְׁאֵלְתִי וְהִשִּׁיבוּנִי, שְׁאַבְרָהָם וַיִּצְחַק הֵם
שֶׁפָּגַשׂוּ אֵת יַעֲקֹב כְּשֶׁנִּצְלַל מִלְבָּן. אָמַר לוֹ,
בְּנִי, הוֹצֵא אֵת (פִּסְקוּד) פְּתַקְרָה, וְקַח אֵת
דְּבָרֵי אַבְיָךְ הַזֶּקֶן, פֶּה מְדַבֵּר גְּדוּלוֹת הָיָה.
וְלֹא רַק זֶה בְּלַבַּד, אֶלָּא אֵת כָּל הַצְדִּיקִים
פּוֹגְשׁוֹת נִשְׁמוֹת שֶׁל צְדִיקִים לְפָנֵיהֶם
לְהַצִּילָתָם, וְהֵם מִלְאַכְיָא קְדוּשִׁים עֲלִיוּנִים.

וּבֵּא רָאָה, יִצְחַק הָיָה קָיָם בְּאוֹתָהּ שְׁעָה,
אַבְל נִשְׁמַתוּ הַקָּדוּשָׁה נִלְקַחָה לְכִסָּא
הַכְּבוֹד שֶׁל אַדוּנוּ, כְּשֶׁנֶּעְקַד עַל גְּבִי
הַמְּזוֹבָח, וְאָז נִסְתָּמוּ עֵינָיו מִרְאוֹת. הֵינּוּ
שְׁכַתִּיב לולא וגו' ופחד יצחק הָיָה לִי (עד

כאן התוספתא).

וְתָא חֲזִי, יִצְחַק קָיָם הוּוּ בְּהֵיא שְׁעָתָא,
אַבְל נִשְׁמַתִּיה קַדִּישָׁא אַתְּנַסִּיבַת
בְּכוּרְסָא יְקָרָא דְמֹאריה, כַּד אַתְּעַקַּד עַל
גְּבִי מִדְּבַחָא. וּמִכְּדִין אַסְתָּמוּ עֵינָיו מִחִיזוּ.
הֵינּוּ דְכַתִּיב, (בְּרַאשִׁית לֹא) לולא וגו' ופחד
יצחק הָיָה לִי (ע"כ תוספתא).

עין רעה

(זוהר אחרי מות סג ע"ב)

בגוש חלבא הוה בר נש, דבכל אתר דמחי בידוי, הוה מית, ולא הוה בני נשא מקרבין בהדיה. בסוריא הוה בר נש, דבכל אתר דאסתכל אפילו לטב, כלא אתהפך לביש. יומא חד הוה חד בר נש אזיל בשוקא, והו אנפוי נהירין. אתא ההוא בר נש ואסתכל ביה, ואתבקע עיניה. בגין כך, בכלא הוה בר נש זמין, להאי ולהאי. ועל דא כתיב טוב עין הוא יבורך, אל תקרי יבורך אלא יברך.

עין רעה

(זוהר אחרי מות סג ע"ב)

בגוש חלב הוה אדם, שבכל מקום שמכה בידו, הוה מת, ולא היו אנשים מתקרבין אליו. בסוריה הוה אדם, שבכל מקום שבו הסתכל, אפלו לטוב, הכל התהפך לרע. יום אחד הוה איש אחד הולך בשוק, והיו פניו מאירות. בא אותו איש והסתכל בו, ונבקעה עינו. משום כך לכל הוה אדם מוכן, לזה ולזה. ועל זה כתוב טוב עין הוא יברך, אל תקרי יברך אלא יברך.

מעלת למוד התורה

(זוהר אחרי מות סז ע"ב)

רבי אבא הוה יתיב קמיה דרבי שמעון, קם רבי שמעון בפלגו ליליא, למלעי באורייתא. קמו רבי אלעזר ורבי אבא עמיה. פתח רבי שמעון ואמר (תהלים מב) כאיל תערוג על אפיקי מים כן נפשי תערוג אליך אלהים. האי קרא אוקמוה חבריא, זכאין אינון ישראל מכל עמין, דקודשא בריך הוא ירב לון אורייתא קדישא, ואורית לון נשמתינ קדישין מאתר קדישא, בגין למעבד פקודין, ולאשתעשע באורייתא, דכל מאן דאשתעשע באורייתא, לא דחיל מכלא. דכתיב (תהלים קיט) לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעיני.

מעלת למוד התורה

(זוהר אחרי מות סז ע"ב)

רבי אבא הוה יושב לפני רבי שמעון. קם רבי שמעון בחצות הלילה לעסק בתורה. קמו רבי אלעזר ורבי אבא עמו. פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים מב) כאיל תערוג על אפיקי מים כן נפשי תערוג אליך אלהים. הפסוק הזה פרושו החברים, אשריהם ישראל מכל העמים, שהקדוש ברוך הוא נתן להם תורה קדושה והוריש להם נשמות קדושות במקום קדוש כדי לעשות מצוותיו ולהשתעשע בתורה. שכל מי שמשתעשע בתורה, לא פוחד מכל, שכתוב (תהלים קיט) לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעיני.

מאן אינון שעשועי. אורייתא. דאורייתא שעשועים אקרי, דכתיב (משלי ה) ואהיה שעשועים יום יום. ודא הוא דתנינו, קדשא בריך הוא אתי

מי הם שעשועי? תורה. שהתורה נקראת שעשועים, שכתוב (משלי ה) ואהיה שעשועים יום יום. וזהו ששנינו שהקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים

בגן עדן. מה זה להשתעשע? כדי לשמח עמיהם, ששנינו, אשרי הצדיקים, שפכתוב בהם (ישעיה נח) אז תתענג על ה', כדי להתענג מאותה השקאה של הנחל, כמו שנאמר והשביע בצחצחות נפשך. כפיכול משתעשע הקדוש ברוך הוא בהם מאותה השקאת הנחל שבה מתענגים הצדיקים, ועל כן בא להשתעשע עם הצדיקים. וכל מי שמשתדל בתורה, זוכה להשתעשע עם הצדיקים מאותה השקית הנחל.

חמורו של רבי פנחס בן יאיר

(זוהר שמיני ל"ו ע"א ול"ז ע"א)
 רבי אלעזר היה הולך בדרך. מצא את רבי פנחס בן יאיר שהיה בא. געה חמורו. אמר רבי פנחס, ודאי במשקל (בבבלי) שמחת החמור אני רואה שפנים חדשות ימצאו פה. כיון שיצא מאחר ענפי ההר, ראה את רבי אלעזר שהיה בא. אמר, ודאי משקל (בבבלי) השמחה נשלים. ירד רבי אלעזר אליו ונשק לו. אמר לו, אם צורת הדרך האחת אליך, גלך ונתחבר כאחד. ואם לא, קח את דרכך ולך. אמר לו, ודי שכנגדך אני הולך, כיון שמצאתי אותך, אלך אחרך ונתחבר כאחד.

פתח רבי פנחס ואמר, (תהלים קכח) 'ברכך ה' מציון וראה בטוב וגו'. 'ברכך ה' מציון, מה הטעם מציון? משום שהרי משם יוצאות ברכות להשתתף (להמצא). זהו שפכתוב, כי שם צוה ה' את הברכה

לאשתעשע עם צדיקיא בגנתא דעדן. מאי לאשתעשעא. בגין למחדי בהו. דתנינו, זכאין אינון צדיקיא, דכתיב בהו, (ישעיה נח) אז תתענג על יי', בגין לאתענגא מההוא שקיו דנחלא, כמה דאת אמר (ישעיה נח) והשביע בצחצחות נפשך. כפיכול, קדשא בריך הוא משתעשע בהו, מההוא שקיו דנחלא, דמתענגי בהו צדיקיא. ועל דא אתי לאשתעשע עם צדיקיא. וכל מאן דאשתדל באורייתא, זכי לאשתעשע עם (דף ס"ח ע"א) צדיקיא, מההוא שקיו דנחלא.

חמורו של רבי פנחס בן יאיר

(זוהר שמיני ל"ו ע"א ול"ז ע"א)
 רבי אלעזר הוה אזיל באורחא, אשפחיה לרבי פנחס בן יאיר דהוה אתי, געה חמריה. אמר רבי פנחס, ודאי בטקולא (נ"א בבבלי) דחדוותא דחמרא, חמינא (חמיית) אנפין חדתין ישתכחון הכא, כיון דנפק מבתר ענפוי דטורא, חמא ליה לרבי אלעזר דהוה אתי, אמר ודאי טקולא (נ"א קלא) דחדוותא אשתלים. נחת רבי אלעזר לגביה, ונשיק ליה, אמר ליה אי טופסא דארחא, חד לגבך, גזיל ונתחבר פחדא. ואי לאו טול ארחה וזיל. אמר ליה, ודאי למבלך אזילנא, כיון דאשפחנא לך, איזיל אבתרך ונתחבר פחדא.

פתח רבי פנחס ואמר (תהלים קכח) 'ברכך יי' מציון וראה בטוב וגו'. 'ברכך יי' מציון, מאי טעמא מציון. בגין דהא מתמן שראן ברכאן לאשתתפא (ס"א לאשתתפא). הדא הוא דכתיב כי שם צוה יי'

חיים עד העולם. ומשום כך, יברך ה' מציון, שהרי משם יוצאות ברכות לכל. וראה בטוב ירושלים, שבגלל ציון ירושלים מתברכת. שכיון שציון התמלא בברכות, אז ירושלים מתברכת, ונמצאים בה רחמים. וכשירושלים מתברכת, כל העם מתברך.

את הברכה חיים עד העולם. ובגין כך יברך י' מציון דהא מתמן נפקי ברכאן לכלא. וראה בטוב ירושלים, דבגיני ציון ירושלים אתברכא, דכיון דציון אתמלי ברכאן, דציון ירושלים אתברכא, ואשתכחו בה רחמים. וכד ירושלים אתברכא, כל עמא אתברכא.

כל ימי חייה, שלא תראה קשת בימיה כמו לאביה. ועל זה - וראה בטוב ירושלים כל ימי חייה. וראה בנים לבניה, ראי חטא, חסידים, קדושים. אז - שלום על ישראל. מה זה שלום על ישראל? אלא כמי שאומר: שלום על ראש הקלף, שלא יחסר כל. כך שלום על ישראל, בזמן שצדיקים ימצאו בעולם.

כל ימי חייה, דלא יתחזי קשת ביומיה, כמה לאבוי. ועל דא וראה בטוב ירושלים כל ימי חייה. וראה בנים לבניה, דחלי חטאה, חסידיו, קדישיו, דציון שלום על ישראל. מאי שלום על ישראל. אלא, כמאן דאמר שלמא על רישיה דמלכא, דלא יחסר כלא. כך שלום על ישראל, בזמנא דצדיקיא ישתכחו בעלמא.

פתח רבי אלעזר ואמר (משלי יז) עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם. בנים - הרי בארנו. בני בנים - אלו שאר כתרי המלך, כמו שנאמר (ישעיה יד) וכל בניך למודי ה'. וכתוב (איכה ד) בני ציון היקרים, כמו שנאמר ותפארת בנים אבותם. אין מתעטרים הבנים אלא באבות. מכאן למדנו שבנים לא מתעטרים ולא משקים מהשקית הנחל, אלא בזמן שהאבות מתעטרים ומברכים. זהו שכתוב ותפארת בנים אבותם.

פתח רבי אלעזר ואמר (משלי יז) עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבתם. בנים הא אוקימנא. בני בנים, אליו שאר כתרי מלכא, כמה דאת אמר (ישעיה נד) וכל בניך למודי י'. וכתוב (איכה ד) בני ציון היקרים, כמה דאת אמר ותפארת בנים אבתם, לא מתעטרו בניו אלא באבתו. מכאן אוליפנא, דבניו לא מתעטרי, ולא משתקיין משקיו דנחלא, אלא בזמנא דאבתו מתעטראן ומתברכאן, הדא הוא דכתיב (דף ל"ו ע"ב) ותפארת בנים אבתם.

עד שהיו הולכים, הגיע זמן תפלה. ירדו והתפללו. בעוד שהיו מתפללים, נכרך נחש אחד ברגלי חמורו של רבי פנחס. בעט (נבהל) וגעה פעמים. אחר

עד דהוו אזלי, מטא עדן צלותא, נחתו וצלו. עד דהוו מצלי, קפטר חד חויא ברגלוי דחמורא, דרבי פנחס. קסטא (ס"א קפסא) וגעה תרי זמני. בתר דסיימו

שְׁסִימוּ אֶת הַתַּפְּלָה, אָמַר רַבִּי פְּנַחֶס:
וְדַאי צַעַר הוּא לְבַהֲמָה שְׁלִי, שְׁהַרִי הַיּוֹם
הַזֶּה הַקְּדָמְתִי, וְהֵייתִי מְרַחֵשׁ בַּתּוֹרָה,
וְהַעֲבִיר אוֹתִי בְּמִקּוֹם שְׁשׂוּרָה לְכַלּוֹף,
וְעַכְשָׁו מְצַעְרִים אוֹתוֹ. קָמוּ וּרְאוּ נַחֵשׁ
אֶחָד קָשׁוּר עַל רַגְלָיו. אָמַר רַבִּי פְּנַחֶס:
נַחֵשׁ נַחֵשׁ, לָךְ וְסוֹבֵב (וַצִּדָּד) אֶת קֶשְׁרֶךָ
בְּמַדְרוֹן הַחוּר. בִּינְתִים נִשְׂר הַנַּחֵשׁ וְנִפְּל
חֲתִיכוֹת חֲתִיכוֹת.

צְלוֹתָא, אָמַר רַבִּי פְּנַחֶס, וְדַאי צַעַרָא הוּא
לְבַעֲרָא דִילִי, דְּהָא יוֹמָא דָּא אַקְדִּימָנָא,
וְהוּינָא מְרַחֵישׁ בְּאוּרֵייתָא, וְאֵעֲבֵר לִי
בְּאַתֵּר דְּלְכַלּוּכָא שְׂרִיא, וְהַשְׁתָּא מְצַעְרִי
לָהּ. קָמוּ וְחִמוּ חַד חוּיָא קָטִיר אַרְגְּלֵיהּ,
אָמַר רַבִּי פְּנַחֶס, חוּיָא חוּיָא, זִיל
וְאַסְחַר(ס"א וְאַסְטֵר) קוּטְרָךְ, בְּקִטְפוּרָא
דְּחוּרָא. אַדְהֵכִי אַתְנַשְׂר חוּיָא, וְנִפְּל
קַפְסִירִי קַפְסִירִי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּמָה כָּל כֶּף מְדַקְדָּק
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּצַדִּיקִים? אָמַר
לוֹ, וְדַאי שְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַקְדָּק עִם
הַצַּדִּיקִים וְשׁוֹמֵר אוֹתָם, וְרוֹצֵה לְהוֹסִיף
לָהֶם קְדָשָׁה עַל קְדָשָׁתָם, וְעַכְשָׁו הַחֲמוּר
הַזֶּה, שְׁלֵא שְׁמַר אֶת הַקְּדָשָׁה שְׁלִי, הוּא
הַצִּטְעַר. וְהַנַּחֵשׁ הַזֶּה הִיָּה שְׁלִיחַ, וְכִמָּה
שְׁלִיחִים יֵשׁ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְכֻלָּם
הוּא עוֹשֶׂה אֶת שְׁלִיחוּתוֹ, וְאַפְלוּ בְּחִיּוֹת
הַשָּׂדֶה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (וַיִּקְרָא כו) וְהַשְׁלַחְתִּי
בְּכֶם אֶת חֵיט הַשָּׂדֶה וְשִׁפְלָה אֶתְכֶם.
וְאַפְלוּ בֵּיד גּוֹי, זֶהוּ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים כח) יִשָּׂא
ה' עֲלֶיךָ גּוֹי מְרַחֵק מִקְצֵה הָאָרֶץ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּמָה כָּל כֶּף מְדַקְדָּק
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּצַדִּיקִיָּא. אָמַר
לִיהּ, וְדַאי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְדַקְדָּק בְּהוּ
בְּצַדִּיקִיָּא, וְנָטִיר לוֹן, וְנִבְעָא לְאוּסְפָּא לוֹן
קְדָשָׁה עַל קְדוּשְׁתֵּיהוּ וְהַשְׁתָּא הַאי
חֲמָרָא, עַל דְּלֵא נָטִיר קְדוּשְׁתָּא דִילִי
אַצְטַעַר. וְדָא חוּיָא שְׁלִיחָא חוּיָא, וְכִמָּה
שְׁלִיחִין אֵיט לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וּבְכַלְהוּ עֲבִיד שְׁלִיחוּתֵיהּ, וְאַפְלוּ בְּחִיּוֹת
בְּרָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב (וַיִּקְרָא כו) וְהַשְׁלַחְתִּי
בְּכֶם אֶת חֵיט הַשָּׂדֶה וְשִׁפְלָה אֶתְכֶם.
וְאַפְלוּ בֵּיד גּוֹי, הָדָא הוּא דְכָתִיב (דְּבָרִים כח)
יִשָּׂא יי' עֲלֶיךָ גּוֹי מְרַחֵק מִקְצֵה הָאָרֶץ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּבִיד יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה
שְׁלִיחוּתָא? אָמַר לוֹ, כּוֹן, כְּמוֹ רִשְׁעִי
בֵּיד צַדִּיק. אֲבָל רִשְׁעִי בֵּיד יִשְׂרָאֵל רִשְׁעִי
אַחַר, לֹא עוֹשֶׂה בּו שְׁלִיחוּת, אֲלָא בְּזִמְנָן
שְׁאַיְנוּ מְכֻנָּן בּו. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת כא)
וְאַשֶׁר לֹא צָדָה וְהֶאֱלֵהִים אֹנָה לִידּוֹ. וְאַשֶׁר
לֹא צָדָה דְּוָקָא, שְׁלֵא לְהַרְג אוֹתוֹ. זֶה
וְהֶאֱלֵהִים אֹנָה לִידּוֹ, כְּדִי לְהַעֲנִישׁ אֶת
שְׁנֵיהֶם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּבִידָא דִּישְׂרָאֵל עֲבִיד
שְׁלִיחוּתָא. אָמַר לִיהּ, אִין. כְּגוֹן
רִשְׁעִי בִידָא דְצַדִּיק. אֲבָל רִשְׁעִי בִידָא
דִּישְׂרָאֵל רִשְׁעִי אַחְרָא, לֹא עֲבִיד בִּיהּ
שְׁלִיחוּתָא, אֲלָא בְּזִמְנָא דְאִיהוּ לֹא מְכֻוֹן
בִּיהּ. הָדָא הוּא דְכָתִיב (שְׁמוֹת כא) וְאַשֶׁר לֹא
צָדָה וְהֶאֱלֵהִים אֹנָה לִידּוֹ. וְאַשֶׁר לֹא צָדָה
דִּיִּיקָא, דְּלֵא לְקִטְלָא לִיהּ. דָּא, וְהֶאֱלֵהִים
אֹנָה לִידּוֹ, כְּגוֹן לְאַעֲנִישָׁא לְתַרְוֵיהוּ וְכו'.

מִשָּׁל לְבַנֵּי אָדָם שֶׁחָטְאוּ לְמִלְכָּה. הַתְּעוֹרֵר
הַשּׁוֹטֵר אֲלֵיהֶם לְתַפְּשָׁא אוֹתָם
וּלְהַעֲנִישׁ אוֹתָם, לְאוֹתָם שֶׁחָטְאוּ לְמִלְכָּה.
קָם חָכָם אֶחָד מֵהֶם וְהִתְעַרַּב עִם בְּנֵי
הַשּׁוֹטֵר. הָרִים הַשּׁוֹטֵר אֶת עֵינָיו וְרָאָה
אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ, מִי נָתַן אוֹתְךָ בִּינֵינוּ? וְהָרִי
אֵינְךָ מְאוֹתָם שֶׁחָטְאוּ לְמִלְכָּה. הָרִי אֵתָה
תַּעֲנֵשׁ בְּרֵאשׁוֹנָה! לְקַחוּ אוֹתוֹ וְהִרְגוּ אוֹתוֹ.

מִתֵּל לְבַנֵּי נִשְׂא דְחָבו לְמִלְכָּא, אֲתַעֲר
סְנִטִירָא לְגַבִּייהוּ, לְתַפְּשָׁא לוֹן,
וּלְהַעֲנִישָׁא לוֹן, לְאֵינוֹן דְּחָבו לְמִלְכָּא. קָם
חָכִים חַד מִנְיֵיהוּ, וְאֲתַעֲרַב בְּהַדֵּי בְנֵי
סְנִטִירָא, זְקַף סְנִטִירָא עֵינָיו וְחָמָא לֵיהּ.
אָמַר לֵיהּ מָאן יְהַבְךָ לְגַבְךָ, וְלָאוּ אֲנִתְ
מְאֵינוֹן דְּחָבו לְמִלְכָּא, הָא אֲנִתְ אֲתַעֲנֵשׁ
בְּקַדְמִיתָא, שְׁקִילוּ לֵיהּ וְקַטְלוּהוּ.

כֶּף יִשְׂרָאֵל בְּאִים מִצַּד הַיָּמִין, וְלֹא נִדְבְּקוּ
בְּשִׂמְאָל, וְלֹא הִתְעַרְבוּ עִמּוֹ לְעוֹלָמִים.
וּכְשֶׁהֵם גּוֹרְמִים בְּעוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁנִּכְנַע הַיָּמִין,
וְהַשִּׂמְאָל מִתְעוֹרֵר וְכָל אוֹתָם שְׂבָאִים
מִצַּדוֹ - אִם אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עוֹמֵד לְהִתְעַרַּב
עִמָּם, הֵם מַכִּירִים אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ: אֵינְךָ
מְאוֹתָם שְׂבָאִים מִצַּד הַיָּמִין, שֶׁנִּכְנַע
מִהַעוֹנוֹת שְׁלָהֶם, וְאֵינְךָ מְאוֹתָם שֶׁחָטְאוּ
לְמִלְכָּה, מִי נָתַן אוֹתְךָ אֶצְלָנוּ? נִמְצָא שֶׁהוּא
נֶעֱנֵשׁ בְּרֵאשׁוֹנָה. וְשִׁלְמָה הַמְּלִיךְ צוֹנַח
כְּנַגְדָּם וְאוֹמַר, (קַהֲלַת ח) עַת אֲשֶׁר שְׁלַט
הָאָדָם בְּאָדָם לְרַע לוֹ. לְרַע לוֹ וְדָאִי, מִכִּיִּן
שְׂאֵינוֹ שְׁלִיחַ הַמְּלִיךְ, וְלֹא בָּא מְאוֹתוֹ הַצַּד.

כֶּף יִשְׂרָאֵל מוֹסְטְרָא דִּימִינָא קָא אֲתַיִן,
וְלֹא אֲתַדְבְּקוּ בְּשִׂמְאָלָא, וְלֹא
אֲתַעֲרְבוּ בְּהַדֵּה לְעֵלְמִין. וְכַד אֵינוֹן גְּרַמִּין
בְּחֻבִּייהוּ, דְּאֲתַכְּפִיָּא יְמִינָא, וְאֲתַעֲר
שְׂמָאֵלָא וְכָל אֵינוֹן דְּאֲתוּ מוֹסְטְרִיהּ, אִי חַד
מִיִּשְׂרָאֵל קָם לְאֲתַעֲרַבָּא בְּהַדִּייהוּ,
אֲשֶׁתְּמוֹדְעֵן בֵּיהּ, אֲמַרִי לֵיהּ לָאוּ אֲנִתְ
מְאֵינוֹן דְּקָא אֲתַיִן מוֹסְטְרָא דִּימִינָא,
דְּאֲתַכְּפִיָּא מְחֻבִּייהוּ, וְלָאוּ אֲנִתְ מְאֵינוֹן
דְּחָבו לְמִלְכָּא מָאן יְהַבְךָ לְגַבְךָ. אֲשֶׁתְּכַח
דְּאִיהוּ אֲתַעֲנֵשׁ בְּקַדְמִיתָא. וְשִׁלְמָה מוֹלְכָא
צוֹנַח לְקַבְלִייהוּ, וְאוֹמַר (קַהֲלַת ח) עַת אֲשֶׁר
שְׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לְרַע לוֹ. לְרַע לוֹ וְדָאִי,
בְּגִין דְּלָאוּ שְׁלִיחָא דְּמוֹלְכָא אִיהוּ, וְלֹא
אֲתִי מִהֵהוּא סְטְרָא.

פּאַרק י"ג
פּאַרשיות
נְשׁוֹת - פּוֹנְקֶס

ספּוֹרֵי הַזּוֹהַר

תִּכּוֹן עֵינַיִם

קמג	דוּרוּ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן
קמד	אִין לְנֶהֱגַ בְּזִיּוֹן בְּשִׁמְשֵׁי ה'
קמה	בְּעַל מוֹם אֵינוֹ נֶאֱמָן
קמו	מַעֲלַת הַשְּׁבֵת
קמז	צְדָקָה תַּצִּיל מַמּוֹת
קמט	אַהֲבַת ה' לְיִשְׂרָאֵל

דורו של רבי שמעון

(זוהר אחרי מות ע"ט ע"א וע"ב)

תני רבי יהודה, דרא דרבי שמעון בן יוחאי שארי בגויה, בלהו זכאין, חסידיו, בלהו דחלי חטאה גינהו. שכנינתא שריא ביניהו, מזה דלית בן בדרין אחרנין. בגיני כף מילין אינון מתפרשו, ולא אתטמרו. בדרין אחרנין לאו הכי, ומלין דרזי עלאה לא יכלין לגלאה, ואינון דינעי מסתמו. דרבי שמעון בד הנה אמר רזא דהאי קרא, חבריאי בלהו עיניהו נבעין דמעין, וכלהו מילין דאמר הוּו בעיניהו גליו, כמה דכתיב (במדבר יב) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות.

דורו של רבי שמעון

(זוהר אחרי מות ע"ט ע"א וע"ב)

שנה רבי יהודה, דור שרבי שמעון בר יוחאי שרוי בתוכו, כלם צדיקים, חסידים, כלם הם יראי חטא, ושכינה שורה ביניהם, מה שאין בן בדורות אחרים. משום כף הדברים הללו מתפרשים ולא נטמנים. בדורות אחרים לא בן, ודברים של סודות עליונים לא יכולים לגלות, ואותם שיודעים פוחדים. שפאשר היה רבי שמעון אומר סוד הפסוק הזה, עיני כל החברים נבעו דמעו, וכל הדברים שאמר היו בעיניהם גלויים, כמו שכתוב (במדבר יב) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות.

דיומא חד שאיל רבי ייסא אמר, ביעא דקושטא (ס"א דקוסטא), דנפקא מעופא דשריא (ס"א דשרי) בנורא, ואתבקע לארבע סטרין. תרין סלקין מנייהו, וחד מאיה, וחד רביע ברביעא (ס"א נביעי נביעא) דימא רבא. אמר רבי אבא, עבדת קמיה דרבי שמעון, קדש חול, דהא כתיב פה אל פה אדבר בו. אמר ליה רבי שמעון, עד לא יתבקע ביעא, תסתלק מעלמא. וכך הוה באדרא דרבי שמעון.

שיום אחד שאל רבי ייסא, אמר, ביצה של אמת (מדה) שציצה מעוף ששרוי (שנורא) באור, והתבקעה לארבעה צדדים, שנים עולים מהם, ואחד מתנמו, ואחד רובץ במרובץ (מבועי המעון) של היים הגדול. אמר רבי אבא, עשית לפני רבי שמעון קדש חל, שהרי כתוב פה אל פה אדבר בו. אמר לו רבי שמעון, טרם שתתבקע הביצה, תסתלק מן העולם. וכך היה באדרא של רבי שמעון.

תאנא, ביומוי דרבי שמעון הוה אמר בר נש לחבריה, פתח פיר ויאירו דבריה. בתר דשכיב רבי שמעון, הוּו אמרי (קהלת ה) אל תתן את פיר לחטיא את בשרך וכו'.

למדנו, בימי רבי שמעון היה אומר אדם לחברו: פתח פיר ויאירו דבריה. אחר שנפטר רבי שמעון, היו אומרים: (קהלת ה) אל תתן את פיר לחטיא את בשרך וכו'.

זכאה דרא, דרבי שמעון בן יוחאי שארי בגויה. זכאה עדביה בין עלאין

אשרי הדור שרבי שמעון בן יוחאי שרוי בתוכו. אשרי גורלו בין עליונים

ותחתוננים. עליו כתוב (קהלת י) אשריך
ארץ שמלכך בן חורין. מהו בן חורין?
שאוקף ראש לגלות ולפרש דברים ואינו
פחד. כזה שהוא בן חורין, ויאמר מה
שהוא רוצה ולא פחד. מי זה מלכך? זה
הוא רבי שמעון בן יוחאי, בעל התורה,
בעל החכמה. שפשהיה רבי אבא
והחברים רואים את רבי שמעון, היו
רצים אחריו ואומרים: (הושע יא) אחרי ה'
ילכו כאריה ישאג.

ותתאין. עליה כתיב (קהלת י) אשריך ארץ
שמלכך בן חורין. מהו בן חורין. דזקיף
רישא לגלגה, ולפרשא מלין ולא דחיל.
כהאי דאיהו בן חורין, ויימא מאי דבעיא
ולא דחיל. מהו מלכך. דא הוא רבי
שמעון בן יוחאי, מאריה דאורייתא,
מאריה דחכמתא. דכד הוה רבי אבא
והברייא חמאן לרבי שמעון, הוה רהטי
אבתריה, ואמרי (הושע י) אחרי יי' ילכו
כאריה ישאג.

אין לנהג בזיון בשמשי ה'

(זוהר אמור ק"ו ע"ב)

רבי שמעון היה הולך בדרך, והיו עמו רבי
אלעזר ורבי אבא ורבי חייא ורבי
יוסי ורבי יהודה. הגיעו לחרץ מים אחד.
החליק רבי יוסי בבגדיו לתוך המים,
אמר, הלואי שחריצי המים לא היו
נמצאים. אמר לו רבי שמעון, אסור לך!
שמש של העולם הוא, ואסור לנהג קלון
בשמשו של הקדוש ברוך הוא, וכך שכן
כשהם מעשים של אמת שנמצאים
בהנהגות ההשגחה העליונה.

אין לנהג בזיון בשמשי ה'

(זוהר אמור ק"ו ע"ב)

רבי שמעון הוה אזיל בארחא, והוה
עמיה רבי אלעזר ורבי אבא ורבי
חייא ורבי יוסי ורבי יהודה מטו לחד
טיקלי דמזיא, פוסקרא רבי יוסי בקטפוי
לגז מזיא, אמר (דף ק"ו ע"א) קוטרא דקוסטי
דמזיא ולואי לא שכיח. אמר ליה רבי
שמעון, אסיר לך. שמשא דעלמא הוא,
ואסיר לאנהגא קלנא בשמשא דקודשא
ברוך הוא וכך שכן דאינון עובדי קשוט,
בנימוסי דקסטרא עלאה שכיחי.

פתח ואמר (בראשית א) וירא אלהים את
כל אשר עשה והנה טוב מאד.
וירא אלהים את כל אשר עשה - סתם,
אכלו נחשים ועקרבים ויתושים, ואפלו
אותם שנראים מחבלי העולם, בכלם
כתוב והנה טוב מאד, כלם שמשי העולם,
מנהיגי העולם, ובני אדם אין יודעים.

פתח ואמר (בראשית א) וירא אלהים את
כל אשר עשה והנה טוב מאד.
וירא אלהים את כל אשר עשה, סתם,
אפילו נחשים ועקרבים ויתושים, ואפילו
אינון דאתחזון מחבלי עלמא, בכלהו
כתיב והנה טוב מאד בלהו שמשי עלמא,
מדברי עלמא, ובני נשא לא ידעי.

עד שהיו הולכים, ראו נחש אחד הולך
לפניהם. אמר רבי שמעון, ודאי זה

עד דהוו אזלי, חמו חד חוץ מדבר
קמזיהו, אמר רבי שמעון, ודאי דא

הולך להרחיש לנו גס. רץ אותו נחש לפניהם ונקשר באפעה אחד בקשר הדרך, הסיטו (נלחמו) זה את זה ומתו. כשהגיעו, ראו את שניהם שוכבים בדרך. אמר רבי שמעון, ברוך הרחמן שהרחיש לנו גס, שהרי כל מי שמסתכל בזה כשהוא בקיומו, או שהוא מסתכל באדם, לא יציל בודאי. כל שכן אם יקרב אליו. קרא עליו, (תהלים צא) לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך. ובכל עושה הקדוש ברוך הוא את שליחותו, ואין לנו לנהג בזיון בכל מה שהוא עושה. ועל זה כתוב, (שם קמה) טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו, וכתוב, יודוך ה' כל מעשיו.

אזיל לארחשא לן ניסא, רהט ההוא חוץ קמזיהו, וקטר בחד אפעה בקיטרא דאורחא סטון (ס"א נון) חד בחד ומיתו. בד מטון, חמו לון לתרווייהו שכיבין בארחא. אמר רבי שמעון, בריך רחמנא דרחיש לן ניסא. דהא כל מאן דאסתכל בהאי, בד איהו בקיומיה, או איהו יסתכל בבר נש, לא ישתזיב ודאי, כל שכן אי יקרב בהדיה. קרא עליה, (תהלים צא) לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך. ובכלא עביד קדשא בריך הוא שליחותא דליה, ולית לן לאנהגא קלנא בכל מה דאיהו עבד. ועל דא כתיב (תהלים קמה) טוב יי' לכל ורחמיו על כל מעשיו, וכתיב, יודוך יי' כל מעשיו.

בעל מום אינו נאמן

(זוהר ויקרא ט ע"א וע"ב)
רבי אלעזר הנה יושב בהיכל של בית חמיו, והוא הנה אמר, לזליגת הדמעות שבהיכל יש עצה למצא. בין כך עבר איש אחד פגום בעין אחת. אמר חמיו, נשאל את זה. אמר, הוא פגום ולא נאמן. אמר, נשאל אותו. באו ושאלו אותו. אמר לו, מיהו המאשר שבועול? אמר, העשיר, אבל אם ינתק, עמו אני מכלם. (העשיר, אבל אם ינתק, אוי על זה, עמו אני מכלם) אמר רבי אלעזר, מדבריו נשמע שאין בו אמונה, ולא בן אמונה הוא. בא ראה, הקדוש ברוך הוא אמר, כל איש אשר בו מום לא יקרב, שהרי הקדשה שלמעלה אינה שורה במקום פגום.

בעל מום אינו נאמן

(זוהר ויקרא ט ע"א וע"ב)
רבי אלעזר הנה יתיב בקסטרא דבי חמוי, והוא הנה אמר, זילגא דבקסטירא בעיטא שכיח. אדהכי, אעבר חד בר נש, פגים מעיניה חד. אמר חמוי, נשאל להאי. אמר, פגים הוא, ולא מוהימנא. אמר, נשאל בהדיה. אתו שאילו ליה. אמר ליה, טופקא מאן הוא בעלמא. אמר עתירא, אבל דיסליף, בהדיה אנא מכלהו. (ס"א עתירא, אבל דיסליף, ווי על דא, בהדיה אנא מכלהו) אמר רבי אלעזר, במלוי אשתמע, דלאו מוהימונתא גביה, ולא בר מוהימנא הוא. תא חזי, קדשא בריך הוא אמר כל איש אשר בו מום לא יקרב, דהא קדושא דלעילא, לא שריא באתר פגים.

מעלת השבת

(זוהר אמור צד ע"ב)

אמר רבי יהודה, חדוותא ונטירותא דיומא דשבתא על כלא הוא, ובגין דהאי יומא אתעטר באבא ואימא, ואתוסף קדשה על קדושתיה, מה דלא אשתכח הכי בשאר יומי, דהא הוא קדש, ואתעטר בקדש, ואוסיף קדושה על קדושתיה. בגין כפ האי יומא חדוותא דעלאי ותתאי, כלא חדאן ביה. מלי ברכאן בכלהו עלמין. בלהו מניה אתקנו (נ"א אתקנו), בהאי יומא נייחא דעלאי ותתאי. בהאי יומא נייחא דחייביא דגיהנם.

מעלת השבת

(זוהר אמור צד ע"ב)

אמר רבי יהודה, השמחה והשמירה של יום השבת הם על הכל, ומשום שהיום הזה מתעטר באבא ובאימא, ונוספת קדשה על קדשתו, מה שאין כן בשאר הימים, שהרי הוא קדש ומתעטר בקדש, ומוסיף קדשה על קדשתו, משום כך היום הזה הוא שמחת העליונים והתחתונים, כלם שמחים בו, כמלא ברכות בכל העולמות. כלם נתקנו (נאנו) מפניו. ביום הזה מנוחת עליונים ותחתונים. ביום הזה מנוחת הרשעים בגיהנם.

למלכא דעבד הלולא לבריה יחידאי, אנער ליה בעטרא עלאה, מני ליה מלכא על כלא. בהאי יומא חדוותא לכלא. חד סנטריא דאתפקד על דינא דבני נשא, הוּוּ בידיה גוברין דבעיין קטולא, גוברין דבעיין לאלקאה. בגין יקרא דהאי יומא דחדוותא דמלכא, שביק דינוי, ונטר לחדוותא דמלכא.

למלך שעשה הלולא לבנו היחיד, עטר אותו בעטרה עליונה, מנה אותו המלך על הכל. ביום הזה שמחת הכל. שוטר אחד שהיה מפקד על דינם של בני אדם, היו בידו גברים שצריכים הריגה, וגברים שהיו צריכים להלקאה. בשביל כבוד היום הזה של שמחת המלך עוזב את דינוי, ושומר את שמחת המלך.

כך ההוא יומא, הלולא דמלכא במטרוניתא, חדוותא דאבא ואימא עליה, חדוותא דעלאין ותתאין. בחדוותא דמלכא, בלהו חדאן, ולא יצטערו ביה. על דא כתיב (ישעיה נח) וקראת לשבת ענג. מאי ענג לא אשתכח אלא לעילא באתר דקדש עלאה שארי. כמה דאת אמר, (ישעיה נח) אז תתענג על יי'. דהאי ענג על יי' הוא. והאי יומא דהוא הלולא דמלכא, אתעטר

כך אותו היום, הלולת המלך עם הגבירה, שמחת האב והאם עליו, שמחת העליונים והתחתונים. בשמחת המלך כלם שמחים, ולא יצטערו בו. על זה כתוב (ישעיה נח) וקראת לשבת ענג. מה זה ענג? ענג לא נמצא אלא במקום ששורה הקדש העליון, כמו שנאמר אז תתענג על ה'. שהרי ענג הוא על ה'. והיום הזה שהוא הלולת המלך, מתעטר באותה עטרה של ענג. זהו שכתוב וקראת

בההוא עטרָא דְענג הדא הוא דכתיב
וקראת לשבת ענג.

לשבת ענג.

צדקה תציל ממוות

(זוהר ויקרא ט ע"א וע"ב)

רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בארְחא,
פגעו בההוא טורא, אשכחו תרי
גברי דהוו אזלי, אדהכי חמו חד בר נש
דהוה אתי, ואמר לון, במטו מניכוי, הבו
לי מזונא פתא דנהמא, דהני תרין יומין
דתעינא במדברא, ולא אכלנא מזי.
אשתמיט חד מאינון תרי גברי, ואפיק
מזוניה דאיהו אייתי לאורחא, ויהיב ליה,
ואכיל ואשקי ליה. אמר ליה חבריה, מה
תעביד מן מזונא, דהא אנא דידי אכלנא.
אמר ליה, ומה עלי דיך, אנא אזיל, יתיב
גביה ההוא מסכנא, עד דאכל כל מה
דהוה גביה, וההוא נהמא דאשתאר, יהב
ליה לאורחא, ואזל ליה.

צדקה תציל ממוות

(זוהר ויקרא ט ע"א וע"ב)

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך,
פגעו באותו הר, מצאו שני גברים
שהיו הולכים. בין כך ראו איש אחד
שהיה בא, ואמר להם: בבקשה מכם, תנו
לי מזון פת לחם, ששני ימים אלה
שתעיתי במדבר ולא אכלתי דבר. נשמט
אחד מאותם שני גברים, והוציא מזונו
שהוא הביא לדרך, ונתן לו והאכיל
והשקה אותו. אמר לו חברו: מה תעשה
עם המזון, שהרי אני את שלי אני אוכל?
אמר לו: ומה על שלך אני הולך? ישב
אצלו אותו עני, עד שאכל כל מה שהיה
אצלו, ואותו לחם שנשאר נתן לו לדרך,
והלך לו.

אמר רבי חייא, לא בעא קדשא בריך
הוא דמלה דא יתעביד על ידן.
אמר רבי יוסי דילמא דינא אתגזר על
ההוא בר נש, ובעא קדשא בריך הוא
לזמנא קמיה האי, בגין לשזבא ליה. עד
דהוו אזלי, לאה ההוא גברא באורחא,
אמר ליה חבריה, ולא (דף ק"א ע"א) אמינא
לך דלא תתן נהמא לאחרא. אמר רבי
חייא לרבי יוסי, הא מזונא גבן ניהב ליה
למיכל. אמר רבי יוסי תבעי למיפק מניה
זכותא, נזיל ונחמי, דהא ודאי בקפטורי
דדא טפסא דמותא אתאחיד, ובעא
קדשא בריך הוא לזמנא זכותיה, בגין
לשזביה.

אמר רבי חייא, לא רצה הקדוש ברוך
הוא שדבר זה יעשה על ידינו.
אמר רבי יוסי, אולי נגזר דין על אותו
איש, ורצה הקדוש ברוך הוא להזמין
לפניו את זה כדי להצילו. בעוד שהלכו,
התעני אותו איש בדרך. אמר לו חברו:
ולא אמרתי לך שלא תתן לחם לאחר?
אמר רבי חייא לרבי יוסי, הרי מזון עמנו,
נתן לו לאכל. אמר רבי יוסי, התרצה
להוציא ממנו את הזכות? גלך ונראה,
שהרי בודאי בצורת פניו של זה, הדפוס
של המוות נאחז, ורצה הקדוש ברוך הוא
לזמן זכותו כדי להצילו.

בין כך יָשַׁב אוֹתוֹ הָאִישׁ וַיִּשֶׁן תַּחַת אֵילָן אֶחָד, וַחֲבֵרוֹ הִתְרַחַק מִמֶּנּוּ וַיִּשַׁב בְּדֶרֶךְ אַחֶרֶת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֲזִיָּא, כָּעֵת גִּישַׁב וַנִּרְאֶה, שְׂוֹדָאֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְהַרְחִישׁ לוֹ גַּס. קָמוּ וַחֲכוּ. בֵּין כֵּךְ רָאוּ צוּרָה אַחַת שֶׁל שְׁלֵהָבוֹת עוֹמְדָת לְפָנָיו. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, אוֹי עַל אוֹתוֹ הָאִישׁ, שֶׁעֲכָשׁוּ יָמוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֲשֶׁרִי אוֹתוֹ הָאִישׁ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַרְחִישׁ לוֹ גַּס. בֵּין כֵּךְ יָרַד מֵאֵילָן אֶחָד נֶחֱשׁ אֶחָד וַרְצָה לְהַרְגוֹ. קָמָה אוֹתָהּ צוּרָה עָלָיו וַהֲרַגְתּוּ. סוּבְבָה הַצּוּרָה בְּרֵאשֵׁה, וְהִלְכָה לָהּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְלֹא אֶמְרָתִי לָךְ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְהַרְחִישׁ לוֹ גַּס, וְלֹא תוֹצִיא זְכוּתוֹ מִמֶּנּוּ? בֵּין כֵּךְ הִתְעוֹרַר אוֹתוֹ הָאִישׁ, וְקָם וְהִלֵּךְ לוֹ. אֶחָזוּ בוֹ רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי, וַנִּתְנוּ לוֹ לְאַכֵּל. אַחֵר שְׁאַכֵּל, הָרָאוּ לוֹ הַגַּס שֶׁהַרְחִישׁ לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר (תהלים לו) בְּטַח בַּה' וַעֲשֵׂה טוֹב שָׁכֵן אֶרֶץ וַרְעָה אֲמוֹנָה. אֲשֶׁרִי חָלְקוֹ שֶׁל הָאִישׁ שֶׁעוֹשֶׂה טוֹב מְשָׁלוֹ, שֶׁהָרִי מְעוֹרַר טוֹב עִם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וּבַמָּה? בַּצְּדָקָה. שֶׁכִּשְׁצַדְקָה מִתְעוֹרְרָת, הוּא טוֹב, אִם מִתְעוֹרַר אֶל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְעַל זֶה כְּתוּב (משלי י) וַצְּדָקָה תַצְלִיל מִמּוֹת. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁצְּדָקָה הִיא עֵץ הַחַיִּים, וּמִתְעוֹרְרָת עַל אוֹתוֹ עֵץ הַמָּוֶת, וְלוֹקַח אוֹתָם שְׁאַחֲזוּיִם בּוֹ וּמַצְיִלֵם מִהַמָּוֶת. מִי גָרַם לְאוֹתוֹ עֵץ חַיִּים שֶׁיִּתְעוֹרַר לָזֶה? הִנֵּה אוֹמֵר, אוֹתָהּ

אֲדַהְכִי, יְתִיב הֵהוּא בַר נֶשׁ, וְנֹאִים תַּחֲוֹת חַד אֵילָנָא, וַחֲבֵרִיהַ אֲתַרְחִיק מוֹנִיה, וְיִתִּיב בְּדֶרֶךְ אַחֶרָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֲזִיָּא, הַשְׁתָּא גִיתִיב וַנִּחְמִי, דְּוֹדָאֵי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְמַרְחַשׁ לִיהַ גִּיסָא, קָמוּ וְאוֹרִיכוּ. אֲדַהְכִי חָמוּ חַד טִיפְסָא בְּשִׁלְהוּבֵי קָאִים גַּבִּיהַ. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, וּוִי עַל הֵהוּא בַר נֶשׁ, דְּהַשְׁתָּא יָמוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זְכָאָה הֵהוּא בַר נֶשׁ, דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יַרְחִישׁ לִיהַ גִּיסָא. אֲדַהְכִי נַחַת מֵאֵילָנָא חַד חוּזָא, וּבְעָא לְמוֹקְטָלִיהַ. קָם הֵהוּא טַפְסָא עָלֵיהַ וְקִטְלִיהַ. קִסְטַר בְּרִישִׁיהַ טַפְסָא, וְאִזַּל לִיהַ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְלֹא אֶמְיָנָא לָךְ דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא לְמַרְחַשׁ לִיהַ גִּיסָא, וְלֹא תִיפּוֹק זְכוּתִיהַ מוֹנִיהַ. אֲדַהְכִי אֲתַעַר הֵהוּא בַר נֶשׁ, וְקָם וְאִזַּל לִיהַ. אֲחִידוּ בִיהַ רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי, וַיְהִיבוּ לִיהַ לְמִיכַל. בְּתַר דְּאַכֵּל, אֲחוּיָאוּ לִיהַ גִּיסָא דְרַחִישׁ לִיהַ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר (תהלים לו) בְּטַח בַּי' וַעֲשֵׂה טוֹב שָׁכֵן אֶרֶץ וַרְעָה אֲמוֹנָה, זְכָאָה חוֹלְקִיהַ דְּבַר נֶשׁ דְּעַבִּיד טוֹב מוֹדִידִיהַ, דְּהָא אֲתַעַר טוֹב בְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וּבַמָּה. בַּצְּדָקָה. דְּכַד אֲתַעַר צְדָקָה, הוּא טוֹב כְּדִין אֲתַעַר לְגַבִּי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא כְּתִיב (משלי י) וַצְּדָקָה תַצְלִיל מִמּוֹת. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּצְדָקָה אֵילָנָא דְחַיִּי הוּא, וְאֲתַעַר עַל הֵהוּא אֵילָנָא דְמוֹתָא, וְנִטִּיל אֵינּוּן דְּאֲחִידוּן בִּיהַ, וְשׂוֹזִיב לוֹן מִן מוֹתָא. מֵאִן גָּרִים לְהֵהוּא אֵילָנָא דְחַיִּי דְאֲתַעַר לְהֵאִי, הֵנִי אֵימָא הֵהִיא צְדָקָה דְאֵיהוּ

צדקה שהוא עושה, כביכול הוא עשה אותו למעלה, כמו שנאמר (תהלים קו) עשה צדקה צדקה בכל עת. והרי נתבאר.

אהבת ה' לישראל

(זוהר בחוקותי קטו ע"א)

בא ראה את האהבה העליונה של הקדוש ברוך הוא לישראל. למלך שהיה לו בן יחיד, והיה חוטא לפני המלך. יום אחד סרח לפני המלך, אמר המלך: כל הימים הללו הלקיית אותך ולא קבלת. מכאן ואילך ראה מה אעשה לך; אם אגרש אותך מן הארץ ואוציא אותך מן המלכות, אולי יקומו עליך דבי השדה, או זאבי השדה, או לסטים, ויעבירו אותך מן העולם. מה אעשה? אלא אני ואתה נצא מן הארץ.

כך אף אני, אני ואתה נצא מן הארץ [אף אני ואתה נלך בגלות ונצא יחד]. כך אמר הקדוש ברוך הוא: ישראל, מה אעשה לכם? הרי הלקיית אתכם ולא הרפנתם אזניכם. הרי הבאתי עליהם בעלי מגנים, בעלי חבלה, להלקות אתכם, ולא שמעתם. אם אוציא אתכם מן הארץ לבדכם, אני פוחד עליכם מפנה דבים, מפנה זאבים שיקומו עליכם ויעבירו אתכם מן העולם. אבל מה אעשה לכם? אלא אני ואתם נצא מן הארץ ונלך לגלות.

זהו שכתוב ויסרתי אתכם למהר בגלות. ואם תאמרו שאעזב אתכם - אף אני עמכם. שבע על חטאתיכם - זו שבע

עביד, כביכול הוא עביד ליה לעילא, כמו דאת אמר (תהלים קי) עושה צדקה בכל עת. והא אתמר.

אהבת ה' לישראל

(זוהר בחוקותי קטו ע"א)

תא חזי, רחימותא עלאה דקודשא בריך הוא בישראל, למלכא דהנה ליה בר יחידאי, והנה חטי קמי מלכא, יומא חד סרח קמי מלכא, אמר מלכא, כל הני יומין אלקינא לך, ולא קבלת. מכאן ואילך חטי מאי אעביד לך, אי אתריף לך מן ארעא, ואפיק לך ממלכותא, דילמא יקומו עליך דובי חקלא, או זאבי חקלא, או לסטין, ויעברון לך מעלמא. מה אעביד. אלא אנא ואת גיפוק מארעא.

כך אף אני, אנא ואת גיפוק מארעא [אף אנא ואת גיפוק ממלכותא וגיפוק פחדא]. כך אמר קדשא בריך הוא, ישראל מה אעביד לכו, הא אלקינא לכו, ולא ארפיתו אודנייכו, הא איתנינא עליכו מארי תריסין, מארי טפסין, לאלקאה לכו, ולא שמעתון. אי אפיק לכו מארעא לחודכון, דחילנא עליכו מפנה דובין, מפנה זאבין, דיקומו עליכו, ויעברון לכו מעלמא. אבל מה אעביד לכו, אלא אנא ואתון גיפוק מארעא, ונהר בגלותא.

הדא הוא דכתיב ויסרתי אתכם למהר בגלותא. ואי תימרון דאשבוק לכו, אף אני עמכו. שבע על חטאתיכם,

שֶׁתִּגְרַשׁ עִמָּכֶם. וְלָמָּה? עַל חַטָּאתֵיכֶם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ישעיה נ) וּבִפְשָׁעֵיכֶם שְׁלָחָה אִמְכֶם. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אַתֶּם גְּרַמְתֶּם שְׁאֲנִי וְאַתֶּם לֹא נְדוּר (בְּאַרְזֵי) בְּעוֹלָם (נִגְרַשׁ מִהָאָרֶץ - מִהַעוֹלָם), הֲרִי הַגְּבִירָה יֵצֵאה מִהִיכְלָה עִמָּכֶם. הֲרִי הַפֶּלַח נְחָרֵב, הַהִיכֵל שְׁלִי וְשִׁלְכֶם נְחָרֵב. שְׁהֲרִי לְמִלְךָ לֹא רָאוּי הִיכֵל אֲלֵא כִּשְׁהוּא נִכְנָס עִם הַגְּבִירָה. וְשִׁמַּחַת הַמֶּלֶךְ אֵינָה נִמְצָאת.

אֲלֵא בְּשַׁעַה שְׁנִכְנָס לְהִיכֵל הַגְּבִירָה, וְנִמְצָא בְּנֵה עִמָּה בְּהִיכֵל, כָּלָם שְׂמֵחִים כְּאַחַד. עִכְשָׁו שְׂאִין נִמְצָאִים הַבֵּן עִם הַגְּבִירָה, הֲרִי הַהִיכֵל חָרֵב מִהַכֵּל. אֲלֵא אֲנִי מָה אֶעֱשֶׂה? אִף אֲנִי עִמָּכֶם. וְעִכְשָׁו, אִף עַל גַּב שִׁישְׂרָאֵל הֵם בְּגָלוּת, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא עִמָּהֶם וְלֹא עוֹזֵב אוֹתָם. שְׂכַאֲשֶׁר יֵצֵאוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּלוּת, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יָשׁוּב עִמָּם, שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים ל) וְשָׁב ה' אֱלֹהֶיךָ.

דָּא שְׁבַע דִּיתְתַרְךָ עִמּוֹכוֹ, וְאַמְאִי. עַל חַטָּאתֵיכֶם. הֲדָא הוּא דְכַתִּיב (ישעיה נ) וּבִפְשָׁעֵיכֶם שְׁלָחָה אִמְכֶם. אָמַר קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא, אַתּוֹן גְּרַמְתּוֹן, דְּאַנָּא וְאַתּוֹן לֹא נִידוּר (ס"א בְּאַרְעָא) בְּעֵלְמָא (נ"א נִטְרוּד - ס"א מִאַרְעָא - מְעֵלְמָא). הָא מְטְרוּנִיתָא נִפְקַת מִהִיכְלָה עִמּוֹכוֹן, הָא אַתְחָרֵב כְּלָא, הִיכְלָא דִילִי וְדִלְכוֹן אַתְחָרֵב. דְּהָא לְמִלְכָּא לֹא אַתְחִזִי הִיכְלָא, אֲלֵא כַּד אִיהוּ עִייל עִם מְטְרוּנִיתָא. וְחֻדְהָ דְמִלְכָּא לֹא אֲשַׁתְּכַח.

אֲלֵא בְּשַׁעַתָּא דְעָאֵל בְּהִיכְלָא דְמְטְרוּנִיתָא, וְאַשְׁתְּכַח בְּרַהֵא עִמָּה בְּהִיכְלָא, חֻדְאֵן כְּלֵהוּ כַחֲדָא. הַשְׁתָּא דְלֹא אֲשַׁתְּכַחוּ בְּרָא וּמְטְרוּנִיתָא, הָא הִיכְלָא חָרִיבָא מִכְּלָא. אֲלֵא אֲנָא מַה אַעֲבִיד. אִף אֲנָא עִמּוֹכוֹן. וְהַשְׁתָּא אִף עַל גַּב דִּישְׂרָאֵל אֵינְהוּ בְּגָלוּתָא, קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּכַח עִמּוּהוֹן, וְלֹא שְׂבִיק לוֹן, דְּכַד יִפְקוּן, יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא, קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא, יָתוּב עִמּוּהוֹן. דְּכַתִּיב (דְּבָרִים ל) וְשָׁב יי' אֱלֹהֶיךָ.

פֿאַרק י"ד
פֿאַרשײַט
פֿאַרשײַט
פֿאַרשײַט - פֿאַרשײַט
פֿאַרשײַט

ספּוּרִי הַזֹּהָר

תִּכְן עֵינַיִם

- קנג שְׂמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָּהּ כָּל אֲהֻבֶיהָ
- קנד הַדָּבָר בְּקִבְ"ה מְקוּמַם עוֹלָמוֹת
- קנה הַתְּשׁוּבָה מִתְקַנֶּת הַכֹּל
- קנו טוֹב עַיִן הוּא יְבָרֵךְ
- קנז וְנִדְעָה נְרִדְפָה לְדַעַת אֶת ה'
- קנז הָרִי קָרְדוּ

שִׁמְחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָּהּ כָּל אֹהֲבֶיהָ
(זוהר במדבר ק"ח ע"א וע"ב)

רְבִי אֶלְעָזָר פְּתַח, (ישעיה סו) שִׁמְחוּ אֶת
יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָּהּ כָּל אֹהֲבֶיהָ וְגו'.
כַּמּוֹהַר חֲבִיבָה הַתּוֹרָה לִפְנֵי
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהִרִי בְּכָל מְקוֹם
שֶׁדַּבְּרֵי תוֹרָה נִשְׁמָעִים, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
וְכָל חֵילוֹתָיו, כָּלֵם מְקַשְׁיָבִים לְדַבְּרֵיו,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָּא לְדוֹר עֲמוֹ. זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב (שמות כ) בְּכָל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכִּיר
אֶת שְׁמִי וְגו'. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֶׁשׁוֹנְאֵיו
נִפְלִין לִפְנֵי, וְהֵרִי פְּרִשׁוּהָ.

בֵּא רָאה, מִצְוֹת הַתּוֹרָה הֵן עֲלִיוֹנוֹת
לְמַעַלְהָ. בֵּא אָדָם וַעֲשֵׂה מִצְוָה אַחַת
- אוֹתָהּ הַמִּצְוָה עוֹמְדַת לִפְנֵי
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמַתְעַטְרַת לִפְנֵי
וְאוֹמְרַת: פְּלוֹנִי עָשָׂה אוֹתִי, וּמְפֹלוֹנִי אָנִי.
מִשׁוּם שֶׁהוּא עוֹרֵר אוֹתָהּ לְמַעַלְהָ. כְּמוֹ
שֶׁהוּא עוֹרֵר אוֹתָהּ לְמַטָּה, כִּי גַם עוֹרֵר
אוֹתָהּ לְמַעַלְהָ, וַעֲשֵׂה שְׁלוֹם לְמַעַלְהָ
וּלְמַטָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (ישעיה כז) אוּ יַחֲזֹק
בְּמַעְזֵי יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם לִי יַעֲשֵׂה לִי.
יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם לִי - לְמַעַלְהָ. שְׁלוֹם יַעֲשֵׂה לִי
- לְמַטָּה. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם
שְׁעוֹשֵׂה מִצְוֹת הַתּוֹרָה.

שִׁמְחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגו', מִשׁוּם שֶׁחֲדוּהָ
לֹא נִמְצְאָה אֲלֵא בְּזִמְנֵי שִׁישְׂרָאֵל
עוֹמְדִים בְּאַרְצֵי הַקְדוּשָׁה, שֶׁשָׁם מִתְחַבְּרַת
אִשָּׁה בְּבַעֲלָהּ, וְאִזּוֹ זוֹהִי שְׁמַחַת הַכֹּל,
הַשְׁמַחָה שֶׁלְמַעַלְהָ וְשֶׁלְמַטָּה. בְּזִמְנֵי
שִׁישְׂרָאֵל לֹא נִמְצְאִים בְּאַרְצֵי הַקְדוּשָׁה,
אֲסוּר לְאָדָם לְשַׁמַּח וּלְהִרְאוֹת שְׁמַחָה,

שִׁמְחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָּהּ כָּל אֹהֲבֶיהָ
(זוהר במדבר ק"ח ע"א וע"ב)

רְבִי אֶלְעָזָר פְּתַח, (ישעיה סו) שִׁמְחוּ אֶת
יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָּהּ כָּל אֹהֲבֶיהָ וְגו'.
כַּמּוֹהַר חֲבִיבָה אוֹרִייתָא קַמִּי קַדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, דְּהָא בְּכָל אַתְרֵי דְמַלִּי דְאוֹרִייתָא
אִשְׁתַּמְעוּ, קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל חֵיילִין
דִּילִיהָ פְּלָחוּ צִייתִין לְמַלְלוּהָ. וְקוֹדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֶתִי לְדִיירָא עֲמִיהָ, הִדָּא הוּא
דְכַתִּיב, (שמות כ) בְּכָל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכִּיר
אֶת שְׁמִי וְגו'. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְשׁוֹנְאֵיו
נִפְלִין קַמִּיהָ, וְהֵא אוֹקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, פְּקוּדֵי אוֹרִייתָא עֲלֵאִין אֵינּוֹן
לְעֵילָא. אֶתִי בַר נֶשׁ וְעֵבִיד פְּקוּדָא
חֲדָא, הֵהוּא פְּקוּדָא קַיִמָּא קַמִּי קַדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וּמַתְעַטְרָא קַמִּיהָ, וְאֶמְר
פְּלַנְיָא עֵבֵד לִי, וּמִן פְּלַנְיָא אָנָא, בְּגִין
דְּאִיהוּ אַתְעֵר לִיהָ לְעֵילָא. כְּגוֹוֹנָא דְּאִיהוּ
אַתְעֵר לִיהָ לְתַתָּא, הִכִּי נְמִי אַתְעֵר לְעֵילָא,
וְעֵבִיד שְׁלָמָא לְעֵילָא וְתַתָּא, כְּמוֹ דְּאַתְּ
אָמַר, (ישעיה כז) אוּ יַחֲזֹק בְּמַעְזֵי יַעֲשֵׂה
שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֵׂה לִי. יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם
לִי, לְעֵילָא. שְׁלוֹם יַעֲשֵׂה לִי, לְתַתָּא. זְכָאָה
חוֹלְקִיהָ דְּהֵהוּא בַר נֶשׁ, דְּעֵבִיד פְּקוּדֵי
אוֹרִייתָא.

שִׁמְחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגו', בְּגִין דְּחֲדוּהָ לֹא
אִשְׁתַּכַּח, אֲלֵא בְּזִמְנֵי דִישְׂרָאֵל
קַיִמִי בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא. דְּתַמְנֵן אַתְחַבְּרַת
אַתְתָּא בְּבַעֲלָהּ, וּכְדִין הוּא חֲדוּתָא דְכֹלָא,
חֲדוּתָא דְעֵילָא וְתַתָּא. בְּזִמְנֵי דִישְׂרָאֵל
לֹא אִשְׁתַּכַּחוּ בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, אֲסִיר לִיהָ
לְבַר נֶשׁ לְמַחְדִּי, וְלֹאחֲזָאָה חִידוּ. דְכַתִּיב,

שְׁמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָּהּ וְגו',
וְגִילוּ בָּהּ דִּיקָא.

רבי אבא ראה איש שהיה שמח בבית
טרונייא שבבבל. הפה בו ואמר,
שמחו את ירושלים כתוב (אמר רבי אבא),
בזמן שירושלים בשמחה צריך אדם
לשמח. רבי אלעזר לטעמו, שאמר שמחו
את ירושלים, הינו שכתוב (תהלים ק) עבדו
את ה' בשמחה.

כתוב אחד אומר, עבדו את ה' בשמחה.
וכתוב אחד אומר, (שם ב) עבדו את
ה' ביראה וגילו ברעדה. מה בין זה לזה?
אלא, כּאן בזמן שישראל שרויים בארץ
הקדושה - כּאן בזמן שישראל שרויים
בארץ אחרת. (ד"א) עבדו את ה' ביראה -
זו כנסת ישראל בזמן שהיא בגלות בין
העמים.

הדבק בקב"ה מקים עולמות

(זוהר נשא ככב, א)

כל מי שנדבק בקדוש-ברוך-הוא ועושה
מצוות התורה, כבכול הוא מעמיד
עולמות, עולם העליון ועולם התחתון.
והרי פרשה, שכתוב ועשיתם אתם.

וכל מי שעובר על מצוות התורה, כבכול
פוגם למעלה, פוגם למטה, פוגם את
עצמו, פוגם בכל העולמות.

מטל לאותם ספנים שבים ששטים
באניה, קם שוטה אחד ביניהם
ורצה לעשות חור בספינה וכו' (כמבואר

שְׁמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָּהּ וְגו',
בַּהּ דִּיקָא.

רבי אבא חמא חד בר נש, דהוה חדי בבי
טרונייא דבבל, בטש ביה, אמר
שמחו את ירושלים כתיב (אמר רבי אבא),
בזמנא דירושלים בחדה, בעי בר נש
למחדי. רבי אלעזר לטעמיה, דאמר
שמחו את ירושלים, הינו דכתיב, (תהלים ק)
עבדו את יי בשמחה.

כתוב אחד אומר, עבדו את יי בשמחה,
וכתוב אחד אומר, (תהלים ב) עבדו
את יי ביראה וגילו ברעדה. מה בין האי
להאי. אלא, כּאן בזמנא דישראל שראן
בארעא קדישא. כּאן בזמנא דישראל
שראן בארעא אחרת. (ד"א) עבדו את יי
ביראה, דא כנסת ישראל, בזמנא דאיהי
בגלותא ביני עממיה.

הדבק בקב"ה מקים עולמות

(זוהר נשא ככב, א)

כל מאן דאתדבק ביה בקודשא בריך
הוא, ועביד פקודי אורייתא, כבכול,
הוא קיים עלמין, עלמא דלעילא ועלמא
דלתתא. והא אוקמוה, ועשיתם אותם
כתיב.

וכל מאן דעבר על פקודי אורייתא,
כבכול פגים לעילא, פגים לתתא,
פגים לגרמיה, פגים לכל עלמין.

מתל לאינון מפרישי ימין דשאטי (ס"א
דסדרין) בארבא, קם חד שטייא
ביניהו, בעא לנקבא וכו' (כדאיתא בויקרא רבה

ד, ו משל לבני אדם שהיו יושבין בספינה נטל אחד מהן מקדח והתחיל קודח תחתיו, אמרו לו חבריו מה אתה יושב ועושה, אמר להם מה אכפת לכם לא תחתני אני קודח, אמרו לו שהמים עולין ומציפין עלינו את הספינה).

ד, ו משל לבני אדם שהיו יושבין בספינה נטל אחד מהן מקדח והתחיל קודח תחתיו, אמרו לו חבריו מה אתה יושב ועושה, אמר להם מה אכפת לכם לא תחתני אני קודח, אמרו לו שהמים עולין ומציפין עלינו את הספינה).

וְעַל דָּא אִישׁ אִו אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ וְגו', הָאֲדָם הָאֲדָם וְגו'. (בא דאה) (הושע ו) וְהָמָּה כְּאֲדָם עֵבְרוּ בְרִית. אָדָם עֵבֵר מִצְוֹנָה אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה - גָּרַם לְעַצְמוֹ מִיתָה, וְגַרְם לְכָל הָעוֹלָם, פָּגַם לְמַעַלְהָ, פָּגַם לְמַטָּה. וְאוֹתוֹ חֲטָא תְּלוּי עַד שֶׁיַּעֲמִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָעוֹלָם כְּמִקְדָּם וְיַעֲבֵר אוֹתוֹ פָּגַם מִהָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ישעיה כה) בְּלַע הַפְּנוֹת לְנִצָּח וּמָחָה ה' אֱלֹהִים דְּמַעֲהָ מַעַל כָּל פְּנִים וְגו'. וְלָכֵן כִּי יַעֲשׂוּ מְכַל חֲטָאֵת הָאֲדָם. (כתוב) הָאֲדָם - אָדָם הָרֵאשׁוֹן.

וְעַל דָּא אִישׁ אִו אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ וְגו', הָאֲדָם וְגו'. (תא חזי) (הושע ו) וְהָמָּה כְּאֲדָם עֵבְרוּ בְרִית. אָדָם עֵבֵר עַל פְּקוּדָא חַד דְּאוֹרֵייתָא, גָּרִים לִיהָ לְגַרְמִיָּה מִיִּתָּהּ, וְגַרְם לְכָל עֲלָמָא, פָּגַם לְעֵילָא, פָּגַם לְתַתָּא, וְהוּא חוּבָא תְּלוּיָא, עַד דִּיקְיִים קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלָמָא כְּמִלְקִדְמִין, וְיַתְעֵבֵר הֵהוּא פְּגִימוֹ מַעְלָמָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה כה) בְּלַע הַפְּנוֹת לְנִצָּח וּמָחָה יְי אֱלֹהִים דְּמַעֲהָ מַעַל כָּל פְּנִים וְגו'. וּבְגִין כִּי יַעֲשׂוּ מְכַל חֲטָאֵת הָאֲדָם. (כתוב) הָאֲדָם, אָדָם קִדְמָאָה.

התשובה מתקנת הכל

(זוהר נשא קכב, א)
רבי יצחק ורבי יהודה היו הולכים מאושא ללוד. אמר רבי יהודה (יצחק), נאמר דברי תורה ונגלף. פתח רבי יהודה (יצחק) ואמר, (שמות כא) כי יפתח איש בור או כי יכרה איש בר וגו'. מה כתוב אחריו? בעל הבור ישלם וגו'. ומה על זה כך - מי שגורם להסריח העולם בחטאיו על אחת כמה וכמה. אלא תמהנו, שאף על גב שפוסריח העולם, למה יש לו תשובה, כמו שכתוב איש או אשה כי יעשו וגו' והתודו את חטאתם והשיב?

אלא ודאי זה מועיל להם משום שעשה תשובה, כפיכּוּל הוא עושה אותו

התשובה מתקנת הכל

(זוהר נשא קכב, א)
רבי יצחק ורבי יהודה הוו אזלי מאושא ללוד, אמר רבי יהודה (יצחק) גימא מילין דאורייתא ונזיל. פתח רבי יהודה (ס"א יצחק) ואמר, (שמות כא) כי יפתח איש בור או כי יכרה איש בר וגו'. מה פתיב בתריה, בעל הבור ישלם וגו'. ומה על דא כך, מאן דגרים לאבאשא עלמא בחובוי על אחת כמה וכמה. אלא תוהנא דאף על גב דאבאיש עלמא, אמאי אית ליה תשובה, כמה דכתיב איש או אשה כי יעשו וגו' והתודו את חטאתם והשיב.

אלא ודאי דא מנהנא להו, בגין דעביד תשובה, כפיכּוּל הוא עביד ליה

הרי קרדו

(זוהר שלח קנו, א וב' וקנח, א)

רבי אלעזר ורבי יוסי ורבי יצחק, הוו
 אזלי באורחא, פגעו באינון טורי
 קרדו, עד דהוו אזלי, זקף עינוי רבי
 אלעזר, וחקמי אינון טורי רמאי, והוו
 חשוכו, ודחלו בדחילו. אמר רבי אלעזר
 לאינון חבריאי, אלו אבא הכא, לא הוה
 דחילנא, אבל כיון דאנון תלתא, ומלי
 דאורייתא בינא, דינא הכא לא אשתכח.
 פתח רבי אלעזר ואמר, פתיב ותנח
 התיבה בחדש השביעי וגו', על הרי
 אררט וגו'.

הרי קרדו

(זוהר שלח קנו, א וב' וקנח, א)

רבי אלעזר ורבי יוסי ורבי יצחק היו
 הולכים בדרך. פגעו באותם הרי
 קרדו. עד שהיו הולכים, הרים רבי אלעזר
 עינו, וראה אותם הרים רמים, והיו
 חשוכים, ופחדו בפחד. אמר רבי אלעזר
 לאותם חברים, אלו אבא פאן, לא היינו
 פוחדים. אבל כיון שאנו שלשה ודברי
 תורה בינינו, הדין פאן לא נמצא. פתח
 רבי אלעזר ואמר, פתוב (בראשית ח) ותנח
 התיבה בחדש השביעי וגו', על הרי אררט
 וגו' וכו'.

אזלו כל ההוא יומא, בד רמש ליליא,
 סליקו לחד אתר, ואשכחו חד
 מערתא. אמר רבי אלעזר, ליעול חד גו
 מערתא, אי אשתכח אתר דאיהו יתיר
 מתתקון. עאל רבי יוסי, וחקמא מערתא
 אחרא בגויה, נהורא דשרגא ביה, שמע
 חד קלא דהוה אמר, בהעלותך את הגזרות
 אל מול פני המנורה יאירו שבעת הגזרות
 וכו'.

הלכו כל אותו יום. כשירד הלילה עלו
 למקום אחד, ומצאו מערה אחת.
 אמר רבי אלעזר, יפנס אחד לתוך
 המערה, אם נמצא מקום שהוא יתיר
 מתקון. נכנס רבי יוסי, וראה מערה אחרת
 בתוכה, אור הנר בה. שמע קול אחד
 שהיה אומר: בהעלותך את הגזרות וכו'.

שמע רבי יוסי וחד, אתא לגבי רבי
 אלעזר, אמר ליה רבי אלעזר,
 גיעול, דקודשא ברין הוא אקדים לן האי
 יומא, לאתרחשא לן בנסיון. עאלו, כיון
 דעאלו, חמו תרין בני נשא, דהוו לעאן
 באורייתא. אמר רבי אלעזר, (תהלים לו) מה
 יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך
 יחסינו. קמו אליו, ויתבי כלהו, וחדו
 כלהו, אמר רבי אלעזר, מה יקר חסדך
 אלהים, דאשכחנא לכו. חסד עבד לן

שמע רבי יוסי ושמח. בא אל רבי
 אלעזר. אמר לו רבי אלעזר,
 נכנס, שהקדוש ברוך הוא הקדימנו היום
 הזה להרחיש לנו בנסים. נכנסו. כיון
 שנכנסו, ראו שני בני אדם שהיו עוסקים
 בתורה. אמר רבי אלעזר, (תהלים לו) מה
 יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך
 יחסינו. קמו אלה, וישבו כלם, ושמחו
 כלם. אמר רבי אלעזר, מה יקר חסדך
 אלהים, שמצאנו אתכם. חסד עשה לנו

קדשא בריך הוא באתר דא, השתא
אדליקו בוצינין. פתח רבי יוסי ואמר.
הקדוש ברוך הוא במקום זה. עכשו
הדליקו נרות. פתח רבי יוסי ואמר,
בהעלותך את הנרות וכו'.

(במדבר ח')

פּרָק טו
פּרָשׂוֹת
בַּא - דְּבָרִים

ספּוּרֵי הַזּוֹהַר

תִּכְן עֵינַיִם

מַעֲשֵׂה הַיְנוּקָא קסא

מעשה הינוקא

(זוהר בלק ר - רב)

רבי יצחק ורבי יהודה הוו אזלי באורחא, מטו להווא אתר דכפר סכנין, דהוה תמן רב המנונא סבא, אתארוחו באתתא דיליה, דהוה לה ברא חדא זעירא, וכל יומא הוה בבי ספרא, ההוא יומא סליק מבי ספרא, ואתא לביתא, חמא לון לאלין חכימין. אמרה ליה אמיה, קריב לגבי אלין גוברין עלאין ותרווח מנייהו ברבאן. קריב לגבייהו, עד לא קריב, אהדר לאחורא. אמר ליה לאמיה, לא בעינא לקרבא לגבייהו. דהא יומא דא לא קרו קריאת שמע, והכי אולפי לי, כל מאן דלא קרי קריאת שמע בעונתיה, בנדוי הוא כל ההוא יומא.

מעשה הינוקא

(זוהר בלק ר - רב)

רבי יצחק ורבי יהודה היו הולכים בדרך. הגיעו לאותו מקום של כפר סכנין, שהיה שם רב המנונא סבא. התארוחו אצל אשתו, שהיה לה בן אחד קטן, וכל היום הזה בבית הספר. אותו יום עלה מבית הספר ובא הביתה, ראה את אותם החכמים. אמרה לו אמו, התקרב לגברים העליונים הללו ותרווח מהם ברכות. קרב אליהם, ועד שלא קרב, חזר לאחור. אמר לאמו, איני רוצה לקרב אליהם, שהרי יום זה לא קראו קריאת שמע, וכך למדוני, כל מי שלא קרא קריאת שמע בעונתה, הוא בנדוי כל אותו היום.

שמעו אינון, ותוהו, ארימו ידיהו ובריכו ליה. אמרו ודאי הכי הוא. ויומא דא אשתדלנא בהדי חתן וכלה, דלא הוה לון צרכייהו, והוה מתאחרו לאדונוגא, ולא הוה בר נש לאשתדלא עליהו, ואנן אשתדלנא בהו, ולא קרינו קריאת שמע בעונתיה, ומאן דאתעסק במצוה, פטור מן המצוה. אמרו ליה, ברי, במה ידעת. אמר ליה, בריחא דלבושייכו ידענא, בד קריבנא לגבייכו. תוהו. יתבו, נטלו ידיהו וכריכו רפתא.

שמעו הם ותמהו, הרימו ידיהם וברכוהו. אמרו, ודאי כך זה, ויום זה השתדלנו יחד עם חתן וכלה שלא היו להם צרכיהם והיו מתאחרים להזדוג, ולא היה אדם שישתדל עליהם, ואנו השתדלנו בהם ולא קראנו קריאת שמע בעונתה, ומי שעוסק במצוה - פטור מהמצוה. אמרו לו, בני, איך ידעת? אמר להם, בריח לבושכם ידעתי פשקרבתי אליכם. תמהו. ישבו, נטלו ידיהם וכרכו פת.

רבי יהודה הוו זדוי מלובלכו, ונטיל ידוי, ובריה עד לא נטיל. אמר להו, אי תלמידי דרב שמעיה חסידא אתון, לא הוה לכו לברכא בידיים מזוהמות, ומאן דבריה בידיים מזוהמות, חייב מיתה.

רבי יהודה היו זדוי מלכלכות, ונטל ידיו וברך טרם שנטל. אמר לו, אם תלמידי רב שמעיה החסיד אתם, לא היה לכם לברך בידיים מזוהמות, ומי שמברך בידיים מזוהמות חייב מיתה.

פָּתַח אוֹתוֹ תִּינוּק וְאָמַר, (שמות ל) בְּבֹאֵם
 אֶל אֱהֹל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ מַיִם וְלֹא
 יָמֹותוּ וְגו'. לְמַדְנוּ מִפְּסוּק זֶה, שְׁמֵי שְׁלֹא
 חוֹשֵׁשׁ לָזֶה וְיִתְרָאָה לִפְנֵי הַמְּלֹךְ בְּיָדַיִם
 מְזוּהָמוֹת, חַיִּב מֵיִתְא. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
 שִׁיֵּדֵי הָאָדָם יוֹשְׁבִים בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם.
 אֲצַבֵּעַ אַחַת יֵשׁ בְּיַד הָאָדָם, וְהִיא הָאֲצַבֵּעַ
 שֶׁהָרִים מִשָּׁה.

פָּתַח הֵהוּא יִנּוּקָא וְאָמַר, (שמות ל) בְּבֹאֵם
 אֶל אֱהֹל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ מַיִם וְלֹא
 יָמֹותוּ וְגו'. יִלְפִינָן מֵהָאֵי קָרְא, דְּמֵאֵן דְּלֹא
 חֵיִישׁ לְהָאֵי, וְיִתְחַזֵּי קַמֵּי מְלָכָא בְּיָדִין
 מְזוּהָמוֹן, חַיִּיב מֵיִתְא. מָאֵי טַעְמָא. בְּגִין
 דִּידוּי דְּבַר נֶשׁ יִתְבִּין בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם.
 אֲצַבֵּעָא חָדָא אֵית בִּידָא דְּבַר נֶשׁ, וְאֵיִהוּ
 אֲצַבֵּעָא דְּאָרְקָא מִשָּׁה.

כְּתוּב (שם כו) וְעָשִׂיתָ בְּרִיחִים עֲצֵי שֹׁטִים
 חֲמֹשֶׁה לְקַרְשֵׁי צֹלַע הַמִּשְׁכָּן הָאֶחָד
 וְחֲמֹשֶׁה בְּרִיחִים לְקַרְשֵׁי צֹלַע הַמִּשְׁכָּן
 הַשֵּׁנִית. וְכְתוּב וְהַבְּרִיחַ הַתֵּיכּוֹן בְּתוֹךְ
 הַקְּרָשִׁים מִבְּרַחַם מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה. וְאִם
 תֹּאמַר שְׂאוֹתוֹ בְּרִיחַ הַתֵּיכּוֹן הוּא אַחַר,
 שְׁלֹא הִיָּה בְּכָלֵל אוֹתָם חֲמֹשֶׁה - לֹא כָּךְ.
 אֲלֵא אוֹתוֹ בְּרִיחַ הַתֵּיכּוֹן הִיָּה מֵאוֹתָם
 חֲמֹשֶׁה, שְׁנַיִם מִכָּאֵן וְשְׁנַיִם מִכָּאֵן וְאֶחָד
 בְּאֲמֻצָּע. הִרִי הִיָּה בְּרִיחַ הַתֵּיכּוֹן עֲמוּד
 יַעֲקֹב, סוּד מִשָּׁה. כִּנְגֵד זֶה חֲמֹשׁ אֲצַבְעוֹת
 בְּיַד הָאָדָם. וְהַבְּרִיחַ הַתֵּיכּוֹן בְּאֲמֻצָּע, גְּדוֹל
 וְעֲלִיוֹן מֵהַכֹּל, בּוֹ עוֹמְדִים שָׂרָר הָאֲחֵרִים.

כְּתִיב (שם כו) וְעָשִׂיתָ בְּרִיחִים עֲצֵי שֹׁטִים
 חֲמֹשֶׁה לְקַרְשֵׁי צֹלַע הַמִּשְׁכָּן
 הָאֶחָד וְחֲמֹשֶׁה בְּרִיחִים לְקַרְשֵׁי צֹלַע
 הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית. וְכְתִיב וְהַבְּרִיחַ הַתֵּיכּוֹן
 בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים מִבְּרִיחַ מִן הַקְּצָה אֶל
 הַקְּצָה. וְאֵי תִימָא, דְּהֵהוּא בְּרִיחַ הַתֵּיכּוֹן
 אַחֲרָא הוּא, דְּלֹא הִיָּה בְּכָלֵל דְּאֵינּוֹן
 חֲמֹשֶׁה. לֹאֵו הִכִּי. אֲלֵא הֵהוּא בְּרִיחַ
 הַתֵּיכּוֹן, מֵאֵינּוֹן חֲמֹשֶׁה הִיָּה. תִּרְיִן מִכָּאֵן,
 וְתִרְיִן מִכָּאֵן, וְחָד בְּאֲמֻצְעֵיתָא. הָא הִיָּה
 בְּרִיחַ הַתֵּיכּוֹן, עֲמוּדָא דִּיעֲקֹב, רְזָא דְּמִשָּׁה,
 (דף קפ"ו ע"ב) לְקַבֵּל דָּא, חֲמֹשׁ אֲצַבְעָאֵן
 בִּידָא דְּבַר נֶשׁ. וְהַבְּרִיחַ הַתֵּיכּוֹן
 בְּאֲמֻצְעֵיתָא, רַב וְעֲלָאָה מִכָּלֵא, בֵּיה
 קִימִין שָׂרָר אַחֲרָנִין.

וְהֵם חֲמֹשֶׁה בְּרִיחִים, שְׁנַקְרָאִים חֲמֹשׁ
 מֵאוֹת שְׁנַיִם, שְׁהוּלֹךְ בָּהֶם עֵץ
 הַחַיִּים. וּבְרִית קֹדֶשׁ מִתְעוֹרָר (נמול) בְּחֲמֹשׁ
 אֲצַבְעוֹת הַיָּדַיִם, וְדָבָר (נסתֵר) תִּמָּה הוּא עַל
 מָה שְׂאֲמֹרֶת. וְלִכְּן כָּל בְּרִכּוֹת הַפֶּהֶן
 תְּלוּיוֹת בְּאֲצַבְעוֹת. פְּרִישַׁת יְדֵי מִשָּׁה עַל
 זֶה הִיָּתְא.

וְאֵינּוֹן חֲמֹשׁ בְּרִיחִין, דְּאֲקָרוּן חֲמֹשׁ מֵאָה
 שְׁנַיִן, דְּאֵילָנָא דְּחַיִּי אֲזִיל בְּהוּ.
 וּבְרִית קֹדִישָׁא אַתְעֵר (ס"א אַתְגֹּר), בְּחֲמֹשׁ
 אֲצַבְעָאֵן דִּידָא. וּמִלָּה (נ"א סְתִימָא) תִימָא
 הוּא עַל מָה דְּאֲמֹרֶת. וְעַל דָּא כָּל בְּרִכָּאֵן
 דְּכִהְנָא, בְּאֲצַבְעֵן תְּלִיין. פְּרִישׁוּ דִּידָא
 דְּמִשָּׁה עַל דָּא הִיָּה.

אם כל זה יש בהם, אין דין להיות בנקיון כשמברכים את הקדוש ברוך הוא, משום שבהם ובדגמתם מתברך השם הקדוש. ולכן אתם שחכמים אתם הרבה, איך לא השגחתם לזה? ולא שמשתם את רבי שמעיה החסיד, והוא אמר שכל טנוף וכל לכלוך העלוהו לצד האחר, שהרי הצד האחר נזון מהטנוף והלכלוך הזה, ועל זה מים אחרונים חובה, וחובה הם!?

אי כל דא אית בהו, לית דינא למהו בנקיו, כד מברכין בהו לקודשא בריך הוא. בגין דבהו, ובדוגמא דלהו, מתברך שמו קדישא. ועל דא אתון דחכמיתו טובא, היך לא אשגחתון להאי. ולא שמשותון לרבי שמעיה חסידא, ואיהו אמר, כל טנופא, וכל לכלוכא, סליקו ליה לסטרא אחרא, דהא סטרא אחרא מהאי טנופא ולכלוכא אתון. ועל דא מים אחרונים חובה, וחובה אינון.

תוהו ולא יכילו למללא. אמר רבי יהודה, ברי, שמו דאבוך מאן הוא. שתיק ינוקא רגעא חדא, קם לגביה אמיה ונשק לה, אמר לה אמני, על אבא שאילו הלאו, האם אמר להם? אמרה לו אמנו, בני, בדקת אותם? אמר, הרי בדקתי ולא מצאתים פראוי. לחשה לו אמנו וחרז אליהם. אמר להם, אתם שאלתם על אבא, והרי הסתלק מהעולם, ובכל יום שחסידים קדושים הולכים בדרך, הוא סוחר אחריהם. ואם אתם קדושים עליונים, איך לא מצאתם אותו, הלך הסוחר אחריהם?

תוהו ולא יכילו למללא. אמר רבי יהודה, ברי, שמו דאבוך מאן הוא. שתיק ינוקא רגעא חדא, קם לגביה אמיה ונשק לה, אמר לה אמני, על אבא שאילו לי אלין חכימין, אימא לון. אמרה ליה אימיה, ברי, בדקת להו. אמר הא בדקית, ולא אשכחית כדקא יאות. לחישא ליה אמיה, ואהדר לגביהו, אמר להו אתון שאלתון על אבא, והא אסתלק מעלמא, ובכל יומא דחסידי קדישין אזלין בארחא, איהו טייעא אבתריהו. ואי אתון קדישי עליונין, היך לא אשכחתון ליה, אזיל טייעא אבתריכו.

אבל בהתחלה ראיתי בכם, וכעת ראיתי בכם, שאבא לא ראה חמור שלא (שיחה) טען אחריו חמור לסבל על התורה. כיון שלא זכיתם שאבא יטען אחרים, לא אמר לכם מיהו אבא. אמר רבי יהודה לרבי יצחק, כנדמה לנו, תינוק זה אינו בן אדם. אכלו, ואותו תינוק היה אומר דברי תורה וחדושי תורה. אמרו, הבה נברך. אמר להם, נאה אמרתם,

אבל בקדמיתא חמינא בכו, והשתא חמינא בכו, דאבא לא חמא חמרא דלא למסבל עולא דאורייתא. ופיון דלא זכיתון דאבא יטעון אבתריכו, לא אימא מאן הוא אבא. אמר רבי יהודה לרבי יצחק, כדדמי לן, האי ינוקא לאו בר נש הוא. אכלו. והוא ינוקא הוה אמר מלי דאורייתא, וחדושי אורייתא. אמרו,

משום שהשם הקדוש לא מתברך בברכה
זו אלא בהזמנה.

הב ונברך. אמר להו, יאות אמרתו. בגין
דשמיא קדישא לא מתברך בברכה דא,
אלא בהזמנה.

פתח ואמר, (תהלים לד) אברכה את ה' בכל
עת וגו'. וכי מה ראה דוד לומר
אברכה את ה'? אלא ראה דוד שצריך
הזמנה, ואמר אברכה. בגלל שבשעה
שאדם יושב על שלחנו, השכינה עומדת
שם, והצד האחר עומד שם. כשזמן
האדם לברך את הקדוש ברוך הוא,
השכינה מתתקנת (בהזמנה זו) לגבי מעלה
לקבל ברכות, והצד האחר מתכופף. (ואם
נתקנת בברכות לגבי מעלה והצד האחר אינו בכלל) ואם
לא מזמין האדם לברך את הקדוש ברוך
הוא, הצד האחר שומע ומכשכש להיות
לו חלק באותה ברכה.

פתח ואמר, (תהלים לד) אברכה את יי בכל
עת וגו'. וכי מה חמא דוד לומר
אברכה את יי. אלא, חמא דוד דבעי
הזמנה, ואמר אברכה. בגין דבשעתא דבר
נש יתיב על פתורא, שכינתא קיימא
תמן, וסטרא אחרא קיימא תמן. בד
אזמין בר נש לברכא לקודשא בריך הוא,
שכינתא אתתקנת (נ"א בהזמנה דא) לגבי
עילא, לקבלא ברכאון, וסטרא אחרא
אתכפייא. (נ"א ואי אתתקנת בברכתא לגבי עילא,
וסטרא אחרא לאו איהו בכללא) ואי לא אזמין בר
נש לברכא לקודשא בריך הוא, סטרא
אחרא שמע ומכשכשא למהוי ליה
חולקא בההיא ברכה.

ואם תאמר, למה אין הזמנה בשאר
הברכות? אלא אותו דבר הברכה
שמברכים עליו, הוא הזמנה. ובא וראה
שכך זה, שזה שמברך על הפרי, אותו
פרי הוא הזמנה ומברכים עליו, ואין לו
חלק לצד האחר. וקדם זה שהיה אותו
פרי ברשות הצד האחר, לא מברכים
עליו, וכתוב (ויקרא ט) לא יאכל, בשביל
שלא יברכו על אותו הפרי ולא יתברך
הצד האחר. כיון שיצא מרשותו, יאכל,
ומברכים עליו. והיא הזמנה לברכה. וכן
כל דברי העולם שמברכים עליהם, כלם
הזמנה לברכה, ואין בהם חלק לצד
האחר.

ואי תימא, בשאר ברכאון אמאי לא אית
הזמנה. אלא ההוא מלה דברכה,
דקא מברכין עליה, איהו הזמנה. ותא חזי
דהכי הוא, דהאי דמברך על פרי, ההוא
פרי איהו הזמנה, ומברכין עליה. ולית
ליה חולקא לסטרא אחרא. וקודם דא,
דהוה ההוא פרי ברשות דסטרא אחרא,
לא מברכין עליה. וכתוב (ויקרא ט) לא
יאכל, בגין דלא יברכו על ההוא פרי,
ולא יתברך סטרא אחרא. כיון דנפק
מרשותיה, יאכל, ומברכין עליה. ואיהו
הזמנה לברכתא. וכן כל מילין דעלמא
דקא מברכין עליהו. בלהו הזמנה
לברכתא. ולית בהו חולקא לסטרא
אחרא.

ואם תאמר, אף כף לברכת זמון כוס
ברכה היתה הזמנה, מדוע הבה
ונברך? אלא הואיל ובתחלה כשהיה
שונה אמר "בורא פרי הגפן", הרי זה
היה הזמנה. וכעת לברכת המזון צריכים
שנוי להזמנה אחרת, שהרי כוס זו הוא
לקדוש-ברוך-הוא, ולא למזון, ומשום זה
צריך הזמנת הפה.

ואם תאמר, נברך שאכלנו משלו זוהי
הזמנה, ברוך שאכלנו משלו זוהי
ברכה - כף זה בודאי. אבל נברך זוהי
הזמנה אחרת, הזמנה של בורא פרי
הגפן. (של הפה) שהקודמת היא ההזמנה
לכוס של ברכה סתם. וכוס זו, כיון
שנטל, היא הזמנה אחרת במלת נברך
לגבי עולם העליון, שכל מזונות וברכות
יוצאות משם. ומשום זה הוא בדרך
נסתר, שעולם העליון הוא נסתר ואין
אליו הזמנה, אלא בדרגה זו כוס ברכה.
(שבמלת נברך) אמר רבי יהודה, אשרי חלקנו
שמזיום העולם עד פעת לא שמענו
דברים אלו, ודאי הרי אמרנו שזה אינו בן
אדם.

אמר לו, בן, מלאך ה', אהובו, מה
שאמרת ועשית בריחם עצי
שטים חמשה לקרשי צלע המשכן וגו',
וחמשה בריחם וגו', וחמשה בריחם
לירכתים ימה - הרי הרבה בריחים יש
כאן, וידיים הם שתיים. אמר לו, זהו
שאמרנו, מפי האדם נשמע מיהו. אבל
הואיל ולא השגחתם - אני אמר.

ואי תימא, אוף הכי לברכת זמון כסא
דברכתא הנה הזמנה, אמאי הב
ונברך. אלא, הואיל ובקדמיתא כד הנה
שתי, אמר בורא פרי הגפן. הא הזמנה
הוי. והשתא לברכת מזונא, בעינן שנוי,
להזמנה אחרת, דהא כסא דא לקודשא
ברוך הוא הוי, ולאו למזונא, ובגין כף בעי
הזמנה דפומא.

ואי תימא, נברך שאכלנו משלו, דא הוא
הזמנה, ברוך שאכלנו דא הוא ברכה.
הכי הוא ודאי. אבל נברך, הזמנה אחרת
איהו, הזמנה דבורא פרי הגפן. (ס"א דפומא)
דקדמיתא איהי הזמנה לכוס דברכה
סתם. והאי כוס, כיון דאנטיל איהו
הזמנה אחרת במלה דנברך לגבי עלמא
עלאה דכל מזונין וברכאן מתמן נפקין,
ובגין כף איהו בארע סתים, דעלמא
עלאה סתים איהו, ולית לגביה הזמנה.
אלא בדרגא דא כוס דברכה. (במלה דנברך)
אמר רבי יהודה, זכאה חולקנא, דמן (דף
קפ"ו ע"א) יומא דעלמא עד השתא, לא
שמענא מלין אליו, ודאי הא אמנא דדא
לאו בר נש איהו.

אמר ליה, ברא, מלאכא די, רחימא
דיליה, האי דאמרת ועשית
בריחם עצי שטים חמשה לקרשי צלע
המשכן וגו', וחמשה בריחם וגו', וחמשה
בריחם לירכתים ימה. הא בריחים טובא
איכא הכא, וידיים אינון תרין. אמר ליה,
דא הוא דאמרין, מפומיה דבר נש
אשתמע מאן איהו. אבל הואיל ולא
אשגחתון אנא אימא.

פִּתַּח וְאָמַר, (קהלת ב) הַחֲכָם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ וְגו'. וְכִי אֵיפֹה עֵינָיו שֶׁל הָאָדָם? אֵלָּא בְּרֵאשׁוֹ! שְׂמָא בְּגוּפּוֹ אוֹ בְּזָרוּעוֹ, שֶׁהוּצִיא אֶת הַחֲכָם יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם?! אֵלָּא הַפְּסוּק כִּךָּ הוּא בּוֹדֵאֵי. שְׁלַמְדָּנוּ, לֹא יִלְךְ אָדָם בְּגִלּוּי רֹאשׁ אַרְבַּע אַמּוֹת. מָה הַטַּעַם? שֶׁשְׂכִינָה שׁוֹרָה עַל רֹאשׁוֹ, וְכָל חֲכָם עֵינָיו וְדַבְּרָיו בְּרֵאשׁוֹ הֵם, בְּאוֹתוֹ שֶׁשׁוֹרָה וְעוֹמֵד עַל רֹאשׁוֹ.

וְכַשֶּׁעֵינָיו שָׁם, יֵדַע שְׂאוֹתוֹ אוֹר שְׂדוּלָק עַל רֹאשׁוֹ צָרִיף שְׁמֹן, מִשּׁוּם שֶׁגוּף הָאָדָם הִיא פֶּתִילָה, וְאוֹר דּוּלָק לְמַעַלָּה, וְשִׁלְמָה הַמְּלֻךְ צָנּוּחַ וְאָמַר: (שם ט) וְשָׁמֶן עַל רֹאשְׁךָ אֵל יַחְסֵר, שֶׁהָרִי הָאוֹר שֶׁבְּרֵאשׁוֹ צָרִיף שְׁמֹן וְאוֹתָם מַעֲשִׂים טוֹבִים. וְלָכֵן הַחֲכָם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ, וְלֹא בְּמָקוֹם אַחֵר.

אַתָּם חֲכָמִים, וְדַאי הַשְׂכִּינָה שׁוֹרָה עַל רֹאשֵׁיכֶם, אֵיךְ לֹא הִשְׁגַּחְתֶּם לָזֶה? שְׂכַתּוֹב וְעִשִׂיתְ בְּרִיחִים וְגו', לְקַרְשֵׁי צָלַע הַמְּשָׁכָן הָאֶחָד. וְחִמְשָׁה בְּרִיחִים לְקַרְשֵׁי צָלַע הַמְּשָׁכָן הַשֵּׁנִית. הָאֶחָד וְהַשֵּׁנִית אָמַר הַפְּסוּק, שְׁלִישִׁית וּרְבִיעִית לֹא אָמַר הַפְּסוּק. שֶׁהָרִי אֶחָד וְשֵׁנִית נֶחְשָׁבִים לְשְׁנֵי צְדָדִים, וּמִשּׁוּם זֶה הִחְשָׁבוֹן בְּשְׁנֵי אֵלָּה.

בְּאוֹ הֵם וּנְשָׁקוּהוּ. (בְּפֶתִילָה) בְּכָה רַבִּי הַיּוֹדֵה וְאָמַר, רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲשֶׁרִי חִלְקָד! אֲשֶׁרִי הַדּוֹר! שֶׁהָרִי בְּזִכּוֹתָךְ אֶפְלוּ תִינּוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן הֵם סְלָעִים רַמִּים תְּקִיפִים.

פִּתַּח וְאָמַר, (קהלת ב) הַחֲכָם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ וְגו'. וְכִי בְּאוֹ אֶתֵר עֵינָיו דְּבַר נֶשׁ, אֵלָּא בְּרֵאשׁוֹ, דִּילְמָא בְּגוּפּוֹ אוֹ בְּזָרוּעֵיהּ, דְּאִפִּיק לְחֲכָם יִתִּיר מִכָּל בְּנֵי עֲלָמָא. אֵלָּא קָרָא הֵכִי הוּא וְדַאי, דְּתַנּוּ, לֹא יִהְיֶה בַר נֶשׁ בְּגִלּוּי דְּרִישָׁא ד' אַמּוֹת. מָאֵי טַעְמָא. דְּשְׂכִינְתָא שְׂרִיָא עַל רִישֵׁיהּ, וְכָל חֲכָמִים, עֵינָיו וּמְלוּי בְּרֵאשׁוֹ אֵינּוֹן, בְּהֵהוּא דְּשְׂרִיָא וְקִימָא עַל רִישֵׁיהּ.

וְכַד עֵינָיו תַּמּוֹן, לִינְדַע דְּהֵהוּא נְהוּרָא דְּאֲדִלִיק עַל רִישֵׁיהּ, אֲצִטְרִיף לְמִשְׁחָא, בְּגִין דְּגוּפָא דְּבַר נֶשׁ אִיהוּ פֶּתִילָה, וְנְהוּרָא אֲדִלִיק לְעִילָא, וְשִׁלְמָה מִלְכָּא צָנּוּחַ וְאָמַר, (קהלת ט) וְשָׁמֶן עַל רֹאשְׁךָ אֵל יַחְסֵר, דְּהָא נְהוּרָא דְּבְרֵאשׁוֹ, אֲצִטְרִיף לְמִשְׁחָא וְאֵינּוֹן עוֹבְדִין טְבָאוֹ. וְעַל דָּא הַחֲכָם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ, וְלֹא בְּאַתֵּר אַחֵרָא.

אַתּוֹן חֲכָמִיּוֹן, וְדַאי שְׂכִינְתָא שְׂרִיָא עַל רִישֵׁיכּוֹ, הִיךְ לֹא אֲשַׁגְחָתוֹן לְהָאֵי, דְּכִתִּיב וְעִשִׂיתְ בְּרִיחִים וְגו', לְקַרְשֵׁי צָלַע הַמְּשָׁכָן הָאֶחָד. וְחִמְשָׁה בְּרִיחִים לְקַרְשֵׁי צָלַע הַמְּשָׁכָן הַשֵּׁנִית. הָאֶחָד וְהַשֵּׁנִית אָמַר קָרָא, שְׁלִישִׁית וּרְבִיעִית לֹא אָמַר קָרָא. דְּהָא אֶחָד וְשֵׁנִית, דָּא חֲשִׁיבּוֹ דְּתַרְוִין סְטְרִין, וּבְגִין כִּךָּ עֵבִיד חוּשְׁבָנָא בְּתַרְוִין אֵלִין.

אַתּוֹ אֵינּוֹן וּנְשָׁקוּהוּ, (בְּמִלְמַדְמִיּוֹ) בְּכָה רַבִּי הַיּוֹדֵה, וְאָמַר, רַבִּי שְׁמַעוֹן זְכָאָה חוּלְקָד, זְכָאָה דְּרָא, דְּהָא בְּזִכּוֹתָךְ אֶפְלוּ נַנְקֵי דְּבֵי רַב, אֵינּוֹן טַנְרִין רַמָּאִין תְּקִיפִין.

בָּאָה אַמּוּ. אָמְרָה לָהֶם, רַבּוּתִי, בְּבִקְשָׁה מִכֶּם אֵל תִּשְׁגִּיחוּ עַל בְּנֵי, אֵלָא רַק בְּעֵין טוֹבָה. אָמְרוּ לָהּ, אֲשֶׁרֵי חִלְקֶךָ אִשָּׁה כְּשֶׁרָה, אִשָּׁה בְרוּרָה מְכַל שְׂאֵר הַנָּשִׁים, שְׁהֵרֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּרָה הוּא בְּרַר חִלְקֶךָ וְהֵרִים דְּגַלְךָ עַל כָּל שְׂאֵר נְשׁוֹת הָעוֹלָם!

אָמַר הַתֵּינוּקָה, אֲנִי לֹא פּוֹחַד מֵעֵין רַעָה, שְׁבֵן דָּג גְּדוֹל וְנִכְבָּד אֲנִי, וְדָג לֹא פּוֹחַד מֵעֵין רַעָה, שְׁכַתּוֹב (בראשית מח) וְיִדְגּוּ לְרַב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ. מַה זֶה לְרַב? לְרַבּוּת עַל הָעֵין. וְשִׁנְיָנוּ, מַה דְּגֵי הַיָּם הַמּוֹיִם מְכַסִּים עֲלֵיהֶם וְאֵין עֵין רַעָה וְכוּ'. לְרַב וְדַאי, בְּקֶרֶב הָאָרֶץ, בְּתוֹךְ בְּנֵי הָאָדָם עַל הָאָרֶץ. אָמְרוּ, בּוֹ, מִלְּאָךְ ה', אֵין בְּנוֹ עֵין רַעָה, וְלֹא מִצַּד עֵין רַעָה בְּאֵנּוּ, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּרָה הוּא מְכַסֶּה עֲלֶיךָ בְּכַנְפָיו.

פְּתַח וְאָמַר, (שם) הַמְּלָאָךְ הַגָּאֵל אֲתֵי מְכַל רַע יְבָרַךְ וְגו'. פְּסוּק זֶה אָמַר יַעֲקֹב בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ. אִם בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ אָמַר אוֹתוֹ, סוּד חֲכָמָה יֵשׁ בּוֹ. הַמְּלָאָךְ, קוֹרָא לוֹ מְלָאָךְ, וְקוֹרָא לוֹ שְׁמוֹת אַחֲרָיִם. מִדּוּעַ נִקְרָא כָּאֵן מְלָאָךְ? אֵלָא כְּשֶׁהוּא שְׁלִיחַ מְלַמְעֵלָה וּמְקַבֵּל זֶהֱרַ מִתּוֹךְ אֶסְפַּקְלָרְיָה שְׁלַמְעֵלָה, (שְׂאִי) שְׁכַשְׁמְבְּרִכִּים אַבָּא וְאִמָּא לְזֶה, אוֹמְרִים לָהּ: בְּתֵי, לְכִי שְׁמְרֵי בֵיתֶךָ! פְּקֵדֵי אֶת בֵּיתֶךָ! כֶּךָ עֲשִׂי לְבֵיתֶךָ! לְכִי וְזוּנֵי אוֹתָם. לְכִי, שְׂאוֹתוֹ עוֹלָם שְׁלַמְטָה מְחַכָּה לָךְ, בְּנֵי בֵיתֶךָ מְחַכָּים לְמִזּוֹן מְכַל! הֵרֵי לָךְ כָּל מַה שֶׁתְּצַטְרְכֵי לַתֵּת לָהֶם. וְאִזּוּ הִיא מְלָאָךְ.

אֲתַתָּא אִמָּיָה, אָמְרָה לוֹן רַבּוּתִי, בְּמִטּוּ מִזְמִיכּוּ, לֹא תִשְׁגַּחוּן עַל בְּרִי, אֵלָא בְּעֵינָא טַבָּא. אָמְרוּ לָהּ, זְכָאָה חוֹלְקֶךָ אֲתַתָּא כְּשֶׁרָה, אֲתַתָּא בְּרִירָא מְכַל שְׂאֵר נְשִׁין, דְּהֵא קְדֻשָּׁא בְּרִירָא הוּא בְּרִירָא חוֹלְקֶךָ, וְאֵרִים דְּגַלְךָ עַל כָּל שְׂאֵר נְשִׁין דְּעֵלְמָא.

אָמַר יְנוּקָא, אֲנִי לֹא מוֹסְתִפִּינָא מֵעֵינָא בִישָׁא, דְּבַר נוּנָא רַבָּא וְיִקְרִיא אֲנָא, וְנוּנָא לֹא דְחִיל מֵעֵינָא בִישָׁא, דְּכַתִּיב, (בראשית מח) וְיִדְגּוּ לְרַב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ, מֵאֵי לְרַב, לְאֶסְגָּאָה עַל עֵינָא. וְתִגְיָנוּ, מַה דְּגִים דִּימָא, מֵאֵי חֲפֵי עֲלֵיהוֹן, וְלִית עֵינָא בִישָׁא וְכוּ'. לְרַב וְדַאי, בְּקֶרֶב הָאָרֶץ, בְּגוּ בְּנֵי אֲנָשָׁא עַל אֶרְעָא. אָמְרוּ, בְּרָא, מְלָאָכָא דֵינִי, לִית בְּנָא עֵינָא בִישָׁא, וְלֹא מוֹסְטְרָא דְעֵינָא בִישָׁא אֲתֵינּוּ. וְקוֹדֶשָׁא בְּרִירָא הוּא חֲפֵי עֲלֶיךָ בְּגַדְפוּי.

פְּתַח וְאָמַר (בראשית מח) הַמְּלָאָךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מְכַל רַע יְבָרַךְ וְגו'. הֵאֵי קְרָא אָמַר יַעֲקֹב בְּרוּחַ קְדֻשָּׁא, אֵי בְרוּחַ קְדֻשָּׁא אָמַר לֵיהּ, רְזָא דְחֲכָמְתָא אֵית בֵּיהּ. הַמְּלָאָךְ, קְרִי לֵיהּ מְלָאָךְ. וְקְרִי לֵיהּ שְׁמֵהּ אַחֲרָיִן. הֲכָא, אִמָּאֵי אֲקְרִי מְלָאָךְ. אֵלָא כִּד אִיהוּ שְׁלִיחָא מְלַמְעֵלָה, וְקַבִּילַת זֶהֱרָא מִגּוֹ אֶסְפַּקְלָרְיָא דְעֵלְיָא, (ס"א דְכָד) דְּכַדִּין מְבָרְכִין לָהּ אַבָּא וְאִמָּא לְהֵאֵי, אֲמַרֵי לָהּ בְּרַתִּי, זִילִי נְטוּרֵי בֵיתֶיךָ, פְּקִידֵי לְבֵיתֶיךָ. הֲכִי עֲבִידֵי לְבֵיתֶיךָ. זִילִי וְזוּנֵי לוֹן. זִילִי, דְּהֵהוּא עֲלְמָא דְלַתַּתָּא מְחַכָּא לָךְ, בְּנֵי בֵיתֶךָ מְחַכָּאן מִזּוּנָא מְנַךְ, הֵא לָךְ כָּל מַה דְּתְצַטְרְכֵי לְמִיָּהֵב לוֹן, כְּדִין אִיהִי מְלָאָךְ.

וְאִם תֹּאמְרוּ, וְהָרִי בְכִמְהָ מְקוֹמוֹת נִקְרָא מִלְאָךְ, וְלֹא בָּא לְזוֹן עוֹלָמוֹת, וְעוֹד, שְׁבִשְׁמָם זֶה לֹא זָן אֶת הָעוֹלָמוֹת, אֶלֶּא בְשֵׁם שֶׁל הַשֵּׁם - כִּי זֶה בְּוֹדָאִי. כְּשֶׁשְׁלִיחַ מִתּוֹךְ אַבְרָהָם וְאַמְרָא, נִקְרָא מִלְאָךְ. וְכִינּוּן שְׁשׁוֹרָה עַל מְקוֹמוֹת, עַל שְׁנֵי כְּרוּבִים, שְׁמוֹ ה'.

כְּשֶׁנִּרְאָה לְמֹשֶׁה בְּתַחֲלָה נִקְרָא מִלְאָךְ. לְיַעֲקֹב לֹא נִרְאָה כִּי, אֶלֶּא בְּדִגְמָא, שְׁפָתוֹב (שֵׁם כֹּט) וְרַחֵל בָּאָה. זֹה דְמוּת שֶׁל רַחֵל אַחֲרֵת, שְׁפָתוֹב (יְרֵמִיָּה ל"א) כִּי אָמַר ה' קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע וְגו', רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ. וְרַחֵל בָּאָה, סָתָם. עִם הַצֵּאֵן, הַדְּרוֹגוֹת שֶׁלָּהּ. אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם, וְדָאִי. וְכֵלָם נִמְנָו וְהַתְּפַקְדוֹ בְּיָדָהּ. כִּי רַעְיָה הִיא, הִיא מְנַהֶיגָה אוֹתָם וְמַפְקְדָת עֲלֵיהֶם.

וְכִי כָּתוּב בְּמֹשֶׁה, (שְׁמוֹת ג') וַיֵּרָא מִלְאָךְ ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אֵשׁ. וְאִם תֹּאמְרוּ שֶׁשְׁבַח אַבְרָהָם יוֹתֵר, שֶׁלֹּא כָּתוּב בּוֹ מִלְאָךְ - אֶלֶּא (בְּרֵאשִׁית י"ח) וַיֵּרָא אֵלָיו ה' בְּאֵלֹנֵי מְקַרָּא וְגו'. שֵׁם בְּאַבְרָהָם נִרְאָה לוֹ אֲדָנִי, בְּאֵלֹנֵי דְלָת, בְּגַלְל שְׁבָאוֹת זְמַן קִבֵּל בְּרִית. וְכִי עֲשָׂה עֲכָשׁוֹ הַתְּכִסָּה מְנַו, נִרְאָה לוֹ רַבּוֹן וְשְׁלִיט, וְכִי נִרְאָה, שְׁהָרִי אֲזִי הַתְּקַשֵּׁר בְּאוֹתָהּ דְרָגָה וְלֹא יוֹתֵר. וְמוֹשֶׁה זֶה בְּשֵׁם שֶׁל אֲדוֹן רַבּוֹן עֲלָיו.

אֲבָל מֹשֶׁה שֶׁלֹּא הָיָה בּוֹ פְּרוּד, שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ג') מֹשֶׁה מֹשֶׁה, שְׁאִין טַעַם מְפָסִיק, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית כ"ב) אַבְרָהָם אַבְרָהָם, שְׁמֹפְסִיק הַטַּעַם, בְּגַלְל שְׁפָעַת

וְאִי תִימָא, וְהָא בְכִמְהָ דּוּכְתֵי אַקְרִי מִלְאָךְ, וְלֹא אֲתִי לְמִיזוֹן עֲלָמִין. וְעוֹד, דְּבִשְׁמָא דָּא לֹא זָן עֲלָמִין, אֶלֶּא בְשֵׁמָא דִּי. הִכִּי הוּא וְדָאִי, כִּד שְׁלִיחַ מְגוֹ אַבְרָהָם וְאַמְרָא, אַקְרִי מִלְאָךְ, וְכִינּוּן דְּשִׁאֲרֵי עַל דּוּכְתֵי, עַל תְּרִין כְּרוּבִין יְיָ שְׁמִיָּה.

לְמֹשֶׁה כִּד אֲתַחְזִי לִיה בְּקַדְמֵיתָא, אַקְרִי (שְׁמוֹת ג') מִלְאָךְ. לְיַעֲקֹב לֹא אֲתַחְזִי הִכִּי, אֶלֶּא בְּדוּגְמָא, דְּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית כ"ט) וְרַחֵל בָּאָה, דָּא דִּיּוֹקְנָא דְרַחֵל אַחֲרָא, דְּכְתִיב (יְרֵמִיָּה ל"א) כִּי אָמַר יְיָ קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע וְגו'. רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ. וְרַחֵל בָּאָה סָתָם, עִם הַצֵּאֵן דְרָגִין דִּילָהּ. אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם וְדָאִי. וְכֵלָהּ אֲתַמְנָו וְאֲתַפְקְדוֹן בְּיָדָהּ. כִּי רַעְיָה הִיא, אִיְהִי מְנַהֶיגָא לוֹ, וְאֲתַפְקְדָא עֲלֵיהּ.

וְהִכִּי (דף קפ"ז ע"ב) בְּמֹשֶׁה כְּתִיב, (שְׁמוֹת ג') וַיֵּרָא מִלְאָךְ יְיָ אֵלָיו בְּלִבַּת אֵשׁ. וְאִי תִימָא יִתִּיר הוּא שְׁבַחָא דְאַבְרָהָם, דְּלֹא כְּתִיב בִּיה מִלְאָךְ, אֶלֶּא (בְּרֵאשִׁית י"ח) וַיֵּרָא אֵלָיו יְיָ בְּאֵלֹנֵי מְקַרָּא וְגו'. הַתָּם בְּאַבְרָהָם, אֲתַחְזִי לִיה אֲדָנִי, בְּאֵלֵי דְלָת, בְּגִין דְּבַהֲהוּא זְמַנָּא קִבֵּל בְּרִית, וְכִי דְהוּא אֲתַפְסִי עַד כְּעַן מְנַהֶיגָא, אֲתַחְזִי לִיה רַבּוֹן וְשְׁלִיט, וְהִכִּי אֲתַחְזִי, דְּהָא כְּדִין בְּהִוָּא דְרָגָא אֲתַקְשֵׁר, וְלֹא יִתִּיר. וְכִינּוּן כִּי, בְשֵׁמָא דְאֲדוֹן רַבּוֹן עֲלֵיהּ.

אֲבָל מֹשֶׁה דְלֹא הוּא בִּיה פְּרוּדָא, דְּכְתִיב (שְׁמוֹת ג') מֹשֶׁה מֹשֶׁה דְלֹא פְּסָקָא טַעַמָּא. כְּמוֹ דְכְתִיב (בְּרֵאשִׁית כ"ב) אַבְרָהָם אַבְרָהָם, דְּפְסָקָא טַעַמָּא. בְּגִין דְּהַשְׁתָּא

שָׁלֵם מָה שֶׁלֹּא הָיָה לְפָנָי כֵּן. יֵשׁ הַפָּרֶשׁ
בֵּין אַבְרָהָם הַנּוֹכַחִי לְבֵין אַבְרָהָם
שֶׁבַתְחֵלָה. אֲבָל מֹשֶׁה, מִיַּד שְׁנוּלָה,
אֶסְפָּק־לְרִיָּה הַמַּאֲרָה הַיְתָה עִמּוֹ, שֶׁכְּתוּב
(שְׁמוֹת ב) וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא. וְכְתוּב
(בְּרֵאשִׁית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב.
מִיַּד נִקְשֶׁר מֹשֶׁה בְּדַרְגָּתוֹ, וּמְשׁוּם זֶה
כָּף מֹשֶׁה מֹשֶׁה, וְלֹא אֶפְסִיק טַעְמָא.

שָׁלֵם, מָה דְלֹא הוּא מִקְדָּמַת דְּנָא. פְּרִישׁוּ
אִית בֵּין אַבְרָהָם דְּהַשְׁתָּא, לְאַבְרָהָם
דְּקְדָּמִיתָא. אֲבָל מֹשֶׁה, מִיַּד דְּאֶתְיִילִיד,
אֶסְפָּק־לְרִיָּה דְנִהְרָא הֵנָּה עִמּוּהָ, דְכְּתִיב
(שְׁמוֹת ב) וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא. וְכְתִיב
(בְּרֵאשִׁית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב.
מִשָּׁה מִיַּד אֶתְקַשֶׁר בְּדַרְגָּא דִּילִיהּ וּבְגִין
כָּף מֹשֶׁה מֹשֶׁה, וְלֹא אֶפְסִיק טַעְמָא.

וְלָכֵן לְגַבֵּי מֹשֶׁה הַקָּטָן עֲצָמוֹ, שֶׁכְּתוּב
מִלְאָף ה'. יַעֲקֹב קָרָא לוֹ בְּשֵׁה
שֶׁהָיָה מִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם. מִלְאָף, מָה
הַטַּעַם? מְשׁוּם שֶׁבְּאוֹתָהּ שְׁעָה הָיָה יוֹרֵשׁ
אוֹתָהּ לְשִׁלְטָן. מֹשֶׁה בְּחַיָּו. יַעֲקֹב לְאַחַר
שֶׁהִסְתַּלַּק מִהָעוֹלָם. מֹשֶׁה בְּגוּף. יַעֲקֹב
בְּרוּחַ. אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.

וְעַל דָּא לְגַבֵּי דְמֹשֶׁה, אֲזַעִיר גְּרַמְיָה,
דְּכְתִיב מִלְאָף יי. יַעֲקֹב קָרָא לִיהּ,
בְּשַׁעֲתָא דְהוּא סְלִיק מִעֲלָמָא, מִלְאָף. מְאִי
טַעְמָא. בְּגִין דְּבַהֲהִיא שְׁעֵתָא הוּא יֵרִית
לָהּ, לְשִׁלְטָאָה. מֹשֶׁה בְּחַיָּו. יַעֲקֹב, לְבַתֵּר
דְּסְלִיק מִעֲלָמָא. מֹשֶׁה בְּגוּפָא. יַעֲקֹב
בְּרוּחָא. זְכָאָה חוֹלְקָא דְמֹשֶׁה.

הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, שֶׁלֹּא הִתְקַרַּב
לְעוֹלָמִים לְצַד הָרָע, וְלֹא יָכֹל
הָרָע לְשִׁלְטָן בּוֹ. יְבָרַךְ אֶת הַנְּעָרִים, אֲזַ
יַעֲקֹב הָיָה מִתְקַן אֶת בֵּיתוֹ כְּאֲדָם שֶׁהוֹלֵךְ
לְבֵית חֵדֶשׁ וּמִתְקַנּוּ בְּתַקּוּנָיו וּמְקַשְׁטוּ
בְּקִשּׁוּטָיו. יְבָרַךְ אֶת הַנְּעָרִים - אוֹתָם
הַנּוֹדְעִים, אוֹתָם שֶׁנִּפְקְדוּ עַל הָעוֹלָם
לְמִשְׁךְ מֵהֶם בְּרִכּוֹת, הֵם שְׁנֵי הַכְּרוּבִים.
וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי, כְּעַת הַתְּקִין בֵּיתוֹ, וְהוּא
הַתְּעֵלָה בְּדַרְגָּתוֹ, מְשׁוּם שֶׁחַבּוּר הָיָה
בְּיַעֲקֹב. הַגּוֹף נִדְבַק בְּמִקּוּם שֶׁהִצְטַרֵּף,
וְשָׂתִי זְרוּעוֹת אֹתוֹ.

הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, דְלֹא אֶתְקַרַּב
לְעוֹלָמִין לְגַבֵּי סְטְרָא דְרָע, וְלֹא
יָכִיל רָע לְשִׁלְטָאָה בִּיהּ. יְבָרַךְ אֶת הַנְּעָרִים,
כְּדִין יַעֲקֹב הוּא מִתְקַן לְבֵיתִיהּ, כְּבַר נֶשׁ
דְּאִזִּיל לְבֵיתָא חֲדָתָא, וּמִתְקַן לָהּ בְּתַקּוּנָיו,
וּמְקַשְׁט לָהּ בְּקִשּׁוּטָיו. יְבָרַךְ אֶת הַנְּעָרִים,
אִינוּן דְּאֶשְׁתַּמּוּדְעוּן, אִינוּן דְּאֶתְפַּקְדוּן עַל
עֲלָמָא, לְאַתְמַשְׁכָּא מִנְיָהּ בְּרַכָּאוֹ, תְּרִין
כְּרוּבִין אִינוּן. וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי, הַשְׁתָּא
אֶתְקִין בֵּיתִיהּ, וְאִיהוּ אֶסְתַּלַּק בְּדַרְגִּיָּה,
בְּגִין דְּחַבּוּרָא בְּיַעֲקֹב הוּי. גּוּפָא, אֶתְדַבַּק
בְּאַתֵּר דְּאַצְטְרִיף, וְתִרִין דְּרוּעִין בְּהַדְיָה.

לְאַחַר שְׁאוֹתָם נְעָרִים מִתְבָּרְכִים כְּרָאוּי,
אֲזַ וַיְדַגּוּ לְרַב בְּקִרְבַּ הָאֶרְצֵי. דְּרָף
הַדְּגִים לְהַתְּרַבּוֹת בְּתוֹךְ הַמַּיִם, וְאִם
יִצְאִים מִתּוֹךְ הַמַּיִם לְיַבְשָׁה, מִיַּד מֵתִים.

לְבַתֵּר דְּאִינוּן נְעָרִים מִתְבָּרְכִין כְּדָקָא
יָאוֹת, כְּדִין וַיְדַגּוּ לְרַב בְּקִרְבַּ
הָאֶרְצֵי. אַרְחָא דְנִנְיָן לְאַסְגָּאָה גּוּ מִיָּין, וְאִם
נִפְקִין מִגּוּ מִיָּא לְיַבְשָׁתָא, מִיַּד מֵתִין. אֲלִין

אלו לא כף, אלא הם מהים הגדול, וגדלתם להתרבות ולהתגדל בקרב הארץ היא, מה שאין כף בכל הדגים שבעולם.

מה כתוב למעלה? ויברך את יוסף ויאמר. ולא מצאנו לו פאן ברכות, שהרי אחר כף ברכו, שכתוב (שם מט) בן פרת יוסף. אלא, כיון שברך את הנערים הללו, ברך את יוסף. שהרי לא יכלו להתברך אלא מתוך יוסף, ומתוך שהוא נסתר ולא נראה בגלוי, כתוב בנסתור - ויקרא בהם שמי ושם אבתי. (לכסות עליו) מן האבות מתברכים, ולא ממוקום אחר. בקרב הארץ, זהו כסוי לכסות מה שצריך.

באו ונשקו אותו כמקדם. אמרו, הבה ונברך. אמר הוא, אני אברך, שכל מה ששמעתם עד כאן ממני הנה, ואקים בי (משלי כב) טוב עין הוא יברך. קוראים בו יברך. מה הטעם? משום שנתן מלחמו לידל. מלחם ואכל של התורה שלי אכלתם. אמר רבי יהודה, בן אהוב של הקדוש ברוך הוא, הרי שנינו בעל הבית בוצע ואורח מברך. אמר לו, איני בעל הבית ואינכם אורחים. אבל מצאתי פסוק ואקמו, שהרי אני בודאי טוב עין, בלי שאלותיכם אמרתי עד עתה, ולחם ואכל שלי אכלתם.

לקח כוס ברכה וברך, וידיו לא יכלו לסבל את הכוס ונרעדו. כשהגיע לעל הארץ ועל המזון, אמר, (תהלים קטז)

לאו הכי, אלא אינו מן ימא רבא, וסגיאון דלהון לאפשא ולאסגי בקרב הארץ איהו. מה דלית הכי לכל ננין דעלמא.

מה פתיב לעילא, ויברך את יוסף ויאמר, ולא אשבחן ליה הכא ברכאן, דהא לבתר בריך ליה, דכתב, (בראשית מט) בן פורת יוסף. אלא, כיון דברך לאלין נערים, ליוסף בריך. דהא לא יכלי לאתברכא, אלא מוגו יוסף, ומגו דאיהו בטמירו, ולא אתחזי לאתגלאה, פתיב בטמירו, ויקרא בהם שמי ושם אבותי, (לכסאה עליה) מן האבות מתברכו, ולא מאתר אחרא. בקרב הארץ, דא הוא כסויא לחפאה מה דאצטריך.

אתו ונשקוהו כמלקדמיו, אמרו, הבו ונברך. אמר איהו, אנא אברך, דכל מה דשמעתון עד הכא מנאי הוה, ואקיים בי (משלי כב) טוב עין הוא יברך, קרי ביה יברך. מאי טעמא. בגין דנתן מלחמו לידל. מלחמא ומיכלא דאורייתא דילי אכלתון. אמר רבי יהודה. ברא רחיקא דקודשא בריך הוא, הא תנינן בעל הבית בוצע ואורח מברך. אמר ליה, לאו אנא בעל הבית, ולא אתון אורחין. אבל קרא אשבחנא, ואקיים ליה. דהא אנא טוב עין ודאי, בלא שאילו דלכון אמיןא עד השתא, ולחמא ומיכלא דילי אכלתון.

נטל פסא דברכתא ובריה, וידוי לא יכלי למסבל פסא, והו מרתתתי. בד מטא לעל הארץ ועל המזון, אמר, (תהלים קטז)

כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא. עמד הכוס על תקונו, והתישב בימינו וברך. בסוף אמר: יהי רצון שלאחד מאלה ימשכו לו חיים מתוך (המלך) עץ החיים, שכל החיים תלויים בו. והקדוש ברוך הוא יערב לו, וימצא ערב למטה שיסכים בערבותו אצל המלך הקדוש.

כוס ישועות אשא ובשם יי אקרא. קיימא בסא על תקוניה, ואתישב בימיניה, וברך. לסוף אמר, יהא רעוא דלחד מאלין, יתמשכון ליה חיינ, מגו (נ"א מלכא) אילנא דחיי, דכל חיינ ביה תליין. וקודשא בריך הוא יערב ליה, וישכח ערב לתתא, דיסתכם בערבותיה, בהדי מלכא קדישא.

בין שברך, סתם עיניו רגע אחד, ואחר כך פתח אותם. אמר, חברים, שלום לכם מרבון הטוב שכל העולם שלו הוא. תמהו ובכו, וברכוהו. לנו אותו לילה. בבקר השכימו והלכו. כשהגיעו לרבי שמעון ספרו לו אותה הפעשה. תמה רבי שמעון, אמר, בן סלע תקיף הוא וראוי הוא לכך, ויותר ממה שלא חשוב בן אדם, בנו של רב המנונא סבא הוא. הזדעזע רבי אלעזר ואמר, עלי ללכת לראות אותו גר דולק. אמר רבי שמעון, זה לא עולה בשם בעולם, שהרי דבר עליון יש בו. וסוד הוא, שהרי אור השמן (ההמשה) של אביו מאיר עליו, וסוד זה לא מתפשט בין החברים.

בין דבריה, אסתים עיניו רגעא חדא, לבתר פתח לון, אמר חברייא, שלום לכון מרבון טב, דכל עלמא דיליה הוא. תנוהו, ובכו, וברכו ליה. בתו ההוא ליליא. בצפרא (דף קפ"ח ע"א) אקדימו ואזלו. בד מטו לגבי רבי שמעון, סחו ליה עובדא. תנה רבי שמעון, אמר בר טנרא תקיפא איהו, ויאות הוא לכך, ויתיר ממה דלא חשיב בר נש, בריה דרב המנונא סבא הוא, אזדעזע רבי אלעזר, אמר, עלי למיהר למחזי לההוא בוצינא דדליק. אמר רבי שמעון, דא לא סליק בשמא בעלמא, דהא מלה עלאה אית ביה. ורזא איהו, דהא נהירו משיחו (משיכו) דאבוי מנהרא עליה, ורזא דא לא מתפשטא בין חברייא.

יום אחד היו החברים יושבים ומתנגחים אלה באלה, והיו שם רבי אלעזר ורבי אבא ורבי חייא ורבי יוסי ושאר החברים. אמרו, הרי כתוב (דברים ב) אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה וגו'. בגלל רות ונעמה שהיו עתידים לצאת מהם. צפורה אתת משה שהיתה מופדן, ויתרו ובניו שיצאו מופדן, שהיו

יומא חדא, הוו חברייא יתבין ומתנגחים אלין באלין, והוו תמן רבי אלעזר, ורבי אבא, ורבי חייא, ורבי יוסי, ושאר חברייא. אמרו הא כתיב (דברים ב) אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה וגו'. בגין רות ונעמה, דהוו זמינין לנפקא מנייהו. צפורה אתת משה דהות מופדן, ויתרו ובניו דנפקו מופדן, דהוו בלהו

כְּלָם צְדִיקֵי אֲמַת, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה. וְעוֹד מוֹשֶׁה שֶׁגְּדִלְוָהוּ בְּמִדְּוָן, וְאָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, (בַּמּוֹדֵב לֵא) נִקָּם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמִּדְּוָנִים. אִם כֶּף, מִשׁוּא פָּנִים יֵשׁ בַּדְּבָר, שְׂוִיתָר רְאוּיִם בְּנֵי מִדְּוָן לְהַנְצִל מִמוּאָב.

זְכָאֵי קְשׁוּט עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה. וְתוּ מוֹשֶׁה דְּרַבִּיאוּ לִיה בְּמִדְּוָן, וְאָמַר לִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (בַּמּוֹדֵב לֵא) נִקּוּם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמִּדְּוָנִים אִי הָכִי מִשׁוּא פָּנִים אֵית בְּמִלְהָ, דִּיתִיר אֲתַחֲזוּ בְּנֵי מִדְּוָן לְשׂוּבָא מִן מוּאָב.

אָמַר רַבִּי שְׁמֻעוֹן, לֹא דוֹמָה מִי שְׁעֵתִיד לְלַקֵּט תְּאֵנִים לְמִי שְׁכָבַר לְקִט אוֹתוֹן. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, אַף עַל גַּב שְׁכָבַר לְקִט לְהֵם, שְׁבַח הוּא. אָמַר לוֹ, מִי שְׁלֹא לְקִט תְּאֵנִים, שׁוֹמֵר אֵת הַתְּאֵנָה תְּמִיד שְׁלֹא יְהִי בָהּ פֶּגֶם בְּשִׁבִיל הַתְּאֵנִים שְׁעֵתִידָה לְהִבְיָא. כִּיּוֹן שְׁלַקֵּט תְּאֵנִים, עוֹזֵב אֵת הַתְּאֵנָה, וְיוֹתֵר לֹא שׁוֹמֵר אוֹתָהּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמֻעוֹן, לֹא דְמִי מֵאֵן דְּזַמִּין לְמַלְקֵט תְּאֵנִי, לְמֵאֵן דְּכַבֵּר לְקִיט לוֹן. אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, אַף עַל גַּב דְּכַבֵּר לְקִיט לוֹן, שְׁבַחָא אִיהוּ. אָמַר לִיה, מֵאֵן דְּלֹא לְקִט תְּאֵנִי, נְטִיר תְּאֵנָה תְּדִיר, דְּלֹא יְהִי בָהּ פֶּגֶם, בְּגִין תְּאֵנִי דְּזַמִּינַת לְאִיִּתְתָּהּ. כִּיּוֹן דְּלַקִּיט תְּאֵנִי, שְׁבִיק לָהּ לְתַאנְיָהּ, וְתוּ לֹא נְטִיר לָהּ.

כֶּף מוּאָב, שְׁעֵתִידָה לְהִבְיָא אוֹתוֹן תְּאֵנִים, שְׁמַר אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכַתוֹב אַל תִּצַּר אֵת מוּאָב. מִדְּוָן שְׁנַתָּן כְּבָר תְּאֵנִים וְלַקִּטוּ אוֹתוֹן, כְּתוֹב (בַּמּוֹדֵב כַּה) צְרוּר אֵת הַמִּדְּוָנִים. דְּהָא מִכָּאֵן וְלְהִלָּאָה, תְּאֵנָה דָּא לֹא זַמִּינַת לְאִיִּתְתָּהּ פִּירִין, וּבְגִין כֶּף אֲתַחֲזִינַת לִיקִידַת אֲשָׁא. פְּתַח וְאָמַר, (בַּמּוֹדֵב כַּב) וְיֵאמֵר מוּאָב אַל זְקִנֵי מִדְּוָן וְגו', מוּאָב אֵינּוֹן שְׂאֵרִי, וּבְגִין אֵינּוֹן תְּאֵנִי, דְּזַמִּין מוּאָב לְאַפְקָא לְעֵלְמָא, אֲשַׁתְּזִיבוּ מַעוֹנְשָׁא.

כֶּף מוּאָב, דְּזַמִּינַת לְאִיִּתְתָּהּ אֵינּוֹן תְּאֵנִי, נְטִיר לִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכַתִּיב אַל תִּצַּר אֵת מוּאָב. מִדְּוָן דְּקָא יְהִיבַת תְּאֵנִי, וְאַלְקִיטוּ לוֹן, כְּתִיב (בַּמּוֹדֵב כַּה) צְרוּר אֵת הַמִּדְּוָנִים. דְּהָא מִכָּאֵן וְלְהִלָּאָה, תְּאֵנָה דָּא לֹא זַמִּינַת לְאִיִּתְתָּהּ פִּירִין, וּבְגִין כֶּף אֲתַחֲזִינַת לִיקִידַת אֲשָׁא. פְּתַח וְאָמַר, (בַּמּוֹדֵב כַּב) וְיֵאמֵר מוּאָב אַל זְקִנֵי מִדְּוָן וְגו', מוּאָב אֵינּוֹן שְׂאֵרִי, וּבְגִין אֵינּוֹן תְּאֵנִי, דְּזַמִּין מוּאָב לְאַפְקָא לְעֵלְמָא, אֲשַׁתְּזִיבוּ מַעוֹנְשָׁא.

פּרָק ט"ז

פּרָשִׁיּוֹת

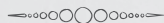
בְּשַׁלַּח - וְאֶתְחַנֵּן

ספּוּרֵי הַזּוֹהַר

תִּכְן עֵינַיִם

רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר בָּא בְּדַמּוֹת צֶל לְמָקוֹם בּוֹ לְמַד בְּחַיֵּיו... קֵעָה

רבי פנחס בן יאיר בא בדמות צל למקום
בו למד בחייו

(זוהר פנחס רכא)

רבי אבא ורבי יוסי קמו לעסק בתורה
בחצות הלילה. עד שישובו ועסקו
בתורה וכו' עד שישובו, ראו צל שעומד
עליהם, הולך ובא, הולך ובא בתוך הבית.
תמהו. אמר רבי אבא, יוסי בני, אמר לך
מה היה לי עם המנונה הקדושה. יום
אחד היינו הולכים בבקעת אונז, והיינו
עוסקים בתורה כל אותו יום, ומתוך חזק
השמש ישבנו ליד סלע אחד בתוך נקב
אחד.

אמרתי לו, מה זה שבכל שעה
שמתרבים הרשעים בעולם
והדין שרוי בעולם, צדיקים שבהם לוקים
עליהם?! שכך שנינו, בחטא הדור,
קדושים וצדיקים תפסו. למה? אם
משום שהם לא מוכיחים את העולם על
מעשיהם - כמה הם שמוכיחים ולא
מקבלים מהם, והצדיקים כפופים
לפניהם. ואם משום שאין מי שיגן על
העולם - לא ימותו ולא יתפסו
בחטאיהם, שהרי חדוה היא לצדיקים
באבודם.

אמר לו, בודאי בחטא הדור נתפסים
הצדיקים, והרי בארנו דברים אלו.
אבל בשעה שנתפסים הצדיקים בחלאים
או במכות, זה בשביל לכפר על העולם,
ואז יתכפרו כל חטאי הדור. מנין לנו?
מכל איברי הגוף. בשעה שכל האיברים

רבי פנחס בן יאיר בא בדמות צל למקום
בו למד בחייו

(זוהר פנחס רכא)

רבי אבא ורבי יוסי קמו למלעי
באורייתא בפלגות ליליא, עד דהו
יתבי ולעאן באורייתא וכו' עד דהו יתבי,
קמו חד טולא דקיימא עלייהו, אזלא
ואתיא, אזלא ואתיא, בגו ביתא. תוהו.
אמר רבי אבא, יוסי בני, אימא לך מה
דהוה לי עם בוצינא קדישא. יומא חד
הוינן אזלינן בבקעתא דאונז, והוינן לעאן
באורייתא, כל ההוא (דף ר"ח ע"א) יומא,
ומגו תוקפא דשמשא אותבנין גבי חד
טינרא, בגו נוקבא חדא.

אמינא ליה, מאי האי, דבכל שעתא
דחייבין אסגיאו בעלמא, ודינא
שרייא בעלמא, זכאין דבהון לקאן
עליהו. דהכי תנינן, בחובא דדרא,
קדישייא וצדיקייא יתפסו. אמאי, אי
בגין דאינון דלא מוכיחין לעלמא על
עובדיהו, כמה אינון דמוכיחין, ולא
מקבלי מונייהו, וצדיקייא אתפפין
קמזיהו. ואי בגין דלא הוי מאן דיגין על
עלמא, לא יהו מתין, ולא יתפסו
בחובייהו, דהא חדוה איהו לצדיקייא
באבודא דלהון.

אמר ליה, בחובה דדרא ודאי מתפסין
צדיקייא, והא אוקימנא הני מילי.
אבל בשעתא דיתפסו צדיקייא במרעין,
או במכותשין, בגין לכפרא על עלמא הוי,
כדין יתכפרון כל חובי דרא, מנלן. מפל
שייפי גופא, בשעתא דכל שייפין בעאקו,

במצוקה וחלי גדול שורה עליהם, איבר אחד צריך ללקות כדי שיתרפאו כולם. ומיהו? הזרוע. הזרוע לוקה ומוציאים ממנה דם, ואז הרי רפואה לכל איברי הגוף.

גם כך בני העולם הם איברים זה עם זה. בשעה שרוצה הקדוש ברוך הוא לתת רפואה לעולם, מלקה צדיק אחד ביניהם במחלות ומכות, ובגללו נותן רפואה לכל. מנין לנו? שכתוב (ישעיה נג) והוא מחלל מפשעינו מדכא מעונותינו וגו', ובחברתו נרפא לנו. ובחברתו - הקצת דם, כמו מי שמקוץ זרוע, ובאותה חברתו נרפא לנו, רפואה הוא לנו לכל איברי הגוף.

ולעולם לא מלקה צדיק, אלא כדי לתת רפואה לדור ולכפר עליהם, (וסוד זה צדיק ורע לו) שזה נוח לצד האחר שהדין שולט (לשלט) על הצדיק יותר מהכל, שלא חושש אז לכל העולם ולא משגיח בהם מהשמחה שהוא שולט עליו. ואותו צדיק זוכה לשלטון עליון בעולם הזה ובעולם הבא. צדיק וטוב לו, שלא חושש הקדוש ברוך הוא לכפר על העולם.

אמרת לי, אלו לא היו בזמן אחד - יפה. אבל פאן יש צדיק, וכאן יש צדיק. לזה יש מחלות, ולזה יש את כל טוב העולם. אמר לי, באחד מהם או בשנים מספיק, שהקדוש ברוך הוא לא רוצה להלקות הכל, (ס"א כל עוד) כמו שלא צריך אלא זרוע אחת להלקות ולהקוץ

ומרע סגי שרייא עלייהו, שייפא חדא אצטריך לאלקאה, בגין דיתסון בלהו, ומנו. דרועא. דרועא אלקי ואפיקו מיניה דמא, כדין הא אסוותא לכל שייפי גופא.

אוף הכי בני עלמא אינון שייפין דא עם דא. בשעתא דבעי קדשא בריך הוא למיהב אסוותא לעלמא, אלקי לחד צדיקא ביניהו, במרעין ובמכתשין, ובגיניה יהיב אסוותא לכלא. מנלן. דכתיב, (ישעיה נג) והוא מחלל מפשעינו מדכא מעונותינו וגו'. ובחברתו נרפא לנו. ובחברתו, אסוותא דדמא, כמאן דאקוץ דרועא, ובההוא חברתו נרפא לנו, אסוותא הוא לנא לכל שייפין דגופא.

ולעולם לא אלקי צדיקא, אלא למיהב אסוותא לדרא, ולכפרא עלייהו. (ורוא דא צדיק ורע לו) דהא ניחא לסטרא אחרת דדינא שלטא (לשלטאה) על זכאה יתיר מכלא, דלא חייש כדין לכל עלמא, ולא אשגח בהו, מחדוה דשליט עליה. וההוא זכאה זכי לשולטנא עלאה, בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. צדיק (דף ר"ח ע"ב) וטוב לו, דלא חייש קדשא בריך הוא לכפרא על עלמא.

אמינא ליה, אלו לא הוו בחד זמנא, יאות. אבל אית צדיק הכא, ואית צדיק הכא, לדא אית מרעין ומכתשין, ולדא אית כל טיבו דעלמא. אמר לי, בחד מוניהו או תרין סגי, דלא בעא קדשא בריך הוא לאלקאה כלא, (ס"א כל דמה) כמה דלא אצטריך אלא

לתת רפואה לכל האיברים. גם כאן, בצדיק אחד מספיק.

דרועא חדא, לאלקאה ולאקזאה למיהב אסוותא לכל שייפיו. אוף הכא, בחד צדיקא סגי.

ואם מתחזקת (מכבידה) הפמולה על כל האיברים, אז צריך להקיז משתי זרועות. גם כף, אם התרבו החטאים וכבדים על העולם, אז כל הצדיקים לוקים, לתת רפואה על כל הדור. אבל בזמן שלא התרבו כל כף, אז רק צדיק אחד לוקה, ושאר הצדיקים בשלום, שהרי לא צריך העולם שכלם ילקו. נרפא העם - נרפאו הצדיקים. ולפעמים שכל ימיהם עומדים במחלות להגן על הדור. אם מתו - הרי נרפא הכל ונתכפר, לפעמים כשהחטאים הם נכבדים יותר.

קמנו והלכנו, וחזק השמש הנה יותר, והדרך היתה דחוקה לנו. ראינו אילנות במדבר ומים תחתיהם. ישבו תחת צל של אילן אחד של המדבר. שאלנוהו, מה זה שכל עמי עולם לא עושים נענוע, רק ישראל לבדם? שכשעוסקים בתורה מתנענעים לכאן ולכאן בלי למוד של אדם בעולם, ולא יכולים לעמד בעצמם?

אמר לי, הזפרתני דבר עליון, ובני אדם לא יודעים ולא משגיחים. ישב שעה ובכה. אמר, אוי לבני האדם שהולכים בבהמות השדה בלי שכל בדבר הזה לבדו נודעות נשמות קדושות של ישראל בין נשמות עמים עובדי

ואי אתקף (ס"א אתיקר) ביה מרע, על כל שייפיו, כדון אצטריך תרין דרועין לאקזאה. אוף הכי, אי אסגיא חובין יקירין על עלמא, כדון כל זכאין אלקון, למיהב אסוותא על כל דרא. אבל בזמן דלא אסגיא כל כף, כדון חד זכאה אלקי, ושאר צדיקא בשלם, דהא לא אצטריך עלמא דילקון בלהו. אתסיאו עמא. אתסיאו צדיקיא. ולזמנין דכל יומיהון קיימין במרעיו, לאגנא על דרא. מיתו, הא אתסי כלא, ואתכפר. לזמנין דחובין אינון יקירין יתיר.

קמנא ואזלנא. ותוקפא דשמשא הוה יתיר, ודחיק לו באורחא. חמינו אילנין במדברא, ומיין תחותיהו. יתיבנא תחות חד טולא דאילנא דמדברא. שאילנא ליה, מאי האי דכל עמין דעלמא לא עבדין נענועא, אלא ישראל בלחודדיהו, דכד לעאן באורייתא, מתנענעו הכא והכא, בלא למודא דבר נש בעלמא, ולא יכלין למיקם בקיומיהו.

אמר לי, אדכרתן מלתא עלאה, ובני עלמא לא ידעו, ולא משגיחין. יתיב שעתא ובכה, אמר, ווי לבני נשא דאזלין כבעירי חקלא, בלא סוכלתנו. במלה דא בלחודוי אשתמודעו נשמתהון קדישין דישראל, בין נשמתהון דעמין

כוכבים ומזלות. נשמות ישראל נגזרו מתוך גר קדוש שדולק, שכתוב (משלי כ) גר ה' נשמת אדם. וגר זה, בשעה שצאחו (שנדלק) מתוך תורה העליונה, לא שוכף האור עליו אפלו רגע. וסוד זה - (תהלים פו) אלהים אל דמי לך. כמו זה כתוב - (ישעיה סב) המזכירים את ה' אל דמי לכם. אין שכוף לכם. אור הנר, פיון שצאחו תוך הפתילה, אותו האור לא שוכף לעולמים, אלא מתנענע האור לכאן ולכאן ולא שוכף לעולמים.

כמו זה ישראל, שנשמותיהם מתוך אותו אור הנר - פיון שאמר דבר אחד של התורה, הרי האור דולק, ולא יכולים הם לשכף, ומתנענעים לכאן ולכאן (משלי כ) הצדדים כאור הנר, שהרי כתוב (משלי כ) גר ה' נשמת אדם.

וכתיב (יחזקאל לד) אדם אתם. אתם קרויים אדם ולא אמות עובדי כוכבים ומזלות. נשמות עמים עובדי כוכבים ומזלות מדעיכת הקש, בלא אור ששורה עליהם, ולכן שוככים ולא מתנענעים, שהרי אין להם תורה ולא דולקים בה, ואין אור שורה בהם. הם עומדים כמו עצים בתוך אש שדולק בלי אור ששורה עליהם, ועל זה שוככים בלי אור כלל. אמר רבי יוסי, זהו ברור הדבר! אשרי חלקי שזכיתי לזה לשמע את זה וכו'.

עובדי עבודת כוכבים ומזלות. נשמתהון דישראל אתגזרו, מגו בוצינא קדישא דדליק, דכתיב, (משלי כ) גר יי נשמת אדם. והאי גר בשעתא דאתאחד (ני"א דאתדליק) (דף רי"ט ע"א) מגו אורייתא דלעילא, לא שכיף נהורא עליה אפילו רגעא. ורזא דא, (תהלים פג) אלהים אל דמי לך. בגוונא דא כתיב, (ישעיה סב) המזכירים את יי אל דמי לכם, לא שכיכו לכון. נהורא דשרגא פיון דאתאחדא גו פתילה, ההוא נהורא לא שכיף לעלמין, אלא מתנענעא נהורא לכאן ולכאן, ולא משתכיף לעלמין.

בגוונא דא, ישראל, דנשמותיהו מגו ההוא נהורא דשרגא, פיון דאמר מלה חדא דאורייתא, הא נהורא דליק, ולא יכלון אינון לאשתכבא, ומתנענעו לכאן ולכאן, ולכל סטריין. בנהורא דשרגא, דהא (משלי כ) גר יי נשמת אדם כתיב.

וכתיב, (יחזקאל לד) אדם אתם, אתם קרויין אדם, ולא אומין עובדי כוכבים ומזלות. נשמתין דעמין עובדי כוכבים ומזלות, מדעיכו דקש, בלא נהורא דשרי עליהו. ועל דא משתכבון, ולא מתנענעו, דהא לית לון אורייתא, ולא דלקין בה, ולא נהורא שרייא בהו, אינון קיימין פעצים בגו נורא דדליק, בלא נהורא דשריא עליהו, ועל דא משתכבון בלא נהורא כלל. אמר רבי יוסי, דא איהו ברירו דמלה, זפאה חולקי דזכינא להאי, למשמע דא וכו'.

חזר אותו צל של קדם והלך לתוך הבית כמו דמות אדם. נפל על פניו רבי אבא. אמר רבי יוסי, נזכרתי שבמקום זה ראיתי את רבי פנחס בן יאיר, יום אחד היה עומד במקום זה והיה אומר כך: פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, באות י' קטנה.

משום ששני א"ב רשומים - אלפא ביתא של אותיות גדולות, ואלפא ביתא של אותיות קטנות. אותיות גדולות הן בעולם הבא, ואותיות קטנות הן בעולם התחתון. "קטנה, אות ברית הקדוש. כיון שפנחס קנא על ברית זו, נתוספה לו י' קטנה, סוד ברית זו.

באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא: מה אעשה עם משה? ברית זו ממשה היתה, וכלתו היתה, גנאי הוא לתת אותה לאחר בלי דעת ורצון משה. לא נאה זה. התחיל הקדוש ברוך הוא ואמר למשה: משה, פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. אמר לו משה: רבוננו של עולם, מהו? אמר לו, אתה הוא שמסרת נפשך על ישראל שלא יאבדו מן העולם בכמה פעמים, והוא השיב את חמתי מעל בני ישראל וגו'. אמר משה: מה אתה רוצה ממני? הרי הכל שלך!

אמר לו: הרי הכל שלך היא, אמר לו שתשרה בתוכו. אמר משה: הרי בלב שלם תהיה אליו. אמר לו: אמר אתה בפירוק והרס קולך, שאתה מסרת אותה ברצון ובלב שלם. זהו שכתוב לכן

אהדר ההוא טולא דמלקדמין, ואזלא גו ביתא, כמו דיוקנא דבר נש. נפל על אנפוי רבי אבא. אמר רבי יוסי, אדכרנא דבהאי אתרא חמינא ליה לרבי פנחס בן יאיר, יומא חד הנה קאים בהאי דוכתא, והנה אמר הכי, (במדבר כ"ב) פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, באת י' זעירא.

בגין דתריז אלפין ביתין רשימין, אלפא ביתא דאתון רברבון, ואלפא ביתא דאתון זעירון. אתון רברבון, אינון בעלמא דאתי. ואתון זעירון, אינון בעלמא תתאה. י' זעירא, ברית קיימא קדישא. פיון דקני פנחס על ברית דא, אתוסף ביה י' זעירא, רזא דברית דא.

בההוא שעתא, אמר קדשא בריך הוא, מה אעביד עם משה, ברית דא ממשה הוי, וכלה דיליה הוי. גנאי הוא למיהב ליה לאחרא, בלא דעתא ורעותא דמשה, לאו יאות הוא. שארי קדשא בריך הוא ואמר למשה, משה, פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. אמר ליה משה, רבוננו של עולם מהו. אמר ליה, אתה הוא דמסרת נפשך על ישראל דלא ישתצון מן עלמא בכמה זמנין, ואיהו השיב את חמתי מעל בני ישראל וגו'. אמר משה מה את בעי מני, הא כלא דיך.

אמר ליה, הא כלא דיך היא, אימא ליה דתשרי בגויה. אמר משה, הא בלבא שלים תהא לגביה. אמר ליה אימא אנת בפוקוף, וארים קלך, דאנת מסר ליה ברעותא, בלבא שלים. הדא הוא דכתיב,

אָמַר. אַתָּה אָמַר בְּרַצוֹן: הֲנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. שְׁאֵלוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִיָּה לוֹ לֹמַר: לָכֵן אָמַר לוֹ הֲנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. אָבֵל לֹא כְּתוּב אֱלֹא לָכֵן אָמַר. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהֶעֱבֵרָה מִמּוֹשֶׁה - לֹא. אֱלֹא כִּגַּר זֶה שְׁמַדְלִיקִים מְמַנּוּ - זֶה נִתֵּן וּמִהֵנָּה, וְזֶה לֹא נִגְרַע מְמַנּוּ.

לָכֵן אָמַר, אֶת אִימָא בְּרַעוּתָא, הֲנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. מוֹשֶׁה הָיָה אָמַר הֲנִי נִתֵּן לוֹ וְגו', דְּאֵילּוֹ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָיָה לִיָּה לְמִימֹר לָכֵן אָמַר לוֹ הֲנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם, אָבֵל לֹא כְּתִיב אֱלֹא לָכֵן אָמַר. וְאִי תִימָא, דְּאֶתְעַבְרַת מִן מוֹשֶׁה. לֹא. אֱלֹא כְּבוּצִינָא דְּאֶדְלִיקוּ מִינָּה, דְּאֵיב וְאֶהְנִי, וְדָא לֹא אֶתְגְּרַע מִנָּה.

בָּא אוֹתוֹ הַצֵּל, וְיִשָּׁב, וְנִשְׁקוּ. שְׁמַעוּ קוֹל אֶחָד שֶׁהִיָּה אוֹמֵר: פִּנּוּ מְקוּם, פִּנּוּ מְקוּם לְרַבֵּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר, שֶׁהוּא אֶתְכֶם. שְׁשִׁנְיֵנוּ, שְׁכָל מְקוּם שְׁצַדִּיק חֲדָשׁ בּוֹ דְּבַרֵי תוֹרָה, כְּשֶׁהוּא בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם פּוֹקֵד אֶת אוֹתוֹ מְקוּם וּבָא אֵלָיו, וְכָל שְׂכָן כְּשֶׁשְׂרוּיִים בּוֹ צַדִּיקִים אַחֲרָיִם לְחֲדָשׁ בְּאוֹתוֹ מְקוּם שְׂאוּמְרִים דְּבַרֵי תוֹרָה, כְּמוֹ זֶה שֶׁהִיָּה בָּא רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר לְפַקֵּד אֶת מְקוֹמוֹ וּמְצָא צַדִּיקִים אֵלּוֹ מְחַדְּשִׁים דְּבַרֵי תוֹרָה, וְהֶתְחַדֵּשׁ כְּמַקְדָּם אוֹתוֹ דְּבַר שֶׁל רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר לְפָנָיו.

אַתָּה הֵהוּא טוֹלָא, וְיִתִּיב, וְנִשְׁיַק לִיָּה. שְׁמַעוּ חַד קָלָא דְּהוּה אָמַר, פִּנּוּן אַתָּר, פִּנּוּן אַתָּר לְרַבֵּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר, דְּאִיהוּ גְבִיכּוּ. דְּתַנְיֵנוּ, דְּכָל אַתָּר דְּצַדִּיקָא אֶתְחַדְּשׁ בֵּיה מְלִי דְּאוּרִייתָא, כַּד אִיהוּ בְּהֵהוּא עֲלָמָא, פְּקִיד לְהֵהוּא אַתָּר, וְאֶתִי לִיָּה לְגַבִּיָּה. וְכָל שְׂכָן כַּד שְׂרָאן בְּגוּוּיָה צַדִּיקִיָּא אַחֲרֵינֵי. לְחַדְתָּא בְּהֵהוּא אַתָּר, דְּאִמְרִין מְלִי דְּאוּרִייתָא. כְּגוּוּנָא דְּאֵי דְּהוּה אֶתִי רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר לְמַפְסַד לְאַתְרֵיהּ, וְאֶשְׁכַּח אֵלָיו צַדִּיקִיָּא מְחַדְתֵּין מְלִין דְּאוּרִייתָא, וְאֶתְחַדְּשׁ כְּמַלְקָדְמִין, הֵהוּא מְלָה דְּרַבֵּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר קַמֵּיהּ.

אָמַר רַבִּי אַבְבָּא, נֶאֱמַר הַדְּבַר שֶׁל רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר, שֶׁהִיָּה לֹא כְּתוּב לָכֵן הֲנִי נִתֵּן, אֱלֹא לָכֵן אָמַר הֲנִי נִתֵּן לוֹ. וְכִי דְבַר זֶה הִיָּה גְנוּז מְחַסִּיד זֶה תַּחַת יָדְךָ וְלֹא הִיָּית אוֹמֵר?! אֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ שְׂזָכִינוּ לְהִיּוֹת בְּסִיעוּת שֶׁל הַצֵּל הַקְּדוֹשׁ כְּאֵן.

אָמַר רַבִּי אַבְבָּא, נֶאֱמַר מְלָה דְּרַבֵּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר, דְּהָא לֹא כְּתִיב לָכֵן הֲנִי נִתֵּן, אֱלֹא לָכֵן אָמַר הֲנִי נִתֵּן לוֹ. וְכִי מְלָה דְּאֵי הָיָה גְנוּזָא מְחַסִּידָא דְּאֵי תַּחַת יָדְךָ, וְלֹא הִיָּית אָמַר. וְזַכָּאָה חוֹלְקָנָא, דְּזָכִינָא לְמַהוּי בְּסִיעוּתָא דְּטוֹלָא קְדִישָׁא הַכָּא.

גַּם הוּא פִּתַּח וְאָמַר מְשֻׁמוּ שֶׁל רַבִּי פִּנְחָס, (קהלת ט) כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת עֲשֵׂה וְגו' - כְּמָה נֶאֱמַר לוֹ לְאַדָּם בְּעוֹד שֶׁהִנֵּר דוֹלַק וְשָׂרִי עַל רֵאשׁוֹ

אוּרְךָ הוּא פִּתַּח וְאָמַר, מְשֻׁמִּיָּה דְּרַבֵּי פִּנְחָס (קהלת ט) כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת בְּכַחַךְ עֲשֵׂה וְגו', כְּמָה יֵאֵמַר לִיָּה לְבַר נֶשׁ בְּעוֹד דְּבוּצִינָא דְּלִיק וְשָׂרִי עַל רֵשִׁיָּה,

להשתדל ולעשות רצון רבוננו, משום שאותו הנר הוא כ"ח ששרוי עליו, ולכן כתוב (במדבר יד) 'גדל נא פח יי'. פח יי, זהו פח ששורה על ראש הצדיקים וכל אותם שמשתדלים ברצון רבונם. ועל זה שנינו, כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בְּכָל פָּחוּ. (זהו כחזו)

לאשתדל ולמעבד רעותא דמאריה. בגין דההוא נהורא דבוצינא, איהי כ"ח דשריא עליה. ועל דא כתיב, (במדבר יד) 'גדל נא כח יי'. פח יי, דא הוא כח, דשריא על רישיהון דצדיקייא, וכל אינון דמשתדלין ברעותא דמאריהון. ועל דא תנינו, כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בְּכָל פָּחוּ. (דא איהו כחזו).

ודאי צריך לעורר כל איבריו בכם חזקה, משום שבהתעוררות חזקה שהתחזק, התעורר אותו פח קדוש עליון ועלה לתוף הקדש, ונשבר פח וחזק הצד האחר. ולכן בכחך, שצריך לעשות רצון רבונך.

ודאי אצטריך לאתערא כל שיפוי בחילא תקיף בגין דבאתערוותא תקיף דאתקף, אתער ההוא כח קדישא עלאה, ואסתלק גו קדשא ואתבר חילא ותוקפא דסטרא אחרא. ועל דא (דף ר"ב ע"ב) בכחך, אצטריך למעבד רעותא דמארך.

כי אין מעשה וחסבון וגו', משום שבאותו פח יש מעשה השתדלות להשתדל בעולם הזה שנקרא מעשה, עולם המעשה, להשלים סוף המחשבה. וחסבון - זהו עולם שתלוי בדבור, שהרי החשבון בדבור תלוי. ולכן כל הגימטריאות ותקופות העבורים של העולם הם בלבנה. ודעת - זהו סוד ששה צדדים שתלויים במחשבה, ונקראים עולם של אותה מחשבה. וחקמה - שהכל תלוי מונה.

כי אין מעשה וחסבון וגו', בגין דבההוא כח אית מעשה, אשתדלותא לאשתדל בהאי עלמא דאקרי מעשה, עלמא דעובדא, למשלם סופא דמחשבה. וחסבון, דא הוא עלמא, דתליא בדבורא, דהא חשבון בדבורא תליא. ועל דא, כל גימטריאות, ותקופין, ועבורין דעלמא, בסיהרא הוו. ודעת, דא איהו רזא דשית סטרין, דתליין במחשבה, ואקרון עלמא דההוא מחשבה. וחקמה, דכלא תליא מונה.

וכל אלו כלולים באותו פח, מה שאין בן בצד השאל, דרגת הגיהנם. שהרי כל אדם שלא משתדל בכ"ח זה בעולם הזה להכנס בו במעשה וחסבון ודעת וחקמה, סופו להכנס בשאל, שאין בו

וכל אליו כלילן בההוא כח, מה דלאו הכי בסטרא דשאל, דרגא דגיהנם. דהא כל בר נש דלא אשתדל בהאי כ"ח, בהאי עלמא, לאעלאה ביה, במעשה וחסבון ודעת וחקמה, סופיה לאעלאה

מעשה וחסבון ודעת וחקמה. שהרי הצד האחר הוא דרך שאול, שכתוב (משלי ז) דרכי שאול ביתה. מי שיתרפה מכ"ח הקדוש הזה, מתחזק בו צד האחר, ששאול ביתה.

בשאול, דלית ביה מעשה וחסבון ודעת וחקמה. דהא סטרא אחרא, ארח שאול איהי, דכתיב, (משלי ז) דרכי שאול ביתה. ומאן דאתרפי מהאי כ"ח קדישא, אתקף ביה סטרא אחרא, דשאול ביתה.

אשר אתה הולך שמה, וכי כל בני העולם אזלי לשאול. אין. אבל סלקין מיז, דכתיב, (שמואל א ב) מוריד שאול ויעל. בר אינון חייבין, דלא הרהרו תשובה לעלמין, דנחתין ולא סלקין. ואפילו צדיקים גמורים נחתין תמון. אמאי נחתין. בגין דנטלין כמה חייבין מתמון, וסלקין לון לעילא. (ותמון עבדו לון להרהר בתשובה) ומאן אינון. אינון דהרהרו בתשובה בהאי עלמא, ולא יכילו, ואסתלקו מן עלמא. וצדיקיא נחתין בגניהון דחייבין גו שאול, ונטלין לון, וסלקין לון מן תמון. אותם משם.

אשר אתה הולך שמה, וכי כל בני העולם אזלי לשאול. אין. אבל סלקין מיז, דכתיב, (שמואל א ב) מוריד שאול ויעל. בר אינון חייבין, דלא הרהרו תשובה לעלמין, דנחתין ולא סלקין. ואפילו צדיקים גמורים נחתין תמון. אמאי נחתין. בגין דנטלין כמה חייבין מתמון, וסלקין לון לעילא. (ותמון עבדו לון להרהר בתשובה) ומאן אינון. אינון דהרהרו בתשובה בהאי עלמא, ולא יכילו, ואסתלקו מן עלמא. וצדיקיא נחתין בגניהון דחייבין גו שאול, ונטלין לון, וסלקין לון מן תמון.

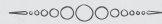
פּאַרק י"ז
פּאַרשיות
יְתָרוֹ - עֵקֶב

ספּוּרֵי הַזּוֹהַר

תִּכְנֵן עֵינַיִם

הִצְלָתוֹ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר מֵהַשּׁוּדָדִים קִפָּה
 רַבִּי יוֹסֵי מְסִפֵּר מַה שֶּׁרָאָה בְּעוֹלָם הָעֶלְיוֹן קִפּוֹ
 מְסִירוֹת נַפְשׁוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן לְלִמּוּד הַתּוֹרָה קִפְז
 פְּרִישׁוֹת מִהָעוֹלָם הַזֶּה קִפְח
 דְּבַרֵי תּוֹרָה בֵּין הַחֲכָמִים בְּחַתּוּנָתוֹ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר קִפְח

הצלתו של רבי אלעזר מהשודדים

(זוהר ואתחנן רסג-רסד)

רבי אלעזר ורבי חייא היו הולכים בדרך. אמר רבי אלעזר, כתוב (בראשית ג) ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו פתנות עור. וכי עד עכשו מפשטים היו מאותו העור? כן. אלא כלי לבושי כבוד היו. אמר לו רבי חייא, אם כך לא ראוי להם אפלו פתנות עור. ואם תאמר שעד שלא חטאו הלבישו אותם - לא. אלא אחר שחטאו פתנוב (בראשית ג) ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו פתנוב עור וילבישם וגו'.

אמר לו, כך זה בודאי. בהתחלה היו כמו שלמעלה, ומפשטים מהגונים שלמטה, והיה האור העליון סובב עליהם. אחר שחטאו החזירם בצורות העולם הזה, והעביר מהם הצורות שלמעלה. מה פתנוב? ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו פתנות עור וילבישם, מצורת העולם הזה. פתנוב (שמות כט) [ואת אהרן] ואת בניו תקריב והלבישתם פתנת. שם פגון עליון, פאן פגון תחתון. שם פתנות שש, פאן פתנות עור. ואף על גב שפך הוא, היפי של אותם לבושים עלה על הכל.

ותפקחנה עיני שניהם (בראשית ג). (בצורת) (בדפוס) העולם הזה, מה שלא היה קדם שהיו משגיחים ופוקחים למעלה, לעתיד לבא פתנוב (ישעיה מו) והולכתי עורים בדרך לא ידעו וגו'. עתיד הקדוש ברוך הוא לפקח עינים של אנשים לא חכמים, ולהסתכל בַּחֲכָמָה

הצלתו של רבי אלעזר מהשודדים

(זוהר ואתחנן רסג-רסד)

רבי אלעזר ורבי חייא היו אזלי בארְחָא, אמר רבי אלעזר (ס"א חייא) פתיב, (בראשית ג) ויעש יי' אלהים לאדם ולאשתו פתנות עור. וכי עד השתא פשיטי הוה מההוא עור. אין. אלא מאני לבושי יקר הוה. אמר ליה רבי חייא, אי הכי לא אתחזון להו אפילו כתנות עור. וכי תימא דעד לא חאבו אלבישו להו, לא. אלא לבתר דחבו כתיב, ויעש יי' אלהים לאדם ולאשתו פתנות עור וילבישם וגו'.

אמר ליה, הכי הוא ודאי, בקדמיתא הוה כגוונא דלעילא, ומתפשטין מן גווי דלתתא, והוה נהורא דלעילא אסחר עלייהו. ולבתר דחבו, אהדר לון בגווי דהאי עלמא, ואעבר מנייהו גווי דלעילא. מה פתיב. ויעש יי' אלהים לאדם ולאשתו פתנות עור וילבישם מגוונא דהאי עלמא. פתיב (שמות כט) ואת אהרן ואת בניו תקריב והלבישתם פתנות, התם כגוונא דלעילא. הכא כגוונא דלתתא. התם פתנות שש, הכא פתנות עור. ואף על גב דאיהו הכי, שפירא דאינון לבושיין סליק על כלא.

ותפקחנה עיני שניהם (בראשית ג) (בטיפסא) (בעפושא) דהאי עלמא, מה דלא הוה קודם, דהוה משגחין ופקחין לעילא. לזמנא דאתי כתיב, (ישעיה מו) והולכתי עורים בדרך לא ידעו וגו'. זמין קדשא בריך הוא לאפקחא עיניו דלא חכמיין, ולאסתכלא (דף רס"ב ע"א) בַּחֲכָמָה

עליונה ולהדבק במה שלא נדבקו בעולם הזה, כדי שיִדעו את רבונם. אשרי הצדיקים שיִזכו לאותה חכמה, שאין חכמה פֹּאוֹתָה חֲכָמָה, ולא יִדְעָה פֹּאוֹתָה יִדְעָה, ולא דְּבָקוֹת דְּבָקוֹת.

עלאה, ולא תדבקא במאי דלא אתדבקו בהאי עלמא, בגין דינדעון למאריהון. זכאין אינון צדיקיא, דיזכון להיא חכמתא, דלאו חכמתא כהיא חכמתא, ולאו ידעיה כהיא ידעיה, ולאו דבקותא כהיא דבקותא.

עד שהיו הולכים ראו אותם ליסטים הולכים אחריהם לקפח אותם. הסתכל בהם רבי אלעזר. באו שתי חיות שָׁדָה וְהָרְגוּ אוֹתָם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּרוּךְ הַרְחֵמֶן שֶׁהֲצִילֵנוּ. קָרָא עֲלֵיהֶם, (משלי ד) בְּלִכְתָּךְ לֹא יִצַּר צַעֲדְךָ וְאִם תִּרְוֹץ לֹא תִכָּשֶׁל, וְכָתוּב (תהלים לא) כִּי מִלְּאֲכִיו יִצָּה לָךְ וְגו', וְכָתוּב (שם) כִּי בִי חֲשַׁק וְאֶפְלָטָהוּ.

עד דהוו אזלי, חזו אינון לסטים אזלי בתריהו, לאקפחא לון. אסתכל בהו רבי אלעזר, אתו תרין חיון ברא ומטלי לון. אמר רבי אלעזר, בריך רחמנא דשיזבו, קרא עליהו, (משלי ד) בלכתך לא יצר צעדך ואם תרוץ לא תכשל, וכתוב (תהלים צא) כי מלאכיו יצנה לך וגו'. וכתוב (שם) כי בי חשק ואפלטאו.

רבי יוסי מספר מה שראה בעולם העליון (זוהר ואתחנן רסח ור"ע ע"א)
יום אחד היה חלש רבי יוסי, נכנסו אליו רבי אבא ורבי יהודה ורבי יצחק, ראו אותו שהיה נופל על פניו וישן. ישבו כשהתעורר, ראו שפניו מחיכות. אמר לו רבי אבא, דבר חדש ראית? אמר לו, ודאי, שעכשו עלתה נפשי, וראיתי את הכבוד של אותם שמסרו עצמם על קדשת רבונם, שהיו נכנסים בשלשה עשר נהרות אפרסמון טהור והקדוש ברוך הוא משתעשע עמם, וראיתי מה שלא נתנו לי רשות לומר. ושאלתי אותם, אֲמַרְתִּי שֶׁל מִי הַכְּבוֹד הַזֶּה? אָמְרוּ לִי, שֶׁל אוֹתָם שֶׁאֲהָבוּ אֶת רַבּוֹנָם בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. וּמָמָה שֶׁרְאִיתִי הוֹאָרוּ נִפְשֵׁי וְלִבִּי, וְעַל כֵּן פָּנֵי מַחֲיָכוֹת.

רבי יוסי מספר מה שראה בעולם העליון (זוהר ואתחנן רסח ור"ע ע"א)
יומא חד, הוה חלש רבי יוסי, עאל (עאלו) לגביה רבי אבא ורבי יהודה ורבי יצחק, חמו ליה דהוה נפיל על אנפוי ונאים. יתבו. בד אתער, חמו ליה לאנפוי דחייבין. אמר ליה רבי אבא, מלה חדתא חמיתא. (דף רס"ז ע"ב) אמר ליה ודאי, דהשתא סלקא נפשי, וחמית יקרא, מאינון דמסרו גרמייהו על קדשה דמאריהון, דהוו עאלין בתליסר נהרי דאפרסמונא דכיא. וקודשא בריך הוא משתעשע בהו. וחמינא מה דלא יהבו לי רשותא למימר. ושאלנא לון, אמינא, האי יקרא דמאן הוא. אמרו לי, מאינון דרחימו למאריהון בההוא עלמא. וממה דחמית, נפשאי ולבאי אתנהיר, ועל דא אנפאי חייבין.

אָמַר לוֹ רַבִּי אַבָּא, אֲשֶׁרִי חִלְקָךְ, אָבֵל
הַתּוֹרָה מְעִידָה עֲלֵיהֶם, שְׁפָתוֹב
(ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹלָתְךָ
יַעֲשֶׂה לְמַחְפָּה לוֹ.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אַבָּא, זָכָא חוֹלְקָךְ, אָבֵל
אוֹרִייתָא אַסְהִיד בְּהוּ, דְּכַתִּיב,
(ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹלָתְךָ
יַעֲשֶׂה לְמַחְפָּה לוֹ.

מְסִירוֹת נִפְשׁוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן לְלִמּוּד
הַתּוֹרָה

(זוהר חדש א בראשית י, א)

רַבִּי יוֹחָנָן הָיָה הוֹלֵךְ מְקִיסְרֵי לְלוּד, וְהָיָה
מְטִייל עִמּוֹ רַבִּי חֲמִיא בַר אַבָּא.
כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְשַׂדֵּה אַחַת, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: זֶה
הָיָה שְׁלִי וּמְכַרְתִּי אוֹתוֹ כְּדֵי לְזַכּוֹת בַּתּוֹרָה.
בָּכָה רַבִּי חֲמִיא בַר אַבָּא. אָמַר לוֹ: וְלָמָּה
אַתָּה בּוֹכָה? אָמַר לוֹ: שְׁלֹא הִשְׁאֲרַתְּ
לְזַקְנֵיךָ כְּלוּם.

אָמַר לוֹ: חֲמִיא בְּנִי, קָלָה הוּא בְּעִינְיָךְ מָה
שְׁעֲשִׂיתִי, שֶׁהִשְׁאֲרַתִּי דְבַר שְׁנַבְרָא
בְּשֵׁשֶׁה יָמִים בְּעֵבֹר דְבַר שְׁנַבְרָא
בְּאַרְבַּעִים, שְׁנַאֲמֹר (שמוות לד) וַיְהִי שָׁם עִם
ה' אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה, וְקִנִּיתִי
דְּבָרִים גְּדוֹלִים וְטוֹבִים שְׁאִינָם בְּעוֹלָם,
וְהֵם עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה וְחֻכְמָה וְגִבּוּרָה, שְׁנַאֲמֹר
(משלי ח, יד) לִי עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה אֲנִי בִּינָה לִי
גִבּוּרָה.

כְּשֶׁהָיָה רַבִּי יוֹחָנָן עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, הָיוּ פְּנֵי
מְאִירִים כְּזוֹהַר הַשֶּׁמֶשׁ. יוֹם אֶחָד
פָּגַשׁ בּוֹ רַבִּי יוֹסִי. אָמַר לוֹ: רָאֵה פְּנֵיךְ
זוֹהָרִים כְּזוֹהַר הַשֶּׁמֶשׁ. אָמַר לוֹ: אֵינִי אֶלָּא
שֶׁהִשְׁעוֹר מְאִיר לִי. קָרָא עֲלָיו (שופטים ה, לא)
וְאֶהְבִּי כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוּרָתוֹ.

מְסִירוֹת נִפְשׁוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן לְלִמּוּד
הַתּוֹרָה

(זוהר חדש א בראשית י, א)

רַבִּי יוֹחָנָן הָיָה אֲזִיל מְקִסְרֵי לְלוּד, וְהָיָה
מְטִייל עִמּוֹ ר' חֲמִיא בַר אַבָּא, כְּדֵי
מְטוֹ חַד בֵּי חֻקַּל, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הָאִי הָיָה
דִּידִי, וְזַבִּינְתִּיהּ, כְּדֵי לְמַזְכֵּי בְּאוֹרֵייתָא.
בָּכָה ר' חֲמִיא בַר אַבָּא, אָמַר לִיָּה וְלָמָּה
אַתָּה בּוֹכִי. אָמַר לִיָּה, דְּלֹא שְׁבַקְתָּ
לְסִיבוֹתֶיךָ כְּלוּם.

אָמַר לִיָּה, חֲמִיא בְּנִי, קָלָה הוּא בְּעִינְיָךְ מָה
דְּעַבְדִּית, דְּשְׁבַקְתִּי דְבַר שְׁנַבְרָא
בְּשֵׁשֶׁה יָמִים, בְּעֵבֹר דְבַר שְׁנַבְרָא
בְּאַרְבַּעִים יוֹם, שְׁנַאֲמֹר (שמוות לד כה) וַיְהִי
שָׁם עִם ה' אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה
וְקִנִּיתִי דְּבָרִים גְּדוֹלִים וְטוֹבִים שְׁאִינָם
בְּעוֹלָם, וְהֵם עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה וְחֻכְמָה וְגִבּוּרָה,
שְׁנַאֲמֹר (משלי ח, יד) לִי עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה אֲנִי
בִּינָה לִי גִבּוּרָה.

ר' יוֹחָנָן כְּדֵי הָיָה לְעִי בְּאוֹרֵייתָא, הוּוּ
אֲנִפּוּי זְהִירִין כְּזוֹהֲרָא דְשֶׁמֶשׁ, יוֹמָא
חַד פָּגַע בֵּיה ר' יוֹסִי, אָמַר לִיָּה חֻמָּא אֲנִפְךָ
זְהִירִין כְּזוֹהֲרָא דְשֶׁמֶשׁ, אָמַר לִיָּה לָאו
הוּא אֶלָּא שְׁמַעְתָּא דְנִהְרָא לִי. קָרָא עֲלֵיהּ
(שופטים ה, לא) וְאֶהְבִּי כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ
בְּגִבּוּרָתוֹ.

פרישות מהעולם הזה

(זוהר חדש א בראשית טו, ב)

רבי חזקיה אומר, אנא הוית באתריהון דערבאי, וחמית גוברין דהווי מתטמרין ביני טוריאי, במערפתא, ואתו מערב שבת לערב שבת לבתיהון. אמרית להון, מה דין דאתון עבדין. אמרו לי, פרישי עלמא אנן, ומתעסקון באורייתא כל יומא ויומא, וזמנין לית אנן אכלין בר מעשבי ברא.

פרישות מהעולם הזה

(זוהר חדש א בראשית טו, ב)

רבי חזקיה אומר, אני הייתי במקומות הערביים, וראיתי גברים שהיו מסתתרים בין ההרים במערה, ובאו מערב שבת לערב שבת לבתיהם. אמרתי להם: מה זה מה שאתם עושים? אמרו לי: אנו פרושי העולם, ומתעסקים בתורה בכל יום ויום, ולפעמים איננו אוכלים, רק מעשבי הבר.

אמרית להון, ושאר זמנין במה אתון מתפרנסין. אמרו לי, אנן אשכחן במדברא אעיאי דמצמיחים באלוד, ואנן אכלין יתהון. כד נהירא לן שמועתא, מוסגיאות חדוותא, משתמטי מינן, ומבשלין להון ואכלינן. ויומא ההוא חשיב לן דהוא כי טוב. ובזמנא דלא צמחי אינן אעיאי, אנן אכלין עשבין דמשכחנא, ומבשלין להון ואכלינן.

אמרתי להם: ושאר הפעמים, במה אתם מתפרנסים? אמרו לי: אנו מצאנו במדבר עצים שמצמיחים באלוד, ואנו אוכלים אותם. כשמאירה לנו השמועה, מרב שמחה משתמטים מעמנו, ומבשלים אותם ואוכלים, ואותו היום נחשב לנו שהוא כי טוב. ובזמן שלא צומחים אותם העצים, אנו אוכלים עשבים שאנו מוצאים, ומבשלים אותם ואוכלים.

אמרית להון, תהי חלקי עמוכו לעלמא דאתי. אשריכם בעולם הזה, וטוב לכם לעולם הבא. כען ידענא דלא תהוון בכיסופא, כד ייתי משה למתבע עולבנא דאורייתא.

אמרתי להם: יהי חלקי עמכם לעולם הבא, אשריכם בעולם הזה, וטוב לכם לעולם הבא. כעת ידעתי שלא תהיו בבושה כשיבא משה לתבע את עלבון התורה.

דברי תורה בין החכמים פחתונתו של רבי אלעזר

(זוהר חדש א בראשית טז, ב)

ר' יוסי בר חלפתא, ור' יהודה בן פזי, ור' יצחק, הוו אכלי בסעודתא בהילולא דרבי אלעזר ברבי שמעון. ר' חייא רבה,

דברי תורה בין החכמים פחתונתו של רבי אלעזר

(זוהר חדש א בראשית טז, ב)

רבי יוסי בר חלפתא ורבי יהודה בן פזי ורבי יצחק היו אוכלים בסעודת ההילולה של רבי אלעזר ברבי שמעון. רבי

חייא רבא הנה תינוק, והנה יושב שם. אמר רבי יוסי לרבי שמעון: למה לא נאמר כי טוב בשני? אמר לו: מפני שלא נגמרה מלאכת המים בשני, וכשנגמרה בשלישי, אמר כי טוב תרי זמני.

הנה ינוקא, והנה יתיב תמן. אמר רבי יוסי לרבי שמעון, למה לא נאמר כי טוב בשני. אמר ליה מפני שלא נגמרה מלאכת המים בשני, וכשנגמרה בשלישי, אמר כי טוב תרי זמני.

אמרו: נשאל את התינוק הזה, שמשחרב בית המקדש נמצאת הנבואה בפי התינוקות, אולי נמצא דבר בפיו. אמר לו: חייא בני, אמר לנו למה לא נאמר כי טוב בשני? אמר להם: מפני שאין טוב אלא באחד. בא רבי שמעון ונשקו. קרא עליו (ירמיה א) הנה נתתי דברי בפיך.

אמרו, נשאל להאי ינוקא, דמשחרב בית המקדש נמצאת הנבואה בפי התינוקות, אולי נמצא דבר בפיו. אמר ליה חייא ברי, אימא לן, למה לא נאמר כי טוב בשני. אמר להם, מפני שאין טוב אלא באחד. אתא רבי שמעון ונשקיה, קרי עליה (ירמיה א ט) הנה נתתי דברי בפיך.

אמרו: השעה עומדת לו, נשאל אותו. אמרו לו: מה זה (שופטים ה) ואהביו כצאת השמש בגבורתו, מה שבח הוא זה לצדיקים? אמר להם: מה השמש כשיוצא בגבורתו, יש ששמחים בו ויש שלא שמחים בו, כך הצדיקים - כמותם ישושו, והרשעים לא ישושו. מה השמש יש למי שעושה רפואה, ויש למי שאינו עושה - כך הצדיקים יהיו רפואה לטובים, ומכה לרשעים.

אמרו שענתא קיימא ליה, נשאל ביה, אמרו ליה, מאי (שופטים ה לא) ואהביו כצאת השמש בגבורתו. מה שבח הוא זה לצדיקים. אמר להו, מה השמש כשיוצא בגבורתו, אית דבדחי ביה, ואית דלא בדחי ביה. כך הצדיקים, צדיקים כמותם, ישושו, והרשעים לא ישושו. מה השמש אית למאן דעביד רפואה, ואית למאן דלא עביד. כך הצדיקים, יהיו רפואה לטובים. ומכה לרשעים.

אמרו לו: חייא בני, למה לא נזכר שם המיוחד במעשה בראשית? אמר להם: אין נאה למלך הכבוד להזכיר שמו על המתים, ועל דבר הנאבד. כדי שלא יאמרו, כשם שכל הבריות שבראם הם כלים ונאבדים, כך שמו, חס וחלילה. ולא הזכיר שמו המיוחד עד שנבראו כל הבריות שהם כלים ונאבדים, ולאחר כן הזכיר שמו על דבר שהוא קים לעולם

אמרו ליה, חייא ברי, למה לא נזכר שם המיוחד במעשה בראשית, אמר לון, אין נאה למלך הכבוד להזכיר שמו על המתים, ועל דבר הנאבד. כדי שלא יאמרו, כשם שכל הבריות שבראם הם כלים ונאבדים, כך שמו חס ושלום. ולא הזכיר שמו המיוחד, עד שנבראו כל הבריות שהם כלים ונאבדים. ולאחר כן, הזכיר שמו על דבר שהוא קים לעולם

ולעולמי עולמים, שנאמר (בראשית ב) ביום
 עשות ה' אלהים ארץ ושמים. ומשאר כל
 הבריות שברא, לא הזכיר בכאן אלא דבר
 הקיים. ולא נאמר ביום עשות ה' אלהים
 ארץ ושמים אדם וחיית ובהמות ועופות,
 שהם דברים כלים, אלא דבר העומד לעולם,
 להם ארץ ושמים.

ולעולמי עולמים, שנאמר ביום עשות ה'
 אלהים ארץ ושמים. ומשאר כל הבריות
 שברא לא הזכיר בכאן, אלא דבר הקיים,
 ולא נאמר ביום עשות ה' אלהים, ארץ
 ושמים אדם וחיית ובהמות ועופות, שהם
 דברים כלים, אלא דבר העומד לעולם,
 והם ארץ ושמים.

אמרו לו: מה שכתוב (שם א) ויעש אלהים
 את הרקיע ויבדל בין המים וגו',
 מה צורך היה לו לקדוש ברוך הוא לעשות
 רקיע להבדיל בין המים? אמר להם: כבר
 כתוב (משלי טו, ד) כל פעל ה' למענהו. לא
 ברא הקדוש ברוך הוא דבר שלא לצורך.
 וברא הרקיע, וכשהוא חוזר, אינו חוזר
 אלא לעתים ידועים. וסילון אחד של מים
 יוצא מתהומות, וסילון של מים יוצא
 מגיהנם, ויורד בצנור סילון התהום. זהו
 שכתוב (תהלים מב) תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה. והרקיע נכנס באמצע
 שניהם, ואלמלא שנכנס ביניהם, היו
 הורגים לשותיהם. זהו שכתוב (בראשית א)
 ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין
 המים אשר מעל לרקיע.

אמרו ליה, מאי דכתיב, (בראשית א ז) ויעש
 אלהים את הרקיע ויבדל בין
 המים וגו'. מה צורך היה לו להקדוש
 ברוך הוא לעשות רקיע להבדיל בין
 המים. אמר להו, כבר כתיב (משלי טו ד) כל
 פעל ה' למענהו. לא ברא הקדוש ברוך
 הוא דבר שלא לצורך. וברא הרקיע,
 וכשהוא חוזר אינו חוזר אלא לעתים
 ידועים. וסילון אחד של מים יוצא
 מתהומות, וסילון של מים יוצא מגיהנם,
 ויורד בצנור סילון התהום. הדא הוא
 דכתיב, (תהלים מב ח) תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה. והרקיע נכנס באמצע
 משניהם. ואלמלא שנכנס בניהם, היו
 הורגים לשותיהם. הדא הוא דכתיב
 ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין
 המים אשר מעל לרקיע.

אמר רבי יוסי, התינוק הזה ברוח הקדש
 אמרו.

אמר רבי יוסי האי ינוקא ברוח הקדש
 אמרו.

פּאַרק י"ח
פּאַרשיות
מַשְׁפּוּטִים - רְאָה

ספּוּרֵי הַזּוֹהַר

תִּכּוֹן עֵינַיִם

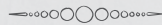
ר' חַיִּיא בַר אֲבָא הָיָה הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ וְהָיָה צָמֵא לְשִׁתּוֹת..... קצג
 סְעוּדַת הָרֶשֶׁב"י בְּיוֹם שְׂיֻרְדָּה נִשְׁמָה גְדוֹלָה לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ.....

קצג.....

מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי זִירָא שֶׁפָּגַע בְּעַרְבֵי אֶחָד..... קצד

מַעֲשֵׂה בְּנִכְדוֹ שֶׁל רַבִּי חַיִּיא הַגָּדוֹל..... קצה

מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי שֶׁנִּצַּל מִן הַמַּזִּיקִין..... קצט

ר' חייא בר אבא הוה הולך בדרך והיה צמא לשתות

(זוהר חדש א בראשית יז, א)

רבי חייא בר אבא הוה הולך בדרך והתעייף מחזק השמש, והיה צמא לשתות מים. פגע באתו מדבר ומצא אילן אחד. ישב תחתיו. עד שהרים עיניו, ראה מעין מים קטן. שמח לשתות מהם. שתה מן המים והיו מרים. אמר לשמשו, הינו טעמו של רבי אלעזר, שאמר רבי אלעזר, אין לך בעולם שאין שם תמצית מאותו סילון של גיהנם, פרט לארץ ישראל, ואלמלא ששותים כל העולם מאותה תמצית של ארץ ישראל, לא יכולים לשתות מהם.

סעודת הרשב"י ביום שירדה נשמה גדולה לרבי אלעזר בנו

(זוהר חדש א בראשית יח, ב)

רבי שמעון בן יוחאי הזמין את בעלי המשנה לאכל בסעודה גדולה שעשה להם, וכסה את כל הבית בכלים יקרים, והושיב את החכמים בצד זה, והוא בצד הזה, והיה שמח הרבה.

אמרו לו, מה שמחתו של מר ביום הזה משאר הימים? אמר להם, שהיום הזה ירדה נשמה קדושה עליונה בארבע פנפי החיה לרבי אלעזר בני, ובהילולה הוא תהיה לי שמחה שלמה.

ר' חייא בר אבא הוה הולך בדרך והיה צמא לשתות

(זוהר חדש א בראשית יז, א)

ר' חייא בר אבא, הוה אזיל באורחא, ולאה מתקיפותא דשמשא, והוה צחי למשתי מיא. פגע בהווא מדברא, ואשכח חד אילנא, יתיב תחותיה, עד דזקיף עינוהי, חמא חד מעיינא דמיא דקיק. חדי למשתי מנהון. שתי מן מיא, והווי מרירן, אמר לשמשיה, הינו טעמא דר' אלעזר, דאמר רבי אלעזר, לית לך בעלמא, דלית תמון תמציתא מההוא סילונא דגיהנם, בר ארעא דישראל. ואלמלא דשתן כל עלמא מההוא תמציתא דארעא דישראל, לא יכילי למשתי מנייהו.

סעודת הרשב"י ביום שירדה נשמה גדולה לרבי אלעזר בנו

(זוהר חדש א בראשית יח, ב)

רבי שמעון בן יוחאי, זמין למארי מתניתא למיכל בסעודתא רבה דעבד להו, וחפא כל ביתא במאני דיקר, ואוטיב לרבנן בהאי גיסא, והוא בהאי גיסא, והוה קא בדה טובא.

אמרו ליה מאי בדיחותא דמור בהאי יומא דין משאר יומין. אמר להו, דיומא דין נחתא נשמתא קדישא עילאה, בארבע גדפין דחיותא, לרבי אלעזר ברי, ובהילולא דא, יהא לי בדיחותא שלימתא.

הושיב את רבי אלעזר בנו אצלו. אמר, שב בני, שב, שיום הזה אתה קדוש, ובגורלם של קדושים. אמר רבי שמעון דבר אחד, והקיפה אש את הבית. יצאו החכמים, ראו קיטור שהיה עולה מן הבית כל היום ההוא.

בא רבי יוסי בן רבי שמעון בן לקוניא, מצא את החכמים שהיו תמהים ועומדים בשוק. אמר להם, מה זה? אמרו לו, ראה הקיטור הזה מהאש שלמעלה, זהו שמכתירים ביום הזה בכתר קדוש את רבי אלעזר. וראו חכמים ארבע כנפי נשר, שירדו באש שהקיפה אותו ואת רבי שמעון אביו. ישב שם רבי יוסי עד שהלכה האש.

נכנס לפניו. אמר לו, על ההכתרה וההסתר, גדלה על הכל, שתהיה ההלולה הזו שלמה. אמר רבי שמעון, מה דעתך? אמר רבי יוסי, הרי בתי לרבי אלעזר בנה. אמר, ודאי יהיה כף! קראו לחכמים ונתן לו את בתו.

ישבו שם שלשה ימים ועסקו בתורה לפניו, ולא השאירו סוד של המשנה שלא למד אותם רבי שמעון. אמרו עליו על רבי שמעון, שלא נראתה הקשת בימיו, שהרי הוא היה הסימן בעולם.

מעשה ברבי זירא שפגע בערבי אחד
(זוהר חדש א בראשית יט, ב)
רבי זירא אמר, פעם הייתי הולך במדבר, ומצאתי ערבי אחד שהיה נושא על

אותביה לר' אלעזר בריה לגביה, אמר תיב ברי תיב, דיומא דין אתה קדישא, ובעדבא דקדישין. אמר רבי שמעון מלה חד, ואסחר אשא בביתא. נפקי רבנן, חמו קיטורא דהוה סליק מבייתא כל ההוא יומא.

אתא רבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא, אשבח לרבנן דהוו תנוהו, וקיימי בשוקא. אמר להו, מאי הוא. אמרו ליה, חמי האי קיטורא מאשא דלעילא. דהא יומא דין (דף יד ע"ב) מכתירין, בכתר"א קדישא לרבי אלעזר. וחמו רבנן, ארבע גדפין דנשרא, דנחתו באשא, דאסחר ליה ולרבי שמעון אבוהי. יתיב תמן רבי יוסי, עד דאזל אשא.

עאל קדמוהי, אמר ליה, אכתרא וסיתרא, גבהותא על פלא, האי הילולא להוי שלימתא. אמר רבי שמעון מאי דעתך. אמר רבי יוסי, הא ברתני לרבי אלעזר ברך. אמר ודאי יהא כף. קראו לרבנן ויהב ליה ברתיה.

יתבו תמן תלת יומין, ולעו באוריתא קמיה, ולא שבקו סתרא דמתניתין, דלא אוליהו להו רבי שמעון. אמרו עליו על ר' שמעון, שלא נראתה קשת בימיו. דהא הוא סימנא בעלמא הוה.

מעשה ברבי זירא שפגע בערבי אחד
(זוהר חדש א בראשית יט, ב)
רבי זירא אמר, זמנא חדא הוה אזלינא במדברא, ואשבחנא חד ערבאי,

פתכו משא של י' סאים, והיה זקון, ואמרתי לו, הפח הזה צריך לעסק בתורה! אמר, לא עשו אותי אבי ואמי בשביל זה, אלא למעשה הזה.

שאני שמעתי את אבי, שבשעה שעשה אותי, שתשוקתו לבן היתה שיהיה לו פח להביא תבואה מן השדה, ובעצה הזו נמלך באותה שעה, והרי אני זקן, ומה אעשה?

אמר רבי יהודה, אשרי מי שאבותיו הרהרו בדבר טוב.

מעשה בנכדו של רבי חי' הגדול

(זוהר חדש בראשית כה, ב)
נשנו רבותינו, פעם אחת היה הולך רבי יוסי בדרך, פגש בו רבי ירמיה (חי'א) והלכו כאחד. פגעו בהר ההוא, והיה הקר מפחיד אותם. אמר רבי יוסי לרבי ירמיה (חי'א): נאמר דברי תורה ונלך.

אמר רבי חי'א: בודאי שאומרים חכמי המשנה, השמש שהיה ליעקב, עד כמה זה היה? אמר רבי יוסי: אמר לך דבר שהיה אבא אומר, שאותו השמש ואור הרב שהיה ליעקב, גנוז הוא לצדיקים לעתיד לבא, ולא זה הוא השמש שמשתמשים בו בני עשו, ונגזר שישתעבדו בני יעקב תחתיו.

באותה שעה היה יעקב עצוב. אמר: רבון העולם, הרי האורה שלי

דהוה מטיל אפתמיה מטול עשרה סאין, והוה סבא, ואמרנא ליה, חילא דא בעי למלעי באורייתא. אמר, לא עבדו לי אבא ואימא בגין כך, אלא לעובדא דא.

דאנא שמעית לאבוי דבשעתא דעביד לי, דכסופיה לבר הוה, דיהא ליה חילא לאייתי עיבורא מן חקלא. ובהאי עיטא אימלך בההיא שעתא, והא אנא סבא מאי אעביד.

אמר רבי יהודה, אשרי מי שאבותיו הרהרו בדבר טוב.

מעשה בנכדו של רבי חי' הגדול

(זוהר חדש בראשית כה, ב)
תנו רבנן זימנא חדא הוה אזיל רבי יוסי באורחא, פגע ביה ר' ירמיה (נ"א חי'א), ואזלו פחדא. פגעו בההוא טורא, והוה טורא דחיל עליהו. אמר רבי יוסי לרבי ירמיה (נ"א חי'א), זימנא מילי דאורייתא, וניזיל.

אמר רבי חי'א, בודאי דאמרי חכמי מתניתא, שמשא דהוה ליעקב, עד כמה להוי דא. אמר רבי יוסי, אימא לך מלה דהוה אמר אבא, דההוא שמשא ונהורא סגיאה דהוה ליעקב, גניז הוא לצדיקים לעתיד לבא. ולא דא הוא שמשא דמשתמשין בה בנוהי דעשו, ואתגזר דישתעבדון בנוהי דיעקב תחתוהי.

ביה שעתא, הוה עציב יעקב, אמר מארי עלמא, הא נהירותא דילי אתיהיבת

נתנה לעשו. יצאה בת קול ואמרה: ואתה אל תירא עבדי יעקב וגו', והאורה שלך נגנזה לך ולבניך. אמר: הראינה לי!

באותה שעה הוציא הקדוש ברוך הוא את השמש שראה אותה יעקב, ולא אדם אחר. זהו שכתוב (בראשית לב) ויזרח ל"ו השמש, אותו השמש שהיה גנוז, כאשר עבר את פנואל. אמר רבי יוסי, כשנצח שרו של עשו, לו משמע ולא לאחר.

ואף על גב שיעקב נהנה לראות שנצח את שרו של עשו, מה כתוב בו? (שם) והוא צלע על ירכו. אמר רבי אהא, האור האיר, אבל לבו היה חשוף על יוצאי ירכיו שישתעבדו תחת עשו.

בעוד שהיו הולכים, שמעו קול תינוק בחר שהיה הולך ובוכה. אמר רבי יוסי: גלף אליו, שהרי איננו מופחדים, שהרי שנינו, שלאחד מתחזה ומזיק, לשנים נראה ולא מזיק. הלכו אליו, והתינוק היה בוכה.

כשהגיעו אליו, אמר רבי יוסי: בני רבון העולם אנחנו, של אותו שנקרא שמו אחד על שמים, באותיות שלשה רשומים, בסוד של ארבע. חקוקים על אחד שנים, ונקראים על חיות הקדש. מה הטעם? אמר רבי יוסי כד: שחוששים שקמא הוא שד, והם פוחדים משמו של רבון העולם הרבה.

כאשר אותו הילד שמע את הדבר הזה, השיב ואמר: יהודי אני, וכן בנו

לעשו. יצאה בת קול ואמרה (ירמיה ל יא) ואתה אל תירא עבדי יעקב וגו' ונהירותא דילך לך אתגניז ולבניך. אמר אורינא לי.

בזה שעתא אפיק קודשא בריך הוא ההוא שמשא דחמי ליה יעקב, ולא בר נש אחרא. הדא הוא דכתיב (בראשית לב) ויזרח ל"ו השמש. אותו השמש שהיה גנוז. כאשר עבר את פנואל. אמר רבי יוסי, כשנצח שרו של עשו. לו משמע ולא לאחר.

ואף על גב דיעקב אתהני למחזיאי דנצח לרברבא דעשו, מה כתיב ביה. (שם) והוא צולע על ירכו. אמר רבי אהא, נהורא נהיר, אבל לביה הנה חשוף, על נפקי ירכיה דישתעבדון תחותיה דעשו.

עד דהו אזיל, שמעו קל ינוקא בטורא, דהו אזיל ובכי. אמר רבי יוסי, גיזיל גביה דהא לא מסתפינא. דהא תנן לחד מתחזי ומזיק, לתרי מתחזי ולא מזיק. אזלו לגביה, וינוקא הוה בכי.

כד מטו גביה, אמר רבי יוסי, בני דמארי עלמא אנו, דההוא דאקרי שמיה חד על תרי, באתוותא, תלת רשימין, ברזא דארבע. גליפין על חד תרין, ואתקרי על חיותא קדישא. מאי טעמא, אמר רבי יוסי הכי, דחיישינן שקמא שד הוא, ואיננו מסתפו משמיה דמארי עלמא סגי.

ההוא ינוקא כד שמע מלה דא, אתיב ואמר, יודאי אנא, ובר בריה דרבי

שֶׁל רַבִּי חֵיִיא הַגָּדוֹל אֲנִי, וְאָבִי הָיָה מְלַמֵּד
אוֹתִי פְסוּקֵי שִׁיר הַשִּׁירִים וּפְרָשְׁת
בְּרֵאשִׁית, וּמֵת אָבִי, וְגָבּוּ אוֹתִי הַגָּנְבִים,
וְקָעַת נִצַּלְתִּי מֵהֶם וּבְרַחְתִּי לָהֶר הָזֶה.

חֵיִיא רַבָּה אֲנָא, וְהוּא אָבִי מְלִיף לִי
פְסוּקֵי דְשִׁיר הַשִּׁירִים, וּפְרָשְׁתָא
דְּבְרֵאשִׁית. וּמֵית אָבוּהִי, וְגָבּוּ לִי גָנְבִי,
וְקָעַן אֲשַׁתְּזִיבְנָא מִזְהוּן, וְעַרְקָנָא בְּהַאי
טוֹרָא.

בְּכָה רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר: אוֹי שָׁבֵן בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי
חֵיִיא הַגָּדוֹל הוֹלֵךְ כִּף! לְקַח אוֹתוֹ
בְּיָדוֹ וְהִלְכוּ. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי: אָמַר בְּנִי,
מָה הֵייתָ לוֹמֵד עִם אָבִיךָ? אָמַר: בְּפְרָשְׁת
יְהִי מְאֹדֶת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם הֵייתִי לוֹמֵד.
אָמַר לוֹ: מָה הָיָה אָבִיךָ אוֹמֵר בְּפְרָשָׁה
הַזֹּאת?

בְּכָה רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, וְוִי דְבַר בְּרִיה דְּרַבִּי
חֵיִיא רַבָּה אֲזִיל כְּדִין. נְטָלִיה בִּידוֹ
וְאֲזָלוּ. אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי, אִימָא בְּרִי מָה
הוּוִית לְעִי עִם אָבוּךָ. אָמַר בְּפְרָשְׁת יְהִי
מְאֹדֶת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם הוּוִינָא לְעִי. אָמַר
לִיה, מָה הוּוִה אָמַר אָבוּךָ בְּפְרָשְׁתָא דָא.

פְּתַח הוּוִה יְנוּקָא פּוּמִיָּה וְאָמַר (בְּמַדְבַּר כ"א)
בְּאֵר חֲפְרוּהָ שָׂרִים כְּרוּהָ נְדִיבִי
הָעַם בְּמַחֲקָא בְּמִשְׁעֵנְתֶם. לְמַדְנּוּ, שְׁלֹשׁ
מִתְנֹת טוֹבוֹת נָתַן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי שְׁלֹשָׁה רוּעִים אַחִים -
מֹשֶׁה, אֶהְרֹן וּמֵרָיִם. בְּזִכּוֹת מֹשֶׁה הָיָה הַמֶּן
יּוֹרֵד לְיִשְׂרָאֵל, בְּזִכּוֹת אֶהְרֹן הָיוּ עֲנָנֵי
כְבוֹד הוֹלְכִים עִם יִשְׂרָאֵל. בְּזִכּוֹת מֵרָיִם,
הָיְתָה הַבְּאֵר הוֹלְכַת עִמָּהֶם. (דף י"ט ע"ב)

פְּתַח הוּוִה יְנוּקָא פּוּמִיָּה וְאָמַר (בְּמַדְבַּר כ"א)
בְּאֵר חֲפְרוּהָ שָׂרִים כְּרוּהָ נְדִיבִי
הָעַם בְּמַחֲקָא בְּמִשְׁעֵנְתֶם. תְּאֲנָא, שְׁלֹשׁ
מִתְנֹת טוֹבוֹת נָתַן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל, עַל יְדֵי שְׁלֹשָׁה רוּעִים אַחִים,
מֹשֶׁה, אֶהְרֹן, וּמֵרָיִם. בְּזִכּוֹת מֹשֶׁה, הָיָה
הַמֶּן יּוֹרֵד לְיִשְׂרָאֵל. בְּזִכּוֹת אֶהְרֹן, הָיוּ עֲנָנֵי
כְבוֹד הוֹלְכִים עִם יִשְׂרָאֵל. בְּזִכּוֹת מֵרָיִם,
הָיְתָה הַבְּאֵר הוֹלְכַת עִמָּהֶם. (דף י"ט ע"ב)

מִתָּה מֵרָיִם, פְּסָקָה הַבְּאֵר. מֵת אֶהְרֹן -
נְטָלוּ עֲנָנֵי כְבוֹד. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם כ)
וַיִּרְאוּ כָל הָעֵדָה. אֵל תִּקְרִי וַיִּרְאוּ אֶלֶּא
וַיִּרְאוּ. מִתָּה מֵרָיִם - פְּסָקָה הַבְּאֵר, מִנֵּן
לָנוּ? שְׁכַתוּב (שם) וַיֵּשֶׁב הָעַם בְּקִדְשׁ וּתְמַת
שָׁם מֵרָיִם, וְכַתוּב אַחֲרָיו וְלֹא הָיָה מֵיִם
לְעֵדָה. וּבְזִכּוֹת מֹשֶׁה חָזְרוּ שְׁלֹשְׁתֶּם. וְהָיָה
אָבִי אוֹמֵר, שְׁלֹשְׁתֶּם חֲקוּקוֹת דְּמִיּוּתֵיהֶם
בְּרַקִּיעַ, שְׁתָּאִיר זְכוּתֶם עַל יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ
שְׁכַתוּב (בְּרֵאשִׁית א) וַיִּתֵּן אֶתְּם אֱלֹהִים

מִתָּה מֵרָיִם, פְּסָקָה הַבְּאֵר. מֵת אֶהְרֹן,
נְטָלוּ עֲנָנֵי כְבוֹד. הַדָּא הוּא
דְּכַתִּיב. (שם כ כ"ט) וַיִּרְאוּ כָל הָעֵדָה. אֵל
תִּקְרִי וַיִּרְאוּ אֶלֶּא וַיִּרְאוּ. מִתָּה מֵרָיִם
פְּסָקָה הַבְּאֵר, מִנָּא לָנוּ. דְּכַתִּיב (שם כ"א ב)
וַיֵּשֶׁב הָעַם בְּקִדְשׁ וּתְמַת שָׁם מֵרָיִם.
וְכַתִּיב בְּתַרְיָה וְלֹא הָיָה מֵיִם לְעֵדָה.
וּבְזִכּוֹת מֹשֶׁה חָזְרוּ שְׁלֹשְׁתֶּן. וְהוּוִה אָמַר
אָבוּי, תְּלַתִּיהוֹן גְּלִיפִין דִּיקְנָהוֹן בְּרַקִּיעָא,
לְאֲנָהְרָא זְכוּתֵהוֹן עַל יִשְׂרָאֵל. הַדָּא הוּא

דכתיב, ויתן אתם אלהים ברקיע השמים
להאיר על הארץ.

ברקיע השמים להאיר על הארץ.

ומנן לנו ששלתם חקוקים ברקיע?
שהרי שנינו, בכלם פתוב על פי
ה', ובמרים לא כתוב על פי ה', שאין כף
דרך ארץ. אלא אמר אבי, בכלם פתוב
שם, ותמת שם מרים, וימת שם אהרן,
וימת שם משה. כתוב כאן שם, וכתוב
שם שם, (שמות לד) ויהי שם עם ה'. מה
להלן עם ה', אף כאן עם ה'.

ומנא לן דתלתיהון גליפין ברקיעא, דהא
תנו, בכלהו כתיב על פי ה',
ובמרים לא כתיב על פי ה', דלאו אורח
ארעא. אלא אמר אבוי, בכלהו כתיב שם,
(שם) ותמת שם מרים. (שם כא כח) וימת שם
אהרן. (דברים לד ה) וימת שם משה. כתיב
הכא שם, וכתיב התם שם. (שמות לד כח)
ויהי שם עם ה', מה להלן עם ה', אף כאן
עם ה'.

ששנינו, למה מת משה בחוצה לארץ?
להורות שבזכותו יתקומו מתי
מדבר. ואמר אבי: אמר משה לפני
הקדוש ברוך הוא: רבונן של עולם, אפנס
לארץ כדי לקיים את מצוותיך, שהרי
פתוב (ויקרא כג) כי תבאו אל הארץ, (שמות
יב) והיה כי תבאו אל הארץ. ושם הוא
קיום של מצוותיך.

דתנו, למה מת משה בחוצה לארץ,
להורות, דבזכותיה יתקיימו מתי
מדבר. ואמר אבוי, אמר משה לפני
הקדוש ברוך הוא, רבונן של עולם אפנס
לארץ לקיימא פקודיך, דהא כתיב (ויקרא
כג ו) כי תבאו אל הארץ. (שמות יב כח) והיה
כי תבאו אל הארץ. ותמן הוא קיימא
דפיסודיך.

אמר לו, מה שהזרת שלים לך ומה
דעבדון ישראל בארעא קדישא
יהי חולקך עמהון. הדא הוא דכתיב,
(ישעיה נג יב) לכן אחלק לו ברבים, אלו
זכאין דישראל. ואת עצומים יחלק שלל,
אלין אבהתא, ולמה, תחת אשר הערה
לפנות נפשו.

אמר רבי חייא סבא, לא אשפחנא
רעיא דמסר נפשיה על עאניה,
כמשה, (שמות לב לב) דאמר ועתה אם תשא
חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר
כתבת. מאי מחני נא, מן עלמא דין ומן

שאמר רבי חייא סבא, לא מצאתי רועה
שמסר נפשו על צאנו כמשה,
שאמר (שמות לב) ועתה אם תשא חטאתם
ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת.
מה זה מחני נא? מן העולם הזה ומן

דאמר רבי חייא סבא, לא אשפחנא
רעיא דמסר נפשיה על עאניה,
כמשה, (שמות לב לב) דאמר ועתה אם תשא
חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר
כתבת. מאי מחני נא, מן עלמא דין ומן

העולם הבא, לקיים תחת אשר הערה
למנות נפשו.

ואת פשעים נמנה (ישעיה נג) - שנקבר עם
מתי מדבר, שהיו רשעים לפני
הקדוש ברוך הוא, (שם) והוא חטא רבים
נשא - שלא זו משם עד שמחל להם
הקדוש ברוך הוא, ולפשעים יפגיע -
שהרבה תפלתו עליהם.

ועל כן שלשתם חקוקים למעלה. בא
רבי יוסי ונשקו והרכיבו על כתפו
שלשה מילין, וקרא עליו (שם נד, יג) וכל
בניך למודי ה'.

מעשה ברבי יהושע בן לוי שנצל מן
המזיקין

(זוהר חדש א נח לו, ב)
אמר רבי יהושע בן לוי, פעם אחת
נקלעתי להר של הסלע של
עיטם, ומצאתי בשני צדי הסלע שני
גברים, ודומים בשתי פיות זה למעלה
מזה, והיו מדברים זה עם זה: בא ונעביר
אותו מן העולם. הודמנו להם אותו איש
גדול של אגרת בת מחלת, ושמו יוסף
השד. אמר להם: זהו הרב הגדול, העליון
של הדור, שבגזרת פיו העבירני מהישוב
של הארץ, וזהו שמכריזים עליו ברקיע.

בעוד שהייתי הולך, מצאתי את אדם
של הגברים הללו. אמרה לבתה
הקטנה: אלו הם חגבים קטנים שכחם
בפיהם, תביאי אותם אלי ואעשה מהם

עלמא דאתי. לקיימא תחת אשר הערה
למנות נפשו.

ואת פושעים נמנה, שנקבר עם מתי
מדבר, דהו חייבין קמי קודשא
ברוך הוא. והוא חטא רבים נשא, שלא זו
משם עד שמחל להם הקדוש ברוך הוא.
ולפשעים יפגיע, שהרבה תפלתו עליהם.

ועל כדיו, תלתיהון גליפין לעילא. אתא
ר' יוסי ונשקיה, וארכביה על כתפיה
תלת מילין, וקרא עליה (ישעיה נד יג) וכל
בניך למודי ה'.

מעשה ברבי יהושע בן לוי שנצל מן
המזיקין

(זוהר חדש א נח לו, ב)
אמר רבי יהושע בן לוי, זימנא חדא
ערעית בטורא דטינרא דעיטם.
ואשכחית בתרי סטרי טינרא, תרין
גוברין, ודמיין בתרין פומיון, דא עילאה
דדא. והוון קמללו דא עם דא, תא
ונעבריה מון עלמא. אזדמן להו ההוא
גוברא רברבא, דאגרת בת מחלת, ושמיה
יוסף שידא, אמר להון, הלא דא הוא רבה
סגיא עילאה דדרא, די בגזרת פומיה
אעבירנא מון ישובא דארעא, ודא הוא
דמכריז עליה ברקיעא.

עד דהוינא אזלי, אשכחנא אמהון
דגוברינא האיננון, אמרה לברתא
זעירתא, אלין אינון חגבינא זעירינא,
דחילהון בפומיהון, אייתי להון גבאי,

תבשיל טעים לאחים שלך. עד שבאה,
 התרחש לנו נס, ונעשה מלפניה נהר של
 מים גדול. שמעתי שהיתה אומרת: אמא
 אמא! הפרפרת הגדולה שסברנו עברה.
 וברחתי מהן ונצלתי.

ונעבד מנהון טעמא דתבשילא לאחור.
 עד דאתת, איתרחיש לן ניסא, ואיתעביד
 מסדמה נהרא דמיא רברבא, שמענא
 דהוות אומרת, אימא אימא, פרפרא
 רבאת סברנא עברת, וערקנא מנהון,
 ואשתזיבנא.

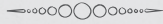
פּאַרק י"ט
פּאַרשיות
תּרוּמָה - שׁוֹפְטִים

ספּוּרֵי הַזּוֹהַר

תִּכּוֹן עֵינַיִם

- מַעֲלַת הַיּוֹן..... רג
- שַׁעַר הַגִּיהֶנֶם..... רג
- פְּגִישַׁת רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּר רַבִּי שְׁמַעוֹן עִם אֱלִיהוּ..... רד
- מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן שֶׁרָאָה עוֹלָם חָשׂוּף וְאָפֵל..... רה
- בְּכִיּוֹתָיו שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר..... רז

מעלת היין

(זוהר חדש א נח לח, א)

אָמַר רבי יצחק, לית לך גוברין דאתקרון קדישין, בר אינון פרישי חמרא. דכתוב (במדבר ו ח) פל ימי הזירו לה' קדוש יהיה.

מעלת היין

(זוהר חדש א נח לח, א)

אָמַר רבי יצחק, אין לך אנשים שנקראים קדושים פרט לאותם פרושי יין, שכתוב (במדבר ו) פל ימי הזירו לה' קדוש יהיה.

וְאָמַר רבי יצחק, לית לך חמר דאתקרי חמר טוב, בחמרא דארעא דישראל. ויתיר על בלהון, חמרא דגלילא עילאה, דלא זכיל אינש למשתי פלגות לוגא מיניה.

וְאָמַר רבי יצחק, איך לך יין שנקרא יין טוב כינייה של ארץ ישראל, ויתיר על כלם היין של הגליל העליון, שאין איש יכול לשותות ממונו חצי לוג.

רבי אלעזר בר ר' שמעון, אזל למחמי לר' יוסי ברבי שמעון בן לקוניא חמוי. יהבי ליה למיכל עגלא תליתאה רכיבא, פתח ליה חד בובא דחמרא. חמוי מזיג, והוא שתי, מזיג והוא שתי. אמר ליה איפשר דשמעת מאביך, פמה הוא שיעורו של בוס. אמר ליה כמות שהוא, אחת בחמין ואחת בצונן, אבל לא שיערו רבנן בכוסך דהוא זעירא. ובחמך דהוא טבא. ובמעוהי דהוא רחבה.

רבי אלעזר בר רבי שמעון הלך לראות את רבי יוסי בן רבי לקוניא חמוי. נתנו לו לאכל עגלה משלשת רפה. פתח לו חבית יין אחת, חמוי מוזג - והוא שותה, מוזג - והוא שותה. אמר לו, אפשר ששמעת מאביך פמה הוא שיעורו של בוס? אמר לו, כמות שהוא, אחת בחמין ואחת בצונן, אבל לא שיערו רבנן בכוסך שהיא קטנה, ובייך שהוא טוב, ובמעיו שהם רחבות.

שער הגיהנם

(זוהר חדש א לך לך מב, ב)

אָמַר רבי יהושע בן לוי, זמנא חדא הזי הוית וערעית סמוך לתרעא דגיהנם, ושמועית קל חייביא, דהו טרידין בגיהנם בדינא רבא, דדיינין לחייביא בעלמא דאתי, והו אמרין, פותקנא סייפנא, שמענא, ולא אריכנא אודננא, ווי לן, מילתא דצדיקיא לא עבדנא.

שער הגיהנם

(זוהר חדש א לך לך מב, ב)

אָמַר רבי יהושע בן לוי, פעם אחת הייתי רוּאָה וְנִקְלַעְתִּי סְמוּךְ לְשַׁעַר הַגִּיהֵנוֹם, וְשָׁמַעְתִּי קוֹל הַרְשָׁעִים, שְׁהִיוּ נִטְרָדִים בְּגִיהֵנוֹם בְּדִין הַגְּדוֹל שְׁדָּנִים אֶת הַרְשָׁעִים לְעוֹלָם הַבָּא, וְהִיוּ אוֹמְרִים: הַפְּתַק שֶׁל הַפֶּסֶק שֶׁלָּנוּ שָׁמַעְנוּ, וְלֹא הִרְכָּנוּ אֲזַנֵּינוּ. אוֹי לָנוּ שֶׁדָּבַר הַצְּדִיקִים לֹא עֲשִׂינוּ.

בכיתי, ששמעתי הקול ההוא שאומר: בן לוי, בן לוי, עלה עליך וסתם פיך, אין לך רשות להתפלל עליהם, ואתה והחברים כתוב בכם (מלאכי ג) ועסותם רשעים פי יהיו אפר תחת פפות רגליכם.

בכינא, שמעית ההוא קלא דאמר, בר ליואי בר ליואי, סק סיקתך וסתום פומך, לית לך רשותא לצלחא עלוהי, ואת וחברינא כתיב בכו (מלכים ג כא) ועסותם רשעים פי יהיו אפר תחת פפות רגליכם.

פגישת רבי אלעזר בר רבי שמעון עם אליהו

(זוהר חדש א לך לך מב, ב)
רבי אלעזר בר רבי שמעון פגש בו אליהו בדמות זקן אחד, ועלם קטן עמו, והיה מעבר של מים רבים לעבר לצד הזה. אמר לו: זקן זקן, ארים על כתפי את הילד הזה, ואתה בצד השני, ואעביר אתכם את מעבר המים.

פגישת רבי אלעזר בר רבי שמעון עם אליהו

(זוהר חדש א לך לך מב, ב)
רבי אלעזר בר רבי שמעון פגע ביה באליהו, בדיוקנא דסבא חדא, ועלם זעיר עמיה, והוה מעבר נהרא דמייא רבא, לאעברא להך גיסא, אמר ליה סבא סבא, ארמי אכתפאי רבינא דין, ואת באידך גיסא, ואעבר לכון מעברא דמייא.

אמר: ולא מורה הדור אתה, ולא תוכל להעבירנו. אמר לו: זקן זקן, אם אתפס בידי האחת אותך ואותו, אשליך אתכם לצד אחר בחצי מיל.

אמר, ולא מוארי דדרא אתה, ולא תיכול לאעבריןנא. אמר ליה סבא סבא, אי אתפסך בחד ידי, לך וליה, ארמי יתכון לאידך גיסא בפלגות מילא.

אמר: לו, ועסקת בתורה? אמר לו, כן. אמר לו: ולא נקראת תושיה, שמתשת כחו של אדם? אמר לו: ולא נקראת רפואה ושקוי, שנאמר (משלי ג) רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך? אף אני שותה מהתורה הרבה כמי ששותה כלי של רפואה, והתחזק כחי. העברתי אותם.

אמר ליה, ולעית באורייתא. אמר ליה אין. אמר ליה ולא נקראת תושיה, שמתשת כחו של אדם. אמר ליה ולא נקראת אסוותא, ושקוינא, שנאמר (משלי ג ח) רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך. אף אנא שתי מאורייתא סגיאה, כמאן דשתי מאנא דאסוותא ואתיישר חילי. אעברינון.

אמר לו: זקן זקן, מי הילד הזה עמך? אמר לי: אני מלמדו תורה. אמרתי

אמר ליה סבא סבא, מאן רבינא דין גבר. אמר ליה אנא מליף ליה

לו: זקן זקן, כחי רב בעולם הזה ובעולם הבא, ובשביל הילד הזה לא אשאיר את מלאך הגיהנם לגעת בך, ואני אכניסך לעולם הבא ברב כחי שיש לי שם.

אמר לי: רבי רבי, כחך רב לעולם הבא כאחד משמשי הקדוש ברוך הוא שמשמשים לפניו. עד שהשגיח בו, לא ראה אותו. אמר: מזה נשמע שזה היה אליהו. והיה שמח במעשה שעשה לו.

ומאותו היום, כשהיה רואה דמות אביו, היה אומר לו: אבא אבא, אמר לאותו הזקן, בטולים רבים היה מהתורה. אמר לו: אמר לו שזקן הקדמונים, זקן של הכתובים, ומיד יתישר כחך.

מעשה ברבי שמעון שראה עולם חשוד ואפל

(זוהר - השמטות כרך א רנה, א)
ואברהם היה? היה (בראשית יח) - היה בגימטריא שלשים. יום אחד יצא רבי שמעון וראה עולם חשוד ואפל, ונסתתם אורו. אמר לו רבי אלעזר בנו, בא ונראה מה רוצה הקדוש ברוך הוא. הלכו ומצאו מלאך אחד שדומה להר גדול, ומוציא שלהבות אש מפיו.

אמר לו רבי שמעון, מה אתה רוצה לעשות? אמר לו: אני רוצה

באורייתא. אמר ליה, סבא סבא, חילי סגיא בעלמא דין ובעלמא דאתי, ובגיניה דרבניא דין, לא אשבוק למלאכא דגיהנם, למינגע בך, ואנא עיילנא לך לעלמא דאתי, בתקיף חילי דאית לי תמן.

אמר ליה, רבי רבי, חילך סגיא לעלמא דאתי, כחד מן שמשוי דקודשא בריך הוא דמשמשין קדמוהי. עד דאשגח ביה, לא חזייה. אמר שמע מינה דאליהו הוה, והוה חדי בעובדי דעבד ליה.

ומן יומא ההוא כד הוה חמי דיוקנא דאבוי, הוה אמר ליה אבא אבא, אימא להווא סבא, שפמין סגיאין מאורייתא הוה. אמר ליה אימא ליה סבא דקדמאי, סבא דפותקא. ומיד יתישר חילך.

מעשה ברבי שמעון שראה עולם חשוד ואפל

(זוהר - השמטות כרך א רנה, א)
ואברהם היה? היה: היה בגימטריה שלשים. זמנא חד נפיק ר' שמעון, וחקא עלמא דחשיף ואפל, ואסתתם נהוריה. אמר ליה לרבי אלעזר בריה, תא ונחזי מה בעא קודשא בריך הוא. אזלו, ואשפחו חד מלאכא, דדמי לטורא רברבא, ואפיק תלתין שלהובין דנורא מפומיה.

אמר ליה רבי שמעון, מה את בעי למיעבד, אמר ליה בעינא

להחריב את העולם משום שלא מצויים שלשים צדיקים בדור, שפך אמר הקדוש ברוך הוא על אברהם, ואברהם היה יהיה, יהיה בגימטריא שלשים הם. אמר לו רבי שמעון: בבקשה מופך, לך לפני הקדוש ברוך הוא ואמר לו: בר יוחאי מצוי בעולם.

למחרביה לעלמא, בגין דלא שכיחי תלתין זכאין בדרא. דהכי גזר קודשא בריך הוא על אברהם, ואברהם היה יהיה, יהיה בגימטריה תלתין הוו. אמר ליה רבי שמעון, במטו מינך זיל קמי קודשא בריך הוא ואימא ליה, בר יוחאי שכיח בעלמא.

הלך המלאך ההוא לפני הקדוש ברוך הוא. אמר לו: רבון העולם, גלוי לפניך מה שאמר לי בר יוחאי? אמר לו הקדוש ברוך הוא: לך תחריב את העולם ואל תשגיח בבר יוחאי.

אזל ההוא מלאכא קמי קודשא בריך הוא, אמר ליה, מארי עלמא גלי קמך מה דאמר לי בר יוחאי, אמר ליה קודשא בריך הוא, זיל אחרביה לעלמא, ולא תשגח ביה בבר יוחאי.

כשבא, ראה רבי שמעון את המלאך. אמר לו: אם לא תלך, גזרני עליך שלא תכנס לשמים, ותהיה במקום של עזא ועזאל. וכשתכנס לפני הקדוש ברוך הוא, אמר לו, ואם אין שלשים צדיקים בעולם, אז שיהיו עשרים, שהרי כתוב לא אעשה בעבור העשרים. ואם אין עשרים, שיהיו עשרה, ואחר כך כתוב לא אשחית בעבור העשרה. אי לית עשרה להוון תרין, דאינון אנא וברי. דהכי כתיב, (דברים טו) על פי שנים עדים יקום דבר, ואין דבר אלא עולם, דכתיב (תהלים לג ו) בדבר ה' שמים נעשו וכו'. ואי לית תרין, הא אית חד, ואנא הוא. דכתיב (משלי י כה) וצדיק יסוד עולם. ביה שענתא נפק קלא מן שמיא ואמר, זכאה חולקך רבי שמעון, דקודשא בריך הוא גזר לעילא, ואת מבטל לתתא, בודאי עלך אתמר (תהלים קמה ט) רצון יראיו יעשה.

כד אתא, חזייה רבי שמעון למלאכא, אמר ליה אי לא תיזיל, גזרנא עלך דלא תיעול לשמיא, ותהוי באתר דעזא ועזאל. וכד תיעול קמי קודשא בריך הוא אימא ליה, ואי לית תלתין זכאין בעלמא, ליהוון עשרים. דהכי כתיב לא אעשה בעבור העשרים. ואי לית עשרים, להוון עשרה, ואחר כך כתיב, לא אשחית בעבור העשרה. אי לית עשרה להוון תרין, דאינון אנא וברי. דהכי כתיב, (דברים טו) על פי שנים עדים יקום דבר, ואין דבר אלא עולם, דכתיב (תהלים לג ו) בדבר ה' שמים נעשו וכו'. ואי לית תרין, הא אית חד, ואנא הוא. דכתיב (משלי י כה) וצדיק יסוד עולם. ביה שענתא נפק קלא מן שמיא ואמר, זכאה חולקך רבי שמעון, דקודשא בריך הוא גזר לעילא, ואת מבטל לתתא, בודאי עלך אתמר (תהלים קמה ט) רצון יראיו יעשה.

בכיותיו של רבי אלעזר

(זוהר חדש א ויצא מז, א)

רבי זירא עאל קמי רבי אלעזר בן ערף, אשכחיה דהוה יתיב, ועינוי נבעין מינא, והוה מרחיש בשפנותיה ובכי, חזר לאחורוי רבי זירא. אמר לשמשיה, מאי האי דיתב מר ובכי, אמר תרי זמני עיילינא לקרבא גבוי, ולא זכילנא. עד דהוה יתבי, חמונ ליה דעאל לאדריה, עד דנחת, הוה קליה אזיל בביתא ובכי.

שמע דהוה אמר, אבנא אבנא, אבנא קדישא עילאה על כל עלמא, בקדושתא דמארף, זמיני בני עממינא לאתזלזלא בך, ולאותבא גולמי מסאבין עלך, לסאבא אתרף קדישא, וכל מסאבין יקרבון בך, ווי לעלמא בההוא זמנא.

נחת ויתב בסולסלגיה, אמר רבי זירא לשמשיה, זיל ואימא ליה למר, אי איעול קמיה. עאל שמשיה, אמר הא רבי זירא הכא, לא אשגח ביה, ולא זקיף עיניה.

לבתר אמר, רבי זירא ליעול, ואת תיב לבר. עאל ר' זירא, וארכין ברבוי, ויתב קמיה. חמא ר' אלעזר, בטש ברגליה, אמר קום מהתם, ותיב כארחה, קם ויתב כארחיה.

אמר רבי זירא, האי דמר דהוה בכי, מאי חזא. אמר, ארכבתא תבירא סגיאה דכל עלמא, חזינא ההוא אבנא יקירא קדישא, דמינה אשתיל עלמא. וההוא אבנא הוה, דשוי יעקב רישיה עליה.

בכיותיו של רבי אלעזר

(זוהר חדש א ויצא מז, א)

רבי זירא נכנס לפני רבי אלעזר בן ערף. מצא אותו שהיה יושב, ועיניו נובעים מים, והיה מרחש בשפתותיו ובוכה. חזר לאחוריו רבי זירא. אמר לשמשו: מה זה שיושב מר ובוכה? אמר: פעמים נכנסתי לקרב אליו, ולא יכלתי. בעודם יושבים, ראו אותו שנכנס לחדרו. עד שיירד, היה קולו הולך בבית ובוכה.

שמע שהיה אומר: אבן אבן, אבן קדושה עליונה על כל העולם, בקדשת רבונה, עתידים בני העמים להזדלזל בך ולהושיב גלמים טמאים עליך לטמא את מקומך הקדוש, וכל הטמאות יקריבו בך. אוי לעולם באותו הזמן.

ירד וישב בכסאו. אמר רבי זירא לשמשו: לך ואמר לו למר, אם אכנס לפניו? נכנס שמשו, אמר: הנה רבי זירא כאן. לא השגיח בו, ולא הרים עיניו.

אחר כך אמר: רבי זירא שיכנס, ואתה שב בחוץ. נכנס רבי זירא והרכין ברכיו, וישב לפניו. ראה רבי אלעזר, בעט ברגלו, אמר: קום משם, ושב כדרךך. קם וישב כדרךכו.

אמר רבי זירא: זה שמר היה בוכה, מה ראה? אמר: מרכבה בשבר גדול של כל העולם, ראיתי אותה אבן היקרה הקדושה שממנה נשתל העולם, ואתה האבן היטה שיעקב שם את ראשו עליה.

וכי האבן שממנה נשתל כל העולם, וראשה הנה שקוע בתהום הגדול, איך יכל יעקב לנענע אותה? אלא אותה האבן, זויותיה היו שקועות בתהום הגדול, וראשה נתגלה בבית המוקדש, ועליה קדש הקדשים, והשכינה הכבוד העליון עליה. זהו שפכתוב (בראשית מט) משם רעה אבן ישראל. והשם הקדוש של המלך העליון הנה חקוק עליה.

כשפא יעקב, קרא אותו השם הקדוש, ונטלה מכאן, ושם באותו מקום שקדש הקדשים הנה שם. אמר רבי זירא, אני שמעתי בשם רבי בו שאמר את סוד הדבר בזה, ולא נזפרתי.

אמר רבי אלעזר, אי רבי זירא, דעתי חסה עליך. ואולי הדבר הזה הוא ששמעתי, וכך הוא ברור הדבר, שפכתוב (שם כח) ויקח מאבני המקום. אבן אחת מאבני המקום. מאיזה מקום? מקום הידוע, שהוא מקום התהום, ששם אבנים ששוחקים מים לכל העולם. זהו שפכתוב (איוב יד) אבנים שחקו מים.

האבן הזאת היתה עקר לכלם, והיתה עולה עד מקום שהיה שם בית המוקדש. ויעקב לא היתה פונתו על שום אחת מהן, אלא עליה, משום שרמזה לו רמז. מה היא שהכל נשתל ממנה, כך יעקב כל העולם נשתל ממנו.

באותה שעה ויקח מאבני המקום, שהיא עקר כל העולם, ושם מראשותיו - שם בלבן, שהיא מראשותיו,

וכי אבנא דמינה אשתיל כל עלמא, והוה רישיה משקעא בתהומא רבא, היך יכול יעקב לנענעה לה. אלא ההוא אבנא, זויותיה משקען בתהומא רבא, ורישיה אתמגוס בבי מוקדשא, ועלה קדש קודשיו, ושכינתא יקרא עילאה עליה. הדיא הוא דכתיב, (שם מט כד) משם רועה אבן ישראל. ושמא קדישא דמלכא עילאה הוה גליף עליה.

כד אתא יעקב, קרא ההוא שמא קדישא, ונסבה מכאן, ושונה בהווא אתר דקדש קדשין הנה תמן. אמר רבי זירא, אנא שמענא בשם ר' בו, דאמר רזא דמלה בהאי, ולא אדפרנא.

אמר רבי אלעזר, אי רבי זירא דעתי אחיס עלך. ודילמא האי מלה שמעתי, וכך הוא ברירא דמלתא, דכתיב ויקח מאבני המקום, אבן אחת מאבני המקום. מאיזה מקום, מקום הידוע, שהוא מקום התהום, ששם אבנים ששוחקים מים לכל העולם. הדיא הוא דכתיב, (איוב יד ט) אבנים שחקו מים.

האבן הזאת, היתה עיקר לכלם, והיתה עולה עד מקום שהיה שם בית המוקדש. ויעקב לא היתה פונתו על שום אחת מהן, אלא עליה, משום דרמיזא ליה רמיזא. מה היא דכל אשתיל מינה, כך יעקב כל עלמא אשתיל מינה.

באותה שעה ויקח מאבני המקום, שהיא עיקר כל העולם, ושם מראשותיו, שם בלבן, שהיא מראשותיו,

- דוגמת זה כזו. מייד וישכב במקום ההוא. כלומר, נתישבה דעתו באותו מקום.

וסימן ידוע לקח, אמר זו היא דוגמא שלי, ואם לזו תהיה שום מעלה, בידוע שיהיה לי מעלה. ועל כף שם לבו עליה, ונדר נדר, שכתוב (בראשית כח) והאבן הזאת אשר שמתי מצבה. כלומר, אם האבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים, מייד וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך. נדר המעשר. אמר רבי זירא, זה ודאי שמעתי.

אמר לו, על זה נקראת אבן ישראל (שם מט), כלומר, נקראה כף על שמו, על שנתן לבו ועיניו עליה. והקדוש ברוך הוא עשה אותה בית עולמים, ושם היתה שכינתו.

ועל זה בכיתי, שראיתי שעל האבן הוא עתידים לשים את טמאת העמים ופגרי מתים. מי לא יבכה? אוי לעולם! אוי לאותו הזמן! אוי לאותו הדור! בכה כבראשונה, נאנח ושתק. אחר כך חזר ואמר: אוי לאותם שיהיו נמצאים בעולם, כשיתעורר המלך העליון של העולם.

בכה רבי זירא, אמר, מלאך הקדוש ידע את זה, ראוי הוא לבכות עליה. אשריכם הצדיקים, שאתם קדושים בעולם הזה ובעולם הבא.

דוגמת זה כזו. מייד וישכב במקום ההוא, כלומר, נתישבה דעתו באותו מקום.

וסימן ידוע לקח, אמר זו היא דוגמא שלי, ואם לזו תהיה שום מעלה, בידוע שיהיה לי מעלה. ועל כף שם לבו עליה, ונדר נדר, דכתיב, והאבן הזאת אשר שמתי מצבה. כלומר, אם האבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים, מייד וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך. נדר המעשר. אמר רבי זירא, הא ודאי שמענא.

אמר ליה, על האי אתקרי (שם מט כד) אבן ישראל. כלומר, נקראה כף על שמו, על שנתן לבו ועיניו עליה. והקדוש ברוך הוא עשה אותה בית עולמים, ושם היתה שכינתו.

ועל דא בכינא, דחזינא דעל האי אבנא, זמינין לשווא סואבת עמומא, ופגרי מיתניא. מאן לא יבכי, ווי לעלמא, ווי לההוא זימנא, ווי לההוא דרא. בכה כד בקדמיתא, אתנח ואשתיק. לבתר חזר ואמר, ווי לאינן דיהון זמינין בעלמא, כד יתער מלכא עילאה דעלמא.

בכה רבי זירא, אמר מלאכא קדישא ידע דין, יאות הוא למבכי עליה. זכאין אתון צדיקיא, דאתון קדישין בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

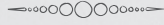
פּרָק כ'
 פּרָשִׁיּוֹת
 תְּצוּהָ - כִּי תֵצֵא

ספּוּרֵי הַזּוֹהַר

תִּכְן עֵינַיִם

הַמְתַּעֲסֵק בַּתּוֹרָה לְשָׂמָה, כְּשֶׁהוּא יֵשֵׁן בַּלַּיְלָה, מֵרְאִין לוֹ דְּבָרִים
 הָעֲתִידִין לְהִיּוֹת..... רִיג
 גְּלוֹי סֵפֶר יֵשֵׁן בְּמַעְרָה..... רִיד
 רַבִּי שְׂמַעוֹן הַתַּחֲבֵּא בְּמַעְרָה עִם בְּנוֹ..... רִיח

המתעסק בתורה לשמה, כשהוא ישן
בלילה, מראין לו דברים העתידין להיות
(זוהר חדש א ויצא מז, ב)

אמר רבי יצחק, כל המתעסק בתורה
לשמה, כשהוא ישן בלילה, נשמתו
עולה למעלה, ומראים לה אותם הדברים
העתידים להיות בעולם.

רבי יוסי הגה יושב ועוסק בתורה. בא
אליו רבי אבא. אמר רבי יוסי, בעל
ההלכה בא. קם לפניו. ישבו והתעסקו
בתורה. בעודם יושבים, ירד הלילה. ישבו
והתעסקו בה עד חצות הלילה.

נרדם רבי אבא, ורבי יוסי היה יושב. ראה
את רבי אבא שפניו מעט סמוקות,
והוא צוחק. וראה אור גדול בבית. אמר
רבי יוסי, מזה נשמע ששכינה כאן. הרכין
עיניו. ישב שם. עד שהיתה עולה שחרות
הבקר והאור היה מאיר בבית, עד שהרים
עיניו ראה הבקר, ונחשף הבית.

התעורר רבי אבא, ופניו היו מאירים
ועיניו צוחקות. אחז בו רבי
יוסי. אמר רבי אבא, אני יודע מה שאתה
רוצה, חיה, סודות עליונים ראית, ובשעה
שאחז בנשמתך, בעל הפנים העלה אותך
לחדרים גדולים ועליונים.

וראיתי את נשמות שאר הצדיקים
שעולות לשם, ואמר להם,
אשריכם הצדיקים שבשבילכם אני נבנה
בבנין קדוש של השם הנכבד, לענות

המתעסק בתורה לשמה, כשהוא ישן
בלילה, מראין לו דברים העתידין להיות
(זוהר חדש א ויצא מז, ב)

אמר רבי יצחק, כל המתעסק בתורה
לשמה, כשהוא ישן בלילה,
נשמתו עולה למעלה ומראין לה אותן
הדברים העתידין להיות בעולם.

רבי יוסי הוה יתיב ועסיק באורייתא,
אתא לגביה רבי אבא, אמר רבי
יוסי מארי דשמעתא אתא. קם קמיה,
יתבו ואתעסקו באורייתא, עד דהוו יתבי,
רמש ליליא, יתבו ואתעסקו בה, עד
פלגות ליליא.

אדמיך רבי אבא, ורבי יוסי הוה יתיב,
חמא לרבי אבא, דאנפוי מסמקי
טפי, והוא חיה, וחמא נהורא רבא
בביתא. אמר רבי יוסי, שמע מיניה
דשכינתא הכא. ארכין עיני, יתיב תמון.
עד דהוה סליק שחרותא דצפרא, ונהורא
הוה נהיר בביתא, עד דזקף עיני, חמא
צפרא ואתחשף ביתא.

איתער רבי אבא, ואנפוי הוו נהירין,
ועיניו חייכין. אחיד ביה רבי
יוסי, אמר רבי אבא, אנא ידענא מה את
בעי. חיה, רזין עלאין חמית, ובשעתא
דאחיד נשמתא דילי מארי דאפיא,
סליק לה לאדרין ברבין ועילאין.

וחמית נשמתהון דשאר צדיקיא דסלקי
תמון, ואמר לון זכאין אתון
צדיקיא, דבגיניכון אנא אתבני בבנינא
קדישא, דשמא יקרא, לאענאה לחילוי

לצבאות המלך העליון. וראיתי את תורת שיהיה מנחת שם תלי תלים כמגדל גדול, ומשום כך שמחתי בחלקי, וצחקו עיני.

דמלכא עילאה. וחמית אורייתי, דהוה מנחא תמן תלי תלים כמגדלא רבא. ובגיני כך חדינא בחולקי, וחיכינ עינאי.

גלוי ספר ישן במערה

(זוהר חדש א בלק פח, א)
אמר רבי אבא, יום אחד היינו הולכים במדבר, אני ורבי יהודה שפון עכו עמי, ונכנסנו למערה אחת, ומצאנו שם ספר עתיק אחד מהימים הראשונים. פתחנו אותו, ומצאנו שהיה כתוב בראש דבריו, (ישעיה מב ט) הראשונות הנה באו וחדשות אני מגיד. ובאר הפסוק בנשמות הצדיקים, מיום שעלה ברצון המחשבה לברא את העולם.

שטרם שנברא העולם, כל רוחות הצדיקים היו גנוזים במחשבה לפניו, כל אחד ואחד בדמותו. כיון שציר העולם, כלם התגלו, ועומדים בדיוקניהם לפניו, שם ברומי הרקיעים (מרומים). אחר כך נתן אותם באוצר אחד בגן העדן שלמעלה. והאוצר ההוא אינו קלא לעולמים, ותמיד קורא: הראשונות הנה באו וחדשות אני מגיד. מה זה אני מגיד? אלא כלם בשמות, ואין תשוקה וכסוף לאותו האוצר אלא להריק בו נשמות.

כמו שהגיהנם אין לו תשוקה וכסוף אלא לקבל בו נשמות להטהר שם, וכל הימים קורא הב הב. מה זה הב הב? אלא אשרף אשרף.

גלוי ספר ישן במערה

(זוהר חדש א בלק פח, א)
אמר רבי אבא, יומא חדא הוינא אזלי במדברא, אנא ורבי יהודה דמן עכו בהדי, ואעילנא במערתא חדא, ואשפחנא תמן ספרא חדא עתיקא מימין קדמאין. אפתחנא ליה, ואשפחנא דהוה כתיב בריש מלוי, (ישעיה מב ט) הראשונות הנה באו וחדשות אני מגיד. ואוקים קרא בנשמתהון דצדיקאי, מן יומא דסליק ברעיותא דמחשבה למברי עלמא.

דעד לא אתברי עלמא, כל רוחין דצדיקאי הוו גניזין במחשבה קמיה, כל חד וחד בדיוקניה. כיון דציר עלמא, אתגליין כלהו, וקיימי בדיוקניהו קמיה, תמן ברומי רקיעין (נ"א מרומים). לבתר יהיב לון באוצר חד, בגנתא דעדן לעילא. וההוא אוצר לא מלייא לעלמין, ותדיר קרי, הראשונות הנה באו וחדשות אני מגיד. מאי אני מגיד. אלא כלהו בשמהו ולית תאובתא וכיסופא לההוא אוצר, אלא לארקא ביה נשמתין.

כמה דגיהנם, לית ליה תאובתא וכיסופא, אלא לקבלא נשמתין ביה לאתדבאה, תמן, וכל יומי קרי, הב הב. מאי הב הב, אלא אוקיד אוקיד.

ואותו האוצר שומר כל אותן הנשמות, עד הזמן שמלביש אותן, ויורדות לעולם הזה. ומתוך חטאו של אדם הראשון, שהחשיף את העולם, והמשיך הצד האחר הרע לעולם, היצטרכו להתלבש אותן הנשמות בלבוש הזה, שהרי לבוש אחר עתיד הקדוש ברוך הוא להלביש את אותן הנשמות. והיה אומר באותו הספר עד כאן. שתקו. וראיתי מכאן והלאה דברים מתוקים שאין מכירים.

ואחר כך ראיתי אותם בחלום, ואמרו לי שתק, ואל תגלה אלא לסלע החזק. וכך עשיתי. ומצאתי בו, ואם תאמר, לבוש אחר עתיד הקדוש ברוך הוא להלביש אותן הנשמות לעולם הבא, אם כן, המתים שהחיה יחזקאל, למה לא עשה להם אותו הלבוש?

אלא משום שטרם הגיע הזמן להעביר בעולם אותו האויר הזך שעושה לבושים, ומשום כך לא הלביש אותם, אלא כמו שהיו. וכך יהיה לתחית המתים, רק שההמה שלראשונה לא מצויה שם.

וכשאדם יוצא מן העולם הזה, כלם, בין צדיקים, ובין חסידים ותמימים, וחיבים ורשעים, כלם עוברים בדרך הזו לראות אותו, את אדם הראשון, לכל בני העולם. ושם נוטלים דרך או לגן עדן או לגיהנם.

והוא אוצר נטיר כל אינון נשמתיו, עד זמנא דאלביש לון, ונחתו להאי עלמא. ומגו חובא דאדם קדמאה, דאחשיף עלמא, ואמשיף סטרא אחרא בישא לעלמא, אצטריכו לאתלבשא אינון נשמתין. בלבושא דא, דהא לבושא אחרא זמין קודשא בריך הוא בעא לאלבשא לאינון נשמתין. והנה אמר בההוא ספרא, עד הכא, שתיקו. וחמינא מכאן והלאה, מלין מתיקון דלא אשתמודעאן.

ולבתר חמינא לון בחלמא. ואמרו לי שתוק, ולא תגלי אלא לטיגרא תקיפא, וכך עבידנא. ואשכחנא ביה, ואיתימא, לבושא אחרא זמין קודשא בריך הוא לאלבשא לאילין נשמתין לעלמא (לזמנא) דאתי, אם כן מיתנא דאחיא יחזקאל, מאי טעמא לא עבד לון ההוא לבושא.

אלא, בגין (דף סו ע"א) דלא מטא זמנא, לאעברא בעלמא ההוא אוירא דכייא, דעביד לבושין. ובגין כך לא אלביש לון, אלא כמה דהוון. וכך יהא לתחית המתים, בר דויהמא דקדמיתא לא אשתכחת תמן.

וכד בר נש נפיק מהאי עלמא, בלהו, בין צדיקים, בין חסידים ותמימין, וחיבין ורשעים, בלהו עברין באורחא דא למיחמי ליה לאדם קדמאה, לכל בני עלמא. ותמן נטלי אורחא, או לגן עדן, או לגיהנם.

כָּל אֵינֹן דְּאוֹרְחֵייהוּ לְגֹן עֵדֶן, מִתְקַרְבִּין
 לְגַבֵּי חוֹמָה דְּלִבְרַי, מְאִינֹן תְּלַת
 חוֹמוֹת דְּתַמְנֹן. כְּדִין נָפַק חַד מִמְּנָא,
 וְאִתְעַר קַמְוִייהוּ וְקֹאֲרֵי וְאָמַר, זְכָאִין אֲתוֹן
 צְדִיקֵיָא בְּעַלְמִין בְּלַהוּ. וְהָהוּא מִמְּנָא
 יַעֲזִירָא"ל שְׁמִיה. אוֹלִיף לֹון אוֹרְחָא,
 וְאִזְלִין קַמְוִיה, עַד תַּרְעָא חָדָא דְּגֵיהֶנֶם,
 וְהָאֵי מִמְּנָא קָרִי בְּחֵילָא, צַנּוֹן תַּנְנָא צַנּוֹן
 יְקִידְתָּא. בְּהֵיא שְׁעֵתָא, בְּבַהִילוֹ מִצַּנְנֹן
 לֵיה, וְעָאִלִין בְּלַהוּ וְטַבְּלִין וְעַבְרִין. וְכִלְהוּ
 חִיבֵיָא, אֲתַמְסְרֹן בִּידָא דְּדוּמָה, וְאֶעְלִין
 בְּגֵיהֶנֶם, וְכָל אֵינֹן זְכָאִין לֹא אֲתַמְסְרֹן
 בִּידוּי, אֶלָּא בִּידוּי דְּהָהוּא מִמְּנָא.

כָּל אֵינֹן דְּאוֹרְחֵייהוּ לְגֹן עֵדֶן, מִתְקַרְבִּין
 לְגַבֵּי חוֹמָה דְּלִבְרַי, מְאִינֹן תְּלַת
 חוֹמוֹת דְּתַמְנֹן. כְּדִין נָפַק חַד מִמְּנָא,
 וְאִתְעַר קַמְוִייהוּ וְקֹאֲרֵי וְאָמַר, זְכָאִין אֲתוֹן
 צְדִיקֵיָא בְּעַלְמִין בְּלַהוּ. וְהָהוּא מִמְּנָא
 יַעֲזִירָא"ל שְׁמִיה. אוֹלִיף לֹון אוֹרְחָא,
 וְאִזְלִין קַמְוִיה, עַד תַּרְעָא חָדָא דְּגֵיהֶנֶם,
 וְהָאֵי מִמְּנָא קָרִי בְּחֵילָא, צַנּוֹן תַּנְנָא צַנּוֹן
 יְקִידְתָּא. בְּהֵיא שְׁעֵתָא, בְּבַהִילוֹ מִצַּנְנֹן
 לֵיה, וְעָאִלִין בְּלַהוּ וְטַבְּלִין וְעַבְרִין. וְכִלְהוּ
 חִיבֵיָא, אֲתַמְסְרֹן בִּידָא דְּדוּמָה, וְאֶעְלִין
 בְּגֵיהֶנֶם, וְכָל אֵינֹן זְכָאִין לֹא אֲתַמְסְרֹן
 בִּידוּי, אֶלָּא בִּידוּי דְּהָהוּא מִמְּנָא.

בִּיּוֹן שְׁטוּבְלִים וְעוֹבְרִים, אוֹתוֹ הַמְּכֻנָּה
 הוֹלֵף לְפִנְיָהֶם, עַד שְׁמֹגִיעִים לְגֵדֵר
 חוֹמוֹת גֵּן הָעֵדֶן. וְאוֹתוֹ הַמְּכֻנָּה קוֹרָא
 לְפִתְחָא וְאָמַר: (שם כו) פִּתְחוּ שְׁעָרִים וַיְבֹא
 גוֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אֲמָנִים. אַז פּוֹתְחִים פִּתְחָא,
 וּמְכַנְּסִים אוֹתָם לְפָנִים, וְכֵן לְכָל פִּתְחָא
 וּפִתְחָא.

בִּיּוֹן דְּטַבְּלִין וְעַבְרִין, הָהוּא מִמְּנָא אִזִּיל
 קַמְוִייהוּ, עַד דְּמִטּוֹן לְשׁוּר חוֹמָה
 דְּגִינְתָּא דְּעֵדֶן. וְהָהוּא מִמְּנָא קֹאֲרֵי
 לְפִתְחָא וְאָמַר, (ישעיה כח ב) פִּתְחוּ שְׁעָרִים
 וַיְבֹא גוֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אֲמָנִים. כְּדִין פִּתְחִין
 פִּתְחָא, וְאֶעֱלִיל לֹון לְגֵאוּ, וְכֵן לְכָל פִּתְחָא
 וּפִתְחָא.

בִּיּוֹן שְׁנַכְנְסוּ לְפָנִים, לְמַקַּם שְׁצְדִיקִים
 אַחֲרֵים עוֹמְדִים, כְּמָה חֲדָה עַל
 חֲדָה, וְכְמָה שְׁמַחָה עַל שְׁמַחָה עַל
 הַצְּדִיקִים, וְכָל בְּנֵי הַיְּשִׁיבוֹת שְׁמַחִים.
 לְסוּף שְׁלִשָּׁה יָמִים שְׁנַטְמְנוּ בְּהִיכְלוֹת
 יְדוּעִים, יוֹצְאִים, וְהָאוּרִים נוֹשְׁבִים, וְכָלֵם
 מְצַטְרִים בְּדִיוֹקְנֵיהֶם. מְכָאֵן וְהִלָּאָה
 יוֹרְשִׁים אַחְזָת נַחְלָה כְּרָאוּי לְכָל אֶחָד
 וְאֶחָד.

בִּיּוֹן דְּעָאִלוּ לְגֵאוּ, לְאַתֵּר דְּצְדִיקֵיָא
 אַחֲרֵינִין קְוִימִין, כְּמָה חֲדָה עַל
 חֲדָה, וְכְמָה חִידוֹ עַל חִידוֹ עַל צְדִיקֵיָא,
 וְכָל בְּנֵי מִתִּבְתָּא חֲדָאֵן. לְסוּף תְּלַתָּא
 יוֹמִין, דְּאֲתַטְמְרֹן בְּהַכְּלִין דְּיַעֲוֹן, נְפַקִּין,
 וְאוּרִין נְשִׁבִין, וּמְצַטְרִין בְּלַהוּ
 בְּדִיוֹקְנֵיהוּ. וּמְכָאֵן לְהִלָּאָה, יִרְתִּי אַחְסָנַת
 יְרוּתָא, כְּדָקָא חֲזִי לְכָל חַד וְחַד.

הַמְּרָאָה שְׁנַרְאָה בְּגֵן עֵדֶן מִמְּרָאָה כְּבוֹד
 דְּמוֹת כָּל הַדִּיוֹקְנָאוֹת, וְהִגְוֹן שֶׁל

חִיזוּוּא דְּאֲתַחֲזִיא בְּגֵן עֵדֶן, מְחִיזוּ יְקֹרָא
 דִּיוֹקְנָא דְּכָל דִּיוֹקְנִין, וְגוֹוֹן דְּכָל

כל הגונים של המלך הקדוש, לא מתגלה בהיכל ולא במקום אחד, אלא נפתח רקיע מרקם על גבי הגן לארבעה צדדים, ומתמלא מזיו הכבוד הקדוש, ונראים שם, ומאירים כל הצדיקים. מי ראה השמחה הזו והתשוקה הזו של אותו נעם ה'.

גוונים, דמלכא קדישא, לא אתגלי בהיכלא, ולא באתר חד, אלא אתפתח רקיעא מרקמא על גבי גנתא, לארבע סטרין, ואתמליא מזיוא יקירא קדישא, ואתחזו תמן, ואתנהרון בלהו צדיקיא. מאן חמא חדווא דא, וכסופא דא, דההוא נועם ה'.

עד כאן היה לי רשות באותו ספר. כשהסתובבתי לראות יותר, פרח מידי ולא ראיתיהו, ונשארת עיני ורכייתי. ישנתי שם באותה המערה, וראיתי אותו לבוש הבדים. אמר לי: רבי, מה לך לבכות? אל תתעצב. ממי שהיה הספר ההוא, פרח אליו, ונטלו. וטרם יצא מן העולם הזה, גנז אותו באותה המערה במדבר הזה, ועכשו שהתגלה לחיים, פרח באויר ונטלו.

עד כאן הוה לי רשו למחמי בההוא ספרא. אדמקיפנא למיחמי יתיר, פרח מן ידי, ולא חמינא ליה, ואשתארנא עציב, ובכינא. דמיכנא תמן בההוא מערתא, וחמינא ליה לההוא דלביש מדא, אמר ליה, רבי, מה לך למבכי, לא תתעצבי. מומאן דהוה ההוא ספרא, פרח לגביה, ונטליה. ועד דלא נפק מהאי עלמא, גניז ליה בההוא מערתא דמדברא דא, והשתא דהוה מתגלי לחייא, פרח באוירא ונטליה.

מכאן והלאה, לך לך לדרך. ומאותו יום עד כאן לא התגלה לי, ולא זכיתי לשמוע ממי הוא. ובכל פעם שאני נזכר, אני נשאר עצוב. אמר רבי אלעזר, אולי הקדוש ברוך הוא רוצה בכבודו שלא יתגלה בעולם.

מכאן ולהלאה, זיל לך לאורחך. ומההוא יומא עד הכא. לא אתגלי לי, ולא זכינא למשמע מומאן הוא. ובכל זמנא דאנא דכירנא, אשתארנא עציב. אמר רבי אלעזר דילמא קודשא בריך הוא בעי ביקריה, דלא יתגלי בעלמא.

בעוד שהיו יושבים ועוסקים בדברים הנכבדים והעליונים הללו, האיר היום. קמו והלכו. אמר רבי אלעזר, כעת עת רצון לפני המלך, נאמר דברי תורה ונתעסק בה, ונשתתף עם השכינה.

עד דהו יתבי ולעאן במלין יקירין ועילאין אליו, נהר יממא. קמו ואזלו, אמר רבי אלעזר, השתא עידן רעווא הוא קמי מלכא, נימא מילי דאורייתא, ונתעסק בה, ונשתתף בשכינתא.

רבי שמעון התחבא במערה עם בנו

(זוהר חדש א כי תבא צו, ב)
 רבי שמעון בן יוחאי הלך לו וברח למדבר לוד, ונגזז במערה אחת, הוא ורבי אלעזר בנו. התרחש להם נס, ויצא להם חרוב אחד ומעין מים אחד. אכלו מאותו חרוב, ושתו מאותם מים. הנה אליהו, זכור לטוב, בא אליהם כל יום פעמים, ומלמד אותם. ולא ידע איש עליהם.

יום אחד היו שואלים החכמים בבית המדרש, ואומרים קללות שבתורת כהנים, הן כנגד בית ראשון. קללות שבמשנה תורה כנגד בית שני וגלות אחרון. הקללות שבתורת כהנים יש בהן הבטחות וחיבובת הקדוש ברוך הוא לישראל, שכתוב (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקוב וגו'. וכתוב, ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם. הקללות שבמשנה תורה אין בהן הבטחות, ואין בהן נחמה כלל, ככתוב בקללות הראשונות, ולא היו יודעים.

קם רבי יהודה בר אלעאי ואמר, חבל על חסרונו של בר יוחאי, ואין מי שיודע עליו. ואלו ידעו, אין רשות לגלות אותו.

רבי יוסי בן רבי יהודה קם יום אחד בבקר, ראה את כל אותם עופות שהם היו טסים, ויונה אחת הולכת ביניהם. קם על רגליו ואמר: יונה, יונה נאמנה, מיום המבול דמות העם הקדוש לך יפה ולך נאה. לכי ועשי לי שליחות

רבי שמעון התחבא במערה עם בנו

(זוהר חדש א כי תבא צו, ב)
 רבי שמעון בן יוחאי, אזל ליה וערק למדברא דלוד, ואתגניז בחד מערתא, הוא ורבי אלעזר בריה. אתרחיש לון ניסא, ונפק להו חד חרובא, וחד מעינא דמייא. אכלי מההוא חרובא, ושתאו מאיננו מיון. הנה אליהו זכור לטוב, אתי לון בכל יומא תרי זמני, ואולף לון. ולא ידע אינש בהו.

יומא חד הוו חכימייא בבי מדרשא שואלין, ואמרון, קללות שבתורת כהנים, אינון כנגד בית ראשון. קללות שבמשנה תורה כנגד בית שני וגלות אחרון. בקללות שבתורת כהנים, אית בהו הבטחות, וחיבבו דקודשא בריך הוא לישראל, דכתוב, (ויקרא כו מב) וזכרתי את בריתי יעקוב וגו'. וכתוב (שם כו מד) ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם. קללות שבמשנה תורה, לית בהו הבטחות, ולית בהו נחמה כלל, כמא דכתוב, בקללות קדמאין. ולא הוו ידעין.

קם רבי יהודה בר אלעאי ואמר, חבל על גריעותא דבר יוחאי, ולית מאן דיידע מניה. ואלו ידעו, לית רשו לגלגאה ליה.

ר' יוסי ברי יהודה, קם יומא חד בצפרא, חמי כל אינון עופין דאינון הו טאסו, ושפנינא חדא אזלא בתריהו. קם על רגלוי ואמר, שפנינא, שפנינא מיהמנא, מיומא טופנא דיוקנא דעמא קדישא, לך יאות ולך נאה, זיל ועביד לי

שליחותא חדא לבר יוחאי, באתר דאיהו
תמן.

אחת לבר יוחאי, במקום שהוא שם.

הסתובבה אותה היונה ועמדה לפניו.
כתב פתק אחד, ואמר מה
שאמר. ועמדה היונה ולקחה אותו בפיה,
והלכה אל רבי שמעון, ושמה אותו
בכנפיה. הסתכל באותו הפתק ובכה, הוא
ורבי אלעזר בנו, ואמר: אני בוכה על
הפרדה מן החברים, ואני בוכה על
הדברים הללו שלא התגלו להם, מה
יעשו הדורות האחרונים אם ישגוהו בזה?

בינתים בא אליהו, זכור לטוב, ורואה
שבוכה. אמר, הייתי מן
לשליחות אחרת כעת, והקדוש ברוך הוא
שלח אותי לשכך את דמעוטיך. אי רבי,
אי רבי, לא היה צריך כעת לגלות
לצדיקים הדברים הללו.

אבל כך אמר הקדוש ברוך הוא: בקלות
הראשונות יש שלשים ושנים
פסוקים, וכלם כנגד דרכי התורה.
בקלות האחרונות יש בהן חמשים
ושלשה פסוקים, כנגד פרשיות ודרכי
התורה.

בגלות ראשונה של בית ראשון עברו
ישראל אותם שבילים נסתרים
של הסתר, התגלה חטאם, והתגלה קצם,
והנחמה וההבטחה שלהם. בגלות
האחרונה של בית שני עברו ישראל
חמשים ושלוש פרשיות ודרכים שנגלו,
נסתם חטאם ונסתר קצם, ולא כתוב
בהם הבטחות ונחמות.

אסתתרא ההוא שפניא וקמת קמיה.
כתב פתקא חדא, ואמר מה
דאמר. וקמת שפניא ונטלת בפומיה,
ואזלת לגביה דרבי שמעון, ושויאת ליה
בכנפא. אסתכל בההוא פתקא, ובכה,
הוא ורבי אלעזר בריה. ואמר, בכינא על
פרישותנא מן חבריא, ובכינא על מלין
אלין, דלא אתגליין להו, מה יעבדון דרי
בתראי, אי ישגוהו בהאי.

אדהכי, אתא אליהו זכור לטוב, חמי
דבכי, אמר בשליחותא אחרא
הוינא זמין, השתא, ושדרני קודשא בריך
הוא לשככא דמעיה. אי רבי, אי רבי, לא
הוה אצטריך השתא לגלאה לצדיקיא
מלין אלין.

אבל כך אמר קודשא בריך הוא,
בקלות קדמאין אית תלתין
ותרין קראי, וכלהו לקביל שבילי
דאורייתא. בקלות בתראי אית בהו
חמשים ותלת קראי, לקביל פרשיין
ואורחין דאורייתא.

בגלות קדמא דבית ראשון, עברו
ישראל אינון שבילין סתימין
דסתרא, אתגלי חובייהו, ואתגלי קיצא
דילהו, ונחמתא ואבטחותא דילהו.
בגלות בתרא דבית שני, עברו ישראל
חמשים ותלת פרשיות אורחין דאתגליין,
אסתים חובייהו, ואסתים קיצייהו, ולא
כתיב בהו הבטחות ונחמות (דף עג ע"ב).

בִּינְתִים עֲבָרָה רִיחַ אַחַת וְהַפְרִידָה אוֹתָם, וְעָלָה אֵלֶיהוּ בַתּוֹךְ גִּלְגַּל שֶׁל אֵשׁ, וְנִשְׁאַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן, וּבָכָה וְנָרַדַם עַל פְּתַח הַמְעָרָה. בִּינְתִים בָּא אֵלֶיהוּ, זְכוּר לְטוֹב, וְאָמַר: קוּם רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְהִתְעוֹרֵר מִשְׁנַתְךָ. אֲשֶׁרִי חִלְקָךָ, שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בְּכַבּוּדְךָ. כָּל הַהִבְטָחוֹת וְהַנְחָמוֹת שֶׁל שְׂרָאֵל כְּתוּבוֹת בְּקִלְלוֹת הַלְלוּ.

בָּא וְרָאָה, מְלַךְ שְׂאוּהֵב אֶת בְּנוֹ, וְאָף עַל גֵּב שֶׁקָּלַל אוֹתוֹ וְהִלְקָה אוֹתוֹ, אֶהְבֵּת מַעְיִו עֲלָיו. כְּמִרְאָה רִגּוּ חִזְקוֹ, אֵץ רַחֲמֵנוֹתָו עֲלָיו. כִּף הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - אָף עַל גֵּב שֶׁקָּלַל, דְּבָרָיו הֵם בְּאַהֲבָה. נִרְאִים בְּגִלּוֹי כְּקִלְלוֹת, וְהֵם טוֹבוֹת גְּדוּלוֹת, מוֹשׁוּם שֶׁאֵלוֹ הַקִּלְלוֹת הֵיוּ בְּאַהֲבָה, מִה שֶׁלֹּא הָיָה כֵּן בְּאוֹתוֹ הֶרְאֵשׁוֹנוֹת, שֶׁכָּלֵן הָיוּ בְּדִין הַקְּשָׁה.

בְּאֵלוֹ יֵשׁ דִּין וְאַהֲבָה, כְּאֵב הָאוּהֵב אֶת בְּנוֹ וְרִצּוֹעַת הַמַּלְקוֹת לְקַח בְּיָדוֹ, עֲשֵׂה נְהִימָה גְדוּלָה וְקוֹלוֹת גְּדוּלִים. וְהַמַּלְקוֹת כְּלוֹלוֹת בְּרַחֲמִים.

וְקִשָּׁה מְכַל אוֹתָן הַקִּלְלוֹת - זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים כח) גַּם כָּל חָלִי וְכָל מַכָּה אֲשֶׁר לֹא כְּתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה יַעֲלֶם ה' עֲלֶיךָ עַד הַשְּׂמֹדֶךְ. כָּאֵן הֵן הַהִבְטָחוֹת שֶׁל הָאֵב עַל בְּנָיו, בְּאַהֲבָה רַבָּה. לֹא כְּתוּב יַעֲלֶה, אֲלֵא יַעֲלֶם, יְכַבֵּשׁ אוֹתָם וְיִכְסֶה אוֹתָם בְּנִקְבַּ שֶׁל מְקוֹמָם, שֶׁלֹּא יֵצְאוּ הַחוּצָה, וְיִהְיוּ כְּבוּשִׁים וּמְכֻסִּים בְּנִקְבֵיהֶם.

עַד הַשְּׂמֹדֶךְ - מִה שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים, שֶׁהָרִי נִשְׁבַּע

אֲדַהְכִי, עֲבַר חַד רוּחָא, וְאִמְרִישׁ לוֹן, וְסָלִיק אֵלֶיהוּ גּוּ גִלְגַּלָּא דְנוּרָא, וְאִשְׁתְּאַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן, וּבְכִי, וְאִדְמוּךְ אִפְיִתְחָא דְמַעְרִתָא. אֲדַהְכִי, אֶתָא אֵלֶיהוּ זְכוּר לְטוֹב, אָמַר, קוּם רַבִּי שְׁמֵעוֹן אֶתְעַר מִשְׁנַתְךָ, זְכָאָה חוֹלְקָךָ, דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי בִיקְרָךְ. כָּל הַהִבְטָחוֹת וְנְחָמוֹת דִּישְׂרָאֵל, בְּהֵנִי קִלְלוֹת כְּתִיבִי.

פּוֹק וְחִזִּי, מְלַכָּא דְרַחֲמִים לְבְרִיהַ, וְאָף עַל גֵּב דְלִטְיָיָה וְאַלְקִיָּה, רַחֲמֵנוֹ דְמַעוּי עֲלִיהַ. כַּד אַחֲזִי רוּגְזָא תַקִּיף, בְּדִין רַחֲמֵנוֹתָא עֲלִיהַ. כִּף קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָף עַל גֵּב דְלִיטְיָ, מְלוּי בְּרַחֲמֵנוֹ. אֶתְחַזְיִין בְּאַתְגִּלְיָא לְוִוִּטִין, וְאִינוּן טַבּוּן סַגִּיאַן, בְּגִין דְאֵלִין קִלְלוֹת בְּרַחֲמֵנוֹ הוּן. מִה דְלֵא הוּהוּ כֵּן בְּאִינוּן קְדַמְאִין, דְכָלְהוּ הוּוּ בְּדִינָא תַקִּיף.

בְּאֵלִין אֵית דִּינָא וְרַחֲמֵנוֹ, כְּאֵב דְרַחֲמִים עַל בְּרִיהַ, וְרִצּוֹעָה דְמַלְקוּתָא נְקִיט בִּידֵיהַ, עֲבִיד נְהִימוֹ סַגִּיאַ, וְקִלִּין רַבְרְבִין. וּמַלְקוּתָא כְּלִילִין בְּרַחֲמֵי.

וְקִשָּׁיָא מְכַל אִינוּן קִלְלוֹת, דָּא הוּא דְכְתִיב, גַּם כָּל חָלִי וְכָל מַכָּה אֲשֶׁר לֹא כְּתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה יַעֲלֶם ה' עֲלֶיךָ עַד הַשְּׂמֹדֶךְ. הִכָּא אִינוּן הַבְטָחוֹת דְאֵב עַל בְּרִיהַ, בְּרַחֲמֵנוֹ סַגִּי. יַעֲלֶה לֹא כְתִיב, אֲלֵא יַעֲלֶם, יְכַבֵּשׁ לוֹן, וְיִכְסֵי לוֹן בְּנוֹקְבָא דְדוּכְתִיָּהוּ, דְלֵא יִפְקוּן לְבַר, וְיִהוּן כְּבוּשִׁין וּמְכֻסִּין בְּנוֹקְבֵיהוּ.

עַד הַשְּׂמֹדֶךְ, מִה דְלֵא יִהְיֶה לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֵלְמֵיָא, דְהָא אוּמֵי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ

הקדוש ברוך הוא שלא ישמיד את ישראל לעולם ולעולמי עולמים, וזכרונם יהיה קיים תמיד, שכתוב (ישעיה סו) פן יעמוד זרעכם ושמכם, וכתוב (ירמיה לא) פה אמר ה' אם ימדו שמים מלמעלה וכו'.

והואיל ובשבעה הוא שלא ישמדו ישראל, עתידים שיהיו כל המכות והחטאים טמירים ומכסים, שלא יצאו החוצה להרע לישראל עד הזמן שיכלו מן העולם, מה שלא יהיה לעולם ולעולמי עולמים.

הסוף של כלם והסיום של כלם - (דברים כח) והשיבך ה' מצרים באניות בדרך אשר אמרתי לך לא תסוף עוד לראתה והתמפרתם שם לאביך לעבדים ולשפחות ואין קנה. כאן הבטחות ונחמות שעתיד הקדוש ברוך הוא לעשות לישראל בסוף הימים. והשיבך ה' מצרים באניות - ההבטחה לשוב ולעשות נסים ואותות שעשה הקדוש ברוך הוא במצרים בימים הראשונים, כמו שנאמר (מיכה ז טו) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

באניות - כאן הוא, כמו שאמרתי, שאתה דורש בעניות, שתכלה פרוטה מן הפיס. אבל עתידים כל בני העולם לבא על ישראל על ספינות הים, ויחשבו להשמיד אותם מן העולם, וכלם יטבעו בתוך הים, כמו שעשה בימים הראשונים.

הוא, דלא ישיצי ית ישראל לעלם ולעלמי עלמיו, ודוכרגיהון יהי קיים תדירא. דכתוב, (ישעיה סו כב) פן יעמוד זרעכם ושמכם. וכתוב, (ירמיה לא לו) פה אמר ה' אם ימדו שמים מלמעלה וכו'.

והואיל ובאומא איהו דלא ישתינו ישראל, זמינא דיהון כל מכתשין ומרעין טמירין ומכוסין, דלא יפקון לבר לאבאשא לון, עד זמינא דישתיצון מן עלמא, מה דלא יהא לעלם ולעלמי עלמיו.

סופא דכולהון וסיומא דילהון, והשיבך ה' מצרים באניות בדרך אשר אמרתי לך לא תסוף עוד לראתה והתמפרתם שם לאביך לעבדים ולשפחות ואין קנה. הכא הבטחות ונחמות, דזמין קודשא בריך הוא למעבד לישראל בסוף יומיא. והשיבך ה' מצרים באניות, אבטחותא לאתבא ולמיעבד נסין ואתין דעבד קודשא בריך הוא במצרים, ביומין קדמאין. כמה דאת אמר (מיכה ז טו) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

באניות, הכא איהו, כמה דאמרתי, דאת דריש בעניות, שתכלה פרוטה מן הפיס. אבל, זמינן כל בני עלמא למיתי עליהו דישאל על ספינן דימא, ויחשבו לשיצאה לון מן עלמא, וכלהו טביעין גו ימא, כמה דעבד ביומין קדמאין.

וְשֵׁם הַיָּהוָה שְׂמָחָה גְדוֹלָה. פְּתוּב כָּאֵן
בְּאַנְיֹת, וְכְתוּב שֵׁם (ישעיה כג)
בְּאַנְיֹת רְנָתָם. מַה לְהֵלֵן רְנָה - אֵף כָּאֵן
רְנָה.

בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לָךְ. מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא
הָעוֹלָם לֹא גָלָה הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא
אֶת גְּבוּרָתוֹ לְהִרְאוֹתָהּ בְּעוֹלָם וְשַׁעַת רְצוֹן,
אֲלֵא בְּאוֹתָהּ דְרָךְ. כִּי כֹאֲשֶׁר רְאִיתָם אֶת
מִצְרַיִם - בְּאוֹתוֹ דְרָךְ, וּבְאוֹתוֹ גְּוֹן יַעֲשֶׂה
לָךְ.

שְׁהִרִי לְאַחַר מִכָּל שְׁאֵר הַצְּדָדִים יִתְכַנְּסוּ
עַל יִשְׂרָאֵל, וַיִּחְשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל,
שֶׁבְזָמַן הַזֶּה יֵאָבְדוּ, וְהֵם מְכֹרִים
לִירִיבֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (דברים כח)
וְהִתְמַפְרֵתֶם שָׁם. לֹא כְתוּב וְנִמְכַרְתֶּם,
אֲלֵא וְהִתְמַפְרֵתֶם, בְּלִבְבְּכֶם תִּחְשְׁבוּ
שֶׁאַתֶּם מְכֹרִים, וְאִין זֶה כֶּף, שְׁהִרִי פְתוּב
וְאִין קִנְיָה, וְאִין מִי שְׂיִכּוֹל לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם.

וְכָל זֶה לְסוּף הַיָּמִים, וְהַכֹּל תְּלוּי בְּתִשׁוּבָה,
וְהַכֹּל נִסְתָּר, כְּכָתוּב (שם כט) לְמַעַן
תִּשְׁכִּילוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן. מִי שְׂיֵשׁ לוֹ
לֵב, יִסְתַּכֵּל וַיִּדַע לְשׁוּב לְרַבּוֹנוֹ.

אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאַיִזָּה מְקוֹם
הִתְגַּלְתָּה גְּאֻלַּת יִשְׂרָאֵל בְּקַלְלוֹת
הַלְלוֹ? אָמַר, הַשְּׂגָח וְדִיקָה, מְקוֹם רַע
מְכֹלָם, שָׁם זֶה יִשְׁנֶה.

הַשְּׂגָח וְדִיקָה, וּמִצָּא שְׁכָתוּב (שם כח) וְהָיוּ
חֲמִידָה תְּלָאִים לָךְ מִנְּגִיד וּפְחָדָת
לִילָה וְיוֹמָם וְלֹא תִאֲמִין בְּחִידָה. וְאֵף עַל גַּב

וְתַמָּן אֵינָהוּ חֲדוּה סְגִיָּאָה. כְּתִיב הַכָּא
בְּאַנְיֹת, וְכְתִיב הַתָּם (ישעיה כג יד)
בְּאַנְיֹת רְנָתָם. מַה לְהֵלֵן רְנָה אֵף כָּאֵן רְנָה.

בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לָךְ. מִזֶּן יוֹמָא
דְּאַתְבְּרִי עֲלֵמָא, לֹא גְלִי גְבוּרְתִּיה
קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְאַתְחִזָּאָה בְּעֲלֵמָא,
וְשַׁעַת דְרַעוּתָא, אֲלֵא בְּהוּא דְרַךְ. כִּי
כֹאֲשֶׁר רְאִיתָם אֶת מִצְרַיִם, בְּאוֹתוֹ דְרַךְ,
וּבְהוּא גְוֹנָא יַעֲבִיד לָךְ.

דְּהָא לְבַתֵּר מִכָּל שְׁאֵר סְטְרִין יִתְכַנְּשׁוּן
עֲלֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל, וַיִּחְשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל,
דְּבְזָמַנָא דֵּא יִתְאַבְדּוּ, וְאִינוּן זְבִינִין לְבַעֲלִי
דְבְבִיהוּן, הָדָא הוּא דְכְתִיב, וְהִתְמַפְרֵתֶם
שָׁם, וְנִמְכַרְתֶּם לֹא כְתִיב, אֲלֵא
וְהִתְמַפְרֵתֶם, בְּלִבְבְּכוּן תִּחְשְׁבוּן דְאַתּוּן
זְבִינִין, וְלֹאוּ הִכִּי, דְּהָא וְאִין קוּנְהָ כְתִיב,
וְלִית מָאן דְיִכִּיל לְשַׁלְטָאָה עֲלֵיהוּ.

וְכָל דֵּא, לְסוּף יוֹמָא. וְתִלְיָא כּוּלָּא
בְּתִיבְתָא. וְכוּלָּא סְתִימָה. כְּמָא
דְכְתִיב, לְמַעַן תִּשְׁכִּילוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר
תַּעֲשׂוּן. מָאן דְאִית לֵיה לְבָא, יִסְתַּכֵּל וַיִּדַע
לְאַתְבָּא לְמֵאֲרִיָּה.

אָמַר לֵיה ר' שְׁמַעוֹן, בְּאֵן אַתְר אַתְגַּלְיָא
פּוּרְקָנָא דְיִשְׂרָאֵל בְּהַנִּי קַלְלוֹת.
אָמַר, אֲשַׁגַּח וְדִיקָה, דּוּכְתָא בִישָׂא מִכְּלָהוּ,
תַּמָּן הוּי.

אֲשַׁגַּח וְדִיקָה וְאֲשַׁבַּח, דְכְתִיב, וְהָיוּ חֲמִידָה
תְּלָאִים לָךְ מִנְּגִיד וּפְחָדָת לִילָה
וְיוֹמָם וְלֹא תִאֲמִין בְּחִידָה. וְאֵף עַל גַּב

שהחברים יודעים הזמן, אותם חיים תלויים לפנינו ומספקים, וזהו עקר, והדברים יציבים.

דידעי חבריא זמן, אינון חיים, תלוין קמן וספיקון. ועיקרא איהו ויצובן מלין.

כתב פתק לעת ערב, ושם אותו בפי היונה, והלכה אל רבי יוסי, שהיה במקומו ועיניו מצפות. כיון שראה אותה, אמר: יונה, כמה את נאמנה מכל עוף השמים. קרא עליה, (בראשית ח) ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפייה.

כתב פתקא לעידן רמשא, ושוייה בפום שפנינא, ואזלת לגביה דרבי יוסי, דהנה בדוכתיה, ועינוי מחפאן. כיון דחמא לה, אמר, שפנינא. פמא את מהימנא מכל עופא דשמאי, קרא עליה, (בראשית ח) ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפייה.

נטל הפתק, ונכנס לחברים והראה להם, וספר להם המעשה. תקוהו. בכה רבי יהודה ואמר: וי! אף על גב שאינו יודעים עליו - (קהלת יא) מקום שיפול העץ שם יהוא. המקום ששם בר יוחאי, החברים עמו, ומתעוררים ממנו ולומדים ממנו.

נטל פתקא, ועאל לגבי חבריאי, ואחמי לון. וסחי לון עובדא, תוהו. בכה רבי יהודה ואמר, ווי, אף על גב דלא ידעינן ליה, (קהלת יא ג) מקום שיפול העץ שם יהוא. אתר דבר יוחאי תמן, חבריאי בהדיה, ומתערינ מניה ואולפין מניה.

אשרי נפשו של בר יוחאי, שהקדוש ברוך הוא עושה עמו נסים, והוא גוזר - והקדוש ברוך הוא מקים, ועתיד להיות ראש לצדיקים שיושבים בגן עדן. ויקבל פני שכינה, ויראה את הקדוש ברוך הוא, וישתעשע עם הצדיקים, ויאמר להם: באו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עשנו.

זכאה נפשיה דבר יוחאי, דקודשא בריך הוא עביד עמיה נסין, ואיהו גזיר, וקודשא בריך הוא מקיים. ועתיד למהוי רישא לצדיקניא, דיתבי בגנתא דעדן. ויקבל אפי שכינתא, ויחמי לקודשא בריך הוא, וישתעשע עם צדיקניא, וימא להו, (תהלים צה ו) באו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עשנו.

פּרָק כ"א

פּרָשִׁיּוֹת

כּוֹי תַשָּׂא - כּוֹי תִבֵּא

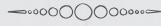
ספּוּרֵי הַזּוֹהַר

תְּכַן עֵינַיִם

מַעֲשֵׂה בְּאָדָם שֶׁהִתְאַרַח אֶצֶל רַבִּי בְּרַכְיָה רַכֵּז

כּוֹכְבֵי בְּקָר הַמְּרַתְתִים מִיְרַאת אֲדוֹנָם רַכֵּט

מעשה באדם שהתארח אצל רבי ברכיה
(זוהר חדש ב שה"ש א, א)

רבי ברכיה אמר, יושב הייתי על שערי
רומי רבתי, וראיתי איש אחד שהיה
בא. יצאתי אליו, הכנסתיהו לתוך ביתי,
בדקתי אותו במקרא, במשנה, בתוספתא
ובהגדה, ולא מצאתי בו. נזפתי בו, ולא
השיב לי דבר. הפיל עצמו אחורי הדלת,
ונרדם. אמרתי, הוא והכלב יאכלו יחד.

שכך אמר רבי מניומי הזקן של גוש
חלב, מהו (ישעיה נו) והכלבים עזי
נפש לא ידעו שבעה והמה רעים וגו'. לא ידעו
ידעו שבעה - אלו עמי הארץ, שהם עזי
פנים ככלב, עזי נפש בכל. מה הטעם?
מפני (שם) שלא ידעו הבין. שאין הקדוש
ברוך הוא משרה קדשתו בתוכם, ועל זה
הם עזי נפש, ומשום כך הוא והכלב
יאכלו יחד.

כשהתעורר, קם וקרב לשלחן, הנמיה
ראשו ולא אמר דבר.
ראיתי והסתכלתי בעיניו שצוחקות. אמר
לי: ודאי מדרכי רבונך התרחקת, שהוא
תקן שלחן טרם יבא אדם, וטרם שצוה
אותו ויבדק אותו. אם תוסיף ללכת בדרך
הזו, לא יתקומו לך בנים. מיד חזר ואמר:
יחיו לך, ויתקומו לך.

אמרתי לו: למה חזרת בדבר והתנחמת?
אמר לי: אסור לאדם לקלל
עצמו, כל שכן אחר, משום שקללת חכם

מעשה באדם שהתארח אצל רבי ברכיה
(זוהר חדש ב שה"ש א, א)

רבי ברכיה אמר, יתיב הוינא על פילי
דרומי רבתא, וחמינא חד בר נש
דהוה אתי. נפקנא לגביה, אעילנא ליה
בגו ביתאי. בדיקנא ליה, במקרא במשנה
בתוספתא ובהגדה, ולא אשפחנא ביה.
נזיפנא ביה, ולא אתיב לי מידי. אפיל
גרמיה אחורי דשא, ודמך. אמינא, הוא
וכלבא ייכלון כחדא.

דחבי אמר רבי מניומי סבא דגוש חלבא,
מהו (ישעיה נו יא) והכלבים עזי נפש
לא ידעו שבעה והמה רעים וגו'. לא ידעו
שבעה, אלו עמי הארץ, שהם עזי פנים
ככלב, עזי נפש בכלא. מאי טעמא. מפני
שלא ידעו הבין. דקודשא בריך הוא לא
אשרי קדושתיה בגווייהו, ועל דא אינון
עזי נפש. ובגין כך הוא וכלבא ייכלון
כחדא.

כד איתער, קם וקריב לגבי פתורא,
מאיך רישוי ולא אמר מידי. חמינא
ואסתכלנא בעיניו, דחייכן. אמר לי, ודאי
מאורחוי דמך (דף עד ע"ב) אתרחקת,
דהוה תקין פתורא עד דלא ייתי אדם,
ועד דלא יפקוד ליה, ויבדוק ליה. אי
תוסיף למהך באורחא דא, לא יתקיימון
לך בנים. מיד אהדר ואמר, ייחון לך,
ויתקיימון לך.

אמינא ליה אמאי אהדרת מלה
ואתנחמת. אמר לי, אסור ליה
לבר נש למיליט גרמיה וכל שכן אחרא,

אֶפְלוּ עַל תְּנַאי מִתְקִימָת. אִמְרַתִּי: כֵּן הוּא
וְדַאי, שְׁכַתּוֹב (בראשית לא) עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא
אֶת אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחְיֶה, וְהַתְקִימָם. וְאַנִּי
בְּדַקְתִּי בְךָ, וְקַלְלוֹתֶיךָ אֵינֶן כְּלוּם.

פְּתַח וְאָמַר, (שמות לב) וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא
חַטָּאתֶם וְאִם אֵין מִחְנִי נָא מִסְפָּרְךָ
אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ. קַלְלָהּ זֹו עַל תְּנַאי, וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְחַל לַחַטָּאֵיהֶם בְּשִׁבִיל מוֹשֶׁה,
וְאִף עַל פִּי כֵן נִמְחָה מִפְּרִשְׁתָּה מְעַלָּה
בַּתּוֹרָה, בַּמִּצְוָה שֶׁל מַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן, וְהִיא
פְּרִשְׁתָּה וְאַתָּה תִּצְוֶה. שְׁהִיָּה לוֹ לְכַתֵּב שְׁמוֹ
שֶׁל מוֹשֶׁה בְּכָל דָּבָר וְדָבָר, וּבְכָל מִצְוָה
וּמִצְוָה שֶׁשָּׂם, וְנִמְחָה מִכָּל הַפְּרִשָּׁה הַהִיא,
שֶׁלֹּא נִזְכַּר שָׁם. הִוּוּ אֹמְרֵי, קַלְלַת חֲכָם
אֶפְלוּ עַל תְּנַאי מִתְקִימָת.

כִּיּוֹן שֶׁהֲרַגְשִׁתִּי בּוֹ, קָמַתִּי וְהוֹשַׁבְתִּיהוּ
בְּרֵאשׁ הַשְּׁלֶחָן. אִמְרַתִּי: וְהָרִי לְאַחַר
וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶמְרֵי מוֹשֶׁה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה.
אָמַר לִי: אֵין מוֹקֵדִים וּמְאוּחָר בַּתּוֹרָה.

שְׂאֵלְתִי אוֹתוֹ בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנֵה
וּבַתּוֹסֶפֶתָּא וּבַהֲגָדָה, וְהִיָּה
בְּקִי בְּכָל. אִמְרַתִּי: לָמָּה בְּרֵאשׁוֹנָה לֹא
הַשְׁבַּתְתָּ לִּי, כְּשֶׁבְּדַקְתִּי אוֹתְךָ? אָמַר: הַשְׁנָה
אֲנִסָּה אוֹתִי. הִיוּ יוֹמִים שֶׁלֹּא יִשְׁנַתִּי. וְכַעַתָּה
שֶׁהַשְׁנָה בָּאָה לְעֵינִי, לֹא הַשְׁבַּתִּי לָךְ.

אַחַר שֶׁאֶכֶל וְשִׁתָּה, פְּתַח וְאָמַר וְכוּ'. בָּא
רַבִּי עֲזַרְיָה וְרַבִּי מְרוֹנוֹס, וְנִשְׁקוּהוּ
בְּרֵאשׁוֹ. קָרָא עֲלָיו, (משלי יח) לֵב נְבוֹן יִקְנֶה

בְּגִין דְּקַלְלַת חֲכָם אֶפְלוּ עַל תְּנַאי
יִתְקִימָם. אִמְיָנָא, הֲכִי הוּא וְדַאי, דְּכַתִּיב
(בראשית לא לב) עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת אֱלֹהֶיךָ
לֹא יִחְיֶה, וְאַתָּה בְּדִיקָנָא בְךָ,
וּלְוֹטְרָךְ לֹא כְלוּם.

פְּתַח וְאָמַר, (שמות לב לב) וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא
חַטָּאתֶם וְאִם אֵין מִחְנִי נָא מִסְפָּרְךָ
אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ. קַלְלָהּ דָּא עַל תְּנַאי,
וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְחַל לַחֻבִּיהוֹן בְּגִינְיָה
דְּמוֹשֶׁה, וְאִף עַל פִּי כֵן אִתְּמַחִי מִפְּרִשְׁתָּא
מַעֲלִייתָא בְּאוּרִייתָא, בְּפִיקוּדָא דְעוּבָדָא
דְּמוֹשְׁכָנָא, וְאִיְהִי פְּרִשְׁתָּה וְאַתָּה תִּצְוֶה.
דְּהוּהִי לִיָּה לְמִיכְתַּב שְׁמִיָּה דְּמוֹשֶׁה בְּכָל
מִלָּה וּמְלָה, וּבְכָל פִּיקוּדָא וּפִיקוּדָא דְתַמּוֹן,
וְאַתְּמַחִי מִכָּל הַהִיא פְּרִשְׁתָּא, דְּלֹא אֲדַכַּר
תַּמּוֹן. הִוּוּ קַלְלַת חֲכָם אֶפְלוּ עַל תְּנַאי,
אַתְקִימָם.

כִּיּוֹן דְּאַרְגִּישְׁנָא בִּיָּה, קָמַנָּא וְאוֹתִיבְנָא
לִיָּה בְּרִישָׁא דְפַתּוּרָא. אִמְיָנָא, וְהִיא
לְבַתֵּר וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶמְרֵי מוֹשֶׁה הָאִי מוֹלָה.
אָמַר לִי, אֵין מוֹקֵדִים וּמְאוּחָר בַּתּוֹרָה.

שְׂאֵלְנָא לִיָּה בְּמִקְרָא בְּמִשְׁנֵה
וּבַתּוֹסֶפֶתָּא וּבַהֲגָדָה, וְהוּהוּ
בְּקִי בְּכוּלָּא. אִמְיָנָא אִמְיָנָא בְּקַדְמִיתָא לֹא
אַתִּיבַת לִי, כַּד בְּדִיקָנָא בְךָ. אָמַר, שִׁינְתָּא
אֲנִיס לִי. תְּרִין יוֹמִין הוּוּ דְלֹא דְמִיכְנָא.
וְהַשְׁתָּא דְשִׁינְתָּא אִתָּא לְעֵינִי, לֹא אִתִּיבְנָא
לָךְ.

לְבַתֵּר דְּאֶכֶל וְשִׁתָּה, פְּתַח וְאָמַר וְכוּ'.
אַתָּא ר' עֲזַרְיָה וְרַבִּי מְרוֹנוֹס,
וְנִשְׁקוּהוּ בְּרִישִׁיָּה. קָרָא עֲלָיָה, (משלי יח טו)

לב נבון יקנה דעת ואזן חכמים תבקש דעת.

דעת ואזן חכמים תבקש דעת.

כוכבי בקר המרתתים מיראת אדונם

(זוהר חדש ב רות כח, א)

רבי נהוראי ורבי יצחק קמו בנהורא, בד נהר יממא, למיהו באורחא. עד לא נפקי, זקי עיניהו רבי נהוראי, חמא בכוכבי בקר דקא מרתתני. אמר ליה ר' יצחק, חזי אינון כוכביא דקא מרתתני בדחילא דמריהון, השתא מטי זמנייהו לזמרא.

כוכבי בקר המרתתים מיראת אדונם

(זוהר חדש ב רות כח, א)

רבי נהוראי ורבי יצחק קמו באור, כשהאיר היום, ללכת בדרך. בטרום שיצאו, הרים עיניו רבי נהוראי, ראה שכוכבי הבקר מרתתים. אמר לו רבי יצחק: תראה אותם הכוכבים שמרתתים ביראת אדונם, כעת מגיע זמנם לזמור.

בגין, דאינון בני אלהים, קיימו עליהו. וכד מסיימו שאר חיילין דקא משבחין בליליא, אינון בני אלהים תוקעין תרועה, ומתכנסין כל משריין דשלטין בליליא לאתרייהו.

משום שאותם בני אלהים עומדים עליהם. וכשסיימו שאר הצבאות שמשבחים בלילה, אותם בני אלהים תוקעים תרועה, ומתכנסים כל המחנות ששולטים בלילה למקומם.

כדין אינון כוכביא דשלטין ביממא, בצפרא, מרתתין ודחלי וסלקי שירתא. והשתא מטא זמנייהו, לשבחה למרייהו, בזמנא דא דשמעין הוה תרועה. דכתיב, (איוב לח ז) ברו יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים.

ואז אותם הכוכבים ששולטים ביום, בבקר, מרתתים ויראים ומעלים שירה. וכעת מגיע זמנם לשבח את רבונם, בזמן הזה ששומעים אותה התרועה, שכתוב (איוב לח) ברו יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים.

אקדימו ואזלו, והנה נהיר יממא. בד נפק שמושא ואתגלי לעלמא, אמר ליה רבי יצחק לרבי נהוראי, תוהנא בד אסתכלנא בשמושא, דכי נפק, נפיק סומקא, ולבתר הכי אתהדר חוורא. אמאי.

הקדימו והלכו, והיה מאיר היום. כשיצא השמש והתגלה לעולם, אמר לו רבי יצחק לרבי נהוראי: תמהני כשהסתכלתי בשמש. כשישצא, יצא אדם, ואחר כך חזר ללבן. למה?

ודאי אדפנא מלה, דאמר רבי יוסי בן שלום, אמר רבי יצחק בן יהודא,

ודאי נזפרתי בדבר שאמר רבי יוסי בן שלום אמר רבי יצחק בן יהודא:

כְּשִׁיּוּצָא הַשְּׁמַשׁ, יוֹצֵא בְּתַקְרָה, כְּגִבּוֹר תַּקְרִי, וּבִקְעָה שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה מִשְׁקוּפִים שֶׁל חֲלוּנֵי רְקִיעַ.

שְׁמִישָׁא כַּד נְפִיק, נְפִיק בְּתוֹקְפָא, כְּגִבּוֹר תַּקְרִי. וּבִקְעָה תְּלִיסַר מִשְׁקוּפֵי חֲלוּנֵי דְרְקִיעָא.

וְאֵין בְּכָל אוֹתָם כּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְהַמַּזְלוֹת שֶׁנִּקְרָא גִבּוֹר, פְּרִט לְשִׁמְשׁ. אִיזוּ גִבּוֹרָה עוֹשֶׂה? אֵלֶּא כְּשִׁמְסֻתִּים הַיּוֹם וְנִכְנַס הַלַּיְלָה, מְסַתְּמִים כָּל אוֹתָם הַחֲלוּנוֹת וְהַמִּשְׁקוּפִים שֶׁל הָרְקִיעַ. בְּשַׁעֲה שְׁבָא הַיּוֹם וְהַשְּׁמַשׁ יוֹצֵא, מִתְעַטֵּר וְנִחְקַק בְּאוֹתֵיּוֹת שֶׁל סוּד הַשָּׁם הַקָּדוֹשׁ, וּבְתַקְרָה וּבִכְחָ שְׁלוֹ הוּא פּוֹנֵס אֶת כָּל אוֹתָם הָרְקִיעִים, וּבִקְעָה אֶת כָּל אוֹתָם הַחֲלוּנוֹת, וְנִשְׂרָפִים בְּשִׁלְהוּבֹתָיו, וּפּוֹתַח אוֹתָם וְיוֹצֵא הַחוּצָה.

וְלִית בְּכָל אֵינוֹן כּוֹכְבֵי שְׁמַיָּא וּמְזָלֵי דְאִיקְרֵי גִבּוֹר, כַּד מִשְׁמַשָּׁא. מַה גִּבּוֹרָה עֵבִיד. אֵלֶּא כַּד אִסְתִּים יְמָמָא וְעָאל לַיְלָא, אִסְתְּמִן כָּל אֵינוֹן בּוּיָן וּמִשְׁקוּפִין דְרְקִיעָא. בְּשַׁעֲתָא דְאֵתֵי יְמָמָא וְשִׁמְשָׁא נְפִק, אִתְעַטֵּר וְאִתְגְּלִיף בְּאִתְוֹן דְרָזָא דְשְׁמַא קְדִישָׁא, וּבְתוֹקְפָא וּבְחִילָא דִּילֵיהּ, כְּנִיס בְּכָל אֵינוֹן רְקִיעִין, וּבִקְעָה בְּכָל אֵינוֹן חֲלוּנֵין, וְאִתְקוּדוֹן בְּשִׁלְהוּבּוּי, וּפְתַח לוֹן וְנִפְסַ לְבַר.

וּמִנָּא לָן דְאִתְקִרֵי גִבּוֹר. דְכֵתִיב, (תהלים יט) יְשִׁישׁ כְּגִבּוֹר לְרוּץ אֹרַח. וּכְתוּב (שופטים ה) כְּצֵאת הַשְּׁמַשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ. כְּגִבּוֹר שֶׁנִּכְנַס לְמַלְחָמָה וְנוֹצַח, הוּא אָדָם. כְּשֶׁנִּצַּח, חוֹזֵר לְגוֹנוֹ הָרֵאשׁוֹן. כִּף הַשְּׁמַשׁ, כְּשִׁיּוּצָא, נִדְלָקִים בּוֹ שִׁלְהוּבֹתָיו, וְהוּא אָדָם מְרֹב גִּבּוֹרָתוֹ, וְאַחַר כִּף חוֹזֵר לְגוֹן הָרֵאשׁוֹן.

וּמִנָּא לָן דְאִתְקִרֵי גִבּוֹר. דְכֵתִיב, (תהלים יט) יְשִׁישׁ כְּגִבּוֹר לְרוּץ אֹרַח. וּכְתִיב, (שופטים ה לא) כְּצֵאת הַשְּׁמַשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ. כְּגִבּוֹר שֶׁנִּכְנַס לְמַלְחָמָה וְנוֹצַח, הוּא אָדָם. כְּשֶׁנִּצַּח חוֹזֵר לְגוֹנוֹ הָרֵאשׁוֹן. כִּף הַשְּׁמַשׁ, כְּשִׁיּוּצָא, נִדְלָקִים בּוֹ שִׁלְהוּבֹתָיו, וְהוּא אָדָם מְרֹב גִּבּוֹרָתוֹ, וְאַחַר כִּף חוֹזֵר לְגוֹן הָרֵאשׁוֹן.

הַלְכוּ. כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְשֶׁדָה אֶחָד, אָמַר רַבִּי יְצַחְקָה, יֵאמֹר מַר מְאוֹתָם הַדְּבָרִים הַמְעַלִּים שֶׁבְּקִרְיַת שְׁמַע. פֶּתַח וְאָמַר, (דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. הַפְּסוּק הַזֶּה נּוֹחַ בְּשַׁעֲה שְׁאָמְרוּ בְּנֵי יַעֲקֹב לְאַבְרָהָם, אוֹ מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל, אֲבָל עֲכָשׁוּ, כָּל הַעוֹלָם אוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. לְאִיזָה יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים?

אֲזָלוּ, כַּד מָטוּ בֵי חֻקַּל, אָמַר רַבִּי יְצַחְקָה, לִימָא מַר מְאִינוֹן מִלִּין דְּמַעֲלִיתָא דְבְּקִרְיַת שְׁמַע. פֶּתַח וְאָמַר, (דברים ו ד) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. הַאי קָרָא, תִּינַח בְּשַׁעֲתָא דְאָמְרוּ בְּנֵין דְיַעֲקֹב לְאַבְרָהָם, אוֹ מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל, אֲבָל הַשְּׁתָא, כְּלָא עֲלָמָא אָמְרֵי שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, לְמָאן יִשְׂרָאֵל אָמְרִין.

אֵלָא, הֵנָּה שְׁנִינוּ, יַעֲקֹב אָבִינוּ לֹא מֵת,
וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲתָם אוֹתוֹ
בַּתּוֹךְ כִּסָּא כְבוֹדוֹ לְהִיּוֹת תְּמִיד עַד עַל
בְּנָיו, שְׁמִיחִים שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא כְּרָאוּי בְּכָל יוֹם פְּעֻמִּים. וְכִשְׁהֵם
מִיחֲדִים אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
אוֹמְרִים שְׁמֵעַ יִשְׂרָאֵל, תִּהְיֶה מַעִיד עֲלֵינוּ,
שְׁאֲנֵנו מִיחֲדִים אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא כְּרָאוּי.

בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה נוֹטְלִים אֶת יַעֲקֹב
בְּאַרְבַּעַה כְּנַפִּים, פְּרוּשִׁים
לְאַרְבַּעַת צַדֵּי הָעוֹלָם, וּמַעֲלִים אוֹתוֹ
לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ הַעֲלִיּוֹן, וּמְבַרְךְ אוֹתוֹ בְּשֶׁבַע
בְּרֻכּוֹת. פּוֹתַח הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאוֹמֵר:
אֲשֶׁרִי הָאֵב שְׁהוֹלִיד אֶת הַזָּרַע הַזֶּה בְּאַרְצֵךְ!
אֲשֶׁרִי הַבְּנִים שְׁמַעְטְרִים אֶת אֲבֵיהֶם כָּךְ!
בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה כָּל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם
פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וַיַּעֲקֹב מִתְעַטֵּר בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר נְהוֹת
אַפְרָסְמוֹן זָךְ, וְעוֹמֵד תְּמִיד
כְּקַרְיָה מְקַפֶּת חוֹמָה עַל בְּנָיו לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא נוֹתֵן לְדִין הַקְּשָׁה לְשִׁלֹּט
עֲלֵיהֶם, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם אֵין יְכוֹלִים
לְהַשְׁמִידֵם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה מד) אֵל
תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָאי וְאוֹמֵר, בְּדוּגְמָא שְׁיִישׁ
שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים לְמִטָּה, שְׁהֵם
בְּנֵי יַעֲקֹב, כֹּךְ יֵשׁ יַעֲקֹב הַעֲלִיּוֹן בְּשָׁמַיִם,
וּשְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים עֲלִיוֹנִים. וּבְדוּגְמָא
שְׁמִיחִים שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

אֵלָא הָא תְּנִינָא, יַעֲקֹב אָבִינוּ לֹא מֵת,
וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲתָמִים לִיה גּוֹ
כּוּרְסָא יְקָרִיָּה, לְמַהְוֵי תְּדִיר סַהְדָּא עַל
בְּנָיו, דְּקָא מִיחֲדֵי שְׁמִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּדַחְזִי, בְּכָל יוֹמָא תְּרִין זְמוּנֵי, וְכַד
אֵינָנו מִיחֲדִין שְׁמִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
אֲמַרֵי שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, הוּי סַהִיד עָלוּן, דְּאֲנֵנו
מִיחֲדֵי שְׁמִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדָקָא
חַזִּי.

בְּהוּא שְׁעָתָא, נְטְלֵי לִיה לְיַעֲקֹב בְּאַרְבַּע
גְּדַפִּין, פְּרִישָׁן לְאַרְבַּע סִיטְרֵי
עֲלִמָּא, וְסַלְקֵי לִיה לְקַמֵּי קַדִּישָׁא עִילָאָה,
וּמְבַרְךְ לִיה בְּשֶׁבַע בְּרַכָּאן. פְּתַח הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְאוֹמֵר, זְכָאָה אִיהוּ אַבָּא, דְּזָרְעָא
דָּא אוֹלִיד בְּאַרְעָא. זְכָאִין אֵינָנו בְּנִין, דְּקָא
מַעְטְרִין לְאַבוּהוֹן הָכִי. בְּהֵיא שְׁעָתָא, כָּל
אֵינָנו חִילֵי דְשִׁמְיָא, פְּתַחֵי וְאוֹמְרֵי בְּרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וַיַּעֲקֹב מִתְעַטֵּר בְּתַלְסִר נְהַרֵי אַפְרָסְמוֹנָא
דְּכִנָּא, וְקָאִים תְּדִיר כְּקוּרְתָּא
מְקַפָּא שׁוּר עַל בְּנָיו קַמֵּיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, וְלֹא שְׁבַק דִּינָא תְּקִיפָא לְשִׁלְטָא
עֲלֵיהוּ, וְכָל בְּנֵי עֲלִמָּא לֹא יְכַלִּין לְשַׁצָּאָה
לְהוֹן. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה מד ב) אֵל
תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָאי וְאוֹמֵר, בְּדוּגְמָא דְאִית
תְּרִיסַר שְׁבָטִים לְתַתָּא, דְּאֵינָנו בְּנֵי
יַעֲקֹב, כֹּךְ אִית יַעֲקֹב עִילָאָה בְּשָׁמַיָּא,
וּתְרִין עָשָׂר שְׁבָטִין עִילָאִין. וּבְדוּגְמָא
דְּמִיחֲדֵי שְׁמִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא

ישראל למטה, כך מיחדים הפולאכים הקדושים למעלה, והכל כמו שלמעלה.

ישראל לתתא, כך מיחדים מלאכי קדישין לעילא. וכולא בגוונא דלעילא.

פתח רבי נהוראי ואמר, (שם כט) לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. וכי יעקב פדה את אברהם? ויעקב טרם נברא בעולם!

פתח רבי נהוראי ואמר, (שם כט כב) לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. וכי יעקב פדה את אברהם, ויעקב לא אברי בעלמא.

אלא תא חזי, בשעתא דהווי מפלי לאברהם באור פשדים, קודשא בריך הוא אכניש לפמוליא דיליה, ואמר שזיבו לאברהם מגו יקידא דיליה, דאיהו רחמיאי.

אמר רבי נהוראי ואמר, (שם כט) לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. וכי יעקב פדה את אברהם? ויעקב טרם נברא בעולם!

אמר רבי נהוראי ואמר, (שם כט) לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. וכי יעקב פדה את אברהם? ויעקב טרם נברא בעולם!

אמר רבי נהוראי ואמר, (שם כט) לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. וכי יעקב פדה את אברהם? ויעקב טרם נברא בעולם!

אמר רבי נהוראי ואמר, (שם כט) לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. וכי יעקב פדה את אברהם? ויעקב טרם נברא בעולם!

אמר רבי נהוראי ואמר, (שם כט) לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. וכי יעקב פדה את אברהם? ויעקב טרם נברא בעולם!

אמר רבי נהוראי ואמר, (שם כט) לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. וכי יעקב פדה את אברהם? ויעקב טרם נברא בעולם!

אמר רבי נהוראי ואמר, (שם כט) לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. וכי יעקב פדה את אברהם? ויעקב טרם נברא בעולם!

ה' לי לא אירא. וזה יקרא בשם יעקב - זה מישאל, שאמר ואתה אל תירא עבדי יעקב. ובשם ישראל יכנה, זה עזריה, שאמר שמע ישראל וכו'. לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו.

ולמה לא היה דניאל עמהם? אלא דניאל אמר, אני נקרא בלטישצר, כשם האליל שלו, שנקמר (דניאל ד) בלטישצר כשם אלהי כו', וכתוב (שם ב) אז המלך נבוכדנצר נפל על פניו והשתחוה לדניאל. והקדוש ברוך הוא אמר, פסילי אלהיהם תשרפון באש. הלך ולא היה עמהם.

מה ראו חנניה מישאל ועזריה שנקלו בנורא. אלא אמרו, צפרדעים אפילו גופהון בנורא, בשביל לאבאיש למצראי, במאמר דהקדוש ברוך הוא. אנחנו על אחת כמה וכמה בשביל כבוד רבוננו.

הלכו והתעסקו בתורה. בינתיים ירד השמש. אמר רבי נהוראי, נעבר מהדרך ונעלה להר, ונתעסק בתורה, ולא נישן.

בעודם יושבים ומתעסקים בתורה זה עם זה, שמעו קול אחד שהיה אומר: קומו עלינו. התחוננים הישנים, ששנה בנחיריהם, התעוררו! הנה הקדוש ברוך הוא רוצה להרגיז את העולם, ואותם העמודים הקימים, שהעולם סמוך עליהם, מרתתים. קול בכיה של עפר אילים, שבוכה על אריה אחד, שרשום תמיד בכסא הקדוש.

לי לא אירא. וזה יקרא בשם יעקב, זה מישאל, שאמר ואתה אל תירא עבדי יעקב. ובשם ישראל יכנה, זה עזריה, שאמר שמע ישראל וכו'. לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו.

ולמה לא היה דניאל עמהם. אלא דניאל אמר, אני נקרא בלטישצר, כשם אליל שלו. שנקמר, (דניאל ד ה) בלטישצר כשם אלהי וכו', וכתוב, (שם ב מו) באדון מלכא נבוכדנצר (דף צד ע"א) נפל על אנפיהו ולדניאל סגד. והקדוש ברוך הוא אמר, (דברים ז כה) פסילי אלהיהם תשרפון באש, אזל ולא היה עמהם.

מה ראו חנניה מישאל ועזריה דנקלו בנורא. אלא אמרו, צפרדעים אפילו גופהון בנורא, בשביל לאבאיש למצראי, במאמר דהקדוש ברוך הוא. אנחנו על אחת כמה וכמה בשביל יקרא דמארנא.

אזלו ואתעסקו באורייתא, אדהכי רמש שמשא. אמר רבי נהוראי, נעבר מארחא, ונסלק לטורא, ונשתדל באורייתא, ולא נדמוף.

עד דהוו יתבי ומשתדלי באורייתא דא עם דא, שמעו חד קלא דהוה אמר, עילאין קומו. תתאין דמיכין, דשנתא בחוריהון, איתערו. הא קודשא בריך הוא בעי למרגז עלמא, ואינון סמכין קיימין, דעלמא סמיך עליהון, מרתתני. קל בכינא, דחד אוזילא דאילתא, דקא בכינא על חד ארינא, דאיתרשים תדירא בכורסינא קדישא.

אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי לְרַבִּי יִצְחָק, שְׁמַעְתָּ דְּבַר? אָמַר לוֹ, שְׁמַעְתִּי, וְעַל זֶה אָמַרְתִּי, שְׁמַעְתִּי וְתַרְגְּזוּ בְּטַנִּי. אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי, וְדַאי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּצָה לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם שְׁלוֹ, וְטָרַם שְׁיַעֲשֶׂה הַדִּין, הִנֵּה קוֹל מִתְעוֹרֵר, וּמַכְרִיז תְּמִיד בְּעוֹלָם. וְדַאי הַרְמִים שֶׁל הַרְמִים עֲכָשׁוּ יִסְתַּלְקוּ בְּעוֹלָם. וְהַכֵּל בְּרוּר לָנוּ, פֶּרֶט לְזֶה שְׁאָמַר קוֹל בְּכִיָּה שֶׁל עֵפֶר אֲגִלִּים שְׂבוּכָה עַל אֶרֶץ אַחַד, לֹא יִדְעֵתִי מָה הוּא.

אָמַר רַבִּי נְחֻמְיָה, לֹא יָדְעוּ בְּזָה לְפִי שְׁעָה. לִימִים מוֹעֲטִים הִתְגַּלְּהָ בְּעוֹלָם. וּמָהֵי הַבְּכִיָּה? זֶה הַבְּכִיָּה שֶׁל רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בֶּן אֱלִישֶׁע כַּהֵן גָּדוֹל, שְׂבֻכָה עַל רֵאשׁוֹ שֶׁל רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. שְׂאוּתָהּ הַבְּכִיָּה לֹא עֲבָרָה מִכֶּסֶּא שֶׁל הַמְּלָךְ, עַד שְׁיַעֲשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נְקֻמוֹת בְּשָׂרָה הַעֲמִים.

אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי לְרַבִּי יִצְחָק, שְׁמַעְתָּ מִיָּדִי. אָמַר לֵיהּ, שְׁמַעְנָא, וְעַל דָּא אָמִינָא, (חֲבִקוּק ג' טו) שְׁמַעְתִּי וְתַרְגְּזוּ בְּטַנִּי. אָמַר ר' נְהוֹרָאִי, וְדַאי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעִי לְמִידָן עַלְמָא דִּילֵיהּ, וְעַד לֹא יִתְעַבַּד דִּינָא, הָא קָלָא אִיתְעַר, וְאַכְרִיז תְּדִיר בְּעַלְמָא. וְדַאי רַמִּי דְרַמִּין יִסְתַּלְקוֹן הַשְּׂתָא בְּעַלְמָא. וּכְלָא בְּרִיר לוֹ, בַּר הָאִי דְאָמַר, קַל בְּכִיָּא דְחַד אוּזִילָא דְאִילְתָּא, דְקָא בְּכִי עַל חַד אַרְיָא, לֹא יִדְעֵנָא מָאִי אִיהוּ.

אָמַר רַבִּי נְחֻמְיָה, לֹא יָדְעוּ בְּהָאִי לְפּוּם שְׁעָתָא, לִיּוֹמִין זְעִירִין אִיתְגַּלִּי בְּעַלְמָא, וּמָאִי אִיהוּ בְּכִיָּא. דָּא בְּכִיָּא דְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בֶּן אֱלִישֶׁע כַּהֵן גָּדוֹל, דְּבָכָה עַל רִישֵׁיהּ דְרַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. דְּהָיָא בְּכִיָּא לֹא אִתְעַבַּר מִכּוּרְסָא דְמִלְכָּא, עַד דְּיַעֲבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נוֹקְמִין בְּשָׂרָה עַמִּין.

פּרָק כ"ב

פּרָשִׁיּוֹת

וַיְקַהֵל - פְּקוּדֵי,

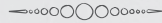
נְצַבִּים - וַיִּלָּךְ

ספּוּרֵי הַזּוֹהַר

תַּכָּן עֵינַיִם

מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי בּוֹן רִלָז

מעשה ברבי בון

(זוהר חדש ב רות כט, א)

רבי בון, כל יומיו הוה בקסרין, יומא חד
 חמא עמא דסרחי, דהוו מסכני
 אזלי, ולא משגיחין עלייהו. אמר, ודאי
 דינא אתחזי הכא, קם ואזיל ליה.

יומא חד חליש דעתיה, פגע בכפר
 סיכני ברמון, ואדמוף. שמע חד
 קלא, לחד תנא דלעי ברנא דאורייתא
 דאמר, (דברים כב ו) כי יקרא קו צפור לפניך
 וכו'. קו, זה תשובה. בדרך, זה רחל.
 שנאמר, (משלי ד יח) וארח צדיקים כאור
 נגה הולך ואור עד נכון היום. וצדיקים,
 תרין בניו, יוסף ובנימין. והיא נקראת
 לבנה, הולכת כל הלילה, ומאיר להם, עד
 נכון היום, שהוא יעקב.

בכל עין, כל, דא צדיק חי העולמים. עין,
 דא שכניה. שנאמר, (שם ג יח) עין
 חיים היא למחזיקים בה. על הארץ, דא
 ארץ התחתונה. אפרוחים, דא שנים עשר
 שבטים דלעילא. או בצים, דא ישראל
 דלתתא, דאינון כמלבושא דגופא. והאם
 רובצת על האפרוחים וכו', שלח תשלח
 (דף צד ע"ב) את האם, שנאמר, (ישעיה נ א)
 ובפשעיהם שלחה אמכם.

ואת הבנים תקח לך. ארכין רבי בון
 אודנוי, ושמע ההוא קלא דאמר,
 חס על דא, לא אמר ולא כלום. מאן
 דחס, שבק אימא ובנהא ואזיל ליה. ומה
 דאימא מתרכא מן הקון, מה היא אומרת.
 או שהחברתי את ביתי, ושרפתי את

מעשה ברבי בון

(זוהר חדש ב רות כט, א)

רבי בון כל ימיו היה בקיסרין. יום אחד
 ראה את העם שסורחים, שהיו
 העניים הולכים, ואין משגיחים עליהם.
 אמר, ודאי הדין ראוי לכאן. קם והלך לו.

יום אחד חלשה דעתו. פגע בכפר סיכני
 ברמון, ונרדם. שמע קול אחד של
 תנא אחד שעוסק ברנת התורה שאומר,
 (דברים כב) כי יקרא קו צפור לפניך וכו'. קו
 - זו תשובה. בדרך - זו רחל, שנאמר
 (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה הולך
 ואור עד נכון היום. וצדיקים, שני בנים,
 יוסף ובנימין. והיא נקראת לבנה, הולכת
 כל הלילה, ומאיר להם עד נכון היום,
 שהוא יעקב.

בכל עין - כל זה צדיק חי העולמים. עין
 זו שכניה, שנאמר עין חיים היא
 למחזיקים בה. על הארץ - זו ארץ
 התחתונה. אפרוחים - זה שנים עשר
 שבטים שלמעלה. או ביצים - זה ישראל
 שלמטה, שהם כמלבוש שלגוף. והאם
 רובצת על האפרוחים וכו', שלח תשלח
 את האם, שנאמר (ישעיה נ) ובפשעיהם
 שלחה אמכם.

ואת הבנים תקח לך. הרפין רבי בון
 אָזְנוי, ושמע את הקול שאומר:
 חבל על זה, לא אמר ולא כלום. מי שחס,
 משאיר האם ובניה והולך לו. ומה שהאם
 מגרשת מן הקון, מה היא אומרת? או
 שהחברתי את ביתי ושרפתי את היכלי

והגליתי בני לבין האמות. ועל זה ירחם
והקדוש ברוך הוא, שהרי הרחמן אין
נמצא אלא כאן.

היכלי, והגליתי את בני לבין האמות.
ועל דא ירחם קודשא בריך הוא, דהא
רחמנא לא אשתבח אלא הכא.

ועל זה שכינה צועקת על בניה. הנה
כתוב שלח תשלח, שני שלוחים,
שהם בית ראשון ובית שני. שלח תשלח
- אפלו ק' פעמים, שאם חוזרת על
גזליה תוך אהבת בניה, שלח אפלו כמה
פעמים, עד שהולך לו וסותר את הקן
שלה, ויטל הבנים הנסתרים בקן,
להטילם לגג, הרי הרחמן אין נמצא אלא
כך. והארכת ימים - שיאריך רגז מן
ששת ימים, שנקראו בנים. ה' ה' אל
רחום וחנון ארך אפים וגו'.

ועל דא שכינה צועקת על בניה. הא
כתוב, שלח תשלח, תרין שלוחין,
דאינון בית ראשון ובית שני. שלח
תשלח אפילו כמה זימנין דאי אהדר על
גזליה גז רחימו דבנהא, שלח אפילו כמה
זמנין, עד דאזל ליה וסתר קן שלה, ויטול
בנין טמירין דקונטרסא, למיטל אגרא, הא
רחמנא לא אשתבח אלא הכי. והארכת
ימים, שיאריך רוגז מן ששת ימים,
שנקראו בנים. (שמות לד ו) ה' ה' אל רחום
וחנון ארך אפים וגו'.

אמר רבי חזקיה אמר רבי יוסי בן
קיסמא אמר רבי שמואל, כשבא
הקדוש ברוך הוא את העולם, בא איתו
בשלישה קשרים, והם חכמה ותבונה
ודעת, שכתוב (משלי ג) ה' בחכמה יסד
ארץ כונן שמים בתבונה בדעתו תהומות
נבקעו.

אמר רבי חזקיה אמר רבי יוסי בן
קיסמא אמר רבי שמואל, בד
בא קודשא בריך הוא עלמא, בא ליה
בתלת קיטרין, ואינון חכמה ותבונה
ודעת. דכתיב, (משלי ג ט) ה' בחכמה יסד
ארץ כונן שמים בתבונה בדעתו תהומות
נבקעו.

וכל הקשרים באדם. וקשר התבונה
שפקע מהם, התפשט בשאר
הבריות, ובכלם יש השכל לפי דרכו.

וכלהו קיטרין בבר נש. וקיטרא דתבונה
דפקע מינייהו, אתפשט בשאר
בריין ובכולהו אית סוכלתנו לפום
אורחיה.

העוף הזה, כשפורח מגזליו ונשלח מעל
בניו, מצפצף והולך, ולא יודע
לאיזה מקום הולך, נודד לאבד את עצמו.
והקדוש ברוך הוא שכתוב בו (תהלים קמה)
ורחמיו על כל מעשיו, אפלו על יתוש
קטן בעולם, רחמיו על הכל. אותו

האי עופא בד פרח מגזליה, ואשתלח
מעל בנהא, מצפצפא ואזלא, ולא
ידעה לאן אתר אזלא, מנדדא למיבד
גרמה. קודשא בריך הוא דכתיב ביה
(תהלים קמה ט) ורחמיו על כל מעשיו, אפילו
על יתושא זעירא בעלמא, רחמין דיליה

המקנה על העוף מתעורר אל הקדוש
ברוך הוא.

על בלא. ההוא דמזמנא על עופא, איתער
לגבי קודשא בריך הוא.

והקדוש ברוך הוא מתעורר על בניו. אז
קול יוצא לפניו ואומר: כצפור
נודדת מן קנה בן איש נודד ממקומו. אז
הוא מעורר רחמים על כל אותם
ההולכים ונודדים ממקום למקום, ומאתר
לאתר אחר. שבורי לב, שבורי כח.
ומעורר רחמים על כל העולמות וחס
עליהם, ועוזב את חטאי הנודדים
ממקומם, וחס עליהם ועל כל העולם.

וקודשא בריך הוא אתער על בניו, כדין
קלא נפקא קמיה, ואמרה,
(משלי כו ח) כצפור נודדת מן קנה בן איש
נודד ממקומו. כדין איהו אתער רחמי,
על כל אינון דאזלי מנדדי מאתר לאתר,
ומדוך לדוך אחרא. תבירי לבא, תבירי
חילא. ואיתער רחמי על כל עלמין, וחס
עליהו, ושביק חובי דמנדדן מאתריהו,
וחס עליהו ועל כל עלמא.

ועל כן אמר הקדוש ברוך הוא, אשרי
הצפור בחוץ. והיא מעוררת רחמים
על כל העולם. מי גרם לחוס על העולם
ולעורר עליהם רחמים? אותו האדם
ששולח אותה הצפור לצערה בשני גונים,
כך מתעורר הקדוש ברוך הוא ומתמלא
רחמים על כל אותם בעלי הצער, ועל כל
אותם שנודדים ממקומם. ומשום כך,
שכרו של האדם הזה, מה כתוב בו? (דברים
כב) למען ייטב לך והארכת ימים.

ועל דא אמר קודשא בריך הוא, אשרי
צפורא לבר, והיא איתערת רחמין
על כל עלמא, מאן גרים למיחס על
עלמא ולאיתער רחמין עליהו. ההוא בר
נש דשלח ההוא ציפור לצערה בתרין
גונין, הכי אתער קודשא בריך הוא,
ואתמלי רחמין על כל אינון מארי
דצערא, ועל כל אינון דמנדדי מדוכתיהו.
ובגין כך, אגריה דהאי בר נש, מה פתיב
ביה. למען ייטב לך והארכת ימים.

קם רבי בון על רגליו, ושמוח ואמר: ברוך
הרחמן ששמעתי את הקול הזה,
ואלמלא לא באתי לעולם אלא לשמע
את זה - די לי!

קם רבי בון על רגלוהי, וחדי, ואמר,
ברוך רחמנא דשמענא להאי קלא,
ואלמלא לא אתינא לעלמא אלא
למשמע דא, די.

חזר אותו הקול כמו מקדם, פתח ואמר,
(תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' כלם
בחכמה עשית וגו'. כל העולם לא באים
אלא בחכמה, והאדם התמלא בכל. שאר
הבריות, בצויר (בתוספת) של חכמה
שנשארה באדם.

אהדר ההוא קלא כמלקדמין, פתח
ואמר, (תהלים קד כד) מה רבו
מעשיך ה' כלם בחכמה עשית וגו'. כל
עלמא לא איתון אלא בחכמה. ובר נש
אתמלי בכלא. שאר ברין, בטופסא (נ"א
בתוספתא) דחכמתא, דאשתאר בבר נש.

ואף על גב שכל הבריות כף, לא היתה בריה קלה לרדף אחר מעשה האדם כמו העוף. אדם בונה בנגן לדירו, והעוף בונה בנגן לדירו. אדם מביא מזון לבנו, העוף מביא מזון לבניו. אדם מרפא את המחלות בעשב, והעוף מרפא את המחלות בעשב. אדם אמן ועושה אניות בים, והעוף נוטל גזליו ומתקינם על חוף הים.

אדם משבח ומרומם את המלך העליון, והעוף מצפצף ומשבח את רבונו, שהוא האלוה העליון. ומשום כך, למען ייטב לך. לא כתוב איטיב לך, אלא ייטב לך. אותו השלוח של הצפור שמשלח, שמעורר על העולם להיטיב לך.

רבי בון קם והלך אליו, ומצא שהוא רבי ינאי הזקן, מן החברים. נכנס אצלו ונשקו בראש. אמר, כמו שנחמת את לבי, כך ינחם הקדוש ברוך הוא אותך. ישבו יחד.

פתח אותו הזקן ואמר, (רות א) ויהי בימי שפט השפטים ויהי רעב בארץ. בזמן שהקדוש ברוך הוא דן את העולם, את מי הוא דן תחלה? את אותם שהם דנים את העולם. הם דנים את העולם, מי דן אותם? הקדוש ברוך הוא. מפני קלקול הדין רעב בא לעולם.

בכל זמן אינו בא, אלא בעון ראשי העם. כמו זה שאמר רבי יודאי, מה שכתוב (משלי יג) רב אכל ניר ראשים ויש נספה בלא משפט - כשיש ספוק אכל

ואף על גב דכולהו בריין הכי, לא הוה בריה קליל למירדף בתר עובדא דבר נש, כעופא. בר נש בני בניין לדיווריה, עופא בני בניין לדיווריה. בר נש אתיא מזוני לבריה, עופא אתיא מזוני לבניה. בר נש אסי למרעין בעשבא, עופא בעשבא מסי למרעין. בר נש אומנא ועביד ארבין בימא, עופא נטל גוזליה ואתקין ליה על ביה ימא.

בר נש משבח ומרומם למלכא עילאה, עופא מצפצפא ומשבחא למריה, דהוא אלהא עילאה. ובגין כך, למען ייטב לך, אטיב לך לא כתיב, אלא ייטב לך. ההוא שלוחא דציפורא דמשלח, דאתער על עלמא לאוטיב לך.

רבי בון קם ואזיל גביה, ואשבח דהוא רבי ינאי סבא, מן חברייה. עאל גבוי, ונשיק ליה ברישא. אמר, כמה דמנחמת לבאי, כך ינחם קודשא בריך הוא לך. יתיבו כחדא.

פתח ההוא סבא ואמר, ויהי בימי שפט השפטים ויהי רעב בארץ. בזמן שהקדוש ברוך הוא דן את העולם, למי הוא דן תחלה. לאותם שהם דנים את העולם, הם דנים את העולם, מי דן אותם. הקדוש ברוך הוא. מפני קלקול הדין, רעב בא לעולם.

בכל זמן אינו בא, אלא בעון ראשי העם. כי הא דאמר רבי יודאי, מאי דכתיב, (משלי יג כג) רב אכל ניר ראשים ויש נספה בלא משפט. כשיש ספוק

בעולם, ניר ראשים, הם זורעים ואוכלים
 לשבע. וכש'אין אוכל בעולם, יש נספה
 בלא משפט, יש מי שעומד בשלוח,
 ונספה מן העולם. על איזה עון? על עון
 שמקלקלים את הדין ואת המשפט
 ומעוותים אותו.

אוכל בעולם, ניר ראשים, הם זורעים
 ואוכלים לשבע. וכש'אין אוכל בעולם,
 יש נספה בלא משפט, יש מי שעומד
 בשלוח, ונספה מן העולם. על איזה עון.
 על עון שמקלקלים את הדין ואת
 המשפט, ומעוותין אותו.

ואם תאמר, אם הגדולים חוטאים בלא
 משפט, שלא עשו משפט בעולם,
 הקדוש ברוך הוא בא להרג העניים
 בשבילם? אלא, העניים הם פליו של
 הקדוש ברוך הוא, והם קרובים אליו,
 וכשהרעב בא לעולם, הם צועקים אליו,
 והקדוש ברוך הוא שומע להם, ומעין על
 העולם, ודן אותן שגרמו צער זה על
 העניים, ונספים מן העולם קודם זמנם.
 בדכתיב, (שמות כב ו) אם צעק יצעק אלי
 וגו' ושמעתי כי חנון אני. ואומר, וחרה
 אפי והרגתי אתכם בחרב וגו'.

ואי תימא, אם הגדולים חוטאים בלא
 משפט, שלא עשו משפט בעולם,
 הקדוש ברוך הוא בא להרוג העניים
 בשבילם. אלא, העניים הם פליו של
 הקדוש ברוך הוא, והם קרובים אליו,
 וכשהרעב בא לעולם, הם צועקים אליו,
 והקדוש ברוך הוא שומע להם, ומעין על
 העולם, ודן לאותן שגרמו צער זה על
 העניים, ונספים מן העולם קודם זמנם.
 בדכתיב, (שמות כב ו) אם צעק יצעק אלי
 וגו' ושמעתי כי חנון אני. ואומר, וחרה
 אפי והרגתי אתכם בחרב וגו'.

בודאי באותו זמן, יש נספה ומסתלק מן
 העולם קדם זמנו, בלא משפט -
 על שלא הוציאו המשפט לאורה, ועל
 שענתו וקלקלו המשפט. שאמר רבי יוסי,
 כל דין שאינו מחמיר את הדין, אין
 מחמירין דינו מלמעלה, ומסתלק מן
 העולם קדם זמנו. זהו שכתוב (משלי יג) יש
 נספה בלא משפט.

בודאי, באותו זמן, יש נספה ומסתלק
 מן העולם, קודם זמנו, בלא
 משפט, על שלא הוציאו המשפט לאורה,
 ועל שענתו וקלקלו המשפט. דאמר
 רבי יוסי, כל דין שאינו מחמיר את הדין,
 אין מחמירין דינו מלמעלה, ומסתלק מן
 העולם קודם זמנו. הדא הוא דכתיב, יש
 נספה בלא משפט.

יש מי שדן את הדין לאמתו, ומקבל
 שכר עליו מאת הקדוש ברוך הוא.
 ויש מי שדן דין אמת לאמתו ונתפש,
 כגון דין שמדקדק דקדוקים לזכות
 לרשע, דתנאי, בית דין מכין ועונשין

יש מי שדן את הדין לאמתו, ומקבל
 שכר עליו מאת הקדוש ברוך הוא.
 ויש מי שדן דין אמת לאמתו, ונתפש.
 כגון דין שמדקדק דקדוקים לזכות
 לרשע, דתנאי, בית דין מכין ועונשין

שלא מן התורה, כדי לעשות סייג לתורה, או מפני שהזמן גורם, והדין מסלק עצמו מן הדין ומלהענישו, ומדקדק בענין הדין למצא פתח לזכות אותו מן הדין ממש, והוא דין אמת. אפלו כן, כשהקדוש ברוך הוא דן את העולם, אותו הדין נתפס עליו, ומסתלק מן העולם קדם זמנו. ואם לא, עליו הפתוב אומר (איוב יח) לא נין לו ולא נכד בעמו. כשעצמו אינו נתפס - נתפס זרעו.

שלא מן התורה, כדי לעשות סייג לתורה. או מפני שהזמן גורם, והדין מסלק עצמו מן הדין, ומלהענישו, ומדקדק בענין הדין, למצוא פתח לזכות אותו מן הדין ממש, והוא דין אמת, אפילו הכי כשהקדוש ברוך הוא דן את העולם, אותו הדין נתפס עליו, ומסתלק מן העולם קודם זמנו. ואם לאו, עליו הפתוב אומר, (איוב יח ט) לא נין לו ולא נכד בעמו. כשעצמו אינו נתפס, נתפס זרעו.

יש מי שאינו דן את הדין לאמתו, ומקבל עליו שכר. כגון אבא, שראה אחד מחבק לאשת איש ומנשקה, הוציא אותם למלקות, והרגם. לא שהם בני הריגה, אלא לעשות סייג לתורה, שלא יאמרו, הדין הוציאם מדין תורה, שלא מחייבים הרג, אלא ועשו סייג לתורה. והדין שלא עושה סייג לתורה, אין לו סייג בעולם הזה, של נין ונכד ויהיה עצור ועזוב. ובעולם הבא מעבירים ממנו אותם מעשים טובים, שהם סייג לאדם לעולם הבא. כמו זה שאמר רבי נורי, עשו סייג לתורה כדי שתאריכו ימים בעולם הזה ובעולם הבא.

יש מי שאינו (דף צה ע"א) דן את הדין לאמתו, ומקבל עליו שכר. כגון אבא, שראה אחד מחבק לאשת איש, ומנשקה, אפיק לון לקולפין, וקטיל לון. לאו דבני הריגה נינהו, אלא לעשות סייג לתורה, דלא יאמרו, דיינא אפיק לון מדין תורה, דלא מתחייבי קטול, אלא ועשו סייג לתורה. ודיינא דלא עביד סייג לתורה, לית ליה סייג בעלמא דין, של נין ונכד ויהיה עצור ועזוב. ובעולם הבא מעבירין ממנו אותם מעשים טובים, שהם סייג לאדם לעולם הבא. כי הא דאמר רבי נורי, עשו סייג לתורה, בגין דתורכון חיים בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

וילך איש - בכל מקום שנאמר איש, צדיק גדול הוא בדורו, שיוכל לעמוד על עצמו ועל אחרים. כענין זה לגנאי - איש יודע ציד איש שדה, רשע ברשעו הורג, ומקפח בני אדם ולא פוחד.

וילך איש, בכל מקום שנאמר איש, צדיק גדול הוא בדורו, שיוכל לעמוד על עצמו, ועל אחרים. כענין זה לגנאי, (בראשית כה כז) איש יודע ציד איש שדה, רשע ברשעו קטיל, ומקפח בני נשא ולא דחיל.

אֵלֵימְלֶךְ גָּדוֹל בְּדוֹרוֹ רָאוּי לְעַמּוֹד עַל
 עֲצָמוֹ וְעַל אַחֲרָיִם. כִּי־נִן שְׂרָאָה
 הָרַעַב, מִיַּד בְּרַח. לְפִיכֶּךָ נֶעֱנַשׁ. מִבֵּית
 לֶחֶם יְהוּדָה - מִמְּקוֹם סְנֵה־דְרִין גְּדוֹלָה,
 מִהַנְּבִיעָה שֶׁל הַתּוֹרָה שְׁשָׁם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שְׁמוּאֵל-ב' כג) מִי יִשְׁקֵנִי מֵיָם מְבוֹר בֵּית לֶחֶם
 אֲשֶׁר בְּשַׁעַר.

אֵלֵימְלֶךְ גָּדוֹל הַדּוֹר הָיָה, וְרָאוּי לְעַמּוֹד
 עַל עֲצָמוֹ, וְעַל אַחֲרָיִם. כִּי־נִן
 שְׂרָאָה הָרַעַב, מִיַּד בְּרַח. לְפִיכֶּךָ נֶעֱנַשׁ.
 מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה, מִמְּקוֹם סְנֵה־דְרִי
 גְּדוֹלָה, מִנְּבִיעוֹ דְּאוֹרֵי־תָא דְתַמְנוֹ. כְּמָה
 דְּאֵת אֲמַר, (ש"ב כג טו) מִי יִשְׁקֵנִי מֵיָם מְבוֹר
 בֵּית לֶחֶם אֲשֶׁר בְּשַׁעַר.

וְזֶה עֵקֶר רַגְלֵי מְנַבְיַעַת הַתּוֹרָה שֶׁל בֵּית
 לֶחֶם יְהוּדָה, לְגוֹר בְּשַׁדֵּי מוֹאָב,
 וּמִשׁוֹם כֶּף נֶעֱנַשׁוּ. וְאֵתָה רַבִּי, גְּלִיתָ עֲצָמְךָ
 בְּמִקּוֹם שְׁנוֹבְעִים הַחֲבָרִים מְעִינּוֹת שֶׁל
 תּוֹרָה כָּאֵן? אֲמַר, בְּרוּךְ הַרְחֵקוֹן שֶׁשְׁלַחְנִי
 לְכָאֵן לְשִׁמְעַת אֵת דְּבַרְיָךְ.

וְדָא עֵקֶר רַגְלוֹי מְנַבְיַעוֹ דְּאוֹרֵי־תָא דְּבֵית
 לֶחֶם יְהוּדָה, לְגוֹר בְּשַׁדֵּי מוֹאָב, וּבְגִין
 כֶּף אֵתְעִנְשׁוּ. וְאֵנְתָּ רַבִּי, גְּלִיתָ גְּרַמְךָ בְּאֵתֵר
 דְּנַבְעִין חֲבָרֵיָא מְבוּעֵי דְּאוֹרֵי־תָא הַכָּא.
 אֲמַר, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דְּשַׁדְּרַנִּי הַכָּא,
 לְמִשְׁמַע מִיֶּלְךָ.

פּרָק כ"ג
פּרָשִׁיּוֹת
וּיְקָרָא - הַאֲזִינוּ

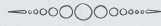
ספּוּרֵי הַזּוֹהַר

תְּכַן עֵינַיִם

עוֹד מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי בּוֹן רמז

עוֹד מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי בּוֹן רמט

עוד מעשה ברבי בון

(זוהר חדש ב רות ל, א)

רבי בון, הנה אָזיל יומא חד באורחא, פגע ביה חד ינוקא. אמר ליה, רבי, תבעי דאיהך עמוך באורחך, ואשמש קמוך בהאי אורחא. אמר ליה, זיל. אָזל אבתריה.

עוד מעשה ברבי בון

(זוהר חדש ב רות ל, א)

רבי בון הָיָה הולך יום אחד בדרך. פגש בו תינוק אחד. אמר לו: רבי, התרצה שאלך עמוך בדרך, ואשמש לך בדרך הזה? אמר לו: לך. הלך אחריו.

עד דהנה אָזיל, פגעו ביה, ר' חייא ורבי אבא ורבי יודא ור' יוסי, אמרו ליה, את בלחודך, ולית מאן דטעין בתרך. אמר לון, חד ינוקא הכא דאָזיל אבתריא. אמר רבי חייא, כדאי הוית לחוב בעצמוך, דלית עמוך עם מאן דתשתעי במילי דאורייתא. יתבו בחקלא תחות אילן חד.

עד שהָיָה הולך, פגשו בו רבי חייא ורבי אבא ורבי יודא ורבי יוסי. אמרו לו: אתה לבדך, ואין מי שיטען אחרך? אמר להם: תינוק אחד כָּאן שהולך אחרי. אמר רבי חייא: כדאי היית שתתחייב בנפשך, שאין עמוך עם מי שתדבר בדברי תורה. ישבו בשדה תחת אילן אחד.

פתח ר' חייא ואמר, (משלי ד יח) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום. ההולך בדרך צריך להיות עמו, מי שיִדְבֵר עמו בדברי תורה. וכך דרכן של צדיקים, הולך ואור, הולך ועמו דברי תורה. דכתוב, (שם ו כג) ותורה אור. עד נכו"ן היום, עד שתשתתף עמו השכינה, ולא תזוז ממונו. דתנינו, בכל מקום שיש דברי תורה, שכינה שם. שנאמר, (שם כ כד) בכל מקום אשר אזכיר את שמי וכו'.

פתח רבי חייא ואמר, (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום. ההולך בדרך צריך להיות עמו מי שיִדְבֵר בדברי תורה. וכן דרכן של צדיקים, הולך ואור, הולך ועמו דברי תורה, שכתוב (שם ו) ותורה אור. עד נכו"ן היום, עד שתשתתף עמו השכינה ולא תזוז ממונו. ששנינו, בכל מקום שיש דברי תורה, שכינה שם, שנאמר (שמות כ) בכל מקום אשר אזכיר את שמי וכו'.

פתח רבי יהודה ואמר, (משלי ג ח) רפאות תהי לשרך וגו'. התורה היא רפואה לאדם, לגוף ולעצמות, בעולם הזה ובעולם הבא. דאמר רבי נחמיה אמר רבי נהוראי, אסוותא לבר נש בהאי עלמא בכל יומא, מאן דקרי קרית שמע על תיקוניה.

פתח רבי יהודה ואמר, (משלי ג) רפאות תהי לשרך וגו'. התורה היא רפואה לאדם, לגוף ולעצמות, בעולם הזה ובעולם הבא. שאמר רבי נחמיה אמר רבי נהוראי, הרפואה לאדם בעולם הזה בכל יום - מי שקורא קריאת שמע על תיקוניה.

ואמר רבי נהוראי, בקריאת שמע יש מאתים ארבעים ושמונה תבות, כמנין מאתים ארבעים ושמונה איברים של אדם. והקורא קריאת שמע כתיקונה, כל איבר ואיבר נוטל תבה אחת לעצמו, ומתרפא בו. וזה רפאות תהי לשרף ושקוי לעצמותיך.

ואמר רבי נהוראי, בקריאת שמע יש מאתים ושמונה וארבעים תיבות, כמנין מאתים ושמונה וארבעים אברים של אדם. והקורא קריאת שמע כתיקונה, כל איבר ואיבר נוטל תבה אחת לעצמו, ומתרפא בו. ודא איהו רפאות תהי לשרף ושקוי לעצמותיך.

בינתים הגיע אותו התינוק עיף מהדרך, וישב לפניו. שמע את הדברים הללו, קם על רגליו ואמר: והלא בקריאת שמע אין שם אלא מאתים ארבעים וחמש תבות? אמר לו רבי חייא: שב בני. ישב. אמר: השמעת בני בזה דבר?

אדהכי, מטא ההוא ינוקא, לאי מאורחא, ויתיב קמיהו. שמע אלן מלון, קם על רגלוהי ואמר, והלא בקריאת שמע אין שם אלא מאתים וארבעים וחמשה תיבות. אמר ליה רבי חייא, תיב בני, יתיב, אמר, בני שמעת בהאי מידי.

אמר לו: כך שמעתי מאבא, שבקריאת שמע יש מאתים ארבעים ושמונה תבות חסר שלש למנין איבריו של אדם. מה תקנתו? תקנו שהשליח צבור חוזר על שלש התבות הללו, ומהן? ה' אלהים אמת. כדי להשלים מאתים ארבעים ושמונה תבות על הקהל, וכדי שלא יפסיק לאמת, לא פחות משלש, ולא יותר משלש.

אמר ליה, כך שמעתי מאבא, דבקריאת שמע יש מאתים ושמונה וארבעים תיבות חסר תלת, למנין איבריו של אדם. מאי תקנתיה. תקינו, דשליח ציבור חוזר שלשה תיבות אלו. ומאי נינהו. ה' אלהיכם אמת. כדי להשלים מאתים ושמונה וארבעים תיבות על הקהל. וכדי שלא יפסיק לאמת, לא פחות משלשה, ולא יותר משלשה.

בינתים בא רבי יודא בנו של רבי פנחס, וישב אצלם, ואמר להם: במה עסקתם? אמרו לו: בדברי קריאת שמע, וכך אמר התינוק הזה. אמר: ודאי שכך הוא, וכך אמר רבי יוחנן בן נורי אמר רבי יוסי בן דורמסקית משמו של רבי עקיבא, חסידים הראשונים תקנו קריאת שמע כנגד עשרת הדברות, וכנגד מנין

אדהכי אתי רבי יודא בריה דר' פנחס, ויתיב לגביהו, ואמר להו, במאי עסקיתו. אמרו ליה, במילי דקריאת שמע, והכי אמר האי ינוקא. אמר, ודאי הכי הוא, והכי אמר ר' יוחנן בן נורי אמר רבי יוסי בן דורמסקית, משמיה דר' עקיבא, חסידים הראשונים תקנו קריאת שמע כנגד עשרת הדברות. וכנגד מנין איבריו

איבריו של אדם. והרי חסרו מהן שלש? תקנו שיהיה שליח צבור חוזר ומשלים אותן. ומה? ה' אלהיכם אמת.

בתפלה תקנו שלש ברכות ראשונות ושלש ברכות אחרונות. בקריאת שמע - שלשה שמות בראשונה, ה' אלהינו ה', ושלשה שמות באחרונה - ה' אלהיכם אמת. וכל הקורא קריאת שמע כמו זה, בידוע שאינו נזוק באותו יום.

וכל האומר קריאת שמע שלא עם הצבור, אינו משלים איבריו, מפני שחסר השלש תבות ששליח צבור חוזר. מה תקנתו? יכון בחמש עשרה וי"ם של אמת ויציב.

ועם כל זה היה קורא עליו אבא, (קהלת א) מענת לא יוכל לתקן וגו'. אותן שלש תבות שבקריאת שמע ששליח צבור חוזר אותן, לא יוכל להמנות אותם לתשלום מאתים ארבעים ושמונה כשאר הצבור. אמר לאותו התינוק, פסק פסוקך! פתח ואמר, (שם ט) עיר קטנה ואנשים בה מעט.

עוד מעשה ברבי בון

(זוהר חדש ב רות ל, ב)
רבי בון הטעין יום אחד אחרי רבי שמעון בן יוחאי בעלית סלע אחד, ברום החר. ראו צפור אחת נודדת מגוזליה, ואחרים באים, ומרטו את כנפיה, ועליה אמר את הפסוק הזה, (משלי כג) כצפור

של אדם. והא חסרו מהם שלשה. תקנו שיהא שליח צבור חוזר ומשלים אותם. ומאי ניהו. ה' אלהיכם אמת.

בתפלה תקנו שלש ברכות ראשונות, ושלש ברכות אחרונות. בקריאת שמע, שלשה שמות בראשונה, ה' אלהינו ה', ושלשה שמות באחרונה, ה' אלהיכם אמת. וכל הקורא קריאת שמע כהאי גוונא, בידוע שאינו נזוק באותו יום.

וכל האומר קריאת שמע שלא עם הצבור אינו משלים איבריו, מפני שחסר השלשה תיבות ששליח צבור חוזר. מאי תקנתיה. יכון בחמשה עשר וי"ן דאמת ויציב.

ועם כל זה היה קורא עליו אבא, (קהלת א) מענת לא יוכל לתקן וגו'. אותן שלשה תיבות שבקריאת שמע, ששליח צבור חוזר אותם, לא יוכל להמנות אותם לתשלום מאתים ושמונה וארבעים כשאר הצבור. אמר ליהוא ינוקא, אימא קראך. פתח ואמר, (שם ט יד) עיר קטנה ואנשים בה מעט.

עוד מעשה ברבי בון

(זוהר חדש ב רות ל, ב)
רבי בון, טעין יומא חד, אבתרוי דרבי שמעון בן יוחאי, בסליקו דחד טינרא, ברמאה דטורא, חמו חד צפורא מנדדא מגוזלא, ואתנין אחרנין, ואמרטון אגפהא, ואמר האי קרא עליה, (שם כז ח)

בצפור נודדת מן קנה פן איש נודד
ממקומו.

בעוד שהיו הולכים, ראו נחש אחד
שהורג אדם והולך לו, וראו אריה
שטורף אֶזן ואוכל. אמר רבי שמעון, מה
תועלת לו לנחש הזה שטורף לחנם?

פֶּתַח וְאָמַר, (איוב ט ז) אֲשֶׁר בִּשְׁעָרָה יִשׁוּפְנִי
וְהִרְבָּה פְּצָעֵי חֲנָם. אֲשֶׁר בִּשְׁעָרָה -
זו השטן, שדרכו פנחש, טורף והורג
לחנם ולא מועיל לו. ישופני - כתוב פֶּאֶן
ישופני, וכתוב שם הוא ישופך ראש.
ומשום שבשערה ישופני, הרבה פצעי
חנם. שדרכו להזיק חנם, וטורף טורף
לחנם.

וְאֵם תֹּאמַר שְׁעוּשָׁה בְּלֵי רְשׁוֹת - וְהִנֵּה
כְּתוּב רוּחַ סַעְרָה עוֹשֶׂה דְבָרוֹ? וְכְתוּב
(קהלת י) אִם יִשָּׁף הַנְּחָשׁ בְּלוֹא לְחַשׁ. נְחָשׁ
אֵינוֹ נוֹשֵׁף עַד שְׁלֹחֲשִׁים לוֹ מְלַמְעָלָה.
שָׁאמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, יֵשׁ שְׁלֹחֲשִׁים לוֹ
מְלַמְעָלָה, וְלֹא נוֹדַע אֵלָיו אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ,
וְהוֹרֵג אֶת מִיִּשְׁהוּ אַחֵר. אֲשֶׁרִי מִי שְׁלֹא
נוֹדַע אֵלָיו וְלֹא נִרְשָׁם לִפְנָיו.

מַה כְּתוּב בְּאֵלִימֶלֶךְ? (רות א) וְשֵׁם הָאִישׁ
אֵלִימֶלֶךְ. כִּיֵּן שֶׁנִּרְשָׁם אֶצְלוֹ, הִסְטִין
בְּדִין עָלָיו, עַד שֶׁהִרְגוּ אוֹתוֹ, שֶׁכְּתוּב וַיָּמָת
אֵלִימֶלֶךְ. כִּיֵּן שֶׁהִתְחִיל בּוֹ, הִתְחִיל בְּבָנָיו,
וְהַכֵּל בְּעֵנֶשׁ שֶׁל הַדִּין, שָׁאִין עֵנֶשׁ כְּעֵנֶשׁ
שֶׁל הַדִּין. שְׁלֹא יֹאמַר הַדִּין שֶׁהוּא נֶעְנֵשׁ
לְבַדּוֹ, אֶלָּא הוּא וּבָנָיו וְכָל בֵּיתוֹ יִתְפָּסוּ

עַד דְּהוּוּ אֶזְלוּ, חֲמוּ חַד חוּיָא, דְּקָטִיל בַּר
נִשׁ, וְאֶזְיֵל לֵיהּ. וְחֲמוּ אַרְיָא, דְּטָרִיף
אוּדְנָא, וְאָכִיל. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאִי
אֲהֵי לְהֵאֵי חוּיָא, דְּטָרִיף לְמַגְנָא.

פֶּתַח וְאָמַר, (איוב ט ז) אֲשֶׁר בִּשְׁעָרָה
יִשׁוּפְנִי וְהִרְבָּה פְּצָעֵי חֲנָם. אֲשֶׁר
בִּשְׁעָרָה, דָּא שְׁטָן, דְּאוֹרְחִיָּה בְּחִוּוּיָא,
טָרִיף וְקָטִיל לְמַגְנָא, וְלֹא אֶתְהֵי מִינֵיהּ.
יִשׁוּפְנִי, כְּתִיב הָכָא יִשׁוּפְנִי, וְכְתִיב הָתָם
(בראשית ג טו) הוּא יִשׁוּפְךָ רֹאשׁ. וּבְגִין
דְּבִשְׁעָרָה יִשׁוּפְנִי, הִרְבָּה פְּצָעֵי חֲנָם,
דְּאוֹרְחִיָּה לְאַבְרָאָה חֲנָם, וְטָרִף טָרְפָא
לְמַגְנָא.

וְאִי תִימָא בְּלֹא רְשׁוֹת קָא עֲבִיד. וְהִכְתִּיב,
(תהלים קמח ח) רוּחַ סַעְרָה עוֹשֶׂה דְבָרוֹ.
וְכְתִיב, (קהלת י יא) אִם יִשָּׁף הַנְּחָשׁ בְּלוֹא
לְחַשׁ. (דף צה ע"ב) חוּיָא לֹא נִשָּׁף, עַד
דְּלַחֲשִׁין לֵיהּ מְלַעֲיָלָא. דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
אֵית דְּלַחֲשִׁין לֵיהּ מְלַעֲיָלָא, וְלֹא
אֶשְׁתַּמוּדַע לְגַבִּיָּה הֵהוּא חוּיָא, וְקָטִיל לֵיהּ
לְאַחֲרָא. זְכָאָה מֵאֵן דְּלֹא אֶשְׁתַּמוּדַע גַּבִּיָּה,
וְלֹא אֶתְרָשִׁים קַמֵּיהּ.

מַה כְּתִיב בְּאֵלִימֶלֶךְ. וְשֵׁם הָאִישׁ
אֵלִימֶלֶךְ, כִּיֵּן דְּאֶתְרָשִׁים לְגַבִּיָּה,
אֶסְטִין בְּדִינָא עֲלוּהִי, עַד דְּקָטִיל לֵיהּ.
דְּכְתִיב, וַיָּמָת אֵלִימֶלֶךְ. כִּיֵּן דְּשָׂרִי בִּיהּ
שָׂרִי בְּבָנָיו וְכוּלָא בְּעוֹנֵשָׁא דְדִינָא, דְּלִית
עֵנֶשָׁא כְּעֵנֶשָׁא דְדִינָא. דִּי לֹא יִימָא דִּינָא
דְּאִיהוּ אֶתְעֵנֶשׁ בְּלַחֲדוּדֵי, אֶלָּא אִיהוּ וּבָנָיו

וְכַל בְּיַתִּיהָ יִתְפָּסוּן בְּחֻבָּא דְדִינָא.

בַּחֲטָא הַדִּין.

הַדִּין יֵשׁ לוֹ לְרַדְף וְלְדַעַת אַחֲרֵי מַעֲשֵׂי בְּנֵי הָעִיר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִתְפָּס בַּחֲטָאֵיהֶם. שְׁלֹא יֵאמַר הַדִּין, אֲנִי כָּדִי לְדוֹן דִּין בֵּין אִישׁ לַחֲבֵרוֹ, וְלֹא יוֹתֵר. אֲלֵא כָּל מַעֲשֵׂי בְּנֵי הָעִיר תְּלוּיִים עַל צְנָאוֹרוֹ. וְאִם אוֹטִם עֵינָיו מִמַּעֲשֵׂי הָעִיר, הוּא נִתְפָּס בַּחֲטָאֵיהֶם.

דִּינָא, אֵית לִיה לְמִירְדָּף וְלְמַדַּע בְּתַר עוֹבְדֵי דְבְּנֵי מְתָא, דְּאִיהוּ אִיתְפָּס בַּחֲבוּבֵיהוּ. דְּלֹא יֵימָא דִּינָא, אֲנָא לְמִידָן דִּינָא בֵּין גְּבָרָא לַחֲבֵרִיהָ, וְלֹא יִתִּיר. אֲלֵא כָּל עוֹבְדֵי מְתָא תְּלוּיִין עַל קוֹדְלֵיהָ. וְאִי אֹטִים עֵינָיו מִעוֹבְדֵי מְתָא, אִיהוּ אִתְפָּס בַּחֲבוּבֵיהוּ.

אֱלִימְלָךְ יָכִיל הוּי לְמִיָּסָם וְלֹאֲגָנָא עַל דְּרִיהָ, וְזַכָּאָה הָוָה. בְּשַׁעֲתָא דְּאִיתַעַר קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּדִינָא עַל עַלְמָא, אֲשַׁגַּח בְּרֵאשִׁיהוּ דְּעַמָּא, וּבְעַא לְחַפְיָא עַל אֱלִימְלָךְ. בְּקַדְמִיתָא מַה בְּתִיב. אִישׁ סְתָם, וְלֹא כְּתִיב מֵאֵן הוּא. מִיָּד קָם מְקַטְרְגָא וְאָמַר, וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימְלָךְ, שֶׁהוּא נִרְשָׁם דְּאִתְרְשִׁים אִיהוּ וְאִשְׁתַּמוּדַע הוּא וְכָל בְּיַתִּיהָ.

אֱלִימְלָךְ יָכִיל הוּי לְמִיָּסָם וְלֹאֲגָנָא עַל דְּרִיהָ, וְזַכָּאָה הָוָה. בְּשַׁעֲתָא דְּאִיתַעַר קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּדִינָא עַל עַלְמָא, אֲשַׁגַּח בְּרֵאשִׁיהוּ דְּעַמָּא, וּבְעַא לְחַפְיָא עַל אֱלִימְלָךְ. בְּקַדְמִיתָא מַה בְּתִיב. אִישׁ סְתָם, וְלֹא כְּתִיב מֵאֵן הוּא. מִיָּד קָם מְקַטְרְגָא וְאָמַר, וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימְלָךְ, דְּאִתְרְשִׁים אִיהוּ וְאִשְׁתַּמוּדַע הוּא וְכָל בְּיַתִּיהָ.

מִכָּאֵן לְמַדְנֹו, שְׁאִין דִּין בְּכָל דּוֹר וְדוֹר. שְׁלֹא נִרְשָׁם וְנִדְעָא אֲצִלוּ לְמַעְלָה. וּבְשַׁעֲתָא שְׁמַתְעוֹרְרַת הַדִּין עַל הָעוֹלָם, הוּא נִדּוֹן בְּרֵאשׁוֹנָה, שְׁכַתוֹב שְׁפֹט הַשְּׁפָטִים.

מִכָּאֵן אוֹלִיפְנָא, דְּלִית דִּינָא בְּכָל דְּרָא וְדָרָא, דְּלֹא אִתְרְשִׁים וְאִשְׁתַּמוּדַע לְגַבִּיָּה עֵילָא. וּבְשַׁעֲתָא דְּאִתַּעַר דִּינָא עַל עַלְמָא, אִיהוּ אִיתְדָן בְּקַדְמִיתָא, דְּכְתִיב שְׁפֹט הַשְּׁפָטִים.

פֶּרֶק כ"ד

פְּרָשִׁיּוֹת

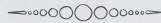
צו - וְזֹאת הַבְּרָכָה

ספּוּרֵי הַזֹּהָר

תֵּכֵן עֵינַיִם

- קבורת אדם ומונה רנה
- מעשה ברבי פרוספדאי שחלה רנה
- רב הונא מעניש אשה שהזיקה לבני אדם רס
- אפילו הריקנין שבארץ ישראל מלאין תורה ומצות פרימון רס
- הבן מזכה את האב רסא
- מעשה ברבי פרחאי רסד
- במעשה חרבן בית המקדש עדר

קבורת אדם וחוה

(זוהר חדש ב רות לג, ב)

רבי קיסמא אומר, מערת המכפלה, סמוך לפתח גן עדן. בשעה שמתה חוה, בא אדם לקברה שם. ושם הריח, מריחות גן עדן, באותו הריח שהיה שם. רצה לחצוב יותר, יצתה בת קול ואמרה דינה. באותה שעה עמד, ולא חצב יותר, ושם נקבר. מי נתעסק בו? שת בנו, שהוא היה בדמותו ובצלמו.

קבורת אדם וחוה

(זוהר חדש ב רות לג, ב)

רבי קיסמא אומר, מערת המכפלה סמוך לפתח גן עדן. בשעה שמתה חוה, בא אדם לקברה שם, ושם הריח מריחות גן עדן, באותו הריח שהיה שם. רצה לחצב יותר, יצאה בת קול ואמרה: דינה. באותה שעה עמד, ולא חצב יותר, ושם נקבר. מי נתעסק בו? שת בנו, שהוא היה בדמותו ובצלמו.

אמר רבי רחומאי, הקדוש ברוך הוא נתעסק בו כשנוצר, ונתעסק בו כשמת. ולא היה מי שיודע בו, עד שבא אברהם אבינו עליו השלום, ונכנס לשם, וראה אותו, והריח ריח בשמים של גן עדן, ושמע קול מלאכי השרת אומרים, אדם הראשון קבור שם, ואברהם יצחק ויעקב מוכנים יהיו למקום הזה. ראה הגר דולק, ויצא. מייד היתה תאונתו על המקום הזה.

אמר רבי רחומאי, הקדוש ברוך הוא נתעסק בו כשנוצר, ונתעסק בו כשמת. ולא היה מי שיודע בו, עד שבא אברהם אבינו עליו השלום, ונכנס לשם, וראה אותו, והריח ריח בשמים של גן עדן, ושמע קול מלאכי השרת אומרים: אדם הראשון קבור שם, ואברהם יצחק ויעקב מוכנים יהיו למקום הזה. ראה הגר דולק - ויצא. מייד היתה תאונתו על המקום הזה.

אמר רב הונא, קודם שבא אברהם, רבים היו מבקשים ליקבר שם, ומלאכי השרת היו שומרים המקום, ורואים אש דולקת שם, ולא יכלו לכנס, עד שבא אברהם ונכנס, וקנה את המקום.

אמר רב הונא, קדם שבא אברהם, רבים היו מבקשים לקבר שם, ומלאכי השרת היו שומרים המקום, ורואים אש דולקת שם, ולא יכלו לכנס. עד שבא אברהם ונכנס, וקנה את המקום.

מעשה ברבי פרוספדאי שחלה

(זוהר חדש ב רות לד, ב)

רבי פרוספדאי חלש, עאל לגביה ר' יוסי בן קסמא ורבנן, ההוא יומא, יומא דשבתא הנה. חמוניה דהנה בכי, ולבתר חניף, אדהכי דמיף. אמרו יום שבת הוא,

מעשה ברבי פרוספדאי שחלה

(זוהר חדש ב רות לד, ב)

רבי פרוספדאי חלה. נכנסו אליו רבי יוסי בן קסמא ורבנן. אותו היום, יום השבת הנה. ראו אותו שהיה בוכה, ואחר כך צחק. בינתיים נרדם. אמרו, יום השבת

ואסור לטלטלו, וטרחא אחרא לא צריך. השאירוהו.

ואסור לטלטלו, וטרחא אחרא לא צריך, שבקוהו.

קם רבי יוחנן ודרש, (רות א) וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נְעָמִי וַתִּשְׂאֵר הִיא וּשְׁנֵי בָנֶיהָ. מת אלימלך - נשארו בניה להתנחם בהם, שנשארו שני בניו להשלים את מקום אלימלך, שהיה נשמה לנשמה.

קם ר' יוחנן ודרש, וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נְעָמִי וַתִּשְׂאֵר הִיא וּשְׁנֵי בָנֶיהָ. מת אלימלך, נשארו בניה, לאתנחמא בהון, דאשתארו תרין בנוי, לאשלמא דוכתא דאלימלך, דהוה נשמתא לנשמתא.

אחר כך מה כתוב? וימותו גם שניהם מחלון וכליון, רוח הקדש ורוח הטמאה. עכשו הוא שבר על שבר. הנשמה לנשמה של הקדש שהוא י', והרוח השכלית שהיא וא", לא ימותו, אלא אדם יורד מגדלתו נקרא מת.

לבתר מה פתיב, וימותו גם שניהם מחלון וכליון, רוח דקודשא, ורוח דמוסאבא. השתא הוא תבירו על תבירו. נשמתא לנשמתא דקודשא שהוא י', ורוח השכלית שהוא וא", לא ימותו, אלא אדם יורד מגדולתו נקרא מת.

אף כאן, כשמת רבי אליעזר, הנחמה בחכמים שנשארו, והם רבי יוחנן בן נורי וחבריו. מתו רבי יוחנן בן נורי וחבריו - נשאר רבי פרוספדאי. וכעת חברנו רבי פרוספדאי שמת עכשו, הוא שבר על שבר.

אוף הכא, פד מית רבי אליעזר, נחמתא ברבנן דאשתארו, ואינון רבי יוחנן בן נורי וחבריו. מיתו רבי יוחנן בן נורי וחבריו, אשתאר ר' פרוספדאי. והשתא חברנא רבי פרוספדאי דמית השתא הוא תבירו על תבירו.

בעודם יושבים, רבי חלקיה שהיה אצלו, ראה אותו שחוזרות הדמעות על פניו, וצחוק בפיו. קרא לרבי יוחנן ולחברים, וראו אותו עם דמעות על פניו, וצחוק בפיו. אמרו שודאי לא מת.

עד דהוו יתבי. רבי חלקיה דהוה גביה, חמא ליה דאהדרו דמעין על אנפוי, וחוכא בפומיה. קרא ליה לרבי יוחנן ולחבריה, חמוניה בדמעין על אנפוי, וחוכא בפומיה, אמרו ודאי לא מית.

ישבו, ולא עזבו אדם לקרב אליו. בערב פתח עיניו, בקש מים לשתות. קרבו אליו רבי יוחנן וחכמים. אמר להם: רבותי, לכו לשלום. למחר שובו אלי ואמר לכם מה שראיתי, וצוו אותי להודיע לחברים.

יתבו, ולא שבקו בר נש למקרב גביה. ברמושא אפתח עיניו, שאל מיא למשתי, קרבוון לגביה רבי יוחנן ורבנן. אמר לון, רבותי, זילו לשלום, למחר תובו לגבאי, ואימא לכון מאי דחמינא, ופקידו לי להודיע לחבריה.

שְׁעַכְשׁוּ הַצְטְרַכְתִּי לְתַקֵּן כָּל הַדְּבָרִים
שְׂרַאֲיִתִי, וּבְלִילָה הַזֶּה שְׁהִיִּיתִי
שֵׁם, עוֹלָם אַחַר רְאִיתִי, וְלֹא יִדְעֵתִי מַה
הוּא. אָמְרוּ לְבָנֵי בֵּיתִי שֶׁלֹּא יִקְרְבוּ אֵלַי,
וְלֹא יִהְיֶה אָדָם פֶּאֶן. כָּלֵם הִלְכוּ. וְרַבֵּי יוֹחָנָן
נִשְׂאָר שֵׁם, וְלֹא קָרַב אֵלָיו כָּל אוֹתוֹ לִילָה.

כְּשֶׁהָיָה מֵאִיר הַיּוֹם, רָאוּ אוֹתוֹ שֶׁהָיָה
מְדַבֵּר וּבּוֹכָה. וְלֹא יָדְעוּ דְבָר.
קָם וַיֵּשֶׁב, וַיִּקְרָא לְרַבֵּי יוֹחָנָן. אָמַר לוֹ: מַה
רְאִיתָ? אָמַר: מֵעוֹלָם אַחַר בְּאֲתִי, וְנִכְנַסְתִּי
לְשֵׁם, וְלֹא נִתְּנוּ לִי רְשׁוֹת לְגַלוֹת דְּבָר,
אֲלֵא לֶךְ וּלְחַבְרֶךְ. וְאָמַר לָהֶם מַה שְׂרַאֲהָ.

אָמַר לוֹ לְרַבֵּי יוֹחָנָן: הַתַּקֵּן דְּבָרֶיךָ, וְלֶךְ
לְכַסְאָךְ שֶׁתִּקְּנוּ לָךְ, שֶׁהָרִי שָׁנִים
עֶשֶׂר מֵהַחֲבָרִים יָבֹאוּ בְּשִׁבְלֶךָ, וְאֲנִי
רְאִיתִי מַה שֶׁלֹּא נִתְּנוּ לִי רְשׁוֹת לְגַלוֹת.

וְרְאִיתִי מֵאוֹתָם הַחֲבָרִים שֶׁהַתַּקִּים
תִּלְמוּדֵם בְּיָדָם. וְרְאִיתִי אֶת
אוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁל מְלֶכֶךְ הַמְּשִׁיחַ שֵׁם.
וְשָׁמַעְתִּי כְרוֹז מְכַרְזֵי בְּכָל יוֹם: אֲשֶׁרֵיהֶם
הַחֲבָרִים שֶׁמְשַׁתְּדָלִים בַּתּוֹרָה, וְאוֹתָם
שֶׁמְזַכִּים בָּהּ אֶת הָאֲחָרִים, וְאוֹתָם
הַמְּעַבְרִים עַל מַדּוֹתֵיהֶם.

רְאִיתָם, כְּשֶׁהִיִּיתִי בּוֹכָה וְצוֹחֵק, הַרְשׁוֹת
נִתְּנָה לְמַלְאָךְ הַמְּנוֹת לְהֵבִיא
אוֹתִי, וְרְאִיתִי הַשְּׂכִינָה אֲצִלִּי, וְלֹא נִתְּנוּ לוֹ.
וְעַל כֵּן בְּכִיתִי מִמַּלְאָךְ הַמְּנוֹת, וְצִחַקְתִּי
כְּשֶׁרְאִיתִי הַשְּׂכִינָה שֶׁלֹּא נּוֹתַנְתָּ לוֹ.

דְּהַשְׁתָּא אֲצִטְרִיכְנָא לְאַתְקַנָּא כָּל מַלְיָן
דְּחַמִּינָא, וּבַהֲאִי לִילָיָה דְּהוּינָא
תַּמּוֹן, עַלמָא אַחְרָא חַמִּינָא, וְלֹא יִדְעָנָא
מַאי הוּי. אָמְרוּ לְבֵיתִי דְלֹא יִקְרְבוּ
לְגַבְאִי, וְלֹא יִהְיֶה בַר נֶשׁ הַכָּא. אֲזָלוּ בְּלַהּוּ.
וְרַבֵּי יוֹחָנָן אֲשַׁתְּאֵר תַּמּוֹן, וְלֹא קָרִיב גַּבְיָהּ
כָּל הַהוּא לִילָיָה.

כַּד הוּה נְהִיר יוֹמָא, חַמּוּנְיָה דְּתוּה
מְשַׁתְּעִי, וּבְכִי. וְלֹא יִדְעֵי מִיָּדֵי. קָם
וַיִּתֵּיב, וַיִּקְרָא לִיה לְרַבֵּי יוֹחָנָן. אָמַר לִיה,
מַאי חַמִּית. אָמַר, מֵעַלמָא אַחְרִינָא
אַתִּינָא, וְאַעִּילָנָא תַּמּוֹן וְלֹא יִהְבִּי לִי
רְשׁוֹתָא לְגַלְאָה מִיָּדֵי, אֲלֵא לָךְ וּלְחַבְרֶךְ.
וְאָמַר לוֹן מַאי דְּחַמָּא.

אָמַר לִיה לְרַבֵּי יוֹחָנָן, אַתְקִין מִיָּלְךָ, וְזִיל
לְכוּרְסָךְ דְּאַתְקִינוּ לָךְ, דְּהָא תְּרִיסַר
מִן חַבְרִיָּא יִיתוּן בְּגִינָךְ. וְאַנָּא חַמִּינָא, מַה
דְּלֹא יִהְבוּ לִי רְשׁוֹ לְגַלְאָה.

וְחַמִּינָא מַאיִנוּן חַבְרִיָּא, דְּאַתְקִיִּים
תִּלְמוּדֵיהוּ בִּידֵיהוּ. וְחַמִּית
בְּהוּא אַתְר דְּמַלְכָּא מְשִׁיחָא תַּמּוֹן.
וְשִׁמְעָנָא כְּרוֹזָא כְּרִיז בְּכָל יוֹמָא, זַבְּאִין
אִינּוּן חַבְרִיָּא דְּמְשַׁתְּדָלִי בְּאוּרִיָּתָא,
וְאִינּוּן דְּמַזְכְּאִין לָהּ לְאַחְרֵינָיו, וְאִינּוּן
דְּמַעְבְּרִין עַל מַדּוֹתֵיהוּ.

חַמִּיתוֹן, כַּד הוּינָא בְּכִי וְחִיָּף. רְשׁוֹתָא
אַתְיָהִיב לְמַלְאָךְ הַמְּנוֹת לְאַיִתִּי
יָתִי. וְחַמִּינָא שְׂכִינְתָּא לְגַבִּי, וְלֹא שְׂבָקִי
לִיה. וְעַל דָּא, בְּכִינָא מִמַּלְאָךְ הַמְּנוֹת.
וְחִיָּכִית, כַּד חַמִּינָא שְׂכִינְתָּא דְלֹא שְׂבָקִי
לִיה.

וְרֵאִיתִי עַד שְׁנוּטְלִים אוֹתִי לְבֵית הַדִּין
שָׁשָׁם, וְרֵאִיתִי כַּמָּה צְבָאוֹת
וּמַחֲנוֹת, שָׁם כָּל־מִתְעַסְקִים בְּדִינִי
הָעוֹלָם, וּבְרָאשֵׁיהֶם סַנְדְּלָפוֹן בַּעַל
הַפְּנִים, שְׁקוֹשֵׁר קְשָׁרִים לְאֲדוֹנוֹ, וּפְרַכַּת
אֶחָת פְּרוּסָה עָלָיו, וְכָל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם
שֶׁתַּחַת יָדוֹ, וְלֹא נִתְּנָה רְשׁוּת לְקַרֵּב
לְרֵאִיתוֹ.

וְרֵאִיתִי בֵּית דִּין, וְכַמָּה שָׁרִים מְמַנִּים
לְפָנֶיהֶם, מֵהֶם סַגּוּרִים עַל בְּנֵי
הָעוֹלָם, וּמֵהֶם קְטוּגוּרִים. נָטְלוּ וְקָרְבוּ אוֹתִי
אֲלֵיהֶם. וְרֵאִיתִי שָׁם רַבִּים מִן הַחֲבֵרִים.

אָמְרוּ לוֹ לְמַלְאָךְ הַמְּנוֹת: מַה זֶה מִבְּנֵי
הָעוֹלָם אֲצִלְךָ? אָמַר לָהֶם: שְׁלֹא
נֹתְנִים לִי לְהַמִּית אוֹתוֹ, וְקַרְבְּתוֹ לְדִין.
(אָמַר לָהֶם, דּוּנּוּ דֵינּוּ! וְהִנֵּיחוּ אוֹתִי לְשִׁבְתּוֹ וְקָרְבוּ אוֹתִי לְדִין
לְפָנֶי שְׁלֹשָׁה סַנְהֶדְרִין שְׂדִינּוּ דֵינִי, וְשִׁמְעִית).

שָׁקְמוּ שְׁלֹשָׁה עֲדִים, וְאָמְרוּ שְׁלֹשׁ
פְּעֻמִּים מְצָאֲנוּ כֹפֵר, מְצָאֲנוּ
כֹפֵר, וְהַעֲדוּ עָלַי שֶׁהֵעֲבַרְתִּי תַמִּיד עַל
מִדּוֹתַי. הִתְעַסְקוּ בְּדִינִי כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם,
שְׂרָאִיתֶם שִׁישְׁנֹתַי, וְעָשׂוּ חֲשׁבוֹן שֶׁל יָמִים
וְשָׁנִים שְׁלִי, וְנִמְצָאוּ תַמִּיד שְׁלָמִים.

וְעַל שֶׁהֵעֲבַרְתִּי תַמִּיד עַל מִדּוֹתַי, עָזְבוּ
אֶת הַדִּין, וְלֹא יָכְלוּ לְדוֹן בְּזָה, עַד
שֶׁהֲעִלוּ אֶת דֵּינִי לְמָקוֹם אַחֵר, וְלֹא יָדַעְתִּי
לֵאמֹר מָקוֹם.

וּבָא מִן הַדִּין לְעֹזֵר אוֹתִי, וְלָתֵת לִי זְמַן
לְהַשְׁלִים תַּלְמוּדִי בְּעוֹלָם הַזֶּה,
שֶׁעָדִין לֹא גְמַרְתִּי אוֹתוֹ, וְלֹא עָזַב אוֹתִי

וְחַמֵּינָא עַד דְּנָטְלוּ לִי לְבֵי דֵינָא דְתַמּוֹן,
וְחַמֵּינָא כַּמָּה חֲזִילִין וּמִשְׁרִינִין,
תַּמּוֹן כּוֹלְהוּ מִתְעַסְקִין בְּדֵינִין דְּעַלְמָא,
וּבְרָאשֵׁיהֶן סַנְדְּלָפוֹן מְאָרִיָּה דְאַנְפִּין,
דְּמִקְשֵׁר קְשָׁרִין לְמְאָרִיָּה. וְחַד פְּרוּכְתָא
פְּרִיסָא עָלוּי, וְכָל חֵילִיָּה דְשִׁמְיָא תַּחַת
יָדוּי, וְלֹא אֶתְיָהִיב לִי רְשׁוּתָא לְמִיָּקְרַב
לְמִיָּחְמִיָּה.

וְחַמֵּינָא בֵּי דֵינָא, וְכַמָּה סְרַכִּין מְמַנִּין
קַמְזִיָּהוּ, מְנַהֲוֹן סַגִּיגוּרִין עַל בְּנֵי
עַלְמָא, וּמְנַהֲוֹן קַטִּיגוּרִין, נָטְלוּ וְקָרְבוּ לִי
גַבְיָהוּ. וְחַמֵּינָא תַמּוֹן סַגִּינִין מִן חֲבֵרִיָּא.

אָמְרוּ לִיָּה לְמַלְאָךְ הַמְּנוֹת, מַה דִּין מִן בְּנֵי
עַלְמָא גַבְרָה. אָמַר לָהּ, דֵּי לֹא
שְׁבִיָּקִי לְמִיָּמַת יְתִיָּה וְקָרִיבְנָא לִיָּה לְדֵינָא.
(אָמַר לָהּ דֵּינּוּ דֵּינִי שְׁבִיָּקוּ לִי לְמִיָּתִיב וְקָרְבוּ לִי לְדֵינָא קַמִּי
תַּלַּת סַנְהֶדְרִין דְּלִדְיָנִי דֵּינִי וְשִׁמְעִית).

דְּקַמּוֹ תַּלַּת סַנְהֶדְרִין, וְאָמְרוּ תַּלַּת זְמַנָּא,
מְצָאֲנוּ כּוֹפֵר, מְצָאֲנוּ כּוֹפֵר,
וְאֶסְהִידוּ עָלַי דְּאֶעְבְּרָנָא תְּדִיר עַל מִדּוֹתַי.
אֶתְעַסְקוּ בְּדֵינִי כָּל הַהוּא יוֹמָא, דְּחַמִּיתוּן
דְּדַמִּיכְנָא, וְעַבְדוּ חֲשַׁבּוֹן יוֹמִין וְשָׁנִין דִּילִי,
וְאֶשְׁתַּכַּחוּ תְּדִיר שְׁלִימִין.

וְעַל דְּאֶעְבְּרָנָא עַל מִדּוֹתַי תְּדִיר, שְׁבִיָּקוּ
דֵּינָא, וְלֹא יָכְלוּ לִי לְמִיָּדָן בְּהָאִי, עַד
דְּסַלְיָקוּ דֵּינָא לְאַתְרַּא אַחֲרָא, וְלֹא יָדַעְנָא
לֵאמֹר אַתְרַּא.

וְאֶתְיָא מִן דֵּינָא, לְשִׁבְקָא לִי, וְלִמְיָהִב לִי
זְמַנָּא, לְאֶשְׁלָמָא תַּלְמוּדָאִי בְּהָאִי
עַלְמָא, דְּעַדְיִין לֹא גְמִירְנָא לִיָּה, וְלֹא

מלאך המוות, עד שנתנו לו במקומי את רבי פרוספדאי הזקן של מקדם, ואז עזב אותי.

כשראיתם הדמעות בפני וצחוק בפה, אותם הדמעות - שבכיתי מפחדו של מלאך המוות, וצחקתי - משמחת השכינה, ועל שחפו לי עד זמן אחר כדי להודיע לי מה שגליתי לכם. ולא ישנתי על יד מלאך המוות, אלא השאירו עמי את רבי אושעיא, ועמו הולך אני לשם.

תמהו החברים, וקראו עליו, (תהלים פד) עברי בעמק הבכא מעין ישיתוהו גם ברכות יעטה מורה. עברי בעמק הבכא - זה רבי פרוספדאי, שעבר על זה של מלאך המוות, שהוא עמק הבכא, שהוא גרם בכיה לכל העולם. מעין ישיתוהו - שהניחוהו לגמר את תלמודו, ולהיות מעיין בתורה. לפיכך, גם ברכות יעטה מורה. אם התורה גורמת לו חיים, כל שכן מי שגורס אותה גרסה ולומד אותה.

קרא עליו רבי יוחנן, (תהלים קיב) זרח בחשך אור לישרים חנון ורחום וצדיק. זרח בחשך, מהו חשך? זהו מלאך המוות, שמחשיך את פני העולם, כמו שנאמר וחשך על פני תהום. אור לישרים שמאיר הקדוש ברוך הוא לצדיק הזה, רבי פרוספדאי, את אור התורה. ומי עושה את זה? הקדוש ברוך הוא, שנקרא חנון ורחום וצדיק.

שביק לי מלאך המוות, עד דיהבו ליה באתרי רבי פרוספדאי סבא דמלקדמין, באדין שבק לי.

כד חמיתון דמעין באנפאי, וחוכא בפומאי. אינון דמעין, דקא בבינא מדחילו דמלאך המוות. וחייבינא מחדוה דשכינתא. ועל דאוריכו לי עד זמנא אחרא, בגין לאודעא לי מה דגלינא לכוון. ולא דמינא על יד מלאך המוות, אלא שבקו בהדאי לרבי אושעיא, ועמיה אזלינא תמן.

תמהו חברי, וקרו עליה, (תהלים פד ז) עברי בעמק הבכא מעין ישיתוהו גם ברכות יעטה מורה. עברי בעמק הבכא, דא ר' פרוספדאי, דעבר על דא דמלאך המוות, דאיהו עמק הבכא. דאיהו גרים (דף צח ע"ב) בכיה לכולי עלמא. מעין ישיתוהו, דהניחוהו למיגמור תלמודיה, ולמהוי מעיין באורייתא. לפיכך, גם ברכות יעטה מורה. אי אורייתא גרים ליה חיים, כל שכן מאן דגריס ליה גרסא ואוליף ליה.

קרא עליה ר' יוחנן, (שם קיב ד) זרח בחשך אור לישרים חנון ורחום וצדיק. זרח בחשך, מהו חשך. דא מלאך המוות, דאחשיך אנפי עלמא. כמה דאת אמר, (בראשית א ב) וחשך על פני תהום. אור לישרים דאנהיר קודשא בריך הוא לצדיק דא, רבי פרוספדאי, נהירו דאורייתא. ומאן עבד דא. קודשא בריך הוא, דאיכרי (תהלים קיב ד) חנון ורחום וצדיק.

רב הוּנא מְעַנֵּי־שׂ אִשָּׁה שֶׁהוֹיָקָה לְבָנֵי אָדָם
(זוהר חדש ב רות לו, ב)
רַב הוּנא הָיָה עוֹלָה מִבְּבֵל לְאַרְצָא יִשְׂרָאֵל,
וְהָיָה עוֹלָה לְשָׂם. נִקְלַע לְכַפֵּר אַחַד,
רָאָה אוֹתָהּ אִשָּׁה שֶׁהִיְתָה הוֹלֶכֶת אַחֲרָיו.
זָרְקָה מַיִם עַל כַּתְּפָיו, וְנִטְלָה עִפְר מִרְגְּלָיו.
הַחֲזִיר רָאִשׁוֹ וְאָמַר לָהּ: עֲשִׂי וְקַחֵי אַחֲרַי,
שֶׁהָרִי אֵין כְּלוּם אֶצְלִי, אֲבָל אֲנִי גוֹזֵר עָלֶיךָ
בְּלִבּוֹל בְּדַעְתָּךְ.

אַחַר כֵּךְ אָמַר: לֹא בִשְׂבִילִי, אֲלֵא בְּשִׁבְלִי
שְׁלֵא תַהֲרֹגֵי בְנֵי אָדָם אַחֲרַיִם. וְכֵן
הָיָה. הִתְבַּלְבְּלָה דַעְתָּהּ, וְלֹא יָדְעָה דְבָר,
וּמִתָּהּ. וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים צא) לֹא תִאָּנֶה
אֱלֹהֶיךָ רָעָה וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶךָ.

**אֶפִּילוֹ הֲרִיקֵנוּן שְׂבִישְׂרָאֵל מְלֵאִין תּוֹרָה
וּמִצְוֹת כְּרִימּוֹן**

(זוהר חדש ב רות מ, א)
רַבִּי עֲזַרְיָה וְרַבִּי חֲזַקְיָה הָיוּ עוֹלִים לְרַגְלֵי
הָיָה עִמָּהֶם אוֹתוֹ הַסּוֹחֵר, שֶׁהָיָה
מִחֲמַר אַחֲרֵיהֶם. אָמַר רַבִּי עֲזַרְיָה לְרַבִּי
חֲזַקְיָה, הָאֵם שְׁמַעְתָּ דְבָר בְּאוֹתוֹ הַפְּסוּק
שְׁכַתּוּב אֵל גַּנַּת אֶגּוֹז יִרְדְּתִי לְרֵאוֹת בְּאֲבִי
הַנַּחַל? דְּבַרִּי הַתּוֹרָה נִמְשָׁלִים לְאֶגּוֹז,
הֵיאָךְ?

אָמַר לוֹ, מָה אֶגּוֹז יֵשׁ לוֹ קִלְפָּה בַחוּץ,
וּמִחַ בְּפָנִים, אִף דְּבַרִּי תּוֹרָה יֵשׁ בָּהּ
מַעֲשֵׂה, מְדַרְשׁ, וְהַגְדָּה, וְסוּד, הַכֹּל זֶה
לְפָנִים מִזָּה וְכוּ'.

אָמַר אוֹתוֹ הַסּוֹחֵר, בְּפֹה אֲמַרְתֶּם וּתְבַאֲרוּ
אֵת הַפְּסוּק הַזֶּה שְׁכַתּוּב, (רות א)

רַב הוּנא מְעַנֵּי־שׂ אִשָּׁה שֶׁהוֹיָקָה לְבָנֵי אָדָם
(זוהר חדש ב רות לו, ב)
רַב הוּנא הָוָה סְלִיק מִבְּבֵל לְאַרְצָא יִשְׂרָאֵל,
וְהָוָה סְלִיק לְהַתֵּם, אִיעֲרַע בְּחַד כְּפַר,
חֲמָא הֵהִיא אַתְתָּא דְהָוָה אַתְיָא אַבְתְּרִיָּה,
אַרְמֹאת מִיִּין אַכְתָּפוּי, וְנִטְלַת עִפְרָא
מִרְגְּלוּי. אַהֲדַר רִישִׁיָּה וְאָמַר לָהּ, עֲבִידִי
וְטוֹל בְּתַרְאִי, דְּהָא לֹא כְלוּם גַּבְאִי, אֲבָל
גּוֹזְרִי עָלֶיךָ בְּלִבּוֹלָא בְּדַעְתָּךְ.

לְבַתֵּר אָמַר, לֹא בִגִּינִי אֲלֵא בִגִּין דְּלֵא
תִּיקְטְלִי בְנֵי אִינְשָׂא אוֹחֲרֵנִין. וְכֵן
הָוָה, אִיתְבַּלְבַּל דַעְתָּהּ, וְלֹא יָדְעָה מִיָּדִי,
וּמִתָּהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים צא י) לֹא
תִאָּנֶה אֱלֹהֶיךָ רָעָה וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶךָ.

**אֶפִּילוֹ הֲרִיקֵנוּן שְׂבִישְׂרָאֵל מְלֵאִין תּוֹרָה
וּמִצְוֹת כְּרִימּוֹן**

(זוהר חדש ב רות מ, א)
רַבִּי עֲזַרְיָה וְרַבִּי חֲזַקְיָה, הָיוּ סְלִקוּ לְרַגְלֵי,
הָוָה עִמָּהוֹן הֵהוּא טִייעָא, דְּהָוָה טְעִין
אַבְתְּרִיָּהוּ. אָמַר ר' עֲזַרְיָה לְרַבִּי חֲזַקְיָה,
מִיָּדִי שְׁמַעַת בְּהֵוָא קָרָא דְכְּתִיב, (שה"ש ו
א) אֵל גַּנַּת אֶגּוֹז יִרְדְּתִי לְרֵאוֹת בְּאֲבִי
הַנַּחַל. דְּבַרִּי הַתּוֹרָה נִמְשָׁלִים לְאֶגּוֹז,
הֵיאָךְ.

אָמַר לִיָּה, מָה אֶגּוֹז אֵית לִיָּה קִלְפָּה לְבַר,
וּמוֹחָא לְגוֹ. אִף דְּבַרִּי תּוֹרָה, אֵית
בָּהּ מַעֲשֵׂה, מְדַרְשׁ, וְהַגְדָּה, וְסוּד, כֹּלָא דָּא
לְגוֹ מִן דָּא וְכוּ'.

אָמַר הֵהוּא טִייעָא, בְּמֵאִי קִאמְרִיתוּ
וּתוֹקִימוּ הָאִי קָרָא דְכְּתִיב,

ותלכנה שתיהם עד בואנה בית לחם ויהי כבואנה בית לחם ותהם כל העיר עליה"ן. עד כאן שתיים. ותאמרנה הוא"ת נעמי, אחת ולא יותר. אמר רבי עזריה, אשריהם ישראל, שאפלו הריקנים שבכם מלאים תורה ומעשים טובים.

נחתין תרוניהו, אמרו ליה, מידי שמיע לך בהאי קרא. אמר, הכי שמיענא. בזמנא דבעי הקדוש ברוך הוא למיהב תורה לישראל, הלוחות היו כתובים פנים ואחור, שגאמר (שמות לב טו) כתובים הם ומזה הם כתובים וכו'.

והרפיבו שלש פרסות, והוא עוסק עמהם בסודות הללו. קראו עליו, כפלח הרמון רקתך. אפלו הריקנים שב'ישראל מלאים תורה ומצוות כרמון.

הבן מזכה את האב

(זוהר חדש ב רות מא, ב)
רבי זמירא יצא לשדה אונן, ראה את אותם הבקיעים שבקמטי הבליטות שמעלות שלהבות. הרפין אונן, ושמע קולות. אמר לו אותו הערבי: לך עמי, ואראה לך פליאות נסתרות מבני אדם. הלך עמו אחורי הסלע, וראה בקיעים אחרים ושללהבות שעולות למעלה. שמעו קולות אחרים. אמר לו: הרפן אונן לכאן. הרפין את אונן, ושמע קולות שאומרים וי וי.

ותלכנה שתיהם עד בואנה בית לחם ויהי כבואנה בית לחם ותהם כל העיר עליה"ן. עד הכא תרין, ותאמרנה הוא"ת נעמי חד ולא יתיר. אמר רבי עזריה, אשריכם ישראל, שאפלו הריקנים שבכם, מלאים תורה ומעשים טובים.

נחתין תרוניהו, אמרו ליה, מידי שמיע לך בהאי קרא. אמר, הכי שמיענא. בזמנא דבעי הקדוש ברוך הוא למיהב תורה לישראל, הלוחות היו כתובים פנים ואחור. שגאמר, (שמות לב טו) מזה ומזה הם כתובים וכו'.

וארפיביה תלת פרסי, והוא עסיק עמהו באלין רזינא. קראו עליה, (שה"ש ו ז) כפלח הרמון רקתך. אפלו הריקניו שב'ישראל מלאין תורה ומצוות כרימון.

הבן מזכה את האב

(זוהר חדש ב רות מא, ב)
רבי זמירא נפק לחקל אונן, חמא באינון בקיעין קרטוניא, קומטרי שלהובי דסלקין. ארפין אוננו, ושמע קליו. אמר ליה ההוא ערבאה, זיל בהדי, ואראה לך פליאן טמירין מבי נשא. אזל עמיה אחורי טינרא, וחמי בקיעין אחרניו, ושלחובין סליקו לעילא. שמעו קליו אחרניו. אמר ליה ארפין אוננך הכא. ארפין אוננו, ושמע קליו דאמרין וי וי.

כך וכך תהא לָהֵוא גַבְרָא רִשְׁעָא, וְלָהֵוא
(ס"א מניקתה) דִּינִיקָא לִיהָ.

לָאוּתוּ הָאִישׁ הָרִשְׁעָא, וְלָאוּתָהּ (המניקת)
שְׁהִינִיקָה אוּתוּ!

אָמַר לִיהָ, בְּרָא שְׁבַק בְּעֵלְמָא. אָמַר לִיהָ
הוּ. חַד בְּרָא שְׁבִיק, וְהוּא רִשְׁעָא
פִּאבּוּהָ, וְאִיהוּ יְנוּקָא דְאָזִיל בְּבִי מִטְּבַחְיָא.
חֲפֵשׁ אַבְתְּרִיהָ, וְנָטִיל לִיהָ וְלַעֲי לִיהָ
בְּאוּרִייתָא, עַד דְּאוּלִּיף לִיהָ מְקָרָא
וְצִלוּתָא וְקָרִיאַת שְׁמַע. לְבַתֵּר אוּלִּיף לִיהָ
מִשְׁנָה וְתִלְמוּד וְהִלְכוּת וְהַגְדוּת, עַד
דְּאֶתְחַכֵּם יַתִּיר, וְהִינּוּ רַבֵּי נַחוּם הַפְּקוּלִי.

אָמַר לוֹ: הָאִם הַשְּׂאִיר בְּנִי בְּעוֹלָם? אָמַר
לוֹ: כֵּן, בְּנִי אֶחָד הוּא הַשְּׂאִיר, וְהוּא
רִשְׁעָא כְּמוֹ אָבִיו, וְהוּא הִילָד שְׁהוּלָךְ בְּבֵית
הַמִּטְבָּחִים. חֲפֵשׁ אַחֲרָיו, וְלִקַּח אוּתוּ
וְלַמָּד אוּתוּ בַתּוֹרָה, עַד שְׁלַמְדוּ מְקָרָא
וְתַפְלָה וְקָרִיאַת שְׁמַע. אַחַר כֵּן לַמָּד אוּתוּ
מִשְׁנָה וְתִלְמוּד וְהִלְכוּת וְהַגְדוּת, עַד
שְׁהִתְחַכֵּם יוֹתֵר, וְהִנּוּ רַבֵּי נַחוּם הַפְּקוּלִי.

אָמַרְי קָרוּ לִיהָ הַפְּקוּלִי. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר,
(ישעיה כח ז) פָּקוּ פְּלִילִיָהּ. דְּאַפִּיק
לְאַבּוּהָ מִן דִּינָא דְהָהוּא עֵלְמָא. וְכְמָה
חֲכִימֵי דְרָא דְנָפְקוּ מִיַּגִּיהָ, אֶקְרוּן פְּקוּלִי.

וְלָמָּה קָרְאוּ לוֹ הַפְּקוּלִי? כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר
(ישעיה כח) פָּקוּ פְּלִילִיָהּ. שְׁהוּצִיא
אֶת אָבִיו מִהַדִּין שֶׁל אוּתוּ הָעוֹלָם. וְכְמָה
חֲכִימֵי הַדּוֹר שְׁיִצְאוּ מִמְּוֹנוּ נְקָרְאוּ פְּקוּלִי.

הָהוּא גַבְרָא אֶתִי לִיהָ בְּחֵלְמָא, וְאָמַר
לִיהָ, רַבֵּי, כְּמָה דְאַתְּ נַחֲמַת לִי בְּנִי
יְנַחַם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוּתָךְ. דְּהָא מִן
יוֹמָא דְדִידַע בְּנִי פְּסוּק חַד, פָּקוּ לִי מִן
דִּינָא. בִּינּוּ דְקָרָא קָרִיאַת שְׁמַע, סְלַקִּין
דִּינָאֵי בֵין בִּימִקְמָא בֵין בְּלִילָא זִימְנָא חַד.
בִּינּוּ דְקָרִי בֵיה רַב, אַעֲבֵרוּ דִינָאֵי מִכָּל
וְכָל.

אוּתוּ הָאִישׁ בָּא לוֹ בְּחֵלוּם, וְאָמַר לוֹ: רַבֵּי,
כְּמוֹ שְׁנַחֲמַתְנִי, כֵּךְ יְנַחַם אוּתָךְ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׁהֵרִי מִן הַיּוֹם שְׁיַדַּע
בְּנֵי פְּסוּק אֶחָד, הוּצִיאוּ אוּתִי מִן הַדִּין.
בִּינּוּ שְׁקָרָא קָרִיאַת שְׁמַע, הַעֲלוּ הַדִּין שְׁלִי
בֵין בֵּינּוּם וּבֵין בְּלִילָהּ פְּעַם אַחַת. בִּינּוּ
שְׁקָרָא בּוּ הַרְבֵּי, הַעֲבִירוּ אֶת דִּינֵי מִכָּל וְכָל.

יוֹמָא דְאַתְחַכֵּם וְקָרוּ לִיהָ רַבֵּי, אַתְקִינּוּ
כוּרְסֵי בֵין צְדִיקִיָּא בְּגִינְתָא דְעָדוּן.
וּבְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא דְאַתְחַדְשָׁא אוּרִייתָא
בְּשַׁמְיָה, מַעֲטְרִין לִי בְּעִיטְרָא עֵילְאָה,
צְדִיקִים מַתְעַטְרִין.

הַיּוֹם שְׁנַהֲיָה חֲכָם וְקָרְאוּ לוֹ רַבֵּי, הַתְקִינּוּ
אֶת כְּסָאֵי בֵין הַצְּדִיקִים בְּגַן עֵדֶן.
וּבְכָל יוֹם וְיוֹם שְׁמַתְחַדְשַׁת תּוֹרָה בְּשִׁמוּן,
מַעֲטְרִים אוּתִי בְּעִטְרָה עֵלְיוֹנָה,
שְׁהַצְּדִיקִים מַתְעַטְרִים.

בְּגִינְךָ זְכִינָא בְּכָל הָאֵי יָקָר. זַפְּאָה אִיהוּ
חוּלְקִיָּהּ, מֵאֵן דְּשְׁבַק בְּרָא דְלַעֲי
בַתּוֹרָה בְּהָאֵי עֵלְמָא. אָמַר ר' חִיָּא בַר

בְּגִלְלָךְ זְכִינִי בְּכָל הַכְּבוֹד הַזֶּה. אֲשֶׁרִי הוּא
חֵלְקוֹ שֶׁל מִי שְׁמַשְׂאִיר בְּנִי
שְׁעוּסָק בַתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה. אָמַר רַבֵּי

חייא בר אבא, כמו זה ארע לו לרבי עקיבא.

אבא, כהאי גוונא אירע ליה לרבי עקיבא.

מעשה ברבי פרחיא

(זוהר חדש ב רות נא, ב)

רבי פרחיא אמר, כל זמן שהגוף לא נח במקומו, נפשו אף פך. והוא היה תמיד משתדל לדעת באותו העולם של הנשמות.

יום אחד היה הולך בשדה, ומצא גוף אחד פתח אילן חרב מת. השגיח בו, ומצא שהוא יהודי, ומצא פריכות של מצוה, וספר של אגדה עמו.

אמר, ודאי תלמיד חכם הוא. התעסק בקברו, והלך לעיר, ותקן לו תכריכים וקבר. והזמין בני אדם, ובכה עליו, והשתדל עליו והוציא כל מה שהיה בידו.

כיון שנגנו ונקבר אותו הגוף, הנפש שלו נכנסה לתוך הישיבה העליונה. אמרו לה: אין לך פעת רשות להכנס בפרך (למקום) הסלע העליון, לכי והשלימי חסד למי שהשלים לך!

יום אחד רבי פרחיה היה יושב על השער של הפתח של לוד, והיה עצוב, שהיתה לו דחוקה השעה. בא אליו איש אחד. אמר לו: רבי, התרצה ללכת למקום פלוני עמי, ואתן לך כלי כסף, כדי שנסתדל בתורה יחד בדרך? אמר לו: גלך. הלכו. אמר לו: רבי, זה שכתוב (קהלת ט) כי החיים יודעים שימותו והמתים

מעשה ברבי פרחיא

(זוהר חדש ב רות נא, ב)

רבי פרחיא אמר, כל זמנא דגופא לא נח בדוכתייה, נפשא דיליה אוף הכי. ואיהו הנה משתדל תדיר, למנדע בההוא עלמא דנשמתין.

יומא חד הוה אזיל בחקלא, ואשתפח חד גופא תחות אילן חריב מית. אשגח ביה, ואשפח דהוא יהודאי, ואשפח פריכין דמצוה, וספרא דאגדתא בהדיה.

אמר ודאי תלמיד חכם הוא. אשתדל בקבריה, ואזיל למתא, ואתקין ליה תכריכין, וקברא, וזמין בני נשא, ובכה עליה, ואשתדל עליה, ואפיק כל מאי דהוי בידוי.

כיון דאתגגזי ואתקבר ההוא גופא, נפש דליה אעלת לגו מתיבתא עילאה. אמרו לה, לית לך הכא השתא רשות לאעלא בכרך (בדוד) דטנרא עילאה. זילי ואשלימי טיבו, למאן דאשלים לך.

יומא חד, רבי פרחיה הנה (דף קט ע"ב) ?תיב אבבא דפתחא דלוד, והוה עצוב, דדחיקא ליה שעתא. אתא חד בר נש לגביה, אמר ליה, רבי תיבעי למיחך בדוך פלוני בהדאי, ואתן לך מואני כסף, בגין דנשתדל באורייתא פחדא באורחא, אמר ליה ניזיל. אזלו. אמר ליה, רבי, האי (מאי) דכתיב, (קהלת ט ה) כי החיים יודעים

אינם יודעים קאומה? אָמַר לוֹ: החיים אלו הצדיקים, והמתים אלו הרשעים.

אָמַר לוֹ: חַיִּיךָ, רַבִּי, אֶפְלוּ הַרְשָׁעִים בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם יוֹדְעִים בְּצַעֲרָם, וְיוֹדְעִים בְּכַבּוּד הַצְּדִיקִים וּבְדִינֵי הַרְשָׁעִים. אָמַר לוֹ: אִם כֵּן, מַה זֶה וְהַמְתִּים אֵינָם יוֹדְעִים קאומה?

אָמַר לוֹ: בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּתוּב, שֶׁהַרִי הַצְּדִיקִים שֶׁנִּקְרָאִים חַיִּים, מְסַתְּפִלִים וְיוֹדְעִים שְׂמֹתוֹ, וְעַתִּידִים לְתַת אֶת הַדִּין, שֶׁיֵּשׁ דִּין וְיֵשׁ דִּין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְהַחַי יִתֵּן אֶל לְבוֹ. אֲבָל הַרְשָׁעִים שֶׁנִּקְרָאִים מֵתִים, לֹא יוֹדְעִים וְאֵין מְשַׁגְּחִים, וְלֹא מְסַתְּפִלִים בְּמַעֲשֵׂי אוֹתוֹ הָעוֹלָם כְּלוּם. וְכִי שְׂאֵינוּ מְכִיר בְּמַעֲשֵׂי אוֹתוֹ הָעוֹלָם נִקְרָא מֵת, מְשׁוּם שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה לֹא מְבַנֵּי חַיִּים. שֶׁהָעוֹלָם הַהוּא שֶׁל נְשָׁמוֹת וְרוּחוֹת הוּא, וְזֶה הָעוֹלָם הוּא שֶׁל הַגּוּף.

אוֹתוֹ הָעוֹלָם שֶׁדָּרִים בוֹ אַחֲיָהֶם (רוּחוֹת) שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם, וְדוֹמִים בְּדִיוֹקְנָאוֹת, מְכָרִים זֶה לְזֶה, וְיוֹדְעִים בְּמַה דוֹמִים בְּעוֹלָם הַזֶּה (שְׁעֵתִיד לְבֹא לְעוֹלָם). וְכַמִּשְׁתַּדְּלִים לְהַכִּיר אֶת כְּבוֹד רַבּוֹנָם שָׁם, בְּאוֹתוֹ הַמְּלַבּוֹשׁ שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם.

כְּשֶׁהֲגִיעוּ לְאוֹתוֹ הַשְּׂדָה, אָמַר לוֹ: נִתְעַכֵּב כְּעַת. נֶאֱמַר לוֹ: לָמָּה אַתָּה נֶאֱמַר לוֹ: אֲבָדָה אֲבָדָה לִי בְּמִקוֹם הַזֶּה. אָמַר: הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִצְמַנְנָה לָךְ.

שְׂמֹתוֹ וְהַמְתִּים אֵינָם יוֹדְעִים קאומה. אָמַר לִיה הַחַיִּים אֲלוֹ הַצְּדִיקִים, וְהַמְתִּים אֲלוֹ הַרְשָׁעִים.

אָמַר לִיה חַיִּיךָ רַבִּי, אֶפְלוּ הַרְשָׁעִים בְּהוּא עֲלָמָא, יְדַעִין בְּצַעֲרָא דִידְהוּ, וְיְדַעִין בִּיקְרָא דְצְדִיקָיָא, וּבְדִינְהוּן דְרְשִׁיעֵיָא. אָמַר לִיה, אִי הַכִּי מַאי וְהַמְתִּים אֵינָן יוֹדְעִים קאומה.

אָמַר לִיה, בְּהַאי עֲלָמָא כְּתִיב. דְּהַא צְדִיקָיָא דְאִיקְרוּן חַיִּים, מְסַתְּפִלִין וְיְדַעִין דִּימּוֹתוֹן, וְזַמְנִין לְמִיָּהֵב דִּינָא, דְאִית דִּין וְאִית דִּינִין. כְּמַה דְאִתְּ אָמַר, (שם פסוק ז) וְהַחַי יִתֵּן אֶל לְבוֹ. אֲבָל רְשָׁעִים דְאִיקְרוּן מֵתִים, לֹא יְדַעִין, וְלֹא מְשַׁגְּחִין, וְלֹא מְסַתְּפִלִין בְּעוֹבְדֵי דְהַהוּא עֲלָמָא כְּלוּם. וְכַמִּין דְלֹא יְדַע בְּעוֹבְדָא דְהַהוּא עֲלָמָא, אִיקְרִי מֵת. בְּגִין דְּהַאי עֲלָמָא לְאוּ מְבַנֵּי חַיָּא. דְּהַהוּא עֲלָמָא דְנִשְׁמָתִין וְרוּחִין אִיהוּ, וְהַאי עֲלָמָא דְגוּפָא הוּא.

הַהוּא עֲלָמָא דְדִיִּירִי בֵּיה אַחוּהוּן (רוּחוֹתוֹן) דְּבְנֵי נְשָׂא, וְדַמְיִין בְּדִיוֹקְנֵין, אֲשֶׁתְּמוּדְעִין דָּא לְדָא, וְיְדַעִין בְּמַה דוֹמִין בְּהַאי עֲלָמָא (דַּמְיִין לְמִיָּהֵבוּ בְּעֲלָמָא). וְכַמִּשְׁתַּדְּלִין לְמַנְדַּע בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיָּהוּן תַּמּוּן, בְּהַהוּא מְלַבּוֹשָׁא דְהַהוּא עֲלָמָא.

כַּד מְטָא לְהַהוּא חֶסֶל, אָמַר לִיה נִתְעַכֵּב הַשְּׂתָא, אַתְּנַת. אָמַר לִיה, אֲמַאי קָא מִתְנַחַת. אָמַר לִיה אֲבִידָא קָא אֲבִיד לִי בְּהַאי דוּכְתָא. אָמַר, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִצְמַנְנָה לָךְ.

מִצְאוּ מְעַרְתָּ אַחַת. אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ:
 רַבִּי, נִכְנָס לְכָאן, שְׁהֵי יְדַעְתִּי
 שְׂאֵנִי מִכִּיר כָּאן. נִכְנָסוּ, יָרְדוּ בַּמְדְּרָגוֹת,
 עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְפִרְדָּס אַחַד, וָרָאוּ שָׁם
 אֵילָנוֹת מְשֻׁנִּים זֶה מִזֶּה וּמִשְׂאֵר הָאֵילָנוֹת
 שֶׁל הָעוֹלָם, וְאֵילָן אַחַד מְשֻׁנָּה מִשְׂאֵר
 הָאֵילָנוֹת.

עָלוּ לְשָׁם, שָׁמְעוּ קוֹל אַחַד שֶׁל מַחְנוֹת
 רַבִּים שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים, (תהלים צה) בָּאוּ
 נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה נִבְרָכָה לְפָנֶי ה' עֲשֹׂנוּ.
 תִּמְהָה רַבִּי פְּרַחְיָא, וְאָמַר: מַה זֶּה? אָמַר לוֹ:
 שְׂתַק.

אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָא: הָאֱלֹהִים, כְּשֶׁהִגַּעְתִּי
 עִמּוֹ לְאֶמְצַע הַפִּרְדָּס הַזֶּה, וָרָאִיתִי
 שְׁתֵּי דְרָכִים, וּמַחְנוֹת מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה,
 וְאָמַרְתִּי לוֹ מַה זֶּה? וְאָמַר לִי, כָּאֵן נִפְרָדוֹת
 דְּרָכֵי הַנְּפֻשׁוֹת, מִי שֶׁהוֹלְכִים לְגַן עֵדֶן, וּמִי
 שֶׁהוֹלְכִים לְגִיהֵנָם. מִי שֶׁהוֹלֵךְ לְגַן עֵדֶן -
 אֵלּוֹ הוֹלְכִים (עמו), וּמִשְׁלִימִים לוֹ שְׁלוֹם.
 וּמִי שֶׁהוֹלֵךְ לְגִיהֵנָם - אֵלּוֹ נוֹטְלִים לְדוֹן
 (אותם) אוֹתוֹ בְּגִיהֵנָם.

עֲבַרְנוּ אוֹתוֹ הַפִּרְדָּס, וְהִגַּעְנוּ לְחוֹמוֹת
 וּמִגְדָּלִים וְשַׁעֲרִים. כְּשֶׁהִגַּעְנוּ
 לְשַׁעַר אַחַד, שָׁנִיקְרָא שַׁעַר הַמְּזוֹרָה, קָרָא
 אוֹתוֹ הָאִישׁ: פְּתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי צַדִּיק. אָמְרוּ
 לוֹ: לְמָה? אָמַר לָהֶם: בְּשָׁלִיחוֹת שֶׁל רַבּוֹן
 הָעוֹלָם בָּאתִי. פְּתַחוּ וְאָמְרוּ כֻלָּם: מִי נִתֵּן
 אֶת יְלוּד הָאִשָּׁה הַזֶּה כָּאֵן בְּמִקּוֹם הַזֶּה?
 אָמַר לָהֶם: זֶה הוּא רַבִּי פְּרַחְיָא. אָמְרוּ: זֶה
 הוּא שֶׁהַשְּׁלִים לָךְ הַחֲסֵד בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם?
 אָמַר כֵּן.

אֲשַׁכְּחוּ חַד מְעַרְתָּא. אָמַר הוּא גַבְרָא,
 רַבִּי, גִּיעוּל הֵכָא, דְּהָא יְדַעְנָא
 דְּאִשְׁתַּמוּדְעָנָא הֵכָא. אָעֵלוּ. נִחְתִּין בְּדַרְגִּין,
 עַד דְּמִטּוּ לְגַבֵּי חַד פִּרְדָּס, וְחִמּוּ תַמָּן
 אֵילָנִין מְשֻׁנִּין דָּא מִן דָּא וּמִשְׂאֵר אֵילָנִי
 עֲלִמָּא, וְחַד אֵילָן מְשֻׁנִּיא מִשְׂאֵר אֵילָנִין.

סְלִיקוּ תַמָּן, שָׁמְעוּ חַד קְלָא דְּמוֹשְׁרִין
 סְגִיאִין, דְּהוּוּ אָמְרִין, (תהלים צה ו)
 בּוֹאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה נִבְרָכָה לְפָנֶי ה'
 עֲשֹׂנוּ. תְּנוּה רַבִּי פְּרַחְיָא, אָמַר מֵאִי הָאִי.
 אָמַר לִיה שְׂתוּק.

אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָא, הָאֱלֹהִים, כַּד מְטִינָא
 עִמִּיה לְאֶמְצַע דְּהָאִי פִּרְדִּיסָא,
 וְחִמִּינָא תַרְוֵן אֲרַחִין, וּמוֹשְׁרִין מִסְטְרָא
 דָּא וּמוֹסְטְרָא דָּא, וְאָמְרִי לִיה מֵאִי הָאִי,
 וְאָמַר לִי, הֵכָא מִתְּפָרְשִׁין אוֹרַחִין דְּנִפְשִׁין,
 מֵאֵן דְּאֲזִלִּין לְגַן עֵדֶן, וּמֵאֵן דְּאֲזִלִּין
 לְגִיהֵנָם. מֵאֵן דְּאֲזִל לְגַן עֵדֶן, אֵלּוֹן אֲזִלִּי
 בְּהַדִּייהוּ (בהדיה), וְאֲשִׁלִּמוּ לִיה שְׁלָמָא.
 וּמֵאֵן דְּאֲזִל לְגִיהֵנָם, אֵלּוֹן נְטִלִין לִיה
 לְמִידָן (נתהון) לִיה בְּגִיהֵנָם.

אֲעַבְרָנָא הוּא פִּרְדָּס, וּמְטִינָא לְשׁוּרִין
 וּמוֹגְדָלִין וְתַרְעִין. כַּד מְטִינָא
 לְתַרְעָא חַד, דְּאִיקְרִי שַׁעַר הַמְּזוֹרָה. קָרָא
 הוּא גַבְרָא, (שם קיח ט) פְּתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי
 צַדִּיק. אָמַר לִיה אִמָּאִי. אָמַר לוֹן,
 בְּשָׁלִיחוֹתָא דְּמֵאֲרִיָּה דְּעֲלִמָּא קָא אֲתִינָא.
 פְּתַחוּ וְאָמְרוּ כּוֹלְהוּ, מֵאֵן זֶהב לִילוּד אִשָּׁה
 בְּאֲתַרְתָּא דָּא. אָמַר לָהּ דָּא אִיהוּ רַבִּי
 פְּרַחְיָא. אָמְרוּ דָּא הוּא דְּאֲשִׁלִּים לָךְ חֲסֵד
 בְּהַהוּא עֲלִמָּא. אָמַר אִין.

פְּתָחוּ לִי, וְאָמְרוּ: הַפְּשִׁיטוּ אוֹתוֹ, שְׂאִין
 רְשׁוֹת לְהַכְנִס לְכָאן בְּגוּף שֶׁל
 הָעוֹלָם הַהוּא. מִיָּד הַפְּשִׁיטוּ אוֹתוֹ,
 וְהִתְלַבֵּשׁ בְּאֹרִים שֶׁל הַגֵּן שֶׁלְפָנַיִם.

וְנִכְנַס וְרָאָה אוֹתוֹ הֶרְקִיעַ שֶׁעַל גְּבִי אוֹתוֹ
 הַגּוּף (הַגֵּן). שְׂאוֹתוֹ הֶרְקִיעַ נִפְרָד
 מֵאוֹתוֹ הֶרְקִיעַ שֶׁעוֹמֵד עַל שְׂאָר בְּנֵי
 הָעוֹלָם. הֶרְקִיעַ הִזָּה נִתְחַם בְּתַחוּם מִכָּל
 הַגְּנוּיִם שֶׁל הָעוֹלָם. אַרְבַּעַת חֳלוֹנוֹת,
 מְשֻׁקָּפִים פְּתוּחִים בּוֹ בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי
 הָעוֹלָם, וְאֶחָד בְּאַמְצַע.

חֳלוֹן אֶחָד שֶׁבְּצַד מְזֻרְחָה, בּוֹ קִיּוּמִים
 אַרְבַּעַת מְשֻׁקָּפִים מְרֻקָּמִים, בְּסוּד
 שֶׁל אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת יְהו"ה, עוֹלוֹת לְשֵׁתִים
 עֲשָׂרָה, שֶׁלשׁ אוֹתִיּוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם מֵתַחְבְּרִים אוֹתָם
 הַמְשֻׁקָּפִים, וְכָל הָאוֹתִיּוֹת
 מֵתַחְבְּרוֹת לְשֵׁם הַקְּדוֹשׁ. מִמְּנָה אֶחָד
 עוֹמֵד לְאוֹתוֹ הַצַּד, וְשִׁמּוֹ וּזְרִיעָאֵל
 (יעזריאל). וְאַרְבַּעַת מִפְתָּחוֹת בִּידוֹ, שֶׁהוּא
 פּוֹתֵחַ בָּהֶם אַרְבַּעַת שְׁעָרִים, שֶׁהֵם עַל גְּבִי
 אוֹתוֹ הֶרְקִיעַ, וְאִין מִי שֶׁמְכִיר בָּהֶם.

פָּרַט לְרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשַׁבָּתוֹת, שֶׁבָּאוֹת
 אוֹתָן הַנְּפֻשׁוֹת שֶׁמִּשְׁתַּתְּפּוֹת עִם
 הַגּוּף בְּקַבְּרִים, לְכַרַע וּלְהַשְׁתַּחוּוֹת לְפָנָי
 אוֹתָם הַשְּׁעָרִים לְרַבּוֹן הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (ישעיה סו) וְהָיָה מִדֵּי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ וּמִדֵּי
 שַׁבָּת בְּשַׁבְּתוֹ יָבּוֹא כָּל בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחוּת
 לְפָנָי. כָּל - לְרַבּוֹת אוֹתָן נְפֻשׁוֹת שֶׁדְּרוֹת
 עִם הַגּוּף, וְנִקְרְאוֹת כָּל בָּשָׂר.

פְּתָחוּ לִי. וְאָמְרוּ, אַפְּשִׁיטוּ לִי, דְּלִית
 רְשׁוֹ לְמִיעַל הַכָּא בְּגוּפָא דִּיהוּא
 עֲלִמָּא. מִיָּד אַפְּשִׁיטוּ לִי, וְאִתְלַבֵּשׁ
 בְּאֹרִין דְּגַנְתָּא דְּלָגוּ.

וְעָאֵל וְחָמִי הוּא רְקִיעָא דְּעַל גְּבִי הוּא
 גּוּפָא (גַּנְתָּא). דִּיהוּא רְקִיעָא
 אִתְפָּרַשׁ מֵהוּא רְקִיעַ דְּקָאִים עַל שְׂאָר
 בְּנֵי עֲלִמָּא. רְקִיעַ דָּא אִתְתַּחַם בְּתַחוּמָא
 מִכָּל גְּוּוּיִן דְּעֲלִמָּא. אַרְבַּעַת חֳלוּנֵי
 מְשֻׁקָּפִין פְּתוּחִין בֵּיהּ בְּאַרְבַּעַת סִטְרֵי
 עֲלִמָּא, וְחַד בְּאַמְצַעִיתָא.

חֳלוֹן חַד דְּבַסְטֵר מְזֻרְחָה, בֵּיהּ קִיּוּמִין
 אַרְבַּעַת מְשֻׁקָּפִין מְרֻקָּמִין, בְּרִזָּא
 דְּאַרְבַּע אֲתוּוֹן יְהו"ה, סְלָקִין לְתַרִּיסָה,
 תְּלַת אֲתוּוֹן לְכָל חַד וְחַד.

תְּלַת זְמַנֵּי בַּיּוּמָא, מֵתַחְבְּרִין אֵינּוּן
 מְשֻׁקָּפִין, וְאִתוּוֹן כּוֹלְהוּ מֵתַחְבְּרִין
 לְשָׂמָא קְדִישָׁא. חַד מִמְּנָא קִיּוּמָא לְהוּא
 סְטָרָא, וּזְרִיעָאֵל (יעזריאל) שְׂמִיָּהּ. וְאַרְבַּעַת
 מִפְתָּחִין בִּידֵיהּ, דְּאִיהוּ פְּתַח בְּהוּ אַרְבַּעַת
 תַּרְעִין, דְּאֵינּוּן עַל גְּבִיָּהּ דִּיהוּא רְקִיעָא.
 וְלִית מָאן דְּיַדַּע בְּהוּ.

בְּרֵישׁ יְרַחֵי וְשַׁבְּתֵי, דְּאִתְיִין אֵינּוּן
 נִפְשָׁן דְּמִשְׁתַּתְּפָן עִם גּוּפָא בְּקַבְּרֵי,
 לְמַכְרַע וּלְמִסְגָּד כְּמִי אֵינּוּן תַּרְעִין לְמֵאֲרֵי
 כּוֹלָא. כְּמָה דְּאִתָּא אָמַר, (ישעיה סו כג) וְהָיָה
 מִדֵּי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבְּתוֹ
 יָבּוֹא כָּל בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחוּת לְפָנָי. כָּל,
 לְאַסְגָּאָה אֵינּוּן נִפְשָׁן דְּדִיּוּרֵי עִם גּוּפָא,
 וְאִיתְקִרוּן כָּל בָּשָׂר.

חלון אחר שבצד הדרום, בו עומדים ששה משקופים, לא נכנסים למקום הזה, אלא אותן שעוסקות בקריאת שמע ברצון ובכונה בכל יום.

חלון אחר דבסטר דרום, ביה קיימין שית משקופין, לא עאלין להאי אתר, אלא אינון דלעון קריאת שמע ברעותא, ובכונה בכל יומא.

אמר רבי פרחיא: האלהים, כשהסתפלת באותו החלון, קרב אותו המונה ששמו ענא"ל, שמונה על השער של צד הדרום. אמר לי, קום במקומך, וראה את החלון הזה, שאין רשות להכנס לשם ולא לראות אותו, פרט לאותם שעוסקים בקריאת שמע פראוי.

אמר רבי פרחיא, האלהים, בד אסתפלנא בההוא חלונא, קריב ההוא מונא, וענאל שמיה, די מוונה על תרעא דסטר דרום, אמר לי, קום בקיימך, וחמי האי חלון, דלית רשו לאעלא (דף קי ע"א) תמן, ולא למחמי ביה, בר אינון דלעאון בקריאת שמע בדקא יאות.

וכל אותם שעוסקים בקריאת שמע פראוי, ששים מונים נכנסים לפניו (של המשיח), ומכתירים אותו בכתרים קדושים, ואומרים לו: זהו הכתר של פלוני שעסק בקריאת שמע פראוי!

וכל אינון דלעאון בקריאת שמע בדקא יאות, שתין מונן עאלין קמיה (נ"א דמשיח), ומכתירין ליה בכתירין קדישין, ואמרין ליה, דא הוא בתרא דפלוני דלעא בקריאת שמע בדקא יאות.

שאלתני אותו ואמרתי לו: אדוני, הקריאת שמע הזו פראוי, מה היא? אמר לי: אי חסיד, סוד עליון הוא כאן. בקריאת שמע יש ארבע פרשיות.

שאילנא ליה, ואמר לי, מארי, האי קריאת שמע בדקא יאות מה הוא. אמר לי, אי חסידא, רזא עילאה איהו הכא. בקריאת שמע אית בה ארבע פרשיין.

הפרשה הראשונה של היחוד, שהיא שני יחודים, בשתיים עשרה תבות. שש תבות ביחוד העליון, ושש תבות ביחוד אחר. הפרשה השניה - ואהבת, בארבעים ושתיים תבות, בסוד השם של ארבעים ושתיים אותיות.

פרשה קדמאה דיחודא, דאיהו תרין יחודין, בתריסר תיבין. שית תיבין ביחודא עילאה. ושית תיבין ביחודא אחרא. פרשה תניינא ואהבת, כמ"ב תיבין, ברזא דשם דמ"ב אתנון.

פרשה שלישית - והיה אם שמוע, שנכלל הימין בשמאל, והשמאל

פרשה תליתאה, והיה אם שמוע, דאתכליל ימינא בשמאלא,

בימין. והוא בסוד וסתר של המרכבה הקדושה, עד ושמתם, שהיא הפרשה ששולטת על הכל. היא בסוד של שבעים ושתים תבות, תוף הסוד של שבעים ושנים שמות של המרכבה הקדושה.

פרשה רביעית - ושמתם, שהיא חמשים תבות, שהיא פנגד חמשים שערי בינה. פרשת הציצית כלולה מכלם. ועולות הפרשיות למנון של אדם.

וכל שאר המקומות, בין במצוות התורה, בין בכל שאר המקומות בתורה, הנזכר לחוד והנזקבה לחוד. וכאן שהוא יחוד, שמת'יחד בו הקדוש ברוך הוא, זכר ונקבה מתפנסים יחד, ועולים בשעור אחד.

הזכר נשתלם בה, מה שאין פן בכל שאר המקומות של התורה. וזהו השבח של האמונה העליונה, לדעת זה (שהנה) ה' הוא האלהים. הזכר נשלם בנקבה, ונכללים אחד עם אחד, הזכר נבנה עם הנקבה. וזהו היחוד השלם. ואין שלמות אלא בזכר ונקבה יחד.

ובא ראה, כל מי שמשלים היחוד פראוי ומכונן בפרשיות הללו בכל יום, זוכה למשקופים והחלונות הללו, להיות שלם פאן. ואין מי שיעפב על ידו, ובלבד שיקרא פראוי, ויכונן בסודות העליונים הללו.

ושמאלא בימינא. ואיהו ברזא וסתרא דרתיכא קדישא, עד ושמתם. דאיהי פרשתא דשלטא על כולא. איהי ברזא דע"ב תיבין, גו רזא דע"ב שמהן דרתיכא קדישא.

פרשה רביעאה, ושמתם, דאיהי חמשים תיבין, דאיהי לקביל חמשים תרעין דבינה. פרשה דציצית כלילא מכולהו. וסלקין פרשין למנינא דאדם.

וכל שאר דוכתין, בין בפקודי דאורייתא, בין כל שאר דוכתי דאורייתא, דכורא לחוד, ונוקבא לחוד. והכא דאיהו ייחודא, דאתי'יחד ביה קודשא בריך הוא, דכר ונוקבא אתכנישו כחדא, וסלקין בשעורא חדא.

דכורא אשתלים בה, מה דלאו הכי בכל שאר דוכתי דאורייתא. ודא שבחא דמהימנותא עילאה, למנדע ורזא דא (דקא) ה' הוא האלהים. דכורא אשתלים בנוקבא, ואתכלל חד בחד, דכורא אתבני בנוקבא. ודא איהו ייחודא שלים, ולא אית שלימו אלא דכורא ונוקבא כחדא.

ותא חזי, כל מאן דאשלים ייחודא בדקא יאות, ומכיון בפרשיות אליו בכל יומא. זכי לאליו משקופין וחלונין, למיהוי שלים הכא. ולית מאן דיעפב על ידו, ובלבד דיקרי בדקא יאות, ויכוין בהני רזין עילאין.

ואחז בימיני ואמר לי: אי חסיד, בא וראה את כבוד אותם שמיוחדים את השם הקדוש פראוי ועוסקים בקריאת שמע כמו זה.

נכנסתי להיכל אחד, ובאותו היכל היו שלש מאות ששים וחמשה היכלות, פחשבון ימות השנה. אברהם יצחק ויעקב שולטים באותו ההיכל, ואדם הראשון בתוכם.

וראיתי כמה קבוצות של נשמות מלבשות ברקמה של עץ החיים, וכמה גונים של כבוד עליון, ונכנסים לתוך ההיכל, ויופיאל הממנה הגדול על הכל, ממנה גדול של התורה עמקם.

פתח ואמר: התעוררו קדושי העולם, הרי בניכם הקדושים, שמיוחדים את השם הקדוש, ומכונים ברצון של הפרשיות של קריאת שמע.

וראיתי את אדם הראשון שמשתדל בהם. ובשעה שנכנסת קריאת שמע שקורא בן אדם, עולה בראשונה להיכל הזה, ומריח בה אדם הראשון. אם חסרה אות אחת מקריית שמע, אינו מקבל אותה, שהרי חסר בנינו של אדם, שהוא מאתים ארבעים ושמונה, באותן התבות שחוזר שליח הצבור.

ואם מוצא אותה פראוי, מקבל אותה, ונטלים ממנו אברהם יצחק ויעקב, ונושקים אותה. מי ראה השמחה, מי

ואחיד בימין דילי ואמר לי, אי חסידא, תא חמי יקר דאינון דמיוחדים שמא קדישא כדקא יאות, ולעאן בקריאת שמע כגוונא דא.

אעילנא בחד היכלא, ובההוא היכלא הווי חס"ה היכלים, פחושבון יומי שתא. אברהם יצחק ויעקב שליטין בההוא היכלא, ואדם הראשון בגוייהו.

וחמינא כמה חבילי נשמתי, מתלבשין ברקמו דאילנא דחיי, וכמה גוונין דיקרא עילאה. ועיילין גו היכלא, ויופיאל רב ממנא על כולא, רב ממנא דאורייתא בהדייהו.

פתח ואמר, אתערו קדישי עלמא, הא בניכון קדישין, דקא מיוחדים שמא קדישא, ומכווני ברעותא דפרשין דקריאת שמע.

ואדם הראשון חמינא דמשתדל בהו. ובשעתא דעאלת קריאת שמע דקרי בר נש, סליקא בקדמיתא להאי היכלא, וארח בה אדם הראשון, אי חסר אות אחת מקריית שמע, לא מקבל לה. דהא חסר בנינא דאדם, דאיהו מאתים ושמונה וארבעים, באינון תיבין דחוזר שליח צבור.

ואי אשפח יתה כדקא יאות, מקבל לה, ונטלין ליה אברהם יצחק ויעקב מניה, ונשקין לה. מאן חמי חדוה, מאן

רָאָה הָעֲרֹבֹבָיָה בְּכָל אוֹתָם הַצְּדִיקִים
שֶׁבָּגַן עֵדֶן, שְׂבָאִים לְאוֹתָהּ הַשְּׂמֹחָה.

וּבְשִׁעָה שְׂיָבֵא לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, מִי יִרְאֶה
אֶת שְׂמֹחָתוֹ, שְׂמוֹשִׁיבִים אוֹתוֹ
הָאֲבוֹת אֶצְלָם פְּעֻמִּים בְּיוֹם, וּבְכָל יוֹם
יֵוָד עֲלָיו טַל מְרֹאֵשׁ הַמְּקוֹלָךְ.

וּבְאוֹתוֹ הַטַּל יִוָּדְעִים וְאוֹכְלִים הַמַּאֲכָל
שְׂמֹלֵאכִים הָעֲלִיוֹנִים אוֹכְלִים.
וְיִוָּדְעִים מִה שְׁהִיָּה, וּמִה שְׂיִהִיָּה, וּמִה
שְׁעֵתִיד לְהִיּוֹת, עַד הַזְּמַן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא יָקִים אֶת הַגּוֹפִים הַסְּרוּחִים בְּעוֹלָם
הַזֶּה, וְיִקְיָמֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבִנְיָן
מִתְקַן כְּרֵאוּי.

בְּחֵלוֹן שֶׁבְּצַד הַדְּרוֹם הֵיוּ רְשׁוּמִים ש',
שֶׁבְּצַד זֶה ו', וּבְצַד אַחֵר ו', וּבְצַד
הָאֲחֵר ו'. שְׂאֵלְתִי אוֹתוֹ הָאִישׁ, וְאָמַרְתִּי:
מִהֵן הָאוֹתוֹת הַלְּלוּ? אָמַר: אֵינִי יוֹדֵעַ.

עַד שֶׁבָּא אוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה וְאָמַר לִי: אִי
חֲסִיד, אוֹתֵן הָאוֹתוֹת סִימְנֵי (עֲמוּדֵי)
הַפְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע. אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ
שֶׁל מִי שְׂאוֹמֵר אוֹתָם בְּכָל יוֹם בְּרָצוֹן
הַלֵּב.

חֵלוֹן אַחֵר שֶׁבְּצַד צָפוֹן, בִּיה קִיּוּמֵן
מִשְׁקוּפִים, וְחֲמֵשׁ אוֹתוֹת לֹהֲטוֹת
וְנוֹצְצוֹת בְּתוֹכָם. שְׂתִי אוֹתוֹת בְּצַד זֶה
וּשְׂתִי אוֹתוֹת בְּצַד זֶה, וְאֲחַת לְמַעַלָּה
מֵהֶם תְּלוּיָה עֲלֵיהֶם, וְהֵם בְּסוֹד הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ וְנִקְרָא אֱלֹהֵי"ם.

חֲמֵי עֲרֹבֹבָיָה, בְּכָל אֵינֹן צְדִיקֵיָא
דְּבִגְיַנְתָּא דְּעֵדֶן, דְּקָא אֲתִיָּן בְּהוּא חֲדוּהַ.

וּבְשִׁעָתָא דִּיִּתִּי לְהוּוּא עֲלִמָּא, מֵאֵן
יְחֲמֵי חֲדוּהַ דִּילֵיהּ, דְּאוֹתְבִין
לִיה אֲבָהֵן לְגַבְיֵיהּ תְּרִי זִימְנֵי בְּיוֹמָא,
וּבְכָל יוֹמָא נְחִית עֲלֵיהּ טַלָּא מְרִישָׁא
דְּמִלְכָּא.

וּבְהוּוּא טַלָּא, יְדַעֵי וְאֲכָלֵי מִיכְלָא, דִּי
מִלְכָּאֵי עֵילְאִין אֲכָלִין. וְיִדְעִין
מִה דְּהוּהַ, וּמִה דִּיהוּי, וּמִה דְּזִמְיָן לְמַהוּי,
עַד זְמַנָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יוֹקִים לְגוֹפֵי
דְּסְרִיחֹן בְּהֵאֵי עֲלִמָּא, וְיוֹקִים לוֹן קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, בְּבִנְיָנָא מִתְתַּקְנָא כְּדָקָא יָאוּת.

בְּחֵלוֹן דְּבִסְטֵר דְּרוֹם, הוּוּ רְשׁוּמִין ש',
דְּבִסְטֵר דָּא ו', וּבִסְטֵר אַחְרָא ו',
וּבִסְטֵר אַחְרָא ו'. שְׂאֵילְנָא לְהוּוּא גַבְרָא,
וְאִמְיָנָא, מֵאֵי הֵנִי אֲתוּוֹן, אָמַר לָא יְדַעְנָא.

עַד דְּאֲתָא הוּוּא מְמַנָּא, וְאָמַר לִי, אִי
חֲסִידָא, אֵינֹן אֲתוּוֹן, סִימְנֵין (נ"א)
דְּפְרָשִׁיָּתָא דְּקְרִיָּת שְׁמַע. זְבָאָה
חֻלְקִיָּה דְּמֵאֵן דְּאֲמַר לוֹן בְּכָל יוֹמָא
בְּרַעוּתָא דְּלָבָא.

חֵלוֹן אַחְרָא דְּבִסְטֵר צָפוֹן, בִּיה קִיּוּמֵן
תְּרִין מִשְׁקוּפִין, וְחֲמֵשׁ אֲתוּוֹן
מִלְהֲטִין וּמִתְנַצְצִין בְּגוּיָהּ. תְּרִין אֲתוּוֹן
בִּסְטְרָא דָּא, וְתְרִין אֲתוּוֹן בִּסְטְרָא דָּא,
וְחַד לְעֵילָא מְנִיָּהּ תְּלִיָּא עֲלֵיָּהּ. וְאֵינֹן
בְּרָזָא דְּשְׂמָא קְדִישָׁא וְאִיקְרֵי אֱלֹהֵי"ם.

בחלון דא ובאינון משקופיו, שרין תרין
ממנון בההוא רקיעא, ואינון
צורט"ק וגזריא"ל (נ"א עזריאל), די ממנון
תמן בההוא סטרא דלא אתפתחת.

ותמן אית חד היכלא, מרקמא בכמה
גונון, וכמה ציורין. וביה קיימין
כל אינון דמקדשי שמא דמאריהון
באמירה בכל יומא, לבתר דמברכין ליה,
ואומרין ברוך ה' המבורך לעולם ועד,
ומקדישים ליה לבתר בקדושה
משולשת.

וההוא היכלא איקרי משולש, במה דאת
אמר, (ירמיה ד) היכל ה' היכל ה'
היכל ה' הפה. וההוא היכלא איהו
משולש. ושאינא מאי האי. אמר ההוא
גברא, אליו אינון דלא אכלי כל יומיהון
על דמהון.

וגין דנשמתא דבר נש בהאי עלמא,
נפקת מיניה בכל ליליא ולייליא.
בצפרא אתהדרא ליה, ושרייה בחוטמא
דבר נש, ולא עאלת ולא אתישבא
במעווי, עד דמברך לקודשא ברוך הוא,
ומצלי על דמיה, בדין מתישבא בדוכתה.

ועל דא פתיב, (ישעיה ב כב) חדלו לכם מן
האדם אשר נשמה באפו. מאי אשר
נשמה באפו. בגין דנחתא בצפרא, ואומר
לה (דף קי ע"ב) הקדוש ברוך הוא, זילי,
ושרי ליה בחוטמו, על מנת דיצלי
צלותיה. אי מברך הוא כדקא יאות,
תשרי בגויה, ואי לא, פרחא וסליקת,
ואשתכח בר נש דחסרא מיניה ההיא
קדושתא דנשמתא.

ושם יש היכל אחד מרקם בכמה גונון
וכמה ציורים, ובו עומדים כל אותם
שמקדשים את שם רבונם באמירה בכל
יום, אחר שמברכים אותו, ואומרים ברוך
ה' המבורך לעולם ועד, ומקדישים אותו
אחר כך בקדושה משולשת.

ואותו ההיכל נקרא משלש, כמו שנאמר
(ירמיה ד) היכל ה' היכל ה' היכל ה'
המה. ואותו ההיכל הוא משלש. ושאלתי
מה זה. אמר אותו האיש: אלו הם שלש
אוכלים כל ימיהם על דמם.

משום שהנשמה של אדם בעולם הזה
יוצאת ממנו בכל לילה וליילה.
בבקר חוזרת אליו, ושורה בחטם של
האדם, ולא נכנסת ולא מתישבת במעוין
עד שמברך את הקדוש ברוך הוא
ומתפלל על דמו, אז מתישבת במקומה.

ועל כן כתוב (ישעיה ב) חדלו לכם מן
האדם אשר נשמה באפו. מה זה
אשר נשמה באפו? משום שיוֹרֶדֶת בבקר,
ואומר לה הקדוש ברוך הוא: לכי ושהי לו
בחטמו, על מנת שיתפלל תפלתו. אם
מברך הוא כראוי, היא תשרה בתוכו. ואם
לא, פורחת ועולה, ונמצא האדם שחסרה
ממנו אותה קדשת הנשמה.

ועל דא פתיב, (ישעיה ב כב) חדלו לכם מן
האדם אשר נשמה באפו. מאי אשר
נשמה באפו. בגין דנחתא בצפרא, ואומר
לה (דף קי ע"ב) הקדוש ברוך הוא, זילי,
ושרי ליה בחוטמו, על מנת דיצלי
צלותיה. אי מברך הוא כדקא יאות,
תשרי בגויה, ואי לא, פרחא וסליקת,
ואשתכח בר נש דחסרא מיניה ההיא
קדושתא דנשמתא.

וכיין שנשמתו חסרה מקונו, במה נחשב הוא? אינו נחשב לכלום, כאלו לא היה בעולם. ועל כן אסור לאדם לברך את חברו עד שמברך את רבונו בראשית התפלה.

והחזן אומר ברכו את ה', והוא אומר ברוך ה' המבורך לעולם ועד. וכיין שמברך לרבנו, משם ראשית התפלה להתפלל, ועל כן שורות הקדשות. אשרי הם המברכים ומקדשים את רבונו בכל יום ברצון הלב.

באותה השעה למדתי, שאין רשות להתפלל תפלה בעשרה, עד שמברכים את הקדוש ברוך הוא בראשית הכל. וכיין שמברכים אותו, מתפללים תפלתם.

אמר אותו האיש: רבי, הברכה היא אינה אלא לתקן השבח לרבנו, שהחזיר להם נשמתם, שנקראת בחמשה שמות. והברכה בחמש תבות, ברוך ה' המבורך כו'. ועל הברכה הוא שורה התפלה, והקדשה לא שורה אלא על הברכה, להחזיק ברבנו בכל. והברכה הוא והקדשה הוא אינה אלא בעשרה.

שאיתי אותו: למה התיכל לצד הצפון? אמר לי: בהיכל הזה נכנעים כל הצדדים הרעים שלא ישלטו בעולם.

החלון הזה נקרא החלון של נגה, ואין רשות להסתכל בו, פרט לאותם

וכיין דנשמתיה חסרא מיניה, במה נחשב הוא, לא אתחשב לכלום, כאלו לא הוה בעלמא. ועל דא, אסיר ליה לאיניש לברכא לחבריה, עד דמברך למאריה בשירותא דצלותא.

והחזן אומר ברכו את ה', והוא אומר ברוך ה' המבורך לעולם ועד. וכיין דמברך למאריה, מתמן שרותא דצלותא לצלאה. ועל דא שריאן קדושאן. זכאין אינו דמברכי ומקדשי למאריהון בכל יומא, ברעותא דלבא.

בההיא שעתא אוליפנא, דלית רשו לצלאה צלותא בעשרה, עד דמברכי לקודשא בריך הוא בשירותא דכולא. וכיין דמברכי ליה, צלו צלותהון.

אמר ההוא גברא, רבי, ההיא ברכה, לאו איהו אלא לאתקנא שבחא למאריהון. דאהדר לון נשמתהון, דאיתקריא בחמש שמיהן. וברכתא בחמש תיבין, ברוך ה' המבורך וכו'. ועל ברכה דא שריא צלותא. וקדושה לא שריא אלא על ברכה, לאתקפא למאריהון בכולא, וברכה דא, וקדושה דא, לאו איהו אלא בעשרה.

שאילנא ליה, אמאי היכלא דא לסטר צפון. אמר לי, בהאי היכלא אתכפין כל סטרין בישין, דלא ישלטון בעלמא.

חלון דא, איקרי חלון דנגה. ולית רשו לאסתכלא ביה, בר אינו דדינריהון

שְׁמֹדָרִם שָׁם, וְהַכֹּל הֵם רוֹאִים, וּמִסְתַּפְּלִים, וְיֹכֵלִים לְהִסְתַּפֵּל. כָּל אוֹתָם שָׁשׁ, הוֹלְכִים בְּמַלְבוּשִׁים בְּדַמְיוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה.

וְשָׁם רֵאִיתִי רַבִּים מִן הַחֲבָרִים, וְלֹא נִתְּנָה לִי רְשׁוֹת לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, וְכָלֵם מְכָרִים זֶה לָזֶה, וְאוֹכְלִים מֵאֶכֶל שֶׁל חֲזָקִים עָלֵינוּ.

הַרְקִיעַ הַזֶּה נֹסֵעַ בְּכֹל יוֹם לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם. וְכַשְׁנוֹסֵעַ, מְרַעִיף טַל שֶׁל חַיִּים לְתוֹךְ הַגֶּן. וּבָאִים כָּל הַצְדִיקִים שֶׁל שָׁם, וְרוֹחֲצִים בְּאוֹתוֹ הַטַּל, וְזוֹהָרִים כְּזוֹהַר הַרְקִיעַ, וְנִכְנָסִים לְפָנָי הַמְּשִׁיחַ, וְלְפָנָי הָאֲבוֹת, וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן. וְלֹא נִתְּנָה לִי רְשׁוֹת לְהַכִּיר אוֹתָם.

הַחֲלוֹן שֶׁבְּצַד מַעְרָב מְשַׁנָּה מִכָּל שָׁאֵר הַחֲלוֹנוֹת, בְּגוֹנִים וּבְאוֹרוֹת. מִתְחַם בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, שְׁזוֹהָרִים וְנוֹצְצִים עַל גַּב אוֹתוֹ הַחֲלוֹן. לְפַעֲמִים מִתְגַּלִּים, לְפַעֲמִים נִסְתָּרִים. וְהָרָאוּ לִי בְּמִקוֹם אֶחָד פְּתוֹת שֶׁל צְדִיקִים בְּדַרְגּוֹת יְתָרוֹת עַל כָּלֵם.

בְּמַעֲשֵׂה חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

(זוהר חדש ב איכה נד, ב)
רַבִּי פְּנַחֵס פֶּתַח, (יְרֵמִיָּה ל"א) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים וְגו'. בְּשַׁעַת שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְנִשְׂרַף, בָּא קוֹל וְהִתְעוֹרֵר עַל קַבְרֵי הָאֲבוֹת הָרֵאשׁוֹנִים, וְאָמַר: אֲבוֹת הָרֵאשׁוֹנִים, אַתֶּם רְדוּמִים בְּשָׁנָה, וְאֵינְכֶם יוֹדְעִים עַל צַעַר הָעוֹלָם.

תָּמון, וְכֹלֵא אֵינֹן חֲמָאוֹ, וּמִסְתַּפְּלִין, וְיִכְלִין לְאִסְתַּפְּלָא. כָּל אֵינֹן דְּתָמון, אֲזֵלִי בְּמַלְבוּשִׁין בְּדִיוֹקְנִין דְּהָאֵי עַלְמָא.

וְתָמון חֲמִינָא סְגִיאִין מִן חֲבָרִינָא, וְלֹא אֲתִיָּהִיב לִי רְשׁוֹ לְאִתְקַרְבָּא לְגַבֵּיהוֹ, וְכוּלְהוֹ אֲשִׁתְּמוּדְעוּן דָּא לְדָא, וְאֶכְלִי מִיכְלָא דְתַקִּיפִי עָלֵינוּ.

רְקִיעָא דָּא, נְטִיל בְּכֹל יוֹמָא לְאַרְבַּע סְטְרֵי עַלְמָא. וְכַד נְטִיל, אֲרַעִיף טַלָּא דְחַיִּי לְגוֹ גִּנְתָּא. וְאֲתִיִּין כּוּלְהוֹ צְדִיקָא דְתָמון, וְאִסְתַּחֲיִין בַּהוּא טַלָּא, וְאֲזוּהָרוּ כְּזוּהַר הַרְקִיעַ, וְאֲעָלִין קַמִּי מְשִׁיחָא, וְלַקַּמִּי אֲבָהוֹ, וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְלֹא אֲתִיָּהִיב לִי רְשׁוֹ לְמַנְדַּע בַּהוּ.

חֲלוֹן דְּבַסְטֵר מַעְרָב, מְשַׁנָּא מִכָּל שָׁאֵר חֲלוֹנֵי, בְּגוֹנִין וּבְנִהוּרִין. מִתְתַּחֲמָא בְּאַרְבַּע אֲתוֹן דְּשִׁמְא קְדִישָׁא, דְּזוּהָרִין וְנִצְצִין עַל גַּבֵּי הַהוּא חֲלוֹנָא. זִימְנִין אֲתַגְלִיִּין, זִימְנִין אֲתַטְטַמְרוּן. וְאֲחִזִּי לִי בְּאֵתֵר חַד, פְּתוֹת שֶׁל צְדִיקִים, בְּדַרְגּוֹן יְתִיר עַל כּוּלְהוֹ.

בְּמַעֲשֵׂה חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

(זוהר חדש ב איכה נד, ב)
רַבִּי פְּנַחֵס פֶּתַח, (יְרֵמִיָּה ל"א י"ד) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים וְגו'. בְּשַׁעֲתָא דְאִתְחַרַּב בֵּי מִקְדָּשָׁא, וְאִתְוַקַּד. אֲתָא קָלָא וְאִיתְעַר עַל קַבְרֵי אֲבָהוֹן קְדִמָּאִי, וְאָמַר, אֲבָהוֹן קְדִמָּאִי, אֲתוֹן דְּמִיכִין בְּשִׁינְתָּא, וְלֹא יוֹדְעִיתוֹן צַעֲרָא

בניכם שגדלתם בצער, והכנסתם אותם לאמונה הרבה של הקדוש ברוך הוא, הנה מתו, והנה נהרגו, והנה הלכו לגלות בין שונאיהם, ידיהם מהדקות לאחור, מתים ברעב, בתיהם נשרפו. איך הרחמים שלכם? איך אמונתכם? קומו התעוררו אליהם!

דעלמא, בניכון דגדלתון בצערא, ואעילתון בהימנותא סגי דקודשא בריך הוא, הא מיתו, והא אתקטלו, והא אזלו בגלותא בין שונאיהון, ידיהון מהדקון לאחורא, מיתין בכפנא, בתיהון אתוקד. אן רחמין דילכון, אן מהימנותא דילכון, קומו איתערו לגבייהו.

מיד התעוררו האבות והאמהות והלכו אל משה. אמרו לו: משה הרועה הנאמן, איפה הבנים? איפה השארת אותם? מיד התעורר משה, והלך עמם אל הושע. אמר לו: בני האבות הללו, בני ישראל, שהפקיד אותי הקדוש ברוך הוא עליהם, והשארת אותם בדרך, איפה הם?

מיד אתערו אבהו ואמהו, ואזלו לגבי משה, אמרו ליה, משה רעינא מהימנא, אן אינון בניו, אן שבקת לון. מיד איתער משה, ואזל עמהון לגבי הושע. אמר ליה, בני אבהו אליו, בני ישראל, דפקדני קודשא בריך הוא עליהון, ושבקית לון בידך, אן אינון.

השיב הושע ואמר: רבנו משה, בארץ הקדושה השארתי אותם, וחלקתי להם הארץ על פי גורל, כמו שצויתני, וכלם השארתי איש על נחלתו ועל גורלו.

אתיב הושע ואמר, רבינו משה, בארעא קדישא שבקית לון, ופליגית לון ארעא על פום עדבא, כמה דפקדתני, וכלהו שבקית גבר על אחסנתיה ועל עדביה.

ומיד הלכו כלם לארץ הקדושה, ומצאו אותה שנוחרבה, שאין נשמע בה קול. נכנסו למקדש, וראו שנושרף. עשו בו הספד, עד שנשמע קול מרירות הבכיה לרום השמים, וכל המלאכים העליונים בכו עמם למעלה.

ומיד אזלו כולהו לארעא קדישא, ואשכחו לה דאתחרבא, דלא אשתמע בה קלא. עאלו גבי מקדשא, וחנו דאתוקד. עבדו ביה הספידא, עד דאשתמע קל מרירו דבכיה לרום שמיא, וכל מלאכי עלאי בכו עמהון לעילא.

התעורר הקדוש ברוך הוא ובא אליהם, ומצא אותם מקררים בקול בכיה בתוך עפר המקדש. אמר להם: אהובי נפשי, מה אתם פאן? (ירמיה יא) מה לידידי בביתי?

איתער קודשא בריך הוא ואתא לגביהון, ואשכח לון מקררין בקל בכיה, גו עפרא דמקדשא. אמר לון, רחימין דנפשאי, מה אתון הכא, (שם יא טו) מה לידידי בביתי.

קם אברהם הזקן בראשונה, אמר לפני
בבון העולם: אתה ידעת שהלכתי
לפניך בדרך אמת. עשר פעמים נסית
אותי, ועמדתי בכל. איפה הם בני? לא
שמעתי קול דבריהם בארץ שנשבעת לי
לקיים אותם בה.

אמר לו הקדוש ברוך הוא: אי אברהם
אהוב נפשי, (שם) ובשר קדש יעברו
מעליך. בטלו מהם ברית הקדש ועבדו
לעבודה זרה, ועל פן התגבר רגזי עליהם,
ובגללך חפיתי להם כמה פעמים, ולא
שבו לפני.

בין ששמע אברהם כך, אמר: ימחו על
קדשת שמך כל אותם חטאיהם בין
העמים, עד שיהיה רצונך להשיבם אליך.
וכן כלם כמו זה, והלכו להם.

נשארה שם רחל, והרימה קול בכיה
במרירות של תמרורים. אמר
לה הקדוש ברוך הוא: רחל, מה את
מבכה? אמרה לפניו: ולא אבכה?! איפה
הם בני, ומה חטאו אליך? אמר לה:
הכניסו צרתי לפני, והכניסוה לבייתי. מיד
אמרה: וכי אני לא עשיתי יוטר,
שהכנסתי צרתי לבייתי?!

נשנינו, בשעה שכתוב (בראשית כט) ויגד
יעקב לרחל כי אחי אביה הוא,
אמר: התזדוגי לי? אמרה לו: כן, אבל
אחות יש לי קשישה מפני, ואני פוחדת
מאבא, שהוא רפואי. מיד - ויגד יעקב
לרחל כי אחי אביה הוא, ברמאות.

קם אברהם סבא בקדמיתא, אמר קמיה
מארי דעלמא, את ידעת דאזלית
קמך באורח קשוט. עשר זמנין נסית לי,
וקיימית בכלא. בני אן אינון, לא שמענא
קל מליהון בארעא דאומית לי, לקיימא
להון בה.

אמר ליה קודשא בריך הוא, אי אברהם
רחימא דנפשאי, (שם) ובשר קדש
יעברו מעליך. בטילו מינייהו ברית
קדישא, ופלחו עבודה זרה, ועל דא
איתקפת רוגזאי בהון, ובגינך אוריך לון
כמה זמניו, ולא תבו קדמי.

בין דשמע אברהם כך אמר ימחו על
קדושת שמך כל אינון חוביהון ביני
עממיא, עד דיהא רעווא דילך לאתבא
לון לגבך. וכו' בלהו כגוונא דא, ואזלו
להו.

אשתארת תמן רחל, וארימת קל בכיה
במרירו דתמרורים, אמר לה
קודשא בריך הוא, רחל, מה את מבכה.
אמרה קמיה, ולא אבכה, בני אן אינון,
ומה חטאן לגבך. אמר לה עאלו צרתי
לקמי, ואעילו לה בביתי. מיד אמרה, וכי
לא עבדית אנא יתיר, דאעילנא צרתי
בביתי.

דתנן, בשעתא דכתיב, (בראשית כט יב) ויגד
יעקב לרחל כי אחי אביה הוא,
אמר הזדוגי לגבאי, אמרה ליה אין, אבל
אחתא אית לי קשישא מינאי,
ומסתפינא מאבא, דרמאה איהו. מיד
ויגד יעקב לרחל, כי אחי אביה הוא
ברמאותא.

מִיד נְתַן לָהּ סִימָנִים. כִּיּוֹן שְׁנִכְנֶסָה לָאָה
בְּהוּא לִילִיא, אֲמָרָה רַחֵל, כְּעַת
תַּתְבַּיֵּשׁ אַחוּתִי. הִלְכָה וּמְסָרָה לָהּ
הַסִּימָנִים.

וְעַל זֶה אֲמָרָה אֶל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: וְאֵנִי
לֹא עָשִׂיתִי יוֹתֵר, שֶׁהִכְנַסְתִּי צָרְתִּי
לְבֵיתִי?! וְאַתָּה, שְׁכַתוּב בְּךָ רַחוּם וַחֲנוּן
אֲרָךְ אַפִּים, הִנֵּה לָךְ לְהַעֲבִיר עַל חֲטָאֵיהֶם.

וּבְכָל מָה שְׁאָמַר לָהּ - לֹא קִבְּלָהּ
תַּנְחוּמִים. זֶהוּ שְׁכַתוּב (ירמיה לא)
קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע וְגו' כִּי אֵינְנוּ. לֹא רוּצָה
לְקַבֵּל תַּנְחוּמִים. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם כִּי
אֵינְנוּ, כִּימִים הִרְאֵנוּ לְשֵׁרוֹת בִּינְיָהֵם,
וְהָרִי הִסְתַּלַּק לְמַעְלָה.

וּמִשּׁוּם שְׂכִי אֵינְנוּ בְּתוֹךְ בְּנֵיהֶּ, לֹא
מְקַבְּלֵת תַּנְחוּמִים, עַד שְׁנִשְׁבַּע
לָהּ, שְׁכַתוּב (שם) כִּה אָמַר ה' מִנְעִי קוֹלְךָ
מִבְּכִי וְעֵינַיִךְ מִדְּמָעָה.

כְּמוֹ שְׁעִשְׂתָּה רַחֵל - אִף כִּי הִשְׁכִּינָה
לְמַעְלָה. כִּפִּי שְׁמִתְרַגֵּם, קוֹל נִשְׁמַע
בְּרוּם הַשָּׁמַיִם, הִשְׁכִּינָה מִבְּכָה עַל בְּנֵיהֶּ.
בְּאוֹתָהּ הִשְׁעָה שֶׁהִיא הִיְתָה מִבְּכָה,
הִתְעוֹרְרוּ אֵלֶיהָ שְׁשִׁים רַבּוֹא מַחֲנוֹת
עַלְיוֹנִים, וְכֻלָּם הִעִירוּ אֵלֶיהָ בְּכִיָּה.

בְּאוֹתָהּ הִשְׁעָה נִשְׁמַע קוֹל לְרַקִּיעַ
עֲרֻבוֹת, וְהִזְדַּעְזְעוּ מְאֹתִים אֶלְךָ
עוֹלְמוֹת שְׁהִיוּ גְנוּזִים מִיּוֹם שְׁנִבְרָא
הָעוֹלָם, עַד שְׁנִשְׁמַע אוֹתוֹ הַקוֹל לְרוּם

מִיד יֵהֵב לָהּ סִימָנִים. כִּיּוֹן דְּעֹאֲלַת לָאָה
בְּהוּא לִילִיא, אֲמָרָה רַחֵל, הַשְׁתָּא
מִתְבַּסְּפָא אַחְתִּי, אֲזֵלַת וּמְסָרָה לָהּ
סִימָנִים.

וְעַל דָּא אֲמָרָה לְגַבֵּי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וְאֵנָא לֹא עֲבָדִית יְתִיר, דְּאֵעִילְנָא
צָרְתִּי בְּבֵיתִי. וְאַתָּה דְכָתִיב בְּךָ, (שמות לד)
וּרְחוּם וַחֲנוּן אֲרָךְ אַפִּים, הִנֵּה לָךְ לְאֵעֲבָרָא
עַל חוֹבֵיהוֹן.

וּבְכָל מָה דְּאָמַר לָהּ, לֹא קִבְּלֵת תַּנְחוּמִים.
הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (ירמיה לא יד) קוֹל
בְּרָמָה נִשְׁמַע וְגו' כִּי אֵינְנוּ. לֹא בְּעַתָּה
לְקַבֵּל תַּנְחוּמִים. מִאי טַעְמָא. בְּגִין כִּי
אֵינְנוּ, כִּימִין קְדָמָיִן לְאִשְׁרָאָה בִּינְיָהֵם,
וְהָא אִסְתַּלַּק לְעִילָא.

וּבְגִין דְּכִי אֵינְנוּ בְּגוֹ בְּנֵהָ, לֹא קִבְּלֵת
תַּנְחוּמִים, עַד דְּאִמְרֵי לָהּ. דְכָתִיב,
(שם פסוק טו) כִּה אָמַר ה' מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי
וְעֵינַיִךְ מִדְּמָעָה.

כְּמוֹ דְּעֲבַדְתָּ רַחֵל, אִף הָכִי שְׁכִינְתָּא
לְעִילָא. כְּדָמְתַרְגֵּם קַל בְּרוּם
שְׁמַיָּא אִשְׁתַּמַּע, שְׁכִינְתָּא מִבְּכָה עַל
בְּנֵהָ. בְּהִיא שְׁעָתָא דְאִיהִי הוֹת מִבְּכָה,
אִתְעָרוּ לְגַבֵּה שְׁתִּין רַבּוֹא מִשְׁרַיִן עִילָאִין,
וְכֻלְהוֹן אִיתְעָרוּ בְּכִיָּה לְגַבֵּה.

בְּהִיא שְׁעָתָא, אִשְׁתַּמַּע קָלָא לְרַקִּיעַ
עֲרֻבוֹת, וְאִזְדַּעְזְעוּ מְאֹתָן אֶלְךָ
עַלְמִין, דְּהוּוּ גְנוּזִין מִזְּמַן דְּאִתְבְּרִי
עַלְמָא, עַד דְּאִשְׁתַּמַּע הוּא קָלָא לְרוּם

השמים. ומי הוא? זה הרקיע כעין הקרח הנזר, שהוא על גבי החיות.

עד שהתגלתה האם לבתה, ואמרה לה: מנעי קולך. אז נפרדה משם, והלכה היא וכל אוכלוסייה לגלות, והצטרכו להתפזר לכמה צדדים, שתהיה גלות לכל, והיא ישבה בדד.

רבי נחוניא אמר, איכה, מי אמר זה? אותה הרוח העליונה נעימה, (הפנימית) העולם הבא. ועל זה תבה זו היא רוחנית, ואין בה שתפות כלל, לא לשון ושנים, ולא שפתים כלל.

האם שואלת על בתה, זה קרקור הקר, אדון רבון, גדול ושליט, ישבה, ולא עומדת. בתחלה עומדת, וכל אוכלוסייה עומדים. פעת יושבת ושוממה. בדד, כמו שנאמר בדד ישב, כמי שמשמא בטמאה, ושפחה כי תירש גברתה, ההיא שהיתה טמאה, ישבה במקומה.

שִׁלְחוּ לָהֶם בְּנֵי בָבֶל לִבְנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: רְאוּי שְׂאֵתֶם צְרִיכִים לְבָכוֹת, וְלָכֶם רְאוּי לְסַפֵּד וְלַעֲשׂוֹת אֲבָל, בְּרֵאוּתְכֶם אֵת הַיְכָלוֹת הָאֵם חֲרָבִים, וּמְקוֹם מְסֻתָּה שֶׁהִתְהַפֵּךְ בְּאֲבָל, וְהִיא אֵינְנָה שָׁם, וּפְרָחָה מְכֶם, וְלֹא יִדְעֶתֶם מְמָנָה.

תאמרו שהיא עמנו בתוך הגלות, והורידה את מדורה? אם כן,

שמיא. ומאן איהו, דא (יחזקאל א כב) רקיע כעין הקרח הנזר, דאיהו על גבי החיות.

עד דאתגלית אימא לברתא, ואמרה לה, מנעי קולך. כדון אתפרשת מתמון, ואזלת היא וכל אוכלוסייה בגלותא. ואצטריכו לאתבדרא לכמה סטריון, למיהוי גלותא לכולא, והיא ישבה בדד.

רבי נחוניא אמר, איכה, מאן אמר דא, ההוא רוח עילאה נעימאה, (ס"א פנימאה) עלמא דאתי. ועל דא, תיבה דא רוחני איהו, ולא אית בה שותפו כלל, לאו בלישון ולא בשניינו, ולא בשפון כלל.

אימא שאלה על בריתה, דא קרקורא דקיר, אדון רבון רב ושליט, ישבה, ולא עומדת, בתחלה עומדת, וכל אוכלוסייה עומדים, השתא יושבת ושוממה. בדד, כמה דאת אמר (ויקרא יג כו) בדד ישב, כמאן דמסאיב במסאבו, (משלי ל כג) ושפחה כי תירש גברתה, ההיא דהוות מסאבא, יתבא בדוכתהא.

שִׁלְחוּ לָהֶוּ בְנֵי בָבֶל לִבְנֵי אֶרֶץ קְדִישָׁא, יְאוּת דְּאֵתוֹן צְרִיכִין לְמַבְכֵי, וּלְכוֹן יְאוּת לְמַסְפֵּד, וּלְמַעֲבַד אֲבָלָא, בְּמַחְזִיכוֹן הַיְכָלִין דְּאֵימָא חֲרִיבִין, וְאֵתֵר עֲרֶסָה דְּאֵתֵהֶפֶךְ בְּאֲבָלָא, וְהִיא לֵית תְּמוֹן, וּפְרָחָה מְנַכוֹן, וְלֹא (דף קיב ע"א) יִדְעֶתוֹן מֵינָה.

תימרון דאיהי עמנא גו גלותא, ונחתת דירה בגוונא. אי הכי, אנן

אָנו צריכים לשמח, שהרי יחזקאל הנביא
ראה אותה פֿאן, וְכָל אוֹכְלוֹסְיָהּ.

צריכין למחדי, דְּהָא יחזקאל נביאה חֲמָא
לָהּ הַכָּא, וְכָל אוֹכְלוֹסְיָהּ.

וְדָא, עַל דָּא אָנו צריכים לבכות ולספד
פֿתנין, וכיגענות המדבר, שהיא
גרשה מחוץ להיכלה, ואָנו בגלות, והיא
בָּאָה עֲלֵינוּ בְּמִרְיוֹת, וְרוּאָה אוֹתָנוּ בְּכָל
הַיָּמִים בְּכַמָּה צָרוֹת, בְּכַמָּה הִנְהָגוֹת
שְׂגוּזָרִים עֲלֵינוּ בְּכָל זְמַן, וְלֹא יְכוּלָה
לְהִסִּיר מֵעַמּוּנו אֶת הַצָּרוֹת, וְכָל אוֹתָם
הַמְּכּוּת שְׂאָנו סוֹבְלִים.

וְדָא, עַל דָּא אָנו צריכין למבכי, ולמספד
פֿתנינא, וכיגעני מדברא, דְּאִיָּהּ
אֶתְתַּרְכַּת לְבַר מַהֲיִכְלָהּ, וְאָנוּ בְּגְלוּתָא,
וְהִיא אֶתְתַּת עֲלֵנָא בְּמִרְיוֹ, וְחֲמָת לְנָא
בְּכַלְיוּמִין בְּכַמָּה עֲאָקוּ, בְּכַמָּה נִימוּסִין
גְּזָרִין עֲלֵנָא בְּכָל זְמַן, וְלֹא יְכֻלָּא לְאַעֲדָא
מִיָּנוּ עֲאָקִין, וְכָל אֵינוּ מְכַתְּשִׁין דְּאָנוּ
סְבָלִין.

שְׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה: נָאָה הוּא
שְׂאָמְנוּ בְּרַחָה, וְגִרְשָׁה מִתּוֹךְ
הַיִּכְלָה, וְיִרְדָּה אֲלֵיכֶם בְּמִרְיוֹת וּבְקוֹל
עֲצוּב, כְּאִשָּׁה שִׁיּוּשְׁבֵת בְּלֵי דַעַת, וּכְאִישׁ
שֶׁלֹא יְכוּל לְהַצִּיל, וְנָאָה לָכֶם לְסַפֵּד.

שְׁלַחוּ לָהּוּ בְנֵי אַרְעָא קַדִּישָׁא, יְאוֹת
דְּאִימְנָא עֲרַקַת, וְאֶתְתַּרְכַּת מִגּוּ
הַיִּכְלָהּ, וְנַחַת לְגַבְיֵיכוּ בְּמִרְיוֹ וּבְקוֹל
עֲצִיב, כְּאִתְתָּא דִּיתְבָּא בְּלֹא דַעַתָּא,
וּכְגַבְרָא דְלֹא יְכִיל לְשִׁיזְבָּא, וְיְאוֹת לְכוּן
לְמוֹסַפֵּד.

אָבֵל אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבַכּוֹת וּלְסַפֵּד בְּנֵהּ
וּבְמִרְיוֹת, שְׂאָנוּ רוּאִים בְּכָל יוֹם
הַהִיכָל חֲרִיב, וְשׁוּעֲלֵי הַמְּדַבֵּר נְכַסִּים
וְיוֹצְאִים, וְשׁוֹרְקִים הֵיעֲנִים בְּתוֹכוֹ, וְאָנוּ
רוּאִים וּבּוֹכִים.

אָבֵל אָנוּ, אֵית לָן לְמוֹבְכֵי וּלְמוֹסַפֵּד בְּנֵהּ
וּבְמִרְיוֹ, דְּאָנוּ חֲמָאן בְּכָל יוֹמָא
הַיִּכְלָא חֲרִיב, וְתַעֲלִין דְּמַדְבֵּרָא עֲאֵלִין
וְנַפְקִין, וְשׁוֹרְקִין יַעֲנִים בְּגוּיָהּ, וְאָנוּ חֲמָאן
וּבּוֹכָאן.

וּבְעוֹד שְׂאָנוּ יוֹשְׁבִים גְּבוּכִים וְשׁוֹכְבִים
פֿינּוּ בְּעַפְרָא, אָנוּ שׁוֹמְעִים קוֹל
נְעִימוֹת רְגְלֵיהָ בְּשֶׁלֶשׁ מִשְׁמֵרוֹת שֶׁל
הַלֵּילָה, יוֹרְדַת וְרוּאָה אֶת הַיִּכְלָה, אִיף
יוֹשְׁבִים (תְּרַבִּים) נִשְׂרָפִים. נְכַנְסַת מַהֲיִכָל
לְהִיכָל, מְקוּמָא לְמְקוּמָא, וְגוּעָה וּמְלֵלַת,
וּבּוֹכָה עֲלֵינוּ וְעַל נַפְשָׁנוּ.

וּבְעוֹד דְּאָנוּ יְתִבִּין גְּבוּכִין, וְשׁוֹכְבִין פּוֹמְנָא
בְּעַפְרָא, אָנוּ שְׁמַעִין קוֹל נְעִימוֹ
דְּרַגְלָהּ, בְּתַלַּת מִשְׁמֵרוֹתָא דְּלֵילָא,
נַחַת וְחֲמָת לְהִיכְלָהּ, אִיף יְתִבִּין (תְּרַבִּין)
מִתּוֹקְדוֹן, אַעֲלַת מַהֲיִכְלָא לְהִיכְלָא, מִדּוּף
לְדוּף, וְגַעַת וּמְיִלְלַת, וּבְכַת עֲלֵנָא וְעַל
נַפְשָׁא.

וְאָנוּ מִתְעוֹרְרִים לְקוֹל נְעִימוֹת בְּכִיתָהּ
וְיִלְלוּתֶיהָ, וְרוּחָנוּ הוֹלְכַת אַחֲרֶיהָ,

וְאָנוּ מִתְעוֹרְרִין לְקוֹל נְעִימוֹ דְּבְכִיתָהּ
וְיִלְלוּתָהּ. וְרוּחָנָא אֲזַלַת אַחֲתָהּ,

ופורחת אליה. ולפי שעה פורחת והולכת, ולא שמענו, ולא ידענו דבר, שהנה הולכת ונשארונו נבוכים, ישנים, בלי רוח, בלי דעת. צועקים, ואומרים איכה.

שנינו, בכל לילה וליילה קול מרירות של כאב של ציון נשמע מרום הרקיע למטה, ומטה לרקיע, כמו שנאמר (ירמיה כה) ה' מקרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאג ישאג על גוהו.

בראשית הלילה היא מכוונת בבכיה, ושואגת מרום הרקיע למעלה. יורדת למטה, למקום המזבח החיצון, ורואה מקומה חרב, טמא בטמאה, וכל מקום לא נמצא בו. גועה ומללת, צווחת בקול של מרירות, ואומרת: מזבחי, מזבחי, פרנסתי שריותי אותי בכמה נסוכים, בכמה עולות טהורים קדושים.

כל האישים הקדושים, הגדולים הממנים, היו רעים ושמוחים מן. אוכלים עדונים, ומחלקים חלקיהם ברומי הרקיע. (ועתה) נתנו בך נבלת חסידים קדושים. בני שנזבחו עליך, אוי לי מדמיהם. וכל האישים הגדולים הממנים נפלו ממקומם לקול צווחתיהם.

יושבים בחוץ צווחים ונבוכים אותם ארזלים קדושים, שאות שמו הקדוש הזה מתעטר עליהם, ובו הם שמוחים ועומדים. לקול בכיותיהם האות הוא פרוחה מהם, ועלתה לרומי מרומים.

ופרח לגבה. ולפום שעתא פרוחת ואזלת, ולא שמענא, ולא ידענא מידי, דהא אזלת, ואשתארנא נבוכין, דמיכין, בלא רוחא, בלא דעתא. צעקין, ואמרין איכה.

תנינו, בכל ליליא ולייליא, קל מרירות דכאיבא דציון אשתמע מרום רקיעא לתתא, ומתתא לרקיעא. כמה דאת אמר, (ירמיה כה ל) ה' מקרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאג ישאג על גוהו.

בשירותא דלייליא, היא אתפוננת בבכיה, ושואגת מרום רקיעא לעילא. נחתת לתתא, לאתר מדבח החיצון, וחתת דוכתה חריב, מסאב במסאבו, וכל אתר לא אשתכח ביה. געת ומללת, צווחת בקל מרירו, ואמרת, מדבחי מדבחי, פרנסתי דמרותי לי בכמה ניסוכין, בכמה עלוון דכין קדישין.

כל גברין קדישין, רברבו ממונן, הוון מרוון וחדאן מינה, אכלין עידונין, ופלגין חולקיהון, ברומי רקיעא. (א"ה צ"ל והשתא) יהבו בך נבלת חסידים קדושים. בני דאתדבחו עלך, ווי לי מדמיהון. וכל גברין רברבין ממונן, נפלו מדוכתיהון לקול צווחתיהון.

יתבין לבר צווחין ובכאן, אינון ארזלים קדישין, דאת שמייה קדישא הנה מתעטר עליהו, וביה אינון חדאן וקיימין. לקל בכיותהון את דא פרוחא מנייהו, וסלקא לרומי מרומים, ואשתארו

ונשארנו כנקבה שבוכה ומיללת. זהו שכתוב (ישעיה לג) הן אראלם צעקו חצה. אראלם בלא יו"ד, צעקו חוצה.

מזבחי מזבחי, אחר שהרוית אותי בנבלות בנים חסידים קדושים, שמסרו נפשם ונשמתם עליך, נגנזת. איפה אמצא אותך? איפה האש שעליך? גועה ומיללת ובוכה בקול עצוב.

ששת אלפי גברים קדושים, בכל צד של ארבעת צדדי העולם, הם שהיו אוכלים קרבן בכל יום, ירדו עמה, ומיללים ובוכים על מזבח העולות. ויותר היו, אלא שהתמעטו.

ואפלו אותם שעומדים בחוץ, ברוח אחרת, שרונים מאותם האיברים והפדרים, בראשית הלילה צונחים, גועים ומיללים על המזבח הזה. אוי לחמור שאבד אבוסו, המקום שמתרוה מקונו. מי ראה נהמת הגברים הקדושים בגבירה, מוטטה למעלה, וממעלה למטה.

בחצות הלילה נכנסת לתוך אותה הנקדה של ציון, מקום בית קדשי הקדשים, רואה אותה שנתרב, ונטמא מקום בית מושבה ומטטה, גועה ומיללת, עולה מוטטה למעלה, וממעלה למטה, מסתכלת במקום הכרובים, צונחת בקול מר, ומרימה קולה ואומרת: מטתי מטתי, מקום בית מושבי!

על המקום הזה כתוב (שיר ג) על משכבי בלילות. משכבי, מטת הגבירה. גועה

כנוקבא דבכאת ומיללת. הדא הוא דכתיב, (ישעיה לג ז) הן אראלם צעקו חצה. אראלם בלא יו"ד, צעקו חוצה.

מזבחי מזבחי, לבתר דמרוית לי בניבלות בנין חסידין קדישין, שמסרו נפשיהון ונשמתיהון עלך, איתגניזת. אן אשפח לך, אן אשתא דעלך. געת ומיללת ובכת בקל עציב.

ששת אלפי גברי קדישין, בכל סטרא דארבע סטרי עלמא, אינון דהו אוכלי קרבנא בכל יומא, נחתי בהדה, ומילליו ובכיין על מזבח דעלוון. ויתיר הו, אלא אתמעטו.

ואפילו אינון דקיימין לבר, ברוח אחרא, דמרוון מאינון אימריין ופדרין. בשירותא דליליא צוחין געאן ומילליון על האי מזבח. ווי לחמרא דאביד אבוסה, אתר דמתרוה מניה. מאן חמי נהימו דגברין קדישין במטרוניתא, מתתא לעילא, ומעילא לתתא.

בפלגו ליליא, עאל לגו ההיא נקודה דציון, אתר דבית קדש הקדשים, חמת ליה דאתחריב, ואסתאב אתר בית מותבה וערסה, געת ומיללת, סלקא מתתא לעילא, ומעילא לתתא, אסתכל באתר דכרובים, צווחא בקול מרירו, וארימת קלא ואמרה, ערסי ערסי, אתר בית מותבי.

על האי דוכתא כתיב, (שה"ש ג א) על משכבי בלילות. משכבי, ערסא

בבכיה ואומרת: מטתי, מקום מקדשי, המקום של המרגליות הטובות, בית הפרכת והכפרת, שהיו סומכים עליו ששים אלף רבבות של אבני יקר, סדרים סדרים, שורות שורות, מסתכלים זה על זה. סדרי רמונים מצעים עליך לארבעה צדדים. העולם עמד בשבילך.

רבון העולם, בעלי הנה בא אלי, והוא שוכב בין זרועי, וכל מה שרציתי מקומו, וכל רצוני עושה בזמן הזה, כשהיה בא אלי ועזב (ושם) בי מדורו ומשתעשע בין שדי.

מטתי מטתי, אינך זוכרת כשהייתי באה אליך בשמחה ובטוב לב, ואותם התינוקות העלמים היו יוצאים כנגדי, מכים בכנפיהם בשמחה לקבלני.

העפר שפך הנה קם ממקומו, ורואה איך נשפך ארון התורה שהיה כאן. מכאן יצא מזון לכל העולם, ואור, וברכות לכל.

אשגיח על בעלי - אינו כאן. אשגיח לכל צד. בזמן הזה כשהיה בא אצלי בעלי, וסביבו כמה בנים חסידים, וכל אותם העלמות מזמנות לקבלו.

והיינו שומעים מרחוק קול זוגי הפעמונים מקשקשים בין רגליו, כדי שאשמע קולו טרם הכנסו אלי. כל עלמותי משבחות ומודות לפניך הקדוש ברוך הוא, אחר כך הולכות כל

דמטרוניתא. געת בבכיה ואמרה, ערסי אתר מקדשי, אתר דמרגלאין טבאן, בי פרוכתא וכפורתא, דהוון סמכין עלוהי שתיין אלפין רבוון אבני יקר, סדרין סדרין, שורין שורין, מסתכלאן דא לדא. סדרין דרמונין מתצעון עלך לארבע סטרין. עלמא קיימא בגינך.

רבון עלמא, בעלי, הנה אתי לגבי, והוא שוכב בין זרועי, וכל מה דבעינא מניה, וכל פעוטי עביד בעידנא דא. כד הנה אתי לגבי, ושביק (ושו) בי מדוריה, ומשתעשע בין שדי.

ערסי ערסי, לית את דכיר כד הוינא אתא לגבך בחדוה ובשפירו דלבא, ואינון רבין עולמין, הוי נפקי לקדמותי, בטשי בגדפיהו בחדוה, לקבלא לי.

עפרא דבר, הנה קם מדוכתיה, וחזו איך איתנשיא ארונא דאורייתא דהות הכא, מהכא נפקא מזונא לכל עלמא, ונהורא, וברכאן לכלא.

אשגיח על בעלי, לית הכא. אשגיח לכל סטר. בעידנא דא כד הנה אתי בעלי לגבי, וסחרגיה כמה בנין חסידין, וכל אינון עולמתאן זמנין לקבלא ליה.

והוינא שומעין מרחיק, קל זוגין דפעמונים מקשקשין בין רגליו, בגין דאשמע קליה עד דלא יעול לגבי. כל עולמתאן דילי, משבחון ואודן קמי קודשא בריך הוא, לבתר אזלין כל

אחת לבית מושבה, והיינו יחידות
מחבקות בנשיקותינו באהבה.

חד על פי מותביה, והוינו יחידאין מחבקות
בנשיקותהון ברחימו.

בעלי בעלי, איפה פנית? פעת הוא הזמן
שהייתי משגיחה בך. הסתכלתי
בכל צד - ואינך. איפה אשגיח לך, ולא
אבקש בשבילך?

בעלי בעלי, אן פנית, השתא הוא עדנא
דהוינא אשגח בך. אסתכלנא בכל
סטר, ולית אנת. אן אשגח לך, ולא
אתבע בגינך.

זהו מקומך בזמן הזה לבא אלי, הריני
מזמנת פאן. והרי נשפחת ממני.
אינך זוכר מי האהבה, פשהייתי שוכבת
בחיך, וחקוקה בדיוקנך, ודיוקני היה
חקוק בך. פחותם הזה שמשאיר דיוקנו
בחקיקת הכתב, כך השארתי דיוקני בך,
כדי שתשתעשע בדיוקני, בעודי בתוך
צבאותי.

דא הוא אתרך בעידנא דא, למיתי לגבי,
הא אנא זמינא הכא. הא אתנשית
מונאי, לית אנת דכיר יומי דרחימו, כד
הוינא שכבת בתוקפך, ומחקא בדיוקנך,
ודיוקני הוות מחקא בך, כהאי חותם
דשביק דיוקניה בגליפו דכתבא, הכי
שבקנא דיוקני בך, בגין דתשתעשע
בדיוקני, בעוד דאנא בגו חילי.

גועה בבכיך ואומרת: בעלי בעלי, האור
של העינים הרי נחשף. אינך זוכר,
פשהיית מושיט שמאלך מתחת לראשי,
ואני מתענגת על רב שלום, ומינך
מחבקות באחווה ובנשיקות. ונדרת לי
שלא תעזב אהבתי לעולמים. ונשבעת לי
(תהלים קלז) אם אשכחך ירושלים תשפח
ימיני, הנה נשפחתי מנך.

געת בבכיך, וצוחת, בעלי בעלי, נהירו
דעיני הא איתחשך. לית אנת
דכיר, כד הוית אושיט שמאלך מתחת
רישי, ואנא מתענגת על סגיא דשלום,
ומינך מחבקות באחווה ובנשיקון. ונדרת
(דף קיב ע"ב) לי דלא תשבוק רחימותא דילי
לעלמין. ואומית לי, (תהלים קלז ה) אם
אשכחך ירושלים תשפח ימיני, הא
איתנשינא מנך.

אינך זוכר, פשעמדתני אצלך בהר סיני,
וששים רבוא שלמים שקבלוך
עליהם, והתעטרתי לך בהם יותר מכל
העמים, והיינו הולכים אחריך לכל רצונך.
ואותה שפחה הרגה בהם לאלפים
ורבבות, ולא השגחתי. וכלם נאבדו
במדבר, והשארת אותם שם, והכנסנו

לית אנת דכיר, כד קאימנא לגבך בטורא
דסיני, שלמיזן שתין רבו דקבילו לך
עליהו, ואתעטרנא לך בהו, יתיר מכל
עממינא, והוינא אזלין אבתרך לכל
רעותך. וההיא שפחה קטלא בהו
לאלפים ורבון, ולא אשגחנא. ואתאבידו
כלהו במדברא, ושבקית לון תמן,

בניהם הקטנים לעמוד לפניך בארץ הזו. והבדלנו אותם לעמוד לפניך בשביל רצונך.

ואעילנא בניהון זעירין לקיימא קמך בארעא דא. ובדילנא לון לקיימא קמך, בגין רעיותך.

בעלי, הנה זוכר, בכמה בנים קדושים עמדתי לפניך בכל דור ודור, בימי דוד ושלמה בנו. אינך זוכר כמה טובות שעשו לפניך? האם נאה לך לזכר חטאים, ולא תזכר זכות? איך התהפכו עליך?

בעלי הוי דכיר, בכמה בנין קדישין קאימנא קמך בכל דרא ודרא, ביומי דדוד ושלמה בריה. לית אנת דכיר כמה טבאן דעבדו קמך. יאות לך למידבר חובין, ולא תדבר זכוון. איך אתהפיכת עלן.

אני מבקשת אותך - ואינך. מבקשת על בני - ואינם. מבקשת על קדשת המקום הזה - והרי נטמא. כל העולם הזה בשלום משום המקום הזה. הכלבים אין נובחים בזמן הזה, כלם היו בשלום. גועה ומיילת, וכל אותם האוכלוסים למעלה. והכלבים צווחים למטה, בראשית המשמורה השלישית.

בעינא עלך, לית אנת. בעינא על בנאי, לית אינון. בעינא על קדושתא דאתר דא, הא אסתאב. כל עלמא הנה בשלם בגין אתר דא. כלבין לא נבחיין בעידנא דא, כולהו הוו בשלם. געה ומיילת, וכל אינון אוכלוסין לעילא. וכלבים צווחין לתתא, בשרותא דמשמורה תליתאה.

היא יוצאת ובאה, ועומדת על מקום מזבח קטרת הסמים, גועה ומיילת, ועולה למעלה, ומוצאת כרוב אחד מאותם שני הפרובים שהיו עמה, ומאותו הזמן לא היה לה אלא אחד. ואותו התינוק העלם שנשארה, יונק ממנה בכיה ויללה.

נפקת ואתת, קיימא על אתר דמדבחא קטורת בוסמין, געת ומיילת, וסלקת לעלא, ואשכחא חד כרוב מאינון תרין כרובין דהוו בהדה, ומהווא זמנא לא הנה לה אלא חד. וההוא רבייא עולימא דאשתארה, ינקא מינה בכיה ויללותא.

ואז הקדוש ברוך הוא הזדמן אליה, ויורד אליה, ומדבר עמה. ועל זה כתוב (ירמיה לא) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה, כי יש תקנה לאחריתך.

כדין קודשא בריך הוא אזדמן לגבה, ונחית לה, וממלל עמה. ועל דא כתיב, (ירמיה לא טו) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש תקנה לאחריתך.